Şibumi

TREVANIAN

YAYINLARI

ÇEVİRİ ROMANLAR DİZİSİ

YAZARIN BU DİZİDE ÇIKAN KİTAPLARI:

1) İNCİ SOKAĞI
2) KATYA'NIN YAZI
3) KASABA
4) İNFAZCI
5) HESAPLAŞMA
6) KENTTE SICAK GECE
7) ÖLÜM DANSI
8) YİRMİNCİ MİL
9) KABA SABA MASALLAR (Nicolas Seare Takma Adıyla)
10) 1339 YA DA ÖYLE BİR YIL (Nicolas Seare Takma Adıyla)

kitap deyince

YAYINLARI

Çatalçeşme Sokak No: 46 Kat: 2 34110 Cağaloğlu/İstanbul
Tel: (0212) 526 89 17-18 Fax: (0212) 526 89 19
www.eyayinlari.com bilgi@eyayinlari.com

TREVANIAN

ŞİBUMİ

Çeviren:
Belkıs Çorakçı

TREVANIAN
Gerçek adı Rodney William Whitaker (12 Haziran 1931 New York - 14 Aralık 2005 İngiltere). Romanlarında genellikle Trevanian takma adını kullandığı için bu isimle tanınır.Yazarın ayrıca Nicholas Seare adıyla yazdığı iki kitabı (*1339 ya da Öyle Bir Yıl, Bir Sokak Satıcısı Adına Apoloji* ve *Kaba Saba Masallar*) daha vardır.
Bir dönem kendisini sır gibi saklayan Rodney W. Whitaker, yaşamının sonuna doğru kimliğini açıklamış, *İnci Sokağı* adlı otobiyografik romanını vefatından önce okuyucularıyla buluşturmuştur. Kronik akciğer hastalığı tedavisi gören Whitaker, 15 Aralık'ta toprağa verilmiş ve vasiyetine uygun olarak mezarının yeri açıklanmamıştır.
Yazarın toplam 11 eseri bulunmaktadır ve eserlerinin tümü *E Yayınları* tarafından yayınlanmıştır.
Elinizdeki Şibumi adlı roman tüm dünyada satış rekorları kırmıştır. *İnfazcı* adlı romanıysa ünlü oyuncu ve yönetmen Clint Eastwood tarafından beyaz perdeye aktarılmıştır.

Bu kitap
içinde
Kishikawa
Otake
De Lhandes
Le Cagot
olarak görünen kişilerin
anılarına sunulmuştur.

Yukarıda adı geçenler dışında kitapta
sözü edilen bütün kişi ve
kuruluşlar tümüyle uydurmadır.
-ne var ki içlerinden bazıları bunun
farkında değildir.

ŞİBUMİ'NİN OYUN PLANI

Bölüm BİR *Fuseki*

Oyunun açılış bölümüdür, üzerinde oynanılan tahtanın tümü göz önüne alınır.

Bölüm İKİ *Sabaki*

Güç bir durumdan çabuk ve esnek bir manevrayla kurtulma çabasıdır.

Bölüm ÜÇ *Seki*

Nötr bir durum olup taraflardan hiçbirinin avantajı yoktur.

Bölüm DÖRT *Uttegae*

Bir özveri hamlesidir. Rizikoludur.

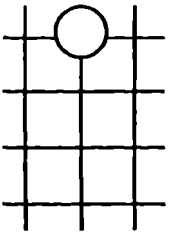
Bölüm BEŞ *Shicho*

Hızlı bir saldırıdır.

Bölüm ALTI *Tsuru no Sugomori*

'Taşların kendi yuvalarına çekilmesi'dir. Rakip taşların zarif bir manevrayla ele geçirilmesi demektir.

BİR

FUSEKI

●

WASHINGTON

Sinema perdesinin üzerinde sayılar sırasıyla yanıp sönüyordu. 9,8,7,6,5,4,3... Derken perde karardı ve özel izleme odasının duvarlarına aralıklarla yerleştirilmiş ışıklar bir bir yandı.

Projeksiyonun başındaki adamın ince, metalik sesi diyafondan yükseldi. "Siz hazır olunca ben de hazırım, Bay Starr."

Salondaki tek seyirci T. Darryl Starr, önündeki panelde bulunan düğmeye basıp konuştu. "Hey, arkadaş! Söylesene bana, filmin başındaki bu sayılar ne demek oluyor?"

"Buna akademik başlangıç diyorlar efendim. Bir tür şaka olsun diye önce onları verdim ekrana."

"Şaka mı?"

"Evet efendim. Yani...filmin konusunu düşünürseniz...böyle ticari bir başlangıç biraz komik geliyor...öyle değil mi?"

"Neden komik oluyor?"

"Şey... Yani... Filmlerdeki şiddet olaylarından ne kadar çok kişinin yakındığını düşünürseniz..."

T. Darryl Starr homurdanarak yumruğunun tersini burnuna sürttü, sonra da ışıklar söndüğünde başının üstüne ittiği pilot tipi güneş gözlüklerini yeniden aşağıya indirdi.

Şaka...! Tam da sırasıydı! Bir fiyasko olmuşsa eğer, tutuşan kendi kuyruğu olacaktı. Bu işte en küçük bir hata yapılmışsa, Bay Diamond'la adamlarının bunu derhal fark edecekleri ortadaydı. Kılı kırk yaran piçler! CIA'nın Ortadoğu faaliyetlerini ellerine geçirdiklerinden

bu yana bütün zevk ve eğlence gereksinimlerini onun bunun yaptığı küçük hatalara parmak basarak karşılıyorlardı hergeleler.

Starr elindeki puronun ucunu ısırdı, ısırdığı parçayı yerdeki halıya tükürdükten sonra puroyu çatlak dudakları arasında biraz çevirip yaktı. En yüksek rütbeli ajan olmak ona hiç değilse Havana puroları içebilme hakkını kazandırmıştı.

Çocukluğunda Lone Star sinemasında yaptığı gibi iyice aşağıya kayıp bacaklarını öndeki koltuğun üzerine attı. O zamanlar öndeki çocuk buna karşı çıkmaya yeltenirse de, Starr bir tekmede kıçını köprücük kemiklerinin arasına geçireceğini söylerdi ona. Bunun üzerine öteki çocuk sinerdi, çünkü T. Darryl Starr'ın bir tür zorba olduğunu, istediği zaman önüne gelen çocuğu tepeleyebileceğini bilmeyen yoktu.

Tabii artık o günlerin üzerinden nice yıl, nice tekme ve yumruk geçmişti, Ama Starr'ın huyunda pek bir değişiklik olduğu söylenemezdi. Zaten CIA'nın en yüksek rütbeli ajanı olmak için gerekli özelliklerin en başında bu geliyordu. Ve bir de tecrübe. Sonra da kurnazlık. Bir de, tabii, vatanseverlik.

Starr saatine baktı. Dörde iki vardı. Bay Diamond filmin tam dörtte gösterilmesi için çağrıda bulunmuştu. Yani başka bir deyişle, Bay Diamond bu salona girdiğinde Starr'ın saati tam dördü göstermiyorsa...saati derhal tamirciye götürmek gerekirdi.

Yeniden önündeki düğmeye bastı. "Filmin geneli nasıl?"

Projeksiyondaki adam, "Ne koşullar altında çektiğimizi düşünürseniz fena sayılmaz" diye yanıtladı. "Roma Uluslararası Havaalanı binasında ışık düzeni pek yanıltıcı. Doğal ışıkla tepedeki floresanların karışımı. Filtre olarak CC birleşimi kullandım, f-stopumu da ta aşağıya indirdim. O zaman da tabii netleştirme güçleşti. Renk kalitesine gelince..."

"Senin o kıytırık sorunlarını dinlemek niyetinde değilim!"

"Özür dilerim efendim. Sorduğunuz soruyu yanıtlamaya çalışıyordum."

"Yanıtlama!"

"Efendim?"

Salonun arkasındaki kapı 'şırak' diye açıldı. Starr saatine baktı. Saniye kolu beş adım gerideydi. İçeri giren üç adam sıralar arasındaki yoldan hızla öne doğru ilerlediler. En önde Bay Diamond vardı. Yaşı kırkların ikinci yarısında, ince, zımba gibi bir adamdı. Üstüne hokka gibi oturan kusursuz giysileri, zihninin de ne kadar düzenli çalıştığını ortaya koyar gibiydi. Hemen arkasından Başyardımcı'sı yürümekteydi. Uzun boylu, gevşek eklemli, akademik havalı bir tip. Diamond zaman harcamaktan hoşlanmadığı için, bir toplantıdan öbürüne giderken yolda emirler yağdırmak alışkanlığındaydı. Başyardımcı'nın kemerine asılı ses kayıt cihazı bu nedenle her zaman kalçasının üstünde sallanır dururdu. Duyarlı alıcıyı da gözlüklerinin madeni çerçevesine monte ettirmişti. Hep Bay Diamond'un bir adım gerisinde yürür, yanı başına oturur, ağızdan çıkan tek heceyi kaçırmamak için kafasını ona doğru eğik tutmaya çalışırdı.

CIA'nın katı atmosferi içinde gelişebilecek espri anlayışı göz önüne alındığında, Bay Diamond'la durmadan ona sokulmaya çalışan Başyardımcı'sı arasında homoseksüel ilişkiler bulunduğu yolunda dedikodular çıkması çok doğaldı. Yapılan esprilerin büyük bölümü, Bay Diamond birden olduğu yerde duruverirse Başyardımcı'nın burnunun ne olacağı konusuna yönelikti.

Arkadan gelen ve içine düştüğü hızlı eylem ve düşünce temposundan şaşkına dönmüş gözüken üçüncü adamsa bir Arap'tı. Sırtındaki Batılı giysileri koyu renk, pahalı ama üstüne uymayan türdendi. Aslında suç terzide değildi. Arap'ın vücudu, güven ve disiplin gerektiren giysilere göre yaratılmamıştı bir kere.

Diamond, Starr'ın sırasının karşı tarafındaki kenar koltuğa oturdu. Başyardımcı hemen onun arkasındaki yere yerleşti. Filistinli'ye gelince, o bir süre kimsenin kendisine nereye oturacağını göstermemesinden tedirgin gibi gözüktüyse de, sonunda arkalarda bir koltuk beğenip içine gömüldü.

Bay Diamond mikrofonun sözlerini rahatça alabilmesi için başını hafif arkaya çevirerek zihnini meşgul eden düşüncelerin sonunu getirdi. "Önümüzdeki üç saat içinde bana aşağıdaki konuları hatırlat: Bir – Kuzey Denizi'ndeki petrol kuyusu kazası ve olayın kitle ha-

berleşme sisteminde örtbas edilmesi. İki – Alaska boru hattının yarattığı çevre kirlenmesini inceleyen o profesör olacak herifin kaza süsü verilerek ortadan kaldırılması."

Bu konuların ikisi de artık bitiş safhasında sayılırdı. Bay Diamond hafta sonunda biraz tenis oynayabilme umudundaydı -tabii bu CIA salakları Roma Havaalanı harekatının içine etmemişlerse. Aslında yapılan iş basit bir bozgun eylemiydi. Bir terslik çıkmasına neden yoktu. Ama Ana Şirket onu CIA'nın Ortadoğu faaliyetlerinin başına getirdiğinden beri geçen altı ay içinde Diamond, hiçbir eylemin CIA'nın hata çizgisinin altına inecek kadar basit olmadığını öğrenmiş bulunuyordu.

Diamond, Ana Şirket'in neden ortaya çıkmadığını, neden CIA ve NSA'nın paravanı arkasında kalmayı seçtiğini çok iyi biliyordu ama anlaması işini kolaylaştırmıyordu. Ana Şirket'in Yönetim Kurulu Başkanı onu bu göreve yollarken "CIA ajanlarını, geri zekalılara iş verme kanununa katkımız olarak düşün," dediğinde, bunu da pek komik bulmamıştı zaten.

Diamond henüz Starr'ın eylem raporunu okumamıştı. Bu işi de şimdi bitirebilmek için elini arkaya uzattı. Başyardımcı zaten bunu bekliyordu. Elinde hazır tuttuğu sayfaları patronunun parmakları arasına tutuşturdu.

Birinci sayfaya göz atarken Diamond alçak sesle "Puroyu söndür Starr" dedi, sonra elini havaya kaldırdı. Bu hareketi üzerine duvardaki ışıklar hemen kararmaya başladı.

Darryl Starr ortalık kararırken renkli gözlüklerini tekrar kafasının üstüne itti. Bu arada projeksiyonun ışığı da havadaki mavi dumanlar arasından ileriye doğru uzanıverdi. Ekranda kocaman, kalabalık, faal bir havaalanı binasının içi belirdi.

Starr kelimeleri yuvarlaya yuvarlaya "Burası Roma Uluslararası Havaalanı," dedi. "Zaman ayarı, Greenwich saatine göre on üç otuz dört. Tel Aviv'den gelen 414 uçuş numaralı uçak alana yeni inmiş. Eylem başlayana kadar biraz daha zaman geçecek. İtalyan gümrük memurları pek hız rekortmeni sayılmazlar."

"Starr?" Diamond'un sesi bezgindi.

"Buyrun?"

"O puroyu neden söndürmedin?"

"Doğrusunu söylemek gerekirse, söndürmemi istediğinizi duymamıştım."

"İstemedim. Emrettim."

Bir yabancının önünde küçük düşmekten utanan Starr bacağını öndeki koltuktan indirip yeni yaktığı puroyu ayağıyla halının üstünde ezdi. Gururunun incindiğini belli etmemek için hiçbir şey olmamış gibi konuşmayı sürdürdü. "Sanırım buradaki Arap dostumuz bu işi nasıl başardığımıza hayran olacaktır. Tereyağdan kıl çeker gibi gitti her şey."

Geniş açılı görüntü: Gümrük ve vize kapısı. İnsanlar uzunca bir kuyruk oluşturmuş, türlü sabırsızlık belirtileri göstererek bekleşiyorlardı. Gülümsemeyi sürdürebilen tek tük kimseler ya pasaportlarında ya da bagajlarında bir terslik çıkacağından emin olanlardı. Beyaz, sivri sakallı bir ihtiyar bankonun üstüne eğilmiş, derdini gümrük memuruna üçüncü kere anlatıyordu. Tam arkasında, yirmi yaşlarında iki delikanlı durmaktaydı. Tenleri güneşten yanmıştı. Üstlerinde haki şortlar ve yakası açık tişörtler vardı. Çantalarını ayaklarıyla iterek ilerledikleri sırada kamera yaklaşıp ikisini kalabalıktan ayrı olarak gösterdi.

Starr hiç gereği olmadığı halde "İşte hedeflerimiz bunlar" diye açıkladı.

Arap çatlak ve tiz bir sesle, "Doğru" diye onayladı. "Bir tanesini tanıyorum. Bağlı olduğu örgütte Avrim diye bilinir."

Öndeki genç, gülünç ve abartılı bir hareketle arkalarında duran kızıl saçlı güzel kıza sırasını teklif etti. Kız teşekkür anlamında gülümsedi ama başını iki yana salladı. İtalyan gümrük memuru sıkkın bir ifadeyle ilk gencin pasaportunu eline alıp açtı. Gözleri durmadan kızıl saçlı kızın iri göğüslerine doğru kaymaktaydı. Bluzun altında başka bir giysi bulunmadığı öyle belliydi ki! Gümrükçü pasaporttaki fotoğraftan başını kaldırıp gencin yüzüne baktı, sonra bakışlarını tekrar fotoğrafa çevirdi.

Starr, "O fotoğraf, herif bu özenti sakalı bırakmadan önce çekilmiş" diye açıkladı.

Bu sırada gümrük memurunun omuz silkip pasaportu damgaladığı görüldü. İkinci delikanlıya da aynı güvensiz ve beceriksiz muamele yapıldı. Ama onun pasaportuna iki kere damga vurdu. Bunun nedeni, kızıl saçlı kızın memeleriyle fazlaca ilgilenen görevlinin ilk seferinde damgayı stampaya basmayı unutmuş olmasıydı. İki genç, çantalarını yerden alıp omuzlarına taktılar, oracıkta bir akrabalarını karşılamaya çalışan kalabalık İtalyan ailenin arasından özürler mırıldanarak geçmeye savaştılar.

Starr önündeki düğmeye basıp "Tamam, artık yavaşlat" diye komut verdi. "Dananın kuyruğu neredeyse kopacak."

Filmin dönüş hızı dörtte bire iniverdi.

Birbirlerini titrek biçimde izlemeye başlayan film karelerinde, delikanlıların sanki çevrelerindeki hava değil de jelatinmiş gibi hareket etmeye başladıkları görüldü. Önde giden başını çevirip kuyruktaki birine yavaşça gülümsedi. Tüm hareketler aydaki yerçekimi koşullarında canlandırılan bir baleyi düşündürüyordu. İkinci genç kalabalığı süzerken yüzündeki kayıtsız gülümseme donuverdi. Ağzı açıldı, sesi çıkmayan bir çığlık görüldü. Haki gömleğinin önü yarılıp dışarıya kanlar fışkırmaya başladı. Daha o dizüstü düşme işlemini tamamlayamadan ikinci bir kurşun gelip yanağını boydan boya yırttı. Kamera tembel tembel dönüp öteki genci buldu. Çantasını yere atmış, yavaşlatılmış adımlarla duvar dibinde dizili dolaplara doğru koşuyordu. Omzuna kurşun girdiğinde havada bir takla attı, dolaplara zarif bir hareketle çarpıp geri tepti. Kalçasında da kızıl bir mağara açılmıştı. Cilalı taş zeminin üstüne yanlamasına kayıp orada kaldığı sırada üçüncü bir kurşun kafasının arkasını uçurdu.

Kamera binanın içini tarıyordu. Aradığı iki adamı buldu, kaybetti, yeniden buldu. Adamların görüntüsü net değildi. Birlikte camlı giriş kapılarına doğru koşmaktaydılar. Görüntü netleştirilince adamların Uzakdoğulu olduğu anlaşıldı. Birinin elinde otomatik bir silah vardı.

Birden sırtı arkaya doğru kıvrıldı, elleri havaya kalktı ve yeri öpmeden önce bir süre de ayak parmakları üzerinde kaymayı sürdürdü. Elindeki silah yere çarptığında salonda hiç ses duyulmadı. Adamlardan ikincisi cam kapıya varmıştı. Dışarıdan gelen bulanık ışıkta silueti belli oluyordu. Kapının camı adamın başının az üzerinde bir yerden kırılınca, adam siper almak için öne doğru eğildi, sonra yan dönüp kapısı açık bekleyen asansöre saldırdı. O sıra asansörden bir grup okul çocuğu çıkmaktaydı. Küçük bir kız yere doğru kaydı. Saçları sanki suyun içindeymişçesine yelpaze gibi açıldı. Serseri bir kurşun karnına girivermişti. İkinci kurşun Uzakdoğulu'yu iki kürek kemiğini arasından yakalayıp asansörün yanındaki duvara yavaşça yasladı. Yüzünde ıstırap dolu bir sırıtma görülüyordu. Sırtına giren kurşunu yolup çıkarmak istercesine elini arkasına götürmekteydi. Yeni gelen kurşun avcunu delip omurgasına saplandı. Ağır ağır yere doğru kaydı, kafası asansörün içinde yattı kaldı. Asansörün kapısı tam kapanacakken, aradaki engelin basıncıyla gerisin geri açıldı. Gene kapandı, gene açıldı. Kapandı. Açıldı.

Kamera binanın içini ağır ağır taramayı sürdürüyordu. Çekim yüksek bir yerden yapılmıştı.

...Yere düşen çocuğun çevresine şoka girmiş, şaşkın öğrenciler toplanmıştı. Bir oğlancık ağzını açıp güçlü ama sessiz bir çığlık kopardı...

...Havaalanı görevlilerinden ikisi, ellerinde minik İtalyan otomatik tabancalarıyla yerde yatan Doğulular'a doğru koşuyorlardı. Bir tanesi hâlâ ateş etmekteydi...

...Ak keçi sakallı ihtiyar kendi kanından oluşmuş gölcüğün ortasına oturmuş, ayaklarını dümdüz karşıya uzatmıştı. Kumlarla oynayan bir çocuk gibi. Yüzünde, olanlara inanamamanın ifadesi vardı. Gümrük memuruna her şeyi çok iyi anlattığından öyle emindi ki...

...İsrailli gençlerden biri, yok olmuş yanağının üstüne yatmıştı. Çantasının hâlâ omzunda takılı olması şaşırtıcıydı.

Akrabalarını bekleyen İtalyanlar arasında da yavaşlatılmış, stilize bir menuet'yi andıran hareketler görülmekteydi. İçlerinden üçü yerde yatıyordu. Diğerleri ağlaşıyor, diz çöküyor, bu arada bir genç topukları üzerinde dönüp duruyor, yardım getirmek ya da canını kurtarmak için hangi tarafa koşması gerektiğini saptamaya çalışıyordu...

...Kızıl saçlı kız kazık kesilmiş gibiydi. Dehşetle açılan gözleri az önce kendisine sırasını vermeye çalışan gençten ayrılamıyordu...

Kamera, sonunda dolapların yanına serilmiş yatan ve kafasının arkası olmayan gencin üzerinde kalakaldı...

Starr "Hep... Hep... Hepsi bu kadar baylar" dedi. Projeksiyonun ışığı söndü, duvar ampulleri gittikçe güçlenerek normal hallerini buldular.

Starr, Diamond'dan veya Arap'tan gelebilecek soruları karşılamak üzere oturduğu yerde yarı yan döndü "Evet???" dedi.

Diamond'un gözü hâlâ boş ekrandaydı. Üç parmağının ucunu hafifçe dudaklarına yaslamış, eylem raporu kucağında, öylece oturuyordu. Parmaklarının çenesine doğru kaymasına izin verirken alçak sesle "Kaç kişi?" diye sordu.

"Efendim?"

"Bu eylemde kaç kişi öldü?"

"Ne demek istediğinizi anlıyorum efendim. İşler tahmin ettiğimizden biraz daha fazla cıvıdı. İtalyan polisine pek sokulmayın diye talimat vermiştik ama anlaşılan emirleri birbirine karıştırmışlar. Bu da pek bir yenilik sayılmaz. Ben bile biraz güçlük çektim. Kurşunlarım İtalyan polisinin sanılsın diye Beretta tabanca kullanmak zorunda kaldım. Oysa Beretta'nın el silahı olarak gücü, kasırganın yanında osuruk bile sayılmaz. Babam öyle derdi. Elimde bir Smith-Wesson olsa o iki Japon'u iki kurşunda sererdim, ateş hattıma giren o küçük kızcağızı da vurmazdım. Tabii ilk aşamada bizim Japonlar'a işi biraz salçalı tutmaları söylenmişti. Kara Eylül eylemlerine benzesin diye. Ama İtalyan polisleri gelip de, babamın deyimiyle, taşa işeyen inek gibi sağa sola rastgele kurşun saçmaya başlayınca..."

"Starr?" Diamond'un sesi duyduğu yoğun tiksintiden belirgin bir ağırlık kazanmıştı. "Neydi benim sana sorduğum soru?"

"Kaç kişinin öldüğünü sormuştunuz." Starr'ın konuşmasına birden cıva gibi bir canlılık geliverdi. Budalalarla konuşurken hedefi saptırabilmek için arkasına saklandığı safteron kimliğini atıverdi üstünden. "Toplam dokuz kişi." dedi, yüzünde apansız, beklenmedik

bir sırıtma ifadesi görüldü, sonra tekrar babayani tavrına döndü. "Bir sayalım. Önce tabii o iki Yahudi hedef, sonra onları vurdukları için yok etmek zorunda olduğum iki Japon ajanımız, sonra kurşunumun yoluna çıkan o zavallı küçük kız, serseri kurşunu havada yakalayan ihtiyar ve Yahudi genç aralarından geçerken oralarda oyalanıp duran İtalyan aileden üç kişi. Oyalanmak tehlikeli şeydir. Yasa çıkarılıp yasaklanmalı bence."

"Dokuz, ha? İki kişiyi avlamak için dokuz kişi öldürdünüz, öyle mi?"

"Aman efendim unutmayın ki bu işi Kara Eylül eylemlerine benzetin diye talimat vermişlerdi. Kara Eylülcüler de biraz abartmaya meyilli tiplerdir. Yumurtayı balyozla kırmayı severler. Bunu söylerken dostumuz Bay Haman'ı incitmek istemem."

Diamond seri okuma yöntemiyle gözden geçirdiği rapordan başını kaldırdı. Haman? Birden hatırladı. Arkada oturan Arap'a CIA'nın hayal gücü geniş kadrosu Haman diye bir şifre adı takmıştı.

"Ben alınmam," dedi Arap. "Biz buraya öğrenmeye geldik, Bay Starr. Bazı stajyerlerimizin 'Birincilik Akademisi' dediğiniz yerde çalışması da bu yüzden. On yedinci madde gereği mübadele bursu kazanmış gözüken bu öğrenciler aslında bu amaçla oradalar. Doğrusunu söylemek gerekirse, sizin rütbenize sahip birinin bu işi bizzat üstlenmesi beni çok etkiledi."

Starr hoşnut bir alçakgönüllülükle elini havada şöyle bir çevirip iltifatı yana iter gibi yaptı. "Sözünü etmeye değmez. İşinin doğru yapılmasını istiyorsan, en meşgul adama yaptır derler, bilmez misiniz?"

Diamond gözlerini rapordan ayırmaksızın "Bunu da mı baban söylemişti?" diye sordu.

"Gerçekten de o söylemişti. Siz öyle deyince hatırladım."

"Tam bir halk düşünürüymüş."

"Bence daha çok itoğlu itin tekiydi ama kelimeleri kullanmayı iyi bilirdi."

Diamond soluğunu burnundan verip dikkatini tekrar rapora çevirdi. Ana Şirket'in, kendisini CIA'nın kontrolüne atadığı petrol üreticilerini uzaktan yakından ilgilendiren her türlü eylemin kontrolünü

ona verdiği günden bu yana Starr gibi adamların bütün beceriksizliklerine karşın hiç aptal olmadıklarını öğrenmişti. Tersine, insanı şaşırtacak kadar zeki olabiliyorlardı. Ama mekanik, sorun-çözücü anlamında zeki. Starr'ın yazdığı raporlarda ne dilbilgisi teklemesine ne de ifade yanlışlarına rastlanırdı. Tersine duru, özentisiz bir dille sergilenen anlatımlar, olayları insanın gözü önünde canlandırabilecek nitelikte olurdu hep.

Starr'ın özlük raporunu okurken Diamond onun genç kuşak CIA ajanları gözünde adeta bir kahraman sayıldığını öğrenmişti. Bilgisayar dönemi öncesinden kalma ajan tipi. CIA eylemlerinin daha çok Berlin Duvarı'nın bir yanından öbür yanına kurşun patlatarak yapıldığı günlerden kalma meclis üyeleri hakkında mali ve cinsel kanıtlar toplayıp şantaj yaparak yasa oylamalarındaki tutumlarını etkileme döneminin başlamadığı günlerden kalma bir ajan.

Bir süre önce benzer bir görevden ayrılıp siyasal suçlarla ilgili serüven romanları yazmaya başlayan öteki ajanla aynı yılın adamıydı Starr. Doruğu aşıp inişe geçmiş tiplerden. Yazar olanı, sonunda uydurmaları yüzünden rezil olunca sessizliğe gömülmüş, bu sefer arkadaşları onu göklere çıkaran yazılar yazıp büyük kârlarla kitaplarını bastırmaya başlamışlardı. Bir süre cezaevinde yattıktan sonra sessizliğine bir soyluluk katmak amacıyla, *Yalvarmayacaksın* adlı bir kitap daha yazmış, herkes bu seferkini de bayat bir espri diye nitelendirirken, dostu Starr bu sarsak budalaya büyük hayranlık besler olmuştu. Eski CIA'cıların ortak niteliği olan "İzci/serseri" ruhu her ikisinde de vardı.

Diamond gözlerini rapordan kaldırarak, "Bu rapora göre, Bay... Bay Haman, siz de eyleme gözlemci olarak katılmışsınız," dedi.

"Evet, doğru. Gözlemci ve stajyer olarak."

"Madem ki oradaydınız, neden üstlerinize rapor vermeden önce bu filmi izlemek istediniz?"

"Ah...evet... Şey...aslına bakarsanız..."

"Raporunu kendi gözlemlerine dayanarak vermesi olanaksızdı efendim" diye açıkladı Starr. "Eylem başlarken o da bizim yanımızdaydı ama on saniye sonra kendisinin gölgesini bile görmez olduk. İş

bittikten sonra döküntüleri toplasın diye geride bıraktığımız bir adam onu tuvaletlerin en dip bölümünden çıkarmış."

Arap kısa ve neşesiz bir gülüşle "Doğru" dedi. "Doğanın çağrıları, zaman diye bir şey bilmedikleri gibi uygulatıcı da oluyorlar."

Başyardımcı gözlerini kırpıştırıp kaşlarını çattı. Uygulatıcı? Acaba adam zorlayıcı mı demek istiyordu?

Diamond "Anlıyorum" deyip gözlerini tekrar yetmiş beş sayfalık rapora çevirdi.

Sessizlikten tedirgin olan Arap boşluğu doldurmak istercesine atıldı. "Fazla meraklı görünmek istemem ama anlayamadığım bir şey var Bay Starr."

"Hemen sor, ahbap!"

"Vuruşu yapmak için neden Japonlar'ı kullandınız?"

"Ne? Ha! Önce işi sizin adamlarınız yapmış gibi görünsün diye karara varmıştık ama bizim örgütte Arap yok. Akademideki stajyerler de henüz bu numaralara kalkışacak kıratta değil." Starr aslında o Araplar'ın genetik yeteneksizlikleri nedeniyle öyle bir düzeye hiçbir zaman gelemeyeceklerinden emindi ama bunu söylemeyi uygun bulmadı. "Buna karşılık" diye sürdürdü sözünü, "sizin Kara Eylül'cülerin bazıları Japon Kızıl Ordusu üyesiydi. Bunu biliyoruz. Bizim elimizde de Japonlar vardı."

Arap, kafası karışmış gibi kaşlarını çattı. "Yani bu iki Japon'un sizin örgütünüzün kendi adamları olduğunu mu söylemek istiyorsunuz?"

"Tamam, anladın işte. Hawaii acentamızdan iki ajan. Hem de iyi çocuklardı. Onları kaybetmemiz üzücü oldu ama fazla atak ve biraz da yutulmaz gözüken öykümüz, onların ölümüyle gerçeğe daha yakın bir görünüm kazandı. Cesetlerinden çıkarılacak kurşunlar Beretta'lardan olacak, böylece de İtalyan polisleri onları vurmanın onurunu kazanacak. Ayrıca cesetlerin üzerinden çıkacak belgeler onları Kızıl Ordu üyesi Japonlar olarak gösteriyor. Kapitalist bilmemnesine karşı sonuna kadar sürdürülecek savaşımda Arap dostlarına yardım etmek isteyen kızıllar."

"Kendi adamlarınızdı, ha?!" Arap'ın sesi dehşet doluydu.

"Kendini harap etme. Kimlikleri, elbiseleri, hatta otopside midelerinde bulunacak yiyecekler bile onların Japonya'dan geldiğini gösterecek. Zaten olaydan birkaç saat önce Tokyo uçağından inmişlerdi."

Arap'ın gözleri hayranlıkla parıldıyordu. İşte amcası olan başkan onu Amerika'ya böyle şeyleri öğrensin de benzerlerini düzenleyebilsin diye göndermişti. Böylelikle yeni dostlarına bağımlı kalmak zorunluluğundan kurtulacaklardı. "Ama herhalde bu Japon ajanlar kendilerinin...şey...şey olacağını bilmiyorlardı..."

"Bertaraf edileceğini demek istiyorsun. Hayır, bilmiyorlardı. Bu örgütte bir kural vardır. Aktif görevde olanlara, ancak işlerini görebilmeleri için yeterli olacak kadar bilgi verilir. Gerçi yetenekli çocuklardı, ama gene de işin sonunun kendileri için böyle geleceğini bilselerdi, herhalde heveslerinin birazını olsun kaybederlerdi. Ne dediğimi anlıyorsun, değil mi?"

Diamond her sayfanın ortalarında bir hizadan, bütün satırları yukarıdan aşağı inen bir çizgi halinde tarayarak hızla okumasını sürdürüyordu. Kafasında yaptığı değerlendirmeler, gözünün gördüğünü pek az geriden izlemekteydi. Gözüne çarptığı halde kafasında yerine oturtamadığı bir şey olursa hemen durup geri dönüyor, orayı bu sefer enine, doğru dürüst okuyordu.

Kafasındaki alarm zilleri onu uyardığında son sayfaya gelmişti. Durakladı, bir önceki sayfayı çevirip dikkatle, soldan sağa okudu. Çenesindeki kaslar kıpırdıyordu. Gözlerini kaldırdı, bir süre hiç soluk almadı. Bu adamdan çıkabilecek en büyük ünlemlerden biriydi, bu.

Başyardımcı'nın gözleri donuklaşıverdi. Bu belirtileri tanırdı. Bir bityeniği vardı bir yerde.

Diamond raporu omzunun üzerinden geriye uzatırken ıstırap içindeymiş gibi içini çekti. Sorunun iyi bir değerlendirmesini yapmadan Arap gözlemciye bir şey söylemek niyetinde değildi. Geçmiş tecrübeleri kendisine Araplar'a gereğinden fazla bilgi vermenin doğru olmadığını göstermişti. Böylesine bir yükü taşımayı beceremezlerdi bunlar.

Başını biraz çevirip, "Ee, tatmin oldunuz mu, Bay Haman?" dedi.

Arap bir an kendi şifre adını tanıyamadı, sonra sıçrar gibi oldu, kıkır kıkır güldü. "Aa, evet. Filmin sergilediği kanıtlardan çok etkilendim demek daha doğru olur."

"Yani etkilendiniz ama tatmin olmadınız, öyle mi?"

Arap tipik bir halı tüccarı gibi boynunu içine çekti kafasını yana büktü, ellerini havaya kaldırıp "Sevgili dostlarım" dedi. "Tatmin olmak veya olmamak benim harcım değil. Ben yalnızca bir haberciyim, bir bağlantı elemanıyım... Nasıl diyorsunuz ona? Bir..."

Diamond "Ulak mı?" diye önerdi.

"Belki. O kelimeyi bilmiyorum. Kısa bir süre önce, haberalma örgütümüz Münih Olimpiyatları Misilleme Eylemi'ni gerçekleştirenlerden hayatta kalan son iki kahramanın öldürüleceğine dair bir komployu haber aldı. Amcam, yani başkan, bir komployu köstekleme isteğini belirtti... Doğru mu o kelime?"

"O da bir kelime," dedi Diamond. Sesi artık canının sıkıldığını belli ediyordu. Usanmıştı bu budaladan. Sanki insan değil, etnik bir espriydi herif.

"Hatırlayacağınız gibi bu komplonun kösteklenmesi, petrol rezervleri konusunda Ana Şirket'le dostça ilişkilerin sürdürülmesi için gereken koşullardan biri sayıldı. Ana Şirket tüm bilgi ve deneyimini değerlendirerek bu işi CIA'ya verdi. Tabii Bay Diamond'un yakın kişisel denetimi altında olmak üzere. Doğrusu cesur dostum Bay Starr'ın gücenmesini istemem ama CIA tarafından yetiştirilmiş kişilerin bize çok dostça davranan ve bizimle iyi iş birliği yapan bir Başkan'ın düşmesine yol açan çuvallamalarından sonra, artık bu örgüte olan güvenimiz pek sınırsız sayılmaz." Arap başını tekrar yana büküp Starr'a özür dilercesine sırıttı. Starr bu arada büyük bir dikkatle tırnak etlerini muayene ediyordu.

Arap devam etti. "Haberalma organımız CIA'ya bu cinayeti işlemekle görevlendirilen iki Yahudi gangsterin adlarını vermeyi başardı. Ayrıca Tel Aviv'den ayrılacakları yaklaşık tarihi de verdi. Bay Starr bu verilere kuşkusuz kendi kaynaklarından öğrendiklerini de ekledikten sonra, komployu boşa çıkarmak için sizlerin 'bozgun eylemi' dediğiniz bir tür girişime karar verdi. Yani suçluları, suçu işlemeden

önce saf dışı bırakmak. Çok ekonomik ve adil bir yöntem. Şimdi bana bazı görüntüler gösterdiniz ve eylemin başarılı olduğunu kanıtladınız. Bunu üstlerime raporla bildireceğim. Tatmin olup olmamak onların işi, benim değil."

Arap'ın şarkı söyler gibi sıraladığı kelimeler sırasında aklı başka yerlerde olan Diamond "İyi öyleyse" dedi. Başka bir şey söylemeden kalkıp sıraların arasındaki yoldan ensekökünde Başyardımcı'sıyla birlikte yürümeye başladı.

Starr bacağını gene önündeki koltuğun arkasına taktı, cebinden uzun bir puro çekti. Omzunun üstünden Arap'a, "Bir daha seyredelim mi?" diye sordu.

"Hoş olurdu."

Starr panelin düğmesine bastı. "Hey, ahbap? Bir daha oynat bize!" dedi. Gözlüklerini fırça gibi kısa saçlarına doğru itti. Işıklar kararmaya başlamıştı bile. "İşte başlıyor. İkinci gösteri. Hem de hiç gecikmeden."

Merkezin beyaz duvarlı koridorlarında hızlı hızlı yürürken Diamond'un öfkesi yalnızca ayakkabı köselelerinin yere çarparken çıkardığı sert sesten belli oluyordu. Duygularını belli etmemeye iyice eğitmişti kendini. Ama gene de ağzının çevresindeki hafif gerginlik, gözlerindeki netlikten uzak bakışlar Başyardımcı'ya durumu belirtmeye yetiyor, patronun içinin öfkeyle kaynadığını açıkça anlatıyordu.

Asansöre bindiler. Başyardımcı cebinden çıkardığı manyetik kartı, 16. Kat yazılı yerde düğme yerine açılmış yarığa soktu, asansör hızla aşağıya inmeye başladı. 16. Kat, aslında en alt bodrumdaki özel çalışma yerinin şifre adıydı. Ana Şirket adına CIA faaliyetlerini eline alır almaz Diamond'un ilk yaptığı iş, merkezin en kuytu köşesinde kendine hiç kimsenin giremeyeceği bir çalışma yeri ayırmak olmuştu. CIA kadrosundan tek kişinin 16. Kat'a girme yetkisi yoktu. Büro kurşun duvarlarla çevrelenmiş ve örgütü her zamanki cahil durumunda bırakmak amacıyla büronun her yanına uyarı sistemleri takılmıştı. Bu elbette dinleme aygıtlarına yönelikti. Hükümetin me-

rakına karşı ek bir engel olmak üzere Diamond'un ofisini Ana Şirket'in bilgisayarına bağlayan özel kablolar, gerek CIA'nın gerekse diğer meraklıların isteyerek veya kazayla kulak misafiri olmasını önleyecek aygıtlara sahipti.

Ana Şirket'in araştırma ve iletişimiyle her an temasta olan Diamond'a ikiden fazla yardımcı gerekmiyordu artık. Biri Başyardımcı'sıydı. Bilgisayar kullanımında sanat düzeyine yükselmiş biri. İkincisi de sekreteri Bayan Swiven'di.

Asansörden geniş bir çalışma salonuna çıktılar. Duvarlar ve halılar mat beyazdı. Orta yerde bir 'tartışma bölgesi' kurulmuştu. Burası bir masayla, çevresine dizili minderli beş koltuktan oluşuyordu. Masanın üstü camdandı. Bu cam zaman zaman bilgisayar tarafından ekran olarak kullanılıyor, üzerine görüntüler yansıtılıyordu. Beş koltuktan yalnız bir tanesi döner koltuktu: Diamond'unki. Ötekiler yere sımsıkı çakılmış, en az ölçüde rahatlık sağlayacak biçimde hazırlanmıştı. Yani çabuk, işlek tartışmalar için kurulmuş bir yerdi burası. Sohbetlere, sosyal konuşmalara yer bırakmıyordu.

Tartışma bölgesinin karşısındaki duvarda bir konsol vardı. Bu konsol, Ana Şirket'in bilgisayarıyla, yani Şişko'yla bağlantıyı sağlıyordu. Ayrıca içinde televizyon, telefoto ve teleks de vardı. Böylelikle Şişko'dan gerek yazılı gerek görüntülü bilgi istenebiliyor, alınan bilgiler kısa vadeli olarak burada korunabiliyor konferans süresince kullanılabiliyordu. Başyardımcı'nın yeri her zaman bu konsolun önündeki sandalyeydi. Parmakları konsolun tuşları üzerinde kendine özgü, soyut bir sanatsallıkla, hatta sevecenlikle işler dururdu.

Yan taraftaki belli belirsiz platformun üzerinde Diamond'un masası dururdu. İlgi çekecek kadar alçakgönüllü bir masa. Elliye altmış beş santimetre boyutlarındaki yüzeyi beyaz plastiktendi. Ne çekmecesi ne de rafları vardı. Yani bir evrakı kaybedecek, gözden kaçıracak hiçbir yeri yoktu. Başka konuya bakmak bahanesiyle kağıdı şöyle öteye itecek yeri bile yoktu. Önemlilik sırasına göre her iş, ancak karar için gerekli tüm veriler biriktirildikten sonra onun önüne gelir, karar çabucak verilir, iş o masadan çıkardı. Diamond gerek fiziksel gerekse de duygusal kargaşadan nefret eden biriydi.

Önce kendi masasının başındaki koltuğa yürüdü. Bu koltuk bir ortopedi uzmanı tarafından hazırlanan çizime göre, yorgunluğu en alt düzeye indirecek, fakat bunun yanı sıra insanı uyuşturan bir rahatlık vermeyecek şekilde yapılmıştı. Sırtını pencereye dönüp oturdu. Pencereden parkın bir kesimi ve az ileride Washington Anıtı görünüyordu. Bir süre dua edermiş gibi, avuçlarını birbirine dayayıp öyle oturakaldı. Başparmakları hafifçe dudaklarına dokunuyordu. Başyardımcı hiçbir şey söylemeden konsolun önündeki yerine geçti, emirleri bekledi.

Onların gelişini duyan Bayan Swiven bitişikteki odasından geldi, Diamond'un platformunun altındaki kendi sandalyesine oturdu. Elinde not almak için kağıtları hazırdı. Yaşı yirmilerin sonlarına yaklaşan, dolgun vücutlu, gür, bal rengi saçları ciddi olacak şekilde topuz yapılmış bir kadındı. En dikkati çeken yeri, olağanüstü beyazlıktaki teniydi. Altındaki damarların mavi bir harita çizdiği ilk bakışta görünüyordu.

Diamond gözlerini kaldırmaksızın ellerini dudaklarından çekti, işaretparmağını Başyardımcı'ya doğru uzatıp konuştu.

"O iki İsrailli genç. Bir örgüte bağlıydılar. Adı?"

"Münih Beşlisi, efendim."

"Fonksiyonu?"

"Münih Olimpiyatları'nda öldürülen atletlerin intikamını almak. Daha ayrıntılı söylemek gerekirse, o işe karışmış Filistinli teröristleri öldürmek. Resmi kuruluş değil. İsrail Hükümeti'yle ilgileri yok."

"Anlıyorum." Diamond parmağını bu sefer Bayan Swiven'e uzattı. "Bu akşam yemeği burada yiyeceğim. Çabuk ve hafif bir şey. Ama çok proteine ihtiyacım var. Bir bardak maya içine sıvı vitaminler koy, yumurta sarılarıyla sekiz ons çiğ ciğer kat. Mikserde çırp."

Bayan Swiven başını salladı. Önlerinde o uzun gecelerden biri daha vardı demek.

Diamond döner koltuğunu çevirip Washington Anıtı'na görmeyen gözlerle baktı. Anıtın dibindeki çimenlerin üzerinde, her gün tam aynı saatte geçen okul çocukları, tabur halinde yürüyorlardı. Geri dönmeden, omzunun üstünden konuştu. "Bana bu Münih Beşlisi'yle ilgili veri iste."

"Hangi endekslerde olsun efendim?"

"Küçük bir örgüt bu. Hem de yeni. Tarihçe ve üyelerle başlayalım."

"Hangi derinliğe kadar tarayayım?"

"Onu sen bul. En iyi yaptığın iş bu."

Başyardımcı sandalyesinde döndü, Şişko'ya gerekli emirleri vermeye koyuldu. Yüzünde hiç hareket yoktu ama yuvarlak gözlüklerinin gerisindeki gözleri zevkle parıldıyordu. Şişko, Batı dünyasının tüm bilgisayarlarında birikmiş bilgilere sahip olduktan başka, Doğu blokundan uydu kanalıyla çalınmış bir miktar bilgiyi de hazinesinde bulundurmaktaydı. Devlet sırrı sayılan askeri bilgilerden, telefon faturalarına kadar, CIA'nın şantaj malzemesinden Fransa'daki ehliyet sahiplerine kadar, İsviçre bankalarındaki şifreli hesapların sahiplerinden Avustralya'daki reklam şirketlerinin adres postalama listelerine kadar, yok yoktu içinde. Hem en hassas veriler hem en dünyevi olanlar. Sanayileşmiş Batı dünyasında yaşayan biriyseniz, Şişko'da siz de vardınız. Kredi kartlarınızdaki tavan rakam, kan grubunuz, siyasal tarihçeniz, cinsel eğilimleriniz, sağlık siciliniz, ilk-orta-lise ve üniversite notlarınız, yaptığınız telefon görüşmelerinden rastgele derlenmiş birkaç bant, ömrünüzde göndermiş ya da almış olduğunuz her telgrafın bir kopyası, veresiye yaptığınız bütün alışverişler, tüm askeri veya cezaevi kayıtlarınız, tüm gelir vergisi kayıtlarınız, abone olduğunuz dergilerin tüm listesi, ehliyetiniz, parmak iziniz... Evet, bütün bunlar, Ana Şirket'in özel ilgi duymayacağı sade bir vatandaşsanız vardı. Ama eğer Ana Şirket, CIA gibi ya da NSA gibi Ana Şirket'in yatırım yaptığı kuruluşlardan biri veya diğer demokratik ülkelerde bunlara benzer kuruluşlardan biri size şu ya da bu nedenle önem vermişse, o zaman Şişko'nun sizin hakkınızdaki bilgisi bundan katbekat derin olurdu.

Şişko'ya veri programlamak, bir yığın teknisyen ve mekanik uzmanının soluk almadan yaptığı bir işti. Ama ondan bilgi almak ancak bir sanatçının harcıydı. Eğitilmiş biri gerekliydi buna. Hisleri ve ilhamı olan biri. Sorunun kaynağı, Şişko'daki bilgilerin çok fazla olmasıydı. Eğer istediğiniz konuyu çok yüzeysel tararsanız, aradığınızı bu-

lamayabilirsiniz. Çok derin taradığınızda ise, Şişko size okuyamayacağınız kadar çok yazı vermeye başlardı. Eski idrar testlerinin raporları, yavrukurtken kazanılmış ödüller, lise yıllığında kişinin hakkında yazılmış yazılar, hangi marka tuvalet kağıdını tercih ettiği falan filan. Başyardımcı'nın en büyük yeteneği, Şişko'ya tam en gerekli soruları sorabilmesi, ondan bilgiyi istediği derinlikte koparabilmesiydi. Bilgisayarını çok sever, onu konser veren bir piyanistin doyuruculuğuyla kullanırdı. Bu konsolun başında çalışmanın ona verdiği zevk, seksin erkeklere verdiği zevk gibi bir şeydi. Yani kendi düşüncesine göre erkeklerin seksten anlaması gereken zevk gibi bir şey.

Diamond omzunun üstünden Bayan Swiven'le konuştu. "Hazır olduğum zaman bu Starr denen adamla konuşmak isteyeceğim. Bir de Bay Haman dedikleri o Arap'la. Çağrılınca gelecek biçimde hazır beklesinler."

Başyardımcı'nın parmakları, üzerinde gezindikçe konsoldan sıcak mırıltılar geliyordu. İlk cevaplar akmaya başlamıştı bile. Parça parça hafıza bankasına işleniyordu. Diyalog başlamıştı artık. Şişko'yla yapılan konuşmalar asla birbirinin aynı olmazdı. Her biri kendine özgü bir hava içinde olurdu. Şimdi de bu seferki sorunun ayrıntıları, Başyardımcı'nın o azımsanamayacak aklını okşuyordu işte.

Ortaya doğru dürüst bir görünüm çıkması en azından yirmi dakika sürerdi. Diamond bu süreyi ziyan etmemeye karar verdi. Biraz jimnastik yapıp güneşlenebilir, vücudunu ve zihnini önündeki uzun çalışmaya hazırlayabilirdi. Parmağını kıvırıp Bayan Swiven'e peşinden gelmesini işaret ederek bitişikteki jimnastik odasına geçti.

O donuna kadar soyunurken Bayan Swiven kendi gözlerine yuvarlak, koyu renk, küçük bir gözlük taktı, bir benzerini de ona uzattı, sonra duvarlardaki güneş lambalarını yaktı. Diamond bir platformun üstüne sırtüstü yatmış, bacaklarını kıpırdatmaksızın mekik hareketlerine başlamıştı. Ayak bilekleri kadife bir iple birbirine bağlıydı. Bayan Swiven güneş lambalarından korunabilmek için sırtını duvara iyice yaslama çabasındaydı. Diamond jimnastiğini yavaş yavaş yapıyor, en az hareketten en fazla yarar sağlamaya çalışıyordu. Yaşına göre formu çok iyiydi ama göbeği biraz dikkat istiyordu. Doğru-

lup sol dirseğini sağ dizine değdirirken homurtuyu andıran bir sesle "Bak dinle, bu işe CIA'yı da sokmak zorundayım" dedi. "Son gösteriden sonra yukarıda kim kalmışsa ona da haber ver."

CIA'nın başına yalnızca siyasal kimlikleri nedeniyle gelip, kamuoyunun öfkesine kurban edilerek gidenler hariç, bu kuruluşun en yüksek rütbeli kişisi, Uluslararası Bağlantı Müdür Muavini denilen kimseydi ve nedense ondan hep bu unvanıyla söz edilirdi. Bayan Swiven patronuna Muavin'in henüz binadan çıkmadığını bildirdi.

"O herif yeter. Söyle de hazır beklesin. Ha...bu hafta sonu için olan tenis randevumu da iptal et."

Bayan Swiven'in kara gözlükleri üstündeki kaşları yukarıya kalkıverdi. Bu seferki durum gerçekten ciddi olmalıydı.

Diamond ağırlıklarla çalışmaya koyuldu. "Ayrıca Şişko'dan öğleden sonra her istediğim an bilgi almak için sıra önceliği istiyorum. Belki akşama kadar."

"Başüstüne efendim."

"İyi, notlarını oku bakayım."

"Sıvı halde yüksek protein. Bay Starr'la Bay Haman'a haber. Muavin'e haber. Şişko için sıra önceliği."

"Tamam. Şimdi hepsinin başına Şef için bir mesaj al." Diamond yaptığı hareketlerin etkisiyle ağır solumaya başlamıştı. "Mesaj: Roma Havaalanı Bozgun Eylemi'nin kusursuz olmama olasılığı var. Araştırıp durumu bildireceğim."

Yedi dakika sonra Bayan Swiven döndüğünde elindeki büyük bardağın içinde koyu, köpüklü, morumsu bir sıvı vardı. Bu rengi ona içindeki çiğ ciğer veriyor olmalıydı. Diamond antrenmanının sonuna yaklaşmıştı. Duvara tutturulmuş çelik bir barda çalışıyordu. Durup yemeğini eline aldı. Bayan Swiven hemen tekrar duvara yapıştı. Güneş lambalarının etkisinden elinden geldiği kadar korunmaya çalışıyor, bir yandan da o hassas cildinin daha şimdiden yanıp oldukça tahriş olduğunu hissediyordu. Ana Şirket hesabına çalışmanın pek çok avantajları vardı doğrusu. Fazla mesailer, dolgun bir emeklilik, hastalık ve ilaç yardımları, Kanada Kayalık Dağları üzerindeki şirket sayfiye evlerinde geçirilen tatiller, güzel yılbaşı partileri.... Ama iki

de büyük derdi vardı. Haftada bir güneş yanığına uğramak ve Bay Diamond'un öfkesini kendisinden çıkarmasına izin vermek. Gene de filozoflara yaraşır şekilde davranıyordu Bayan Swiven. Hangi iş kusursuzdu ki!

"Notların hepsi yapıldı mı?" Diamond içtiği sıvıyı bitirdiğinde hafifçe ürpermişti.

"Evet efendim."

Diamond kadının orada bulunduğunun farkında değilmiş gibi külodunu çıkarıp önü cam kapılı duşa girdi, soğuk suyu sonuna kadar açtı. Gürültünün içinden, "Şef mesajını aldı mı?" diye seslendi.

"Evet efendim."

Kısa bir sessizlik oldu. Sonunda Diamond "Lütfen cevabının ne olduğunu bana söylemekten çekinmeyin Bayan Swiven" dedi.

"Efendim?"

Diamond duşu kapattı, adımını atıp dışarı çıktı, dolaşımı hızlandıracak biçimde dokunmuş özel havlularla kurulanmaya başladı.

"Size Şef'in mesajını okumamı mı istiyorsunuz efendim?"

Diamond hafifçe içini çekti. Dakikada yüz kelimenin üstünde yazanlar grubundaki tek yüzüne bakılır kadın bu olmasa... "İyi olur, Bayan Swiven" dedi.

Kadın bloknotuna baktı. Güneş lambalarına karşı gözlerini kırpıştırıp duruyordu. "Cevap: Şef'ten Diamond'a. Bu konuda başarısızlık kabul edilemez."

Diamond düşünceli bir tavırla apışarasını kurularken başını salladı. Tam beklediği gibi bir cevaptı bu.

Çalışma odasına döndüğünde zihni bıçak gibi keskinleşmiş, kararlar vermeye hazırdı. Üstünde rahat bir çalışma giysisi vardı. Soluk sarı, askılı bahçıvan pantolonu, oldukça bol ve rahattı, üstelik yanığını da gösteren bir tondaydı.

Başyardımcı pür dikkat, zevkten mest, konsolun başında çalışmasını sürdürüyordu. Şişko, Münih Beşlisi'nin öyküsünü oldukça şekillendirmişti.

Diamond üstü cam toplantı masasının başındaki döner koltuğa kuruldu. "Bellek bankasından buraya ver" diye seslendi. "Dakikada

500 kelime hızıyla gelsin veriler." Bundan hızlısını sindiremezdi çünkü. Şişko'nun verileri bir düzine uluslararası kaynaktan derleniyordu. Üstelik İngilizce'ye çevirisi de kovboy filmleri kadar ilkel olduğundan, insan anlamaya çalışırken yoruluyordu.

MÜNİH BEŞLİSİ
KURULUŞ GAYRİRESMİ... VURUCU... AMAÇ EŞİT MÜNİH OLİMPİYATLARI'NDA İSRAİLLİ ATLETLERİ ÖLDÜREN KARA EYLÜLCÜLER'İN YOK EDİLMESİ...
LİDER VE KİLİT ADAM EŞİT STERN, ASA...
ÜYE VE UYDULAR EŞİT LEVITSON, ZOEL... YARIV, CHAIM... ZARMI, NEHEMIAH... STERN, HANNAH...

"Dur!" dedi Diamond. "Şunlara birer birer bakalım. Bana dökümlerini ver."

STERN, ASA
DOĞUM NİSAN 13, 1909... BROOKLYN. NEW YORK, ABD... YERİ 1352 CLINTON CADDESİ... DAİRE 3B...

Başyardımcı dişlerini sıktı. "Özür dilerim efendim," dedi. Anlaşılan taramayı gereğinden biraz derin yapmıştı. Hiç kimse Asa Stern'in doğduğu apartman dairesinin numarasını bilmek istemezdi. Hiç değilse şimdilik. Tarama düzeyini bir mikron yükseltti.

STERN'İN FİLİSTİN'E GÖÇÜ... 1931...
MESLEK VEYA PARAVAN MESLEK... ÇİFTÇİ, GAZETECİ, OZAN, TARİHÇİ...
BAĞIMSIZLIK SAVAŞINA KATILIŞ... 1945-1947 (Ayrıntılar mevcut)...
İNGİLİZ İŞGAL KUVVETLERİ'NCE TUTUKLANMIŞ (Ayrıntılar mevcut)...
TAHLİYESİNDE STERN KURULUŞUN VE DIŞ SEMPATİZANLARIN BAĞLANTI MERKEZİ DURUMUNA GELMİŞ (Ayrıntılar mevcut)...

ÇİFTLİĞE ÇEKİLİŞ... 1956...

MÜNİH OLİMPİYATLARI OLAYIYLA TEKRAR FAAL YAŞAMA DÖNMÜŞ (Ayrıntılar mevcut)...

BUGÜN İÇİN ANA ŞİRKET'E ZARAR VEREBİLME KATSAYISI 0,001...

KATSAYI DÜŞÜKLÜĞÜNÜN NEDENİ EŞİT:

BU ADAM ŞİMDİ ÖLÜ, PARANTEZ KANSER, PARANTEZ GIRTLAK.

Başyardımcı "Bu yüzeysel bir tarama efendim" dedi. "Biraz derinleştireyim mi? Görünüşe göre kilit adam bu."

"Besbelli. Ama ölmüş. Yok, sen ayrıntıları hafıza bankasına topla. Bu konuya sonradan döneriz. Şimdi öteki üyelere bir göz atalım."

"Önümüzdeki ekrana geliyor, efendim."

LEVITSON, YOEL

DOĞUM ARALIK 25, 1954... YERİ NEGEV, İSRAİL...

BABA ÖLMÜŞ... SAVAŞTA... 6 GÜN SAVAŞI... 1967...

MÜNİH BEŞLİSİNE KATILIŞ... EKİM 1972...

ÖLÜMÜ... ARALIK 25, 1976... (Doğum ve ölüm tarihleri arasındaki benzerlik dikkat çekmiş fakat rastlantı olarak değerlendirilmiştir.)

"Dur!" diye emretti Diamond. "Bu çocuğun ölümü üzerinde bana biraz ayrıntı ver."

ÖLÜMÜ... ARALIK 25, 1976...

BİR TERÖRİST BOMBASININ KURBANI (BÜYÜK İHTİMALLE BAŞ HEDEFİ)...

OLAY YERİ KUDÜS'TE BİR KAHVEHANE... BOMBA ONUNLA BİRLİKTE ORADA BULUNAN ALTI ARAP'I ÖLDÜRMÜŞ. İKİ ÇOCUK KÖR OLMUŞ...

"Tamam. yeter. Önemli değilmiş. Hafif taramaya geri dön."

BUGÜN İÇİN ANA ŞİRKET'E ZARAR VEREBİLME KATSAYISI 0,001

KATSAYI DÜŞÜKLÜĞÜNÜN NEDENİ EŞİT.

BU ADAM ŞİMDİ ÖLÜ... PARANTEZ KEMİK KIRIKLARI PARANTEZ AKCİĞER YIRTILMASI

.....

YARIV, CHAIM

DOĞUM EKİM 11, 1952... YERİ ELATH, İSRAİL...

ÖKSÜZ / KİBUTZ'DA BÜYÜMÜŞ (Ayrıntılar mevcut)...

MÜNİH BEŞLİSİNE KATILIŞ... EYLÜL 7, 1972...

BUGÜN İÇİN ANA ŞİRKET'E ZARAR VEREBİLME KATSAYISI 0,64±...

KATSAYININ ORTA DÜZEYDE OLUŞU NEDENİ EŞİT:

BU ADAM AMACA BAĞLI FAKAT LİDER TİPİ DEĞİL...

.....

ZARMI, NEHEMIAH

DOĞUM HAZİRAN 11,1948... YERİ ASHDOD, İSRAİL...

KİBUTZ / ÜNİVERSİTE / ORDU YETİŞTİRMESİ (Ayrıntıları mevcut)...

AKTİF GERİLLA VİRGÜL BAĞIMLI DEĞİL (Yapmış olduğu veya olabilecek eylem listesi mevcut)...

MÜNİH BEŞLİSİNE KATILMIŞ... EYLÜL 7, 1972...

BUGÜN İÇİN ANA ŞİRKET'E ZARAR VEREBİLME KATSAYISI 0,96±...

KATSAYI YÜKSEKLİĞİNİN NEDENİ EŞİT:

BU ADAM AMACA BAĞLI VE LİDER TİPİ:

DİKKAT! DİKKAT! DİKKAT! DİKKAT! BU ADAM GÖRÜLDÜĞÜ YERDE ÖLDÜRÜLMESİ GEREKEN BİRİ.

.....

STERN, HANNAH

DOĞUM NİSAN 1, 1952... YERİ SKOKIE, ILLINOIS, ABD...

ÜNİVERSİTE / SOSYOLOJİ VE ROMANS DİLLERİ / AKTİF OKUL EYLEMCİSİ (NSA VE CIA dosyaları mevcut)...

TEKRARLAMA! TEKRARLAMA! TEKRARLAMA!

Diamond masanın üstünden gözlerini kaldırdı. "Ne oluyor?" diye sordu.

"Bir yanlışlık var efendim. Şişko önce söylediğini düzeltecek."

"Neymiş?"

"İki dakikaya kalmaz öğreniriz efendim. Şişko veri alıyor."

Bayan Swiven makine odasından salona girdi. "Münih Beşlisi üyelerinin telefonlarını istedim efendim," dedi.

"Hazır olur olmaz getir buraya."

"Başüstüne efendim."

Başyardımcı dikkati kendi üzerine çekmek için elini havaya kaldırdı. "İşte geliyor, efendim. Şişko hatasını düzeltiyor. Starr'ın Roma eylemiyle ilgili raporuna dayanarak düzeltiyor. O rapordaki verileri daha yeni sindirmiş."

Diamond masanın üstüne yansıtılan bilgiyi okudu.

DAHA ÖNCE YARIV, CHAIM'İN ANA ŞİRKET'E ZARAR VEREBİLME KATSAYISINA İLİŞKİN VERİLEN RAKAMIN DÜZELTİLMESİ...

DÜZELTİLMİŞ KATSAYI EŞİT 0,001

BU KİŞİ ÖLDÜRÜLMÜŞTÜR...

DAHA ÖNCE ZARMI, NEHEMIAH'IN ANA ŞİRKET'E ZARAR VEREBİLME KATSAYISINA İLİŞKİN VERİLEN RAKAMIN DÜZELTİLMESİ

DÜZELTİLMİŞ KATSAYI 0,001...

KATSAYI DÜŞÜKLÜĞÜNÜN NEDENİ EŞİT:
BU KİŞİ ÖLDÜRÜLMÜŞTÜR...

.....

Diamond arkasına yaslanıp kafasını salladı. "On sekiz saatlik bir gecikme..." diye söylendi. "Bir gün bu yüzden canımız yanacak."

"Şişko'nun suçu değil efendim. Dünyadaki nüfus patlamasıyla bizim bilgi patlamasının doğal sonucu. Bazen bana öyle geliyor ki insanlar hakkında çok fazla şey biliyoruz!" Başyardımcı kendi düşüncesine kıkır kıkır güldü. "Bu arada, konuşma üslubundaki değişikliğe dikkat ettiniz mi, efendim?"

"Hangi değişikliğe?"

"Eskiden BU ADAM derken, şimdi artık BU KİŞİ demeye başladı. Ana Şirket'in kadın ve erkek elemanlara eşit hak tanıyan bir tüzel kişi olma yoluna girdiğini anlamış Şişko." Başyardımcı'nın sesinden, duyduğu gurur belli oluyordu.

Diamond enerjisiz bir sesle "Harika bir şey!" diye söylendi.

Bayan Swiven elinde beş fotoğrafla makine odasından girip fotoğrafları Diamond'un çalışma masasının üzerine koydu, sonra platformdan aşağıya inerek elinde bloknotuyla emir almak üzere hazır bekledi.

Diamond fotoğrafları karıştırdı. Münih Beşlisi üyeleri arasından, hayatta olarak bilinen tek kişiyi, Hannah Stern'i bulmaya çalıştı. Bulduğu surata baktı, başını salladı, kaderci bir tavırla içini çekti. Ah, bu CIA salakları!

Başyardımcı'sı konsolun taburesinde dönüp gözlüklerini düzelterek ona baktı; tedirgindi. "Ne oldu, Efendim?" diye sordu.

Diamond gözlerini kısmış, karşısındaki duvar boyu pencereden gözüken Washington Anıtı'na bakıyordu. Anıtın tepesinde her gün bu saatte bir bulut dolaşır, sivri beyaz sütun sanki bulutun ırzına geçmeye niyetleniyormuş gibi görünürdü. Diamond parmak eklemlerinden birini üst dudağına vurdu. "Starr'ın eylem raporunu okudun mu?" diye sordu.

"Bir göz attım ama daha çok imla yanlışları açısından."

"O İsrailli gençlerin yolculuğu nereye doğruydu?" Bay Diamond'un böyle yüksek sesle düşünmesi Başyardımcı'yı her zaman huzursuz etmişti. Sorulan sorulara Şişko'nun yardımı olmadan cevap vermeyi sevmezdi. "Hatırladığıma göre Londra'ya gidiyorlardı." dedi.

"Tamam. Niyetleri Heathrow Havaalanı'nda Filistinli gerillaları uçak kaçırmadan önce avlamaktı. Pekala, madem ki Münih Beşlisi ekibi Londra'ya gidiyordu, Roma'da ne diye indiler? 414 uçuş numaralı uçak zaten Roma ve Paris'e uğrayıp Londra'ya gidiyor değil miydi?"

"Efendim bunun birçok nedeni olabilir..."

"Sonra neden İngiltere'ye uçağın Filistinliler'ce kaçırılacağı tarihten altı gün önce gidiyorlar? Neden Londra'da göz önünde o kadar uzun süre beklemeye razı oluyorlar. Evlerinde bekleseler daha güvende olmazlar mıydı?"

"Ama belki de..."

"Sonra...neden üstlerinden Pau'ya uçak biletleri çıkıyor?"

"Pau'ya mı efendim?"

"Starr'ın eylem raporunda var. Otuz ikinci sayfanın sonunda başlayıp otuz dördün ortasına kadar süren bölüm. Kurbanların üstlerinden ve çantalarından çıkan eşyaların tanımı. Listeyi İtalyan polisi hazırlamış ve Pau'ya iki uçak bileti de var o listede."

Başyardımcı Pau'nun nerede olduğunu bilmediğini belli etmek istemiyordu. İlk fırsatta Şişko'ya sormak üzere bunu zihninin bir kenarına not etti. "Bunlar ne anlama geliyor, efendim?" diye sordu.

"CIA'nın bir kere daha Domuzlar Körfezi'nde ve Watergate Olayı'ndaki gibi çuvalladığı anlamına geliyor. Bir kere daha berbat ettiler ortalığı." Diamond'un çenesi kasıldı. "Bu ülkenin kafasız seçmenleri CIA yozlaşıyor ya da ahlaksızlaşıyor diye boş yere üzülüyorlar. Bu kuruluş bu ülkenin mahvına kötülüğünden değil, beceriksizliğinden sebep olacak." Tekrar masasına dönüp Hannah Stern'in resmini eline aldı. "Şişko tam bu Hannah Stern'i anlatırken geri gidip düzeltmelere başladı" dedi. "Şimdi kaldığı yerden devam etsin. Biraz da derinlik ver taramaya."

Hem verileri hem elindeki fotoğrafın yarattığı etkiyi dikkate alan Diamond, Bayan Stern'in terör hareketlerine katılan kalabalığın

en uçlarında yer alan ve çok rastlanan türden biri olduğuna karar vermekteydi. Genç, zeki, orta-sınıf bir Amerikalı ve amaçlara bağlı. Bu tipi iyi tanırdı Diamond. Liberallik moda olsa, iyi bir liberal olurdu bu kız. Her yaptığı işte öz-saygı arayan biri olmalıydı. Kendi sağduyu noksanlığını saplantısızlık diye göstermeye çalışan biri. Üçüncü dünyadaki açlığı merak eden, ama üniversite bahçesinde elinde bol protein tüketen koskocaman köpeğiyle gezen, bu yolla da tüm canlılara olan sevgisini kanıtlamaya kalkan bir tip.

İsrail'e ilk defa bir yaz tatilinde, amcasını ziyaret için gitmişti. Kendi deyimiyle bu yolculuğun asıl nedeni, "Yahudiliğimin bilincine varmak." oluyordu. Bu sözler NSA'nın kız hakkındaki raporundan alınmaydı.

Diamond bu cümleyi okurken içini çekmeden edemedi. Galiba Bayan Stern'de de demokrasinin yarattığı o ünlü saplantı vardı. "Tüm insanlar ilginç yaratılmıştır." saplantısı.

Şişko'ya göre Bayan Stern'in katsayısı oldukça düşüktü. Çünkü Şişko onu, evleninceye kadar kendi varlığına iyi bir neden bulmaya çalışan tipik bir Amerikalı genç kız olarak nitelendiriyordu. Kızın kişiliğinde kent gerillalarına özgü psikolojik bozukluklardan eser olmadığı gibi, şiddet eylemlerinde cinsel bir zevk bulacak tipte biri hiç değildi. Ayrıca ün kazanma meraklısı gibi de görünmüyordu. Bu merak nice modası geçmiş artistleri, o güne kadar gözden kaçmış toplumsal suç tutkularına yönelten bir meraktı.

Yoo, hayır, Hannah Stern'in resminde ve verilerinde, üzerine olağanüstü dikkat çekecek hiçbir şey yoktu. Yalnız iki noktanın dışında. Birincisi, bu kız Asa Stern'in yeğeni oluyordu. İkincisi de, Münih Beşlisi'nin hayatta kalmış tek üyesi oydu.

Diamond, Bayan Swiven'e döndü. "Starr'la o Arap'a... Yani Bay Haman'a on dakikaya kadar sinema salonunda bulunmalarını söyle."

"Peki efendim."

"Muavin de oraya gelsin." Sonra Başyardımcı'ya döndü. "Sen Şişko üzerinde çalışmaya devam et. Bu Asa Stern denilen liderle ilgili derin tarama istiyorum. Bilgi verecek tek kişi o. Ona en yakın kişilerin listesini çıkar. Aile, dost, birlikte iş yaptıkları, ortakları, tanıdıkları, aşkları, falan filan."

"Bir saniye, efendim." Başyardımcı önce bilgisayara iki soru verdi, sonra bir açıklama maddesi ekledi. "Şey...efendim, en yakınlarının listesi dediğiniz aşağı yukarı...ıı...üç yüz yirmi yedi kişilik bir liste olacak. Haklarında kısa veriler de gelecek. Bunlara baktıktan sonra ikinci derece yakınlara, yani dostların dostlarına falan geçmemiz gerekecek Oradan önümüze otuz beş milyon isim gelmesi gerekiyor. Herhalde bir öncelik seçimi yapmamız şart efendim."

Başyardımcı'nın hakkı vardı. Önemli bir karardı bu. Şişko'dan liste istemenin bin türlü yolu vardı çünkü.

Diamond, Asa Stern'le ilgili şimdiye kadar bildiklerini aklından geçirdi. İçgüdüsünü gıdıklayan bir satır vardı orada: Meslek veya paravan meslek... Çiftçi, Gazeteci, Ozan, Tarihçi. Demek adam tipik bir terörist değildi. Daha beter bir şeydi. Romantik bir vatansever.

"Listeyi duygusal açıdan iste," dedi. "Aşk, sevgi, dostluk falan... bu tür ilişkilere yönelt. En yakınlardan en uzağa doğru yapsın taramayı."

Başyardımcı içine dolgun bir soluk çekerken gözleri parıldıyordu. Parmak uçlarını birbirine sürttü. İşte bu seferki, sanat gerektiren bir görevdi. Aşk, sevgi, dostluk, güven... Böyle kaypak kavramlar kazık gibi metodlarla öğrenilecek şeyler değildi. Hiçbir bilgisayar, hatta Şişko bile böyle konularda direkt cevap veremezdi. Sorular nonfrekans sayılarıyla, non-sequitur ilişkileriyle sorulmak zorundaydı. Yani en basit anlamıyla, ölçülebilir bir neden olmaksızın yapılmış hareketler, belirli bir mantık olmadan girişilmiş eylemler, belki sevgi, dostluk, güven gibi nedenlere dayanan şeyler olabilirdi. Ama bunların listesini çıkarırken de çok dikkatli davranmak şarttı. Çünkü aynı hareket ve eylemlerin nedeni nefret, delilik veya şantaj da olabilirdi pekala. Zaten sevgi için motivasyon içgüdüsünü saptamak hiçbir zaman kolay değildi. Hele sevgiyi şantajdan ayırmak hemen hemen olanaksızdı.

Enfes... Leziz bir görevdi bu. Çok da güçtü. Şişko'ya ilk soruları yazdırırken Başyardımcı'nın omuzları bir öne bir arkaya oynuyordu. Dans eder gibi.

Bayan Swiven çalışma odasına döndü. "Sinema salonunda sizi bekliyorlar efendim."

"İyi. O telefonları da getir. Tanrı aşkına ne var, Bayan Swiven?"

"Bir şeyim yok efendim. Sırtım kaşınıyor, o kadar."

"Daha neler!"

Darryl Starr, daha Arap'la birlikte derhal sinema salonuna gitmesi için emir geldiği anda, işlerin ters gittiğini sezmişti. Salona girip de kendi patronunun asık bir suratla orada oturmakta olduğunu görünce korkularının gerçek olduğunu anladı. Uluslararası Görev Bağlantı Muavini, Starr'a kafasıyla kısa bir selam verdi, Arap'a homurdanmakla yetindi. Son günlerde uğradığı dertlerin çoğundan, petrol zengini Arap şeyhlerini sorumlu tutuyordu. Bu sorunlardan biri de Bay Diamond'un CIA'nın göbeğine yerleşmesi ve her yapılana burun kıvırmasıydı.

Petrolcü Araplar Batı'ya şantaj yapmak, onları İsrail'e yaptıkları yasal ve duygusal yardımlardan alıkoymak için ilk defa petrol boykotu uyguladıklarında, Muavin'le birlikte CIA'nın diğer ileri gelenleri kafa kafaya vermişler ve NE385/8 Planı'nı önermişlerdi. Bu planın bir adı da "6 Saniye Savaşı" idi. Plana göre CIA'nın desteklediği Ortodoks İslami Maoist Falanj Kuvvetler'i Arap devletlerini hırstan ve açgözlülükten kurtarabilmek için tüm petrol tesislerinin yüzde seksenini bir dakika bile sürmeyen bir harekat sonucu işgal ediverecekti. Tabii korkuya kapılıp güneyde Rodezya'ya, kuzeyde İskandinavya'ya kadar kaçmış olabilecek Arap ve Mısır askerlerini derleyip toplamak sonradan belki üç ay kadar sürebilirdi ya...neyse.

6 Saniye Savaşı için gerekli kararlar konusunda ne ABD Başkanı'nı ne de Kongreyi yormamak gerektiğinde herkes hem fikirdi. Hele seçim yılında! Eylemin birinci aşaması gerçekleştirilmiş, Siyah ve Müslüman Afrika liderlerinin birçoğu bir cinayet salgını sonucu hayata veda etmiş, bir kısmını kendi ailesinden kimseler öldürmüştü. Tam ikinci aşama için hazırlık dönemindelerken birden her şey donduruldu. CIA'nın yaptıklarına ait bazı bilgiler dışarı sızmış, Kongre'nin çeşitli komisyonlarına ulaşmıştı. CIA ajanlarının listesi Fransa, İtalya ve Yakındoğu'nun sol basını eline geçti, uluslararası CIA iletişimi işlemez oldu, bilgisayarlarının hafıza bankalarında birçok bandın silinmiş olduğu keşfedildi. Hele bu sonuncusu bir felaketti. Çün-

kü CIA, seçimle gelmiş Amerikan yetkililerini hep haklarında topladığı bilgilerle kontrol etme âdetindeydi.

Ve derken günün birinde Bay Diamond'la az sayıdaki yardımcıları Merkez'e gelip yazılı emir ve yetki belgelerini gösterdiler. Bu belgelere göre petrol üreten ülkelerle direkt veya teğet ilişkisi olan her konuda Ana Şirket tüm yetkilere sahipti. O güne kadar ne Muavin, ne de diğer CIA'cılar Ana Şirket'in adını bile duymuş değillerdi. Onlara hemen durum anlatıldı. Ana Şirket, Batı dünyasının enerji ve istihbaratını etkili biçimde kontrol eden büyük ve uluslararası petrol, haberleşme ve ulaşım şirketlerinin bir konsorsiyumuydu. İşte bu Ana Şirket düşünmüş taşınmış, sonunda kendi kârlarını iki yıl içinde üç katına çıkartmaya yardımcı olan petrolcü dostlarına zarar verilmesini uygun bulmamış ve CIA'nın bu gibi işlere burnunu sokup bilir bilmez ortalığı karıştırmasına engel olmaya karar vermişti.

CIA'da hiç kimsenin aklından Bay Diamond'a veya Ana Şirket'e karşı gelmek gibi bir fikir geçmedi. Ülkenin en üst yöneticilerini bile kontrol altında tutan bir gruptu çünkü bunlar: Hem direkt yardım yoluyla hem de bazı adayları kamu önünde karalayacak ya da yüceltecek yöntemler uygulamak, Amerikan halkının 'Gerçek' diye bildiği şeye yeni şekiller vermek yoluyla.

Ömrü skandallarla dolu olan CIA gibi bir kuruluşun, tundralara bile boru hattı döşeyebilen böyle bir güce karşı ne şansı olabilirdi ki? Hükümetin güneş enerjisi ya da rüzgar, gel-git, jeotermal enerji gibi konulardaki bilimsel araştırma bütçesini sıfıra yaklaştırmayı başaran, böylece kendilerine rakip yaratmaktan kurtulan bu örgüte kim karşı gelebilirdi? Bu, Amerikan Silahlı Kuvvetleri'ndeki adamları kanalıyla bu ülke halkına atom atıklarını topraklarında barındırmayı bile kabul ettirmiş bir kuruluştu. O öldürücü atıkları! En ufak bir falsoda felaketten kurtuluş yoktu. Falso'nun olmamasına...hiçbir zaman olmamasına da olanak var mıydı ki?

Ana Şirket, CIA'yı devralırken hükümetten hiçbir ciddi engelle karşılaşmadı. Zaten seçim yılı olduğu için böyle konularla kim uğraşırdı! Seçimden sonraki üç yıllık sakin dönemden de pek ürkmeye gerek yoktu. Çünkü Amerikan tipi temsili hükümette genel anlayış,

ülkeyi yönetecek zeka, ahlak ve kültüre sahip bir insanın kendini oy dilenecek kadar alçaltmasına mani olmaktı. Yani kısaca ifade etmek gerekirse, Amerikan politikasında seçimi kazanabilen hiç kimse, kazanmaya layık değildi.

Yalnızca kısa bir süre için, çok kısa bir süre için tedirginlik geçirdi Ana Şirket. O da, bir grup saf ve genç senatörün bir meclis araştırması istemesi olayıyla ortaya çıktı. Araştırmanın konusu, Araplar'ın sahip olduğu milyonlara bir göz atıp, uzak bir ihtimal bile olsa, Amerika, İsrail'e yardıma devam ettiği takdirde bunların ülke ekonomisine tehlikeli olacak biçimde şantaj yapacak durumda olup olmadığını anlamaktı. Ama Kuveyt Hükümeti bu araştırma sürdürülürse paralarını derhal geri çekip bankaları iflasa sürükleyeceğini belirtince tehlike ortadan kalktı. Senato Komisyonu verdiği raporda ülkenin şantaja karşı güçlü olup olmadığını kesin oranda bilemeyeceklerini, çünkü araştırmalarına devam etmeye olanak bulamadıklarını belirttiler.

Muavin bu olaylar sonucu kuruluşun kontrolünü elinden nasıl kaçırdığını kara kara düşünürken salonun arka kapıları açıldı. Diamond, peşinde Bayan Swiven'le birlikte girip hızlı adımlarla öne doğru yürürken Muavin onu selamlamak üzere ayağa kalktı. Sekreterin elinde Şişko'nun verdiği fotoğraflar vardı. Münih Beşlisi'nin fotoğrafları.

Starr, Diamond'un gelişini fark ettiğini belli edecek biçimde ağırlığını kıçından kaldırdı ama homurdanarak hemen tekrar yerine yerleşti. Arap ise, Bayan Swiven'in gelişine tepki olarak yerinden fırladı, sırıttı, Avrupa kurallarına uygun biçimde eğilerek selam verdi. Hoş kadın, diye düşündü kendi kendine. Oldukça dolgun. Cildi kar gibi. Balkonları da zengin.

Diamond ötekilerden uzak bir yere otururken, "Projeksiyonun orada biri mi var?" diye sordu.

Starr "Evet efendim" dedi. "Filmi tekrar mı izlemek istiyorsunuz?"

"Siz salakların tekrar izlemesini istiyorum."

Muavin kendisinin sıradan bir ajanla aynı sınıfa sokulmasından hoşnut değildi. Hele bir Arap'la! Ama artık ıstıraplarını sessizce çekmeyi öğrenmişti. Yüksek rütbelilerin ilk öğrenmesi gereken şey!

Starr "Filmi tekrar görmek istediğinizi söylememiştiniz ki!" dedi. "Projeksiyondaki adamın bobini tersine sardığını hiç sanmıyorum."

"O halde sondan başa doğru, tersinden göstersin. Önemi yok."

Starr iletişim düğmesine basıp gerekli emirleri verdi, duvardaki ışıklar karardı.

"Starr?"

"Efendim?"

"Puroyu söndür."

...Asansörün kapısı ölü Japon'un kafasına doğru bir açılıp bir kapanıyordu. Derken adam canlandı, duvarın yukarısına doğru kaydı. Avucundaki delik yok oldu, eli sırtındaki kurşunu söküp çıkarır gibi bir hareket yaptı. Geri geri koşup bir yığın okul çocuğunun arasına daldı. Çocuklardan bir tanesi yüzer gibi bir hareketle yerden havaya yükseldi, karnındaki kırmızı leke emilircesine yok oldu. Japon, camlı giriş kapılarına vardığında başını eğdi, yerlerdeki cam kırıkları toplanıp yerlerine yerleşerek sağlam bir cam oluşturdular. İkinci Japon yerden fırlayıp bir otomatik silahı havada yakaladı, sonra ikisi birlikte geri geri koşmaya koyuldular. Kamera onları bırakıp yerde yatan İsrailli genci buldu. Görünmez bir vantuz delikanlının kafa parçalarını bir araya toplayarak yerine yerleştirdi, yerdeki kırmızı göl toplandı, kalçasının içine doğru emildi. Genç yerden fırlayıp geri geri koştu, çantasının yanından geçerken çanta yerden onun eline doğru uçuverdi. Kamera tekrar döndü, ikinci İsrailli'yi buldu. Bulduğu anda, gencin yok olmuş yanağı eski yerine oturmaktaydı. O dizüstü otururken göğsündeki kanlar göğsünün içine çekildi, haki renkli gömleğinin yırtıkları kendi kendine yamalandı. İki genç geri geri yürüdüler. Biri dönüp gülümsedi. İlerideki birini görebilmek için parmak uçlarına yükselmeye çalışan İtalyan ailenin arasına girdiler. Daha sonra geri geri, kontrol turnikesine vardılar. İtalyan görevli elindeki aletle pasaportlarındaki damgayı sildi. Kızıl saçlı bir kız önce başını iki yana salladı, sonra gülümseyerek teşekkür etti.

"Dur!" diye haykırdı Diamond. Daha önce onun bağırdığını hiç duymayan Bayan Swiven neye uğradığını şaşırmıştı.

Ekrandaki kız olduğu gibi dondu. Işık biraz solduruldu ve film karesinin yanması böylece önlendi.

"Şu kızı görüyor musun, Starr?"

"Elbette görüyorum."

"Onun hakkında ne biliyorsan anlat."

Starr bu garip soru karşısında şaşaladı. Başının bir tür derde girdiğinin farkındaydı. Her zamanki gibi saf delikanlı numarasından medet umdu.

"Şeyy...bir kere esaslı memeleri var, bu kesin. Poposu biçimli. Beli ve kolları benim zevkime göre fazla ince ama babamın dediği gibi etin lezzetlisi kemiğe yakın olanıdır." Starr susup güldü. Bu gülüşe Arap da hemen katıldı. Söylenenleri anladığını kanıtlama çabasındaydı.

"Starr?" Diamond'un sesi monoton ve gergindi. "Senden bir ricada bulunacağım. Şu önümüzdeki birkaç saat boyunca olanca çabanı harcayıp böyle eşekleşmemeni istiyorum. Senden beni eğlendirmeni isteyen olmadı. Cevaplarını cıvık şakalarla süslemene de gerek yok. Burada olup bitenler hiç komik değil. Tam CIA'nın ününe layık bir biçimde sen de çuvalladın Starr. Bunu iyice anlıyor musun?"

Bir sessizlik oldu. Muavin itiraz edip etmemek arasında kararsızdı. Sonunda etmemeye karar verdi.

"Starr? İyice anladın mı?"

Hafif bir iç çekiş, sonra alçak bir ses. "Anladım efendim."

Muavin öksürüp boğazını temizledi en yetkili sesiyle konuştu.

"Eğer kuruluşun yapabileceği herhangi bir..."

Diamond "Starr, kızı tanıdın mı?" diye sordu.

Bayan Swiven elindeki dosyadan genç kızın resmini çıkarıp Starr'la Arap'ın oturduğu tarafa seğirtti.

Starr loş ışıkta resmi daha iyi görebilmek için kıpırdadı. "Evet efendim."

"Kim peki?"

"Ekrandaki kız."

"Tamam. Adı Hannah Stern. Amcası Asa Stern. Yani Münih Beşlisi'nin kurucusu. Komando ekibinin üçüncü üyesi oydu işte."

"Üçüncü mü?" diye sordu Starr. "Ama... Bize uçakta onlardan yalnızca iki kişi olacak demişti."

"Kim dedi bunu?"

"Şu adamdan aldığım istihbarat raporunda yazıyordu."

Arap, "Doğru, Bay Diamond" diye atıldı. "Bizim istihbarat ajanlarımız..."

Diamond gözlerini yummuş, başını iki yana sallıyordu.

"Starr? Bana bu eylemi Araplar'ın istihbarat raporuna dayanarak hazırladığını mı söylemeye çalışıyorsun?"

"Şey, biz...evet efendim." Starr'ın sesi iyiden iyiye sönüktü. Böyle ifade edilince yaptığı iş gerçekten çok salakça görünüyordu. Siyaseti İtalyanlar'a yaptırmak ya da sınai ilişkileri İngilizler'e bırakmak gibi bir şey.

Muavin "Bence yapılan hata Arap dostlarımızın yanlış bilgilerinden doğuyorsa, sorumluluğun büyük kısmını onlar paylaşmalı" deyiverdi.

Diamond "Yanılıyorsun" diye karşılık verdi. "Ama sanırım yanılmaya alışmışsın sen. Onlar hiçbir sorumluluğu almak zorunda değil. Petrol onların."

Arap temsilci gülümseyerek başını salladı. "Siz de tıpkı amcam başkan gibi düşünüyorsunuz. O da sık sık der ki..."

"Pekala" diye ayağa kalktı Diamond. "Siz üçünüz hazır bekleyin. Bir saate kalmadan sizi çağıracağım. Aşağıda istediğim bazı veriler birikiyor. Yaptığınız hatayı onarmam hâlâ mümkün olabilir." Peşinde Bayan Swiven'le yürüyüp salondan çıktı.

Muavin boğazını temizledi, bir şey söylemeye hazırlandı, sonra susmanın daha bir güçlülük ifadesi olduğunu düşündü. Starr'a gözlerini dikip uzun uzun baktı. Arap'a bir göz attı, dönüp çıktı.

Starr koltuktan kalkarken. "Eee ahbap" dedi. "Bari hâlâ boğazımızdan lokma gidecek haldeyken bir şeyler yiyelim. Galiba işler iyice sarpa saracak."

Arap kıkırdayıp başını salladı. Birlikte yürüdüler.

Boş salona bir süre ekrandan gülümseyen Hannah Stern'in yüzü hakim oldu. Projeksiyonun başındaki adam filmi sarmaya başladığında kahverengi bir amip gelip o yüzü yaladı yuttu.

O

ETCHEBAR

Hannah Stern, Tardets Meydanı'nı çevreleyen ağaçlar altındaki kafelerden birinde, bir masaya oturmuştu. Dalgın gözleri önündeki kahveye bakıyordu. Çok koyu, telveli bir kahveydi önündeki. Meydan çevresindeki beyaz binalardan yansıyan güneş göz kamaştırıyordu. Ağaçların altındaki gölgelikse hem kara hem de soğuktu. Arkasında kalan kafeden oyun oynayan dört Bask erkeğinin sesleri gelmekteydi. Durmadan duyulan sözler *Bai, passo, passo, alla Jainkoa, passo, alla Jainkoa* diye tekrarlanmakta, hele bu sonuncusu akla gelebilen her ton ve vurguda söylenmekteydi. Oyuncular bu sözle blöf yapıyor bu sözle birbirlerine sinyal veriyor, yalan söylüyor, kötü şanslarından ötürü Tanrı'ya yakınıyor ya da karşısına böyle budala bir oyun arkadaşı verdiği için Tanrı'ya sitem ediyorlardı besbelli.

Son yedi saatten beri Hannah Stern çok çeşitli ruhsal durumlardan geçmişti. Önce gerçeğin kabusu, sonra bir hayal dünyasına kaçış, sonra da bir zihin karmaşıklığı ve baş dönmesi. Duygusal bir şokun etkisindeydi ama ruhu şok alanından uzaklaşmıştı. Şimdi sinir yapısı parça parça olmak üzereydi. Buna karşın kendini çok sakin hissediyordu. Hatta uykulu denilebilecek durumdaydı.

Gerçek, hayal, önemli şeyler, önemsiz şeyler, şimdi, sonra, ağaçlığın serinliği, boş meydanın sıcağı, Avrupa'nın en eski dilinde konuşan insanların sesi... Hepsi birbirine umutsuzcasına dolaşmış, düğüm olmuştu. Başka birinin başına geliyor olmalıydı bunlar. Hannah'nın çok acıdığı ama yardımcı olamadığı birinin. Yardım edilebilecek dönemi aşmış birinin.

Roma Havaalanı'ndaki cinayet dizisinden sonra her nasılsa İtalya'dan çıkmış, kendini Bask diyarının bu kafesinde bulmuştu. Gözleri kamaşmış, zihni kekeler durumda, dokuz saat içinde tam bin beş yüz kilometrelik yol yapmıştı. Ama şu anda önünde sadece dört beş kilometrelik yolu kaldığı halde, artık enerjisinin tümüyle tükendiğinin farkındaydı. Damarlarında hiç adrenalin kalmamış gibiydi. Üstelik son anda kafe sahibinin kaprisi yüzünden yenilgiye uğrayacağa benziyordu.

Önce arkadaşlarını vurulmuş görmenin korku ve şoku, inanmazlığı söz konusuydu. Orada öylece donmuş gibi kalakalmış, sağından solundan panik içinde koşuşan, durmadan ona çarpan insanların arasında yerinden kıpırdayamamıştı. Kurşun sesleri bitmek bilmiyordu. İtalyan ailenin çığlıkları, ağlaşmaları da öyle. Derken boğazına bir korku sarılmıştı. Kör gibi ileriye doğru yürümüş, terminal binasının ana kapısından, güneşe çıkmaya niyetlenmişti. Ağızdan, kısa kısa soluyordu. Polisler koşuşup durmaktaydı. Kendi kendine, yürümeye devam, diye komut verdi. Bir ara sırtındaki kasların, oraya girecek kurşunu beklercesine kasıldığını fark etti. Gelmiyordu beklediği kurşun. Kendi kanının içine oturup ayaklarını oyun oynayan bir bebek gibi karşısına uzatmış keçi sakallı ihtiyarın yanından geçti. Adamın yarası görünmüyordu ama altındaki kan gölü gittikçe genişlemekteydi. Yüzünden acısı da belli olmuyordu. Hannah'nın yüzüne soru sorar gibi baktı... Hannah duramadı. Yürürken adamla gözlerinin çakışıp kaldığının farkındaydı. Kendini tutamadan "Çok üzgünüm, gerçekten çok üzgünüm." diye mırıldandı.

Akrabalarını bekleyen İtalyanlar arasında bir kadın boğulurcasına ağlıyordu. Herkes ailenin yere düşen bireylerinden çok onunla ilgilenmekteydi. Anne oydu ne de olsa.

Bütün bu kargaşalığın, koşuşmanın ve bağrışmanın ortasında, sakin bir sesin anons yaptığı duyuldu. Air France'ın Toulouse, Tarbes ve Pau'ya gidecek 470 sefer sayılı uçağının yolcularına ilk çağrı yapılıyordu. Teybe alınmış olan bu ses, hoparlörlerin altında neler olup bittiğinin hiç farkında değildi. Duyuru Fransızca olarak tekrar edilirken cümlenin son parçası Hannah'yı gerçek dünyaya döndürdü. On bir numaralı çıkış kapısı. On bir numaralı çıkış kapısı.

Hostes Hannah'ya koltuğunu dikleştirmesi gerektiğini hatırlattı. "Peki özür dilerim." Bir dakika sonra hostes geri dönerken ona kemerini de bağlamasını söylemek zorunda kaldı. "Efendim? Ha, evet. Özür dilerim."

Uçak ince bulutların üzerine doğru yükselip masmavi göğe daldı. Yalnızca motorların sesi, gövdenin titreşimi vardı artık. Hannah yalnızlık içinde titredi. Yanında orta yaşlı bir adam oturuyor, dergi okuyordu. Adamın gözleri ara sıra derginin üst kenarından dışarı, Hannah'nın haki şortunun altından görünen güneş yanığı bacaklarına kaymaktaydı. Bu gözleri kendi üstünde hisseden Hannah bluzunun iki üst düğmesini ilikledi. Adam gülümseyip hafifçe öksürdü, boğazını temizledi. Konuşacaktı onunla! Ahmak herif onunla ilişki kurmaya çalışacaktı şimdi! Ulu Tanrım!

Birden midesi bulandı.

Tuvalete güç yetişti. O sıkışık yerde zorlukla çömelip deliğe kustu. Çıktığında solgun ve hemen kırılmaya hazır hissediyordu kendini. Yer karolarının deseni dizlerine çıkmıştı. Hostes ilgili, ama kibirliydi. Bu kadar kısa bir yolculuğun bu kızı nasıl hasta ettiğine şaşar gibiydi. Uçak Pau'ya yaklaşırken yana eğildi. Hannah pencereden baktığında Pirene'lerin karlı doruklarını gördü. Çok güzel ve çok korkunç.

Buralarda bir yerde, bölgenin Bask tarafında, Nicholai Hel oturuyordu. Ah, bir ulaşabilseydi Bay Hel'e...

Havaalanından çıkıp kendini Pirene'lerin dondurucu güneşi altında buluncaya kadar hiç hatırına gelmeyen şey, cebinde tek kuruş olmadığıydı. Bütün parayı Avrim taşıyordu. Şimdi otostopla gitmekten başka çaresi yoktu. Ama yolu da bilmiyordu. Eh, şoförlere sorabilirdi hiç değilse. Otostopta güçlük çekmeyeceğinden emindi. İnsan genç ve güzel...hele göğüsleri de dolgun olursa...

İlk bindiği araba onu Pau'ya kadar götürdü. Şoför gece kalacak bir yer bulmayı teklif etti. Hannah onu kendisini kent dışına çıkarıp Tardets yolunu tarif etmek üzere kandırdı. Kullanması güç bir araba olmalıydı bu araba. Adamın eli iki kere vitesin üstünden kaymış, Hannah'nın bacağına değmişti.

İkinci arabayı çok beklemeden buldu. Ama bu seferki Tardets'e gitmiyor, yalnızca Oléron'a kadar gidiyordu. İsterse orada geceleyecek bir yer bulabilirdi şoför Hannah'ya...

Yeni bir araba, yeni bir ilgi derken Hannah, Tardets'e vardı. Meydandaki kafeden yolu öğrenmeye çalışırken ilk engelle karşılaştı. Bu ilk engel, yöresel aksandı. İspanya'nın bu bölgesinde konuşmalara Bask dili de karışıyor, telaffuzu değiştiriyordu. *Une petite cuillère* demek için sekiz hece çıkıyordu insanların ağzından.

Kafe sahibi gözlerini Hannah'nın göğüslerinden yalnızca bacaklarına bakabilmek için ayırırken, "Ne arıyorsunuz?" diye sordu.

"Etchebar Şatosu'nu arıyorum. Bay Nicholai Hel'in evini."

Kafe sahibi kaşlarını çattı, gözlerini kırpıştırarak tepedeki ağaçların yapraklarına baktı. Tek parmağıyla beresinin kenarından saçlarını kaşıyordu. Bask erkekleri bu bereyi ancak yatarken çıkarırlardı. Yo, hayır, adam bu adı daha önce duyduğunu hiç hatırlamıyordu. "Hel mi dediniz?" diye sordu. *'H'* sesini iyi çıkarabiliyordu. Bask dilinde de vardı aynı ses. Karısının bilebileceğini ona danışması gerektiğini söyledi. Acaba Matmazel beklerken bir şey içmek ister miydi? Hannah kahve ısmarladı. Kahve çok koyu, acı, defalarca ısıtılmıştı. Lehimden ağırlaşmış bir kap içinde gelmişti, ama her şeye karşın gene de kap sızdırıyordu. Kafe sahibi bu sızma işinden üzülmüş görünüyse de, kadere boyun eğdi. Hannah'nın bacağına damlayan kahvenin canını yakmadığını umduğunu ifade etti. Demek çok sıcak değildi, öyle mi? İyi, iyi. Yürüyüp kafenin arka tarafında gözden kayboldu. Herhalde Bay Hel'i sormaya gidiyordu.

Ama aradan on beş dakika geçmişti.

Hannah pırıl pırıl meydana bakarken gözleri yanıyordu. Burada birkaç park etmiş arabadan başka hiçbir şey yoktu ve hiçbiri düzenli değildi. Her birinin burnu başka yöne bakıyordu. Köylüler onları hangi pozisyonda durdurabilmişlerse öylece bırakmışlardı.

Alman plakalı kocaman bir kamyon, kirli egzoz dumanları çıkararak ve köşeyi on santimle ıskalayarak meydana girdi. Sürücüsü ter döküp, küfürler savurarak koca canavarı biraz ilerletmeyi başardı ama bu sefer de engellerin en aşılmazıyla karşı karşıya geldi. Yolun

orta yerinde iki Bask kadını karşılıklı durmuş, ağızlarının birer kenarından konuşarak dedikodu ediyorlardı. Orta yaşlı, suratsız, şişman kadınlar, o fıçı bacaklarının üzerinde dikilip, kamyon şoförünün çaresizliğine hiç aldırmaksızın konuşmayı sürdürdüler.

Hannah Stern ne bu görüntünün esprisini ne de Ortak Pazar içinde Franko-Alman ilişkilerinin bu garip gösterisini değerlendirecek durumda değildi. Zaten o anda kafe sahibi de çıkagelmişti. Basklar'a özgü üçgen suratı, söyleneni yeni anlamış olmanın sevinciyle parıldıyordu.

"Siz Bay Hel'i mi arıyordunuz?" diye sordu.

"Öyle demiştim."

"Ah, bilseydim Bay Hel'i aradığınızı..." Adam omuz silkerken belinden yukarısı birlikte yükselip elleri semaya döndü. Sanki genç kıza biraz daha açık konuşsa bütün bu gecikmelere gerek kalmayacağını anlatmaya çalışıyordu.

Sonunda Etchebar Şatosu'nun yerini tarif etti. Önce Tardets'in (*r*'nin telaffuzu yuvarlatılarak, *t* ve *s* vurgulu) öbür ucuna gidilecek, sonra Abense-de-Haut (beş hece; *h* ve *t* her ikisi de vurgulu) kasabasından geçilecek, Lichans'a (burundan değil, *s* vurgulu) tırmanılacak, çatala varınca sağdaki yola girilip Etchebar tepelerine varılacaktı. Ama asla soldaki yola girmemek gerekiyordu, çünkü o yolun sonu Licq'e giderdi.

"Uzak mı?"

"Pek uzak sayılmaz. Ama siz zaten Licq'e gitmek istemiyorsunuz ki!"

"Etchebar uzak mı demek istiyorum!" Zaten yorgun ve sinirleri gergin olan Hannah için bir Bask'tan basit bilgi almak dayanılacak işlerden değildi.

"Hayır, uzak değil. Lichans'tan sonra iki kilometre kadar."

"Lichans ne kadar uzak peki?"

Adam gene omuzlarını kaldırdı. "Eh, Abense-de Haut'tan sonra iki kilometre falan vardır. Yolu şaşırmanıza olanak yok. Sakın sol çatala girmeyesiniz. Girerseniz, şaşırırsınız tabii. Şaşırırsınız çünkü kendinizi Licq'te bulursunuz. Anlıyorsunuz, değil mi?"

Oyun oynayanlar masadan kalkmış, kafe sahibinin yanına gelmişlerdi. Bu turistin yarattığı kargaşa hepsini ilgilendirmişti. Aralarında hızlı hızlı Baskça konuştular. Sonunda da karara vardılar. Evet, kız eğer sol çatala girerse kendini Licq'te bulurdu. Ama Licq' teki köprünün nasıl yapıldığının öyküsü de...

"Dinleyin" diye yalvardı Hannah. "Beni Etchebar Şatosu'na kadar arabayla götürebilecek kimse var mı?"

Kafe sahibiyle kumarbazlar arasında acele bir konferans başladı. Bir hayli tartışma, açıklama, tekrarlama yer aldı. Sonunda kafenin sahibi varılan yargıyı bildirdi.

"Hayır."

Şortla gezen, arkasında sırt çantası taşıyan bu kızın kolay dostluk kurmakla ünlü o sporcu genç turistlerden biri olduğu ve bu nedenle de az bahşiş vereceği kararına varılmıştı. Bu durumda onu Etchebar Şatosu'na götürecek biri bulunamamıştı. Yalnızca kumarbazların en yaşlısı gönüllüydü bu işe. Kızın cömertliği üzerinde bahse girmeye de hazırdı. Ama onun da arabası yoktu. Zaten araba kullanmayı da bilmiyordu.

Hannah içini çekip sırt çantasını omuzladı. Kafe sahibi ona içtiği kahvenin parasını hatırlatınca Hannah hiç Fransız parası olmadığını belirtti. Bunu hafife alarak, gülerek, espri gibi söylemeye çalışıyordu. Ama adam gözünü kahve fincanından ayırmıyor, ağzını bıçak açmıyordu. Kumarbazlar bu yeni durumu aralarında iştiyakla tartışmaya başladılar. Ne? Demek bu turist kahveyi içmiş, parasını vermemişti, ha? Bu iş yasal kovuşturmaya kadar gidebilirdi.

Sonunda kafe sahibi ciğeri parçalanırcasına içini çekti, nemli gözlerinde acıklı bakışlarla Hannah'ya baktı. Yani gerçekten bu kahve için verecek iki frank parası yok muydu? Haydi bahşişten vazgeçtik. Kahve için iki frankçığı da mı yoktu? Doğrusu bu bir prensip meselesiydi. Kendisi kahveyi parayla satın almıştı. Pişirmek için kullandığı gaza da para vermişti. İki yılda bir lehimciye de para verip kapları onartıyordu. Borçlarına sadık biriydi. Bazı kimseler gibi değildi.

Hannah öfkeyle gülme duygusu arasında bocalıyordu. Bütün bu tiyatronun yalnızca iki frank için sahnelendiğine inanası gelmiyordu.

Üstelik kahve fiyatının aslında bir frank olduğunu da bilmiyordu. Fransızlar'ın bu para tutkusuyla daha önce hiç karşılaşmamıştı. Paranın kendisine olan bir tutkuydu bu. Bazı yerde bir madeni para maldan da, rahatlıktan da, gururdan da daha önemli oluyordu. Gerçek zenginlikten bile önemliydi. Ama Hannah bütün bunları nereden bilebilirdi? Bölge halkı Bask adları taşımakla birlikte radyo, televizyon ve devlet eğitiminin sonucu olarak tümüyle Fransızlaşmış bir halktı. Burada modern çağ tarihine bile ulusal uyuşturucu niteliğinde "Beşinci Cumhuriyet'in Gerçeği" adı takılmıştı.

Küçük esnaf zihniyetine sahip bu Bask köylülerine göre, yüz frank kazanmanın zevki, bir santim kaybetmenin acısı yanında solda sıfır kalırdı.

Sonunda kafe sahibi yaptığı gösterilerin bu kızdan iki frank koparmaya yetmeyeceğini anlayınca izin isteyip oradan ayrıldı, giderken az sonra döneceğini belirtti.

Yirmi dakika sonra döndüğünde, arka odada karısıyla yaptığı görüşmeyi bitirmiş bulunuyordu. Hannah'ya, "Siz Bay Hel'in dostu musunuz?" diye sordu.

"Evet" dedi Hannah. Yalandı tabii bu. Ama şimdi bu ayrıntılara girmeyi canı istemiyordu.

"Anlıyorum. Eh, o halde siz ödemeseniz bile Bay Hel ödeyecek demektir." Elindeki küçük defterden bir kağıt yırttı, üstüne bir şeyler yazıp ikiye katladı, kenarını tırnaklarıyla inceltti. "Lütfen bunu Bay Hel'e verin" derken sesi oldukça soğuktu.

Gözleri artık Hannah'nın göğüslerine, bacaklarına kaymıyordu. Bazı şeyler aşktan daha önemliydi ne de olsa.

Hannah bir saati aşkın bir süredir yürüyordu. Abense Köprüsü'nden geçmiş, altta parıldayan Gave de Saison'u seyretmiş, sonra güneşin zeminini yumuşattığı dar yoldan Bask tepelerine doğru tırmanmaya başlamıştı. Yolun kenarlarında eski taş duvarlar üzerinde kertenkeleler yürüyordu. Çayırlarda, otlayan koyunlar, Pirene inekleri gözüküyordu. Yumuşak gözlü, aptal görünüşlü hayvanlardı bunlar. Yuvarlak tepeler, dar vadiler, ileride de karlı doruklar vardı. Ma-

vi göğe yükselen karlı doruklar. Tam başının üstünde, çok yüksek-lerde, kanatlarını yaymış av arayan bir şahin uçuyordu.

Ağır sıcağın etkisiyle topraktan garip bir koku yükselmekteydi. Bir karışım. Yaban çiçeklerinin, çimenlerin, koyun pisliklerinin karışımı.

Çevresinde görüp kokladıklarından yorgun düşen Hannah, başını eğmiş, ayak parmaklarına bakarak durmadan yürüyordu. Zihni son on saatin yükünden kaçmak için bir tek noktaya yönelmek zorundaydı. Düşünmeye, hatırlamaya cesaret edemiyordu. Çünkü biraz uzağında, şu an ve şu yerin hemen ilerisinde, onu mahvedebilecek görüntüler hazır beklemekteydi. İzin veremezdi. Düşünmemeliydi. Yürümeliydi yalnızca. Ayaklarının ucuna baka baka. Bütün mesele Etchebar Şatosu'na varmaktı. Nicholai Hel'i görmekti. Ondan önce de, ondan sonra da hiçbir şey yoktu. Yalnızca boşluk.

Yol çatalına gelince durdu. Sağa giden yol Etchebar tepelerine doğru dik şekilde tırmanıyordu. Taştan yapılmış küçük evlerin ilerisinde, ağaçların arasından geniş beyaz bir duvar görünmekteydi. Şato orası olacaktı. Ulu çam ağaçlarının gerisinde.

Derin derin içini çekip yoluna devam etti. Yorgunluğu umut duygularıyla birleşmeye başlamıştı. Şatoya bir varabilse... Nicholai Hel'e ulaşabilse...

Alçak bir duvarın üzerinden dedikodu yapmakta olan iki köylü kadın sözlerini kesip yabancı kıza merak ve güvensizlikle baktılar. Nereye gidiyordu bu bacakları açık kız? Şatoya mı? Başka nereye olabilirdi ki? Şatoyu o yabancı satın aldığından beri olmadık tipler gelip gitmeye başlamıştı zaten. Kötü adam değildi aslında Bay Hel. Kocaları onlara, Bask özgürlük hareketine adanmış olanların, onu çok beğendiklerini de söylüyorlardı. Ama gene de buralarda yabancı sayılırdı. Tersini söylemek olanaksızdı. Şatoya taşınalı on dört yıldan fazla olmamıştı. Oysa köyün doksan üç kişilik nüfusuna dahil herkes, kendi soyadını mezarlıkta en az bir düzine taşın üzerinde okuyabilecek durumdaydı. Kimi mermer üstüne yazılmış, kimi uydurma taşlara... Yıllar boyu yağmurun, rüzgarın hırpaladığı taşlara. Şu hale bakın, haspa göğüslerini bile bağlamamış! Erkeklerin kendisine bak-

masını istiyor besbelli! Dikkat etmezse yakında soyadsız bir çocuk bulacak kucağında! Kim alır onu ondan sonra? Olsa olsa kız kardeşinin evinde yerleri silerek yaşar gider. Enişteşi de sarhoş oldukça onun başına bela olur! Sonra günün birinde kız kardeş iş göremeyecek kadar gebeyken, kocaya bu yüz verir! Herhalde samanlıkta, ambarda falan. Hep öyle olur zaten. Kız kardeş durumu öğrenir, bunu evden atar! O zaman nereye gider peki? Bayonne'da orospuluk eder işte. Olacağı bu!

İki kadının yanına bir üçüncüsü yaklaştı. Bacaklarını gösteren kızın kim olduğunu sordu. "Hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Tek bildiğimiz, Bayonnelu bir orospu olduğu" diye karşılık verdiler. Bask bile değil! Acaba Protestan mı? Yok canım, o kadarı da fazla. Yalnızca kız kardeşinin kocasıyla yatan zavallı bir orospu. İnsan göğsünü bağlamadan dolaşırsa sonunda olacağı budur zaten.

Doğru, doğru.

Hannah tam önlerinden geçerken başını kaldırıp üç kadını gördü.

"Günaydın Bayanlar" dedi.

"Günaydın Bayan." Hepsi gülümsüyorlardı. Basklar'a özgü bir gülümsemeyle. İçlerinden biri "Yürüyüş mü yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Evet."

"Çok iyi. Vaktiniz olduğu için şanslısınız."

Biri öbürüne bir dirsek attı, öteki karşılık verdi. Bu kadar açık imada bulunmak cesaret işiydi.

Hannah demir kapının önünde durdu. Görünürlerde kimse yoktu. Kapıyı çalmak veya vurmak için bir kolaylık da yoktu. Şato yüz metre kadar ileride, kıvrılan ağaçlı bir yolun ucundaydı. Kararsız kalan Hannah, yol üstündeki küçük kapıları denemeyi düşünürken bir sesin arkasından şarkı söyler gibi seslendiğini duydu.

"Matmazel?"

Hemen kapıya döndü. Mavi iş tulumu giymiş yaşlı bir bahçıvan kapının öbür yanından kendisine bakıyordu. Hannah "Ben Bay Hel'i arıyorum" diye açıkladı.

Bahçıvan "Evet" dedi. Ama soluğunu içine çekerek "Oui" dediği için kelimenin kazandığı anlam evet'ten başka her şeye benzedi. Da-

ha sonra adam ona biraz beklemesini söyleyip ağaçlı yoldan uzaklaştı. Bir dakika kadar sonra Hannah ilerideki bir demir kapının menteşelerinin gıcırdadığını duydu, yaşlı adam ona eliyle işaret etti; diğer yandan da saygıyla eğilirken neredeyse dengesini kaybediyordu. Yanından geçerken Hannah onun yarı sarhoş olduğunu fark etti. Aslında Pierre hiçbir zaman sarhoş olmazdı. Ama hiçbir zaman da ayık olmazdı. Gün boyu muntazam aralıklarla içtiği on iki bardak kırmızı şarap onu bu iki aşırı uçtan da korurdu.

Pierre yolu gösterdi, fakat onunla birlikte eve yürümedi. Dönüp bazı bitkileri budama işine devam etti. Çalışırken acele etmezdi. İşten de hiç kaçınmazdı. Saatte bir içtiği kırmızı şarap iş gününü virgülle ayırır, biraz da bulanıklaştırırdı.

Hannah yürüdükçe onun makasının 'klip-klip-klip' seslerini duyabiliyordu. İlerledikçe ses azaldı. Yola sarkan dalların yaprakları arasından yürürken yukarılarda ısrarlı bir rüzgar yüksek dalları sallıyor, kıyılardaki gelgit gibi sesler çıkarıyordu. Gölgelik iyice serindi. Hannah ürperdi. Sıcakta bu kadar uzun yürümekten başı dönüyordu. Korkudan donmuş olan duyguları umutsuzlukla erimiş, tekrar donup tekrar erimişti. Gerçeğe sarılan eli gevşemeye yüz tutuyordu yavaş yavaş.

İki yandan teraslara çıkan mermer merdivenlerin dibine gelince hangi tarafa yürümesi gerektiğine karar veremeyerek duraladı. Yukarıdan bir kadın sesi.

"Size yardımcı olabilir miyim?" diye seslendi.

Hannah gözlerini siperleyerek güneşli terasa baktı.

"Merhaba adım Hannah Stern."

"Yukarı gelin, Hannah Stern." Güneş tam arkasından geldiği için kadının yüz çizgileri görünmüyordu ama giysileriyle davranışı Uzakdoğulu izlenimini yaratmıştı. Bir tek sesi dışında. Yumuşak, iyi kullanılan bir sesi vardı kadının. Doğulu kadınların tipik tiz konuşmasına hiç benzemiyordu.

"Uğurlu dedikleri bir durumla karşı karşıyayız," dedi kadın. "Benim adım da Hana. Hemen hemen sizinkiyle aynı. Japonca'da Hana, çiçek anlamına geliyor. Sizde Hannah ne demek? Belki çoğu Batı ad-

ları gibi bunun da anlamı yoktur. Tam çay zamanı gelmeniz ne hoş oldu."

Fransızlar gibi el sıkıştılar. Hannah kadının sakin güzelliğine hayran olmadan edemedi. Gözleri iyilik ve neşe karışımı bir ifade taşıyordu. Davranışı Hannah'ya korunuyormuş, rahatlıyormuş gibi bir duygu verdi. Birlikte terasın taşları üzerinden eve açılan dört küçük kapıya doğru yürürken kadın az önce kesmiş olduğu çiçeklerden en güzel goncayı seçerek çok doğal bir hareketle Hannah'ya uzattı "Önce bunları suya koymam gerek" dedi. "Sonra da çayımızı içeriz. Siz Nicholai'nin arkadaşı mısınız?"

"Pek sayılmaz. Amcam arkadaşıydı."

"Demek buradan geçerken uğradınız. Çok düşüncelisiniz." Cam kapılardan güneşli bir salona girdiler. Orta yerdeki masanın üzerinde çay takımları hazırlanmış bekliyordu. Tam onlar içeriye girerken salonun öbür ucundaki kapıda 'tık' diye bir ses duyuldu. Hannah bu şatoda kalacağı birkaç gün boyunca hizmetkar diye bir şey görmeyecek, varlıklarını hep böyle kapanan kapılardan, holden gelen sessiz ayak seslerinden hissedip duracaktı. Yemekler öyle bir biçimde hazırlanıyordu ki servisi ev sahibesinin yapması en doğal şey oluyordu. Servisi yapmak bu kadının iyiliğini, ilgisini ifade etmesini de kolaylaştıran bir fırsat oluyordu.

"Sırt çantanı şu köşeye bırak Hannah" dedi kadın. "Ben şu çiçekleri yerleştirirken çayları fincanlara koyar mıydın acaba?"

Küçük kapılardan dolan güneş ışığını, duvarların mavisini, üzerindeki altın yaprak desenlerini, XV. Louis tarzı mobilyalarla Doğu eşyalarını birleştiren bu odada duvar aynaları mesafeleri büyültüyor, odayı olduğundan çok daha büyük gösteriyor, çaydanlıktan çıkan buharlar da bir sıcaklık duygusu katıyordu. Bu oda havaalanlarında gençlerin vurulduğu dünyanın bir parçası olmazdı. Gümüş çaydanlıktan Limoge fincanlara çayı doldururken Hannah gerçeğe dönmekten ötürü başının döndüğünü hissetti. Son birkaç saatte inanılmayacak kadar çok şey olmuştu. Bayılacağından korkmaya başladı.

Hiç neden yokken aklına küçükken başına gelen benzer bir olay geldi. O zaman da böyle nerede olduğunu kim olduğunu bilemez du-

ruma düşmüştü... Bir yaz günüydü. Sıkıntıdan bunalmıştı. Her yanda ders kitapları, defterler duruyordu. Çevredeki eşyalara öyle uzun süre bakmıştı ki eşyalar büyüyüp küçülmeye başlamışlardı. Kendi kendine "Ben, ben miyim?" diye sormuştu. "Ben, ben miyim? Bu düşünceleri oluşturan gerçekten ben miyim? Ben mi? Ben mi?"

Şimdi de, bu zarif Doğulu kadının iki adım çekilip yerleştirdiği çiçeklere bakışını, sonra yaklaşıp bir iki yerini düzeltişini izlerken Hannah zihnini karıştıran dalgalar arasında demirleyecek bir yer aramanın çaresizliğini duyuyor, yorgunluk onu durmadan denizin açıklarına sürüklüyormuş gibi hissediyordu.

Garip şey, diye düşündü. Her şey bir gün içinde olmuştu. Havaalanındaki korkunç olaylar, Pau'ya doğru o rüya gibi uçuş, bindiği arabaların sürücülerinin çapkın konuşmaları, Tardets'teki kafe sahibinin tutumu, Etchebar'a kadar o uzun yürüyüş... Hepsinin içinde en çok iz bırakan anı, ağaçlı yoldan şatoya doğru yürürken serin gölgeliğin etkisiyle titremesiydi. Başka bir dünyaydı. Çok da garip.

Şu masaya oturmuş, Limoge fincanlara çay koyan gerçekten kendisi miydi? Hem de bu uygunsuz kılıkta. Haki şortu ve ayağında botlarıyla!

Roma Havaalanı'nda kan gölünün içinde oturan ihtiyarın yanından geçerken aptal gibi "Üzgünüm" diye mırıldandığından bu yana yalnızca birkaç saat mi geçmişti?

Yüksek sesle "Üzgünüm" deyiverdi. Güzel kadın bir şey söylemiş, Hannah kafası meşgul olduğu için ne dediğini anlayamamıştı.

Kadın onun karşısına otururken gülümsedi. "Nicholai'nin burada olmaması yazık diyordum" dedi. "Birkaç gündür dağlarda. O sevgili mağaralarına inip duruyor. İnsanı şaşkına çeviren bir merak. Ama bu akşam ya da yarın sabah dönmesini bekliyorum. Bu durumda senin de bir banyo yapmana, uyuyup dinlenmene vakit kalıyor. İyi olur, değil mi?"

Sıcak bir banyoyla serin çarşafları düşünmek Hannah için öyle büyük bir zevkti ki!

Kadın gülümseyip sandalyesini masaya biraz daha yaklaştırdı. "Çayına ne koyarsın?" diye sordu. Gözleri sakin ve içtendi; biçimiyse

Uzakdoğu'ya özgü olmakla birlikte renkleri ela üstüne altın lekeli gibiydi. Hannah bu kadının hangi ırktan olduğunu kestiremiyordu. Hareketleri Doğulu, zarif ve kontrollü ama cildi sütlü kahve rengindeydi. Kapalı yakalı Çin modeli yeşil elbisesi Afrikalılar'a özgü dik göğüslerini ve biçimli kalçalarını belli ediyordu. Ağzıyla burnu ise beyaz ırkın tipik örnekleriydi. Sesi kültürlü, pesten konuşması düzgündü. Kadın gülerek "Biliyorum, biraz karışık bir durum" dedi.

"Efendim?" Hannah düşüncelerinin böyle açıkça anlaşılmasından utanmıştı.

"Ben bazılarının 'Kozmopolitan' diye nazik bir deyimle ifade ettiği, diğerlerinin ise kısaca 'melez' deyip geçtiği tiplerdenim. Annem Japon'du. Babam herhalde çapkın bir Amerikan askeri olmalı. Onu tanıma şansına erişemedim. Süt alır mısın?"

"Efendim?"

"Çayına süt ister misin?" diye gülümsedi Hana. "İngilizce konuşsak daha mı rahat edersin?" Kadın Fransızca'dan vazgeçmiş, bu son soruyu İngilizce olarak sormuştu. Hannah da İngilizce cevap verdi.

"Evet, daha rahat ederim." Bunu tam Amerikan aksanıyla söylemişti.

"Zaten Amerikalı olduğunu tahmin etmiştim. İyi öyleyse, İngilizce konuşuruz. Nicholai evde çok az İngilizce konuşur, ben de unutacağım diye korkuyordum." Oysa aksanı ancak fark edilebilecek kadar varla yok arasındaydı. İngilizler gibi sözcükleri abartılı telaffuz ediyordu. Herhalde Fransızca'sında da biraz aksan olmalıydı ama Hannah'nın yabancı kulağı bunu fark edemezdi.

Birden aklına geldi. "İki fincan konmuştu" dedi. "Konuk mu bekliyordunuz, Bayan Hel?"

"Lütfen bana Hana de. Evet, seni bekliyordum. Tardets'teki kafe sahibi telefon edip, sana adres vermek için izin istemişti. Sonra ikinci bir telefon senin Abense-de-Haut'tan geçtiğini bildirdi, bir üçüncüsü Lichans'a vardığını haber verdi." Hana hafifçe güldü. "Nicholai burada çok iyi korunur" diye açıkladı. "Zaten sürprizlerden hiç hoşlanmaz."

"Ah, iyi ki aklıma geldi. Size verilecek bir notum var." Hannah cebinden kafe sahibinin notunu çıkarıp uzattı.

Hana notu açıp göz gezdirdi, sonra o tatlı, alçak sesiyle güldü. "Bir fatura bu" dedi. "Çok da açık seçik yazılmış. Ah, bu Fransızlar! Bir frank telefon için, bir frank da içtiğin kahve için. Üzerine de bir buçuk frank bahşiş eklemiş, demek o kadar bırakacağını düşünmüş olmalı. Çok iyi bir alışveriş yapmış sayılırız. Üç buçuk frank karşılığında senin konuk gelmeni sağlamış olduk!" Gülerek faturayı kenara bıraktı, uzanıp sıcak, kuru elini Hannah'nın koluna dayadı. "Küçük Hanım? Belki farkında değilsin ama ağlıyorsun sen" dedi.

"Efendim?" Hannah şaşkınlıkla elini yanağına götürdü. Evet, yanakları gözyaşlarından sırılsıklamdı. Aman Tanrım! Ne zamandan beri ağlıyordu acaba? "Özür dilerim" dedi. "Sebebi yalnızca...bu sabah arkadaşlarım... Bay Hel'i görmem *şart!*"

"Biliyorum canım, biliyorum. Şimdi çayını bitir. İçine seni dinlendirecek bir şey attım. Sonra sana odanı gösteririm. Orada banyo yapar, dinlenirsin. Nicholai'yi gördüğün zaman da kendini taptaze ve güzel hissedersin. Çantanı burada bırak. Kızlardan biri onunla ilgilenir."

"Size anlatmam gerek..."

Ama Hana elini havaya kaldırıp onu susturdu. "Her şeyi Nicholai geldiği zaman ona anlatırsın. O bana ne kadarını istiyorsa o kadarını söyler."

Hannah güzel kadının peşi sıra holün mermer merdivenlerinden üst kata çıkarken hâlâ burnunu çekiyor, kendini küçük bir çocuk gibi hissediyordu. Ama içine yeni yayılmaya başlayan huzurun da farkındaydı. Çayın içine atılan her neyse, daha şimdiden kötü anıları yumuşatmaya, onları belleğinden uzaklara sürüklemeye başlamıştı. İçtenlikle "Bana karşı çok iyi davrandınız, Bayan Hel" dedi.

Hana hafifçe güldü. "Bana Hana de lütfen" dedi. "Ben Nicholai'nin karısı değilim. Cariyesiyim."

●

WASHINGTON

Asansörün kapıları açıldı, Diamond, Bayan Swiven'in önü sıra 16. Kat'ın beyaz çalışma salonuna ilerledi.

"... ve hepsini, ben haber verdikten on dakika sonra hazır istiyorum" diye konuşuyordu bir yandan "Starr'ı, Muavin'i, bir de Arap'ı. Yazdın mı?"

"Evet efendim." Bayan Swiven hemen kendi hücresine çekildi. Orada gerekli hazırlıkları yapacaktı. Bu arada Başyardımcı konsolun başındaki sandalyesinden kalktı.

"Asa Stern'in birinci kuşak ilişkileriyle ilgili tarama hazır efendim" dedi. "Şimdi geliyor veriler." Haklı bir gurur duyduğu belliydi. Şişko'dan duygusal ilişkilere ait bir listeyi söküp alabilecek kişilerin sayısı onu asla geçmezdi.

Diamond konferans masasının başındaki döner koltuğa otururken "Şu ekrana ver bakalım" dedi.

"Geliyor. Ayy! Bir saniye efendim. Liste yüzde yüz seksen ters durumda. Bir saniyede ayarlarım."

Bilgisayarların sistemik yetersizliklerinin en başında, aşkla nefreti, sevgiyle şantajı, dostlukla parazitliği ayıramamak gelirdi. Bu durumda duygular ölçeğine göre çıkarılan bir listenin karışık gelme olasılığı yüzde elliydi. Başyardımcı bu tehlikeyi görmüş, ilk çıkan isim listesine Maurice Herzog ile Heinrich Himmler'in adlarını eklemişti. İkisi de 'H' ile başlayan kişilerdi bunlar. Sonuçta Asa Stern'in Himmler'e hayran olduğu, Herzog'dan ise nefret ettiği çıkınca, Başyardımcı, Şişko'nun 180'lik hata yaptığını tahmin etme olanağını buluyordu.

Diamond "Gelen şey çıplak isim listesi değildir umarım" dedi.

"Hayır efendim. Kaba ayrıntı da istedim. Her isimle ilgili birkaç söz. Kimlikleri bilelim diye."

"Sen bir dahisin, Llewellyn."

Başyardımcı dalgın dalgın başını salladı. İlk veriler IBM'den dökülmeye başlamıştı bile.

STERN, DAVID
İLİŞKİ EŞİT OĞLU... BEYAZ KART... ÖĞRENCİ... AMATÖR ATLET... ÖLDÜRÜLMÜŞ 1972 PARANTEZ MÜNİH OLİMPİYATLARI...

STERN, JUDITH
İLİŞKİ EŞİT KARISI... PEMBE KART... BİLİMCİ, ARAŞTIRMACI... ÖLÜ 1956 PARANTEZ DOĞAL NEDENLER...

ROTHMANN, MOISHE
İLİŞKİ EŞİT ARKADAŞ... BEYAZ KART... FİLOZOF, ŞAİR... ÖLÜ 1958 PARANTEZ DOĞAL NEDENLER...

KAUFMANN, S. L.
İLİŞKİ EŞİT ARKADAŞ... KIRMIZI KART... SİYASAL EYLEMCİ... EMEKLİ...

HEL, NICHOLAI ALEXANDROVITCH
İLİŞKİ EŞİT ARKADAŞ...

"DUR!" diye emretti Diamond. "Dondur onu!"

Başyardımcı bu sözü izleyecek verilere kendi ekranında bir göz attı. "Aman, Tanrım!" dedi.

Diamond koltuğunda arkasına yaslanmış, gözlerini kapatmıştı. CIA bir işi yüzüne gözüne bulaştırdığında bunu dört başı mamur yapıyordu doğrusu! "Nicholai Hel" diye mırıldandı Diamond. Sesini tekdüze çıkarıyordu.

Başyardımcı en yumuşak sesiyle "Bu Nicholai Hel *eflatun* kartlı biri efendim" dedi. Eski çağlarda kötü haber veren habercilerin başının kesildiğini hatırlamış gibi bir hali vardı.

"Biliyorum... Biliyorum."

"Şey.. Herhalde Hel, Nicholai Alexandrovitch üzerine komple bilgi isteyeceksiniz, değil mi?" Adam özür dileme tonuyla konuşuyordu.

"Evet." Diamond ayağa kalkıp büyük pencereye doğru yürüdü. Karşısında gece olduğu için ışıklandırılmış Washington Anıtı duruyor. Yakınındaki bulvardan geçen otomobillerin farları seçiliyordu. Her akşam tam bu saatte, tam aynı yerden geçen otomobiller. "Gelecek verileri şaşılacak kadar cılız bulacaksın" diye mırıldandı.

"Cılız mı efendim? Eflatun kartlı biri ama!"

"Bu eflatun kartta öyle olacak."

Renk kodu sisteminde eflatun kartlar Ana Şirket açısından başa çıkılması en güç, en tehlikeli adamları gösterirdi. Bunlar kendi milliyetçi ya da ideolojik kanı ve yargılarına göre hareket etmeyen, parça başına iş kabul eden ajanlar, katiller grubuydu. Hükümetlere baskı yaparak bunları kontrol altında tutma olanağı da yoktu. Her iki taraf hesabına da adam öldürürlerdi.

Başlangıçta renk kodu Şişko'ya programlanırken, kişinin yaşamını ve yaptıklarını bir bakışta belirtecek renkler seçilmesi düşünülmüştü. Ama daha ilk adımda Şişko'nun soyut konulardaki yeteneksizliği, sistemin değerini azaltıvermişti. Sorunun kökeni, Şişko'ya kendi renk kodunu kendi ayarlama hakkını tanımasıydı. Tabii belirli ilkeler doğrultusunda.

İlk ilke, yalnızca Ana Şirket açısından potansiyel tehlike veya gerçek tehlike sayılan kişilere renk kodu uygulamasıydı. Bu elbette Ana Şirket ya da onun kontrolünde olan hükümet ve kuruluşlar açısındandı tabii. Diğer kişilerin hepsi standart beyaz kartla belirleniyordu. İkinci ilke, kişinin eğilimleriyle kodunun rengi arasında bir ilişki bulunmasıydı. Bu da en basit şekliyle yapılmaktaydı. Solcu kışkırtıcı ve teröristlere kırmızı kart, sağcı politikacı ve eylemcilere mavi kart, sola yatkınlara pembe kart, sağı tutan aşırı muhafazakarlara da toz mavisi kart veriliyordu. (Bir ara adanmış liberallere de İngiltere'deki sembolizme uyarak sarı kart verilmişti ama sonradan bu gibilerin zarar verme kat sayısı Şişko tarafından hesaplanmış, derhal onlara da herkes gibi beyaz kart verilmeye başlanmıştı. Beyaz kart... Yani siyasal iktidarsızlık belirtisi.)

Ama bir adım daha atılıp girift sorunlara gelindiğinde renk kodlamasının değeri de eleştirilere konu olmaya başlamıştı. Örneğin IRA'yı aktif olarak destekleyenlere, Ulster savunma birliklerini destekleyenlere rastgele yeşil ve turuncu kart çıkmaya başlamıştı. Çünkü Şişko'nun görüşüne göre böylelerinin uyguladığı taktikler, güttükleri felsefe ve alabildikleri sonuçlar birbirinden pek farklı olmuyordu.

İkinci bir sorun da Şişko'nun güttüğü akılsız mantığın sonucuydu. Örneğin komünist ajanları ayırırken Çinli olanlara sarı kart çıkıyor, onların emri altındaki Avrupalı ajanlaraysa kırmızıyla sarı karışımı kart çıkması gerektiğinden, sonunda turuncu karta kalıyorlardı. O zaman da bu kişiler Kuzey İrlanda'yı tutanlarla karışıyordu. Bu yüzden bazı can sıkıcı hatalar da yer almıştı. Şişko'nun Ian Paisley mutlaka Arnavut'tur diye tutturup bunda direnmesi işte bu hataların sonuçlarından biriydi.

Yanlışlıkların en belalısı, Afrika milliyetçileriyle Amerikalı siyah eylemciler konusunda ortaya çıkıyordu. Burada ırk mantığı güden bilgisayar, bu adamlara siyah kart çıkarmıştı. Aylar boyunca bu eylemciler ne Ana Şirket'in ne de onun kontrolündeki hükümet organlarının müdahalesiyle yüz yüze gelmeksizin eylemlerini rahatça sürdürebilmişlerdi. Bunun bir tek nedeni vardı, o da siyah kart üstüne basılı siyah yazıların okunmasındaki güçlüktü.

Bu durumda, duyulan büyük üzüntülere rağmen renk kodundan vazgeçme zorunluluğu doğmuştu. Amerikalı vergi mükelleflerinin milyonlarca doları bu işe harcanmış olduğu halde!

Bu sefer yeni bir sorun çıkmıştı ortaya. Şişko'ya bildiği şeyi unutturmak, ona yeni bilgi vermekten çok daha zordu. Belleği ebediydi Şişko'nun. Hele mantık çizgisi üzerindeki direnişi, önlenebilecek şey değildi. Böylece renk kodu da, o güne kadar hangi düzeye getirilmişse, o düzeyde kaldı. Solun ajanları hâlâ kırmızı ve pembe kartlarla, kripto-faşistler mavi kartla, Amerikalı lejyonerler toz mavisi kartla belirleniyordu. Her iki taraf arasında fark gütmeksizin, iki taraf hesabına da çalışanlara doğal olarak mor kart çıkmalıydı. Ama Şişko siyahların kartlarında ortaya çıkan sorunu unutamadığı için mor rengi kendiliğinden biraz açmış, bunlara eflatun kart vermeye başlamıştı.

Ayrıca dikkat edilecek nokta, Şişko'nun eflatun kartlarını yalnızca adam öldürme yolunu seçen eylemcilere vermesiydi.

Başyardımcı başını kaldırıp soru sorar gibi baktı. "Şeyy... Ne oluyor anlayamıyorum efendim. Şişko durmadan bir veri, bir düzelme, bir veri, bir düzelme temposuna girdi. En temel bilgilerde bile ona kaydedilmiş veriler birbirini tutmuyor. Bu Nicholai Hel'in yaşı için kırk yedi'den elli ikiye kadar rakam geliyor. Hele şuna bakın! Milliyeti konusunda elimizde altı tane seçenek var: Rus, Alman, Çinli, Japon, Fransız ve Kosta Rikalı. Kosta Rika diyor gerçekten efendim!!!"

"Son ikisi taşıdığı pasaportlar yüzünden. Elinde Fransız ve Kosta Rika pasaportları var. Şu anda Fransa'da oturuyor. Ya da son zamana kadar öyleydi. Diğer milliyetler ise genetik kökenleri, doğum yeri ve kültürel yetiştirilişiyle ilgili."

"Peki asıl milliyeti ne?"

Bay Diamond pencereden dışarı bakmayı sürdürüyordu. "Hiçbiri."

"Bu adamla ilgili bir şeyler biliyorsunuz galiba, efendim." Başyardımcı'nın bu sözü soru sorar gibiydi ama ölçüyü kaçırmak istemiyor, tedbirli konuşuyordu. Meraklanmıştı. Gene de aşırı merak göstermeyecek kadar akıllıydı.

Diamond birkaç saniye cevap vermedi. Sonunda, "Evet, onun hakkında bazı şeyler biliyorum," demekle yetindi. Olduğu yerde dönüp yürüdü, masasının başındaki koltuğa kendini bıraktı. "Taramaya devam et," dedi. "Ne bulursan çıkar ortaya. Çoğu birbirinin tersi bilgiler olacak. Netlikten uzak ve eksik olacak. Ama gene de ne varsa bilmek zorundayız."

"Demek bu Nicholai Hel'in bu işe bulaştığı kanısındasınız."

"Bizde bu şans varken, herhalde!"

"Ne bakımdan, efendim?"

"Bilmiyorum! Sen taramayı sürdür."

"Başüstüne efendim." Başyardımcı bir sonraki verilere gözattı. "Aaa... Efendim doğum yeri olarak üç yer gözüküyor."

"Şanghay."

"Emin misiniz, efendim?"

"Evet!" Kısa bir duraklamadan sonra ekledi. "Yani, olabildiğince eminim!

OO

ŞANGHAY: 193?

Her yıl bu mevsimde olduğu gibi serin akşam rüzgarları denizden kente doğru esiyor, buradan Çin'in sıcak iç bölgelerine doğru ilerliyordu. Kentin Fransız kesiminde, Joffre Bulvarı üzerindeki büyük evin verandaya açılan kapılarından perdelerin dışarıya doğru uçtuğu görülüyordu.

General Kishikawa Takashi önündeki *Go ke* oyunuyla meşguldü. Uzanıp taşlardan birini eline aldı, ortaparmağının ucuyla işaretparmağının tırnağı arasında hafifçe tuttu. Birkaç dakika sessiz geçti. General'in dikkati aslında oyunda değildi. Oyun şu anda 176. hamleye gelmişti. Sonucun ne olacağı da yavaş yavaş kendini belli ediyordu artık. General'in gözleri, karşısında oturan rakibindeydi. Rakip soluk sarı oyun tahtasının üzerindeki siyah ve beyaz taşlara dikkatle bakıyordu. Kishikawa-san bu genç çocuğun kesinlikle Japonya'ya gönderilmesi gerektiği kanısındaydı. Bunu çocuğa bu gece açması gerekiyordu, ama hemen şimdi değil. Şimdi söylerse oyunun tadı kaçardı ve bu da büyük bir haksızlık olurdu, çünkü delikanlı ilk defa olarak oyunu kazanıyordu.

Güneş Fransız kesiminin gerisinde, Çin'in içlerine doğru çekilip batmıştı. Kentin sokak lambaları yanık, daracık, kıvrık sokaklar, her evde pişen binlerce yemeğin kokusuyla doluydu. Whangpoo ve Soochow Burunları'ndaki yüzen evlerin hepsinde ışıklar yanmıştı. Pantolonlarının paçalarını çekip iple bağlamış kadınlar taşları yeniden dizip ocaklarını düzeltiyor, yemek için ateş yakmaya hazırlanıyorlardı. Nehrin suyu çekildiğinden evlerin dibi sarı çamurlara değ-

mekteydi artık. Evlerine geç kalmış birkaç kişi Hırsız Tavuk Köprüsü üzerinden hızlı adımlarla geçmekteydiler. Köşede oturan mektupçu, fırçasını mürekkebe dikkatsizce batırıyor, işini çabuk bitirmek için acele ediyordu. Kendisine bir aşk mektubu yazdıran şu okuma yazma bilmez kız elbette eserine kusur bulabilecek durumda değildi -üstelik de mektupçu ona 'Şaşmak Bilmez On Altı Formül'den birine uygun mektup yazarken. Saygın ticari kuruluşların ve büyük otellerin bulunduğu The Bund Caddesi karanlık ve sessizdi. Çünkü İngiliz işadamları artık buralardan kaçmışlardı. *Kuzey Çin Günlük Haber* gazetesi artık onların dedikodularını basmıyor, yaptıkları sosyal yardımları, dünya durumu hakkındaki yorumlarını sayıp dökmüyordu. The Bund Caddesi'nin en şık binası olan ve afyon ticareti gelirleriyle yaptırılan Sosson House da artık İşgal Kuvvetleri'nin merkez binası haline getirilmişti. Doymak bilmez Fransızlar, hilekar İngilizler, üstten bakan Almanlar fırsatçı Amerikalılar hep gitmişlerdi. Şanghay, Japonlar'ın kontrolü altındaydı.

General Kishikawa, Go tahtasının öbür yanında oturan çocuğun, annesine ne kadar da inanılmaz benzediğini düşünmekteydi. Sanki Alexandra Ivanovna bu çocuğu tek hücreliler gibi kendi başına dünyaya getirmişti. Zaten kadının güçlü sosyal kişiliğini tanıyanlar, bunu da pekala yapabileceğinden emin olabilirlerdi. Delikanlıda da tıpkı annesinin çenesi, annesinin geniş alnı, çıkık elmacık kemikleri ve zarif burnu vardı. Slav ırkına özgü o geniş burun deliklerinden eser yoktu. Karşısındaki, kendini bir çiftenin namlusundan içeri bakıyormuş gibi hissetmiyordu. Ama Kishikawa'ya en ilginç gelen şey, çocuğun gözleriyle annesinin gözlerini karşılaştırmaktı. Benzerlikleri ve ayrılıkları açısından. Fiziksel yönden gözler birbirinin eşiydi. İri, çukur ve Kontes'in ailesine özgü cam yeşili renginde. Ama annesinin ve çocuğun kişilikleri arasındaki farklılık gözlerin hareketinde, bakışların türünde, mücevher irislerin kararmasında ve kristalleşmesinde kendini gösteriyordu. Annenin bakışı baştan çıkarıcı, ateşli, çocuğunkilerse soğuktu. Anne gözlerini herkesi kendine hayran etmek için kullanırken, çocuk herkesi kendinden uzaklaştırmak için kullanıyordu. Annede 'koket' görünen bakışlar, çocukta 'küstah' görünüyordu.

Annenin gözlerinde parıldayan ışıklar, çocuğunkinde durgun ve içe dönüktü. Annenin gözlerinde mizah, çocuğunkinde zeka vardı. Anne çekiyor, cezbediyor; çocuk ise tedirgin ediyordu.

Alexandra Ivanovna bencildi ve Nicholai de öyle.

Gerçi General'in Doğulular'a özgü düşünceleri bu konunun pek üzerinde durmuyordu ama Batı ölçülerine göre Nicholai hiç de on beş yaşında gibi göstermiyordu. Gözlerindeki fazla yeşil soğukluk ile ağzının ifadesindeki ciddiyet, yüzündeki anlamı fazla yumuşamaktan, erkeksilikten uzaklaşmaktan koruyordu. Fiziksel güzelliğinden her zaman rahatsız olan Nicholai, daha çok küçük yaşlardan itibaren hareketli ve sert sporlara yönelmişti. Önce klasik jiu-jitsu öğrenmiş, sonra uluslararası takıma girip, İngilizler'e karşı 'Rugby' oynamıştı. Bu oyunu hırçın denecek kadar sert oynuyordu. İngilizler'in oyunu kaybettikleri zaman kendilerini kurtarmak için kullandıkları sportmenlik, centilmenlik gibi kavramları iyi anlıyorsa da, gene de kazanmanın sorumluluğunu, zarif bir biçimde kaybetmenin rahatlığına tercih ederdi. Aslında takım oyunlarını pek sevmiyordu. Kendi yeteneği ve sertliğiyle kazanabileceği oyunlardan zevk alıyordu daha çok... Üstelik duygusal sertliği öylesine güçlüydü ki, her zaman kazanıyordu. Çünkü kazanmayı istiyordu.

Alexandra Ivanovna da hemen hemen her zaman kazanırdı. İstediği için değil ama hakkı olduğu için. 1922 yılında insanı şaşırtacak kadar çok bavul ve eşyası olmasına karşın, geçinebilecek tek kuruşu yoktu. Bu durumda Şanghay'daki Beyaz Rus toplumu arasında liderliği sağlayabilmek için St. Petersburg'daki eski forsunu kullandı. Şanghay'a göçen Ruslar'a, Beyaz Rus adını İngilizler takmıştı. Belorosskiya'dan geldikleri için değil ama...kızıl olmadıkları için. Kontes hemen çevresine toplumun en ilginç erkeklerini toplayarak bir hayranlar grubu yarattı. Alexandra Ivanovna'nın gözünde ilginç olmanın yolu zengin, yakışıklı ve nüktedan olmaktı. Kontes'in hayattaki en büyük dertlerinden biri de, bu niteliklerden ikisinin aynı erkekte bulunmasına pek ender rastlanması, hele hele üçünün asla bir arada bulunamamasıydı.

Kontes'in toplumunda başka kadınlara pek yer yoktu. Bütün kadınları aptal, sıkıcı ve uçarı bulurdu. Kendisi tek başına bir düzine erkeği bir salonda oyalayabilir, gecenin atmosferini nükteli, canlı ve tam dozunda bir çapkınlık düzeyinde tutmayı başarabilirdi.

Buna karşılık uluslararası toplumun bu itilen kadınları da asla Kontes'le bir arada görülmek istemediklerini ilan edip, kocalarının ve nişanlılarının da bu dürüst kararlarına katılmasını istediler. Bu kadınlar türlü yöntemlerle omuz silkmeler, dudak bükmeler, kaş kaldırmalarla, ortada görülen iki olay arasında belli bir ilgi bulunduğuna dikkati çekmek istiyorlardı. Olaylardan ilki, Kontes'in Şanghay'a meteliksiz gelmiş olmasına karşın, çok lüks bir hayat sürebilmesiydi. Diğeri de, annelerinin kendilerine "güzellikten ve çekicilikten çok daha önemli" diye öğrettiği niteliklerden mahrum olan bu kadının, çevresine her zaman en nefis erkekleri toplayabilmesiydi. Bu kadınların gözünde, Rusya'dan Çin'e göçüp aç kalan, ellerindeki avuçlarındaki birkaç değerli şeyi satan, sonra da geçinebilmek için vücutlarını satmaya başlayan zavallı Rus kadınlarıyla Kontes arasında pek bir fark yoktu. Ama buna da kimseyi inandıramıyorlardı. Çünkü Kontes, Çar sarayının olağanüstü bilmecelerinden biri olup, damarlarında tek damla Slav kanı taşımayan bir Rus soylusuydu. Alexandra Ivanovna'nın babasının adı Johann'dı ve Habsburg soyundan geliyordu. Protestan olan bu aile İngiltere'ye göçmüştü. Soyadlarını da değiştirip, daha az Hun adına benzeyen yeni bir isim almışlardı.

Şanghay'daki hayatının üçüncü mevsiminde Alexandra Ivanovna bütün dikkatini genç ve gururlu bir Prusyalı'ya vermiş gibi görünüyordu. Bu gencin duygusallıkla gölgelenmemiş bir zekaya sahip olduğu belliydi. Tüm ırktaşları gibi Kont Helmut von Keitel zum Hel, kısa zamanda Kontes'in gözbebeği ve oyuncağı oldu. Kontes'ten on yaş daha gençti. Dikkati çekecek fiziksel güzelliği ve atletik nitelikleri vardı. Çok iyi ata biner, eskrim yapardı. Kontes onu kendine uygun bir dekor diye nitelendirdi. İlişkileri konusunda söylediği tek söz, Kont'un iyi bir damızlık olduğuydu.

Yazın yağışlı mevsimini iç kesimlerde, dağlık bir yerdeki villasında geçirmek Kontes'in âdetiydi. Bir seferinde Şanghay'a her za-

mankinden daha geç döndü ve o günden sonra da Şanghay'daki evin halkı arasına bir bebek karıştı. Genç Kont von Keitel zum Hel, geleneğe uyarak Kontes'e evlenme teklif etti. Kontes hafifçe gülerek ona şu karşılığı verdi. "Gerçi insanlar arasında yaygınlaşan *eşitlik* saçmalığını çürütebilmek için üstün bir çocuk yaratmayı her zaman istedim ama evin içinde iki çocuk bulundurmaya niyetim yok." Kont o zaman Prusyalılar'ın gurur yerine kullandığı o kasıntı tavırla selam verip kısa zamanda Almanya'ya dönmek üzere hazırlıklara başladı.

Alexandra Ivanovna çocuğu ve onun dünyaya geliş öyküsünü saklamak bir yana, onu salonunun gülü yaptı. Yasal gerekçelerle çocuğa bir isim koymaya zorlandığı zaman onu Nicholai Hel diye adlandırdı. Hel adını, Keitel arazisinin yakınından geçen bir nehirden almıştı. Kontes'e göre çocuğun doğması baştan sona kendi eseri olduğu için çocuğun tüm adını da Nicholai Alexandrovitch Hel olarak seçti.

Evde bir sürü İngiliz dadı birbirini izledi. Bu nedenle çocuğun beşik dilleri olan Fransızca, Rusça ve Almanca'ya, İngilizce de katıldı. Bu diller arasında belirgin bir tercih söz konusu değildi. Yalnızca Kontes bazı dillerin bazı konulardaki düşünceleri daha iyi ifade edebildiği kanısındaydı. İnsan aşktan ve benzeri önemsiz konulardan söz ederken Fransızca konuşur, trajedi ve felaketleri Rusça anlatır, iş dili olarak Almanca'yı kullanır, hizmetçilereyse İngilizce emir verirdi.

Nicholai'nin çocukluk arkadaşları yalnızca evdeki hizmetkarların çocukları olduğu için, Çince de beşik dilleri arasına katılmıştı. Kısa zamanda Çince düşünme alışkanlığını kazandı. Çünkü çocukluğunda en büyük korkusu, annesinin düşüncelerini okuyabileceğiydi. Annesi Çince bilmiyordu.

Alexandra Ivanovna okulların ancak tüccar çocuklarına layık yerler olduğuna inanırdı. Bu nedenle Nicholai'nin eğitimi eve gelen özel öğretmenlerle ilerledi. Bu öğretmenlerin hepsi yakışıklı gençler olup, hepsi de anneye hayrandı. Çocuğun soyut matematiği sevdiği ve bu konuda yetenekli olduğu ortaya çıkınca annesi hiç sevinmedi. Ama o andaki öğretmen kendisine bu tür matematiğin uygulama alanında veya ticarette kullanılabilecek bir bilim dalı olmadığını iyice anlattığı zaman, oğlunun bu dalda da eğitilmesinde bir sakınca olmayacağına karar verdi.

Nicholai'nin sosyal eğitiminin büyük bölümü, ve tabii tüm eğlencesi, evden gizlice kaçıp sokak çocuklarıyla dar sokaklarda, gizli avlularda gezip dolaşmaktı. Sırtında bol lacivert elbisesi, kısa kesilmiş saçları üzerinde yuvarlak kepiyle ya o sıradaki arkadaş grubu arasında ya da yalnız olarak gezer, dolaşır, sonra eve, sitemleri dinleyip cezaları çekmeye döner; bunların hepsini de cam yeşili gözlerinde uzaklara bakan bir ifadeyle, ses çıkarmadan, insanı çileden çıkaracak şekilde dinler ya da çekerdi.

Nicholai sokaklarda, Batılılar'ın kendilerine mal ettiği bu kentin öz şarkısını dinleyip öğrendi. Şık giyinmiş İngiliz çocuklarının, kadavraya dönmüş, veremli kent çocukları tarafından köşelere çekilip hırpalanışını izledi. Çinli çocuklar hep yüzlerine maske takar, Avrupalı efendilerin kendilerine garez bağlamasını önlemeye çalışırlardı. Kompradorları, yağlı, göbekli işbirlikçileri de tanıdı Nicholai. Bunlar Avrupalılar'ın kendi halklarını sömürmesine alet olan kimselerdi. Batı geleneklerini taklit eder, onların ahlak kurallarına uymaya çalışırlardı. Bolca kâr ettikten, egzotik yemeklerle midelerini tıka basa doyurduktan sonra, bu kompradorların en büyük zevki Hangchow'dan ya da Soochow'dan getirilen ve Fransız genelevlerinde vesikalı olarak çalışmaya hazır bulunan on iki, on üç yaşındaki bakirelerle yatmaktı. Bu kızların bakireliğini yok etme yöntemleri...çeşit çeşitti. Kızın öç almak için yapabileceği tek şey -tabii biraz rol yapma yeteneği varsa- peş peşe birçok kere bakireliğini feda etmek ve bu yoldan biraz para kazanmaktı.

Sokaklarda dilenen, dilenirken gelip geçenleri çürüyen bacağını üstlerine sürmekle tehdit eden ya da kucağındaki çocuğa daha çok ağlasın diye iğne batıran, turistleri korkutan bütün dilencilerin, sizin için dua eden veya size lanet okuyan ihtiyarlardan, eğlenesiniz diye birbirleriyle doğa dışı gösteriler yapmayı öneren yarı aç çocuklara kadar hepsinin, Majeste Hazretleri, yani Dilenciler Kralı'nın kontrolü altında çalıştığını da öğrendi Nicholai. Dilenciler Kralı'nın örgütü bir tür sendikayla üyeleri koruma çetesi arası bir şeydi. Kent içinde kaybolan her parça eşya, saklanan herhangi bir kişi, istenen herhangi bir hizmet, Majesteleri'nin hazinesine mütevazı bir bağış karşılığında elde edilebilirdi.

Rıhtımlarda ter içinde çalışan, gemilerin merdivenlerinden bir yukarı bir aşağı yük taşıyan işçileri seyretti Nicholai. On bir saatlik bir çalışmadan sonra, akşamüstleri işçilerden biri kuvvetten kesilir, sırtındaki ağır yükün altında yere yıkılırdı. O zaman *Gurka*'lar ellerinde copları veya demir sopalarıyla olay yerine gelirlerdi. Yıkılan tembel de ya yeniden güç kazanır ya da sonsuz istirahate geçerdi.

Yeni yetme fahişeleri çalıştıranlardan polisin göz göre göre rüşvet alışını izledi Nicholai. 'Yeşiller'le 'Kızıllar'ı birbirinden ayıran belirtileri öğrendi. Bunlar dünyanın en büyük gizli kuruluşlarıydı. Koruma ve öldürme eylemleri dilencilerden politikacılara kadar herkesi kapsardı. Çang-Kay-Şek de Yeşiller'dendi. Gruba bağlılık yemini etmişti. Çin proletaryasını örgütlemeye çalışan genç üniversite öğrencilerini işkencelerle öldürenler de Yeşiller'di. Nicholai bir Yeşil'le bir Kızıl'ı birbirinden çok kolaylıkla ayırabiliyordu. Sigarasını tutuşundan... Yere tükürüşünden...

Gündüzleri öğretmenlerinden matematik, klasik edebiyat ve felsefe öğrenen Nicholai, akşamları sokaklarda başka şeyler öğreniyordu. Ticaret, politika, emperyalizm ve hümanizm.

Gece olduğunda annesi kenti yöneten en akıllı erkekleri eğlendirir, onlarla sohbet ederken annesinin yanında, salonda otururdu. Bu erkeklerin çoğu Nicholai'yi çekingen buladursun, içlerinden zeki olanlar onu gururlu ve içine kapanık diye nitelendirirlerdi. Onların böyle gördüğü, böyle adlandırdığı nitelik aslında çocuğun tüccarlara ve tüccar zihniyetine karşı duyduğu nefretti.

Zaman geçti. Alexandra Ivanovna'nın dikkatle yapılmış, kurnazca yönetilmiş yatırımları meyve vermeye başladı. Fakat beri yandan kadının sosyal yaşam temposunda da bir yavaşlama görüldü. Vücudunda daha bir rahatlama, hareketlerinde daha bir nazlanma belirdi, ama canlılığı, güzelliği başka bir olgunluk kazandı. Aileden gelme bir özellik vardı onda da. Annesi de, teyzeleri de yarım yüzyılı aştıkları zaman ancak otuz yaşlarında gösterirlerdi. Eski âşıklar yavaş yavaş sürekli arkadaş ve dost kimliğine büründüler ve Joffer Bulvarı'nda hayat giderek yumuşamaya başladı.

Alexandra Ivanovna zaman zaman bayılma nöbetleri geçiriyordu. Bunun pek üzerinde durduğu yoktu. Soylu bir kadının aşk hayatındaki normal kilometre taşları olarak değerlendiriyordu bunları. Çevresindeki doktorlardan biri zaten yıllardan beri onu muayene etmek istiyordu. Sonunda yaptığı muayenede bu nöbetleri kalp yetersizliğine yorumlayınca, Kontes konuk kabul günlerini haftada bire indirdi ve başka da bir şey yapmadı.

"...bana kalbimin zayıf olduğunu söylüyorlar, bu aslında romantik bir kusur. Bundan çok sık yararlanmaya çalışmayacağınıza söz vermenizi istiyorum sizden. Bir de kendinize iyi bir terzi bulacağınıza söz verin. Bu elbise...hiç olur mu!"

9 Temmuz 1937 tarihli *Kuzey Çin Günlük Haber* gazetesi, Pekin yakınındaki Marco Polo Köprüsü üzerinde Çinliler'le Japonlar arasında silahlı çatışmaların yer aldığını yazıyordu. The Bund Caddesi'nin üç numaralı binasında İngiliz işadamları, bu durum ciddi şekilde ele alınmazsa Doğulular arasındaki arbedenin çığırından çıkacağı konusunda görüş birliğine vardılar. Generalissimo Çang-Kay-Şek'e derhal ordusunun başına geçip kuzeye yönelmesini, Japonlar'ı orada oyalamasını ve kendi şirketlerini tehlikeden korumasını söylediler.

Fakat Generalissimo Japonlar'ı Şanghay'da beklemeyi yeğ tuttu. Kentteki uluslararası toplumun tehlikeyle karşı karşıya kalması, Batılı güçleri kendisini desteklemeye itebilirdi.

Bu bir sonuç vermeyince de, bir yandan Japon birlikleriyle savaşırken bir yandan da uluslararası toplumu türlü şekillerde tedirgin etmeye girişti. Derken 9 Ağustos akşamı, kent dışında Japon pamuk tesislerini dolaşmakta olan Yarbay Isao Oyama ile şoförü, Çinli birlikler tarafından durduruldu.

Cesetleri, Anıt Yolu'nun kenarında, her yanı kurşun delikleriyle dolu ve cinsel işkence yapılmış durumda bulundu.

Buna karşılık olarak Japon savaş gemileri Whangpoo'ya doğruldu. Bin Japon askeri, Chapei'deki Japon ticari kolonisini korumak üzere kıyıya çıktı. Onları barikatların arkasında bekleyen 10.000 seçkin Çinli asker karşıladı.

Rahat yaşamaya alışkın İngiliz işadamlarının feryadı Avrupalı ve Amerikalı sefirlerin çığlıklarıyla desteklendi. Hepsi Şanghay'ın savaş bölgesi dışında tutulmasını istiyorlardı. Japonlar bu isteği olumlu karşıladı. Tek şartları, Çinliler'in de bu bölgeden çekilmesiydi.

Ama 12 Ağustos günü Çinliler kentteki Japon konsolosluğunun ve Japon şirketlerinin telefon hatlarını kestiler. Ertesi gün de Çinlilerin 88. Birliği gelip kuzeye giden tüm yolları tuttu. Amaçları, kendilerinden çok az sayıda olan Japonlar'la aralarına mümkün olduğu kadar büyük bir sivil grup sokmaktı.

14 Ağustos'ta Amerikan yapımı Northrop uçaklarına binmiş Çinli pilotlar Şanghay üstünde uçuşa geçti. Birinci bomba Place Oteli'nin damında patladı. İkincisi Café Oteli'nin önündeki kaldırıma indi. 729 kişi ölmüş, 861 kişi yaralanmıştı. Bundan otuz bir dakika sonra, eskiden lunapark olup sonradan kadınlar ve çocuklar için bir muhacir kampı durumuna getirilen yere bomba atıldı. 1012 ölü, 1007 yaralı.

Tuzağa sıkışmış Çinliler için Şanghay'dan kurtuluş yoktu. Generalissimo'nun askerleri bütün yolları tutmuştu. Ama yabancı işadamları için kurtuluş her zaman vardı. Ter içindeki liman işçileri bavullar ve denkler dolusu eşyayı, Çin'den yağmalanmış malları merdivenlerden gemilere taşıdı. İngilizler *Raj Putanca,* Almanlar *Oldenburg*, Amerikalılar *President MacKinley,* Hollandalılar *Tasman* gemisine bindiler. Birbirleriyle vedalaşırken kadınlar minik mendilleriyle gözlerindeki yaşları siliyor, erkekler bu Doğulular'ın ne kadar güvenilmez ve nankör kişiler olduğunu tartışıp yakınıyorlardı. Gemiler limandan ayrılırken bandolar milli marşları çalmaktaydı.

O gece kum torbalarından kurulmuş barikatların arkasına gizlenen Çinli askerler, nehirdeki Japon gemilerine ateş açtı. Japonlar da ateşe karşılık verip tüm barikatları yerle bir ettiler.

Bu olaylar sırasında Alexandra Ivanovna kenti terk etmeye hiç yanaşmıyordu. Bomboş kalan Joffre Bulvarı üzerindeki büyük evin camları kırılmış, içeriye tüm rüzgarı ve tüm yağmacıları davet eder bir görünüm kazanmıştı. Kontes'in bir milliyeti olmadığı için, başka bir deyimle, ne Sovyet, ne Çinli ne de İngiliz uyruğunda olduğu için,

resmi koruma sistemlerinin dışında kalıyordu. Bu yaştan sonra, bunca itinayla bu hale getirdiği evini terk edip de, cehennemin dibinde bir yere taşınmaya hiç niyeti yoktu. Bildiği kadarıyla Japonlar da öteki uluslardan daha aptal değildi. İngilizler'den daha kötü yönetici olmaları da olanaksızdı.

Çinliler savunma savaşlarının en büyüğünü Şanghay'da verdiler. Kalabalık Japon ordusunun onları bu kentten söküp atması tam üç ay sürdü. Hâlâ dış müdahale uman Çinliler, birkaç bombalama 'hata'sı yaratıp, kentteki ölü sayısının daha yüksek görünmesine katkıda bulundular.

Ayrıca yollara barikatlar kurup on binlerce sivili, kendi yurttaşlarını kaçmaya çalışırken biçtiler.

Bu korkunç aylar boyunca mütevekkil Çin halkı günlük yaşamını sürdürmeye çalışıyordu. Tabii ellerinden geldiği kadar. Önce ilaç, sonra yiyecek, sonra konut sıkıntısı başgösterdi, ama korku içindeki kentte yaşam gene de sürdü. Nicholai ile diğer lacivert elbiseli arkadaşları sokaklarda kendilerine yeni tür oyunlar buldular. Yıkılan binaların enkazı içinde oynamak, bombardıman başladığında kendilerine acele siper bulmak, patlamış ve kırılmış kanalizasyon künklerine girip çıkmak gibi.

Nicholai yalnızca bir kere ölümle burun buruna geldi. Diğer sokak çocuklarıyla birlikte, büyük mağazaların bulunduğu yerde oynuyorlardı. Tam o sırada bombalama 'hata'larından biri yer aldı. Bir Çin uçağı dalış yapıp Nanking Caddesi'ne bir bomba atıverdi. Öğle vaktiydi. Yemek tatili için sokağa dökülmüş olan kalabalık tümüyle yere yıkılırken karşı kaldırımdaki mağazanın bir duvarı yok oldu. Süslü tavanlar, ne olduğunu anlamak için yukarıya bakmakta olan halkın suratına çöktü. Asansördeki grup bir ağızdan çığlık atarken kayış koptu, asansör bodruma düştü. Pencereden bakmakta olan bir kadının son gördüğü şey camın patlaması oldu. Vücudunun ön tarafındaki bütün etler yüzülüp kemikler ortaya çıktığı halde, arkadan bakıldığında hiçbir şey belli olmuyordu. İhtiyarlar, topallar ve çocuklar panik içinde kaçmaya çalışanların ayakları altında ezilerek can verdiler. Nicholai ile yan yana duran çocuk bir homurtuyla yere, kaldırımın üstüne oturdu.

Ölmüştü. Bir taş çarpmıştı göğsüne. Bombaların ve yağan iri taşların sesi kesildiğinde, halkın çığlık ve iniltileri duyulmaya başlandı. Şaşkın bir kadın, cam kırıkları arasında bir şeyler arıyordu. Çok şık bir kadındı. Şanghay'ın Batı modasına göre giyinmişti. Elbisesi dizine kadar yırtmaçlı, yakası dikti. Yüzündeki solgun sarı renk belki de pirinç tarlaları arasında büyümüş olmaktan geliyordu. Ama hayır, öyle değildi. Kadın tam bomba atılırken eline alıp incelemekte olduğu porselen bibloyu...ve o sıra onu tutan kendi elini aramaktaydı.

Nicholai kaçtı.

On beş dakika sonra sessiz bir semtte, haftalar önce atılmış bombaların yarattığı enkaz yığınları üzerinde oturuyor, kuru hıçkırıkları göğsünü yırtıyordu. Ağlamıyordu ama; yüzünü kaplayan toz tabakası üzerinde hiçbir gözyaşı izi yoktu. Dudakları durmadan aynı kelimeleri tekrarlıyordu. "Northrop bombardıman uçakları. Amerikan bombardıman uçakları."

Sonunda Çinli askerler kentten çıkarılınca binlerce sivil de bu kabus kentini terk etti. Geride yapı enkazlarıyla dolu bir kent bırakarak kaçtılar. Enkazın arasında neler yoktu ki! Bir tarihin halka içine alındığı takvimler, eski püskü resimler, intihar mektupları, piyango biletleri aynı zarf içinde bile bulunabiliyordu.

Kaderin garip bir cilvesi olarak The Bund Caddesi, yabancı emperyalizmin o etkin anıtı sapasağlam ayakta kalmıştı. Boş pencereleri, iş adamlarının yarattığı, sömürdüğü ve sonra da terk ettiği kente bakıp duruyordu.

Kente ilk giren Japon birliğini izlemek için kaldırıma birikmiş mavi elbiseli Çinli çocuklar arasında Nicholai de vardı. Çocuklara şeker dağıtılmış, ellerine doğan güneşi gösteren Japon bayrakları verilmiş, kameralar çalışırken bunları sallamaları söylenmişti. Bozuk Çince'siyle çocuklara talimat veren Japon subay, önüne çıkan bu sarı saçlı, yeşil gözlü çocuğu ne yapacağına karar veremedi. Sonunda onu kalabalığın en arkasına yolladı.

Nicholai ömründe ilk defa böyle kaba, güçlü, işini bilir askerler görüyordu. Ama bu askerler geçit törenleri için eğitilmiş tiplerden

değildi. Almanlar, İngilizler gibi robot adımlarıyla yürümüyorlardı. Temiz, ama bozuk sıralar halinde ilerlemekteydiler. Önlerinde ciddi suratlı, bıyıklı, komik sayılacak kadar uzun kılıçlı subayları vardı.

Gerçi kentin kibar semtlerinde sağlam kalan evlerin sayısı parmakla gösterilecek kadar azdı ama, bir gün kapısına flamalı resmi bir Japon arabasının dayandığını gören Kontes gene de epey şaşırdı. İçeri gelen Japon subayı, bozuk bir Fransızca'yla Kontes'e, Şanghay Valisi General Kishikawa Takashi'nin bu evde oturacağını bildirdi. Kontes'in bencil içgüdüleri, General'in burada olmasının kendisine bazı yararlar sağlayacağını hemen sezmekte gecikmedi. Onunla dostça ilişkiler kurmakta yarar vardı. Özellikle yaşam için gerekli temel maddelerin kıtlığı bu kadar çekilirken. Bu generali de kendi hayranları listesine kolaylıkla ekleyebileceğinden bir an bile kuşku duymamıştı zaten.

Ama yanılıyordu. General kendisini her an meşgul eden işleri arasında vakit bulup Kontes'le konuştuğunda, garip aksanlı fakat dilbilgisi açısından kusursuz Fransızca'sıyla, savaşın verdiği rahatsızlıktan dolayı özür diledi, buna karşılık bu evde kendisinin Kontes'in konuğu olmadığını, tersine Kontes'in kendi konuğu olduğunu açıkça belirtti. Kadına karşı davranışı her zaman nazik ve dürüsttü ama bunca işinin arasında flörtlere ayıracak hiç vakti yoktu. Alexandra Ivanovna önce şaşırdı, sonra sıkıldı, daha sonra bu adamın nazik ilgisizliği onu meraklandırmaya başladı. Daha önce hiçbir heteroseksüel erkek kendisine böyle tepki göstermemişti. General'e gelince, o da Kontes'i ilginç buluyor ama bu evde bir fazlalık diye nitelendiriyordu. Şanghay'ın en kibirli kadınlarını bile etkileyen soyluluk, onu pek ilgilendirmiyordu. Kendi ailesinin binlerce yıllık *samurai* geçmişiyle kıyaslanınca Kontes'in soyluluğu birkaç yüzyıllık Hun liderliğinden başka bir şey değildi. Gene de, nezaket gereği olarak haftada bir kere, Batılı usulde, aileyle akşam yemeği yemeye başladı. Bu yemekler sırasında gerek Kontes, gerekse içine kapanık oğlu hakkında bir hayli şey öğrendi. Oysa onlar General'le ilgili pek bir şey öğrenemediler. Yaşı ellilerin sonlarına yaklaşıyordu. Bir Japon generali için oldukça genç sayılabilecek bir yaş. Karısı ölmüştü. Tek kızı Tokyo'da

oturuyordu. Vatanını çok seven bir kimse olmasına, yani vatanının doğal güzelliklerine, göllerine, dağlarına, sisli vadilerine derin bir sevgi beslemesine karşın, askerlik mesleğini kişiliğinin doğal ihtiyaçlarını karşılayacak bir yaşam tarzı olarak görmüyordu. Gençliğinde yazar olmayı hayal etmişti. Ama aile geçmişinin kendisini eninde sonunda orduya iteceğini daha başından biliyordu. Kendi kişiliğine saygısı ve görevine bağlılığı onu çalışkan bir subay yapmışsa da, düşüncelerinde askerliği bir türlü meslek olarak kabul etmiyordu. İşine kalbini değil aklını, heyecanlarını değil vaktini veriyordu yalnızca.

General'i sabahın erken saatlerinden geceyarısına kadar The Bund Caddesi'ndeki çalışma yerinde tutan çabalar sonucu, kent yavaş yavaş kendini toplamaya başladı. Kamu hizmetleri kendine geldi, fabrikalar onarıldı, Çinli köylüler birer ikişer şehre akmaya başladılar. Sokaklara tekrar hayat ve onunla birlikte de çeşitli sesler döndü. Ara sıra gülme sesi bile duyulabiliyordu artık. Gerçi uygarlık ölçüleriyle karşılaştırılmasa bile, bugün için Çinli köylülerin yaşamı Avrupalılar'ın zamanındakinden çok daha iyiydi. İş buluyorlardı. Temiz su, temel sağlık hizmetleri ve benzeri hizmetler vardı. Dilencilik mesleği yasaklanmıştı ama fahişelik devam ediyordu elbette ki. Bu arada pek çok vahşet ve şiddet olayı cereyan etmekteydi. Ne de olsa işgal altında bir kentti Şanghay. Askerler de erkeklerin en hayvanca hareket eden kesimiydi.

General Kishikawa'mn kendi seçimiyle üstlendiği yoğun işler sonucu sağlığı bozulmaya başlayınca çalışma temposunu biraz hafifletti. Her gün akşam yemeği saatinde Joffre Bulvarı'ndaki eve gelir oldu.

Bir akşam, yemekten sonra konuşulurken General laf arasında Go oyununa çok meraklı olduğunu söyledi. Nicholai kendisine soru sorulmadıkça pek konuşmayan bir çocuk olmasına karşın bu sefer ağzını açıp bu oyunu kendisinin de oynadığını belirtti. Çocuğun bu sözü kusursuz bir Japonca'yla söylemesi General'i hem eğlendirdi hem de epey etkiledi. Nicholai bu dili ders kitaplarından ve bir de General'in emirlerinden öğrendiğini açıkladığında, adam güldü.

"Altı ay içinde doğrusu çok iyi öğrenmişsin" dedi.

"Bu benim altıncı dilim, efendim. Bütün diller matematik olarak birbirine benziyor. Her birini öğrenmek de son öğrendiğinizden daha kolay oluyor. Hem aynı zamanda (çocuk omuzlarını hafifçe kaldırdı) benim dillere karşı yeteneğim var."

Nicholai'nin bu sözü hiç övünmeksizin, İngilizler gibi mahcubiyet belirtileri de göstermeksizin söylemesi Kishikawa-san'ın pek hoşuna gitti. Sanki solak olduğunu ya da yeşil gözlü olduğunu söylüyordu çocuk. Beri yandan, birinci söylediği cümleyi herhalde önceden düşünüp prova etmişti. Çünkü daha sonraki sözleri dilbilgisi açısından doğru olmakla birlikte, deyim ve telaffuz hataları göstermekteydi. General kendi kendine gülümsedi ama bir şey belli etmemeye çalıştı. Nicholai'nin bu yaşta kendini oldukça ciddiye almasının normal olduğunu, utanırsa acı duyacağını düşündü.

"İstersen sana Japonca konusunda yardım ederim" dedi. "Ama daha önce, Go oyununda iyi bir rakip olabilecek misin, onu görelim."

Nicholai'ye dört taşlık avans verildi ve kısa, belli zaman süresinde bitecek bir oyuna başladılar. Çünkü General'in ertesi gün çok işi vardı. Az sonra ikisi de oyuna iyice dalmışlardı. Alexandra Ivanovna kendisinin yıldız olmadığı sosyal olaylardan hiç hoşlanmadığı için, o gece kendini biraz halsiz hissettiğini söyledi, odasına çekildi.

Oyunu General kazandı ama sandığı kadar da kolay kazanamadı. General bu oyunda iyi bir amatördü. Profesyonelleri epey uğraştırır, pek açık vermezdi. Nicholai'nin oyun üslubuna hayranlık duyuyordu.

Fransızca olarak "Ne kadar zamandır Go oynuyorsun?" diye sordu. Niyeti çocuğu az bildiği bir dili konuşma rahatsızlığından kurtarmaktı.

"Aşağı yukarı dört beş yıldır efendim."

General kaşlarını çattı. "Beş yıl mı? Ama...kaç yaşındasın sen?"

"On üç efendim. Olduğumdan genç gösterdiğimi biliyorum. Bu ailenin tipik bir özelliğidir."

Kishikawa-san başını salladı ve gülümsedi. Alexandra Ivanovna'nın İşgal Kuvvetleri'ne verilmek üzere bir form doldurması istendiğinde yaş hanesine ne yazdığını hatırlamıştı. Eğer o yazılan doğ-

ruysa kadının daha 11 yaşındayken bir generalin metresi olması ve bu çocuğu da daha on dokuzuna gelmeden doğurmuş olması gerekirdi. Çünkü istihbarat servisi Kontes hakkındaki bilgileri çoktan vermişti General'e. Ama bu işveli hilenin üstünde durmamış, kadının sağlık durumunu bildiği için de özellikle önemsememişti.

"On üç yaşında bir erkek için bile, gene de çok iyi oynuyorsun Nikko" dedi. Japonlar 'l' harfini çok güç telaffuz ettikleri için çocuğa bu adı takıvermişti. Sonuna kadar onu hep bu isimle çağırmayı sürdürdü. "Herhalde resmi bir eğitim görmedin."

"Hayır efendim. Hiçbir zaman eğitilmedim. Kitap okuyarak öğrenirim."

"Sahi mi? Duyulmamış şey!"

"Belki de, efendim. Ama ben çok zekiyim."

General bir an çocuğun ifadesiz yüzüne baktı. Mücevher gözler içtenlikle karşılıyordu General'in bakışlarını. "Söyle bana, Nikko, Go oynamayı neden seçtin? Bu oyunu yalnız Japonlar oynar. Herhalde senin arkadaşların da bilmiyorlardır. Belki de ömürlerinde duymamışlardır."

"Ben de işte bu nedenle Go'yu seçtim efendim."

"Anlıyorum." Ne garip bir çocuk, diye düşündü. Hem her an kırılabilecek kadar hassas ve dürüst hem de küstah. "Peki okuduğun kitaplar sana bu oyunu iyi oynayabilmek için nelerin gerekli olduğunu öğretti mi?"

Nicholai cevap vermeden önce bir saniye düşündü. "Şey...önce tabii dikkati toplama yeteneği gerekli. Cesaret. Kendini kontrol. Bunlar çok normal. Ama hepsinden önemli olan, insanda bir...nasıl söylemeli bilemiyorum. İnsan hem matematikçi olmalı hem de şair; sanki şiir bir bilim, matematik de bir sanatmış gibi. İnsanın Go'yu birazcık iyi oynayabilmesi için proporsiyona sevgi duyması gerekli. Demek istediğimi iyi anlatamıyorum efendim, özür dilerim."

"Tersine. Anlatılamayacak bir şeyi anlatmaya çalışırken olağanüstü başarılısın bence. Peki bu saydığın nitelikler arasında senin en kuvvetli olduğun hangisi Nikko?"

"Matematik efendim. Bir de dikkat toplama ve kendini kontrol."

"Peki zayıf noktaların?"

"Şiir dediğim kesimde."

General kaşlarını çatıp bakışlarını çocuktan ayırdı. Bunu bu yaşta fark edebilmesi şaşılacak şeydi. Bu yaş çocuklarının böyle kendisi dışına çıkıp kişisel özelliklerini tarafsız ölçüler içinde ayrıştırması olacak şey değildi. Nikko'nun bu oyunu iyi oynayabilme konusunda Batılı kavramları sayması beklenirdi. Dikkat toplama, kendini kontrol ve cesaret gibi. Ama algılamayla ilgili duygusal faktörler, yani onun şiir diye adlandırdığı şey, Batılı bir zihnin kapasitesi dışındaydı. Beri yandan çocuğun Avrupa'nın en soylu kanlarından gelmesiyle birlikte Çin atmosferinde yetiştirildiği düşünüldüğü zaman...acaba onu Batılı saymak doğru muydu? Doğulu da olmadığı kesindi. Irksal kültür yoktu onda. Belki de onu, kendine özgü ırksal kültürün tek üyesi diye düşünmek daha doğruydu.

"Aslında bu zayıflığı ikimiz de paylaşıyoruz efendim." Nicholai'nin yeşil gözleri espri doluydu. "Şiir dediğim alanda ikimiz de zayıfız."

General şaşkınlıkla başını kaldırdı. "Ya!"

"Evet efendim. Benim oyunumda bu nitelik pek yok. Sizinkindeyse gereğinden fazla var. Oyun boyunca üç kere hamlenizi geriletiniz. Vurucu ve bitirici oyunu seçmek yerine, zarif olanını seçtiniz."

Kishikawa-san hafifçe güldü. "Yaşından ve tecrübesizliğinden ötürü sana taviz vermediğimi nereden biliyorsun?"

"Öyle olsa kendinizi üstün gördüğünüze ve bana acımasız davrandığınıza hükmederdim. Bence siz öyle bir insan değilsiniz." Nicholai'nin gözleri tekrar gülümsedi. "Özür dilerim efendim. Fransızca'da saygı ifade eden kelimeler pek yok. Bu yüzden konuşmam belki size fazla katı ve itaatsiz gelmiş olabilir."

"Evet, biraz öyle. Ben de tam onu düşünüyordum."

"Özür dilerim efendim."

General başını salladı. "Herhalde Batılılar'ın satranç oyununu da oynamışsındır.

Nicholai gene omuzlarını kaldırdı. "Biraz" dedi. "Ona pek ilgi duyamıyorum."

"Go ile karşılaştırdığın zaman o oyunu nasıl buluyorsun?"

Nicholai bir an düşündü. "Şeyy... Filozoflar ve savaşçılar için Go ne ise, muhasebeciler ve tüccarlar için de satranç o bence."

"Ah, gençlerin bu acımasızlığı! Go insanın içindeki filozofa hitap eder, satranç ise içindeki tüccara desen, daha insaflı olurdu Nikko."

"Evet, daha insaflı olurdu. Ama diğer yandan daha az gerçek olurdu."

General oturduğu yastığın üstünden kalktı, oyunun taşlarını toplamayı Nicholai'ye bıraktı. "Geç oldu" dedi. "Uykuya ihtiyacım var. Eğer istersen daha sonra gene oynarız."

General kapıya yaklaşırken Nicholai arkasından seslendi "Efendim?"

"Evet?"

Çocuk gözlerini yere indirmiş, eğer sözüne ret cevabı alırsa fazla incinmemeye çalışıyordu.

"Dost olacak mıyız, efendim?"

General önce soruyu düşündü, sonra sorunun seslendirilişindeki ciddi tonu düşündü.

"Olabilir Nikko" dedi. "Bekleyelim, görelim."

İşte tam o gece General Kishikawa'nın daha önce tanıdığı erkeklere hiç benzemediğine karar veren Alexandra Ivanovna, gelip adamın oda kapısını tıkırdattı.

Bunu izleyen bir buçuk yıl boyunca bir aile gibi yaşadılar. Alexandra Ivanovna daha yumuşak, daha mutlu, belki biraz daha tombul bir kadın oldu. Uçarılığından kaybettiğini, sakinliğiyle kazanmaya başladı ve Nicholai de ömründe ilk defa onu sevdiğini hissetti. General'le Nicholai'nin arasında hiç acele etmeksizin, gösterişsiz olduğu kadar derin bir bağ oluştu. Birinin hiçbir zaman babası olmamıştı, öbürünün de oğlu. Kishikawa-san böyle zeki, çabuk düşünen bir genci eğitmekten, ona yol göstermekten hoşlanacak türde bir insandı -o genç zaman zaman fikirlerinde fazla atak ve kendi özelliklerine fazla güveni olsa bile.

Alexandra Ivanovna, General'in güçlü ve yumuşak kişiliğinde duygusal bir sığınak buldu. General de kadının parlayan kişiliğinde, geniş mizah yeteneğinde yeni bir lezzet tattı. General'le kadının arasında nezaket, cömertlik, anlayış, fiziksel zevkler gelişirken, General' le çocuk arasında da güven, dürüstlük, rahatlık, sevgi ve saygı gelişti.

Derken bir akşam Alexandra Ivanovna sofrada kendi bayılma nöbetleri üzerine birkaç espri yaptıktan sonra odasına dinlenmeye çekildi... Ve orada öldü.

Şu anda gökyüzünün doğu kısmı siyah, Çin tarafı ise mordu. Kentin sokaklarında turuncu ve sarı lambalar göz kırpıyor, sal evlerin teraslarına insanlar yataklarını seriyorlardı. Çin'in içlerindeki karanlık yaylalarda hava soğumuştu. Denizden rüzgar esmiyordu ve General taşını iki parmağının uçlarıyla havada, dengeli durumda tutarken verandaya açılan kapılardan perdeler artık dışarıya doğru uçmuyordu.

Alexandra Ivanovna öleli iki ay olmuştu. General'in de başka bir bölgeye tayin emri gelmişti. Nicholai'yi yanma alıp götüremezdi. Onu Şanghay'da da bırakamazdı elbette. Çocuğun burada hiç dostu, arkadaşı yoktu. Vatandaş olmayışı nedeniyle en basit korunma haklarından bile yoksundu. General sonunda çocuğu Japonya'ya göndermeye karar vermişti.

Çocuğun yüzüne bakıp annesinin zarif hatlarını seyretti. Aynı hatlar çocukta daha küçük, daha köşeli görünüyordu. Nerede arkadaş edinebilirdi bu delikanlı? Kök salabileceği toprağı nerede bulabilirdi? Altı dil konuşan, beş dilde düşünen ve en küçük yararlı eğitimden bile yoksun yaşayan bu çocuk? Dünyada ona yer var mıydı acaba?

"Efendim!"

"Evet? Ha...şey... Sen oynadın mı Nikko?"

"Epey oluyor efendim."

"Ha... Peki. Özür dilerim. Neyi oynadığını bana söyleyebilir misin?"

Nicholai parmağını uzatıp oynadığı taşı gösterdi. Kishikawa-san kaşlarını çattı. Bu taşın buraya getirilmesinde bir *tenuki* havası vardı. Dağılan dikkatini toplayıp oyun tahtasını dikkatle gözden geçirdi. Hangi taşı oynarsa hangi sonucun doğabileceğini düşündü. Başını kaldırdığında Nicholai'nin cam yeşili gözlerini kendi üzerinde buldu. Neşeyle gülümsüyorlardı. Oyun daha birkaç saat sürebilirdi ama sonuç değişmeyecek, Nicholai nasılsa kazanacaktı. Hem de ilk defa.

General, Nicholai'yi takdir dolu bakışlarla birkaç saniye süzdü, sonra güldü. "Sen bir şeytansın Nikko."

"Doğru efendim," diye kabullendi Nicholai. Kendinden memnundu. "Siz de dalgındınız."

"Sen de bundan yararlandın, öyle mi?"

"Elbette."

General taşlarını toplayıp kutuya yerleştirmeye koyuldu. Kendi kendine, "Evet" diye söylendi. "Elbette." Tekrar güldü. "Bir fincan çaya ne dersin Nikko?"

Kishikawa-san'ın tek tiryakiliği, gecenin ve gündüzün her saatinde demli, acı çaylar içmesiydi. Aralarındaki yakın ama tutuk ilişkinin kurallarına göre, bir fincan çay teklif etmek, dostça bir sohbet teklif etmek demekti. General'in emir eri çayı hazırlarken ikisi *yukata*'larını giyip verandaya, serin havaya çıktılar.

Sessizlik içinde General'in gözleri kentin siluetini şöyle bir taradı. Eski surlarla çevrili kentin şurasında burasında parlayan tek tük ışıklar, birinin belki bir şey kutladığını, belki çalıştığını, belki ölmekte olduğunu, belki de kendini sattığını belirten işaretlerdi. Sanki hiç ilgisi yokmuş gibi Nicholai'ye:

"Savaşı hiç düşünür müsün?" diye sordu.

"Hayır efendim. Benimle bir ilgisi yok."

Gençliğin bencilliği ve kendine büyük güveni, aile kökenlerinin eskiliğinden... Çok eski oluşundan... Küçük satıcıların Henry Ford olmasından, tefecilerin Roth Schild olmasından, tüccarların Medici olmasından çok daha eskilere dayandığını bilmekten doğan gurur.

"Korkarım ki bizim küçük savaşımız sonunda seni de etkileyecek Nikko." Bu girişten sonra General kendisine gelen tayin emrini an-

lattı ve Nicholai'yi Japonya'ya gönderme planlarını ortaya serdi. Nicholai Japonya'da çok ünlü bir Go oyuncusu ve hocasının evinde kalacaktı.

"...en eski ve en yakın dostum olan Otake-san'ı sen de duymuşsundur. Ondan Yedinci *Dan* Otake diye söz edilir."

Nicholai bu adı gerçekten tanıyordu. Otake'nin yazdığı bir kitabı da okumuştu. Go oyununda orta bölüm hamleleri üzerine bir yorum.

"Senin Otake-san ve ailesiyle birlikte kalmanı ayarladım. Evinde başka öğrencileri de kalıyor. Bu çok büyük bir onurdur Nikko."

"Bunu anlıyorum efendim. Otake-san'dan ders almak beni çok heyecanlandırıyor. Ama bir amatöre ders vermek, emeklerini boşa harcamak onu sıkmayacak mı?"

General içtenlikle güldü. "Sıkılmak ve kızmak benim dostumun kullandığı duygulardan değildir. Ah, işte çayımız hazır."

Emir eri Go oyunu masasını ortadan kaldırmış, yerine alçak bir masa üzerine çay servisi getirmişti. General'le Nicholai yastıklarının üzerine tekrar oturdular. İlk fincanı bitiren General arkasına yaslandı, ciddi bir tonda konuşmaya başladı.

"Annenin pek az parası olduğu anlaşıldı. Yatırımları hep küçük, mahalli işlere yapılmıştı. Bu işletmelerin çoğu işgal sırasında çöküp yok oldular. Sahipleri anaparalarını ceplerine koyup İngiltere'ye döndüler. Anlaşılan bir Batılı için savaşın yarattığı büyük manevi bunalım, küçük ahlak kurallarını ortadan tümüyle siliyor. Ortada bir bu ev var. Onun dışında da pek az şey var. Evi senin hesabına satmayı da ayarladım. Parası senin Japonya'daki eğitimine ve masraflarına gidecek."

"Nasıl uygun görürseniz efendim."

"İyi. Söyle bana Nikko, Şanghay'ı özleyecek misin?"

Nicholai bir an düşündü. "Hayır"

"Japonya'da kendini yalnız hissedecek misin?"

Nicholai gene bir an düşündü "Evet."

"Sana yazarım."

"Sık sık mı?"

"Hayır, sık sık değil, Ayda bir kere. Ama sen bana çok daha sık yazabilirsin. Ne zaman istersen ve ne zaman ihtiyaç duyarsan. Belki

de korktuğundan daha az yalnızlık çekeceksin. Otake-san'ın başka öğrencileri de var. Kuşkuların, fikirlerin, sorunların olduğu zaman Otake-san'la bunları tartışmak çok değerli olacak, göreceksin. Seni büyük bir dikkatle dinleyecek, fakat sırtına bir sürü öğütler yüklemekten kaçınacaktır." General gülümsedi. "Belki dostumun konuşma üslubunu zaman zaman şaşırtıcı bulabilirsin. Hangi konudan konuşursa konuşsun, hep Go oyununun deyimleriyle konuşur. Onun gözünde hayat, Go'nun basitleştirilmiş bir şeklidir."

"Galiba onu seveceğim efendim."

"Bundan eminim. Çok saygı duyduğum bir kimsedir. Onda öyle bir özellik var ki... Nasıl ifade edeyim, bilmiyorum... *Şibumi* var.

"*Şibumi* mi efendim?" Nicholai bu kelimeyi biliyordu ama yalnızca bahçelerin düzenlenmesine, mimariye ilişkin anlamıyla biliyordu. Azımsanan alçakgönüllü güzellik anlamıyla. "Bu kelimeyi hangi anlamda kullanıyorsunuz efendim?"

"Herhalde belirsiz bir anlamda, üstelik yanlış olarak kullanıyorum. Ya da bana öyle geliyor. Anlatılmayacak bir niteliği tarif etme çabası. Bildiğin gibi *şibumi,* sıradan, olağan görünümlerin altında yatan gizli üstünlükleri anlatır. Şöyle düşün: O kadar doğru bir söz ki, cesaretle söylenmesine gerek yok. O kadar dokunaklı bir olay ki, güzel olmasına gerek yok. O kadar gerçek ki, sahici olmasına gerek yok. *Şibumi* demek, bilgiden çok anlayış demek. İfade dolu bir sessizlik demek. Kendini kanıtlama gereği duymayan bir alçakgönüllülük demek. Sanatta *şibumi* zarif bir basitliği ifade eder. Buna *sabi* denir. Felsefedeyse kendini *wabi* olarak gösterir. Büyük bir ruhsal rahatlıktır ama pasiflik değildir. Bir insanın kişiliğindeyse...nasıl söylemeli... Hakimiyet peşinde olmayan otorite mi? Onun gibi bir şey."

Nicholai'nin hayal dünyası bir anda *şibumi* kavramıyla doluvermişti. Başka hiçbir ideal onu bu derece etkilememişti ömründe. "İnsan *şibumi*'yi nasıl elde eder, efendim?"

"İnsan *şibumi*'yi elde etmez. Ancak onu...keşfeder. Bunu yapabilen pek az sayıda üstün nitelikli insan vardır. Dostum Otake-san gibi."

"Yani insan *şibumi* düzeyine gelmek için çok şey mi öğrenmeli?"

"Daha çok, bilgilerden geçip basitliğe varmak gerek."

O andan başlayarak Nicholai'nin hayattaki en büyük amacı, *şibumi* düzeyinde bir insan olmaktı. Son derece sakin bir kişilik. Bu alan ona açıktı. Kökenleri, eğitimi ve ruhsal yapısı nedeniyle diğer birçok meslek ve alan ona kapalı olduğu halde, bu açıktı. *Şibumi*'ye varmaya çalışırken hiç göze gözükmeden gelişecek, zorba kalabalığın dikkatini ve öfkesini çekmeyecekti.

Kishikawa-san çay masasının altından küçük tahta bir kutu çıkardı. Kutu bir beze sarılıydı. Bunu Nicholai'ye verdi. "Bir veda armağanı. Küçük bir şey."

Nicholai başını eğerek armağanı kabul etti, paketi avuçlarının içinde şefkatle tuttu. Şükranını yetersiz kelimelerle ifade etmeye kalkışmadı. Bu onun *şibumi* yolunda ilk denemesiydi.

Birlikte geçirdikleri bu son gecenin geç saatlerine kadar *şibumi*'nin ne demek olduğu ya da ne demek olabileceği konusunda konuştular ama aslında temelde birbirlerini anlamıyorlardı. General'e göre *şibumi* bir tür teslim oluştu; Nicholai'nin gözündeyse bir tür kuvvet.

Her ikisi de kendi kuşaklarının kölesiydiler.

Nicholai yaralı Japon askerlerini izin için ülkelerine götüren bir gemiyle yola çıktı. Yangtze Nehri'nin sarı çamurları gemiyi uzun süre izledi. Suyun rengi hakiden maviye dönüşmeye başladığı zaman Nicholai elindeki paketi açıp Kishikawa-san'ın veda armağanına baktı. İncecik tahta kutunun içinde, çizilmesin diye ince kağıtlara sarılmış, siyah lake üstüne gümüş işlemeli bir *Go-ke* takımı vardı. Kapakların içlerine göl kenarlarındaki çayhanelerin görünümü işlenmişti. Kutunun bir yanında siyah Nichi taşları, diğer yanında Miyazaki sedefinden beyaz taşlar vardı... Tutunca ele serin gelen taşlar.

Uzun kirpikli yeşil gözleriyle güvertenin kenarında durup köpüren sulara bakan genç hiç kimsenin dikkatini çekmiyordu. Hiç kimse onun şu anda General'in kendisine verdiği çok değerli iki armağanı düşünmekte olduğunu bilemezdi. Bu armağanlardan biri *Go-ke* takımı, diğeri de hayatı boyunca kendine amaç edineceği *şibumi* kavramıydı. Bunları bir bilen olsa bile, bu gencin günün birinde dünyanın en yüksek ücreti alan katili olacağını elbette düşünemezdi.

●

WASHINGTON

Başyardımcı konsolun başındaki sandalyesinde içini çekip arkasına yaslandı. Gözlüğünü alnına doğru itip, burnundaki kırmızı izleri parmaklarıyla ovaladı. "Şişko'dan inanılır bilgi almak kolay olmayacak efendim" dedi. "Veri kaydeden herkes değişik şeyler söylemiş. Şanghay'da doğduğuna emin misiniz?"

"Oldukça eminim!"

"Bu konuda hiçbir bilgi yok. Tarih sıralamasına göre ilk bilgi, Japonya'da yaşadığını gösteriyor."

"Pekala sen de oradan başla öyleyse."

Başyardımcı, Bay Diamond'un sesinde duyduğu tedirginliğe karşı kendini savunma gereğini duydu. "Sandığınız kadar kolay değil efendim. Burada okuduğum saçmalıklardan bir örnek vereyim size. Konuştuğu diller başlığı altında bana gelen cevaplar şöyle: Rusça, Fransızca, Çince, Almanca, İngilizce, Japonca ve Baskça. Baskça, ha? Bu doğru olabilir mi efendim?"

"Doğru o."

"Baskça, öyle mi? İnsan ne diye Baskça öğrenir ki?"

"Bilemiyorum. Cezaevindeyken öğrenmiş."

"Cezaevinde mi efendim?"

"Biraz sonra okursun. Üç yıl hücre cezası çekmiş."

"Siz...siz bu konuyu olağanüstü biçimde biliyor gibisiniz efendim."

Başyardımcı bu Nicholai Hel'in neden böyle özel bir dikkate hak kazandığını sorup sormamayı düşündü, sonunda sormamanın daha iyi olacağına karar verdi. "Peki efendim. Baskça olsun. Peki şuna ne dersiniz? İlk ciddi bilgi savaştan hemen sonra geliyor. Adam İşgal Kuvvetleri hesabına şifreci ve çevirmen olarak çalışır gözüküyor. Eğer Şanghay'dan bizim tahmin ettiğimiz zamanda ayrıldıysa arada altı yıllık bir boşluk var demektir. Şişko'nun bu konuda söylediği söz de hiçbir anlam taşımıyor. Bu aptal makineye göre adam o altı yılı bir oyun öğrenerek geçirmiş. Go adlı bir masa oyunu."

"Sanırım doğru söylüyor."

"Nasıl olabilir? Koskoca İkinci Dünya Savaşı boyunca tüm vaktini bir oyun öğrenmekle mi geçirmiş?" Başyardımcı kafasını iki yana sallayıp duruyordu. Verilerin böyle mantıktan uzak biçimde gelmesi ne onu ne de Şişko'yu memnun etmekdeydi. Eflatun kart sahibi birinin, ömrünün beş altı yılını (Ulu Tanrım! Beş mi, altı mı olduğunu bile kesin olarak bilmiyorlardı?) budalaca bir oyunu öğrenerek geçirmesinde de mantığa uyan en ufak bir yan yoktu!

OOO

JAPONYA

Nicholai beş yıla yakın bir süre, hem öğrenci hem de ailenin bir üyesi olarak Otake-san'ın evinde yaşadı. Otake Yedinci *Dan*, birbirine zıt iki kişiliğin birleşiminden oluşmuş bir adamdı. İş rekabete geldi mi kurnaz, soğukkanlı biri olup, rakibinin kusurlarından, düşüncesizliğinden yararlanmayı oldukça iyi bilirdi. Ama o rahat, hatta biraz dağınık evinde, kalabalık ailesinin arasında durum değişirdi. Aile, kendisi ve karısından başka, babasını, üç çocuğunu ve sayıları hiçbir zaman altıdan aşağıya inmeyen öğrencilerini kapsamaktaydı. Otake-san burada babacan, cömert biriydi. Çocuklarını, öğrencilerini eğlendirmek, güldürmek için türlü maskaralıklar yapmaktan da kaçınmazdı. Paraları hiçbir zaman çok değildi. Ama zaten bir dağ köyünde yaşıyorlardı. Buralarda eğlenceye fazla para harcanmadığı için, pek maddi sorunları olmuyordu. Para az olduğu zaman kıt kanaat geçiniyorlar, çoğaldığı zaman da rahatça harcıyorlardı.

Otake-san'ın kendi çocuklarından hiçbirinin Go oyunundaki yeteneği ortanın üstünde değildi. Öğrencileri arasında ise, büyük bir oyuncu olabilme niteliklerine sahip tek kişi Nicholai'ydi. Soyut, şematik olasılıkları düşünebilen, sonsuz ihtimaller boşluğu içinde, kendine özgü matematiksel şiir yeteneğini kullanarak tüm dikkatini toplayıp o ihtimalleri geometrik şekiller halinde kristalize edebilen, karşısında oynayan rakibinin en gözükmeyen zayıflığına dayanılmaz bir güçle yüklenebilen tek öğrenci.

Zamanla Otake-san, Nicholai'de oyununu güzelleştiren yeni bir nitelik daha keşfetti. Oyunun ortalarında bir yerde Nicholai kısa bir süre derin bir sükunet içinde dinlenebiliyor, sonra oyununa taptaze bir zihinle dönebiliyordu.

Nicholai'nin aslında bir mistik olduğunu ilk anlayan Otake-san oldu.

Birçok mistik gibi Nicholai de bu yeteneğinin farkında değildi. Başlangıçta, bir türlü, başka insanların da aynı deneyimlerden geçmediğine inanamadı. Mistik dönemleri olmayan bir hayatı aklı almıyordu. Bunu yapamayan insanlara gerçi acımıyordu ama onları bambaşka bir düzenin yaratıkları olarak görüyordu.

Nicholai'nin mistisizmi, bir gün öğleden sonra Otake-san'la Go oynarken ortaya çıktı. Oyunları çok klasikti o gün. Go kitaplarında tarif edilen oyun modellerinden ancak bir kaç ince nüansla ayrılabiliyordu. Üçüncü saatin içinde bir ara Nicholai, kendisine dinlenme ve tüm varlıklarla bir olma kapısının açık olduğunu hissetti. Ve hemen kendisini rahat bırakarak bu şanstan yararlandı. Bir süre sonra bu duygu eriyip gitti, Nicholai hareketsiz ve tümüyle dinlenmiş durumda oturmaktaydı. Öğretmeninin pek belirgin bir hamleyi yapmakta neden bu kadar geciktiğini merak ediyordu. Gözlerini kaldırdığı zaman Otake-san'ın bakışlarını Go tahtasında değil, kendi üzerinde bularak şaşaladı.

"Ne oldu, hocam? Bir hata mı yaptım?"

Otake-san Nicholai'nin yüzünü dikkatle inceledi. "Hayır Nikko. Son iki hamlende gerçi fazla bir deha eseri göstermedin ama hata da yapmadın. Fakat...sen hayale dalmışken nasıl oynayabiliyorsun?"

"Hayale dalmak mı? Ben hayal kurmuyordum, hocam."

"Kurmuyor muydun? Bakışların bulanıktı, yüz ifaden boştu. Hatta hamlelerini yaparken oyun tahtasına bakmıyordun bile. Gözün bahçeye bakarken parmakların taşları oynattı durdu."

Nicholai gülümseyerek başını salladı. Anlamıştı. "Haa, evet" dedi. "Dinleniyordum, şimdi geri döndüm. Tabii o arada tahtaya bakmama gerek de yoktu."

"Lütfen bana anlat Nikko. Neden tahtaya bakmana gerek yoktu?"

"Ben...şey... Ben dinleniyordum." Nicholai, Otake-san'ın kendi söylediklerini hiç anlamadığını fark edince aklı karışmaya başlamıştı. Çünkü o güne kadar mistik deneyimlerin herkesin başına geldiğine inanıyordu.

Otake-san arkasına yaslandı, ağzına bir nane şekeri daha attı. Bunları yıllardan beri emerdi. Fazla konsantrasyondan doğan mide ağrılarını bastırmak içindi. "Şimdi söyle bana," dedi. "Dinlenme dediğin zaman ne demek istiyorsun?"

"Herhalde 'dinlenme' kelimesi doğru seçilmiş bir kelime değil, hocam. Asıl kelimenin ne olduğunu bilmiyorum. Kimsenin de buna bir isim taktığını duymadım. Ama hangi duygudan bahsettiğimi biliyorsunuzdur. Yerinizden kıpırdamaksızın uzaklara gitmek. Yani...uçup başka şeylerin içine girmek ve... Ve her şeyi anlamak." Nicholai utanmıştı. Geçirdiği deneyim, kelimelerle anlatılamayacak kadar basit bir şeydi. Sanki öğretmeni kendisine soluk alıp vermeyi ya da çiçeklerin kokusunu sormuş gibi. Nicholai aslında Otake-san'ın bu duyguyu pek iyi bildiğinden emindi. Kendi dinlenme dönemlerini hatırlaması yeterdi. O halde neden soruyordu bu kadar soruyu?

Otake-san uzanıp Nicholai'nin kolunu tuttu. "Biliyorum, Nikko," dedi. "Anlatmanın senin için güç olduğunu biliyorum. Ve neler hissettiğini de birazcık anlayabiliyorum. Kendi başımdan geçtiği için değil ama bu konuda bir şeyler okuduğum için. Bu konu her zaman ilgimi çekmiştir. Adına mistisizm derler."

Nicholai güldü. "Mistisizm mi? Ama hocam, herhalde..."

"Daha önce kimseye bundan söz ettin mi? Bu... Nasıl demiştin... Yerinden kıpırdamaksızın uzaklara gitmek?"

"Yoo, hayır. Neden kimse bundan söz etmek istesin?"

"Yakın dostumuz Kishikawa-san'a da mı anlatmadın?"

"Hayır hocam. Bu konu hiç açılmadı. Bana neden bu soruları sorduğunuzu anlamıyorum. Aklım karışıyor. İçime bir utanma duygusu doluyor."

Otake-san onun koluna dokundu. "Hayır, hayır utanma ve korkma," dedi. "Bak Nikko, bu sana olan şey... Bu dinlenme dediğin şey...pek sık rastlanan bir şey değildir. Çok genç yaşlarda, kısmen buna ben-

zer tecrübe geçirenler hariç, pek az insanın başına gelir bu. Bilge insanlar bunu elde edebilmek için disipline ve meditasyona yönelirler. Aptallar ise aynı noktaya ilaçlar alarak varmaya çalışırlar. Çağlar boyunca çeşitli kültürlerde pek az şanslı kişi bir sükunete ve doğayla birleşme düzeyine çabalamadan ulaşabilmiştir. Bu kelimeleri kullanışımın nedeni, okuduğum kitaplarda bunların kullanılmış olmasından. Yani bazılarına bu çok kolaylıkla ve doğal olarak geliyor. Böyle kimselere mistik derler. Öyle denmesi çok yazık. Çünkü bu kelime sanki dinle veya sihirle ilgiliymiş gibi bir izlenim yaratıyor. Aslında bu deneyimi anlatan kelimelerin tümü biraz teatral. Senin dinlenme dediğin şeye başkaları 'Ekstaz' diyor."

Nicholai bu kelimeyi duyunca tedirgin tedirgin sırıttı. Dünyanın en gerçek şeyine nasıl olur da mistisizm diyebilirlerdi? Dünyanın en sakin duygusunun adı nasıl 'ekstaz' olabilirdi?

"Bu kelimeye gülüyorsun, Nikko. Ama her halde geçirdiğin deneyim zevkli bir şey olmalı. Öyle değil mi?"

"Zevkli mi? Bunu hiç düşünmemiştim. Bence... Gerekli."

"Gerekli mi dedin?"

"İnsan arada hiç dinlenmeksizin günler boyunca sürekli olarak nasıl yaşayabilir?"

Otake-san gülümsedi. "Bazılarımız bu tür dinlenmelerden mahrum olarak yaşayıp gitmek zorundayız" dedi.

"Özür dilerim hocam, ama o tür bir hayatı hiç düşünemiyorum. O zaman yaşamakta ne amaç kalır?"

Otake-san başını salladı. Kitaplarda mistiklerin diğer insanları bir türlü anlayamadıklarını okumuştu. İçinde bir tedirginlik hissetti. Okuduğu bir başka şeyi daha hatırlamıştı. Mistikler bu niteliklerini kaybettikleri zaman (ki çoğu er ya da geç kaybediyordu), büyük bir paniğe kapılıyor, depresyona giriyorlardı. Kimi kendini dine veriyor, aynı deneyime meditasyon yoluyla varmaya uğraşıyor, kimi intihar ediyordu. Çünkü onlar için mistik deneyimlerden yoksun bir hayatın hiçbir anlamı yoktu.

"Nikko, ben her zaman mistisizm konusuna ilgi duydum. Bu yüzden, lütfen sana bu dinlenmelerinle ilgili birkaç soru sormama

izin ver. Okuduğuma göre başlarından geçenleri anlatan mistikler her zaman muğlak, belirginlikten uzak deyimler kullanıyorlar. Bu deyimler birbirinin tersi gibi bir şey. Çoğu şiirsel paradokslar. Sanki kelimelerle ifade edilemeyecek kadar girift bir şeyi anlatmaya çalışıyorlarmış gibi?"

"Ya da anlatılamayacak kadar basit."

"Evet. Belki de ondan. Fazla basit." Otake-san göğsündeki baskıyı hafifletmek için yumruğunu böğrüne dayadı, sonra ağzına bir nane şekeri daha attı.

"Söyle bana, ne kadar zamandır oluyor bu sana?"

"Her zaman."

"Bebekliğinden beri mi?"

"Her zaman."

"Anlıyorum. Peki her biri ne kadar sürüyor?"

"Önemi yok, hocam. Orada zaman yok."

"Zamansız mı?"

"Hayır, Zaman da yok, zamansızlık da."

Otake-san gülümseyip başını salladı. "Senden de mi muğlak kelimeler ve şiirsel paradokslar gelecek?" dedi.

Nicholai ağzından çıkanların, çok basit bir şeyi karışık ve boş gösterdiğini anlamaya başlıyordu. Ama kelime denilen yetersiz aletlerle, düşündüğünü nasıl ifade edebileceğini de bilemiyordu.

Otake-san onun yardımına geldi. "Demek bu deneyimlerin sırasında içinde bir zaman duygusu olmadığını söylemeye çalışıyorsun" dedi. "Ne kadar sürdüğünü bilmiyorsun yani."

"Ne kadar sürdüğünü çok iyi biliyorum efendim. Uzaklaştığım zaman yerimden ayrılmıyorum. Bedenimin olduğu yerdeyim. Ama aynı zamanda da her yerdeyim. Hayale dalmış değilim. Dinlenme bazen bir iki dakika sürer, bazen saatler sürer. Ne kadar ihtiyacım varsa o kadar sürer."

"Sık sık oluyor mu, bu... dinlenmeler?"

"O değişir. En çok günde iki, üç defa olur. Ama bazen bir ayı dinlenmeden geçiririm. Böyle olduğu zaman dinlenmelerimi çok özlerim. Bir daha olmayacak diye korkmaya başlarım."

"Kendin istediğin zaman bu dinlenme anlarından birini getirebilir misin?"

"Hayır. Ama gelecek olanı durdurabilirim. Eğer ihtiyacım varsa, durdurmamak için dikkatli olmalıyım."

"Nasıl durdurabilirsin?"

"Öfkelenerek. Ya da nefret ederek."

"Nefret ettiğin zaman bu dönemler gelmiyor mu?"

"Nasıl gelebilir? Dinlenme, nefretin tam tersidir."

"Sevgi mi yani?"

"İnsanlara yönelik olsa sevgi veya aşk olurdu. Ama bu insanlara yönelik değil."

"Neye yönelik?"

"Her şeye. Bana ikisi de bir zaten. Dinlendiğim zamanlar her şey ve ben aynıyız. Nasıl anlatacağımı bilemiyorum."

"Her şeyle birleşiyor musun?"

"Evet. Yoo... Tam değil. Ben her şeyle birleşmiyorum. Zaten birim. O anlarda yeniden o birliğe dönüyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Anlamaya çalışıyorum. Lütfen az önce geçirdiğin dinlenme dönemini ele al. Oynarken olanı. Ve bana o sürede neler olup bittiğini anlat."

Nicholai avuçlarını çaresizlikle açtı. "Nasıl anlatabilirim?"

"Dene. Şöyle başla: Oyun oynuyorduk, siz elli altıncı taşı oynadınız, ve...devam et."

"Elli sekizinci taştı hocam."

"Peki, elli sekiz olsun. Sonra ne oldu?"

"Şeyy... Oyunun akışı çok iyiydi ve bu durum beni çayıra doğru sürükledi. Her sefer bir uçma duygusuyla başlar. Ya da yüzme duygusu. Bir nehir ya da ırmak. Belki de rüzgarın bir pirinç tarlasında yarattığı dalgacıklar. Rüzgarla kımıldayan yapraklar, akıp geçen bulutlar. Benim için, Go taşlarının klasik ve düzenli akışı da aynı etkiyi yapabiliyor ve beni çayıra götürebiliyor."

"Çayıra mı?"

"Evet. İçine süzüldüğüm, yayıldığım yer. Onu görünce dinlendiğimi anlıyorum."

"Sahici bir çayır mı bu?"

"Evet. Elbette."

"Bir zamanlar gerçekten gittiğin bir yer mi? Belleğinde mi var?"

"Belleğimde değil. Küçülmüş halimde oraya hiç gitmedim."

"Küçülmüş halin mi?"

"Anlıyorsunuz işte. Kendi vücudumun içindeyken. Dinlenmiyorken."

"Yani normal hayatı küçülmüş durum mu sayıyorsun?"

"Dinlenmede geçen zamanı normal sayıyorum. Şimdiki gibi zamanları da...geçici, ve...evet, küçülmüş."

"Bana çayırı anlat, Nikko,"

"Üç köşe bir çimenlik. Hayır. Benden ileriye doğru yükseliyor, otlar çok yüksek. Hayvan yok. Bu otların üstünde hiçbir şey yürümemiş ve onları hiçbir şey yememiş. Çiçekler var. Bir rüzgar...ılık. Gökyüzü soluk. Tekrar çimen olduğuma çok mutluyum."

"Sen çimen misin?"

"İkimiz biriz. Rüzgar da öyle, sarı güneş ışığı da. Hepimiz...birbirimize karışmış durumdayız."

"Anlıyorum. Anlıyorum. Senin anlattıkların da diğer okudukları-ma benziyor. Bu senin çayırın, başkalarının 'kapı' ya da 'yol' dediği şey. Senin de hiç böyle düşündüğün oluyor mu?"

"Hayır."

"Peki sonra ne oluyor?"

"Hiçbir şey. Dinlenme halindeyim. Aynı anda her yerdeyim. Hiçbir şey önemli değil ve her şey harikulade. Ve derken... Küçülmeye başlıyorum. Güneş ışığından, çimenlerden ayrılıyorum. Tekrar gelip kendi vücudumun içine sığıyorum. Dinlenme bitiyor." Nicholai kararsızlık içinde gülümsedi. "Galiba iyi tarif edemiyorum hocam. Bu pek...anlatılabilecek bir şey değil."

"Hayır, çok iyi anlatıyorsun Nikko. İçimde hemen hemen tümüyle, unutmuş olduğum bir anımı uyandırdın. Çocukluğumda bir iki kere...yazdı galiba... Senin anlattığın gibi şeyler hissetmiştim. Çocukların ara sıra böyle şeyler geçirdiğini, fakat büyüdükçe bundan uzaklaştığını da okudum. O zaman unutuyorlar tabii. Bir şey daha söyle

bana. Buradan uzaktayken nasıl Go oynayabiliyorsun? Yani çayırdayken?"

"Ama ben orada olduğum gibi, buradayım da. Uzaklaşıyorum ama gitmiyorum. Hem bu odanın bir parçasıyım hem o bahçenin."

"Ya ben Nikko? Benim de parçam mısın?"

Nicholai başını iki yana salladı. "Benim dinlenme yerimde hiçbir mahluk yok. Orada görebilen tek şey benim. Hepimizin adına ben görüyorum. Güneş ışığının, çimenin."

"Anlıyorum. Peki tahtaya bakmadan bu taşları nasıl oynayabiliyorsun? Çizgilerin nereden geçtiğini nasıl biliyorsun? Benim son taşımı nereye koyduğumu nasıl bilebiliyorsun?"

Nicholai omuzlarını kaldırdı. Bu konu açıklama istemeyecek kadar basitti. "Ben her şeyin parçasıyım, hocam. Hepsini paylaşıyor...yoo, hepsiyle birlikte yüzüyorum. Akıyorum. Go tahtasıyla da, taşlarla da. Go tahtasıyla ben birbirimizle iç içeyiz. Oyunu izleyemez olur muyum hiç?"

"Yani tahtanın içinden mi görüyorsun?"

"İçinden veya dışından, hepsi bir. Ama görüyorum demek de en doğru kelime değil. İnsan her yerde olduğu zaman görmesi gerekmez." Nicholai gene başını salladı. "Anlatamıyorum."

Otake-san, Nikko'nun koluna hafifçe bastırdı, sonra elini çekti. "Sana daha fazla soru sormayacağım," dedi. "Yalnızca bulduğun mistik sükuna imrendiğimi itiraf edeyim. Asıl imrendiğim de buna bu kadar kolaylıkla, uğraşmadan, çabalamadan ulaşabilmen. Ama bir yandan imrenirken bir yandan da senin hesabına bir korku duyuyorum. Eğer mistik ekstaz senin hayatının doğal ve gerekli bir parçası haline gelmişse, ki öyle görünüyor, bu yeteneğin solmaya başladığı, bu dinlenmelerin mümkün olmadığı zaman ne yapacaksın?"

"Böyle bir şeyin olabileceğini gözümün önüne getiremiyorum, hocam."

"Biliyorum. Ama okuduklarıma göre bazen bu yetenekler ortadan kalkabiliyor, bulunan bu iç huzur artık bulunmaz olabiliyormuş. Beklenmedik bir olay senin içini bitmeyen bir nefret ve öfkeyle doldurursa, o zaman kaybedersin bu zenginliğini."

Hayatının en doğal ve en önemli psişik eylemini kaybetme düşüncesi Nicholai'yi rahatsız etti. İçine bir anda dolan panik ona yepyeni bir şey düşündürdü. Kaybetme korkusu da belki kaybetmesine sebep olabilirdi. Bu konuşmalardan uzaklaşmak istiyordu. Bu yeni ve inanılmaz şüphelere dayanamıyordu. Gözlerini Go tahtasına indirdi ve böyle bir kayıp karşısında nasıl tepki göstereceğini düşündü.

"Ne yapardın, Nikko?" diye tekrarladı Otake-san.

Nicholai gözlerini kaldırıp ona baktığında yeşil gözler sakin ve ifadesizdi. "Eğer birisi dinlenme zamanlarımı benden alırsa onu öldürürüm."

Bu söz öyle kaderci bir sükunetle söylenmişti ki, Otake-san bunu kızgınlık değil, yalnızca gerçeğin kendisi olduğunu hemen anladı. Yaşlı adamı en çok rahatsız eden de bu sözün söylenişindeki sessiz güven duygusuydu.

"Ama Nikko, ya bu niteliğini senden alan bir insan değilse? Bir durum, bir olay, hayatın bir oyunuysa? O zaman ne yaparsın?

"Onu yok etmeye çalışırım. O şey her neyse mahvederim onu. Cezalandırırım."

"Öyle yaparsan dinlenmelerine tekrar kavuşur musun?"

"Bilemiyorum hocam. Ama bu kadar büyük bir kayba karşılık çok küçük bir intikam olur aslında."

Otake-san içini çekti. Bir yandan Nikko'nun böyle hassas ve kırılabilecek durumda olmasına acıyor, bir yandan da ona bu değerli yeteneğini kaybettirecek olaya sebebiyet verecek adama acıyordu. Delikanlının dediğini yapacağından zerre kadar kuşkusu yoktu. İnsanın kişiliği hiçbir davranışında, Go oynayışındaki kadar belli olmazdı. Tabii oyunu izleyen kişi, hareketlerin anlamını anlayacak zeka ve tecrübeye sahipse. Nicholai'nin oyunu ise, bir yandan çok zekice ve cesurken, beri yandan çok soğuk ve insanlıkdışı bir amaç konsantrasyonu gösteriyordu. Gencin oynadığı oyunu bu şekilde değerlendiren Otake-san, yıldız öğrencisinin günün birinde büyüklüğe ulaşabileceğini ve belki de Japon olmadığı halde üst *dan*'lara varabilecek ilk kişi olacağını çok iyi biliyordu. Ama diğer taraftan, daha küçük bir oyun olan hayat oyununda bu gencin asla barış ve mutluluğu bula-

mayacağını da biliyordu. Nikko'nun mistik yeteneği olması bu yüzden çok yararlıydı. Ama bu yetenek de zehirli bir yetenekti.

Otake-san tekrar içini çekerek tahtanın üstündeki taşları gözden geçirdi. Oyunun üçte biri bitmişti. "Yarım bıraksak üzülür müsün, Nikko?" dedi. "Mide ağrılarım gene arttı. Zaten oyunun gelişimi öyle klasik ki, sonucun tohumları şimdiden atılmış sayılır. İkimizin de ciddi bir hata yapacağını sanmıyorum. Sen ne dersin?"

"Ben de sanmıyorum efendim." Nicholai tahtanın başından kalkacağına, bu küçük odadan kurtulacağına memnundu. Mistik yeteneğinin ebedi olmadığını ilk olarak öğrendiği bu küçük odadan... Demek bir şey olabilir, onu bu doyumlu huzurdan mahrum edebilirdi. Hayatının en gerekli şeyinden. "Ne olursa olsun, yedi veya sekiz taşla siz kazanırdınız zaten, hocam" dedi.

Otake-san tekrar tahtaya baktı. "O kadar çok mu?" dedi. "Bence ancak beş altı taş fark olurdu." Sonra Nikko'ya gülümsedi. Aralarında yerleşmiş bir şakaydı bu.

Aslında Otake-san en azından bir düzine taş farkıyla kazanabilirdi ve ikisi de bunun farkındaydılar.

Yıllar geçti, mevsimler birbirini kovaladı ve Otake'nin evinde herkes geleneksel rolünü oynamayı sürdürdü. Yapılacak işler, çalışmalar, oyunla, eğlenceyle, sevgiyle dengelenip uzadı gitti.

Günlük yaşam için gerekli işler yalnızca ürünün zamanına bağlı olarak ve karşılıklı sevgi içinde ilerlediği halde, bu tenha dağ köyünde bile savaşın sesi bir fon müziği gibi duyulmaktaydı. İçlerinden herkesin tanıdığı delikanlılar ayrılıp savaşa gittiler, bir kısmı hiç geri dönmemek üzere. Acılar ve daha ağırlaşan işler yaşamın bir parçası oldu. 8 Aralık 1941 günü Pearl Harbour baskınının haberi gelince büyük bir heyecan fırtınası yayıldı. Yaşlı ve bilgili kimseler savaşın artık bir yıldan fazla uzamayacağını söylüyorlardı. Ordu, Avrupa emperyalizmini Pasifik'ten dışarı atarken radyoda heves ve heyecan dolu sesler peşpeşe zafer müjdeleri vermekteydi.

Bununla birlikte çiftçilerden bazıları gizli gizli mırıldanıyor, kendilerine mümkün olmayan üretim kotaları empoze edildiğinden ya-

kınıyorlardı. Bir yandan da tüketim mallarının darlığı hissedilir hale gelmeye başlamıştı. Go turnuvaları vatanseverlik özverisi olarak azaltılınca Otake-san vaktinin çoğunu kendi dalında yorumlar yazmakla geçirmeye başladı. Ara sıra savaş Otakeler'in evine doğrudan etki de ediyordu. Günlerden bir gün Otake'nin ortanca oğlu okuldan eve bitkin ve utanç içinde döndü. Arkadaşları onunla *yowamushi*, yani muhallebi çocuğu diye alay etmişlerdi. Çünkü çocuklar okulun buz tutmuş avlusunda yarı çıplak jimnastik yapıp vücutlarının dayanıklığını, kişiliklerindeki samurai ruhunu göstermeye çalışırken, o ellerine eldiven giymişti.

Nicholai zaman zaman kendisinden *gaijin*, yani yabancı diye söz edildiğini duyuyordu. Ya da *kızılkafa* diyorlardı ona. Bunlar ırkçı öğretmenlerin çocukları etkilemesi sonucu ortaya çıkmaya başlamıştı. Ama Nicholai yabancı oluşundan dolayı pek ıstırap çekmiyordu. General Kishikawa onu çıkarttığı kimlik kağıtlarında annesinin Rus (yani tarafsız), babasının da Alman (yani müttefik) olduğunu belirtmeye özellikle dikkat etmişti. Ayrıca Nicholai'yi koruyan bir faktör daha vardı. O da köy halkının Otake-san'a gösterdiği saygıydı. Ünlü Go oyuncusunun kendi köylerini seçip orada yaşaması köy halkı için bir onur sayılıyordu.

Nicholai'nin oyun tecrübesi artıp da, Otake-san'ın yanında şampiyonluk yarışmalarına gitmeye başlayınca, Japonya'nın hangi ruhla savaşa kalkıştığını daha iyi anladı. Bütün tren istasyonlarında savaşla ilgili yazılar asılıydı:

BAYRAK ALTINA ÇAĞRILDIĞINIZ İÇİN SİZİ KUTLARIZ.
ASKERLİKTE SİZE UZUN SÜRELİ ŞANSLAR DİLERİZ.

Komşu köyden bir delikanlının sağlık muayenesinde *haji* sayılınca, yani çürüğe çıkınca, yetkililere yalvarmaya başladığını, böyle bir ayıpla karşılaşmaktansa kendisini hangi göreve olursa olsun kabul etmeleri için ricada bulunduğunu duymuştu. Bu yalvarmalar, sonunda boşa çıkmış, delikanlı ilk trenle evine gönderilmişti. Çocuk evinde uzun süre pencerenin önüne dikilip dışarılara bakmış, ancak du-

yulabilecek bir sesle "*Haji desu, haji desu*" diye mırıldanmış, iki gün sonra da cesedi demiryolu üzerinde bulunmuştu. Kendisini kutlamalar alkışlar arasında askere yollayan akraba ve dostlarının karşısına çıkmaya cesaret edememişti çünkü.

Tıpkı Japonya'ya karşı savaşan ülkelerin halkları gibi, Japon halkı da bu savaşa zorla girdiklerine, mecbur olduklarına inanmaktaydı. Pek fazla doğal kaynağı olmayan, tek serveti halkının cesareti ve kahraman ruhu olan bu küçücük ülke Japonya'nın, milyonlarca Çinli'ye, ayrıca Amerika, İngiltere, Avusturya ve dördü hariç bütün Avrupa ülkelerinin o koca sınai gücüne karşı koyması, bu halka umutsuz bir gurur veriyordu. Aklı eren her insan, Japonya biraz zayıflık belirtisi gösterdiği anda, Sovyetler Birliği'nin o ezici ağırlığıyla üstlerine çökeleneceğini de bilmekteydi.

Ama başlangıçta ortada yalnızca zaferler gözüküyordu. Tokyo'nun Doolittle tarafından bombalanması haberi köye ulaştığında büyük şaşkınlık ve öfke yaratmıştı. Şaşkınlığın nedeni, halkın Japonya'nın yenilmez olduğuna inanmasıydı. Öfkenin nedeni ise, Amerikan uçaklarının bombalarını rastgele atmış olmaları ve rastlantı eseri evler, okullar zarar görürken, hiçbir fabrikaya veya askeri tesise bomba isabet etmemiş olmasıydı. Amerikan bombardıman uçaklarını duyan Nicholai, hemen Şanghay'daki mağazayı bombalayan Northrop uçaklarını hatırladı. Yeşil, dik yakalı elbisesiyle eğilip kendi elini arayan Çinli kızın görüntüsü gözünün önünden hiç gitmiyordu. Gerçi savaş, hayatın her yönünü etkiliyordu ama gene de Nicholai'nin gelişme çağının en etkili unsuru sayılmazdı. Ondan önemli üç şey daha vardı. Birincisi oyun üslubunun ilerlemesiydi. İkincisi, ne zaman kendini ruhsal bakımdan yorgun hissetse, mistik yolculuklarından birine sığınıp yeniden güç kazanması ve üçüncüsüyse, on yedi yaşında karşısına çıkan ilk aşkıydı.

Mariko, Otake-san'ın öğrencilerindendi. Nikko'dan bir yaş büyük, çekingen, narin bir kızdı. Büyük bir oyuncu olmak için gerekli olan sertlik onda yoktu. Gene de oyunu zekice ve kibardı. Nicholai ile Mariko egzersiz oyunları oynar, özellikle başlangıç ve orta safhalar üzerinde çalışırlardı. Kızın çekingenliğiyle Nicholai'nin içine ka-

panıklığı birbirine çok iyi uyuyordu. Bazı akşamlar bahçede yan yana otururlar, çok az konuşup, uzun sessizlik sürelerini paylaşır giderlerdi.

Ara sıra bir şey almak ya da bir şey götürmek için birlikte köye inerlerdi. Yan yana yürürken kolları yanlışlıkla birbirine dokununca, konuşmaları kesilir, yeniden uzun sessizlikler doğardı. Günlerden bir gün Nicholai yarım saat kadar kendi kendisiyle mücadele edip sonunda bir karara vararak Go tahtasının üzerinden uzandı ve kızın elini tuttu. Mariko bir yandan yutkunup, bir yandan olanca dikkatiyle oyun tahtasına bakmaya devam ederken, onun elinin baskısına karşılık verdi. Bütün sabah boyunca, el ele tutuşup, dağınık, kötü bir oyun oynadılar. Kızın avuçları, birinin kendilerini görebileceği korkusuyla sırılsıklamdı. Nicholai'nin kolu ise, bu rahatsız pozisyonda uzun süre durmanın yorgunluğuyla titriyordu. Gene de kolunu çekemiyor, kızın elini bırakamıyor, bunun ret anlamına geleceğinden korkuyordu.

Öğle yemeğine çağrıldıklarında ikisinin de içi rahatladı. Ama gün boyu bir sevgi ve günah heyecanı damarlarında dolaştı durdu. Ertesi gün dudakları şöylece birbirine değdi.

Nicholai'nin hemen hemen on sekiz yaşında olduğu bir ilkbahar gecesi, delikanlı cesaretini toplayıp Mariko'yu odasında ziyaret etti. Bu kadar dar yerde, bu kadar çok kişiyi barındıran bu evde gece buluşmak maceraydı. Alçak sesle fısıltılar, tutulmaya çalışılan soluklar, her duyulan veya hayal edilen seste birbirinin göğsüne vuran kalp atışları...

O geceki aşkları acemice, ihtiyatlı, fakat büyük anlayış doluydu.

Gerçi Nicholai aydan aya General Kishikawa'yla mektuplaşıyordu ama beş yıllık öğrencilik döneminde General ancak iki kere kendini görevlerinden ayırıp Japonya'ya izne gelebildi.

Nicholai'ye yaptığı birinci ziyaret yalnızca bir gün sürdü. Çünkü General izninin çoğunu Tokyo'da kızının yanında geçirdi. Kızı artık duldu. Deniz subayı olan kocası, Mercan Denizi Zaferi'nde gemisiyle birlikte batmış, genç karısını ilk çocuğuna hamile olarak geride bırakmıştı. General önce kızının acısını paylaşıp sonra onun geçimini

sağlamış ve ancak ondan sonra Otakeler'e uğrayıp onları ziyaret etmişti. Nicholai'ye bir armağan getirmişti. Bu armağan, işgal edilen yerlerdeki kütüphanelerden seçilmiş iki kasa dolusu kitap ve yanı sıra ilettiği bir öğüttü. General delikanlıya, dillere olan yeteneğini asla paslandırmaması gerektiğini söylüyordu. Dolayısıyla kitaplar Rusça, İngilizce, Almanca, Fransızca ve Çince'ydi. Bu sonuncusu pek bir işe yaramayacaktı, çünkü Nicholai, Şanghay sokaklarında dolaşıp dururken arkadaşlarından Çince'yi akıcı biçimde konuşmayı öğrenmişti ama bu dili okuyup yazmayı hiç bilmiyordu. General'in Fransızca bilmemesi de başka bir rastlantıya yol açmıştı. Kutulardan dört dilde *Sefiller* kitabı çıkmıştı. Belki bir beşincisi de Çinceydi ama Nicholai bunu anlamıyordu tabii.

O akşam General yemeğini Otake ile birlikte yedi. Her ikisi de savaştan söz etmeme çabasındaydılar. Otake-san, Nicholai'nin çalışmalarını ve kaydettiği ilerlemeyi överken, General tipik Japon baba rolünü üstlendi ve Otake'ye böylesine tembel ve yeteneksiz bir öğrenciyi eğitme yükünü üstlendiği için teşekkürlerini iletti. Bunları söylerken gene de gözlerinde parıldayan gurur ışıklarını engelleyemiyordu.

General'in ziyareti *jusanya*'ya, yani Sonbahar Ay Festivali'ne rastlamıştı. Bahçeye, ay ışığının düşeceği yere çiçekler ve sonbahar bitkileri yerleştirilmekteydi. Başka zaman olsa oraya meyveler ve yiyecekler de konurdu ama savaşın yarattığı kıtlık nedeniyle Otake-san, geleneği sağduyusuyla biraz değiştirivermişti. Bazı komşuları gibi Ay Tanrısı'na o gün meyve ve yiyecek de sunabilir, sonra ertesi gün onları oradan alıp kendi ailesine yedirebilirdi ama Otake böyle bir şeyi aklının ucundan bile geçirmeyecek bir insandı.

Yemekten sonra Nicholai ile General bahçede oturup, yükselen ayın ağaç dalları arasından sıyrılışını seyrettiler.

"Demek böyle, Nikko. Söyle bakalım, bir zamanlar bana söylediğin gibi *şibumi*'ye eriştin mi sonunda?" Yaşlı adamın sesinde şakacı bir ton vardı.

Nicholai önüne baktı. "Fazla ataktım o zaman efendim" dedi. "Fazla gençtim."

"Daha gençtin, evet. Sanırım bu amaç peşinde ilerlerken bedenini ve gençliğini oldukça büyük engeller olarak göğüslemek zorundasın. Belki zamanla davranışında ve görünüşünde *şibusa* denilen zerafete ulaşabilirsin. Ama *şibumi* denilen ruh basitliğine varabilmen kuşkulu. Aramaya devam et, elbette. Ama daha azını elde ettiğin zaman ona da şükretmeyi bil. Çoğumuz istediğimizden azıyla yetinmek zorundayız."

"Rehberliğinize teşekkür ederim, efendim. Ama ben *şibumi* yolunda başarısızlığa uğramayı, başka amaç yolunda zafere ulaşmaktan yeğ tutarım."

General kendi kendine gülümseyerek başını salladı. "Evet, bundan eminim. Bir an için senin kişiliğini unutmuşum. Uzun süre ayrı kaldık." Bir süre bahçenin sessizliğini paylaştılar. "Peki Nikko, lisan bilgilerini canlı tutuyor musun bakalım?"

Nicholai, General'in getirdiği kitaplara bir göz attığı zaman, Almanca'sıyla İngilizce'sinin paslanmakta olduğunu fark ettiğini itiraf etti.

"Bunu asla yapmamalısın. Özellikle İngilizce'ni. Bu savaş bittiği zaman ben sana yardım edecek durumda olamayacağım. Senin de lisan yeteneğinden başka güvenecek tek dalın yok."

"Sanki savaş kaybedilecekmiş gibi konuşuyorsunuz efendim."

Kishikawa-san uzun süre sessiz kaldı. Nicholai onun yüzünde hüzün ve yorgunluk ifadesini okuyabiliyordu. "Bütün savaşlar sonunda kaybedilir. İki taraf da kaybeder Nikko. Artık profesyonel askerler arasında yapılan meydan savaşlarının günü çoktan geçti. Şimdi savaşlar karşılıklı sanayi kapasiteleriyle, ülkelerin nüfusları arasında yer alıyor. Ruslar, denizler gibi akıp gelen insanlarıyla Almanları yeneceklerdir. Amerikalılar da anonim fabrikalarıyla bizi yenecekler eninde sonunda."

"Öyle olunca siz ne yapacaksınız, efendim?

General başını ağır ağır salladı. "Onun önemi yok." dedi. "Sonuna kadar görevimi yapacağım. Küçük, önemsiz idari sorunlar üzerinde günde on altı saat çalışmayı sürdüreceğim. Bir vatansever gibi davranmaya devam edeceğim."

Nicholai onu dikkatle süzdü. Kishikawa-san'ın vatanseverlikten söz ettiğini daha önce hiç duymamıştı.

General hafifçe gülümsedi. "Ya, öyle Nikko." dedi. "Her şeye rağmen bir vatanseverim ben. Politikada, ideolojide, askeri bandolarda, *hinomaru*'da değil ama, gene de vatanseverim. Bunun gibi bahçeler için, ay festivalleri için, Go oyununun incelikleri için, pirinç eken kadınların şarkıları için, erken açan kiraz çiçekleri için... Japonlar'a özgü her şey için. Bu savaşı kazanamayacağımızı bilmem hiçbir şeyi değiştirmez. Gene de görevimi sonuna kadar yapmakta devam edeceğim. Bunu anlayabiliyor musun Nikko?"

"Yalnızca kelimelerini anlıyorum efendim."

General içtenlikle güldü. "Belki de kelimelerden daha derin bir anlamı yok aslında" dedi. Şimdi artık yat Nikko. Ben bir süre yalnız oturmak istiyorum. Sabah sen uyanmadan gideceğim. Ama seninle, kısa da olsa, birlikte vakit geçirebildiğimiz için memnunum. Nicholai başını eğerek selam verdi ve ayağa kalktı. O gittikten epey sonra General hâlâ kendi başına bahçede oturuyor, bahçenin ay ışığındaki görünümünü sessizce seyrediyordu.

Neden sonra Nicholai, General'in o ziyareti sırasında Otake'ye kendi bakım ve eğitimi için para teklif ettiğini öğrendi. Fakat Otake-san teklifi reddetmiş, eğer Nicholai sizin dediğiniz kadar tembel ve yeteneksiz bir öğrenci ise, onun için para kabul etmem ahlak kurallarına sığmaz, demişti. General o zaman yaşlı dostuna gülümsemiş, başını sallamakla yetinmiş, yapılan iyiliği kabul etmek zorunda kalmıştı.

Savaşın akışı zamanla Japonlar'ın aleyhine döndü. Artık Japon üretiminin tümü günlük ihtiyaçları karşılamaya ve bir dereceye kadar huzur sağlamaya yönelikti. Yenilginin belirtileri her yerde fark ediliyordu: Hükümet bildirilerinin fazla ateşli fanatizminde, muhacirlerin geçmiş bombardımanları anlatışında, en temel ihtiyaç maddelerinin kıtlığında...

Yaşadıkları köy bir tarım köyü olduğu halde, hükümetin empoze ettiği kotaları karşıladıktan sonra çiftçilerin ellerinde pek az yiye-

cek kalıyordu. Otake ailesi nice akşamlar, karınlarını *zosui* ile doyurmak zorunda kalmaktaydı. *Zosui,* doğranmış havuç ve pancarların pirinçle haşlanmasından oluşan bir yemekti ve Otake'nin esprili tutumu olmasa, yutulacak şey değildi. Otake, sofrada, yemeği çok zevkleniyormuş gibi sesler çıkararak, türlü maskaralıklar yaparak yer, ikide bir gözlerini yuvalarında çevirip eliyle midesini okşar, çocuklarına ağızlarındaki berbat tadı unutturur, onları güldürürdü. Başlangıçta kentlerden gelen muhacirlere acıyan köylüler onlara çok iyi davranıyorlardı. Ama zaman geçtikçe bu konukları doyurmak da bir yük olmaya başladı. Muhacirlere *sokaijin* diye isim takıldı. Bu kentli asalakların, kentin korkulu atmosferinden kurtulacak kadar zengin veya nüfuzlu olmalarına karşın, kendi ihtiyaçlarını karşılayacak kadar bile çalışmayan kimseler olduğu inancı yerleşti.

Otake-san'ın hâlâ feda etmediği küçük bir lüksü vardı, o da ufacık bahçesiydi. Savaşın sonlarına doğru oradaki çiçekleri de söküp yiyecek ekmek zorunda kaldı ama bunu bile kendi kişiliğine uygun biçimde yaptı. Pancar, turp ve havuçları öyle bir ekti ki, bitkiler büyüdüğü zaman yaprakları göze çiçek yatakları gibi güzel görünür oldu. Otake "Gerçi bu durumda bunların otlarını ayıklayıp bakımlarını yapmak çok güç oluyor ama hayat mücadelesi uğruna güzelliği feda edersek, barbarlar daha şimdiden bizi yenmiş sayılır." diyordu.

Günler geçtikçe resmi yayınlar bile arada sırada bazı yenilgileri kamuoyuna duyurmak zorunluluğunu hisseder oldular. Böyle yapmasalar, savaştan dönen yaralıların anlattıklarıyla fena halde çelişkiye düşecekler ve inanılırlıklarını kaybedeceklerdi. Böyle bir yenilginin her duyuluşunda bunun bir taktik gereği olduğu ya da savunma hatlarında değişiklik yapılmakta olduğu söyleniyor ve yayına her seferinde herkesin çok sevdiği *Umi Yukaba* şarkısıyla son veriliyordu. Bu şarkının melodisi kısa zamanda halkın beyninde karanlığı ve yenilgiyi ifade eden bir anlam kazandı.

Otake-san artık Go turnuvaları için seyahate pek az çıkıyordu. Ulaşım hizmetleri hemen hemen tümüyle milli savunmanın ve sanayinin ihtiyaçlarını karşılamaktaydı. Gene de bu önemli ulusal oyunun oynanması sürmekte, gazetelerde önemli karşılaşmaların haber-

leri sürekli olarak verilmekteydi. Uğrunda savaştıkları sosyal ve geleneksel varlıklarından birinin de bu olduğunun farkındaydı Japonlar.

Hocasının yanı sıra bu yolculuklara çıkan Nicholai, savaşın etkilerini görme olanağını da buluyordu. Kentler yerle bir olmuş, insanlar evsiz kalmıştı. Ama bu bombardımanlar gene de halkın ruhunu öldürebilmiş değildi. Stratejik bombardımanın, yani sivillere yönelik olmayan bombardımanın halkta savaş şevkini kırdığı inancı bir uydurmadan başka şey değildi. Almanya'da da, İngiltere'de de, Japonya'da da, stratejik bombardımanlar insanları daha çok birbirine yaklaştırmış, onlara ortak bir amaç vermiş, zorluklara bir arada göğüs germe kararlarını daha da güçlendirmişti.

Bir keresinde demiryolunun hasara uğraması yüzünden tren bir istasyonda saatlerce beklerken Nicholai istasyon platformu üzerinde bir ileri bir geri yürümeye başlamıştı. Platformun kenarlarında hastaneye götürülecek yaralı askerler sedyelere yatırılmış bekliyorlardı. Kiminin yüzü kül gibi, kimi acısını belli etmemek için çenesini kasmış...ama hiçbirinden tek bir çığlık kurtulmuyor, tek yakınma işitilmiyordu. Yaşlılar ve çocuklar, gözlerinde yaşlarla bir sedyenin başından ötekine gidiyorlar, her yaralı askerin önünde eğiliyor, "Teşekkür ederiz." diye mırıldanıyorlardı. "Teşekkür ederiz. *Gokuro sama. Gokuro sama.*"

İki büklüm, ihtiyar bir kadın Nicholai'ye yaklaşıp onun Batılılar'a özgü yüzüne, zümrüt yeşili gözlerine baktı. Yüzünde nefret yoktu kadının. Yalnızca şaşkınlık ve hayal kırıklığı vardı. Üzgün üzgün başını sallayıp arkasını döndü.

Nicholai platformun sonunda tenha bir yer bulup oturarak üstlerinden yavaşça geçen buluta baktı. Kendini serbest bıraktı, bulutun akışına benliğini kaptırdı, birkaç dakika içinde de mistik yolculuğuna çıktı. O anda artık çevresindeki acı sahnelere karşı da, kendi ırksal suçuna karşı da muaf durumdaydı.

General'in ikinci ziyareti savaşın sonlarına doğru yer aldı. Bir ilkbahar günü, öğleden sonra, hiç habersiz çıkageldi, önce Otakesan'la baş başa görüştü, sonra Nicholai'yi Kajikawa Nehri kıyısında

Nigata yakınındaki kiraz çiçeklerini birlikte seyretmek üzere bir geziye davet etti.

Bindikleri tren iç kesimlere doğru dönmeden önce kuzeye yönelip Yokohama ile Tokyo arasından geçti. Gerek bombardımanlardan, gerekse fazla kullanılmaktan aşınmış olan raylarm üzerinde ilerliyorlardı. Çevrelerinde kilometreler boyunca yalnızca yıkılmış evlerin, okulların, fabrikaların, tapınakların, dükkanların, tiyatroların, hastanelerin enkazını gördüler. Hiçbir şeyin yüksekliği insanın göğüs hizasını geçmiyordu. Ara sıra yükselen dumanlar hariç.

Tren Tokyo'nun çevresinden dolaştı, banliyö yerleşim alanlarının içinden geçti. Her yerde 9 Mart bombardımanının izleri görülmekteydi. O gün üç yüzü aşkın B-29 uçağı, Tokyo'nun sivil mahalleleri dahil, bombalanmamış bir karış yer bırakmamışlardı. Kentin on altı mil karelik alanı cehenneme dönmüştü. Sıcaklık 1800 Fahrenheit'ın üstüne çıkmış, damlardaki kaplamaları eritmiş, kaldırımları eğip bükmüştü. Alevden duvarlar bir evden ötekine sıçramış, nehirleri ve kanalları aşmış, güvenli bir yer bulabilmek amacıyla sağa sola koşuşan sivillerin çevresindeki halkayı gittikçe daraltmıştı. Parklardaki ağaçlar önce tıslamaya başlamış, sonra dumanlar çıkarmış, daha sonra birden patlayıp yarılırcasına ateş almışlardı. Kalabalık gruplar bu cehennem sıcağından kurtulmak için kanallara atlamış, fakat arkadan gelen kalabalığın itmesiyle arada boğulup gitmişlerdi. Birçok kadın son ana kadar kollarının bütün gücüyle yukarıda tutmaya çalıştıkları bebeklerini boğulurken ellerinden kaçırmışlardı.

Dolaşan alev hortumu havayı yutuyor, bir ateş fırtınası yaratıyordu. Öyle ki, bombalamanın sonuçlarını filme almak amacıyla kent üzerinde uçan Amerikan uçakları binlerce metre yükselmek zorunda kalmışlardı.

O gece ölenlerin bir çoğu, soluk alamamaktan boğularak öldüler. Alevler ciğerlerindeki havayı çekip aldığı için.

Artık ellerinde savunma uçakları da kalmayan Japonlar'ın kentleri, peşpeşe gelen düşman bombardımanlarına tümüyle açıktı. İtfaiyeciler işe yaramayan hortumlarını alev duvarlarına doğru tutarken

umutsuzluk ve utançtan ağlıyorlardı. Su borularının patlamış olması sonucu hortumlara zaten damla damla su, ya geliyor ya gelmiyordu.

Şafak söktüğü zaman her enkaz yığınının tepesinden küçük alev dilleri yükseliyor, çevrede patlayabilecek maddeler arayıp dolaşıyorlardı. Her taraf cesetlerle doluydu. Tam yüz otuz bin ceset. Çocukların pişmiş vücutları okulların bahçelerinde yan yana yatıyordu. Yetişkin çiftler birbirlerinin kollarında ölmüşler, son kucaklaşmalarında can vermişlerdi. Kanallar, hâlâ ılık akan suyun içine batıp çıkan cesetlerle doluydu.

Hayatta kalan sessiz insanlar bir ceset yığınından ötekine gidiyor, akrabalarını arıyorlardı. Her ceset yığınının en dibinde madeni paralar vardı. Bunlar ısınmış, yanmış, sonra cesetleri yakarak aşağıya kaymış, en dibe yığılmışlardı. Kemiklerinin üstünde hiç et kalmamış bir genç kadının üzerinde, sağlam görünümüyle bir kimono vardı. Ama kumaşın bir ucuna dokunulunca hepsi birden kül yığını haline geliverdi.

Yıllar sonra Batılılar'ın vicdanı Hamburg ve Dresden'de olanlar ve oraların halkı beyaz ırktan olduğu için epey bir sızladı. Oysa 9 Mart bombardımanından sonra Time dergisi, olayı "gerçekleşen bir rüya" diye tanımlıyor, Japon kentlerinin de sonbahar yaprakları gibi yanabileceğinin anlaşıldığını yazıyordu.

Üstelik Hiroşima'ya daha vakit vardı.

Yolculuk boyunca General Kishikawa kazık gibi, sessiz oturmuş, öylesine hafif soluk alıp vermişti ki, giydiği sivil elbisenin altından göğsünün inip kalktığı fark edilememişti bile. Tokyo'nun fecaati gerilerde kaldıktan, tren ölçülmez güzellikteki dağlara ve yaylalara tırmanmaya başladıktan sonra bile konuşmadı Kishikawa-san. Durumu sessizlikten kurtarmak için Nicholai ona Tokyo'da oturan kızıyla bebek torununu sordu. Fakat daha son kelimeler ağzından çıkarken olup biteni anlamıştı. General'e savaşın bu son günlerinde izin verilmesinin başka ne nedeni olabilirdi ki!

Kishikawa-san cevap verirken gözleri iyilik dolu, ama yaralı ve boş ifadeliydi. "Onları aradım Nikko" dedi. "Ama oturdukları mahalle...artık yok. Bunun üzerine onlara Kajikawa'nın goncaları arasında veda etmeye karar verdim. Kızımı küçükken bir kere oraya götür-

müştüm. Ve bir gün...torunumu da götürmeyi planlıyordum. Onlara veda etmeme yardım edecek misin Nikko?"

Nikko hafifçe öksürerek boğazını temizledi. "Bunu nasıl yapabilirim efendim?"

"Kiraz ağaçları arasında benimle yürüyerek. Sessizliğe dayanamadığım anlarda seninle konuşmama izin vererek. Sen hemen hemen benim oğlumsun ve sen..." General üst üste birkaç kere yutkundu, gözlerini yere indirdi.

Yarım saat sonra General parmaklarını gözlerinin üzerinden geçirdi, burnunu çekti. Nicholai'ye baktı. "Eee, bana günlük hayatını anlat bakalım Nikko. Oyunun gelişiyor mu? *Şibumi* hâlâ senin baş amacın mı? Otake'ler durumu nasıl idare edebiliyorlar?"

Nicholai sessizliğin üzerine aklına gelebilecek her türlü ayrıntıyı kullanarak saldırdı ve Generali kalbindeki soğuk hareketsizlikten korumaya çalıştı.

Üç günlüğüne Niigata'da eski model bir otele yerleştiler. Her sabah Kajikawa kıyılarındaki kiraz ağaçlarının arasında yürüyüş yapıyorlardı. Uzaktan bakıldığında ağaçların üzerinde hafif pembeye çalan bir bulut varmış gibi görünüyordu. Alttan geçen yolun üzeri dökülmüş pembe çiçeklerle kaplıydı. Her adımda yenilerinin döküldüğü görülüyor, her gonca en güzel zamanında ölüyordu. Kishikawasan bu sembolizmde bir tür teselli buluyor gibiydi.

Dolaşırken pek az ve oldukça alçak sesle konuşuyorlardı. Daha çok kafalarında akan düşüncelerin birer kırık parçası olan tek kelimeler veya küçük cümleciklerden oluşuyordu sözleri. Ama çok iyi anlaşıyorlardı. Ara sıra yüksek yamaçlarda oturup akan suyu seyrediyorlardı, ta ki su yerinde duruyor da, kendileri nehrin yukarılarına kayıyormuş gibi görününceye kadar. General kahverengi veya pas rengi kimonolar giyiyordu. Nicholai'nin üstündeyse bütün öğrencilerin giydiği mavi üniformayla başında kasket vardı. Bu görünümleriyle gerçek bir baba oğula öyle çok benziyorlardı ki, gelip geçenler çocuğun çarpıcı yeşil gözlerini gördüklerinde şaşalıyordu.

Son gün kiraz ağaçları altında daha uzun süre kaldılar. Akşama kadar gezinip durdular. Gökyüzünün rengi kararmaya başlayıp yerden esrarengiz bir ışık yükseliyormuş gibi olunca, dökülen çiçekler alttan aydınlatılıyorlarmış gibi bir görünüme büründüler. General sanki kendi kendine konuşuyormuş gibi alçak sesle Nicholai'ye anlatıyordu. "Şansımız varmış, Kiraz çiçeklerinin en güzel olduğu üç günün tadını çıkardık. Çiçeklerin vaat gününde buradaydık. Henüz kusursuzluğa erişmemiş oldukları günde. Kusursuzluk günleri sonra geldi çattı. Bak artık en güzel hallerinde değiller. Doruğu aştılar bile, demek ki bugün anılar günü. Üç günün en hüzünlüsü, ama en zengini. Bir tür sükun var bugünde. Yok, sükun değil...rahatlık var. Zaman denen şeyin ne tür bir sihirbaz hilesi olduğunu bir kere daha anlıyorum. Artık altmış altı yaşındayım Nikko. Senin bulunduğun noktadan ileriye bakıldığında altmış altı yıl çok uzun bir süre. Senin hayat tecrübenin üç katından fazla. Ama benim bulunduğum noktadan bakıldığı zaman, yani geçmişe doğru bakıldığı zaman, bu altmış altı yıl, tıpkı şu dökülen kiraz çiçeklerine benziyor. Hayatım alelacele çizilmiş ama vakit yetmediği için ayrıntıları doldurulamamış bir resme benziyor. Vakit. Elli yıl önce... Oysa daha dün gibi... Gene bu yamaçta babamla birlikte yürüyordum. O zaman henüz kiraz ağaçları yoktu. Daha dün gibi... Oysa başka bir yüzyıl. Rus donanmasına karşı zaferimizi kazanmamıza daha on yıl vardı. Büyük savaşta müttefiklerden yana savaşmamıza ise yirmi yıldan çok zaman vardı. Babamın yüzü gözümün önüne geliyor. Anılarımda hep başımı kaldırıp onun yüzüne bakıyorum. Küçük elimi kavrayan elinin ne kadar büyük ve kuvvetli gördüğümü hatırlıyorum. Sanki sinirlerimin de kendi belleği varmış gibi göğsümün ta içinde hissettiğim bir başka anımı da... Babama onu ne kadar sevdiğimi bir türlü söyleyemeyişim. Bu kadar açık ve dünyevi kelimelerle konuşma âdetinde değildik. Babamın sert fakat hassas profilinin her çizgisi gözümün önünde. Elli yıl. Her biri önemsiz bir sürü şeyle dolu. Asıl önemli olanlar belleğimden yıkılıp gitmiş. Zaman zaman babama acıdığımı hissederdim, ona kendisini çok sevdiğimi söylemediğim için. Ama aslında

kendime acıyordum. Benim söylemeye duyduğum ihtiyaç, onun işitmeye olan ihtiyacından fazlaydı."

Yerden yükselen ışık solmaya başlamıştı. Gökyüzü mora dönüyordu. Yalnız batı kesimi hariç. Orada fırtına bulutlarının ortaları kurşuniydi.

"Sonra bir başka dünü de hatırlıyorum. Kızım küçükken. Gene burada yürüdük. Şu anda ellerimdeki sinirler onun tombul parmaklarının benimkilere sarılışını hatırlıyor. Şimdi gördüğüm bu ağaçlar o zaman yeni dikilmiş fidanlardı. Yere çakılı sırıklara beyaz paçavralarla bağlanarak tutturulmuşlardı. O cılız, yeni yetme fideciklerin bir gün böyle büyüyüp insana olgun öğütler, teselliler sunacak duruma geleceği kimin aklına gelirdi? Acaba...acaba Amerikalılar bunları meyve vermiyor diye keserler mi? Herhalde. Hem de iyi niyetle."

Nicholai biraz tedirginleşmişti. Kishikawa-san daha önce hiç böyle açılmamıştı. İlişkileri hep anlayışlı bir sessizlik halinde gelişmişti.

"Geçen ziyaretimde sana dil yeteneğini canlı tutmanı öğütlemiştim Nikko. Yaptın mı dediğimi?"

"Evet efendim. Gerçi Japonca'dan başka dil konuşmaya fırsatım yok ama getirdiğiniz kitapların tümünü okudum. Ara sıra kendi kendime çeşitli dillerde konuşuyorum.

"Özellikle İngilizce konuşuyorsundur umarım."

Nicholai sulara baktı. "En az İngilizce konuşuyorum" dedi.

Kishikawa-san başını hafifçe salladı. "Amerikalılar'ın dili olduğu için mi?"

"Evet."

"Ömründe hiç Amerikalı gördün mü?"

"Hayır efendim."

"Ama gene de onlardan nefret ediyorsun, öyle mi?"

"Barbarlardan nefret etmek güç bir şey değil. Onlardan ırk olarak nefret etmek için içlerinden bazı kişileri tanımam gerekmez."

"Ama bak Nikko. Amerikalılar tek bir ırk değil ki. Hatta en temel kusurları da bu. Melez bir nesil onlar."

Nicholai şaşkınlıkla başını kaldırıp baktı. General, Amerikalılar'ı savunuyor muydu yoksa? Daha üç gün önce Tokyo'dan geçmişler, sa-

vaşın en büyük bombardımanının etkilerini kendi gözleriyle görmüşlerdi. Özellikle halkın yaşadığı mahallelere, sivillerin üzerine yönelmiş bir saldırının etkilerini... Kishikawa-san'ın kendi öz kızı... Bebek torunu...

"Ben Amerikalılar'la tanıştım Nikko. Kısa bir süre de Washington'da askeri ateşe olarak görev yaptım. Sana bunu hiç anlatmış mıydım?"

"Hayır efendim."

"Pek... Başarılı bir diplomat sayılmazdım. İnsanın kendine kaypak bir vicdan edinmesi gerekiyor. Başarılı olmak için gerçeğe karşı esnek bir tutum gerekli bu meslekte. Bendeyse bu nitelikler yoktu. Ama bu arada Amerikalılar'ı tanımaya, iyi ve kötü yanlarını görmeye olanak buldum. Çok başarılı tüccardır onlar. Parasal başarılara büyük saygıları vardır. Bu tutum sana fazla yüzeysel ve değersiz gibi görünebilir ama endüstri dünyasına çok iyi uyuyor. Sen Amerikalılar'a barbar diyorsun, hakkın da var. Bu yönlerini ben senden daha iyi bilirim. Tutuklularına işkence ettiklerini, cinsel baskı yaptıklarını bilirim. İnsanları uçan alevlerle tutuşturduklarını, yere düşünceye kadar kaç metre koşabileceklerini seyrettiklerini bilirim. Evet, anlatılmayacak kadar korkunç ve zalim şeyler gördüm. Ama Nikko, bizim kendi askerlerimiz de tıpkı buna benzeyen şeyleri yapıyorlar. Savaş, nefret ve korku, bizim insanlarımızı da hayvanlaştırdı. Oysa biz barbar değiliz. Ahlak anlayışımız binlerce yıllık uygarlık ve kültürün etkisiyle daha bir sağlamlık kazanmış olmalıydı. Amerikalılar'ın barbarlığı onlara bir özür oluyor... Yoo hayır, böyle şeylerin özrü olamaz aslında tabii. Ama onların hareketleri için bir açıklama sağlıyor. Biz kendimiz, binlerce yıllık saf kanımız, geleneğimiz ve dikkatli yetiştirilişimize karşın böyle insaf ve insanlık dışı hareketler yaparken, yamalı kültürel geçmişi yüzyıllarla değil, ancak on yıllarla sayılabilecek Amerikalılar'ı nasıl vahşetle suçlayabiliriz? Amerika halkı alt tarafı Avrupa'nın istenmeyenlerinden, orada başarı sağlayamayanlarından oluşmuş bir halk. Bunu düşününce onları masum saymamız gerekir. Bir sırtlan kadar, bir çakal kadar masum. Evet, tehlikeli, evet hilekar...ama günahkar değil. Sen onlardan adı anılmayacak bir ırk

olarak söz ediyorsun. Onlar ırk değil. Bir kültür bile değil. Avrupa ziyafetinden kalan artıkların yeniden ısıtılıp sofraya konmuş hali onlar. Yalnızca bir teknoloji. Ahlak yerine, onlarda uyulacak kurallar var. Bizde nitelik dikkate alınırken onlarda nicelik dikkate alınıyor. Bizim onur ve onursuzluk dediğimiz şeyin karşılığında, onlar kazanma ve kaybetmeyi kullanıyorlar. Aslında ırk diye düşünmemelisin. Irk demek hiçbir şey demek değildir. Kültür ise her şeydir. Irk olarak sen bir beyazsın. Ama kültürel açıdan değilsin. Dolayısıyla da beyaz sayılmazsın. Her kültürün kendi güçlü ve zayıf yönleri vardır. Çeşitli kültürler birbirleriyle karşılaştırılıp ölçülemezler. Yapılabilecek bir tek mantıklı eleştiri var. Birkaç kültür karıştığı zaman ortaya her seferinde, bu kültürlerin en kötü niteliklerinin karışımı çıkar. Bir kültürün veya bir insanın kötü yanları, içinde gizli olan güçlü bir hayvandır. Aynı kültürün veya insanın iyi yanları ise, uygarlığın baskısıyla gelişen ve oluşan ince, hassas, kolay kırılabilen bir kılıftan ibarettir... Kültürler birbirleriyle karıştığı zaman elbette ki içteki güçlü varlıklar ortaya dökülür. Yani sen Amerikalılar'ı barbarlıkla suçladığın zaman onları aslında duygusuzluk ve yüzeysellik sorumluluğuna karşı savunuyorsun. Yalnızca melezliklerine değindiğin zaman en büyük kusurlarına parmak basmış oluyorsun. Kusur kelimesi de en doğru kelime mi acaba? Geleceğin dünyasında, tüccarlar ve teknisyenler dünyasında böyle melezlerin temel içgüdüleri üstünlük sağlayacaktır. Teknoloji gerçi otomasyondur ama gelecek de odur. Sen bu geleceği yaşamak zorundasın oğlum. Amerikalılar'ı tiksintiyle bir kenara itmek hiç işine yaramayacaktır. Onları anlamaya çalışmalısın. Hiç değilse sana verebilecekleri zararlardan korunabilmek için."

Kishikawa-san çok alçak sesle, yumuşacık konuşmaya başlamıştı. Sanki kendi kendine konuşuyordu. Solan ışıklar altında bir yandan da ilerlemekteydiler. Bu sözler, seven bir öğretmenin, yolunu çizemeyen öğrencisine verdiği ders havasındaydı. Nicholai büyük bir dikkatle dinlemişti hepsini. Başı önüne eğikti. Bir iki dakikalık sessizlikten sonra Kishikawa-san hafifçe güldü, ellerini birbirine vurdu. "Yeter bu kadar!" dedi. "Öğütler ancak öğüt verene yararlıdır. O da, vicdanındaki yükü hafiflettiği için. Sen de eninde sonunda kaderinde

yazılı olanları ve yetiştirilişinin seni sürüklediği hareketleri yapacaksın. Öğütlerimin senin hayatın üzerinde yaratacağı etki, suya düşen kiraz çiçeğinin nehrin akışı üzerinde yaptığı etkiden fazla olmayacak. Seninle konuşmak istediğim bir başka şey var asıl. Sözü kültürlere, uygarlıklara, geleceğe getirmekle, derin felsefelerin arkasına saklanmaya çalışıyor, asıl konuya gelmekten kaçınıyorum galiba."

Gece, üzerilerine inerken hâlâ dolaşıyorlardı. Ağaçlardan başlarına yağan pembe karlar yanaklarına değiyor, omuzlarının, saçlarının üstünde kalıyordu. Yolun sonunda bir köprüye geldiler. Köprünün en yüksek yerinde durup altlarında geçen fosforlu köpüklere baktılar. General içine derin bir soluk çekerek çatlak dudakları arasından ağır ağır üfledi, Nicholai'ye söyleyeceği söze kendini hazırlamak için vücudunu çelikleştirmeye çalıştı.

"Bu seninle son sohbetimiz Nikko. Ben Mançurya'ya atandım. Biz o cephede yeterince zayıf düşer düşmez Ruslar'ın hemen saldıracağını, böylece savaşa katılmış sayılıp barıştan da paylarını almak isteyeceklerini sanıyoruz. Kurmay subayların komünistlere esir düşmekten kurtulabileceklerini hiç sanmıyorum. Birçokları esaretin şerefsizliğindense, *seppuku* uygulamaya kararlı. Ben de o yolu seçmeye karar verdim. Şerefsizlikten kurtulmak için değil, çünkü bu hayvanca savaşa katılmış olmak beni *seppuku*'nun temizleyebileceğinden çok daha fazla kirletti. Ve her askeri öyle kirletti korkarım. Ama gene de...intiharda temizlenme umudu yoksa bile, hiç değilse bir gurur var. Bu kararı son üç gün içinde verdim. Kiraz ağaçları altında ikimiz yürüyüş yaparken. Bir hafta önce kendimi şerefsizlikten kurtarma özgürlüğüne sahip değildim. Çünkü kızımla torunum kaderin elinde rehindi. Ama şimdi...olaylar beni özgürleştirdi. Seni kaderin fırtınalarına terk etmek beni üzüyor Nikko, çünkü sen de bana evlat gibisin. Gene de seni geleceğe karşı nasıl koruyabileceğimi bilemiyorum. Onurunu kaybetmiş yenik bir asker, sana koruyucu bir kalkan görevi yapamaz. Ne Japon'sun ne de Avrupalı. Hiç kimsenin seni koruyabileceğini sanmıyorum. Kalmakla sana yardımcı olamayacağıma göre de...gitmeye karar verdim. Beni anlayabileceğini umuyorum Nikko! Anlıyor musun? Gitmeme izin veriyor musun?"

Nicholai içinden geleni nasıl ifade edebileceğini ararken bir süre köpüren sulara baktı. Sonunda "Rehberliğiniz ve sevginiz her zaman benimle beraber olacak" dedi. "O anlamda beni hiç terk etmemiş olacaksınız."

General, dirsekleri köprünün korkuluğunda, sulara bakarak hafifçe başını salladı.

Otakeler'in evindeki son birkaç hafta çok hüzünlü geçti. Her yandan gelen yenilgi ve geri çekilme haberlerinden ötürü değil. Yiyecek kıtlığıyla kötü havanın birleşerek açlığı günlük yaşamın parçası haline getirmesinden de değil. Yedinci *Dan* Otake ölmek üzere olduğu için.

Yüksek düzeydeki profesyonel karşılaşmalar yıllardan beri büyük ustanın karın ağrılarını sıklaştırmış, artık aralıksız duruma getirmişti. Otake bunları ikide bir nane şekerleri emerek gidermeye çalışıyordu ama sancılar giderek dayanılmaz hale gelmiş, sonunda kendisine mide kanseri teşhisi konmuştu.

Nicholai ile Mariko, Otake'nin öleceğini öğrenince romantik ilişkilerine son verdiler. Konuşup bir karar vererek değil, yalnızca doğal olarak. Japon gençlerine özgü mantıksız utanç duygusu, hocaları ve dostları ölürken onları böylesine hayat dolu bir faaliyette bulunmaktan alıkoymuştu.

Hayatın bizi şaşırtan sürprizlerinden biri o zaman yer aldı. Deneyim sahibi kişiler her zaman garip sürprizlerin kaderin en belirgin niteliği olduğunu söylerler. Her nedense Nicholai ile Mariko ilişkilerini sürdürdükleri sürece onlardan hiç kuşkulanmayan ev halkı, onlar ilişkilerini kesince kuşkulanmaya başladı. Tehlikeli ve heyecanlı aşklarının içinde yüzerlerken, kimse anlamasın diye kalabalık içinde birbirlerine olan tutumları çok kontrollüydü. Ama şimdi artık utanılacak bir şeyleri kalmadığı için bir arada daha uzun zaman geçirmeye, herkesin gözü önünde yürüyüş yapmaya, bahçede birlikte oturmaya başlamışlardı. Aile arasında dedikodular alıp yürümüş, herkes birbirine işaretler yapar olmuş, genç çifti kaşlarını kaldırarak süzmeye başlamışlardı.

Egzersiz oyunlardan sonra ikisi sık sık gelecekten konuşur, savaş kaybedilip sevgili hocaları da ölünce başlarına neler geleceğini tartışırlardı. Artık Otakeler'in evinde oturmayacaklardı. Ülkeyi Amerikalı askerler işgal edecekti. Acaba duydukları dedikodular doğru muydu? İmparator herkesi sahillerde intihar etmeye, düşmanı son bir kere yaptığından utandırmaya mı teşvik edecekti? Böyle bir sonuç, barbarların baskısı altında yaşamaktan daha iyi değil miydi?

Onlar bu konuları konuşurken Otake'nin en küçük oğlu gelip Nicholai'yi çağırdı. Hoca onunla konuşmak istiyordu. Otake-san kendi çalışma odasında, altı tane yastığın üstüne oturmuş beklemekteydi. Odanın yana kayarak açılan kapıları, süslü biçimde ekilmiş sebzelerin olduğu bahçeyi görüş alanı içine alıyordu. Bu gece bahçenin yeşil ve kahverengi tonları, dağlardan inen sağlıksız sis yüzünden kararmış gibiydi. Odanın havası rutubetli ve serindi. Çürümekte olan yapraklardan gelen tatlımsı koku, yanan odun kokusuna karışıyordu. Ayrıca hafif bir nane kokusu da vardı. Otake-san artık sancılara bir yararı olmadığını bile bile, nane şekerlerini emmekte devam ediyordu.

Birkaç saniyelik sessizlikten sonra Nicholai "Beni çağırdığınız için teşekkür ederim, hocam" dedi. Sözler ağzından çıktığı anda da pişman oldu. Böyle resmi konuşmak istememişti. Ama duyduğu sevgi ve acıma hislerini başka türlü nasıl dengeleyebilirdi? Son üç gün boyunca Otake-san birer birer her çocuğuyla ve her öğrencisiyle görüşüyordu. En parlak öğrencisi Nicholai'yi en son çağırtmıştı.

Otake-san eliyle yanındaki yastığı işaret etti. Nicholai oraya diz çöktü. Öğretmenine yan dönmüştü, tam doksan derecelik bir açıyla. Terbiye kurallarına uygun şekilde. Çünkü böyle olunca hocası onun yüz ifadesini rahatlıkla okuyabiliyor, o ise hocasını bakışlarının baskısına almaksızın rahat bırakmış oluyordu.

Birkaç dakika süren sessizlikten rahatsız olan Nicholai, ayrıntılardan söz etmeyi uygun buldu. "Dağların sisi bu mevsimde pek olağan değil, hocam" dedi. "Bazılarına göre sağlıksızmış da. Ama bahçeye yeni bir güzellik katıyor ve..."

Otake-san elini havaya kaldırıp başını hafifçe salladı. Bunlara vakit yoktu şimdi. "Ben oyunun geniş planı üzerinde konuşacağım

Nikko. Yapacağım genellemeler ara sıra özel durumlarla, oyunlarla ve koşullarla da ilgili olacak."

Nicholai başını salladı ve sessizce bekledi. Önemli konulara değinmek istediği zaman Go oyunu terminolojisiyle konuşmak hocanın âdetiydi. General Kishikawa'nın bir zamanlar söylediği gibi, Otake-san'ın gözünde hayat, Go'nun basitleştirilmiş şeklinden ibaretti.

"Bu bir ders mi hocam?"

"Pek sayılmaz."

"Arıtıcı bir konuşma mı?"

"Sana öyle gözükebilir. Aslında bir eleştiri. Ama yalnız seni eleştirmiyorum. Uçucu ve tehlikeli bir karışımın eleştirisi ve...analizi. Konu sen ve senin geleceğin. Önce çok parlak bir oyuncu olduğunu kabullenerek konuya girelim." Otake-san tekrar elini havaya kaldırdı. "Yo, nezaket kurallarına uyup itiraz etmeye kalkışma. Gerçi senin kadar zekice oynayanlar gördüm ama bu asla senin yaşında kimseler arasında değil. Üstelik onların hiçbiri de artık hayatta değil. Ama başarılı bir kimsenin parlak zekadan başka şeylere de ihtiyacı vardır. Bu yüzden seni gerçekdışı iltifatlara boğacak değilim. Senin oyununda insanı tedirgin eden bir şey var Nikko. Soyut bir şey. İyilikle, anlayışla ilgisi olmayan bir katılık. Oyun tarzın organik değil. Yaşayan bir şey değil. Bir kristal kadar güzel ama bir goncanın güzelliği yok onda."

Nicholai'nin kulakları yanmaya başlamıştı. Fakat utancını ve öfkesini hiç açığa vurmadı. Eleştirmek, uyarmak, düzeltmek bir hocanın göreviydi.

"Oyununun mekanik ve kalıpçı olduğunu söylemek istemiyorum. Genellikle hiç de öyle değil. Ve onu öyle olmaktan kurtaran şey de senin o inanılmaz..."

Otake-san derin bir soluk çekip içinde tuttu. Gözleri karşıdaki bahçeye görmeden bakıyordu. Nicholai'nin bakışları hâlâ yerdeydi. Hocasının sancıyla mücadelesini seyredip onu utandırmak istemiyordu. Uzun saniyeler geçti, Otake-san soluğunu tutmayı sürdürdü. Sonunda sarsıldı, ciğerlerindeki havayı yavaş yavaş dışarıya bıraktı. Her an sancısını kontrol etmeye çalışıyordu. Derken kriz geçti. Hoca peşpeşe iki soluk aldı... Şükreder gibi gözlerini kırpıştırdı ve devam etti.

"Oyununu mekanik ve kalıpçı olmaktan kurtaran şey senin o inanılmaz ataklığın ve güvenin. Ama onda bile insanlık dışı bir taraf var. Sen oyunu yalnızca tahtadaki duruma karşı oynuyorsun. Karşındaki rakibinin önemini, hatta varlığını bile reddediyorsun. Bana sen kendin söylemiştin. Mistik yolculuklarına çıkıp bulunduğun yerden uzaklaştığın zaman, dinlenir ve yeniden güç toplarken, rakibini düşünmeden oyun oynuyormuşsun. Bunda şeytanca bir şey var. Zalimcesine bir üstünlük. Küstahça. Senin *Şibumi* amacına biraz ters. Bunu sana söyleyişim düzeltesin, değiştiresin diye değil Nikko. Bu nitelikler senin ta kemiklerinin içinde... Onları değiştiremezsin. Mümkün olsa bile değiştirmeni ister miydim...ondan da emin değilim. Çünkü bunlar bir yandan senin kusurların sayılırken, bir yandan da o korkunç kuvvetini oluşturuyor."

"Biz yalnızca Go oyunundan mı söz ediyoruz hocam?"

"Go deyimleriyle konuşuyoruz." Otake-san elini kimonosundan içeri daldırıp göğsüne bastırdı, ağzına yeni bir nane attı. "Bütün zekana karşın, sevgili öğrencim, çabuk kırılabilecek, hassas tarafların var. Bir kere tecrübe eksikliğin var. Tecrübeli bir oyuncunun alışkanlık ve bellekle yapabileceği bir hamle için dikkat ve konsantrasyon harcıyorsun. Ama bu önemli bir zaaf değil. Olayları boşa harcamazsan tecrübe kazanabilirsin. Bazı el sanatçıları yirmi yıllık tecrübeleriyle övünürler. Oysa aslında bir yıllık tecrübeyi yirmi kere geçirmişlerdir. Sen bu hataya düşme. Senden büyüklerin tecrübe avantajına da kızma. Unutma ki onlar bu tecrübeyi kazanmak için karşılığını hayat keselerinden ödemişlerdir. Yeniden doldurulamayacak bir keseden." Otake-san hafifçe gülümsedi. "Sonra yaşlıların tecrübelerinden mutlaka yararlanmak isteyeceklerini de hatırından çıkarma. Ne de olsa ellerinde ondan başka bir şey kalmamıştır artık."

Bir süre Otake-san'ın gözleri bahçeye dalgın baktı. Bahçenin çizgileri sisin etkisiyle bulanıklaşıyor, kesinliğini kaybediyordu. Yaşlı adam bir çaba harcayarak zihnini ebedi şeylerden geri çekti, vermekte olduğu derse devam etti. "Hayır, senin en büyük kusurun tecrübesizliğin değil. Kayıtsızlığın. Yenilgilerini senden daha zeki ve yetenekli olanların elinden tatmayacaksın. Seni yenenler sabırlı, sinsi, orta düzeyde insanlar olacak."

Nicholai kaşlarını çattı. Kajikawa kıyılarında gezinirken Kishikawa-san da kendisine buna benzer bir şey söylemişti.

"Senin orta düzeydeki kimselere karşı duyduğun aşağılayıcı nefret, onlardaki geniş, kapsamlı kuvveti görmene engel oluyor. Sen kendi parlaklığının orta yerinde dururken, gözlerin öylesine kamaşıyor ki, odanın kuytu, karanlık köşelerini göremiyorsun. Oralarda kalabalıkların, beyinsiz insan kalabalığının ne tehlikeler hazırladığını görecek şekilde gözlerini ayarlayamıyorsun. Ben sana bunları söylerken bile, sevgili öğrencim, sen kendinden yeteneksiz kişilerin, sayıları ne kadar çok olursa olsun, seni yenebileceklerine inanmakta güçlük çekiyorsun. Oysa biz artık orta düzeydeki insanların çağında yaşıyoruz. Orta düzeydeki insan sıkıcı, renksiz, aptal gibi görünür... Fakat ölümsüz tekdüzeliğine devam eder...hiç bıkmaz. Amipler her zaman kaplanlardan çok yaşar. Çünkü durmadan bölünür, yenilenirler. O ölümsüz tekdüzelikleriyle. Kalabalıklar zorbaların en sonuncusu olacaktır. Gözlerini bir an için sanata çevir. Bak, *Kabuki* can çekişirken, *Noh* beri yanda sürünürken, şiddet romanları kalabalıkları nasıl peşinden sürüklüyor. Dikkat edersen hiçbir yazar, romanına kahraman olarak gerçekten üstün bir insan tipi seçmeye cesaret edemiyor. Çünkü seçerse, kalabalığın içindeki orta düzeydeki insan öfkelenecek, utanacak ve kendisini savunması için kendi *yojimbo*'sunu, yani eleştirmenleri ortaya sürecektir. Kalabalığın çıkardığı gürültü mantıksızdır ama kulakları sağır edecek kadar güçlüdür. Beyinleri yoksa da, binlerce kolları vardır. Bunları seni yakalamak, çekmek, aşağıya indirmek ve batırmak için kullanırlar."

"Hâlâ Go'dan mı söz ediyoruz hocam?"

"Evet, Go'dan. Ve onun gölgesi olan hayattan."

"O halde bana ne yapmamı öğütlersin?"

"Onlarla temastan kaçın. Kendini bir terbiye örtüsünün altına sakla. Onlara aptal ve uzak görün. İçlerine girme. Ayrı yaşa ve *şibumi*'yi incele. Hepsinden önemlisi de, seni çeşitli yemler kullanarak öfkeye ve saldırıya itmelerine izin verme. Saklan Nikko."

"General Kishikawa da bana hemen hemen aynı şeyi söylemişti."

"Bundan kuşkum yok. Burada kaldığı son gece senin konunu enine boyuna konuşmuştuk. Batılı buraya geldiği zaman sana karşı nasıl davranacaklarına ikimiz de karar veremedik. Sen sonradan bi-

zim kültürümüze dönmüş birisin. Ve sonradan dönenlerin aşırı bağlılığı var sende. Bu senin kişiliğinde bir kusur. Ve trajik kusurlar da eninde sonunda..." Otake-san omuzlarını kaldırıp sustu.

Nicholai başını salladı, gözlerini indirdi. Hocasının odadan çıkmasına izin vermesini bekledi.

Bir sessizlik süresinden sonra Otake-san ağzına bir nane şekeri daha attı. "Seninle önemli bir sırrı paylaşabilir miyim Nikko?" dedi. "Bunca yıldır herkese nane şekerlerini karnımın ağrısını geçirdiği için aldığımı söylüyordum. Oysa aslında bunları sevdiğim için yiyorum, ama koskoca bir insanın herkesin ortasında şeker emmesi yakışıklı bir hareket olmuyor."

"*Şibumi*'ye mi uymuyor efendim?"

"Evet, öyle." Otake-san bir an hayale dalmış gibi göründü. "Evet, belki de haklısın. Belki dağ sisi gerçekten sağlıksız. Ama gene de bahçeye melankolik bir güzellik katıyor. Bu yüzden ona da şükran duymamız gerek."

Cenazenin yakılma töreninden sonra Otake-san'ın ailesi ve öğrencileriyle ilgili olarak yaptığı planlar yürürlüğe kondu. Aile hemen eşyalarını toplayıp Otake'nin erkek kardeşinin yanına yerleşecekti. Öğrenciler de evlerine döneceklerdi. Nicholai her ne kadar on beş yaşından fazla göstermiyorsa da aslında yirmi yaşını geçtiği için, General Kishikawa'nın kendisi için bırakmış olduğu para eline verildi ve ne isterse yapsın, nereye isterse gitsin diye serbest bırakıldı. Delikanlı amaçsız özgürlüğün verdiği sosyal baş dönmesi duygusunu ilk defa tadıyordu.

1945 Ağustosu'nun üçüncü günü Otake evinin bütün halkı, yanlarında eşyalarıyla tren istasyonunun platformu üzerindeydiler. Nicholai'nin Mariko'ya duygularını açabileceği bir fırsat olmamış, iki genç hiç yalnız kalamamışlardı. Ama delikanlı ayrılırken onu ilk fırsatta ziyaret edeceğini büyük bir içtenlik ve inançla söyledi. Tokyo'da bir baltaya sap olur olmaz. Gerçekten de bu ziyareti yapmayı hevesle istiyordu Nicholai. Çünkü Mariko ona ailesinden, arkadaşlarından, güzel kentinden öyle sevgiyle söz etmişti ki! Anlaşıldığına göre ülkenin en güzel kentlerinden biriydi Hiroşima.

●

WASHINGTON

Başyardımcı konsolun başında sandalyesini biraz geriye itip başını salladı. "Elde yeterince veri yok efendim, Şişko bu Hel'in Tokyo'ya gelmesinden önceki süreye ait hiçbir şey vermiyor." Adamın sesi enikonu tedirgindi. Hayatını çok olaysız ve sessiz yaşayan, Şişko'ya bilgisini ortaya serme olanağını bile tanımayan insanlara karşı tuhaf bir duygu kaplıyordu içini.

"Hımmm." Diamond dalgın dalgın homurdanıyordu. Kendi önüne çektiği kağıtlara bazı notlar çiziktirmekteydi. "Üzülme" dedi. "Buradan sonra veriler çoğalacak. Savaşın bitiminden az sonra Hel, İşgal kuvvetleri hesabına çalışmaya başladı. Ondan sonra da her zaman görüş alanımızın içinde kaldı. Hemen hemen."

"Bu taramaya gerek duyduğunuzdan emin misiniz efendim? Bu adam hakkında her şeyi daha şimdiden biliyor gibisiniz."

"Gözden geçirmek işime yarar. Bak, aklıma bir şey geldi. Bu Nicholai Hel'i Münih Beşlisi'ne bağlamak için elimizdeki tek ipucu, Hel'le kızın amcası arasındaki yakın dostluk. Biraz fazla uçarı davranmadığımızdan emin olmak istiyorum. Şişko'ya sor bakalım, Hel şimdi nerede oturuyormuş." Diğer yandan masanın yan tarafındaki zile bastı.

Başyardımcı konsola doğru dönerken "Başüstüne efendim" dedi.

Bayan Swiven, Diamond'un zili üzerine odaya girmekteydi.

"Buyrun?"

"İki şey. Birincisi, bana Hel'in eldeki bütün fotoğraflarını getir. Llewellyn sana eflatun kart kod numarasını versin. İkincisi, Bay Ab-

le'la ilişki kur. OPEC temsilcisiyle yani. İlk fırsatta buraya gelmesini sağla. Gelir gelmez bu odaya getir. Muavinle o iki salak da gelsinler. Hepsini toplayıp, aşağıya sen getirmelisin. Onların 16. Kat'a girme yetkisi yok."

"Başüstüne efendim." Bayan Swiven dışarı çıkarken kapıyı gereğinden biraz daha hızlı kapamıştı. Diamond kağıtlardan başını kaldırıp, buna da ne oluyor der gibilerden kapıya baktı.

Şişko, sorulara cevap veriyordu. Başyardımcı'nın sesi duyuldu. "Görünüşe göre Nicholai Hel'in birçok evi var. Paris'te bir daire, Dalmaçya kıyılarında bir ev, Fas'ta bir yazlık villa, New York'ta bir daire, Londra'da bir tane daha... Ah! İşte geldi. Son ikamet yeri eşit Etchebar Köyü'nde bir şato. Bu galiba esas evi. Son on beş yılda en çok orada vakit geçirmiş."

"Bu Etchebar neredeymiş peki?"

"Şeyy... Pireneler'de, Bask Bölgesi'nde efendim."

"Demek ki Hannah Stern, Roma'dan uçağa binip, Pau'ya, yani bu köye en yakın havaalanına yöneldi. Sor bakalım Şişko'ya, Bu Etchebar'a en yakın havaalanı neresiymiş. Eğer Pau ise başımız dertte demektir."

Soru bilgisayara verildi. Ekran önce beyazlaştı, sonra Etchebar'a yakın havaalanlarının listesi, en yakınından başlayarak yansımaya başladı.

Listenin en başında "Pau" kelimesi görünüyordu.

Diamond kaderci biçimde başını salladı.

Başyardımcı içini çekip işaretparmağını gözlüğünün altına soktu, burnunun yanlarındaki kırmızı izleri ovaladı. "İşte çıktı" dedi. "Bu Hannah Stern'in şu anda eflatun kartlı biriyle ilişkide olduğunu düşünmemiz için her türlü neden var artık. Dünyada eflatun kartlılardan yalnızca üç kişi sağ kalmışken bu kız da kalkıp onlardan birini buluyor. Şansa bakın!"

"Evet, öyle. Ama hiç değilse şimdi Nicholai Hel'in bu işe bulaşmış olduğunu biliyoruz. Sen makinene dön, Hel hakkında ne bilgi bulabilirsen söküp almaya bak. Bay Able gelince onu bu konuda aydınlatmamız gerekecek. İşe Hel'in Tokyo'ya gelişinden başla."

OOO

JAPONYA

İşgal en hızlı ve etkili dönemi yaşıyordu. Demokrasinin peygamberleri, İmparator sarayına çok yakın, ama saraydan bakılınca anlamlı biçimde gizlenip gözükmemeyi başaran Dai Ichi Binası'ndan emirlerini yağdırmaktaydılar. Japonya fiziksel ekonomik ve duygusal bir enkaz halindeydi. Ama işgalciler yenik halkın çıkarları açısından idealist savaşı dünyevi ihtiyaçlardan daha ön plana alıyorlardı. Kazanılan bir beyin, kaybedilen bir hayattan daha önemliydi.

Nicholai Hel de diğer milyonlarca insan gibi savaş sonrasının yarattığı mücadelenin içinde hayatta kalmaya çabalıyordu. Roket gibi yükselen enflasyon, elindeki küçük serveti kısa zamanda değersiz bir kağıt yığını haline getirmişti. O da bir sürü Japon işçisi gibi enkaz kaldırma, bombalanmış arazileri temizleme gibi işler aradı. Fakat ustabaşılar onun yabancı bir ırktan olduğunu görünce amaçlarından kuşku duyuyor ihtiyaçlarına inanmıyorlardı. İşgalcilerden de ona yardım gelmesine olanak yoktu, çünkü bu ülkelerden hiçbirinin vatandaşı değildi. Sonunda o da evsiz, işsiz, aç durumda sokakları arşınlayan, parklarda, köprü altlarında, tren istasyonlarında uyuyanlar ordusuna katıldı. İşçiler fazla, işler azdı. Yeni efendiler durumuna gelen kaba saba, fazla beslenmiş askerlerin gözünde değeri olan tek hizmeti sunabilenler de ancak genç kadınlar oluyordu.

Parası bittiği zaman iki gün aç gezdi. Gündüzleri iş arıyor, gece uyumak üzere Shinbashi İstasyonu'na dönüyordu. Yüzlerce aç insanla birlikte. Bu insanlar kendilerine ya kanepe üstlerinde, ya ka-

nepe altlarında uyuyacak bir yer buluyor ya da ortaya yere yan yana uzanıp kabus dolu bir uyku sürecine giriyor, ikide bir midelerinin acısıyla yerlerinden sıçrayarak sabahı ediyorlardı. Her sabah polis gelip onları dışarıya çıkarıyor, istasyon trafiğinin akabilmesini sağlıyordu. Ve her sabah içlerinden sekiz-on tanesi polisin uyandırma çabalarına hiç karşılık veremiyordu. Açlık, hastalık, yaşlılık gibi nedenler gece bir ara gelip onları hayatın yükünden kurtarmış oluyordu.

Nicholai binlerce kişi arasında yağmur altında sokakları dolaşıp önce iş, sonra çalabileceği bir şeyler aramaya başladı. Ama ne çalışacak iş vardı ne de çalmaya değer bir şey. Giydiği dik yakalı öğrenci üniforması çamur lekeleriyle dolu ve her zaman nemliydi. Ayakkabılarına sular doluyordu. Bir tekinin tabanını yırtıp çıkarmıştı. Ayrılan tabanın durmadan lap lap diye ses çıkarması kabul edilebilir şey değildi. Ama sonradan, keşke yırtmasaydım da, bir paçavrayla bağlasaydım diye düşünerek pişman oldu.

Aç gezdiği ikinci günün akşamı Shimbashi İstasyonu'na geç saatte, yağmur altında döndü. Kocaman sac tavanın altında çelimsiz ihtiyarların, çaresizlik içinde çocuklu kadınların, birkaç parça değer verdikleri eşyalarını sardıkları çıkınları yanlarına yerleştirerek sessiz bir gurur içinde kendilerine birer küçük bölge ayırmaları Nicholai'nin içini gururla doldurdu. Daha önce Japon ruhunu hiç bu kadar takdir etmemişti. Tıkış tıkış, korku içinde, aç, üşümüş durumda, gene de birbirlerine terbiye çerçevesi içinde davranıyorlardı. Geceyarısı bir ara bir adam genç bir kadından bir şey çalmaya kalkıştı. Bekleme salonunun karanlık bir köşesinde sessiz sayılabilecek bir çatışma sonucu ona cezası çabucak ve ebedi olarak verildi.

Nicholai kendine bir kanepe altında yer bulabilmişti. Böyle olunca gece tuvalete kalkanların, üstünden atlamasından kurtulmuş oluyordu. Üstündeki kanepede iki çocuklu bir kadın vardı. Çocukların bir tanesi henüz bebekti. Kadın çocuklarıyla konuşuyordu. Yumuşak bir sesle, ta onlar uyuyuncaya kadar konuştu. Çocuklar sonunda annelerine, fazla direnmeksizin, aç olduklarını son bir kere daha hatırlatıp uyudular. Kadın onlara hâlâ, dedelerinin aslında ölmediğini, yakında onları almaya geleceğini söylüyordu. Sonra onlara deniz kı-

yısındaki köyünü tarif etmeye koyuldu. İyice uyuduklarından emin olunca, kendi kendine ağlamaya başladı.

Nicholai'nin yanı başında yerde yatan yaşlı adam, yatmadan önce değerli eşyalarını katlanmış bir bezin üstüne sıralayıp başının hemen yanına koymaya büyük itina gösterdi. Değerli eşyalar bir fincan, bir fotoğraf ve defalarca katlanmaktan kat yerleri tirfillenmiş bir mektuptu. Ordu komutanlığından gelen ve komutanlığın üzüntüsünü belirten form mektuplardan biri. Yaşlı adam gözlerini yummadan önce yanında yatan genç yabancıya iyi geceler diledi. Nicholai gülümsedi ve iyi dileğe karşılık verdi.

Kabuslu uyku bastırmadan önce Nicholai zihnini bir noktaya toplayıp mistik yolculuğuna kaçarak açlık duygusundan bir süre kurtuldu. Küçük çayırından geri döndüğünde, hâlâ aç olmasına karşın, içi dopdolu, hâlâ umutsuz ve çaresiz olmasına karşın ruhu sakindi. Ama ertesi gün mutlaka iş veya para bulması gerektiğini biliyordu. Yoksa yakında ölüp gidecekti.

Şafak sökmeden önce polis onları kaldırmaya geldiğinde, yanındaki yaşlı adam ölmüştü. Nicholai fincanı, fotoğrafı ve mektubu kendi çıkını içine sardı. İhtiyarın bu kadar özenle sakladığı eşyaların sürülüp çöpe atılması korkunç bir şey gibi gözükmüştü ona.

Öğlene doğru Nicholai bir iş bulmak ya da bir şey çalmak amacıyla Hibiya Parkı dolaylarında geziniyordu. Açlık artık tatmin edilmemiş bir iştah olmaktan çıkmıştı; bir kramp, bir acıydı. Bacaklarına güçsüzlük veren, başını kuş gibi hafifleten bir acı. Umutsuz insan seli arasında ilerlerken bu olanların gerçekdışı olduğunu hissetti. Çevredeki insanlar ve cisimler bir an anlamsız şekiller oluyor, bir an şaşılacak değerler kazanıyorlardı. Bazen kendisini yüzleri olmayan insanlar arasında bir nehre kapılmış akıyor gibi görüyor, onların enerjisini ve gittikleri doğrultuyu kendine mal ediyor, kendi düşüncelerini küçük bir çember içinde, atlıkarınca gibi döndürüp duruyor, böylece tüm hepsini anlamsız kılıyordu. Açlık, mistik yolculuklarını bilinç düzeyine çok yaklaştırmıştı. Kısa kaçamakları, apansız gerçekle burun buruna gelip sona eriyordu. Kendini dimdik ayakta, ya bir duvara ya karşısındaki bir insana bakar buluyor, bunun olağanüstü

bir durum olduğunu düşünüyordu. Daha önce hiç kimse duvardaki bu tuğlaya bu kadar dikkatle bakmamıştı. Hiç kimse şu adamın kulağını böylesine incelememişti. Bunun bir anlamı olmalıydı, değil mi?

Başını hafifleten açlık, parça parça karşısına çıkan gerçek, bu amaçsız dolaşma bir bakıma insana garip bir zevk veriyordu. Ama içinden bir ses onu bu durumun tehlikeli olduğuna karşı uyarmaktaydı. Bu kısır döngüden kurtulmalıydı. Yoksa ölecekti. Ölmek? Ölmek? Bu sesin bir anlamı da var mıydı acaba?

İnsan kalabalığı onu parktan dışarıya sürükledi. Kapıdan çıktığında kendini iki geniş caddenin kesiştiği bir köşebaşında buldu. Trafik çok sıkışıktı burada. Cadde askeri taşıtlar, siyah otomobiller, tramvaylar, inanılmaz ağırlıkta yükleri taşıyan küçük arabaları iten bisikletlerle doluydu. Küçük bir kaza olmuştu herhalde. Trafik dört yöne doğru uzayan hareketsiz taşıtlar halinde birikmiş, bekliyordu. Elleri beyaz eldivenli bir Japon trafik polisi, Amerikan jipine binmiş bir Rus'la, gene Amerikan jipine binmiş bir Avustralyalı'nın arasını bulma çabasındaydı.

Nicholai istemeden, meraklı kalabalığın baskısıyla, giderek artan tartışmaların ortasına doğru itiliyordu. Rus yalnızca Rusça biliyor. Avustralyalılar ise İngilizce'den başka dil konuşamıyorlardı. Tabii polis de yalnızca Japonca bilmekteydi. Her üçü seslerini gittikçe yükselterek suçu ve sorumluluğu birbirine yükleyen sözler söylüyorlardı. Nicholai arkadan itilerek kendini Avustralyalılar'ın jipine dayanmış buldu. Arka koltuktaki subay gözlerini karşıya dikmiş, taş gibi oturuyordu. Çok tedirgindi. Şoförü ise avazı çıktığı kadar, bu işi Rus şoförle teke tek, erkek erkeğe halletmeye hazır olduğunu duyurmaktaydı. İsterse subayı da ona yardım etsin diye haykırıyordu. Tanrı'nın cezası Kızıl Ordu'nun tamamı gelse vız gelir!

"Aceleniz mi var efendim?"

"Ne?" Avustralyalı subay, bu partal kılıklı Japon gencin kendisine İngilizce söz söylemesine şaşmış gibiydi. Kendisine bakan yüzdeki yeşil gözleri görüp çocuğun Doğulu olmadığını fark etmesi birkaç saniye sürdü. "Elbette acelem var! Toplantıya yetişeceğim..." Bileğini kıvırıp saatine baktı. "On dakika önce başlayan toplantıya!"

"Size yardım ederim" dedi Nicholai. "Para karşılığı."

"Anlamadım!" Adamın aksanı, sömürge halkının İngilizler'den fazla İngiliz aksanı yapmaya meraklı oldukları zaman kullandıkları aksandandı.

"Bana biraz para verin, size yardım edeyim."

Subay saatine bir daha baktı. "Eh, pekala" dedi. "Yap bakalım."

Avustralyalılar Nicholai'nin önce Japon polise, sonra da Ruslar'a neler söylediğini anlayamadılar ama birkaç kere MacArthur kelimesinin geçtiğini duydular. İmparatorlar imparatorunun adı sihirli bir etki yaptı. Beş dakika içinde birikmiş arabaların arasından bir yol açıldı ve Avustralyalılar'ın jipi parkın çimenleri üzerine alındı. Oradan çakıllı yola geçip, parkın şaşkın halkı arasından yan sokağa çıkmayı başardı. Kornalarını hiç durmadan çalan, trafiğe sıkışmış taşıtların hepsi gerilerde kalmıştı. Nicholai de bu arada şoförün yanına atlamış bulunuyordu. Sorun ortadan kalktıktan sonra subay şoföre arabayı kenara çekmesini söyledi.

"Pekala, söyle bakalım sana borcum ne kadar?"

Nicholai'nin yabancı paraların şimdiki değeri hakkında zerre kadar fikri yoktu. Rastgele bir sayı söyledi. "Yüz dolar."

"Yüz dolar mı? Deli misin sen?"

"On dolar" diye düzeltti Nicholai.

Subay "Ne koparabilirsem diyorsun, öyle mi?" diye alay etti. Ama bir yandan cebinden cüzdanını çıkarıyordu. "Lanet olsun, hiç para kalmamış. Şoför, sende var mı?"

"Üzgünüm efendim. Bende de yok."

"Hımm! Bak sana ne diyeceğim! Şu karşı kaldırımdaki binada çalışırım." Eliyle San Shin Binası'nı gösteriyordu. Burası İşgal Kuvvetleri'nin Haberleşme Merkezi olarak kullanılmaktaydı. "Benimle içeri gel, hemen işini gördürürüm."

Binaya girdiklerinde subay, Nicholai'yi Muhasebe Servisi'ne götürdü ve oradakilere on dolar ödemeleri için talimat verip alelacele toplantısına yetişmek üzere ayrılmak istedi. Ama gene de gitmeden önce Nicholai'yi şöyle bir süzüp "Baksana, sen İngiliz değilsin, değil mi?" diyecek kadar vakit buldu. O sıralarda Nicholai'nin aksanı

hâlâ küçükken kendisini eğiten İngiliz dadılarının etkilerini taşımaktaydı. Ama subay, çocuğun bu aksanını, giydiği parasız okul üniformasıyla bağdaştıramamıştı.

"Hayır," diye karşılık verdi Nicholai.

Subay çok rahatlamış gibi, "Haa!" dedi. "Tahmin etmiştim." Bunu söyler söylemez de hemen arkasını dönüp asansörlere doğru uzaklaştı.

Nicholai yarım saat kadar servisin dışındaki tahta kanepede oturup sırasını bekledi. Koridorda insanlar İngilizce, Rusça, Fransızca ve Çince konuşmaktaydılar. San Shin Binası Müttefik İşgal Kuvvetleri'nin her ırktan temsilcisinin bir araya geldiği nadir yerlerden biriydi. Birbirleriyle arkadaş gibi konuşurlarken içlerinden birbirlerine karşı tutukluk ve güvensizlik hissettikleri de öylesine belliydi ki! Burada çalışanların yarısından çoğu sivil memurlardı. Orada dolaşan insanlar arasında nasıl Amerikalılar ötekilerin toplamından fazlaysa, içlerindeki asker üniformalılar da sivil giysililerden fazlaydı. Nicholai Amerikalılar'ın 'r'leri yutarak konuşmasını ömründe ilk defa burada duydu.

Amerikalı sekreter kapıyı açıp onu içeriye çağırdığı zaman kendini iyice hasta ve uykulu hissetmeye başlamıştı. İç içe geçme iki odanın birincisine alındığında, önüne doldurması için bir form verdiler. Sekreter de daktilosunun başına döndü. Ama ara sıra bu kirli kılıklı inanılmaz insana kaçamak bir bakış fırlatmaktan da kendini alamıyordu. Gösterdiği ilgi yalnızca meraktan ibaretti. Asıl dikkati, o akşam birlikte çıkacağı Binbaşı'yı düşünmek üzere toplanmıştı. Kızlar Binbaşı'nın çok hoş biri olduğunu ve insana iyi vakit geçirttiğini söylüyorlardı.

Nicholai formu doldurup uzattığında sekreter kağıda şöyle bir göz attı, kaşlarını havaya kaldırıp burnunu çekti ve sonunda kağıdı Muhasebe'yi yöneten kadına götürdü. Birkaç dakika sonra da Nicholai iç odaya çağrıldı.

Servisin başı olan kadın kırklık, tombulca, hoş birisiydi. Kendisini Bayan Goodbody* olarak tanıttı. Nicholai hiç gülümsemedi.

---

* Güzel vücut

Bayan Goodbody eliyle Nicholai'nin formunu göstererek, "Bunu gerçekten doldurmanız gerekir, biliyor musunuz?" dedi.

"Dolduramıyorum. Yani...bütün satırlara cevap yazamıyorum."

"Yazamıyor musunuz?" Kadının bunca yıllık memuriyet tecrübesi bir ürperti geçirdi. "Ne demek istiyorsunuz..." Formun en başındaki satıra göz attı. "...Nicholai?"

"Size adres veremem, çünkü adresim yok. Kimlik kart numaram da yok. Sonra...neydi onun adı...bağlı bulunduğu kuruluş... O da yok."

"Bağlı bulunduğu kuruluş demek, çalıştığınız yer ya da annenizin, babanızın çalıştığı yer demek."

"Benim bağlı bulunduğum kuruluş yok. Fark eder mi?"

"Ama formu doğru dürüst doldurmadan size bir şey ödeyemeyiz. Bunu anlıyorsunuz, değil mi?"

"Açım ben."

Bayan Goodbody bir an için şaşaladı, öne doğru eğildi. "Annen baban İşgal Kuvvetleri'nde mi çalışıyor Nicholai?" Karşısında duranın evden kaçmış yaramaz bir çocuk olduğu kanısına varmıştı.

"Hayır."

"Sen burada yalnız mısın?" Kadının sesi inanmaz gibiydi.

"Evet."

"Şeyy..." Kaşlarını çattı, sonra omuzlarını kaldırdı. "Nicholai, kaç yaşındasın sen?"

"Yirmi bir yaşındayım."

"Ah, özür dilerim. Sanmıştım ki... Yani, on dört on beşten fazla göstermiyorsunuz. O zaman durum değişiyor. Şimdi bir bakalım, neler yapabiliriz!" Bayan Goodbody'de öksüz bir çocuğa benzeyen, oysa aslında tam bir erkek olan bu gence karşı analık duygularıyla birlikte karşı cinse olan ilgi bir arada uyanmıştı. Kadın bu garip karışımı iyi bir Hıristiyan'ın yardımseverliği kılığına sokmayı da başarmıştı.

"Bana on dolarımı verseniz olmaz mı? Ya da beş dolar?"

"Bu işler öyle yürümüyor Nicholai. Bu formu doldurmanın bir yolunu bulsak bile gerekli işlemlerin tamamlanması on gün sürer."

Nicholai bütün umudunun söndüğünü hissetti. Bürokrasi engellerinin de her gün üzerinde yürüdüğü kaldırımlar kadar güç aşıldığını bilmiyordu. Tonsuz bir sesle "Öyleyse hiç para alamayacak mıyım?" diye sordu.

Bayan Goodbody omuzlarını hafifçe kaldırıp ayağa kalktı. "Üzgünüm ama...dinle bak, benim yemek saatim geldi. Sen de benimle memurlar kafeteryasına gel. Birkaç lokma bir şey yiyelim, sonra da bu işe bir çare düşünelim." Nicholai'ye gülümsedi, elini onun omuzuna dayadı. "Olur mu?" dedi.

Nicholai başını salladı.

Bayan Goodbody'nin üç ay sonra Amerika'ya tayin emri çıkıncaya kadar geçen süre, kadının belleğinde ölünceye kadar en parlak ve heyecan verici anı olarak kaldı. Nicholai geçmiş tecrübeleri arasında bir çocuğa en çok benzeyeni, üstelik tek uzatmalı sevgilisiydi. O üç ay boyunca hissettiği girift duyguları hiç sözle ifade etmeye kalkışmadığı gibi, kendi kendine analizini bile yapmaya cesaret edemedi. Birisinin kendisine ihtiyacı olmasından hoşlanmıştı elbette. Kendisine bağımlı olmasından da. Zaten gerçekten iyi yürekli bir insandı ve yardım etmekten de hoşlanırdı. Cinsel ilişkilerindeyse çok tatlı bir utanç duygusu vardı; aynı anda hem anne hem sevgiliymiş gibi. Bir yandan sevgi, bir yandan günah.

Nicholai o on dolarını hiçbir zaman alamadı. Kimlik kartı numarası olmayan bir makbuz formunu muameleye sokmak, Bayan Goodbody'nin bile, yirmi yıllık bürokratik tecrübesine rağmen, kolay cesaret edebileceği bir şey değildi. Ama bunun yerine Nicholai'yi tercüme servisinin müdürüne tanıştırmayı başardı. Bir hafta geçmeden Nicholai o serviste günde sekiz saat çalışmaya başlamıştı. Evrak tercüme ediyor, sonu gelmez toplantılarda sözcülerin kalabalık içinde söylemeye cesaret edebileceği çekingen çıkışları üç dört dile çevirip duruyordu. Kısa zamanda ana ilkeyi öğrendi: Diplomaside temel fonksiyon, söylenen şeyin anlamını gizlemekti.

Bayan Goodbody'yle ilişkileri nezaket içinde ve dostçaydı. İlk fırsatta kadının başlangıçta kendisine aldığı kıyafetlerin ve tuvalet

malzemelerinin parasını, onun büyük itirazlarına rağmen ödeyip, ortak hayatlarının masraflarını da paylaşmayı önerdi. Bu kadını, ona borçlu olacak kadar da sevmiyordu. Sevmiyor demekle...yani, sevmediği bir insan değildi. Zaten sevilmeyecek bir yanı yoktu. Nefret gibi, aşk gibi yoğun duygular yaratacak tür bir insan değildi çünkü. Zaman zaman aptalca konuşmaları can sıkıyor, fazla üstüne düşmesi bir yük oluyordu ama zavallı iyi davranmaya o kadar çok uğraşıyordu ki! Sonra cinsel tecrübeleri için de öyle minnet duyuyordu ki! Nicholai de ona gerçek bir sempati duymaya başladı. İnsanın beslediği hayvana karşı duyduğu sevgiye benzer bir şey.

Nicholai, Bayan Goodbody'yle birlikte yaşarken bir tek önemli sorunla yüz yüze geldi. Batılılar yedikleri fazla hayvansal yağ nedeniyle Japonlar'ın koku alma sistemine kötü bir etki yapmaktaydı. Buna alışıncaya kadar Nicholai kendini fiziksel olarak rahat bırakmakta güçlük çekti ve ilişkilerinde doruk noktasına erişmesi çok uzun sürdü. Bayan Goodbody için bu durum yararlı bile oluyordu tabii. Ama aslında mukayese olanağı pek yoktu. Nicholai'nin cinsel yeteneğini normal sanıyordu. Sonradan yurduna döndüğünde birkaç kısa serüven yaşadı ama hepsinde de hayal kırıklığına uğradı. Sonunda Feminist Hareket'in öncülerinden biri olarak hayatını noktaladı.

Nicholai, Bayan Goodbody'yi yurduna giden gemiye bindirip yolcu ederken içinde hiç sevinç duygusu yoktu da denemezdi. Rıhtımdan dönünce hükümetin kadına tahsis ettiği evden, Tokyo'nun kuzey kesimindeki Asakusa Mahallesi'nde kendi kiraladığı bir eve taşındı. Burası eski bir mahalleydi. Orada göze görünmeyen zariflikte bir hayat yaşayabilirdi. Hemen hemen *şibumi*. Batılılar'la ilişkilerini de, hayatını kazanmaya ayırdığı haftada kırk saatle sınırlayabilirdi. İyi kazanıyordu. Özellikle Japon standartlarına göre. Hem maaşı yüksekti hem de Amerikan vatandaşları için getirilen malların satıldığı yerlerden alışveriş etme hakkı vardı. Çünkü Nicholai artık bir insan için en gerekli şeye sahipti: Kimlik belgelerine. Bu belgeler Bayan Goodbody'yle diğer memur arkadaşları arasında geçen birkaç göz kırpma numarası sonucu ele geçmiş bulunuyordu. Nicholai'nin birinci kimliği onu Amerikalı bir memur olarak göstermekteydi. İkin-

ci kimliğiyse Rus kimliğiydi. Uzak bir ihtimal bile olsa, günün birinde Amerikan askeri polisi onu sorguya çekmeye kalkarsa onlara Rus kimliğini gösterebilsin diye. Diğer bütün meraklı uluslara Amerikan kimliği yeterliydi. Bu ayarlamanın nedeni aslında çok basitti. Amerikalılar'la Ruslar arasındaki ilişkiler güvensizlikle ve birbirlerine karşı korkuyla doluydu. Ufak tefek olaylarda birbirlerinin vatandaşlarıyla fazla uğraşmıyorlardı.

Bundan sonraki yıl boyunca Nicholai'nin yaşamı ve işi gelişme gösterdi. İşini ilgilendiren gelişme, Sphinx/FE'nin şifre bölümünde hizmet etmesinin istenmesiydi. Tabii o örgüt tümüyle CIA'nın emrine girmeden önce. Bu da garip bir olayla başlamıştı. Günlerden bir gün şifresi açılmış bir mesaj Nicholai'nin önüne tercümeye gelmiş, ama olanaksız bir biçimde gelmişti. Çünkü aslı Rusça olan yazı, İngilizce'ye çevrilemeyecek kadar saçmaydı. Nicholai bunun üzerine şifrenin aslını görmek istediğini söyledi. Çocukluğunda soyut matematiğe duyduğu ilgiyi Go eğitiminden edindiği soyut kavramlara anlam kazandırma yeteneğiyle birleştirip, buna altı dildeki bilgisini de ekleyince şifrenin açılmasındaki yanlışları saptaması pek kolay oldu. Yanlışlığın nedeni, şifreyi çözenin cümle yapısını Çince gibi kurmuş olmasından kaynaklanıyordu. Nicholai, Çinliler'in öğrenebildikleri Rusça'yı bu tür yanlışlarla dolu olarak konuştuğunu biliyordu. Bu anahtarı çevirdiği anda şifre birden yerine oturuvermişti işte. Ama Şifre Servisi bu başarıdan çok etkilenmişti. Nicholai'ye o günden sonra 'Harika Çocuk' denmeye başlandı. Çoğu ona hâlâ çocuk gözüyle bakıyordu. Şifrecilerden biri ona resmen parmağını sallayarak "Yaptığın iş doğru, güzel ve enfes zeki çocuk!" demişti.

Bundan sonra Nicholai, Sphinx/FE'ye atandı. Kendisine hem daha yüksek bir maaş verildi hem de pozisyonu yükseltildi. Artık günlerini bir odada tek başına şifreler üzerinde çalışarak geçirebiliyor, hiç ilgi duymadığı konulardaki şifreleri birer oyun gibi çözüyor, kendini oyalayıp gidiyordu.

Zamanla Nicholai, arasında çalıştığı Amerikalılar'la bir tür barışa vardığını fark ederek kendi de şaşırdı. Tabii bu onlardan hoşlanmaya başladığı ya da onlara güvendiği anlamına gelmiyordu. Ama

bu insanların birey olarak, siyasal ve askeri politikalarının gösterdiği kadar da ahlaksız olmadığını anlamaya başlamıştı. Evet, gerçi kültürel açıdan olgunluktan çok uzaktılar: Ukala, sakar, maddeci ve tarih açısından miyoptular. Sosyal yönden sürekli yüksek sesle konuşan, fazla atak, insanı yorgunluktan bezdiren tiplerdi. Ama içleri temiz, yürekleri iyiydi. İnsanlara iyi davranıyor, paylaşmaktan hoşlanıyor, hatta paylaşmakta ısrar ediyorlardı. Servetlerini de, ideolojilerini de.

En önemlisi de, Amerikalılar'ın tümü tüccardı. Amerikalı ruhunun, Yankee dehasının çekirdeğini oluşturan şey, alıp satmaktı. Demokratik ideolojilerini durmadan satıyor, koruyucu füze silahlarıyla ilgili anlaşmaları ve ekonomik baskılarla bu satışı destekliyorlardı. Savaşları, anıtsal büyüklükteki üretimleri için egzersiz sayılmaktaydı. Eğitimleri, kilowatt saati şu kadardan satılır havasındaydı. Hükümetleri bir dizi sosyal anlaşmadan oluşuyordu. Evlilikleri duygusal bir iş antlaşmasıydı. Taraflardan biri taahhüt ettiği hizmetleri yerine getirmeyince, anlaşma kolayca yürürlükten kalkıyordu. Namus demek, onların indinde dürüst ticaret yapmak demekti. Sandıkları gibi sınıfsız bir kitle olmadıklarına göre, aslında demek tek sınıftan oluşan bir kitleydiler: Bezirgan sınıfından. Seçkinler, zenginlerdi. İşçilerle çiftçiler, orta sınıfın parasal merdiveninde inip çıkan, tırmanmaya çalışan kusurlular grubunun, başarısızlar ve proletaryasındaki değer ölçüleri de, tıpkı şirket yöneticilerinin ve sigorta produktörlerinin değer ölçülerinin aynıydı. Tek farkı, bunlarınkinin daha küçük rakamlarla ifade edilmesiydi. Yat yerine deniz motoru, golf kulübü yerine bowling kulübü, Monte Carlo yerine Atlantic City gibilerden.

Nicholai'nin eğitimi ve eğilimleri, içinde gerçek sınıfların hepsine karşı saygı ve sevgi uyanmasına neden olacak biçimdeydi; yani çiftçilere, sanatçılara, küçük sanatlarla uğraşanlara, askerlere, bilim insanlarına, papazlara. Ama buna karşılık, yapma bir sınıf olan tüccarlara karşı, kendi yaratmadığı şeyleri alıp satarak hayatını kazanan ve layık olmadığı bir güç ve servet kazanan bu yapay sınıfa karşı hiçbir şey hissedemiyordu. Üstelik bu sınıf kitsch olan her şeyin de sorumlusuydu: İlerleme olmaksızın yer alan değişikliklerin, işe yaramaksızın tüketilen maddelerin...

Büyüklerinin *şibumi*'ye yakışan, kayıtsız bir çehre takınmakla ilgili öğütlerini tutan Nicholai, gerçek tutumunu birlikte çalıştığı kimselerden gizlemeye özen göstermekteydi. Ara sıra basit bir şifre konusunda sağdan soldan öğüt istiyor, böylelikle kendisine imrenmelerini önlemeye çalışıyordu. Sorularını sorarken cümlelerini öyle bir biçimde düzenliyordu ki, karşısındaki ona doğru cevabı vermek zorunda kalıyordu. Çevresindekilere gelince, onlar Nicholai'ye bir tür kaçık gözüyle bakmaktaydılar. Entelektüel bir bilmece... Başka bir gezegenden dünyaya düşen harika çocuk. Bu durumda, onun kendilerinden gerek genetik gerekse kültürel açıdan çok farklı olduğunu bilmekteydiler. Ama onların gözünde kendileri doğru tarafta, o ise her şeyin dışındaydı.

Bu da Nicholai'nin işine geliyordu. Çünkü gerçek hayatı evindeydi: dar bir sokakta, küçük bir avlunun çevresine inşa edilmiş odalardan oluşan evinde. Amerikalılaşma akımı, kentin kuzeybatı kesimindeki Asakusa Mahallesi'ne pek hızlı sokulamıyordu. Kuşkusuz burada da Zippo çakmakları, üstü armalı sigara kutularını bir dolar karşılığında satan küçük dükkanlar açılmış, barlardan Japon orkestralarının çaldığı Amerikan müziklerinin sesleri taşmaya başlamış, kızlar İngilizce şarkılar tutturmuşlardı. İnsan ara sıra sokakta Amerikalı gangesterler gibi giyinmiş, kendini çok şık ve modern sanan gençlere rastlayabiliyor, Akadama Şarabı'nın insanı mutlu ettiği yolunda İngilizce reklam panolarını okuyabiliyordu. Ama her şeye karşın, burası temelde Japonya olarak kalmış bir mahalleydi. Mayıs ayında bu mahallede gene Sanja Matsuri Festivali kutlanmış, sokaklarda mahalli kılıklarda gençler gene eskisi gibi *washoi, washoi* diye bağırarak göğsü dövmeli liderlerinin ardı sıra yürüyüşler yapmışlardı.

Nicholai festivali seyrettikten sonra sisli ve yağmurlu havada evine doğru yürürken Bay Watanabe'yle karşılaştı. Kendisi emekliye ayrılmış bir matbaacıydı. Gururu dilenmesine engel olduğu için bir tabla içinde kibrit satıyordu. Yetmiş iki yaşındaydı. Ailesinden hiç kimse sağ kalmamıştı. Nicholai kibrite şiddetle ihtiyacı olduğunu söyleyerek bütün tabaktakileri satın almak istediğini söyledi. Bay Watanabe önce buna çok sevindi. Bu satış onu bir gün daha tok tut-

maya yetecekti. Fakat yağmurun, kibritlerini ıslatıp kullanılmaz hale getirmiş olduğunu fark edince, onuru bu satışı yapmasına engel oldu. Nicholai aklına takılan bir deneyi yapabilmek için özellikle ıslak kibritler aradığını ısrarla söyledi ama bu da bir işe yaramadı.

Ertesi sabah Nicholai uyandığında hâlâ akşam içtiklerinin etkisinde olduğunu gördü. Göz çukurlarının gerisinde bir ağrı vardı. Gece Bay Watanabe'yle karşılıklı yemek yediklerini, çorbalarına yağmur girmesin diye saçak altına doğru eğilmeye çalıştıklarını da ancak hayal meyal hatırlıyordu. Ama çok geçmeden evinde daimi bir konuk bulunduğunun farkına vardı. Bir hafta geçtiğinde Bay Watanabe kendisinin Asakusa Mahallesi'ndeki ev için ve özellikle de Nicholai için çok yararlı, hatta gerekli olduğu yargısına varmıştı. Bu dostsuz, arkadaşsız genci terk etmek iyiliğe sığmazdı.

Bir ay kadar sonra da Tanaka kardeşler ev halkı arasına katıldılar. Nicholai öğle yemeği arasında Hibiya Parkı'nda dolaşırken biri on sekiz, diğeri yirmi bir yaşında olan sağlam yapılı iki köylü kızıyla karşılaştı. Kuzeydeki sel baskınlarından sonra ortaya çıkan açlıktan kaçmış, sonunda Tokyo sokaklarında gelip geçenlere kendilerini satmaya çalışacak kadar alçalmışlardı. Karşılarına ilk çıkan alıcı da Nicholai olmuştu. Yanına öylesine çekingen ve utanç içinde yaklaşmışlardı ki, gencin içindeki acıma duygusu elinde olmadan gülme güdüsüyle karışmıştı. Çünkü tecrübeli kaldırım yosmalarının bildikleri tek tük İngilizce kelimeler vücut kısımlarının hep en bayağı adlarından oluşurdu. Bir kere Asakusa'daki eve yerleşince iki kız kardeş hemen gerçek kişiliklerine dönüp şen, kıkır kıkır gülen köylü kızları oluverdiler. Genç kızların davranışı konusunda çok tutucu olan Bay Watanabe onları hem çok iyi kolluyor hem de çok seviyordu. Olayların doğal akışı içinde Tanaka kardeşler Nicholai'nin yatağını paylaşmaya başladılar. Bu yatakta kızların taşralı canlılıkları zaman zaman oyun dolu ve balistik açıdan imkansız görünen kombinasyonların yer almasına da yol açıyordu. Bu, genç adamın cinsel tutumunun ifadesine olanak verirken aralarındaki ilişki karşılıklı sevgi ve anlayıştan başka bir şey değildi.

Aileye son üye olarak katılan Bayan Shimura'nın nasıl ve ne zaman geldiğini Nicholai hiçbir zaman kesinlikle bilemedi. Bir akşam

döndüğünde onu orada bulmuştu. Sonra da hep orada kaldı kadın. Yaşı altmış dolaylarında, asık suratlı, durmadan homurdanan, olağanüstü iyi yürekli bir insan, ayrıca akıllara durgunluk verecek kadar da iyi bir aşçıydı. Bir süre Bay Watanabe ile Bayan Shimura arasında ev hakimiyeti konusunda kısa bir çatışma olduysa da sonunda tatlıya bağlandı. Bay Watanabe evin masraflarını görüyor, yani alışverişleri yapıyor, Bayan Shimura da günlük yemekleri üstleniyordu ve anlaşmazlık bu nedenle çıkıyordu tabii. Fakat sonunda alışverişe birlikte çıkmak, yiyeceklerin kalitesini Bayan Shimura'ya seçtirip fiyat pazarlığını Bay Watanabe'ye yüklemek yoluyla, en zor duruma malı satan satıcıyı düşürüp kendileri rahata erdiler.

Nicholai hiçbir zaman bu konuklarını evin hizmet kadrosu olarak düşünmedi. Çünkü onlar da kendilerini o gözle görmüyorlardı. Aslında görünüşe göre evde hiçbir fonksiyonu olmayan tek kişi Nicholai'ydi. O yalnızca hepsini geçindirecek parayı getirmekten başka bir şey yapmıyordu.

Bu özgürlük ve yeni deneyimler döneminde Nicholai'nin zihni ve duyguları birçok yönlere kaymaya başlamıştı. Vücudunun sağlığını ve formunu korumak için kavga sanatının sihirbazlığa kaçan bir dalını seçmişti. Bu dalda basit ev eşyaları öldürücü silah olarak kullanılıyordu. Nicholai bu üstün kavga dalındaki matematiksel netliğe ve ince hesaplamaya büyük hayranlık duymaktaydı. Bu spordan kimse pek söz etmezdi. Bunun yüksek sesle dillendirilmesini gelenek engelliyordu. Yalnızca iki sembolik kelimeden oluşuyordu adı. *Hoda* (çıplak) ve *korosu* (öldürme). Gelecekteki hayatı boyunca Nicholai, üstünde pek seyrek silah taşımasına karşın, gene de hiçbir zaman silahsız sayılmazdı. Onun ellerinde bir saç tarağı, bir kibrit kutusu, rulo yapılmış bir dergi, bir madeni para, hatta ikiye katlanmış bir kağıt parçası bile öldürücü bir silahtı.

Zihinsel çalışmalarına gelince, Go oyununun entelektüel yastığı her zaman yaslanabileceği değerli varlığı sayılıyordu. Artık oynamıyordu bu oyunu. Çünkü Go, onun zihninde Otake-san'la geçirdiği hayatın bir parçasıydı. Artık izi bile kalmamış olan o zenginliğin, o yumuşaklığın bir parçasıydı. Pişmanlık kapılarını peşin peşin kapatmak

ise her zaman daha akıllıca bir işti. Bununla birlikte Go hakkındaki yorumları okuyor, kendi kendine tahta üzerinde bazı sorunları çözümlemeye çalışıyordu. San Shin Binası'ndaki işi mekanik bir işti. Ona verdiği zevk de, gazete bulmacalarını çözmenin zevkinden öteye gitmiyordu. Bu nedenle, zihinsel enerjisini harcayabilmek için *Go'ya Giden Yoldaki Tomurcuklar ve Dikenler* adlı bir kitap yazmaya koyuldu. Sonradan bu kitap bir takma yazar adıyla basıldı. Oyunun tecrübeli ustaları ve meraklıları arasında çok da tutuldu. Kitap, hayal ürünü bir Go ustasının, yüzyıl başlarında oynadığı oyunlar üzerinde yorum yapan, fakat aslında esprilerle dolu bir kitaptı. Ustanın oyunları gerçi orta düzeyde bir oyuncuya klasik, hatta zekice görünüyordu ama aslında bu oyunlarda tecrübeli olanların kaşlarını çattıracak saçmalıklar ve nedensiz hamleler doluydu. Kitabın hoşluğu, olup bitenlerin budalanın tekinin ağzından anlatılması ve her kötü hamleyi bir deha ürünüymüş gibi göstermesi, hatta daha da ileri gidip bunlarda hayatın, güzelliğin, sanatın, bilimin sırlarını bulduğunu anlatmaya çalışmasındaydı. Bütün sözleri boş kalıplardan ibaretti tabii. Yani temele inildiğinde kitap, eleştirmen denilen kişinin parazitliğine dikkat çekerken, hem hataların gösterilişi hem yorumcunun sanatsal saçmalığı öyle bir biçimde sunuluyordu ki, sıradan insanlar kitabı okurken bu akışa kanıp ciddi ciddi başlarını sallıyorlardı. İşte işin en tatlı yanı, çoğunluğun böyle tepki göstereceğini bilmekti.

Nicholai her ayın birinci günü Otake-san'ın dul eşine mektup yazıyor, ondan gelen cevaptan da ailenin ve eski öğrencilerin şimdiki hayatları hakkında bilgi ediniyordu. Mariko'nun Hiroşima'da ölmüş olduğu da bu yolla teyit edilmişti.

Atom bombasını ilk duyduğunda Nicholai, Mariko'nun da kurbanlar arasında bulunabileceğinden korkmuştu. Kızın kendisine verdiği adrese birkaç mektup yazmış, ilk yazdıkları, bombardımanın yarattığı keşmekeşin içinde kayıplara karışmış, sonuncusu, artık bu kentte böyle bir adres bulunmadığına dair bir notla geri gelmişti. Nicholai bir süre aklından gerçeği itme oyunlarına girişti. Belki bomba oraya düştüğünde Mariko bir akrabasında kalıyor olabilirdi. Ya da yer altında bir mahzenden bir şeyler çıkarmaya inmiş olabilirdi. Ya

da... Onu yaşatabilmek için böyle düzinelerce olasılık kurdu aklından. Ama Mariko kendisine Bayan Otake-san kanalıyla yazacağına söz vermişti. Oysa kızdan hiç mektup gelmiyordu.

Sonunda Otake-san'ın dul eşinden beklenen kesin haber geldiğinde, Nicholai bunu karşılamaya kendini iyice hazırlamış bulunuyordu. Gene de bir süre kendini küçülmüş, boşalmış ve aralarında çalıştığı Amerikalılar'a karşı yepyeni bir nefret duygusu hissetti. Olanca gücüyle kendini bu nefretten kurtarmaya çalıştı. Çünkü böyle karanlık duygular, onun bu depresyon ve hüzün anlarında tek sığınağı olan mistik yolculuklarının yolunu tıkıyordu. Bütün gün kendi mahallesinin sokaklarında görmeyen gözlerle, tek başına dolaştı durdu. Mariko'yu hatırlamaya, belleğindeki onunla ilgili anıları sayfa sayfa çevirmeye çalıştı. Cinsel birleşmelerinin zevkini, korkusunu, utancını düşündü, aralarındaki şakaları, saçmalıkları hatırlayıp kendi kendine gülümsedi. Akşam olunca Mariko'ya veda edip onu sevgi dolu bir yumuşaklıkla bir tarafa kaldırdı. Ama ciğerini yırtan o acı ve nefret artık yoktu. O zaman üçgen çayırına geçip güneşin ışığıyla, dalgalanan otlarla bir olmayı başardı, orada yeni bir kuvvet ve sükun buldu.

General Kishikawa'nın kaybını da artık kabullenmişti. Pembe karlar yağdıran kiraz ağaçlarının altında, Kajikawa Nehri kıyısında yaptıkları o son uzun konuşmadan sonra Nicholai, General'den hiçbir haber almamıştı. General'in Mançurya'ya atandığını biliyordu. Savaşın son günlerinde Ruslar'ın sınırı geçip oraya saldırdığını, bu işi savaşın kendileri için hiçbir riziko taşımadığı bir zamanda yaptıklarını da okumuştu; sıfır riziko karşılığında büyük siyasal kazançlar. Oradan kurtulanların anlattıklarından, yüksek rütbeli birçok subayın *seppuku* yolunu seçtiklerini de öğrenmişti. Komünistler tarafından ele geçenlerden hiçbiri de 'Yeniden Eğitim Kampları'na gönderilmekten kurtulamamışlardı.

Nicholai, General'in hiç olmazsa Japon Savaş Suçları Komisyonu önünde ifade vermek gibi bir küçüklüğe düşmediğini düşünerek teselli buluyordu. Bu komisyonda adalet öylesine tersine dönmüştü ki, Avrupa'da Alman ve İtalyan kökenli Amerikalılar kollarını sallayıp dolaşırlarken, burada Japon-Amerikalılar temerküz kamplarına

gönderilmekteydi. Oysa Nisei askerleri Amerikan ordusuna sadakatlerini herkesten fazla kanıtlamış, en fazla kayba uğrayan ve en çok madalya alan birlik oldukları halde, Japon kuvvetleriyle karşılaştıkları zaman bağlılık gösterip göstermeyeceklerinden kuşkulanıldığı için sürekli aşağılanıp hakarete uğramışlardı. Japon Savaş Suçları Komisyonu da işte bu ırkçı ve aşağı-insanlık saplantılarının kölesiydi. Savaşta yenildiğini bilen ve barış isteğinde bulunan bir ülkenin üstüne uranyum bombası atmayı uygun gören, ikinci ve daha büyük platin bombasını ise yalnız ve yalnız bilimsel deney amacıyla atan aşağı-insanlık saplantıların.

Nicholai'yi asıl sıkan şey de, Japon halkın çoğunun kendi askeri liderlerinin cezalandırılmasını uygun bulmasıydı. Üstelik bunu kendi geleneklerine uyan nedenden ötürü, yani bu liderlerin kendi nüfuz tutkularını ülkenin çıkarlarından önde tutmuşluklarından ötürü değil de, yabancıların dediği gibi, yabancıların ahlak kurallarına göre birtakım hatalar yapmış olmalarından dolayı uygun bulmaktaydılar. Japonlar'ın birçoğu, kazanan tarafın yaptığı propagandanın, kaybeden tarafın tarihini oluşturduğunu fark edemiyordu.

Genç ve duygusal bakımdan yapayalnız durumda, İşgal Kuvvetleri'nin şemsiyesi altında hayatta kalmayı sürdürmeye çalışan Nicholai, bu yabancıların değer yargılarını ve türlü yöntemlerini öğrenmeye hiç niyetli olmadığından, umutsuzluğunu ve enerjisini boşaltacak bir alan arıyordu. Bunu da Tokyo'daki ikinci yılında buldu. Onu bu kalabalık, korkunç kentten kurtaracak, kimselerin bulunmadığı, Amerikalılaşmamış dağlara götürebilecek bir spor: Mağaracılık.

Öğle yemeklerini San Shin Motor Onarım Bölümü'nde çalışan Japon gençlerle birlikte yemeyi âdet edinmişti. Onlarla olmayı, durmadan espri yapmak zorunluluğunu hisseden madeni sesli Amerikalılar'la bir arada olmaya yeğ tutuyordu. Bu binadaki en basit el işçiliklerinde çalışmak için bile, az da olsa İngilizce bilmek şart olduğundan, motor bölümündeki gençlerin çoğu üniversite mezunuydu; otomobilleri yıkayan, subaylara şoförlük edenlerin birkaçı makine mühendisiydi. Çökmüş bir ekonominin yarattığı işsizlik koşullarında başka türlü karınlarını doyuramadıkları için burada çalışıyorlardı.

Başlangıçta bu genç Japonlar, Nicholai'nin yanında donuk ve tedirgindiler. Ama çok geçmeden onu gençliğin verdiği rahatlık içinde 'Yeşil Gözlü bir Japon' olarak aralarına aldılar, topluluklarına kabul ettiler; hatta şoförlüğünü yaptıkları subayların cinsel serüvenlerinde başlarına gelen komiklikleri anlatıp onunla birlikte gülmeye bile başladılar. Bütün bu esprilerde kahraman rolündeki kişi stereotipik bir Amerikalı'ydı. Fazla atak ama her konuda yeteneksiz biri.

Mağaracılık konusu gene böyle bir öğle yemeği sırasında açıldı. Hep birlikte ondüle metal bir yağmur saçağının altına yerleşmiş, ellerindeki teneke kutularından, Japon işçilere verilen yemeği yiyorlardı: pirinç ve balık. Üniversitelilerden üçü mağaralara inmeye meraklıydı. Daha doğrusu bu sporu savaşın son korkunç yılından ve arkadan gelen işgal faciasından önce yapıyorlardı. Dağlarda geçirdikleri günlerin eğlencelerini ve heyecanlarını anlatıp, tekrar oralara dönecek paraları olmadığı için hayıflanıyorlardı. Nicholai çoktan beri kentte yaşamaktaydı. Buranın gürültüsü ve kargaşalığı köy hayatı sırasında edindiği sezgi ve duygularını paslandırmaya başlamıştı. Gençleri mağaralar konusunda biraz daha konuşturup, bu iş için ne gibi malzemeler gerektiğini öğrendi. Aslında gerekli şeyler öyle pek de fazla değildi. Ama bu gençlere İşgal Kuvvetleri'nce verilen parayla alınamıyorlardı gene de. Nicholai kendisini de götürüp bu sporu öğretirlerse bütün gerekli malzemeyi toplayabileceğine dair onlara öneride bulundu. Önerisi hemen kabul edildi. İki hafta sonra dördü birlikte dağlarda bir hafta sonu geçirdiler. Gündüzleri mağaralara inip içerilerini keşfediyorlar, geceleri de ucuz dağ hanlarında konaklayıp bol bol *sake* içiyor, dünyanın her yanındaki gençlerin ilgilendiği konularda çene çalıyorlardı. Sohbetleri sanatın niteliğinden türlü esprilere, gelecek için planlardan birbirlerine takılmaya, yeni model *haiku*'dan politikaya, sekse, anılara, sessizliğe kadar her şeyi kapsıyordu.

Nicholai yer altında geçirdiği ilk saatten sonra, bu sporun kendisi için biçilmiş kaftan olduğunu anlamakta gecikmedi. İnce ve sağlam vücudu dar geçitlerden kaymaya çok uygundu. Güdülecek yöntemlerle karşılaşılabilecek rizikoların çarçabuk hesaplanma gereği

Go'dan kazandığı yeteneklere tıpatıp uyuyordu. Tehlikenin çekiciliğiyse ona olağanüstü bir zevk vermekteydi. Dağcı olamazdı asla. Halkın dağcılara tuttuğu alkış, onun *şibumi* duygusuna ters düşüyordu. Oysa mağaracılıkta risk ve cesaret anları kişinin kendine özgü ve özeldi. Sessizdi. Kimse görmüyordu. Üstelik ilkel ve hayvansal korkular işe büyük lezzet katıyordu. Dimdik kuyu gibi yerlerden inişlerde aşağıya düşme tehlikesi vardı. Bütün mahlukatlar için ortak bir korku, üstelik bu korkuyu artıran şey de, dibi bilinmeyen bir karanlığın içine düşüyor olmaktı. Aşağıda onları bekleyen şey, düşen bir dağcıyı bekleyen renkli manzaralar değildi. Mağaralarda her an soğuğun ve nemin hissedilir halde olması da korku vericiydi. Bu durum gerçi her insanı korkuturdu ama mağaracıları özellikle korkuturdu. Çünkü mağaracılıktaki kazaların ve ölümlerin çoğu hipotermi sonucuydu. Sonra bir de karanlığa karşı duyulan doğal korku vardı. Her an var olan sonsuz siyahlık ve bu nedenle insanın geçtiği delikten, vücut eklemlerinin yapısı nedeniyle geri çıkamayıp, orada sıkışıp kalıvermesi korkusu. Ayrıca dar mağaraların su basma tehlikesi de yabana atılamazdı. Bazen birkaç dakikalık bir uyarı sonunda, bazen hiç uyarısız, suyla dolabilirdi ve de insanın her an başının üstünde, hatta zaman zaman sırtının birkaç santim üstünde, binlerce tonluk kayanın durmakta olduğunu bilmek duygusu vardı. Bu binlerce tonluk kaya elbette günün birinde yerçekimi kanununa boyun eğecek, alttaki incecik geçidi yok edecekti.

Evet, bu Nicholai için ideal bir spordu.

Bu tür tehlikeleri çok seviyordu. İçinde yatan en ilkel ve hayvansal korkulara karşı zihinsel kontrolünü ve fiziksel yeteneğini kullanmak harika bir duyguydu. Düşme korkusuna, boğulma korkusuna, soğuğa, yalnızlığa, orada ebediyen kaybolma tehlikesine ve başının üstünde hazır bekleyen tonlarca kayanın bilincine karşı. Mağaracının en büyük yardımcısı mantık ve zekice planlamaydı. En büyük düşmanıysa hayal gücü ve panik. Mağaracı için korkak olmak kolay, cesur olmak güçtü. Çünkü yalnız çalışırdı o. Kimse görmeden, kimse eleştirmeden ve kimse alkışlamadan. Nicholai hem bu düşmanlarıyla başa çıkmaktan hoşlanıyordu hem de onlarla karşı karşıya geldiği

çevreden. Bundan başka, düşmanların çoğunun kendi içinde bulunduğunu bilmek ve kazandığı zaferlerin gizli olduğunu hissetmek apayrı bir zevkti.

Bunlar yetmiyormuş gibi, bir de yeryüzüne çıkma sevinci vardı. Saatlerce yerin altında kalıp yukarı dönüldüğünde, en olağan, en sıradan şeyler bile bir renk, bir değer kazanıyordu. Hele yer altında geçen süre içinde tehlikeler ve fiziksel başarılar yer almışsa insan tatlı havayı obur soluklarla içine çekiyor, katılaşmış ellerini sürterek ısıtmaya çalışıyor, çevresine bakınıp gördüğü güzel renklerle zevkleniyor, güzel kokuları içine çekiyor, boğazından aşağı bir sıcaklık kayıyor, ağzına çeşitli lezzetler doluyordu. Gökyüzü önemli bir mavilik kazanıyor, çimenler önemli bir yeşilliğe bürünüyordu. Bir arkadaşın insanın sırtına vurması iyiydi. Bir insanın kendisine dokunması hoş bir duyguydu. Sesler duymak, duyguları ifade eden sesler çıkarmak, fikirleri paylaşmak, aynı şeylere gülmek güzel şeylerdi.

Nicholai için mağaradan yeryüzüne çıktıktan sonra geçen ilk saat, hemen hemen mistik yolculuklarında duyduğu hislerin benzerini taşıyordu. Gözün gördüğü cisimler tekrar eski sıradan hallerine dönünceye kadar geçen süre içinde, sarı güneş ışığıyla ve kıpırdayan otlarla bir oluyordu gene.

Dört genç bundan sonra her hafta sonunu dağlarda geçirmeye başladılar. Gerçi ellerindeki amatör takımlar, uluslararası mağaracılık standartlarına göre oldukça basit sayılabilecek yerlere inebilmelerine ancak yetiyordu ama gene de sebatlarının, dayanma güçlerinin, becerilerinin bir deneyi oluyordu bu iş. Geceler de aralarındaki dostluğu güçlendiriyor, sohbetle, sake'yle, kötü esprilere gülmekle geçip gidiyordu. Nicholai gelecekte dünya çapındaki yeraltı keşiflerine katılarak büyük ün kazanacaktı. Bununla birlikte o ilk günlerin eğlence ve serüven duygusunu bir daha aynı yoğunlukta tadamayacaktı.

Yirmi üç yaşına geldiğinde, Nicholai'nin, ihtiyaçlarının çoğunu karşılayabilecek ve kayıplarının da çoğuna dayanabilecek bir hayatı olmuştu. Tek alışamadığı kayıp General Kishikawa'nın kaybıydı. Otake-san'ın evini aramamak için kendi Asakusa Mahallesi'ndeki evini aile üyeleri sayılabilecek kişilerle doldurmuştu. Çocukluğunu ve ço-

cukluk aşkını kaybetmiş, bunu da Tanaka kardeşlerin çeşitli oyunlarıyla telafi yoluna gitmişti. Bir zamanlar Go'nun karşıladığı zihinsel disiplin ve zevki şimdi mağaracılık karşılıyordu. Gençliğini ve ulusunu mahvedenlere karşı duyduğu nefret ise, pek sağlıklı bir yöntem olmamakla birlikte 'Çıplak Elle Öldürme' tekniğindeki ilerlemeleriyle uçup gidiyor, içinde kalmıyor, onu paslandırmıyordu. Antrenman yaptığı zamanlar, gözleri şaşkınlıkla açılan hasımlarını kendine hayran eder, bu yüzden kendini daha da iyi hissederdi.

Kayıplarının çoğu kişisel ve organikti. Onların yerine koyduğu şeylerse mekanik ve harici şeylerdi. Ama aradaki boşluğu doldurabilen bir şey vardı gene de: ara sıra mistik yolculuklarına çıkıp ruhunu dinlendirmesi.

Hayatınının en tekdüze kısmı, San Shin Binası'nın bodrum katındaki odasında geçirdiği haftada kırk saatti. Yetişme tarzı ona, bazı Batılılar'da gördüğü gibi hayatlarını işteki başarılarıyla doldurma zorunluluğunu yüklemiyordu. Zevk, okuma ve rahatlık yeterliydi Nicholai için. Başkaları tarafından beğenilmek gibi bir koltuk değneğine ihtiyacı yoktu. Kendi gücüne inanma zorunluluğu yoktu. Eğlence gibi bir uyuşturucu maddeye de gereksinim duymuyordu. Ne yazık ki şartlar onu para kazanmaya zorlamaktaydı. Üstelik de Amerikalılar arasında. (Nicholai'nin çalışma arkadaşları gerçi Amerikalılar'dan başka İngilizler'i, Avustralyalılar'ı da kapsıyordu ama Amerikan yöntemleri, değerleri ve amaçları her zaman baskındı. Bu yüzden kısa zamanda İngilizler'i 'beceriksiz Amerikalılar', Avustralyalılar'ı da 'stajyer Amerikalılar' olarak görmeye başlamıştı.)

Şifre servisinin esas dili İngilizce'ydi. Ama Nicholai'nin hassas kulağı gerek yüksek sınıftan İngilizler'in, kelimelerin yarısını yuta yuta, ağzında bir şey geveler gibi konuşmasını gerek Amerikalılar'ın madeni çatırtısını tutmadığı için kendine değişik bir aksan buldu. İngiliz ve Amerikan dillerinin arasında bir orta yol. Bunun sonucu olarak, İngilizce'yi ana dili olarak kullananlar onu da her zaman ana dili İngilizce olan biri sandılar; ama bir başka bölgeden gelen biri.

Ara sıra iş arkadaşları Nicholai'yi partilerine ve gezilerine davet etmeye çalışıyorlardı. Onların iyi niyetli tenezzül olarak gördüğü bu

hareketin, Nicholai tarafından küstah bir eşitlik iddiası diye değerlendirileceği akıllarının ucundan bile geçmiyordu.

Nicholai'yi asıl sıkan onların bu eşitlik iddiası değildi. Kültürel bir karmaşıklık içinde bulunmalarıydı. Amerikalılar hayat standardını, yaşamın kalitesiyle karıştırıyorlardı. Fırsat eşitliğini kurumlaşmış beceriksizler ordusuyla, ataklığı cesaretle, sertliği erkeklikle, özgürlüğü serbestlikle, çok laf etmeyi canlılıkla, eğlenceyi zevkle karıştırdıkları gibi. Bütün bu karışıklıkların sonucu olarak da tabii adaletin yalnızca eşit olanlar arasında eşitlik sağlayacağı gerçeğini göremiyor, herkes arasında eşitlik sağlayabileceği hayaline kapılıyorlardı.

En iyimser günlerinde Amerikalılar'a çocuk gözüyle bakardı. Enerjik, meraklı, saf, iyi yürekli, kötü yetiştirilmiş çocuklardı bunlar. Bu açıdan bakıldığında Amerikalılar'la Ruslar arasında pek az fark vardı. Her ikisi de dışa dönük, harekete önem veren, fiziksel uluslardı. Maddi varlıklara ilgi duyan, güzellik karşısında şaşalayan, kendi ideolojilerinin en iyisi olduğuna inanan, olgunluktan uzak, kavgacı ve çok tehlikeli insanlar. Evet, tehlikeli! Çünkü ellerindeki oyuncaklar uygarlığı yok edebilecek kozmik silahlardı. Asıl tehlike, kötü niyetli olmalarından çok, bir hata yapabilmelerinde yatıyordu. Dünyayı mahvedecek olanın Machiavelli değil de Sancho Panza olabileceğini anlamak garip bir duyguydu doğrusu.

Yaşamın kaynağının bu insanların elinde olduğunu bilmesinden ötürü içi hiçbir zaman rahat değildi. Ama başka bir seçenek de yoktu. Tedirginliğine alışıp onunla bir arada yaşamayı öğrendi. Onlar arasında geçirdiği ikinci yılın mart ayında da, kurtlarla sofraya oturanın, kendisini konuk mu, yoksa yemek mi saydıklarını asla bilemeyeceğini de öğrendi.

Havanın bütün kapalılığına rağmen Japon ruhunun ölmezliği hâlâ kendine bir ifade yolu buluyordu. Hafif, iyimser bir şarkıyla. *Ringo no Uta* adlı şarkı ülkenin tüm nüfusunun dudaklarındaydı. Zaman zaman bu şarkının alçak sesle söylendiği duyuluyor, bazen de insanlar yalnızca melodisini mırıldanıyordu. Savaşın enkazından yeni bir ulus yaratmak çabasında olan binlerce kişi... Açlıkla dolu zalim

kışlar geçmiş, sel baskınlarıyla, zayıf tarım rekolteleriyle noktalanan ilkbaharlar gerilerde kalmıştı. Artık dünyanın onarılma dönemine girdiği duygusu yaygındı. Mart ayının nemli rüzgarları altında bile ağaçlara yeşil bir gölge inmeye başlamıştı: Bereketin hayaleti.

O sabah Nicholai işine geldiğinde keyfi öylesine yerindeydi ki, odanın kapısına asılmış askeri ifadede bile bir espri bulabildi: SCAP/COMCEN/SPHINX-FE (Kodlama-Dekodlama).

Aklı başka yerlerde, masanın başına geçip Mançurya'daki Sovyet İşgal Kuvvetleri'nden gelen şifreli mesajları çözmeye koyuldu. Bunlar sıradan mesajlar olup basit şifrelerle gönderilmişti. Ruslar'la Amerikalılar'ın askeri ve siyasal oyunlarına hiç ilgi duymadığı için mesajları iyi bir stenografın notlarını okumadan daktilo edebilmesi gibi genellikle anlamını fazla önemsemeden çözer, hazırlardı. Bu yüzden, az önce bir kenara ittiği mesajın önemi, ancak yenisi üzerinde çalışmaya başladığı zaman zihninde tomurcuklanabildi. Mesajı kutudan geri çekip bir kere daha okudu.

General Kishikawa Takashi, birinci derecede savaş suçlusu olarak yargılanmak üzere Ruslar tarafından uçakla Tokyo'ya getiriliyordu.

●

WASHINGTON

Bayan Swiven'in öncülüğünde dört adam asansöre bindiler ve kadın cebinden çıkardığı manyetik kartı '16. Kat' yazılı yerdeki deliğe sokuncaya kadar hareketsiz beklediler. Katın sayısının yarattığı izlenimin tersine, asansör yukarı çıkacağına, olanca hızıyla binanın bağırsağına doğru inmeye başlayınca, şifre adı Bay Haman olan tedhişçilikte stajyer Arap birden dengesini kaybetti ve bayan Swiven'e çarptı. Omuzları birbirine değince kadının gırtlağından gıcırtıya benzer bir ses çıktı.

"Çok özür dilerim, Madam. Birinci kattan on altıncı kata gidilirken yukarı çıkılır sanmıştım. Aslında matematiksel açıdan öyle de olmalıydı ama..."

OPEC temsilcisinin kaşlarını çatması bu saçma sözlere bir son verdi. Bay Haman bu sefer dikkatini Bayan Swiven'in ensesine çevirdi.

OPEC'in sorun çözücüsü Bay Able, kendisi de Arap olduğu için, bu ırktaşının titrek sesinden ve şaşkın hallerinden utanç duyuyordu. Bay Able'ın büyükbabası da, babası da, kendisi de Oxford mezunuydu. Ailesi uzun yıllardan beri İngilizler'le bir olup kendi yurttaşlarını sömürmenin avantajlarını tatmıştı. Kendi soyluluğunun yanında bu sonradan görme şaşkını fena halde küçümsüyordu. Tanrı bilir eskiden keçi çobanı olan bu salak, günün birinde çadırının kazığını toprağa çakarken petrol bulmuş, buralara kadar gelebilmişti.

Üstelik bu akşam samimi bir sosyal serüvenden alıkonulup buraya çağrılmasının nedeni de besbelli bu yurttaşının beceriksizliğiyle

ilgili olmalıydı. Onun ve CIA salaklarının. Bu gece onu Ana Şirket'in Yönetim Kurulu Başkanı bile çağırsa gitmezdi. Çağrı geldiği anda son derece yakışıklı ve iç gıcıklayıcı bir delikanlıyla sohbetteydi çünkü. Babası Amerikalı bir senatördü delikanlının.

OPEC'çinin soğuk kibirine karşın, Muavin asansörün ta dibine dayanmış duruyor, sanki aklında bu önemsiz sorundan çok daha acil şeyler varmış gibi görünmeye çalışıyordu.

Darryl Starr'a gelince, soğukkanlılık gösterisini inandırıcı kılabilmek için bir yandan cebindeki bozuk paraları şıkırdatıyor, bir yandan dişlerinin arasından ıslık çalıyordu.

Asansör birden zınk diye durdu. Bayan Swiven kapının açılabilmesi için aynı deliğe ikinci bir manyetik kart soktu. Arap çoban bu fırsattan yararlanıp onun kalçasını pat pat okşadı. Kadın irkilip uzaklaşmaya çalıştı.

Ahhh! diye düşündü Arap. Namuslu bir kadın. Herhalde bakire. Daha iyi. Çünkü bekaret Araplar'ın gözünde çok önemliydi. Mukayeseden ödleri koptuğu için. Hakları da yok değildi tabii.

Darryl Starr açıkça, Muavin ise kaçamak bakışlarla çevreyi inceliyorlardı. İkisi de daha önce 16. Kat'a hiç kabul edilmemişlerdi. Bay Able ise, Diamond'la çarçabuk el sıkıştı ve hemen sordu. "Ne oluyor böyle? Buraya sebep gösterilmeden çağrılmak hiç hoşuma gitmedi. Hele meşgul olduğum bir akşamda..."

Diamond "Anlattığım zaman daha da az hoşuna gidecek" dedi, sonra Starr'a döndü. "Otur şuraya. Roma'da sebep olduğun bokluğun büyüklüğünü görmeni istiyorum."

Starr omuzlarını kaldırıp aldırmıyormuş havasına büründü, konferans masasının başındaki beyaz plastik koltuklardan birine oturdu. Arap çoban ekran pencereden görünen manzaraya hayran hayran bakıyordu.

"Bay Haman?" dedi Diamond.

Araba farlarının Washington Anıtı üzerinde kayan ışıklarını izlerken Arap'ın burnu neredeyse pencerenin camına değiyordu. Aynı saatte aynı noktayı aydınlatan araba farları...

Diamond "Bay Haman!" diye tekrarladı.

"Ne? Ha. Evet! Şu şifre adımı hep unutuyorum. Ne kadar espriliyim."

"Otur!" dedi Diomand kuru bir sesle.

"Efendim?"

"Otur!"

Arap aptal aptal sırıtarak Starr'ın yanına oturdu. Diamond, OPEC temsilcisini masanın öbür başına yönelttikten sonra kendisi de döner koltuğuna geçti. "Söyleyin bana Bay Able. Bu sabah Roma Uluslararası Havaalanı'nda gerçekleşen bozgun eylemiyle ilgili neler biliyorsunuz?"

"Hemen hemen hiçbir şey. Kendimi taktik ayrıntılarıyla yoramam. Benim dalım ekonomik strateji." Pantolonunun kılıç gibi ütülenmiş kat yerinden hayali bir tozu parmağının bir hareketiyle uçurdu.

Diamond kısaca başını salladı. "Böyle şeylerle uğraşmak ikimize de düşmemeliydi" dedi. "Ama senin adamlarının ahmaklığıyla benimkilerin yeteneksizliği sonucu..."

"Bir dakika" diye lafa karıştı Muavin.

Diamond onu duymamış gibi devam etti. "...olayı bizim bizzat ele almanız gerekiyor. Sana biraz temel bilgi vereceğim; ortadaki durumu görebilesin diye. Bayan Swiven, lütfen not alın." Diamond birden başını kaldırdı ve CIA Muavini'ne baktı. "Sen ne diye ayakta dikiliyorsun?"

Muavin, dudakları sımsıkı, burun delikleri apaçık, cevap verdi. "Belki ötekilere yaptığın gibi bana da oturmamı emretmeni bekliyor olabilirim."

"Pekala. Otur!" Diamond'un bakışları ifadesiz ve yorgundu.

Muavin diplomatik bir zafer kazanmış havasında, Starr'ın yanındaki yere yerleşti.

Diamond'un aşağılayıcı ve hakaret dolu tavrı konferans süresi boyunca bir kere bile Bay Able'a yönelmedi. İkisi daha önce de birçok sorun üzerinde birlikte çalışmışlardı. Birbirlerine karşı bir tür saygıları vardı. Dostluk üzerine kurulu bir saygı değildi elbette, ama

ortak yönetim yeteneklerine, sorun analiz kapasitelerine, romantik ahlak ilkelerine aldırmaksızın karar verebilme kabiliyetlerine bir saygıydı bu. Petrol üreten Arap ülkeleriyle Ana Şirket arasındaki tüm paralegal ve ekstradiplomatik ilişkilerde, arkalarındaki kuvvetleri temsil etme görevi onlarındı. Ana Şirket'le petrol üreten ulusların çıkarları birbirine sıkı sıkıya bağlı olmakla birlikte, iki taraf da birbirine ortak çıkarların gerektirdiğinden fazla güvenmezdi. Bay Able'ın temsil ettiği ülkeler dünya arenasında, insanlarının dar çaplı yeteneğiyle kıyaslanamayacak kadar güçlüydüler. Sanayileşmiş dünya büyük bir ihtiyatsızlıkla kendi bekasını Arap ülkelerinin petrolüne bağlamış bulunuyordu; hem de rezervlerin ebedi olmadığını bildikleri halde -hatta bayağı sınırlı olduğunu bildikleri halde. Beri yandan, şu an için teknolojik dünyanın göz bebeği olduklarını pek iyi bilen ilkel ülkeler de, kendi kayalarının ve kumlarının altında yatan hayat suyunun ve onun getirdiği politik gücün sona ermesinden önce, kendilerine daha kalıcı servetler edinmek peşine düşmüşlerdi. Bu yüzden durmadan dünyanın her tarafından araziler satın alıyor, şirketleri ele geçiriyor, banka sistemlerine nüfuz ediyor, Batı'nın siyasal temsilcileri üzerinde maddi kontrol sağlamaya çabalıyorlardı. Bunları yaparken bazı avantajlara da sahiptiler. Bir kere çabuk iş görebiliyorlardı. Çünkü onlarda demokrasi denilen siyasal sistemin her şeyi ağırlaştıran dolambaçlı labirenti yoktu. İkincisi, Batı'nın politikacıları yozlaşmış kimselerdi ve her türlü pazarlığa açıklardı. Üçüncüsü de, Batı halkı hırslı, tembel, her türlü tarih bilincinden yoksun bir toplum olup, atom çağının da etkisiyle kıyametin eşiğinde yaşamakta oldukları duygusu içindeydiler. Bu yüzden yalnızca günlerini gün etmeye bakıyor, kendi ömür süreçleri içinde rahat etmeyi ve refah sağlamayı düşünüyorlardı.

Ana Şirket'i oluşturan dev enerji kuruluşları, Arap ülkelerinin şantajını her istedikleri anda kırıp yok edecek güce sahipti. Ham petrolün, kârlı bir çevre kirletme aracı haline getirilmeden önce hiçbir değeri yoktu. Onu işleyip o hale getirebilecek ve sonra dağıtımını sağlayacak olanaklar ise tümüyle Ana Şirket'in elinde toplanmıştı. Ama Ana Şirket'in asıl amacı, suni petrol darlıklarını alet olarak kul-

lanıp, sonunda tüm enerji kaynaklarının kontrolünü kendi eline geçirmekti. Kömürün de, atom enerjisinin de, güneş enerjisinin de, jeotermik enerjinin de. Bu açıdan bakıldığında, OPEC aslında Ana Şirket'in işine yarıyordu; küçük petrol darlıklarını ortaya çıkardığı için. Böyle durumlardan yararlanan Ana Şirket tundralara boru hattı döşeme olanakları bulabiliyor, hükümetlerin güneş veya rüzgar enerjisi konularındaki araştırmalarının yolunu tıkayabiliyor, canı istediğinde fiyat kontrolünü ortadan kaldırmayı bile başarıyordu. Buna karşılık olarak Ana Şirket de OPEC ülkelerine birçok bakımdan yardımcı oluyordu. Bu yardımlardan ilk göze çarpanı, Arap petrol ambargoları sırasında Batılılar'ın normal yolu seçip petrolün yattığı toprakları işgal etmelerini, petrolü kamu yararına açmalarını engellemekti. Bunu becerebilmek, Araplar'ın sandığından çok daha fazla kurnazlık istiyordu. Ana Şirket bu işleri yaparken bir yandan da kendisinin Amerika'yı petrol bakımından dışa bağımlı olmaktan kurtarmaya çalıştığı izlenimini yaratmak için büyük propagandalara girişiyor, sahne, sinema ve eğlence dünyasının en sevilen kişilerini kullanarak ve tabii onları petrol şirketlerine ortak edip sağladığı hizmetin karşılığını da vererek, kendi programları için halkın desteğini sağlıyordu. Bu programlar arasında fosil yakıt aranması, insan neslinin atom artıkları yüzünden tehlikeye atılması, denizlerin sualtı petrol sondajlarıyla kirletilmesi ve yakıt taşıyan tankerlerin en kötü biçimde kullanılarak büyük tehlike yaratması da yer almaktaydı.

Şu anda Ana Şirket'le OPEC kuvvetleri çok duyarlı bir geçiş evresinde bulunmaktaydılar. Birisi elindeki petrol tekelini tüm enerji kaynakları için geçerli kılmaya çalışır, bu yolla petrol rezervleri tükendiğinde kârının azalmamasını sağlamaya uğraşırken, diğeri de elindeki petrol kazancını Batı dünyasındaki gayri menkul ve sanayi varlıklarına çevirmeye uğraşıyordu. İşte bu nazik geçiş dönemini kolayca atlatabilmek için iki taraf Bay Diamond'la Bay Able'a, önlerine çıkabilecek üç büyük engelle boğuşup onları saf dışı bırakma görev ve yetkisini vermek zorunda kalmışlardı. Bu engellerden birincisi, Filistin Kurtuluş Örgütü (FKÖ)'nün can sıkıcı olaylar yaratarak Araplar'ın kazançlarından hisse kapmaya çalışması, ikincisi CIA ile onun

yönettiği NSA örgütlerinin akılsız hareketleriyle işlere burunlarını sokup ortalığı karıştırmaları, üçüncüsüyse İsrail'in hayatta kalmak için bencil bir inatla direnmesiydi.

Yani özetlemek gerekirse, Ana Şirket'in kuvvetini kullanarak CIA'yı ve Batılı ülkeleri kontrol altında tutmak Bay Diamond'un görevi, tek tek Arap ülkelerini hizaya sokmak da Bay Able'ın görevi oluyordu. Bay Able'a düşen bu ikinci görev özellikle zordu, çünkü bu Arap ülkeleri genellikle ortaçağ diktatörlüklerinden ve kaos içinde askeri sosyalizmlerden oluşan garip karışımdı.

Gene de en büyük sorunları FKÖ'yü kontrol altında tutabilmekti. OPEC'in de, Ana Şirket'in de gözünde, FKÖ, önemiyle kıyaslanamayacak kadar rahatsızlık veren bir mikroptu. Ama her nasılsa tarihin akışı bu topluluğu ve onların küçük bir ayrıntı düzeyinden öteye gitmeyen amacını birçok Arap ülkesine benimsetmiş bulunuyordu. Aslında FKÖ, yarattığı tüm sorunlarla birlikte ortadan kalkıverse, herkes çok daha mutlu olacaktı. Fakat ne yazık ki bunların hastalığı, çok bulaşıcı olmakla birlikte, öldürücü bir hastalık değildi. Gene de Bay Able onları sindirmek, güçsüz kılmak için elinden geleni yapıyordu. Son zamanlarda Lübnan faciasını yaratmakla da onları epey çökertmeyi, güçlerini ellerinden almayı başarmıştı.

Bununla birlikte, Filistin teröristlerinin Münih Olimpiyatları saçmalığını yaratmalarına engel olamamıştı. Ve o olay yıllardan beri Batı'da ustaca yönetilen Yahudi aleyhtarı propagandanın bir çırpıda canına okumuş, Yahudiler'i tekrar zavallı kurbanlar durumuna sokmuş, herkesin vicdanında yeniden yer bulmalarını sağlamıştı. Bay Able aslında bu konuda kendine düşeni yapmış, olaydan önce Bay Diamond'u uyarmış, Diamond da Batı Almanya Hükümeti'ne haber göndermiş, onların olaya engel olacaklarını sanmıştı. Oysa Alman Hükümeti yan gelip yatmayı, olayların rahat rahat gelişmesine izin vermeyi seçmişti işte. Zaten Yahudiler'in korunması Almanlar'ın vicdanında hiçbir zaman ön sırayı alan bir amaç değildi.

Evet, Diamond'la Able arasında tarih sayılabilecek kadar uzun süreli bir işbirliği, karşılıklı saygı ve hayranlık vardı. Ama dostluk yoktu. Diamond, Bay Able'ın cinsel eğilimlerinin karışıklığından te-

dirginlik duyuyor, bununla da yetinmeyip Arap'ın kültürel avantajlarına, sosyal rahatlığına gıpta ediyordu. Çünkü Diamond, New York sokaklarında, hem de Batı Yakası sokaklarında büyümüştü. Sonradan yükselen bütün 'pleb'ler gibi o da iyi yetiştirilmiş olmayı kusur sayan züppeliğe saplanmış gitmişti.

Bay Able da Diamond'a karşı, saklama zahmetine katlanmadığı bir aşağılama duyuyordu. Onun gözünde kendi görevi vatansever ve soylu bir görevdi. Kendi halkını, petrol bittiği zaman güçlü kılacak ortamlar yaratmaya çabalıyordu. Diamond'un yaptığı işe ise ancak orospuluk denebilirdi. Çünkü o kendi halkının çıkarına karşı, para veren tarafın hesabına çalışıyor, serveti ve kuvvet gösterilerini her şeye tercih ediyordu. Diamond, Able'ın gözünde prototipik bir Amerikalı'ydı. Şeref ve gurur kavramlarını kazanç şehvetine kurban eden biriydi. Zaten Amerikalılar için dejenere bir halk diye düşünürdü. Bunların kibarlık anlayışı iyi cins, yumuşak tuvalet kağıdı kullanmakla ölçülüyordu. Otoyollarda yarışa kalkan şımarık çocukların boş vakitlerinde CB radyolarıyla oynadığı, İkinci Dünya Savaşı pilotu olmaya özendiği bir ulus. En çok tutulan şairin Rod McKuen olduğu bir ülkeden başka ne beklenebilirdi ki?

Konferans masasının ucunda otururken Bay Able'ın kafasından işte bu tür düşünceler geçmekteydi. Yüzü sakin, dudaklarında terbiyeli ama uzağa itici hafif bir gülümsemeyle tiksintisini göstermemeye dikkat ederdi. Çünkü kendi halkının Amerikalılar'la işbirliğini sürdürmek zorunda olduğunu biliyordu. Ta ki bu salakların tüm ülkesini ayaklarının altından satın alma işlemi bitinceye kadar.

Bay Diamond arkasına yaslanmış oturuyor, gözleri tavanda, sorunu anlatmaya neresinden başlayacağına karar vermeye çalışıyordu. Acaba neresinden başlarsa işi kendi hatası gibi göstermeyebilirdi? "Pekala" dedi sonunda. "Şimdi biraz geriden başlayalım. Münih Olimpiyatları fiyaskosundan sonra sen FKÖ'yü kontrol altında tutacağına ve gelecekte bu tür ters propagandaya çanak tutacak şeyler yaptırmayacağına söz vermiştin."

Bay Able içini çekti. Neyse bari Diamond söze İsrailliler'in Kızıl Deniz'i yarıp nasıl geçtiğinden başlamamıştı. Ona da şükür.

Diamond devam etti. "Onlara bir ödün olmak üzere de...adı neydi... O herifin Birleşmiş Milletler kürsüsüne çıkıp Yahudiler'e istediği gibi küfretmesine izin verilmişti. Ama senin bu taahhütlerine karşın, son zamanlarda Kara Eylülcüler'den bir grubun İngiltere'de Heathrow Havaalanı'ndan uçak kaçırmak için senden izin aldıklarını öğrendik. Bunların arasında Münih işine karışmış olanlardan da iki kişi vardı."

Bay Able omuzlarını kaldırdı. "Niyetleri koşullara göre değiştirmek gerek. Her yaptığımızı sana açıklamak zorunda değilim. Yalnızca bu son ödünü neden verdiğimizi kısaca söyleyeyim. Amerikan baskısının İsrail'i kendini savunmakta güç duruma düşürmesini beklerken gösterdikleri sabrın karşılığıydı. O kadar."

"Biz de bu düşüncenize hak verdik. Pasif yardım olarak ben CIA'ya Kara Eylülcüler'e engel olmamaları için emir verdim. Bu emir belki de zaten gereksizdi, çünkü CIA'nın geleneksel beceriksizliği bu konuda isteseler bile bir halt edemeyeceklerini göstermeye yeter sanıyorum."

Muavin itiraz etmek üzere hafifçe öksürürerek boğazını temizledi ama Diamond elini havaya kaldırarak onu susturdu ve devam etti. "Sonra pasif yardımdan bir adım ileriye geçtik. Bu arada küçük ve gayri resmi bir İsrail örgütünün Münih katliamının öcünü alma peşine düştüğünü öğrenmiş bulunuyorduk. Bunların Kara Eylülcüler'e bulaşmasını, önceden bir bozgun eylemiyle önlemeye karar verdik. İsrailli grubun lideri Asa Stern adında bir adamdı. Eski bir politikacı. Oğlu Münih'te öldürülen atletler arasındaymış. Biz Stern'in öldürücü kanserden yattığını bildiğimiz için... -ki gerçekten de iki hafta önce öldü- kurduğu örgütün de bir avuç genç idealistten başka kimseyi kapsamadığının farkında olduğumuz için, sizin haberalma sisteminizle bizim CIA'nın el ele vererek bunları kolayca sahneden silebileceği yargısına varmıştık."

"Yapamadılar mı?"

"Yapamadılar. Şu masada gördüğün iki adam bu bozgun eyleminde sorumlu olan kişiler işte. Arap olanı gerçi yalnızca stajyer durumunda ama... Gene de, Roma Havaalanı'nda fazla salçalı bir gös-

teri sonucunda Stern grubunun iki üyesini saf dışı etmeyi başardılar. Etrafta bulunan yedi kişinin de kanına girerek! Ama grubun bir üyesi, ölen liderin yeğeni olan Hannah Stern adında bir kız, aradan sıyrılıp kurtulmayı başardı."

Bay Able içini çekip gözlerini yumdu. Bu karmaşık hükümetli ülkede hiçbir iş doğru dürüst yapılamıyor muydu yoksa? Dünyanın artık demokrasi çağının bir adım ötesine geçtiğini ne zaman anlayacaklardı bunlar? "Yani bir genç kız bozgun eyleminden kurtuldu diyorsun, öyle mi? Bence bunun pek önemi olamaz. Bu kızın tek başına kalkıp Londra'ya gideceğini ve bunca eğitimden geçmiş, tecrübeli altı Filistinli teröristi öldürebileceğini mi düşünüyorsun? Üstelik o teröristler hem senin hem de benim örgütlerim tarafından korunurken! Ve İngiliz MI-5 ve MI-6 sistem eri de bize yardım ederken! Gülünç bu!"

"Evet, gülünç ama, Bayan Stern Londra'ya gitmiyor. Kızın Fransa'ya gittiğinden kesinlikle eminiz. Ayrıca şu anda Nicholai Hel adlı eflatun kart sahibi bir adamla ilişki kurmakta olduğundan da eminiz. Bu adam senin adamlarını da, benimkileri de, İngilizler'i de atlatıp Kara Eylülcüler'in canını okuyabilecek ve dönüşte Fransa'daki bir öğle yemeği randevusuna yetişebilecek bir adam."

Bay Able, Diamond'u dikkatli bakışlarla süzdü. "Sesinde sezdiğim o şey...hayranlık mı?"

"Hayır! Hayranlık diyemeyeceğim. Ama Hel kenara itilebilecek biri değil. Sana onun geçmişi hakkında biraz bilgi vereceğim. Bu fiyaskoyu onarmak için neler yapmak zorunda kalabileceğimizi anlayasın diye." Diamond, konsolun başında hiç dikkati çekmeden oturan Başyardımcı'ya döndü. "Hel'le ilgili verileri masaya yansıt."

Şişko'nun cılız, noksan verileri önlerindeki masanın cam bölümüne yansırken Diamond bir yandan hızlı hızlı konuşuyor, adamın biyografisindeki noksanları tamamlıyordu. Sonunda Nicholai Hel'in şifre servisinde çalışırken General Kishikawa'nın Tokyo'ya getirileceğini ve Ruslar tarafından Savaş Suçluları Komisyonu önünde yargılanmaya sunulacağını öğrendiği noktaya kadar gelindi.

OOO

JAPONYA

Nicholai derhal mazeret izni istedi ve dileği kabul edildi. Bütün zamanını, bütün enerjisini Generali bulmaya hasretmek istiyordu. Bir haftayı kabus gibi geçirdi. Gereksiz kırtasiyecilik işlemleri arasında, yavaşlatılmış tempoda gidip geliyor, tüm bürokrasi engellerine to sluyor, kendi kendine işleyen gizlilik sistemlerine, bürokratik yetenei ksizliklere, kişisel kayıtsızlıklara çarpıp duruyordu. Japon Hükümet i nezdinde yaptığı başvurular hiçbir sonuç vermedi. Orada sistemlk er çok durgundu. Japonlar'ın organizasyonu aşırıya kaçırma eğilimi v e bir de sorumluluğu azaltmak için sürekli olarak çok kişi arasında paylaştırma yöntemi yüzünden, yeni alışmaya çalıştıkları demokrati k sistem burayı büsbütün hareketsizliğe itmiş bulunuyordu.

Bun un üzerine Nicholai askeri yönetimlere döndü. Koparabildiği tek tük bilgi parçalarını mozaik işler gibi bir araya getirerek Genercovdanması olayını bir dereceye kadar açıklığa kavuşturabildi. Ama bun u elde ederken kendini tehlikeye attığının, fazla göze görünür hale g etirdiğinin de farkındaydı. Her türlü vatandaşlık haklarından yoksun olarak, sahte kimlik belgeleriyle yaşayan bir insan için bürokratların başına bela olmak, onları işlemeyen statüko kuralları yüzünden habire tedirgin etmek çok tehlikeli bir şeydi.

Bir haftalık araştırma, soruşturma, can sıkma çabalarından elde geçen sonuçlar pek de ahım şahım değildi. Nicholai'nin öğrenebildiğine göre Kishikawa-san, Sovyetler tarafından Savaş Suçluları Ko-

misyonu'na teslim edilmişti. Bu durumda davanın savcılığını Ruslar yapacaktı. General şu anda Sugamo Cezaevi'nde tutuklu bulunuyordu. Savunma görevini Amerikalı bir subay üstlenmişti. O adamı uzun süre mektuplarla, telefonlarla hırpaladıktan sonra bir görüşme randevusu sağlayabildi: Sabahın erken saatlerinde yer alacak ve yarım saatten fazla sürmeyecek bir görüşme.

Nicholai o sabah şafak sökmeden kalktı, kalabalık bir tramvaya binip Yotsuya Bölgesi'ne gitti. Akebonobashi Köprüsü'nden, yani Şafak Köprüsü'nden yürüyerek geçerken gökyüzünün doğu bölümüne soluk gri bir sabah ışığının yayılmaya başladığını gördü. Biraz ileride Ichigaya Kışlası görünüyordu. Batı adaletinin insanlık dışı makinesi.

Üç çeyrek saat, avukatın bodrum katındaki çalışma odası dışında, tahta bir kerevete oturup bekledi. Sonunda çabuk öfkelenen ve belli ki gereğinden fazla iş yüklenmiş bulunan bir sekreter göründü ve onu Yüzbaşı Thomas'ın karmakarışık çalışma odasına soktu. Yüzbaşı başını önündeki kağıtlardan kaldırmaksızın elini havada sallayarak ona oturmasını işaret etti. Ancak sayfayı okuyup bitirdikten ve dibine küçük bir not iliştirdikten sonra gözlerini kaldırıp konuğuna baktı.

"Evet?" Sesinde gerginlikten çok yorgunluk vardı. Savaş suçlularından altı tanesinin savunması ona verilmişti. Emrindeki personel az, verilen bilgi yetersizdi. Oysa savcılık bölümünün eli altında onunkine kıyasla çok geniş bir örgüt ve araştırma mekanizması hazır bulunmaktaydı. Adamın şanssızlığı, Anglosakson adaletine olan idealist inancıydı. İşini gerektiği gibi görebilmek için kendisini öyle zorluyordu ki, yorgunluk, umutsuzluk ve kadercilik her kelimesine, her hareketine sinmişti artık. Tek bir amacı kalmıştı: Bu pisliği bir an önce sona erdirip sivil hayatına geri dönmek, Vermont'taki yazıhanesinde eski günlerdeki gibi avukatlık yapabilmek.

Nicholai, General Kishikawa'yla ilgili bilgi istediğini anlattı.

"Neden?"

"Dostumdur."

"Dost mu?" Yüzbaşı kuşkulu gibiydi.

"Evet efendim. Bana... Şanghay'dayken yardım etmişti."

Yüzbaşı Thomas birbirine benzeyen bir sürü dosyanın arasından Kishikawa dosyasını çekip çıkardı. "Ama o sırada siz çocuktunuz herhalde."

"Yirmi üç yaşındayım efendim."

Yüzbaşının kaşları hafifçe yukarıya kalktı. Nicholai'nin genç görünüşü herkesi yanılttığı gibi onu da yanıltmıştı. "Özür dilerim," dedi. "Sizi çok daha genç sanmıştım. Kishikawa bana yardım etti derken ne demek istiyorsunuz?"

"Annem öldüğü zaman bana baktı."

"Anlıyorum. İngiliz'siniz, değil mi?"

"Hayır."

"İrlandalı mısınız?" Gene 'başka bir yerin aksanı' etkisi çıkmıştı ortaya.

"Hayır Yüzbaşım. SCAP'ta tercüman olarak çalışıyorum." Konuyla ilgisi olmayan vatandaşlık durumundan, daha doğrusu *vatandaşsızlık* durumundan uzaklaşmak en doğru yoldu.

"Ve Generali tanıyan biri olarak karakteri hakkında tanıklık etmek istiyorsunuz, öyle mi?"

"Nasıl yardım edebilirsem etmek istiyorum."

Yüzbaşı Thomas başını salladı, elleriyle masanın üstünü yoklayarak bir sigara aradı. "Açık konuşmak gerekirse, pek yardım edebileceğinizi sanmıyorum," dedi. "Burada işimiz çok, elemanımız az. Ben de enerjimi kurtarma olasılığı gördüğüm sanıklar üzerinde toplamaya karar verdim. Kishikawa'yı o gruba sokamam. Belki bu size biraz fazla soğukkanlı bir tutum gibi gözükebilir ama bence dürüst konuşmakta yarar var."

"Ama... General Kishikawa'nın hiçbir suç işlemiş olabileceğine inanamam. Neyle suçluyorlar onu?"

"A sınıfı suçluları arasında. Yani insanlığa karşı işlenmiş büyük suçlar. Bu da her ne demekse..."

"Ama ona karşı kimler ifade verecek? Ne yapmış diyorlar?"

"Bilmiyorum. Savcılık Ruslar'ın görevi. Belgeleri ve kaynakları dava gününden bir gün öncesine kadar bana göstermiyorlar. Sanırım suçlamalar, kendisi Şanghay'da askeri valiyken yaptıkları üzerinde

toplanacaktır. Propaganda görevlileri birkaç kere kendisinden 'Şanghay Kaplanı' diye söz etmişlerdi."

"Şanghay Kap... Ama bu çılgınlık! O bir yöneticiydi. Su sisteminin yeniden onarılıp çalışır hale gelmesini sağlamıştı, sonra... Hastaneleri... Ona nasıl...?"

"Valiliği sırasında dört kişiyi ölüme mahkum ettirmiş ve hükümleri infaz ettirmiş. Bunu biliyor muydunuz?"

"Hayır, ama..."

"Tanrı bilir o dört adam katil, hırsız ya da seks manyağı falandı. Bildiğim bir şey varsa, İngiliz işgal bölgelerinde on yıllık idam ortalaması yüzde on dört virgül altı tutuyor. Şimdi siz sanırsınız ki bu ortalama sizin General'inizin işine yarayacak. Oysa öyle değil. Onun astırdığı dört kişi 'Halk kahramanları' diye nitelendiriliyor. Bir vali de elbette halk kahramanlarını idam ettirip de yakasını kurtaramaz. Hele adı Şanghay Kaplanı'na çıkmışsa."

"Kimse ona öyle demezdi!"

"Şimdi diyorlar." Yüzbaşı Thomas arkasına yaslandı, işaretparmaklarını göz çukurlarına bastırdı, sonra kendini uyandırabilmek için olacak, ellerini kül rengi saçlarının arasından geçirdi. "Üstelik bu takma adın duruşma sırasında en azından yüz kere geçeceğine de bahse girebilirsiniz. Davayı daha şimdiden kaybetmiş izlenimi yaratıyorsam özür dilerim. Ama bu seferkini kazanmanın Sovyetler için çok önemli olduğunu iyi biliyorum. Bu konuda büyük propaganda yapıyorlar. Biliyorsunuz, savaş esirlerini ülkelerine iade etmedikleri için Ruslar çok eleştiriliyordu. Ele geçirdikleri tüm esirleri Sibirya'da 'Yeniden Eğitim Kampları' dedikleri yerlerde tutuyor ve kendi inançlarına tümüyle inandırmadan hiçbir yere salıvermiyorlar. Bugüne kadar da, Kishikawa hariç, bir tek savaş suçlusunu bile komisyon önüne getirmediler. Bu davayı kazanmak onları dünya kamuoyunun gözünde görevlerini yapan, Japon emperyalistlerini doğru yola çevirip dünyayı sosyalizme hazır duruma getirmeye çabalayan kişiler olarak gösterecek. Belki siz Kishikawa denilen bu adamın suçsuz olduğuna inanıyor olabilirsiniz. Belki de haklısınız. Ama sizi temin ederim ki adam savaş suçlusu sayılabilecek durumda. Çünkü bir kere bu şerefe

ermeni'n birinci şartı, kaybeden taraftan olmaktır. O da kaybeden taraftayd[ı].” Yüzbaşı Thomas eski sigarasının izmaritinden bir yenisini yak[ıp], ötekini taşmaya hazır bir kül tablasının içine attı. Ağzından key[ifsiz] bir gülme kurtuldu. “Eğer savaşı kazanan öteki taraf olsaydı, Roo[sevelt'e] ya da General Patton'a neler olabilirdi, bir düşünsenize” de[di]. “Tabii eğer karşı taraf da dürüstlük taslayıp Savaş Suçluları Komis[yonu] gibi bir şey kurma yolunu seçseydi. İnanın bana suçlu gözükm[ekten] kurtulabilecek tek tük insanlar, bizi Milletler Cemiyeti'nin dışın[da] tutmaya çalışan izolasyon taraftarları olurdu. Ve herhalde onları k[ısa] sürede yöneticiler durumuna getirirler, bizim şimdi onlara yaptığımız nun[ları] onlar bize yapmaya kalkarlardı. Bu işler böyledir, evlat. Şimdi b[en]im tekrar işime gömülmem gerek. Elimde yarın yapılacak bir duru[ş]ma var. Suçlusu kanserden ölmek üzere olan bir ihtiyar. İmparator[un] emirlerine uymaktan başka hiçbir şey yapmadım, deyip duruy[or]. Ama duruşmada ona da herhalde 'Luzon Leoparı' ya da 'Pago P[u]ago Puması' falan diyeceklerdir. Hem biliyor musun, evlat? Belki adar[ı] sahiden Luzon Leoparı da olabilir. Bu konuda hiçbir şey bilmiyorum [ki]! Zaten olsa da olmasa da bir şey fark etmeyecek.”

“Hiç değilse onu görebilir miyim[?] Ziyaret edebilir miyim?”

Yüzbaşı Thomas'ın başı önüne e[ğ]ikti. Daha şimdiden ertesi günkü davanın ikinci sayfasını okumaya [başlamıştı] bile. “Efendim?” diye sordu.

“General Kishikawa'yı ziyaret etmek istiy[orum]. Edebilir miyim?”

“Ben o konuda bir şey yapamam. Adam Ru[slar]'ın tutuklusu. Onlardan izin alman gerekir.”

“Siz nasıl görüşüyorsunuz onunla?”

“Daha görüşmedim.”

“Kendisiyle konuşmadınız bile, öyle mi?”

Yüzbaşı Thomas yorgun gözlerini kaldırıp baktı. “Onun duruşmasına kadar daha altı hafta var. 'Luzon Leoparı' ise yarın çıkarılıyor. Sen git Ruslar'la görüş. Belki sana yardımcı olabilirler.”

“Kimi göreyim?”

“Ne bileyim, evlat! Hiçbir fikrim yok.”

Nicholai ayağa kalktı. "Anlıyorum" dedi. "Teşekkür ederim."

Tam kapıya vardığı sırada Yüzbaşı Thomas arkasından "Üzgünüm, evlat" diye seslendi. "Gerçekten üzgünüm."

Nicholai başını salladı, odadan çıktı.

Aradan aylar geçtikten sonra Nicholai, Yüzbaşı Thomas'la, Ruslar'ın tarafında onun karşıtı olan Albay Gorbatov arasındaki farkları uzun uzun düşünmeye vakit bulacaktı. Süper güçlerin düşünüş biçimleri, insanlara ve sorunlara eğiliş biçimleri arasındaki genel farkların sembolleri gibiydi bu iki adam arasındaki ayrılıklar. Amerikalı konuya karşı içten ilgili, merhametli, telaş içinde, organizasyondan nasibi olmayan ve sonuç olarak elbette tümüyle yararsız biriydi. Rus ise güvensiz, kayıtsız, ama iyi hazırlanmış, bol bilgi toplamış biri olduğu için sonunda Nicholai'ye yarar sağlayabilmişti.

Nicholai o anda geniş puflu bir koltukta oturuyor, karşısındaki Albay'a bakıyordu. Albay elindeki çay bardağını evirip çevirerek içindeki iki parça kesme şekeri eritmeye çalışıyor, şekerler bardağın dibinde dönüp dolaşıyor, ama asla tam anlamıyla erimiyorlardı.

"Çay istemediğinizden emin misiniz?" diye sordu Albay.

"Teşekkür ederim. Hayır." Nicholai toplumsal nezaketle zaman kaybetmeye niyetli değildi.

"Oysa ben çay tiryakisiyim. Öldüğüm zaman otopsimi yapacak adam içimi çizme derisi gibi kahverengine boyanmış bulacak." Gorbatov kendi bayat esprisine gülümsedikten sonra bardağını metal bardak zarfının içine koydu. Gözündeki yuvarlak madeni çerçeveli gözlükleri çıkardı ve temizlemeye çalıştı. Daha doğrusu başparmağıyla işaretparmağı arasına aldığı camları ovalayarak kiri camın her tarafına eşit biçimde dağıtmaya savaştı. Bunu yaparken uzun kirpikli gözlerini karşısında oturan genç adama dikmişti. Gorbatov hipermetrop olduğu için Nicholai'nin çocuksu yüzünü, şaşırtıcı yeşil gözlerini gözlüksüz de çok net olarak görebiliyordu. "Demek General Kishikawa'nın dostusunuz," dedi. "Onun iyiliğini isteyen bir dost. Öyle mi?"

"Evet Albay'ım. Olanak bulursam ona yardım etmek istiyorum."

"Bu normal tabii. Dostluk böyle günler için değil midir?"

"En azından, onu cezaevinde ziyaret edebilmek için izin istiyorum."

"Tabii, elbette istersiniz. Normal bir şey." Albay gözlüklerini tekrar gözüne takıp çayından bir yudum aldı. "Rusça'yı çok iyi konuşuyorsunuz, Bay Hel. Kibar bir aksanla. Çok iyi eğitilmişsiniz."

"Bu eğitilmiş olduğum için değil. Annem Rus'tu."

"Ha, elbette."

"Rusça'yı hiçbir zaman ders alarak öğrenmedim. Rusça benim için bir beşik diliydi."

"Anlıyorum, anlıyorum." Konuşmanın yükünü karşı tarafa taşıtmak, Gorbatov'un tipik yöntemiydi. Kendisi yalnızca küçük heceler ve kelimelerle katkıda bulunuyor, inanmadığını belli edecek kadar bir ses çıkarmakla yetiniyordu. Nicholai bu apaçık taktiğin işlemesine izin verdi. Çünkü artık mücadele etmekten, çıkmaz sokaklara sapıp gerisingeri dönmekten usanmıştı. Ayrıca bir an önce Kishikawasan'la ilgili bir şeyler öğrenmeye can atıyordu. Bu nedenle konuşurken gereğinden fazla bilgi veriyordu ama daha sözler ağzından çıkarken bile, bunların kolay inanılır şeyler olmadığını kendi de fark ediyordu. Bunu anlayınca daha dikkatli anlatmaya çalışıyor, bu dikkati yüzünden, yalan söyleyen birine daha çok benziyordu.

"Benim büyüdüğüm evde Rusça, Fransızca, Almanca ve Çince hep beşik dilleriydi, Albay'ım."

"Bu kadar kalabalık bir beşikte yatmak oldukça rahatsız bir şey olmalı."

Nicholai gülmeye çalıştı ama ağzından çıkan ses zayıftı. İnandırıcılıktan da uzaktı.

Gorbatov "Ama herhalde İngilizce'yi de çok iyi konuşuyor olmalısınız?" diye devam etti. Bunu İngilizce sormuştu. Belli belirsiz bir İngiliz aksanıyla.

Nicholai gene Rusça olarak "Evet" diye karşılık verdi. "Japonca'yı da. Ama bunlar sonradan öğrendiğim diller.

"Yani beşik dili değil, öyle mi?"

"Evet, öyle." Nicholai kendi sesindeki sinirliliğe bir anda pişman oldu.

"Anlıyorum." Albay masasının başındaki koltukta arkasına yaslandı. Moğol tipi çekik gözlerinde eğlendiğini belirten ışıklar oynaşarak Nicholai'yi süzdü. "Çok iyi eğitilmişsiniz. İnsanı gafil avlayacak kadar da genç görünüyorsunuz. Ama beşik dillerinizle beşik sonrası dillerinizin tümüne rağmen, Bay Hel, siz bir Amerikalı'sınız, öyle değil mi?"

"Amerikalılar'ın yanında çalışıyorum. Tercüman olarak."

"Ama aşağıdaki görevlilere Amerikan kimliği göstermişsiniz."

"O kimliği bana işim nedeniyle verdiler."

"Ha, elbette. Anlıyorum. Ama hatırladığıma göre benim size sorduğum soru kimin hesabına çalıştığınız değil, hangi ülkenin vatandaşı olduğunuz yolundaydı. Amerikalı'sınız, değil mi?"

"Hayır Albay'ım. Değilim."

"Nesiniz öyleyse?"

"Şeyy... Galiba en çok Japon sayılabilirim."

"Yaaa! Ama Japon'a pek benzemediğinizi söylersem beni mazur görür müsünüz acaba?"

"Annem Rus'tu, daha önce söylediğim gibi. Babamsa Alman'dı."

"Ah, o zaman durum aydınlanıyor tabii. Tipik bir Japon soyu."

"Benim hangi ulustan olduğumun konuyla ilgisini göremiyorum."

"Sizin görüp görmemeniz önemli değil. Lütfen soruma cevap verin."

Konuşmanın birden soğuklaşması Nicholai'nin öfkesini ve umutsuzluğunu kontrol altına almasını sağladı. İçine derin bir soluk çekti. "Şanghay'da doğdum," dedi. "Buraya savaş sırasında geldim. General Kishikawa'nın yardımları sayesinde. Aile dostumuzdu."

"O halde siz hangi ülkenin vatandaşısınız?"

"Hiç."

"Sizin için ne kadar güç bir durum olmalı."

"Evet, öyle. Kendimi geçindirebilecek bir iş bulmamı çok güçleştirmişti."

"Bundan eminim, Bay Hel. O umutsuzluk içinde bir iş bulabilmek, biraz para kazanabilmek için ne olsa yapmaya hazır olduğunuzu çok iyi anlıyorum."

"Albay Gorbatov, ben Amerikalılar'ın ajanı değilim. Onların yanında çalışıyorum ama ajanları değilim."

"Yaptığınız bu ayrımlar, itiraf edeyim ki benim ayırt edemeyeceğim kadar ince şeyler."

"Ama Amerikalılar neden General Kishikawa'yla görüşmek istesinler? Savaş boyunca genellikle idari görevlerde bulunmuş olan bu subayla ilişki kurmak için neden bu kadar zahmete girsinler?"

"İşte ben de sizden bunu açıklamanızı bekliyorum, Bay Hel" diye gülümsedi Albay.

Nicholai ayağa kalktı. "Belli ki bu konuşmamızda siz benden daha çok eğleniyorsunuz," dedi. "Değerli zamanınızı boşa geçirtmek istemem. Herhalde kanatlarının yolunması için sıra bekleyen bir sürü sinek vardır."

Gorbatov yüksek sesle güldü. "Yıllardan beri bu tonda bir konuşma duymamıştım" dedi. "Kültürlü saray Rusça'sıyla aşağılayıcı kibir bir arada! Harika doğrusu! Otur, delikanlı. Otur yerine. Şimdi anlat bana bakalım, General Kishikawa'yı neden görmek istiyorsun?"

Nicholai kendini tekrar puflu koltuğa bıraktı. Bezgindi. İçi boşalmış gibiydi. "Nedeni sizin inanmak istemeyeceğiniz kadar basit. Kishikawa-san bir dosttur. Hemen hemen bir babadır benim için. Şimdi ise yalnız. Ailesi yok. Kendisi hapiste. Ona yardım etmem gerek, yapabilirsem tabii. En azından onu görmem gerek...konuşmam gerek."

"Bir evlada düşen en temel görev. Çok normal. Bir çay almak istemediğinizden emin misiniz?"

"Eminim, teşekkür ederim."

Albay kendi bardağını tekrar doldururken masanın üstünden büyük, sarı bir zarf çekti. İçindeki kağıtlara şöyle bir göz attı. Nicholai kendisini dışarıda üç saat bekletmelerinin nedenini şimdi anlıyordu. Bu dosyayı hazırlayabilmek içindi besbelli. "Görüyorum ki sizi Sovyetler Birliği vatandaşı olarak gösteren ikinci bir kimliğiniz daha varmış. Herhalde bu durum açıklama gerektirecek kadar seyrek rastlanan bir durum."

"SCAP örgütündeki haberalma kaynaklarınız çok iyi galiba."

Albay omuzlarını hafifçe kaldırdı. "Fena sayılmaz."

"Bir arkadaşım vardı. Bir bayan... Amerikalılar'ın yanında iş bulmamı sağlamıştı. Bana Amerikan kimliğimi o çıkarttırdı ve..."

"Özür dilerim Bay Hel, bugün istediklerimi hiç iyi ifade edemiyorum galiba. Ben size Amerikan kimliğinizi sormadım. Beni ilgilendiren Rus kimliğinizdi. Sorularıma gerekli açıklığı veremediğim için özür dilerim."

"Ben de onu anlatmaya çalışıyordum."

"Ah, o halde affedin beni."

"İşte bu bayan arkadaş, Amerikalılar'ın benim gerçekte kendi vatandaşları olmadığımı anlamaları halinde başımın derde girebileceğini düşündü. Böyle bir olasılığa çare olarak da, beni Rus olarak gösteren ikinci bir kimlik çıkarttırdı. Bunu gerektiğinde meraklı Amerikan Askeri İnzibatları'na gösterecek ve sorgudan kurtulacaktım."

"Böyle bir durum başınıza kaç kere geldi?"

"Hiç gelmedi."

"Belirttiğiniz bu sıklık, başta girişilen zahmeti gereksiz kılıyor. Hem neden Rus kimliği? Neden o kalabalık beşiğinizden seçilebilecek başka herhangi bir ülkenin kimliği değil?"

"Sizin de belirttiğiniz gibi, Doğulu tipim yok. Amerikalılar'ın Alman vatandaşlarına karşı tutumları ise pek dostane sayılmaz."

"Oysa Ruslar'a karşı tutumları dostane ve sevgi dolu, öyle mi?"

"Elbetteki ki hayır. Ama size güvenmiyor ve sizden korkuyorlar. Bu nedenle de Sovyet vatandaşlarına karşı sert davranmıyorlar."

"Bu bayan arkadaşınız çok zeki biriymiş. Söyler misiniz bana, neden sizin için bunca riske girdi?"

Nicholai cevap vermedi. Bu da yeterli cevap sayılıyordu tabii.

"Ha, anlıyorum" dedi Albay Gorbatov. "Elbette. Hem zaten Bayan Goodbody de o sıra pek ilk gençlik yıllarında sayılmazdı."

Nicholai duyduğu öfkeden kızardığını hissetti. "Siz bütün bunları biliyordunuz!" dedi.

Gorbatov tekrar gözlüklerini çıkarıp kiri camlara eşit biçimde yaydı. "Bazı şeyleri biliyorum. Örneğin Bayan Goodbody'yle ilgili şeyleri. Sonra Asakusa Mahallesi'ndeki evinizi. Vay, Vay, vaay. Yatağınızı paylaşan *iki* genç bayan, öyle mi? Gençlik işte! Annenizin Kon-

tes Alexandra Ivanovna olduğunu da biliyorum. Evet, hakkınızda bazı şeyleri bildiğim doğru."

"Ve aslında anlattığım şeylerin hepsine de inanıyordunuz demek."

Gorbatov omuzlarını kaldırdı. "Daha doğrusu hikayenizi süsleyen ayrıntılara inanıyordum demek gerek." Dosyaya göz attı. "Bundan...bir hafta önce salı sabahı Savaş Suçluları Komisyonu'ndan Yüzbaşı Thomas'ı ziyaret ettiğinizi biliyorum. Herhalde size General Kishikawa konusunda kendisinin yapabileceği hiçbir şey olmadığını söylemiş olmalı. Çünkü adam insanlığa karşı günah işlemiş büyük bir savaş suçlusu olduktan başka, 'Yeniden Eğitim Kampı'nın baskısından sağ kurtulan tek yüksek rütbeli subay. Bu yüzden bizim için prestij ve propaganda değeri çok yüksek." Albay gözlüğünün saplarını iyice esneterek iki kulağının arkasına yerleştirdi. "Korkarım General için yapabileceğiniz hiçbir şey yok, delikanlı. Ayrıca bu konuda direnirseniz Amerikan Haberalma Örgütü'nün dikkatini de üstünüze çekebilirsiniz. Haberalma kelimesi de onlara yetenek olarak değil, ancak isim olarak yakışıyor belli ki. Yani bu konuda müttefikim ve silah arkadaşım Yüzbaşı Thomas size yardımcı olmadığına göre, benim de olamayacağım apaçık ortada. Ne de olsa o savunmayı temsil ediyor. Ben ise savcılığı. Bir çay istemediğinizden emin misiniz?"

Nicholai ne koparabilirse almak niyetindeydi. "Yüzbaşı Thomas bana Generali ziyaret edebilmek için sizin izin vermeniz gerektiğini söyledi." dedi.

"Bu doğru."

"O halde?"

Albay oturduğu koltuğu çevirerek pencereden dışarıya baktı, işaretparmağını ön dişlerine vurmaya başladı. "General'in sizin ziyaretinizi isteyeceğinden emin misiniz, Bay Hel? Ben kendisiyle konuştum. Gururlu bir insan. Bugünkü durumuyla size gözükmek istemeyebilir. İki kere kendini öldürmeye kalkıştı. Şimdi, çok dikkat ettiğimiz bir kontrol altında. Durumu hiç iyi gözükmüyor."

"Onu görmeye çalışmak zorundayım. Ona çok...çok şey borçluyum."

Albay gözlerini pencereden ayırmaksızın başını salladı. Kendi düşünceleri arasında kaybolmuş bir hali vardı.

Bir süre sonra Nicholai "Evet?" diye sordu.

Gorbatov karşılık vermedi.

"Generali görebilir miyim?"

Bu sefer Albay uzaktan gelen, tonsuz bir sesle "Evet, tabii görebilirsiniz" dedi. Sonra Nicholai'ye dönerek gülümsedi "Derhal gerekli işlemleri yaptıracağım."

Yamate hattının o tıklım tıklım dolu treninde kendisine değen insanlara giysilerinin ıslaklığını hissedecek kadar yakın olmakla birlikte Nicholai zihinsel bilmeceler ve kuşkular içinde yapayalnız gibiydi. İnsanların arasından önünde akan kente bakıyor, soğuk, yağışlı havanın her tarafı nasıl kurşun rengine boyadığını göremiyordu bile.

Albay Gorbatov'un kendisine Kishikawa-san'ı görme izni verirken kullandığı o tonsuz seste kurnaz bir tehdit gizli gibiydi. Nicholai sabahtan beri kendisini uyaran önsezinin karşısında güçsüzlüğünün ve küçüklüğünün farkındaydı. Belki de Gorbatov, yapacağı ziyaretin pek iyi yüreklilik sayılamayacağını söylerken haklıydı. Ama Generali yaklaşan duruşma ve utanç döneminde nasıl yapayalnız bırakabilirdi? Kayıtsızlık olurdu bu. Nicholai bir daha kendini asla affedemezdi. Acaba kendi huzurunu kazanabilmek için mi gidiyordu Sugamo Cezaevi'ne. Aslında bencillik miydi güttüğü amaç?

Sugamo Cezaevi'nden bir durak önceki Komagome durağına geldiklerinde, Nicholai apansız doğan bir içgüdüyle trenden inip eve geri dönmek istedi. Eve dönmese bile, hiç değilse bir süre sokaklarda dolaşabilir, ne yaptığını, ne yapmakta olduğunu bir kere daha gözden geçirebilirdi. Ama onu kurtarabilecek olan bu içgüdü pek geç uyanmıştı içinde. Kendine yol açıp kapıya varıncaya kadar kapılar çatırdayarak kapandı ve tren sarsıla sarsıla yeniden yola koyuldu. Nicholai bu durakta inmesi gerektiğinden öylesine emindi ki! Buna karşın, artık başladığı yolu sonuna kadar sürdüreceğinden de emindi.

Albay Gorbatov cömert davranmış, Nicholai'nin General'le bir saat bir arada kalabilmesini ayarlamıştı. Fakat şu anda Nicholai buz gibi soğuk bekleme odasında oturur, duvarların soyulmaya başlamış soluk yeşil boyalarını seyrederken koskoca bir saati dolduracak ka-

dar söz bulup bulamayacağından kuşku duyuyordu. Kapıda bir Japon nöbetçiyle Amerikalı bir askeri inzibat, birbirini hiç görmüyorlarmış gibi duruyorlar, Japon yere bakarken, Amerikalı da dikkatini burun deliğinden kılları koparmaya hasrediyordu. Nicholai ziyaret salonuna kabul edilmeden önce bitişik odada, insanı utandıracak bir dikkatle aranmıştı. General'e getirdiği pirinç kekleri Amerikalı asker tarafından alınmıştı. Kimliğini görünce Nicholai'yi de kendisi gibi Amerikalı sanan asker ona açıklama yapma gereğini de duymuştu. "Üzgünüm, ahbap, ama yemek getirmek yasak. Bu...adı neydi... Bu guuk* general kendini öbür dünyaya yollamaya çabalıyor. İçinde zehir falan olması riskine giremeyiz. Çaktın mı?"

Nicholai çaktığını söyledi, askerlerle de biraz şakalaştı. Yetkililerle iyi geçinmesi, Kishikawa-san'a yardımcı olabilmek açısından yararlı olacaktı herhalde. "Ne demek istediğini anlıyorum, çavuş. Bazen bu Japon subayların bu savaştan nasıl sağ çıkabildiklerine şaşıyorum. Kendilerini öldürmeye öyle meraklı oluyorlar ki!"

"Doğru. Hele *bu* herife bir şey olursa kuyruğu kaptırdım demektir. Hey, bu da neyin nesi?" Çavuş küçük manyetik Go kutusunu eline aldı. Nicholai onu getirmeye son anda karar vermişti aslında. Söyleyecek bir şey bulamazlarsa...aralarındaki sessizlik utanılacak hale gelirse diye.

Nicholai omuz silkti. "O bir oyun. Bir tür Japon satrancı."

"Sahi mi?"

Japon nöbetçi kenarda sessiz duruyor, burada kendini fazlalık gibi hissediyordu. Böyle bir durum ortaya çıktığında, Amerikalı dostuna elindeki cismin gerçekten bir oyun olduğunu o bozuk İngilizce'siyle onaylamaktan ve bu sayede bir işe yaramaktan hoşnut gibi göründü.

"Bilemiyorum, ahbap. Bunu içeri sokabilir misin, sokamaz mısın, pek emin değilim."

Nicholai, gene omuz silkti. "Senin bileceğin şey, çavuş. General konuşmak istemezse vakit geçirecek bir şey olsun diye getirmiştim."

"Ya! Sen bu guuk'ların dilini biliyor musun?"

---

* Uzakdoğulu (Argo)

Nicholai, Koreliler'in dilinde kendi halklarına verilen bir isim olan bu kelimenin Amerikalılarca nasıl olup da bütün Uzakdoğulular için kullanılan argo bir deyim haline geldiğini sık sık düşünmüştü.

"Evet, Japonca bilirim." Duygusallığın taş gibi cahillikle karşılaştığı durumlarda biraz sahtekarlık gerektiğini anlıyordu Nicholai. "Herhalde kimlik kartımda görmüşsündür. Ben Sphinx'te çalışıyorum." Gözlerini çavuşun gözlerinden ayırmaksızın başının belli belirsiz bir hareketiyle Japon askeri işaret etti. Çevrede yabancılar varken bu konuya pek derinlemesine girmek istemediğini anlatmaya çalışıyordu sanki.

Çavuş düşünmeye harcadığı kuvvetten, elinde olmayarak kaşlarını çatmıştı. Sonunda aralarında bir sır varmış gibi başını salladı. "Şimdi anlıyorum," dedi. "Ben de merak ediyordum, bir Amerikalı ne diye bu herifi ziyarete geliyor diye."

"İş iştir."

"Tamam, eh, herhalde sakıncası yoktur. Bir oyundan ne tehlike gelebilir ki?" Minyatür Go tahtasını Nicholai'ye geri verip onu ziyaret odasına soktu.

Beş dakika sonra kapı açıldı ve General Kishikawa, peşinde yeni nöbetçilerle içeriye girdi; bir Japonla, etli suratlı Rus köylülerinden kalın yapılı bir asker daha. Nicholai, Generali selamlamak için ayağa kalktı, iki yeni nöbetçi de eskilerin yanında, duvar dibinde sıralarına geçtiler.

Kishikawa-san yaklaşırken Nicholai otomatik bir hareketle başını hafifçe eğdi, itaatkar bir evladın babasını selamlaması gerektiği gibi selam verdi. Japon askerlerin gözünden kaçmamıştı bu durum. Birbirlerine kısaca baktılar ama sessizliklerini korudular.

General ilerleyip Nicholai'nin karşısındaki sandalyeye oturdu. Aralarında kaba yapılı bir tahta masa vardı. Sonunda gözlerini kaldırıp baktığında, genç adam General'in görünümüne şaşırmaktan kendini alamadı. Gerçi Kishikawa-san'ın yüz çizgilerinde bazı değişiklikler olabileceğini tahmin etmişti ama bu kadarını düşünememişti.

Karşısında oturan adam ihtiyar, dokunsan kırılacak gibi görünen, küçülmüş biriydi sanki. Saydamlaşmış cildi ve ağır, kararsız hareketleri onu bir din adamına benzetmişti. Konuştuğunda sesi yumuşak ve tekdüze çıktı; sanki konuşmak amaçsız bir yükmüş gibi.

"Neden geldin, Nikko?"

"Sizinle olmak için efendim."

"Anlıyorum."

Bir sessizlik oldu. Nicholai söyleyecek bir şey bulamıyordu. General'in ise söyleyebileceği bir şey yoktu. Sonunda Kishikawa-san uzun uzun içini çekti ve bu sohbetin sorumluluğunu yüklenmeye karar verdi. Nicholai'nin sessizlik yüzünden rahatsız olmasını istemiyordu. "İyi görünüyorsun, Nikko. İyi misin?"

"Evet efendim."

"Güzel. Güzel. Gün geçtikçe daha çok annene benziyorsun. Gözlerine baktığım zaman onun gözlerini görüyorum." Hafifçe gülümsedi. "Bu renk yeşilin zümrütlere ya da eski, antika camlara özgü olduğunu bilen biri sizin aileyi uyarmalıydı" dedi. "Göz rengi olarak icat edilmemiştir bu renk. Şaşırtıcı oluyor."

Nicholai zorla gülümsedi. "Bir göz doktoruyla konuşup bu hatamızın bir çaresi var mı diye sorarım efendim."

"Evet, öyle yap."

"Yaparım."

"Yap." General uzaklara baktı ve bir an için Nicholai'nin orada olduğunu unutmuş göründü. Sonra, "Eee, neler yapıyorsun bakalım." diye sordu.

"Durumum fena sayılmaz. Amerikalılar'ın yanında çalışıyorum. Tercüman olarak."

"Yaa! Seni kabul ediyorlar mı?"

"Varlığıma aldırmıyorlar. Bu da iyi tabii."

"Daha bile iyi aslında?"

Bir sessizlik daha oldu. Tam Nicholai yeniden önemsiz sözler söylemeye hazırlanırken Kishikawa-san elini kaldırdı.

"Elbette soruların olmalı," dedi. "Sana her şeyi çabuk ve basit şekilde anlatayım, bir daha bu konuya dönmeyiz."

Nicholai başını eğerek kabullendi.

"Mançurya'daydım, biliyorsun. Hastalandım. Zatürreeymiş. Yüksek ateşle komaya girdiğim sırada Ruslar yattığım hastanenin bulunduğu birliğe saldırmışlar. Kendime geldiğim zaman *'Yeniden Eği-*

tim Kampı'ndaydım. Sürekli gözaltında olduğum için birçok arkadaşımın teslim olmaktan, esir düşmekten kurtulmak için geçtikleri kapıya varamadım. Benden başka ancak birkaç subay esir olmuştu. Onları bir yere götürdüler, bir daha da haberlerini alamadık. Bizi yakalayanlar, subayların yeniden eğitilmeye değer kişiler olmadığı düşüncesindeydiler. Ben kendi sonumun da böyle olacağını düşündüğüm için elimden geldiği kadar sakin şekilde bekliyordum. Ama öyle olmadı. Anlaşılan Ruslar, iyice eğitilmiş bir Japon generalinin, tekrar Japonya'ya dönerse, kendilerinin geleceğe ait planlarında onlara yardımcı olabileceğini düşünmüşler. Beni yeniden eğitebilmek için çok...pek çok yöntem kullandılar. Fiziksel olanları, en kolay dayanılabilenleriydi: Açlık gibi, uykusuzluk gibi, dayak gibi. Ben inatçı bir ihtiyarım, kolay kolay yeniden eğitilemiyorum. Japonya'da ailem de kalmadığı için bana karşı kullanabilecekleri rehine yok demekti. Diğerlerini eğitmekte kullandıkları bu duygusal kırbaç benim için geçerli değildi. Uzun zaman geçti sanıyorum bir buçuk yıl kadar. İnsan gün ışığını hiç görmeyince mevsimleri hesaplamak kolay olmuyor. Dayanma gücü ise her zaman beş dakika daha... Beş dakika daha... diye ölçülüyor. Bu hayata beş dakika daha dayanabilirim, diyor insan." General bir süre çeşitli işkencelerin anıları arasında kayboldu. Sonra sarsıldı ve hikayesine kaldığı yerden devam etti. "Bazen sabırları taşıyordu. O zaman bana bilinçsiz geçirebileceğim uzun dinlenme süreleri vermek hatasına düşüyorlardı. Bir süre de böyle geçti. Aylar artık dakikalarla ölçülüyordu. Derken birdenbire beni yeniden eğitme yolundaki çabalarına son verdiler. Ben tabii artık öldürüleceğimi düşündüm. Oysa onlar çok daha alçaltıcı bir başka yol bulmuşlar. Beni temizleyip bitlerimi ayıkladılar. Bir uçak yolculuğu, sonra tren yolculuğu, peşinden bir uçak yolculuğu daha... Ve kendimi burada buldum. Bir ay burada niyetlerinin ne olduğunu bilmeden bekledim. On beş gün kadar önce Albay Gorbatov adında biri beni ziyaret etti. Benimle çok açık konuştu. İşgalci ülkelerden her biri, kendinden beklenen sayıda savaş suçlusunu yargı organlarına teslim etmiş. Sovyetler ise hiç kimseyi çıkarmamış. Uluslararası adalet mekanizmasına hiçbir direkt katkıları olmamış. Yani benden önce."

"Ama efendim..."

Kishikawa-san tekrar elini kaldırıp onu susturdu. "Ben bu son ayı bı göğüslememeye karar verdim. Ama kendimi kurtarabilecek durumda da değilim. Kemerim bile yok. Üstümdeki elbiseler, gördüğün gibi, kanvas kumaşından. Yırtmaya gücüm yetmiyor. Yemeklerimi tahta kaşıkla, tahta bir çanaktan yiyorum. Yalnızca elektrikli tıraş makinesiyle tıraş olmama izin veriyorlar. O da gözlem altında." General'in yüzüne gri renkte bir gülümseme yayıldı. "Görünüşe göre Sovyetler bana büyük önem veriyor. Beni kaybetmek istemiyorlar. On gün önce yemek yemekten vazgeçtim. Sandığından daha kolay bir şey. Beni korkutmaya çalıştılar. Ama insan yaşamak istemediğine karar verdikten sonra karşısındakilerin korkutma gücünü de ellerinden almış oluyor. Böyle olunca, beni bir masanın üzerine yatırıp boğazıma lastik bir boru soktular ve sıvı vererek beslediler. Korkunç bir şeydi...alçaltıcı... Aynı anda hem yiyip hem kusmak! Onursuz bir şey. Onlara tekrar yemeye başlayacağıma söz verdim. Ve işte şimdi buradayım."

Bu özeti anlatırken General'in gözleri sürekli olarak önlerindeki tahta masanın üzerinde dolaşmıştı. Dikkatle, ama bulanık bakışlarla bakıyormuş gibi.

Nicholai'nin gözleriyse dışarıya taşmak isteyen yaşlardan yanıyordu. Gözlerini uzaklara dikmişti. Kırpmaya cesaret edemiyordu, çünkü kırptığı anda yaşlar yanaklarından aşağıya süzülecek, babasını...yani dostunu utandıracaktı.

Kishikawa-san içine derin bir soluk çekip başını kaldırdı. "Yo, yo, buna gerek yok Nikko. Nöbetçiler bakıyor, onlara bu tatmin duygusunu vermemelisin." Uzanıp Nicholai'nin yanağını okşadığında eli öylesine sert indi ki, sanki bir yöneticinin tokadıydı attığı.

Amerikalı nöbetçi hemen doğruldu. Sphinx'te çalışan yurttaşını bu guuk generalin elinden kurtarmaya hazırlandı.

Ama Nicholai yüzünü elleriyle ovuşturup duruyordu. Yorgunmuş gibi gözyaşlarını da bu hareketinin arasına saklayıp yok etti.

Kishikawa-san yepyeni bir enerjiyle "Yakında Kajikawa'da tomurcukların mevsimi gelecek" dedi. "Orayı ziyaret etmeyi düşünüyor musun?"

Nicholai yutkundu. "Evet."

"Bu iyi işte. Demek İşgal Kuvvetleri o ağaçları kesmediler."

"Fiziksel olarak kesmediler.

General başını salladı. "Dostların var mı, Nikko?"

"Benimle... Benimle oturan insanlar var."

"Dostum Otake'nin ölmeden az önce yazdığı bir mektuba göre onların evinde bir kız varmış. Bir öğrenci... Özür dilerim ama adını hatırlayamadım. Galiba onun çekiciliğine karşı pek kayıtsız değilmişsin. Onu hâlâ görüyor musun?"

Nicholai cevap vermeden önce biraz düşündü. "Hayır efendim. Görmüyorum."

"Kavga etmemişsindir umarım."

"Hayır, kavga etmedim."

"Eh, senin yaşlarında sevgiler bir coşar, bir diner. Daha büyüdüğün zaman bazı sevgilere umutsuzca sarıldığını fark edeceksin." Nicholai'yi oyalamak için konuşmak Generali yoruyor gibiydi. Aslında söylemek istediği hiçbir şey yoktu. Son iki yıllık tecrübelerinden sonra, öğrenmek istediği bir şey de kalmamıştı. Başını eğip masaya baktı. Kendini kısa kısa, tane tane çocukluk anılarına terk etti. Hayal gücünü bu yolla uyuşturmayı iyice öğrenmişti.

Başlangıçta Nicholai de sessizlikte bir rahatlık buldu. Fakat az sonra, birlikte sessiz olmadıklarını, ayrı ayrı sessiz olduklarını fark etti. Minyatür Go takımını çıkarıp, cebinden çektiği torbanın içindeki taşlarla birlikte masanın üzerine koydu.

"Bize birlikte bir saat verdiler, efendim" dedi.

Kishikawa-san büyük bir çabayla bilincini şimdiki zamana getirdi. "Ne? Ha, evet. Bir oyun, ha? İyi. Çok güzel. İşte bu birlikte ve acı duymadan yapabileceğimiz bir şey. Ama ben uzun süredir oynamadım. Senin için ilginç bir rakip olamayacağım, Nikko."

"Otake-san'ın ölümünden bu yana ben de oynamadım, efendim."

"Ya, öyle mi?"

"Evet. Korkarım eğitim yıllarımın ziyan olmasına sebep oldum."

"Hayır. O ziyan edilemeyecek bir şeydir. Derin konsantre olabilmeyi öğrendin. Kurnaz düşünmeyi, soyut şeylere sevgi duymayı, günlük teferruattan uzakta yaşamayı öğrendin. Bunlar kayıp değil. Evet, haydi oynayalım."

Farkında olmadan eski günlerine dönmüş gibi ve Nicholai'nin şimdi usta bir oyuncu olduğunu unutmuş gibi General Kishikawa ona iki hamlelik bir avans verdi. Nicholai de tabii hemen kabul etti bunu. Bir süre dalgın ve sıradan bir oyun oynadılar. Yalnızca acı verebilecek anıları ve ihtimalleri kafalarından uzaklaştıracak kadar enerji harcadılar. Sonunda General başını kaldırdı, içini çekerek gülümsedi. "Olmuyor." dedi. "Kötü oynadım ve oyunun bütün *aji*'sini kaçırdım."

"Ben de öyle."

Kishikawa-san başını salladı. "Evet, sen de öyle."

"Eğer isterseniz, tekrar oynarız efendim. Gelecek ziyaretimde. Belki o zaman daha iyi oynayabiliriz."

"Öyle mi? Beni tekrar ziyaret etme iznin var mı?"

"Evet, Albay Gorbatov yarın da gelebileceğimi kendisi söyledi. Daha sonrası için ona yeniden başvurmam gerekecek."

General başını iki yana salladı. "Çok kurnaz bir adam bu Albay Gorbatov" dedi.

"Ne bakımdan, efendim?"

"Benim sığınak taşımı oyun tahtasından kaldırmayı başardı."

"Efendim?"

"Senin buraya gelmene neden izin verdi sanıyorsun, Nikko? Merhametinden mi? Şerefli bir ölüme ulaşabilme şansım tümüyle elimden alındıktan sonra, ben de mahkemede hiç konuşmamaya karar vermiştim. Mümkün olduğu kadar onurlu bir sessizlik içinde geçirecektim duruşmayı. Bazılarının yaptığı gibi arkadaşlarımı veya üstlerimi suçlayacak sözler söylemeyecektim. Hiç ağzımı açmayacak, onların vereceği cezayı kabul edecektim. Tabii bu Albay Gorbatov'un ve yurttaşlarının hoşuna gitmiyordu. Ellerindeki tek savaş suçlusunun propaganda değeri kaybolacaktı o zaman. Ama ellerinden de bir şey gelmiyordu. Cezaları da, tehditleri de aşmış durumdaydım artık. Bana karşı kullanabilecekleri duygusal rehineler, yani ailem falan olmadığı için beni onlarla da korkutamıyorlardı. Çünkü onların bildiği kadarıyla bütün ailem Tokyo bombardımanında ölmüştü. Derken... Derken kader onlara seni sundu."

"Beni mi efendim?"

"Gorbatov yeterince kurnaz ve zekidir. Bana karşı büyük sevgi ve saygı beslemeseydin, İşgal Kuvvetleri yanındaki hassas durumunu tehlikeye atıp beni görmeye kalkışmayacağını düşünmüş olmalı. Mantık yoluyla benim de bu duygulara karşılık vereceğimi hesapladı. Haksız da değil. Ve şimdi işte duygusal rehinesini kazanmış oldu. Senin buraya gelmene izin vermesi, seni elinde tuttuğunu bana göstermek için. Ve gerçekten de elindesin, Nikko. Tehlikelere karşı eşi bulunmaz derecede hassas bir durumdasın. Vatandaşlığın yok, seni koruyacak bir konsolosluk yok, seni seven dostların yok, üstelik kimliklerin de sahte. Bunların hepsini bana kendisi anlattı. Korkarım demiri tavına getirdi, oğlum."

Kishikawa-san'ın anlattıkları Nicholai'yi giderek daha çok etkiliyordu. General'le ilişki kurabilmek için harcadığı bütün o çabalar, bürokrasiyle bütün o boğuşmalar, sonunda Generali sessizlik kalkanından yoksun bırakmaktan başka bir yere varmamıştı. Kendisi Kishikawa-san için bir teselli değildi. Ona karşı kullanılan bir silahtı. Nicholai birden birçok duygunun karışımıyla sarsıldı. Öfke, utanç, haksızlık, kendine acıma ve Kishikawa-san için üzüntü.

General'in gözleri keyifsiz bir gülümsemeyle karıştı. "Bu senin suçun değil, Nikko. Benim de değil. Kör talih. Bir daha bundan söz etmeyelim. Yarın geldiğinde oyun oynarız. Bu sefer daha iyi oynayacağıma söz veriyorum."

General kalkıp kapıya yürüdü, orada durup kendisini götürecek olan Rus ve Japon askerleri bekledi. Nicholai Amerikalı çavuşa başıyla işaret verinceye kadar adamlar yerlerinden kıpırdamadılar. O da dönüp öteki nöbetçilere bir baş hareketiyle izin verdi ve General odadan çıkabildi.

Bir süre Nicholai sessizce oturup tırnaklarının ucuyla madeni taşları Go tahtasının üzerinden toplayarak torbasına yerleştirdi.

Amerikalı çavuş yanına yaklaşıp alçak sesle, bir sır paylaşıyormuş gibi sordu. "Eee? İstediğini öğrenebildin mi?"

Nicholai dalgın bir sesle, "Hayır" diye karşılık verdi. Sonra kendine gelir gibi oldu. "Hayır ama tekrar buluşacağız."

"Onu gene bu sersem guuk oyunuyla yumuşatmaya mı çalışacaksın?"

Yeşil gözleri kuzey buzları kadar soğuk, çavuşa baktı Nicholai. Bu bakışların altında rahatsız olan Amerikalı, sözünü açıklamaya çalıştı. "Şeyy...yani, bu da satranç gibi, dama gibi bir şey... Öyle değil mi?"

Nicholai Batılı olan her şeye karşı duyduğu nefreti saklamaya çalışmadan konuştu. "Go ile Batı satrancının farkı, felsefeyle muhasebe defteri tutmanın farkı gibidir."

Ama dobracılık bazen yakınlaşmayı önlemesine karşın bazen de cezalandırmayı önleyebilen bir şeydir. Çavuşun cevabı içten ve saf bir cevaptı: "Dalga geçmiyorsun ya?"

Nicholai, Şafak Köprüsü'nün üstünden Ichigaya Kışlası'nı seyrederken iğne gibi ince bir yağmur damlası yanağını çizip geçti. Kışla sisten biraz bulanık görünmekle birlikte, çizgileri yumuşamış değildi. Pencerelerinden dışarıya soluk sarı bir ışık taşıyordu. Japon Savaş Suçluları'nın duruşmaları devam ediyor demekti bu.

Köprünün korkuluğuna yaslandı. Gözleri görmeden bakıyordu. Yağmur saçlarının arasından, yüzünden, boynundan akıp durmaktaydı. Sugamo Cezaevi'nden çıktığı zaman ilk aklına gelen şey derhal Yüzbaşı Thomas'a başvurup, Albay Gorbatov'un düzenlediği duygusal şantaja karşı yardım istemek oldu. Fakat daha bu düşünce kafasında şekle girmeden önce, Amerikalılar'dan yardım istemenin saçmalığını kavradı. Onların da Japon liderleriyle ilgili tutum ve niyetleri Sovyetler'le aynıydı.

Tramvaydan inip bir süre yağmur altında amaçsız gezindikten sonra köprünün en yüksek noktasında durmuş, akan nehre bakıp aklını başına toplamaya çalışmıştı. Yarım saat kadar önce, oysa hâlâ içinde kaynayan öfkeyle gücünü tüketen çaresizliğin etkisinde ve hâlâ hareketsiz, orada kalakalmıştı.

Duyduğu öfkenin kökü bir dosta olan sevgiden, bir evlada düşen borçtan kaynaklanıyordu ama, artık içinde o basit kendine acıma duygusundan eser yoktu. Gorbatov'un Kishikawa-san'ı sessizlik gururundan mahrum etme silahı olarak kendisini kullanması acı bir şeydi. Durumdaki haksızlık dayanılır gibi değildi.

Köprünün üzerinde, yağmur altında dururken düşünceleri yavaş yavaş alçalıyor, tatlı-acı karışımı bir kendine acıma duygusuna dö-

nüşüyordu. Bu durumda kendini öldürmeyi düşünmesi de en doğal şeydi. Gorbatov'u en önemli silahından mahrum etme fikri rahatlatıcı oluyordu. Derken aklına bir şey geldi. Bundan hiçbir sonuç alınamazdı. Bir kez Kishikawa-san'a elbette ki Nicholai'nin öldüğü söylenmeyecekti. Tersine, ona Nicholai'yi gözaltına aldıklarını, ancak General kendileriyle işbirliği yaparsa onu serbest bırakacaklarını söyleyeceklerdi. Ve büyük bir olasılıkla, General kendini türlü itiraflarla alçaltıp dostlarını ve üstlerini suçladıktan sonra ona son cezayı da verecek, Nicholai'nin ta başından beri ölmüş olduğunu, kendini ve masum dostlarını boşuna lekelediğini bildireceklerdi.

Rüzgar tekrar esip yanağına iğne gibi bir yağmur damlası daha batırdı. Nicholai sendeledi, köprünün korkuluğuna sarılıp çaresizlik dalgalarına göğüs germeye savaştı. O sırada istemeyerek ürperdi ve General'le konuşurken zihninin arka planlarında dolaşıp duran bir düşüncenin su yüzüne çıkmasına izin verdi. Kishikawa kendini öldürmek istediğinden söz etmişti. Aç kalarak ölmeye bile çalışmıştı. Sonra boğazına tüp sokarak kendisini nasıl alçaltıcı bir şekilde sıvılarla beslediklerini anlatmıştı. O anda Nicholai, General'in yanında olabilseydi, elini uzatması, adamın ölüm yoluna sapıp, kurtulmasına yeterdi. Nicholai'nin cebindeki plastik kimlik kartı, yeterli bir öldürücü silahtı. Tabii Çıplak Elle Öldürme yöntemlerini kullandığı takdirde. İş bir saniyede olup biterdi.*

* Bu kitap boyunca Nicholai Hel birçok kez Çıplak Elle Öldürme yöntemlerinden yararlanacak, fakat bu yöntemler hiçbir zaman ayrıntılı biçimde tarif edilmeyecektir. Yazar daha önceki bir kitabında tehlikeli bir dağa tırmanma yöntemini ayrıntılı olarak anlatmıştır. Bu kitabı filme alma sırasında yetenekli genç bir dağcı kaza sonucu düşerek ölmüştür. Daha sonraki bir kitabında ise yazar, iyi korunan bir müzeden bazı tabloların nasıl çalındığının, ayrıntılarına girmiş, kitabın İtalyanca çevirisi piyasaya çıktıktan bir süre sonra Milano Müzesi'nden üç tablo, anlatılan yöntemle çalınmış ve bulunduklarında ikisinin onarımı yapılamayacak şekilde tahrip edilmiş olduğu görülmüştür.

Şimdi de, basit sosyal sorumluluk duygusu yazara, bir avuç okuyucuyu çok ilgilendirse bile, işin acemisi olanlara veya işin acemisi olanlar tarafından bazı zararlar verilmesine sebep olmamak için, ayrıntılara hiç girmeme yolunu seçtirmektedir.

Aynı düşünceyle yazar bu kitabında bazı ileri cinsel teknikleri de kısmen gölgede tutmaya çalışacaktır. Çünkü bu teknikler de, konunun tecrübesine sahip olmayanlar için kesinlikle acı verici ve büyük ihtimalle tehlikeli olabilecektir.

Kishikawa-san'ı hayat tuzağından kurtarma fikri Nicholai'nin aklına geldiği anda, bunu fazla korkunç bularak bir yana itivermişti. Ama şimdi yağmurun altında, karşısında ırksal öç alma binasının silueti, öylece dururken fikir aklına geri döndü. Ve bu sefer orada kaldı. Kendisine yakın bildiği tek insanı öldürmesi gerektiğini düşünmek acı kaderin bir sillesiydi. Ama şerefli bir ölüm, o insana sunabileceği tek değerli şeydi. Aklına eski bir atasözü geldi: Sert işleri kimler yapmalı? Yapabilenler.

Bu hareket herhalde Nicholai'nin hayatta yapacağı son hareket olacaktı. Çünkü İşgal Kuvvetleri'nin bütün hayal kırıklığını, hırsını ve öfkesini kendi üzerine çekecekti. Onu en kötü şekilde cezalandıracaklardı. Nicholai'nin açısından elbette ki kendini öldürmek, Generali elleriyle öldürmekten daha kolaydı. Ama hem yararı yoktu hem de...bencil bir hareket olurdu.

Yağmurun altında metro istasyonuna yürürken Nicholai karnının içinde buz gibi bir kuyunun varlığını hissediyordu. Ama sakindi. Sonunda kendine bir yol bulmuştu.

O gece hiç uyku tutmadı. Tanaka kardeşlerin yakınlığını da istemedi. Kızların köylü canlılığı başka bir dünyaya ait gibiydi. Bu gece ona çok rahatsız edici gelecekti.

Yana kayan kapıları küçük bir bahçeye açılan karanlık odasında yapayalnızdı. Yağmurun çakıllara çarparken çıkardığı sesi duyabilmek için kapıyı açık bırakmıştı. Sırtında kimonosuyla çoktan sönmüş ateşin başına diz çöküp elleriyle ocağın ılık demirlerini tuttu. İki kez mistik yolculuklarından birine çıkmayı denediyse de, bilinci öfke ve nefretle fazla dolu olduğundan aradaki engeli aşamadı. Gerçi kendisi henüz bilmiyordu ama Nicholai bir daha dağların doruklarındaki üçgen çayırına ulaşamayacak, otlarla ve güneş ışığıyla bir olarak kendini zenginleştiremeyecekti. Olaylar onu bir türlü gideremeyeceği bir nefret engelinin ardında tutmayı sürdürecek, 'ekstaz'a varan yolunu tıkalı tutacaktı.

Sabahın erken saatlerinde Bay Watanabe, Nicholai'yi bahçeye açılan odada dizüstü oturur buldu. Yağmurun durduğunun, onun yerini kuru bir ayazın aldığının farkında bile değildi genç adam. Bay

Watanabe kapıları hemen kapayıp ateşi yaktı. Diğer yandan da gençlerin böylesi dikkatsizlikleri, sonunda kendilerini hasta ederek ödediğini söyleyip kendi kendine homurdanıyordu.

"Sizinle ve Bayan Shimura'yla konuşmak istiyorum." Nicholai'nin bu sözü, Bay Watanabe'nin kendi kendine sürdürdüğü homurtuları kesiverdi.

Bir saat sonra kahvaltılarını bitirmiş olarak alçak bir masanın çevresine dizüstü oturan üç kişi, Nicholai'nin rastgele kağıda döktüğü isteklerini gözden geçiriyorlardı. Genç adam bütün servetini ve eşyalarını ikisi arasında pay etmeyi uygun görmüştü. Öğleden sonra evden ayrılacağını ve herhalde bir daha hiç dönmeyeceğini söyledi onlara. Ortaya zorluklar çıkabilecek, yabancılar gelip sorular sormak isteyeceklerdi. Bu yüzden evdeki hayat birkaç gün için güçleşecekti ama söz konusu bu yabancıların evi uzun süre rahatsız edeceğini sanmıyordu Nicholai. Fazla parası yoktu. Genellikle kazandığını hemen harcardı. Geriye kalan ne kadarsa, şu anda beze sarılmış bir paket halinde masanın üstünde duruyordu. Eğer Bay Watanabe ile Bayan Shimura evi geçindirecek kadar para kazanmayı başaramazlarsa, Nicholai onlara evi satıp parasını diledikleri gibi harcama hakkını da veriyordu. Böyle bir durumda paranın bir kısmını Tanaka kardeşlere çeyiz parası olarak ayırmayı Bayan Shimura önerdi.

Böylece her şeyi kararlaştırdıktan sonra birlikte çay içip günlük işlerden söz ettiler. Nicholai sessizliğin yükünden kurtulmak istiyordu ama kısa bir süre sonra söylenecek bir şey de kalmamıştı.

Japonlar'ın en büyük kültürel kusuru, duygularını ifade ederken duydukları rahatsızlıktı. Bir kısmı hislerini taş gibi bir sessizliğin arkasına saklarken, diğerleri ya aşırı terbiyenin ya da aşırı minnet veya üzüntünün arkasına gizlenmeye çabalardı.

Bu kez de, sessizliğe demir atan Bayan Shimura, hıçkıra hıçkıra ağlayan ise Bay Watanabe oldu.

Cezaevinin ziyaret odasında tıpkı bir gün önce olduğu gibi bugün de dört nöbetçi duvar dibine dizilmiş duruyorlardı. İki Japon gergin ve tedirgin görünüyorlar, Amerikalı çavuş sıkkınlığından esniyor, tıknaz Rus ise hayale dalmış görünüyordu. Oysa hayale dalmış

olamazdı şüphesiz. Nicholai, Kishikawa-san'la konuşmaya başladığında nöbetçileri şöyle bir denemişti. Önce Japonca konuşmuş, Amerikalı'nın bu dili anlamadığından emin olmuştu. Ama Rus'un anlayıp anlamadığı pek belli değildi. Nicholai bunun üzerine saçma bir söz söylemiş, Rus askerin alnında belli belirsiz bir kaş çatılması hissetmişti. Fransızca'ya döndüğünde Japon nöbetçiler kendisini izleyemiyordu ama Rus gene izliyordu. Bu adamın ne kadar kaba görünürse görünsün rastgele bir asker olmadığı belliydi. Demek ki konuşabilmek için başka bir şifre bulmak zorundaydı. Nicholai kendine Go şifresini seçti. Küçük manyetik Go takımını ortaya çıkarırken General'e Otake-san'ın önemli konular konuştuğunda hep bu oyunun deyimlerini kullandığını hatırlattı.

"Oyuna devam etmek istiyor musunuz, efendim?" diye sordu. "Çünkü işler kesat gitmeye başladı: *Aji ga warui.*"

Kishikawa-san başını kaldırıp baktığı zaman aklı karışmış gibiydi. Henüz dört beş taş ancak oynamışlardı. Böyle bir sözün pek yeri değildi.

Üç hamle daha geçtikten sonra General, Nicholai'nin ne demek istemiş olabileceğini anlamaya başladı. Doğru anlayıp anlamadığını kontrol etmek için o da bir deney yaptı. "Bence oyun *korigatachi* oldu. Ben hiçbir şey yapamayacak durumda sıkıştım kaldım."

"Pek sayılmaz efendim. Ben bir *sabaki* şansı görüyorum ama, o zaman tabii *hama*'ya katılmanız gerekecek."

"Bu senin için tehlikeli olmaz mı? Sonradan *ko* durumuna düşmez misin?"

"Daha çok *uttegae* olur efendim. Ama ne sizin ne de benim onurum için başka bir çıkar yol göremiyorum."

"Olamaz, Nikko. Çok fazla iyisin. Böyle bir jesti kabul edemem. Böyle bir hamle senin açından çok tehlikeli bir saldırı sayılır. İntihar gibi bir şey."

"Sizden izin vermenizi istemiyorum. Sizi böyle güç bir duruma sokmak istemem. Nasıl oynayacağımı planladım bile. Yalnızca size durumu anlatmak istiyorum. Onlar kendi durumlarının *tsuru no sugomori* olduğunu sanıyorlar. Oysa *seki* ile karşı karşıya bulunuyorlar.

Sizi bir *shicho* ile yenmek istediler ama ben sizin *shicho atari*'niz olma şerefine sahibim."

Nicholai göz ucuyla bakınca Japon nöbetçilerden birinin kaşlarının çatıldığını gördü. Herhalde oyunu biraz biliyor, bu sözlerin hiçbir anlamı olmadığını anlıyordu.

Nicholai tahta masanın üstünden uzanıp elini General'in kolu üzerine koydu. "Babalığım, oyun iki dakikaya kadar bitecek. İzin verin de size yol göstereyim."

Kishikawa-san'ın gözlerinde şükran yaşları parıldırıyordu. Dünkünden bile daha hassas, çıt diye kırılacakmış gibi bir hali vardı. Hem çok yaşlı hem de çocuk gibiydi. "Ama asla izin ve..."

"Ben izinsiz iş görüyorum, efendim. Sevgi dolu bir itaatsizliğe kararımı vermiş durumdayım. Affınızı bile istemiyorum." Kishikawa-san bir an düşündükten sonra başını salladı. Hafifçe gülümsediği zaman sıkılan gözlerinden birer damla yaş kurtulup burnundan aşağıya doğru kaydı. "Göster yolu öyleyse," dedi.

"Başınızı çevirip pencereden dışarıya bakın efendim. Her taraf puslu ve nemli. Ama kirazların mevsimi bizi bir anda kucaklayacak."

Kishikawa-san başını çevirdi, sakin sakin gökyüzünün görülebilen gri dikdörtgen parçasına baktı. Nicholai cebinden bir kurşun kalem çıkarıp parmakları arasında sıkıca tuttu. Konuşurken gözleri General'in şakağındaydı. Saydam cildin altında bir atar damarın nabız gibi attığı görülüyordu.

"Kajikawa çiçekleri altında yürüdüğümüz günleri hatırlıyor musunuz efendim? Onu düşünün. Yıllar önce orada kızınızla yürüdüğünüzü düşünün. Küçücük eli sizin avucunuzda. Daha önce aynı sırtlarda babanızla yürüdüğünüzü hatırlayın. Bu sefer sizin eliniz onun büyük eli içinde. Bu konulara yöneltin düşüneceklerinizi."

Kishikawa başını eğip zihnini rahat bıraktı. Nicholai bir yandan alçak sesle konuşmayı sürdürüyordu. Sesinin tekdüze mırıltısı, söylediği şeylerin anlamından daha önemliydi. Birkaç saniye sonra General, Nicholai'ye baktı. Gözlerinin köşelerinde bir gülümsemenin gölgesi seziliyordu. Başını hafifçe salladı, sonra tekrar pencereden dışarıya doğru baktı.

Nicholai yumuşak sesle konuşmayı sürdürürken Amerikalı çavuş dişlerinin arasına sıkışan bir şeyi parmaklarıyla çıkarmaya uğraşıyordu. Ama Japon nöbetçilerin daha akıllıca olanındaki gerginliği Nicholai hissetmekte gecikmedi. Adam konuşmanın tonundan rahatsız olmuş, şaşırmış gibiydi. Birden Rus nöbetçi bir çığlıkla ileriye doğru atıldı.

Çok geç kalmıştı.

Nicholai kendini, şaşkınlık içinde ve dolayısıyla şiddete eğilimli durumda olan nöbetçilere mücadelesiz ve açıklamasız teslim ettikten sonra, altı saat boyunca penceresi olmayan sorgu odasında bekletildi. Başlangıçta öfkesine hakim olamayan Amerikalı çavuş, biri omzunun sivrisine, diğeri yüzüne olmak üzere iki kez Nicholai'ye copuyla vurmuştu. Yüzüne indirdiği cop Nicholai'nin kaşını da yarmıştı. Acıyı pek duymuyor ama kaşı fena halde kanıyor, Nicholai'ye küçük düşme hissiyle karışık bir ıstırap veriyordu.

Tutuklunun gözleri önünde öldürülmüş olmasından kendilerinin sorumlu tutulacağını ve bu yüzden fena hırpalanacaklarını düşünen nöbetçiler, bir yandan cezaevi doktoruna haber gönderirken bir yandan da Nicholai'ye tehditler savuruyorlardı. İşinde titiz, hareketlerinde güvensiz Japon doktor olay yerine vardığında, General için yapılabilecek hiçbir şey yoktu. Nicholai'nin vuruşundan birkaç saniye sonra sinir sistemi ölmüş, bir dakika dolmadan da vücudu ölmüştü. Doktor başını sallayıp dişlerinin arasından içine soluklar çekerek, yaramaz bir çocuğa bakar gibi Nicholai'nin kaşını onardı. Becerebileceği bir iş bulmaktan mutlu gibiydi.

İki yeni Japon nöbetçi Nicholai'nin başında beklerken ötekiler üstlerine haber vermiş, her biri kendisini tamamen suçsuz, diğer nöbetçileri yeteneksiz ve aptal gösterecek biçimde olayı anlatıp bitirmişlerdi.

Amerikalı çavuş geri döndüğünde, yanında kendi ulusundan üç kişi daha vardı. Ne Ruslar'dan ne Japonlar'dan kimse gelmemişti. Nicholai'yle uğraşmak Amerikalılar'ın işi olacak gibi gözüküyordu.

Nicholai'nin üstü bir ölüm sessizliği içinde arandı, kendisi soyuldu, az önce General'in sırtında gördüğü 'intihara elverişsiz' giysiden

giydirildi, sonra şimdi bulunduğu bu penceresiz sorgu odasına getirilip, çıplak ayak, elleri arkasından kelepçeli şekilde, yere çakılı metal sandalyenin üstüne oturtuldu.

Hayal gücünün çığrından çıkmasına engel olmak için Nicholai iki ekolün Go ustaları arasındaki bir karşılaşmanın orta safhalarını düşünmeye başladı. Bu oyunu Otake-san'ın yanında öğrenciyken, eğitiminin bir parçası olarak ezberlemişti. Taşların dizilişini gözünün önünde canlandırdı, önce bir taraftan, sonra öbür taraftan bakar gibi düşünerek her hamlenin önemini iyice sindirmeye uğraştı. Belleğini ve konsantrasyonunu bu kadar zorlamak çevresindeki boş ve yabancı dünyayı bilincinden silmeye yetiyordu.

Kapının dışında sesler duyuldu, sonra anahtar ve sürgü sesleri geldi ve sonunda üç adam içeriye girdi. Bir tanesi, Kishikawa-san ölürken bütün çabasıyla dişlerini karıştıran çavuştu. İkincisi, gözlerindeki parlak zekayı maddesel duygusuzluğun gölgelediği türden, yani politikacılarda, film prodüktörlerinde ve otomobil satıcılarında çok rastlanan tipten, sivil giyinmiş, iriyarı biriydi. Üçüncüsünün omuzlarında binbaşı olduğunu gösteren apoletler vardı. Katı, dikkatli bir adamdı. Kalın dudakları kansız, alt göz kapakları sarkıktı. Nicholai'nin karşısındaki sandalyeye bu üçüncü adam geçti. İriyarı sivil, Nicholai'nin arkasında ayakta durmayı seçti. Çavuş ise, girdikleri kapının yanına dikilmişti.

"Adım Binbaşı Diamond" diye gülümsedi subay. Ama konuşma sesinde bir düzlük vardı. Metalik bir ton. Amerikan radyo ve televizyonlarında haber okuyan kadın spikerlerin kullandığı ses tonuna benzer bir şey.

Onların girişi esnasında Nicholai, zihninde oynadığı oyunun bir hamlesine takılıp kalmıştı. Bu hamlede bir *tenuki* havası sezilmekle birlikte, hamle aslında karşı oyuncunun bir önce oynadığı oyuna cevap olmaktan öteye gitmiyordu. Nicholai başını kaldırmadan önce önündeki hayali tahtaya son bir kere bakıp taşların yerini belleğine yerleştirmeye çalıştı. Tekrar bıraktığı yerden başlayabilmek için. Ancak ondan sonra ifadesiz cam yeşili gözlerini kaldırıp Binbaşı'nın yüzüne baktı.

"Ne dediniz?"

"Adım Binbaşı Diamond. CID."

"Ya!" Nicholai'nin kayıtsızlığı numara değildi.

Binbaşı evrak çantasını açıp birbirine zımbalanmış üç sayfa yazı çıkardı. "Bu itirafnameyi imzalarsanız işimize devam edebiliriz."

Nicholai kağıtlara doğru baktı. "Herhangi bir şey imzalamak istediğimi sanmıyorum."

Diamond'un dudakları tedirginlikle gerildi. "General Kishikawa'yı öldürdüğünü inkar mı ediyorsun?"

"Hiçbir şeyi inkar etmiyorum. Dostuma kurtulması için yardım ettim ve..." Nicholai sustu. Bezirgan kültüründen gelen bu adama, anlamasına olanak bulunmayan bir şeyi anlatmaya çalışmanın anlamı neydi? "Binbaşı, bu konuşmaya devam etmenin yararını göremiyorum."

Binbaşı Diamond, Nicholai'nin arkasında duran iriyarı sivile baktı. İri adam öne doğru eğilip, "Dinle" dedi. "İtirafı baştan imzalasan iyi edersin. Kızıllar hesabına giriştiğin bütün faaliyetleri biliyoruz."

Nicholai dönüp adama bakmak zahmetine katlanmadı.

Adam "Herhalde Albay Gorbatov'la ilişkide olduğunu da yalanlayacak değilsin." dedi.

Nicholai derin bir soluk aldı, cevap vermedi. Durum anlatılamayacak kadar karışıktı. Zaten anlayıp anlamamalarının da bir önemi yoktu.

Arkadaki sivil Nicholai'nin omzunu kavradı. "Başın büyük dertte senin" dedi. "Ya bu kağıdı imzalarsın ya da..."

Binbaşı Diamond kaşlarını çatıp başını iki yana salladı. Sivil hemen Nicholai'nin omzunu bıraktı. Binbaşı ellerini dizlerine dayadı, öne eğilip Nicholai'nin gözlerinin içine, kaygılı bir merhametle baktı. "Durumu sana ben anlatmaya çalışayım" dedi. "Şimdi senin aklın karışık, bu da çok normal. General Kishikawa cinayetinde Ruslar'ın parmağı olduğunu biliyoruz. Bunu neden yaptıklarını bilmediğimizi kabul etmek zorundayım. Bu konu senin yardımını istediğimiz konulardan biri. Seninle açık konuşmak istiyorum. Bir süreden beri Ruslar hesabına çalıştığını biliyoruz. Sphinx/FE'nin en gizli bölümüne sahte kimlikle sızmayı başardığını da biliyoruz. Üstünde hem Ame-

rikan hem Rus kimliği bulunmuş. Annenin komünist, babanın Nazi olduğunu biliyoruz. Savaş sırasında Japonya'daymışsın. İlişki kurduğun insanlar arasında Japon Hükümeti'nin askeri unsurları var. Bunlardan biri de General Kishikawa." Binbaşı Diamond başını sallayıp arkasına yaslandı. "Görüyorsun ya... Hakkında epey bilgimiz var. Ve korkarım bu bilgilerin toplamı oldukça suçlayıcı bir düzeye ulaşıyor. Arkadaşım sana başın büyük dertte derken bunu anlatmaya çalışıyordu. Belki ben sana yardımcı olabilirim...eğer bizimle işbirliğine razı olursan. Ne dersin?"

Nicholai bu söylenenlerin ilgisizliğinden bunalıyordu. Kishikawa-san ölmüştü. O kendisine düşeni, bir evlada düşeni yapmıştı. Cezasını çekmeye hazırdı. Bundan ötesinin ne önemi vardı?

Binbaşı "Söylediklerimi inkar mı edeceksin?" diye sordu.

"Elinizde bir avuç gerçek bilgi var Binbaşı. Ve siz onlardan gülünç sonuçlar çıkarıyorsunuz."

Diamond'un dudakları gerildi. "Bilgiler bize bizzat Albay Gorbatov tarafından verildi" dedi.

"Anlıyorum." Demek Gorbatov, Nicholai'yi, kendi propaganda malzemesini elinden aldığı için cezalandırmak üzere değişik bir yol seçmişti. Amerikalılar'a bazı yarı doğru bilgiler verip, kendi yapması gereken kirli işi onlara yaptıracaktı. Tipik Slav iki yüzlülüğü ve kaypaklığı.

Diamond devam etti. "Elbette ki Ruslar'ın bize söylediği her şeyi hemen doğru kabul edecek değiliz. Bu yüzden sana hikayeyi kendi açından anlatmak için bir şans tanıyoruz."

"Bir hikaye yok ki."

Sivil adam tekrar Nicholai'nin omzuna dokundu. "General Kishikawa'yı savaş sırasında tanıyor olduğunu inkar mı edeceksin?"

"Hayır."

"Onun Japon askeri-sınai mekanizmasının bir parçası olduğunu inkar mı edeceksin?"

"O bir askerdi." Aslında 'o bir savaşçıydı' demek daha doğruydu, ama aradaki fark bezirgan kafalı bu Amerikalılar için hiçbir şey ifade etmeyecekti.

Sivil adam "Ona yakın olduğunu inkar mı ediyorsun" diye üsteledi.

"Hayır."

Binbaşı Diamond sorgunun bundan sonrasını kendi üstlendi. Sesinin tonuyla bazı konulardan emin olmadığını, Nicholai'den gerçekten yardım istediğini belli edecek biçimde konuştu.

"Kimliklerin sahteydi, değil mi Nicholai?"

"Evet."

"Bu sahte kimlikleri almana kim yardım etti?"

Nicholai cevap vermedi.

Binbaşı gülümseyerek başını salladı. "Anlıyorum. Dostlarını güç duruma düşürmek istemiyorsun. Bunu çok iyi anlıyorum. Annen Rustu, değil mi?"

"Milliyeti Rustu. Slav kanı yoktu."

Sivil adam söze karıştı. "Yani annenin komünist olduğunu kabul ediyorsun?"

Nicholai, Alexandra Ivanovna'yı komünist diye nitelendirmekte acı bir mizah duygusu buluyordu. "Binbaşı, annemin politikaya gösterdiği ilgi -ki bunun çok az olduğunu belirtmek isterim- onu olsa olsa Atilla taraftarı olarak nitelendirmeyi gerektirir." Sonra Amerikalılar anlasın diye, Atilla kelimesini yanlış, vurgusu ikinci hecede olmak üzere bir daha tekrarladı.

"Elbette" diye alay etti sivil. "Herhalde babanın Nazi olduğunu da inkar edeceksin."

"Olabilir. Anladığıma göre Nazi olabilecek kadar aptalmış. Kendisini hiç tanımadım."

Diamond başını salladı. "Yani aslında senin söylemek istediğin şey şu, Nicholai. Hakkında yaptığımız suçlamalar genellikle doğru."

Nicholai içini çekti, hayır anlamında bir işaret yaptı. Amerikan askeri zihniyetiyle iki yıl iç içe çalışmıştı ama bu zihniyetin gerçekleri evirip çevirip ille belirli kalıplara uydurma çabasını hâlâ anlayamamıştı. "Sizi iyi anlıyorsam, Binbaşı -ki anlayıp anlamadığım da pek umrumda değil- siz beni hem komünist hem Nazi olmakla suçluyorsunuz. Üstelik size göre General Kishikawa'nın hem yakın dostu hem

paralı katiliyim. Bir yandan Japon milliyetçisiyim, bir yandan Sovyet ajanıyım. Size göre Ruslar savaş suçlusu olarak yargılayıp, istedikleri gibi aşağılayabilecekleri ve bu yolla büyük propaganda yapabilecekleri bir adamı öldürtmek istiyorlar. Bu olasılıkların bir araya gelmesi sizin mantık duygunuzu hiç sarsmıyor mu?"

"İşin her girdi çıktısını anladığımızı iddia edecek değiliz," diye kabullendi Diamond.

"Demek öyle. Aman ne alçak gönüllülük!"

Sivil adamın pençesi omzunu iyice sıkıştırdı. "Senin küstahlığını dinlemek niyetinde değiliz! Başın iyice belada! Bu ülke askeri işgal altında ve sen hiçbir yerin vatandaşı değilsin! Sana istediğimizi yaparız, hiçbir konsolosluk, hiçbir sefaret de araya giremez."

Binbaşı gene başını iki yana salladı, sivil adam Nicholai'nin omzunu bırakıp geri çekildi. "Bu tonda konuşmanın bize bir yararı olacağını sanmıyorum. Belli ki Nicholai kolay korkan biri değil." Yarı utanır gibi gülümsedi, sonra konuştu. "Ama gene de arkadaşımın söyledikleri doğru. Suçun adam öldürmek. Bunun cezası ölüm. Fakat bize uluslararası komünizmle olan mücadelemizde yardımcı olabileceğin bazı yollar da var. Senden biraz işbirliği gelirse, çıkarına bir şeyler ayarlanabilir."

Nicholai pazarlarda kullanılan dili, pazarlık dilini hemen tanıdı. Bütün Amerikalılar gibi Binbaşı da bezirgandı aslında. Her şeyin bir fiyatı vardı ve en başarılı insan, en iyi pazarlık edebilen insandı.

"Beni dinliyor musun?" diye sordu Diamond.

Nicholai "İşitiyorum" diye düzeltti.

"Peki? İşbirliği yapacak mısın?"

"Yani itirafnameyi imzalayacak mıyım, öyle mi?"

"Hem o hem de başka şeyler. Bu itirafname, cinayette Ruslar'ın sorumluluğunu açığa kavuşturuyor. Ayrıca senin Sphinx/FE'ye sızmana yardımcı olanların adlarını istiyoruz. Buradaki Rus istihbaratıyla ilgili bilgiler ve onların Japonlar'la olan ilişkilerini bilmek istiyoruz."

"Binbaşı. Ruslar'ın benim yaptığımla hiçbir ilgisi yoktu. İnanın ki onların politikası şu olmuş ya da bu olmuş, bana vız gelir. Sizin po-

litikanız da öyle. Sizler ve Ruslar, aynı şeyin biraz değişik iki örneği gibisiniz. Orta düzeydeki kişilerin zorbalığını temsil ediyorsunuz. Beni, Ruslar'ı korumaya yöneltecek hiçbir neden de yok."

"O halde itirafnameyi imzalayacak mısın?"

"Hayır."

"Ama şimdi dedin ki..."

"Ruslar'ı korumam ve onlara yardım etmem dedim. Ama sizin tarafa da yardım etmek niyetinde değilim. İstediğiniz beni, askeri mahkeme soytarılığından geçirerek veya geçirmeyerek idam etmekse, lütfen yapın."

"Nicholai, sana o itirafnameyi nasılsa imzalatacağız. Lütfen, inan bana."

Nicholai'nin yeşil gözleri Binbaşı'ya sakin sakin baktı. "Ben artık bu konuşmada taraf değilim." Sonra bakışlarını indirdi, belleğinde dondurduğu Go taşlarını hatırlayıp o *tenuki* gibi gözüken harekete karşı ne yapılabileceğini düşünmeye koyuldu.

Binbaşı'yla sivil adam arasında baş işaretleri geçti, sivil adam cebinden siyah deri bir mahfaza çıkardı. Kapının yanında duran çavuş yaklaşıp giysisinin kolunu sıvarken, Nicholai konsantrasyonunu hiç bozmadı. Sivil adam elindeki şırıngayı, havaya fıskıye gibi ince bir sıvı püskürterek boşalttı.

Çok zaman sonra Nicholai o yetmiş iki saatlik süre içinde yer alan olayları hatırlamaya çalıştığında ancak bölük pörçük parçalar hatırlayabildiğini, bunların da hangisinin önce, hangisinin sonra yer aldığını bilmediğini gördü. Sıralama duyusu kendisine ikide bir verdikleri ilaçlardan ötürü yok olmuştu. Olup bitenleri en iyi tanımlama yolu şöyleydi: Nicholai o ara, kendisinin hem aktör hem seyirci olduğu bir film seyretmişti; bir kısmı hızlı, bir kısmı ağır döndürülen bir film. Arada hareketsiz kareler de vardı. Ses kayıtları birbirinin üstüne alınmış gibiydi. Ya da başka sahnenin sesi, başka sahneye kaydedilmişti. Bazı sahneler net ve renkli iken aralarda uzun süre bulanık, karanlık kareler geçip gidiyordu. Buralarda konuşmalar da yavaşlatılmış, sesler bu yüzden kalınlaşmıştı.

O sıralarda Amerikan istihbaratı, yaptıkları sorgularda ilaç kullanmaya yeni başlamış olup, daha deneme aşamasındaydı. Bu yüzden birçok yanlışlıklar yaptılar. Bunlardan bazıları da zihinde tahribata yol açan yanlışlardı. İriyarı sivil 'doktor', birçok kimyasal maddeyi ve karışımı Nicholai üzerinde denedi. Bu arada bazen kurbanını istemeyerek isteri nöbetlerine sürükledi, bazen de koma gibi bir kayıtsızlık içine. Bazı karışımlardaki maddeler birbirinin etkisini sildiği için Nicholai'yi sakin bırakıyordu ama o zaman da, gerçekten öylesine uzaklaşıyordu ki, sorulan sorulara istekle cevap verdiği halde, cevapların konuyla ilgisi yoktu.

Üç gün süresince Nicholai ne zaman kendine gelip kişiliğini bulsa, büyük bir paniğe kapılıyordu. Bu adamlar onun zihnine saldırıyor, belki de zihnini mahvediyorlardı. Oysa Nicholai'nin genetik üstünlüğü duyularında olduğu kadar, entelektüel yeteneğindeydi de. Zihnini bozabilmeleri olasılığından çok korkuyor, yüzlerce yıllık selektif birleşmelerin ürünü, bu adamların düzeyinde hümanoid bir keşmekeşe dönecek diye ödü kopuyordu.

Sürenin çoğunda kendinde değildi. O zaman seyirci Nicholai, oyuncu Nicholai'ye acıyor, ama ona yardım etmek elinden gelmiyordu. Mantık yürütebildiği kısa dönemlerde, içine düştüğü kabuslara karşı koymayıp onlarla birlikte akmaya çabalıyor, zihnindeki delice duygularla işbirliği yapmaya, onları kabul etmeye uğraşıyordu. İçinden gelen bir sezgi, bu gerçekdışı duruma karşı koymaya kalkışır, onunla mücadeleye girerse, kafasının içinden bir şeyin kopabileceğini ona fısıldıyor, bir daha eski haline dönemeyeceğini söyleyerek uyarıyordu.

Yetmiş iki saatlik sürenin içinde üç kez sorgucuların sabrı taştı ve çavuşun sorguyu daha alışılagelmiş, üçüncü sınıf yöntemlerle devam ettirmesine izin verdiler. Adam kendi yöntemini, içi demir parçalarıyla doldurulmuş, dokuz inç boyunda, ince uzun kanvas bir torbayla uyguladı. Bu silahın etkisi korkunçtu. Gerçi deriyi pek ender olarak yarıyor ama alttaki kemikleri kırıp kasları parçalıyordu.

Bu tür vahşete dayanamayacak kadar uygar bir insan olan Binbaşı Diamond, dayak fasıllarında odadan çıkıyor, kendi emrettiği iş-

kenceye tanık olmuyordu. 'Doktor' ise kalıyordu. O da yalnızca ilaç verilmiş bir kişinin dayağa tepkilerini merak ettiği içindi.

Bu üç işkence faslı Nicholai'nin gözlemine değişik etkiler yaptı. Birincisini hemen hemen hiç hatırlamıyordu. Sağ gözü şişip kapanmış olmasa, gevşeyen bir dişinden de kanlar sızmasa, böyle bir şeyin olduğunu fark etmeyecekti bile. İkinci dayak, olağanüstü acılarla doluydu. İlaçların geriye kalan etkisi o sırada öyle bir düzeydeydi ki, bütün duyuları büyük bir keskinlik kazanmıştı. Cildine giysilerin değmesi bile acı veriyor, soluduğu hava burun deliklerini yakıyordu. Bu durumda dayak tarif edilmez bir şeydi. Bir an önce bayılıp kendinden geçmeye can atıyordu ama çavuş onu bayıltmayacak kadar yetenekliydi.

Üçüncü dayak hiç acı vermemesine karşın, içlerinde en korkunç olanıydı. O sıra Nicholai gene ikiye ayrılmış dönemlerinden birini yaşıyordu. Hem aktör hem seyirciydi. Olup biteni sıradan bir ilgiyle izlemekteydi. Hiçbir şey hissetmiyordu. İlaçlar sinirlerini kısa devreye sokmuştu. Ama işin korkunç yanı, dayağın sesini işitebiliyordu -hem de sanki kasları arasındaki hoparlörlerle yükseltilmişçesine. Dokularının çatırdayarak yarıldığını, derisinin açıldığını, kırılan kemik parçalarının birbirine sürtündüğünü duyuyordu. Kanın damarlarında dolaşırken çıkardığı ses bile kulaklarındaydı. Bilincinin aynasında, kendisi sakin bir korku içindeydi. Bütün bu olanları duyarken acısını hissetmemenin delilik olduğunu biliyor, buna karşı sakin kalmanın ise deliliğin de ötesinde olduğunu düşünüyordu.

Bir ara zihni gerçeğe doğru yüzmüş ve Nicholai, Binbaşı'yla konuşmuştu. Ona kendisinin General Kishikawa'nın oğlu olduğunu ve eğer kendisini hayatta bırakırlarsa büyük bir hata yapacaklarını, çünkü bir daha elinden kurtulamayacaklarını söyledi. İlaçlardan dili şişmiş, dayaktan dudakları yarılmış olduğundan sözler ağzından ağır, değişik, yuvarlanarak çıkmıştı. Ama doğru da konuşsa bu adamlar onu nasılsa anlamayacaklardı. Çünkü farkında olmadan bunları Fransızca söylemişti.

Üç günlük sorgu boyunca birkaç kez bileklerindeki kelepçeler çıkarılmıştı. Doktor dolaşım yetersizliğinden Nicholai'nin parmakları-

nın beyaz ve soğuk olduğunu fark etmişti çünkü. Kelepçeler birkaç dakika için çıkarılıyor, bileklerine masaj yapılıyor, sonra yeniden takılıyordu. Nitekim Nicholai ömrünün sonuna kadar bileklerinde parlak, güneş yanığı bir çift bilezik gibi yara izleri taşıdı.

O yetmiş iki saatin sonunda Nicholai ne yaptığını bilmeden ve aldırmadan Ruslar'ı suçlayan itirafnameyi de imzaladı. Gerçekten öylesine uzaklaşmıştı ki imzasını Japon harfleriyle ve sayfanın orta yerine attı, onun titreyen elini sağ alt köşeye götürmeye boşuna uğraştılar. Bu durumda itirafname işe yaramayacak duruma geldiği için Amerikalılar sonunda Nicholai'nin imzasını taklit edecek kadar alçaldılar... Ama bunu zaten en başta da yapabilirlerdi.

Bu itirafnamenin sonucu, istihbarat dünyasındaki beyhudeliği anlamak açısından dikkate değer. Birkaç ay sonra Amerikan Sphinx örgütündekiler, Ruslar'a bir tehdit savurma zamanının geldiğine inandılar. Binbaşı Diamond itirafnameyi alıp Albay Gorbatov'a götürdü ve Albay'ın çalışma masasının karşısındaki koltuğa oturup, adamın bu aktif casusluk kanıtına karşı ne tepki göstereceğini bekledi.

Albay elindeki sayfalara kayıtsız bakışlarla baktı, gözlüklerinin saplarını iki kulağı arkasından çekerek baş ve işaretparmakları arasında camlarını temizledi ve tekrar gözüne taktı. Elindeki kaşıkla çay fincanının dibindeki erimemiş şeker parçalarını ezip fincandan büyük bir yudum aldı, fincanı tabağının tam orta yerine bıraktı ve en tembel sesiyle:

"Eeee, ne olmuş?" dedi.

Başka da hiçbir şey olmadı. Tehdit savrulmuş, karşı taraf aldırış etmemiş, bu durumun Japonya'yı işgal eden iki kuvvet arasındaki ilişkilere de hiç bir etkisi olmamıştı.

Nicholai için işkencenin son saatleri karmakarışık, ama pek de kötü sayılamayacak rüyalarla doluydu. Sinir sistemi çeşitli ilaçların tesiriyle öyle hırpalanmıştı ki artık etkisini pek az gösteriyordu. Zihni de kendi kabuğuna çekilmiş gibiydi. Gerçekdışının bir düzeyinden öbür düzeyine yüzerken, kendini Kajikawa Nehri'nin yamaçlarında, kar gibi yağan kiraz çiçeklerinin altında yürür buldu. Yanında, ama epey uzağında küçük bir kız yürüyordu. Eğer General Kishikawa

orada olabilse, aralarında yürüyebilecekti. O kadar yer vardı. Nicholai bu kızı daha önce hiç görmemiş olmakla birlikte onun General'in kızı olduğunu biliyordu. Kız ona günün birinde nasıl evlenip bir erkek evlat sahibi olacağını anlatmaktaydı. Sonra aynı sohbet sesiyle, kendisinin de, küçük oğlunun da, Tokyo bombardımanında yanarak öleceklerini söyledi. Bu sözü söyler söylemez kızın değişip Mariko olması çok doğaldı. Hiroşima'da ölen Mariko. Nicholai onu tekrar gördüğüne çok memnundu. İkisi egzersiz olsun diye bir el Go oynadılar. Kız taş yerine siyah kirazları kullanıyor, Nicholai ise kırmızılarla oynuyordu. Derken Nicholai oyun taşlarından biri oldu. Tahtanın üstündeki küçücük yerinden, karşıdaki düşman taşa baktı. Düşman taş büyüyor, büyüyor, çevresinde adeta bir duvar oluşturuyordu. Nicholai bakışlarıyla bunu önlemeye çalıştı, başaramadı; o vakit kaçtı. Tahtanın üstünde koşarak kaçarken siyah karelerin çizgileri yanından yıldırım gibi geçiyordu. Sonunda tahtanın kenarından boşluğa düştü. Kopkoyu bir karanlığın içine. Ve sonra o karanlık eriyip bir hücre oldu...

...Nicholai gözlerini o hücrede açtı.

Duvarlar yeni boyanmış griydi. Pencere yoktu. Tepedeki ışık göz kamaştıracak kadar parlak olduğundan, durmadan gözlerini kırpıştırmak zorunda kalıyordu.

Nicholai o hücrede tek başına tam üç yıl yaşadı.

Sorgunun kabusundan yalnız başına yaşamaya geçiş, hele sessizlik yükü altında, pek de çabuk gerçekleşmedi. Cezaevi doktoru başlangıçta Nicholai'yi her gün görmeye geliyordu. Daha sonra ziyaretleri seyrekleşti. General'in ölümünü saptayan doktordu bu. Nicholai'ye uyguladığı tedavi yalnızca yaraları dezenfekte etmekten ibaretti. Yarıkların kapanması veya kırık kemik parçalarının alınması yoluna gidilmedi. Her gelişinde, tedavi süresi boyunca doktor başını sallayıp duruyor, dilini damağına şaklatıyor, kendi kendine mırıldanıyor, bu vahşet olaylarına katıldığı için Nicholai'ye onu ayıplıyormuş gibi davranıyordu.

Japon nöbetçilere, tutukluyla hiç konuşmamaları emredilmişti. Gene de ilk birkaç gün boyunca ona genel kurallar ve rutin yaşamla

ilgili kısa talimat vermeleri gerekmişti. Konuşurken kısa cümleler, daha çok tek kelimeler kullanıyorlardı. Bu ton, kişisel nefretlerini belirtmek için değil, aralarındaki uçuruma dikkati çekmek içindi. O tutuklu, onlar efendiydi. Günlük yaşam bir kez yoluna girdikten sonra hiç konuşmamaya başladılar. Üç yıl boyunca Nicholai kendi sesinden başka insan sesi hiç duymadı. Yalnızca altı ayda bir gelip yarım saatlik ziyaret yapan bir cezaevi görevlisi dışında. Bu kişi tutuklu ve hükümlülerin sosyal ve psikolojik durumundan sorumluydu.

İlaçların son izlerinin zihninden ve sinir sisteminden tümüyle yok olması hemen hemen bir ay sürdü. Nicholai ancak o zaman kendini rahat bırakabildi. Geceyarısı, uykusundan zaman-mekan kavramı dışında uyanıp çılgınlığa doğru koşma olayları gerilerde kalmıştı. Böyle durumlarda Nicholai ter içinde hücresinin bir köşesine siner, bütün enerjisi tükenir, bu izlerin kalıcı olması ihtimalinden korkardı.

Hel, Nicholai Alexandroviç'in (TA/737804) ortadan apansız yok olması konusunda kimse bir soruşturma açmadı. Onun serbest bırakılması için ya da duruşmasının bir an önce yapılması için hiçbir konsolosluk görevlisi gelmedi. Kimse onun medeni haklarını korumak üzere ortaya atılmadı.

Nicholai Hel'in kaybıyla ilgili tek kıpırtı, birkaç hafta sonra Bay Watanabe ile Bayan Shimura'nın San Shin Binası'na yaptığı ziyaret oldu. Bu iki insan uzun geceler boyunca fısıldaşmış, sonunda cesaretlerini toplayıp, kendilerine bunca iyiliği dokunmuş biri için bu umutsuz jesti yapmayı kararlaştırmışlardı. Küçük bir memura dertlerini alçak sesle anlattılar. Bütün konuşmayı Bayan Shimura yaptı. Bay Watanabe yalnızca başını eğmekle, yere bakmakla, İşgal Kuvvetleri'nin büyük gücünden korktuğunu belli etmekle yetiniyordu. Böyle Amerikalılar'ın burnunun dibine sokulmakla evlerini ve Nicholai'nin kendilerine bıraktığı küçük serveti tehlikeye attıklarının farkındaydılar, ama onur duyguları onlara bu riske girmeyi emretmişti.

Bu ihtiyatlı ve korku dolu başvurunun bir tek sonucu oldu. Bir süre sonra Amerikalı Askeri İnzibatlar, Asakusa Mahallesi'ndeki eve giderek bir arama yaptılar ve Nicholai hakkında suç delilleri bulmaya çalıştılar. Arama sırasında gruba komuta eden adam, Nicholai'nin

Kiyonobu ve Sharaku baskılarından oluşan küçük koleksiyonuna el koydu. Nicholai bu baskıları parası varken satın almıştı. Sahipleri bunları ekonomik ve manevi anarşi ortamı içinde satmak zorunda kalınca, hiç değilse bu değerli ulusal hazineleri barbarların elinden kurtarayım diye düşünmüştü.

Bu baskı eserlerinin, zaten sürekli aşağıya doğru inmekte olan eşitlikçi Amerikan sanatı üzerinde pek bir etkisi olmadı. El koyan görevli onları kendi evine yolladı. Küçük oğlu kitaplardaki desenlerin boş kalan yerlerini boya kalemiyle boyadı. Boyaları çizgilerin dışına taşırmamaya öyle dikkat ediyordu ki, annesi oğlunda gizli sanatsal yetenekler bulunduğu yargısıyla eğitimini o yöne doğru yönlendirdi. Bu yetenekli genç sonradan tablolarında konserve kutularını çok canlı ve aslına uygun biçimde verebildiği için Pop Art'ın liderlerinden biri durumuna yükseldi.

Üç yıllık hücre cezası süresince Nicholai teknik olarak casusluk ve cinayet suçlarından yargılanmayı bekler sayılıyordu. Ama onunla ilgili hiçbir adli muameleye girişilmedi. Hiçbir zaman yargılanmadı ve hüküm giymedi. Bu nedenle normal hükümlülerin tadabildiği tek tük avantajlardan bile mahrum kaldı. Sugamo Cezaevi'nin Japon yönetimi, İşgal Kuvvetleri emrindeydi. Nicholai'yi yalnız başına hücrede tutmaları da böylesi bir emir aldıkları içindi. Oysa bu durum onların katı organizasyon kurallarına acı bir istisna oluşturuyordu. Cezaevinde Japon olmayan tek tutuklu oydu. Hüküm giymeyen tek kişi oydu. Cezaevi kurallarına başkaldırmadığı halde hücrede kalan tek kişi gene oydu. Utanç verici bir yönetim anormalliği oluşturacaktı Nicholai neredeyse... Tabii yöneticiler kurallara ters düşen durumlarda hep davrandıkları gibi davranmasalardı... Yani onu yok farz etmeselerdi.

İlacın yarattığı panik duygularının bir daha gelmeyeceğinden emin olduktan sonra Nicholai dikkatini yalnız yaşamının düzenine ve zaman hesaplarına yöneltti. Hücresi penceresiz, bir seksene bir seksen, küp biçiminde bir yerdi. Duvarları gri çimentodandı. Tepedeki ışık tavanın içine gömük, üzeri kalın, kırılmaz camla kaplıydı. Günün yirmi dört saatinde yanıyordu bu ışık. Başlangıçta Nicholai kendisini karanlığın özgürlüğünden mahrum eden bu parlaklıktan nef-

ret ediyordu. Ama tutukluluğu süresince ampul üç kere yanıp da o karanlıkta, nöbetçilerin durumu fark etmesini bekleyene kadar ışığa ne kadar alıştığını, çevresini saran karanlığın ağırlığından ne kadar korktuğunu fark etti. Elektrik teknisyeninin gelip nöbetçinin yakın gözlemi altında ampulü değiştirmesi, Nicholai'nin cezaevi yaşamı boyunca normal düzeni aksatan tek olay oluyordu. Yoo, bir değişiklik daha yer almıştı. İkinci yılın içinde genel bir elektrik kesilmesi olmuş, Nicholai hemen uykusundan uyanmış, demirden yatağının kenarına oturup karanlığa bakarak beklemiş, ışık tekrar yanınca yatıp uyuyabilmişti.

Nicholai'nin içinde yaşadığı yeni boyanmış kübü karakterize eden, ışıktan başka, üç şey daha vardı. Yatak, kapı ve tuvalet. Yatak, dar metal bir tabla olup bir ucu duvara tutturulmuş, iki ayağı da yerin betonuna raptedilmişti. Sağlık nedenleriyle yatak yer düzeyinde değil, Batılılar'ınki gibi biraz yüksekteydi. Ama yalnızca yirmi beş santim. Güvenlik ve bir de intiharları önleme adına yatakta şilte, yay veya tahta yoktu. Metal tablanın üzerinde, mahkumun rahatlığını sağlamak amacıyla iki yorgan duruyordu: Biri altına, diğeri ısınmak için üstüne... Bu yatak, odanın en ilginç parçası olan kapının tam karşısındaydı. Kapı ağır çeliktendi. Dışa doğru ve çok sessiz açılıyordu. Menteşeleri çok iyi yağlanmıştı. Kapandığı zaman pervazlara öyle iyi oturuyordu ki, sıkışan hava tutuklunun kulaklarında bir basınç meydana getiriyordu. Kapının ortasında bir gözetleme penceresi vardı. Kalın bir cam örülmüş, arkası da tellerle pekiştirilmişti. Buradan nöbetçiler muntazam aralıklarla tutuklunun hareketlerini kontrol edebiliyorlardı. Kapının alt kısmında da, gene menteşeli çelik bir levha vardı. Bu yukarıya doğru kaldırılabiliyor, yemek tepsisi içeriye oradan uzatılıyordu. Hücrenin üçüncü eşyası, üzerine çömelerek kullanılabilen bir tuvaletti. Japonlar'ın kendilerine saygı duyguları çok kuvvetli olduğundan, bunu kapının bulunduğu duvara yerleştirmişler, böylelikle tutuklunun, fiziksel ihtiyaçlarını görürken nöbetçilerin denetimlerinden kurtulunması sağlanmıştı. Tuvaletin hemen üstünde çapı sekiz on santimetre olan bir havalandırma borusu tavana gömülü durmaktaydı.

Hücre yaşamı, Nicholai'nin zamanını ölçen ve noktalayan birçok küçük olayla doluydu. Günde iki kere, sabah ve akşam, alt kapaktan yemeği geliyordu. Sabahları yemekle birlikte bir kova su ve bir küçük kalıp sabun veriliyordu. Bu kötü sabun deri üzerinde ince yağlı bir tabaka bırakmaktaydı. Nicholai her sabah tepeden tırnağa yıkanır, suyu avuç avuç alıp üstüne çarparak sabunları akıtır, cezaevi üniformasının üstüyle kurulanır, suyun kalanını da tuvaleti yıkamak için kullanırdı.

Yemekleri az, fakat sağlıklıydı. Haşlanmış pirinç, sebzeyle kaynatılmış balık ve açık renk, ılık bir çay. Sebzeler mevsimden mevsime değişmekle birlikte her zaman az haşlanmış, besin değeri kaybolmamış olurdu. Bu yemek, bölümleri olan bir tepsiyle verilir, tepsinin altına da Doğulular'ın yemek için çatal yerine kullandığı bir çift çubuk tutturulmuş olurdu. Bu çubuklar bir kez kullanıldıktan sonra atılacak türdendi. Yemek kapağı açıldığı zaman nöbetçi önce tutuklanun kirli tepsisiyle eski yemek çubuklarını dışarı uzatmasını bekler, sonra yenisini verirdi.

Haftada iki kez öğle vakti hücrenin kapısı açılır, bir nöbetçi onu dışarıya çağırırdı. Nöbetçilerin onunla konuşması yasak olduğundan bütün bunlar işaretlerle yapılıyor, ama bazen de komik oluyordu. Nicholai nöbetçinin peşinden koridorun sonuna kadar yürür, açılan gıcırtılı çelik kapıdan hava alma yerine çıkardı. Burası binalar arasına sıkışmış dar bir avluydu. İki başı da tuğla duvarlarla örülmüştü. Burada kendi kendine yirmi dakika kadar kalabilir, yürüyüş yapabilir, binalar arasındaki dikdörtgen biçiminde, gökyüzüne açık yerden temiz hava alabilirdi. Avlunun ucunda, yüksekte bulunan nöbetçi kulübesini biliyor, sürekli gözlem altında olduğunu da fark ediyordu ama kulübenin camları hep gökyüzünün ışığını yansıttığından içeridekileri göremiyor, bu sayede kendini yalnız sayabiliyordu. Ateşli hasta olduğu iki sefer hariç, Nicholai bu jimnastik saatlerini hiç reddetmedi. Hava yağmurlu da olsa, karlı da olsa çıktı. Birinci ay geçtikten sonra, bu yirmi dakikayı elinden geldiği kadar hızlı koşarak kaslarını gerip içinde biriken enerjinin mümkün olduğu kadar fazlasını yakarak geçirdi.

Birinci ay bitip de ilaçların etkileri yok olduğunda Nicholai hayatta kalmaya karar verdi. Bu kararının birinci nedeni, yaradılışındaki inatçılığı, diğer nedeni de, beynine takılıp kalan öç alma duygularıydı. Kendisine getirilen yemeğin her lokmasını mutlaka yiyor, günde iki kez hücresinde jimnastik yapıyor, oldukça güç hareketlere girişiyordu. İnce vücudundaki her kası gergin ve formunda tutan sistemli hareketlerdi yaptıkları. Her jimnastik seansından sonra lotus pozisyonunda oturuyor, bütün dikkatini şakaklarındaki atar damarların hareketine veriyor, böylelikle orta karar bir meditasyona varıyor, kaybettiği mistik yolculukların yerine, sükuna ulaşmak için bu yolu kullanıyordu. Bu da zihnini sakin ve kuru tutmaya, onu umutsuzluk ve kendine acıma duygularıyla vıcık vıcık hale getirmemeye yetiyordu. Kendini asla geleceği düşünmemeye alıştırırken, diğer yandan da bir geleceğin varlığına inanmayı istiyordu. Çünkü yokluğuna inanırsa yıkıcı bir umutsuzluk içine sürüklenecekti.

Birkaç hafta sonra, geçen günleri saymaya karar verdi. Bunu yapmak, günün birinde buradan çıkacağına, kendi hayatına döneceğine olan inancını gösterecekti. Ertesi günü Pazartesi olarak rastgele kararlaştırdı. Ayrıca o günü Nisan'ın da 1'i olarak kabul etti. Aslında sekiz günlük bir yanlışlık yapmıştı ama, bunu üç yıl hiç anlayamadı.

Yalnız geçirdiği yaşam çok meşgul bir yaşamdı. İki yemek, bir banyo, jimnastik seansları ve iki meditasyon, her günü oluşturan programlardı. Haftada iki kere de dar avlu boyunca açık havada koşma zevki vardı. Ona zamanı belirten iki işaret daha bulunuyordu. Ayda bir kez cezaevi berberi gelip onu tıraş ediyor, tıraş makinesi kafasından geçtikten sonra geriye yarım santim boyunda fırça gibi kısacık saçlar kalıyordu. Berber cezaevinin konuşmama kuralına uyuyordu ama durmadan göz kırpıyor, gülümsüyor, kardeşlik duygusunu türlü yollarla ifade etmeye çalışıyordu. Ayrıca gene ayda bir kez, berberin gelişinden mutlaka iki gün sonra, açık hava egzersizinden döndüğünde yatağını değişmiş, hücresinin duvarlarını böceklere karşı ilaçlanmış ve dezenfekte edilmiş buluyordu. İlacın kokusu üç, bazen dört gün çıkmıyordu hücreden.

O hücrede tek başına altı ay geçirdikten sonra günün birinde tam meditasyonunun ortasında kapının açılmakta olduğunu duyarak irkildi. İlk tepki olarak canı sıkılmış, biraz da korkmuştu. Güvenilir düzenine sekte vuruluyordu çünkü. Fakat az sonra bu ziyaretin düzen bozukluğu değil, kendi zaman ölçme mekanizmasına eklenecek son işaret olduğunu öğrendi. Altı ayda bir, yaşlı başlı, gücünden fazla işi olan bir memur kendisini ziyaret edecekti. Adamın görevi bu modern cezaevinin tutuklu ve hükümlülerinin sosyal ve psikolojik gereksinimleriyle ilgilenmekti. Adam kendisini Bay Hirata olarak tanıttı ve Nicholai'ye, birbirleriyle konuşmakta serbest olduklarını bildirdi. Nicholai'nin alçak yatağının kenarına oturmuştu. Fazla dolu evrak çantası yanı başındaydı. Adam çantasını açtı, içinde bir süre arandı, sonunda boş bir anket formu çıkardı ve kağıdı kucağındaki sert levhanın üzerine tepesinden tutturarak yazmak için hazırladı. Tonsuz, sıkkın bir sesle Nicholai'ye sağlığı ve durumuyla ilgili sorular soruyordu. Nicholai cevap olarak başını yanlara veya aşağı ya da yukarı sallıyor, adam da formdaki gerekli yere bir işaret koyuyordu.

Bütün soruların cevabını alıp almadığını kaleminin ucuyla sayarak kontrol ettikten sonra Bay Hirata nemli, yorgun gözlerini kaldırıp baktı ve Bay Hel (Japonlar 'l' harfini söyleyemediği için adam Hel'i 'Heru' olarak telaffuz ediyordu)'in resmi bir talebi veya şikayeti olup olmadığını sordu.

Nicholai otomatik bir hareketle başını salladı... Fakat sonra fikrini değiştirdi. 'Evet,' demeye çalıştı. Ama boğazı kupkuruydu. Oradan ancak gıcırtı gibi bir ses çıkabildi. Birden, yavaş yavaş konuşma alışkanlığını yitirmekte olduğunu fark etti. Hafif öksürüp boğazını temizledi ve yeniden denedi. "Evet efendim. Kitap, kağıt, fırça ve mürekkep rica ediyorum."

Bay Hirata'nın kalın, kıvrık kaşları havalandı. İçine derin bir soluk çekerken gözlerini yana doğru devirdi. Anlaşılan bu istek fazla lükstü. Çok güç olacaktı. Dert açabilirdi. Ama gene de dileği dikkatle not etti.

Nicholai o sıra kitapla kağıdı ne kadar çok istediğini fark ederek kendi de şaşaladı. Oysa bir şey ummanın, hayal kırıklığını davet et-

mek olduğunu o kadar iyi biliyordu ki! Şimdiki tekdüze hayatında isteği kısıtlamış, umudu en alt düzeye indirmiş bulunuyordu. Fakat bu sefer hiç aldırmadan devam etti. "Tek şansım bu, efendim."

"Nasıl? Tek şans mı?"

"Evet efendim. Hiçbir şeyim yok..." Sesi tekrar boğuklaşan Nicholai bir daha boğazını temizledi. "Zihnimi meşgul edecek hiçbir şeyim yok. Sanırım yavaş yavaş deliriyorum."

"Öyle mi?"

"Sık sık intiharı düşündüğümü fark ediyorum."

"Ya!" Bay Hirata kaşlarını iyice çatıp içine bir soluk daha çekti. Ne diye durmadan böyle sorunlar çıkıyordu sanki? Bu tür olaylar için talimatnamede kesin emirler yoktu ki! "Dileğinizi ileteceğim, Bay Heru."

Nicholai bu sesin tonundan, dileğin enerjisiz bir havada iletileceğini ve her zamanki gibi bürokrasi engeline takılacağını anlamıştı. Bay Hirata'nın bakışlarının zaman zaman kendi yüzünde dayak ve işkencenin bıraktığı yaralara, şişliklere kaydığını görüyordu. Hâlâ mor olmalıydı oraları. Adam bakışlarını her seferinde rahatsız olmuş utanmış gibi aceleyle kaçırıyordu.

Nicholai parmağının ucunu yarılmış kaşına değdirdi. "Sizin gardiyanlarınız yapmadı efendim," dedi. "Bu yaraların çoğunu Amerikalılar elindeki sorgum sırasında aldım."

"Çoğunu mu? Ya geri kalanlar?"

Nicholai yere bakarak tekrar hafifçe öksürdü. Sesi çatlak ve zayıftı. Oysa şimdi çok ikna edici konuşması gerekiyordu. Bir daha sesini böyle kullanılmaya kullanılmaya paslanacak hale getirmemek üzere içinden söz verdi. "Evet, çoğunu. Ötekileri ise... İtiraf edeyim ki kendime bazı zararlar verdim. Umutsuzluğa düşüp başımı duvarlara çarptım. Çok budalaca ve ayıp bir şey ama zihnimi meşgul edecek bir şey olmayınca..." sesinin zayıflayıp yok olmasına kendi izin verdi. Gözleri hâlâ yerdeydi.

Bay Hirata iyice tedirgin olmuştu. Meslek hayatına bir de delirmelerin, intiharların girmesinden korkuyordu. Hele şimdi... Emekliliğine birkaç yıl kala. Elinden geleni yapacağına söz verip, yüreğinde

bir memurun başına gelebilecek en büyük yükü taşıyarak hücreden çıktı. Bu yük, kendi başına bir karar verme zorunluluğuydu.

İki gün sonra Nicholai yirmi dakikalık açık hava jimnastiğinden döndüğünde, çelik yatağının bir ucunda kağıda sarılmış bir paket buldu. İçinde küf kokan üç kitap, elli sayfalık bir bloknot, bir şişe Batılılar'ın kullandığı mürekkep ve ucuz ama iyi yazan bir de dolmakalem vardı.

Nicholai kitaplara baktığında bütün umutlarını yitirir gibi oldu. Hiçbir işe yaramazdı bu kitaplar. Bay Hirata elden düşme kitap satan bir dükkana gitmiş, formaliteden kurtulmak için kendi parasıyla, bulabildiği en ucuz üç kitabı satın almıştı. Kendisi Japonca'dan başka dil bilmediği, Hel'in formunda da Fransızca bildiğini okuduğu için, Bay Hirata bu kitapları Fransızca sanarak almıştı. Kitapları seçtiği rafta gerçi Fransızcalar da vardı ama bunların hepsi misyoner bir papazın kitapları olup savaş sırasında el konulmuş mallardı. Papaz Bask asıllıydı. Kitaplar da Bask kitaplarıydı. Hepsi 1920'den önce basılmıştı. Bir tanesi çocuklar için yazılmış, Bask yaşamını tanıtan bir kitap olup, içinde acemice yapılmış resimler de vardı. Gerçi bu kitap Fransızca'ydı ama Nicholai için pek bir değeri yoktu. İkinci kitap ince bir kitaptı. Bask halk hikayeleri, deyişleri, fıkraları vardı içinde. Soldaki sayfalar Baskça, sağdakiler Fransızca olarak basılmıştı. Üçüncüsü ise, 1898 yılında basılmış Fransızca/Baskça bir sözlüktü. Yazarı Haute Soule'lu bir papaz olup, sözlüğün önsöz bölümünde Baskça öğrenmenin önemini insanın ruhundaki iyilikseverlik ve alçakgönüllülük duygularına bağlamıştı.

Nicholai kitapları bir kenara fırlatıp hücresinin meditasyona ayırdığı köşesine çömeldi. Bir şey ummak hatasına düşen, işte karşılığını böyle hayal kırıklığıyla öderdi. Kendini acı acı ağlar buldu. Kısa zamanda isteği dışında göğsünden hıçkırıklar kurtulmaya başladı. Hemen kalkıp tuvalet tarafına geçti. Gardiyanların kendisini böyle yıkılmış görmelerini istemiyordu. Bu umutsuzluğunun, bütün kendini eğitme çabalarına rağmen, ne kadar çabuk yüze çıktığını görmek onu şaşırtıyordu. Bu kadar düzenli yaşadığı halde... Geçmişi ve geleceği hiç düşünmediği halde... Sonunda gözyaşları tükenince

kendini bırakıp orta düzeyde bir meditasyona girdi. Sakinleşmişti. Ancak ondan sonra sorununu yeni baştan ele aldı.

Soru: Bu kitapları neden hayal kırıklığını göze alacak kadar çok istemişti? Yanıt: Kendine bile açıklamak istemediği halde bildiği bir gerçek vardı. Go eğitimiyle belli bir düzeye gelmiş olan zihinsel kapasitesinin kurulmuş seri motor gibi bir niteliği vardı. Ona hiçbir yük yüklenmezse giderek hızını artıracak ve sonunda kendi kendini yakacaktı. İşte bu yüzden hayatını küçülmüş, katı bir düzene sokmuş ve bu yüzden meditasyonun boşluğu içinde gereğinden çok zaman geçirir olmuştu. Konuşabileceği hiç kimse yoktu. Düşünmekten bile kaçınıyordu. Elbette ki aklından gene de davetsiz bazı etkiler geçmiyor değildi. Ama bunların çoğu yalnızca kesik kesik imajlardı. Bunları birbirine bağlayan mantıklı kelimelerden yoksundu. Gerçi aklını kontrolünden kaçırma korkusu içinde tembelliğe ittiğini, hiç kullanmadığını bilinçli olarak fark etmiş değildi. Ama kitap ve kağıt elde etme fırsatına bu yüzden böylesine sarılmıştı. Kitapların zihnini meşgul etmesine ihtiyaç duyduğunu biliyordu.

İşte gele gele de bu kitaplar gelmişti. Bir çocuk kitabı, ince bir halk bilgelik kitabı, bir de iyiliksever papaz tarafından yazılmış sözlük!

Üstelik de çoğu Bask dilindeydi. Bu dilin adını bile bir iki kez duymuştu. Nicholai, Avrupa'nın en eski dili olup, dünyanın hiçbir diline benzemediğini biliyordu. Tıpkı Bask halkının apayrı bir ırk olup, hiçbir ırkla akrabalığının olmaması gibi.

Nicholai öylece çömelmiş durumda sorunuyla başa çıkmaya çalışıyordu. Bir tek çare vardı. Ne yapıp yapıp bu kitapları kullanmak zorundaydı. Bunlarla kendi kendine Baskça öğrenebilirdi. Elinde yeterli malzeme var sayılırdı. Hem yazıların sayfa sayfa tercümesi, hem de bir sözlük. Kafası zaten Go'nun soyut, kristalize geometrisine alışkındı. Şifreciliği de biliyordu. Kendi kendine bir Bask grameri kuracaktı. Öteki dillerini de canlı tutması şarttı. Bask halk masallarını Rusça'ya, İngilizce'ye, Japonca'ya, Almanca'ya çevirecekti. Kafasından, bunları bildiği sokak Çince'sine de çevirebilirdi ama bu konuda daha ileri gidemezdi, çünkü o dilde okuyup yazmayı hiçbir zaman öğrenmemişti.

Hemen yorganları katlayıp kenara itti, yatağın metal tablasını kendine bir çalışma masası yaptı. Bunun yanına diz çöküp kitaplarını, kalemini, kağıdını düzenledi. Başlangıçta heyecanını gemlemeye çalışıyordu. Belki hazinelerini geri almak isteyebilirlerdi. Onu yeni baştan, Saint Exupéry'nin sözünü ettiği 'umut işkencesi'ne itebilirlerdi. Bundan sonraki açık hava jimnastiğinde yirmi dakikayı azap içinde geçirdi. Hücreye dönerken kendini kitaplarının alınmış olabileceğine hazırlamış, çelikleştirmişti. Ama kitaplar hâlâ oradaydı. Bundan sonra kendini zihinsel çalışmaların zevkine kapıp koyverdi.

Sesini neredeyse kaybetmek üzere olduğunu fark ettiğinden, her gün kendi kendine yüksek sesle konuşmaya başlamıştı. Hem de birkaç saat boyunca. Aklından sosyal durumlar icat ediyor, iki kişi gibi konuşuyor ya da dilini konuştuğu ülkenin tarihini, politikasını yüksek sesle anlatıyordu. Önceleri kendi kendine konuşmaktan utanç duyuyor, gardiyanların kendisini deli sanacaklarından çekiniyordu. Ama kısa zamanda yüksek sesle düşünmek onda bir alışkanlık oldu. Gün boyu kendi kendine mırıldanıp durmaya başladı. Cezaevi yıllarından Hel'e miras kalan başka bir huy da, hemen hemen fısıltı sayılabilecek kadar yumuşak sesle konuşması ve bu konuşmanın ancak o çok kusursuz telaffuzu sayesinde anlaşılabilmesi oldu.

İleriki yıllarda bu yumuşak, fısıltı tonundaki kusursuz ses, garip mesleğinin kendisini karşı karşıya getirdiği insanlar üzerinde dondurucu bir etki yapacaktı. Özellikle ona kalleşlik etme hatasına düşenler için en korkulu kabuslar, karanlık köşelerden o yumuşacık sesin kendilerine seslenmesi olacaktı.

Halk öyküleri kitabının birinci hikayesi, *"Zahar hitzak, zuhur hitzak"* adını taşıyordu. Çevirisiyse, "Eski sözler, doğru sözlerdir" şeklinde verilmişti. Elindeki eski ve yetersiz sözlük yalnızca *zahar* kelimesinin anlamını 'eski' olarak veriyordu. Bu durumda Nicholai'nin kendi kurduğu amatör dilbilgisi kurallarının ilk notları şöyleydi:

Zuhur: Doğru, akıllı.
Bask dilinde çoğul eki: 'ak' veya 'zak' olmalı.
Sözler ya da atasözlerinin tekil kökeni ya 'hit' ya da 'hitz' olmalı.

Not: 'Konuşmak' fiili herhalde bu köke dayalıdır.
Not: Paralel yapılı cümlecikler herhalde 'imek' fiilini gerektirmiyor.

İşte bu zayıf başlangıçtan başlayarak Nicholai adım adım, kelime kelime, bir Baskça dilbilgisi kurdu. Daha başından itibaren, zihninde bu dili canlı ve hareketli tutabilmek için öğrenmekte olduğu dili telaffuz etmeye kendini alıştırma çabasındaydı. Bu konuda bir rehberi olmadığından bazı yanlışlıklar yaptı ve bu yanlışlıklar ömrünün sonuna kadar Baskça konuşmasını hep etkiledi. Basklı dostları buna güler dururlardı. Örneğin 'h' harfinin Fransızca'daki gibi sessiz söyleneceği kararına varmıştı. 'X' harfinin telaffuzunaysa birçok seçenek arasından karar vermek zorundaydı. Okunuşu 'z' olabilir; 'ş' olabilir; 'ç' olabilir veya Almanların o genizden gelen 'kh' sesi de olabilirdi. Nicholai bunlar arasından en sonuncusunu seçti ve yanlış seçmiş oldu.

Artık hayatı çok doluydu. Hatta gereğinden fazla doluydu. Bazen bir işini, daha sıkılıp bırakmadan yarım bırakmak zorunda bile kalabiliyordu. Güne kahvaltıyla başlıyor, sonra soğuk suyla yıkanıyordu. Fazla enerjisini jimnastikle yaktıktan sonra yarım saatlik orta düzey meditasyonuna geçiyor, sonra da akşam yemeğine kadar Baskça çalışıyordu. Akşam yemeğinden sonra tekrar vücudu iyice yorulup tükeninceye kadar jimnastik yapıyordu. Sonra gene yarım saatlik meditasyon ve devamında uyku.

Haftada iki kez yaptığı açık hava egzersizlerinin zamanı Baskça çalışma saatlerinden çıkıyordu. Ve her gün yemek yerken de jimnastik yaparken de, kendi kendine bildiği dillerden birinde yüksek sesle konuşuyordu. Artık yedi dili olduğu için haftanın her gününü bir dile adamıştı. Nicholai'nin haftalık takvimi şöyleydi: Monday, ВТОРНИК, lai-bai-sam, jeudi, Freitag, Larunbat ve Nitiyoo-bi.

Nicholai Hel'in hücre günlerinin en önemli olayı 'Yakınlık duygusu'nun tomurcuklanıp gelişmesi oldu. Bu iş aslında kendisi fark etmeden olan bir şeydi. Sezgileri ve bilinmeyen güçleri inceleyenlere göre 'yakınlık duygusu' insanoğlunun ilk zamanlarında diğer beş duyusu kadar güçlüydü. Fakat insanoğlu avlanmayla yaşama döneminden uzaklaştıkça bu duyu kullanılmamaktan dolayı körelmeye başlamıştı. Ayrıca altıncı duyunun bu ekstrafizik niteliği, normal mantık

yürütme yöntemine zıt çaplı merkezi korteks enerjilerinden doğuyordu. İnsanoğlunun gelişme süreci içinde, sonunda mantık yöntemiyle tecrübeleri sıraya sokma yolu hakim olmuştu. Elbette ki bazı ilkel kültürlerde 'yakınlık algılaması'nın bazı hallerine hâlâ rastlanmaktaydı. Hatta gelişmiş toplumlarda bile insanlar zaman zaman bu sezginin kalıntılarından etkilenmekte, durup dururken birisinin arkalarından kendilerine baktığını hissetmekte ya da birinin kendilerinden söz ettiğini algılamaktadırlar. Ayrıca içlerine genel bir rahatlık duygusu ya da felaket önsezisi geldiği de doğrudur. Fakat bunlar ara sıra olan şeylerdir ve genellikle insanlar bunlara omuz silkip geçerler. Çünkü bunları rastgele bir mantık çizgisi içinde anlamaya olanak yoktur. Bunları kabul etmek, her bilinmeyenin mantıklı bir açıklaması bulunacağı yolundaki rahatlatıcı inancı kökünden sarsacaktır.

Arada sırada, ancak kısmen anlaşılabilen nedenler sonucu, 'yakınlık algılaması'nın modern bir insanda tümüyle gelişmiş halde ortaya çıktığı da görülmektedir. İşte Nicholai Hel de, bu duyguya sahip olarak yaşayan birkaç insandan biriydi. Yaşamının tümü aşırı zihinsel ve içe dönüktü. Kendisi bir *mistik*'ti. Bu nedenle mantık dışı oluşlara karşı tedirginlik duymuyordu. Go eğitimi onu oluşları değişik açıdan ele almaya alıştırmış, herkes gibi sorun/çözüm yolu yerine sıvımsı sezgiler kullanmayı öğretmişti. Sonra şok etkisi yapan bir olay sonucu, hayatının oldukça uzun bir döneminde kendi kendine, sırf kendini dinleyerek yaşamak zorunda kalmıştı. İşte bu koşullar, çağımızda yaşayan milyonlarca insandan ancak birinde, fazladan bir yetenek (veya yük) olan 'yakınlık algılaması'nın gelişmesine çok uygun koşullar oluyordu.

Algılamanın ilk sistemleri öylesine yavaş gelişti ki, Nicholai bir yıl boyunca olup bitenin hiç farkına varmadı. Günlük yaşamı bir sürü küçük olaylarla noktalanıp ölçülüyor, cezaevi dışındaki yaşamla da hiçbir ilgisi kalmamış bulunuyordu. Hiçbir zaman canı sıkılmamıştı. Fizik kurallarına ters gibi görünen bir ilke vardı çünkü: Zaman ancak, içi boş olduğu zaman ağırdı.

Yeni yeteneğinin farkına varması, Bay Hirata'nın bir ziyareti sırasında oldu. Nicholai kitaplarıyla uğraşır, derslerini çalışırken bir-

den başını kaldırıp kendi kendine yüksek sesle, (Almanca olarak, çünkü o gün cumaydı). "Tuhaf şey!" diye söylendi. "Bay Hirata neden beni ziyarete geliyor?" Sonra kendi çizdiği takvime göz attı ve gerçekten Bay Hirata'nın geçen ziyaretinden bu yana altı ay geçmiş olduğunu gördü.

Birkaç dakika sonra Nicholai kitabından tekrar başını kaldırdı. Bu kez de Bay Hirata'nın yanındaki yabancı adamın kim olduğunu merak etmişti. Çünkü yaklaşan adamın yaydığı titreşimler tanıdığı gardiyanlardan hiçbirininkine benzemiyordu. Her birinin yaydığı frekansı tek tek biliyordu Nicholai.

Az sonra hücrenin kilidi açıldı, Bay Hirata, yanında sosyal hizmetler için eğitmekte olduğu genç adamla birlikte içeriye girdi. Yeni adam ayakta uzakta duruyor ve Bay Hirata'yı her zamanki işlemlerini yaparken seyrediyordu.

Çok şeyi kapsayan o sonuncu soruya gelindiğinde Nicholai yeniden kağıt ve mürekkep istedi. Bay Hirata boynunu içine çekip dişlerinin arasından içine bir soluk çekti. Böylelikle de bu tür bir isteğin karşılanmasındaki güçlüğü belirtmiş oldu. Ama adamın davranışındaki bir şey, Nicholai'ye güven veriyor, isteğinin yerine getirileceğinden emin olmasını sağlıyordu.

Bay Hirata gitmeye hazırlanırken Nicholai ona bir soru sordu. "Özür dilerim, efendim. On dakika kadar önce benim hücremin yakınından geçtiniz mi?"

"On dakika önce mi? Geçmedim. Neden sordunuz?"

"Buradan geçmediniz, öyle mi? Peki beni düşündünüz mü o sıra?"

İki adam bakıştılar. Tam o dakikalarda Bay Hirata, yardımcısına bu tutuklunun ruhsal durumunun tehlikede olduğunu, kendisinin intiharın eşiğinde gezindiğini anlatmıştı. Yaşlı adam "Hayır..." diye söze başlarken birden hatırladı. "Durun bir dakika! Evet! Tam binanın bu kanadına girerken bu gence sizden söz ediyordum."

"Yaa," dedi Nicholai. "O zaman açıklanmış oluyor işte."

Gene tedirgin bakışlar odayı dolaştı. "Ne açıklanmış oluyor?"

Nicholai ömrü memurlukla geçmiş bir insana, yakınlık algılaması gibi soyut bir kavramdan söz etmenin hem güç hem de zalimce bir

şey olduğuna karar verdi. Başını iki yana sallayarak "Bir şey yok." dedi. "Önemli değil."

Bay Hirata omzunu silkti ve oradan ayrıldı.

O günün geri kalan saatleri ve ertesi günün tümü boyunca Nicholai bu yeni yeteneğini düşünüp durdu. Yirmi dakika için açık havaya çıkarıldığında, yürürken gözlerini yumup duvardaki bir çatlağı veya belirli bir noktayı düşündü, ona ulaşıp ulaşamayacağını kontrol etti. Bunu çok kolay yapabiliyordu. Bu sefer gözleri kapalı, olduğu yerde dönüp dönüp, yönünü iyice kaybettikten sonra aynı belli noktaya dokunmaya çalıştı. Birkaç santimlik hata payıyla bunu da yapabiliyordu. Demek ki yakınlık duygusu hareketsiz cisimler için de geçerliydi. Bunları yaparken belli ağırlıkta insan dikkatinin kendi üzerine yönelmiş olduğunu hissetti. Hemen anladı. Gökyüzünü yansıtan camın arkasındaki nöbetçiler ona bakıyor, herhalde aralarında onun yaptığı bu saçma hareketleri konuşuyorlardı. Adamların konsantrasyonları arasındaki farkı ölçebiliyor, orada iki kişi olduklarını, birinin daha irade sahibi, diğerinin daha zayıf kişilikli olduğunu seziyordu. Ya daha zayıf kişilikli ya da deli bir tutukluya karşı daha ilgisiz biri.

Hücresine döndüğünde bu yeteneğini daha derinlemesine inceledi. Ne zamandan beri vardı bu onda? Nereden gelmişti? Bundan nasıl yararlanabilirdi? Bildiği kadarıyla bu durum cezaevindeki son yılında ortaya çıkmıştı. Öyle yavaş gelmişti ki, Nicholai hiç farkına varamamıştı. Bir süreden beri gardiyanların kendi hücresine yaklaşmakta olduğunu sezmekte, gelenin kısa boylu boş bakışlı olan mı, yoksa tipi Pasifikli olan mı olduğunu bile ayırt edebilmekteydi. Yemeğini de hangi görevlinin getireceğini, daha uykudan uyanır uyanmaz bilmekteydi.

Peki, cezaevinden önce de izleri var mıydı bu yeteneğin? Evet. Evet. Birden hatırladı. Ömrü boyunca yakınlık algılamasını az bir düzeyde de olsa hep hissetmişti. Daha çocukluğunda bile bir eve girdiğinde içeride insan olup olmadığını anlardı. Annesinin kendisi için yapacağı bir şeyi unutup unutmadığını daha sormadan bilirdi. Bir odaya adım attığında odanın havasından, içeride az önce tartışma olduğunu sezerdi. Ama bunları herkesin sezdiği şeyler sanırdı. Bir

bakıma da haklıydı. Çocukların çoğu, büyüklerin de bazıları böyle sezgilere sahipti. Ama bunu 'Ruhsal durum', 'Tedirginlik' ya da 'Önsezi' diye adlandırırlardı. Nicholai'nin yakınlık duyusunun tek farkı sürekli oluşuydu. O duyudan gelen mesajlara karşı her zaman hassas olmuştu o.

Japon dostlarıyla mağaralara indiğinde çok yararlanmıştı bu yeteneğinden. Hem de o zamanlar ne olduğunu bilmediği halde. Mutlak karanlığın içinde ve o korku baskısının altında Nicholai'nin ilkel merkezi sistemi hemen duyusal sistemine sızmıştı. Bilinmeyen bir labirentin derinliklerinde, omurgasının az üzerinde milyonlarca kilo kayanın varlığının bilinciyle şakaklarındaki damarlar atarken, gözlerini kapadığı anda, hangi tarafta açıklık ve yol bulunacağını, hangi tarafın kayalarla dolu olduğunu bilebiliyordu. Önceleri arkadaşları onun bu sezgilerine gülmüşlerdi. Bir gece oturup çene çalarlarken söz dönüp dolaşmış, Nicholai'nin yönünü bulmaktaki olağanüstü yeteneğine gelmişti. Gençlerden biri, Nicholai'nin kendi soluğunun yansımalarını okuyabildiğini ya da yeraltı hava akımları arasında koku farkları alabildiğini öne sürmüştü. Nicholai de açıklamayı kabule hazırdı. Aldırdığı yoktu zaten.

İçlerinde daha iyi bir işe geçebilmek için İngilizce çalışan bir arkadaşları vardı. O Nicholai'nin omzuna bir şaplak atıp hoş bir söz söylemişti. "Bu oksidantaller kendilerini *oryante* etmekte pek maharetli oluyorlar!"

Maymun suratlı çarpık ve grubun maskarası olan diğeriyse Nicholai'nin karanlıkta görebilmesinde hiç şaşılacak bir şey olmadığını, onun zaten alacakaranlığın adamı olduğunu söylemişti.

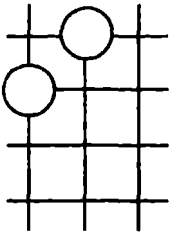
Bu sözün tonu şaka havasındaydı ama kamp ateşinin başında birden bir sessizlik oluverdi. Gençler birer birer homurdanıp terslendiler, sözü söyleyen de yaptığı espriden pişmanlık duydu.

Nicholai hücresinde bu yeni yeteneğini düşünerek geçirdiği bir buçuk gün boyunca daha başka şeyler de hatırladı ve yeteneğini daha iyi tanıdı. Bir kere bu işitme veya görme gibi basit bir duyu değildi. Beş duyudan en çok dokunma duyusuna benziyordu. Sıcağa, basınca, baş ağrısına, iç bulantısına, asansörün yükselip alçalırken ver-

diği duyguya, dengeyi kontrol eden orta kulak sıvısına benzeyen bir duyuydu. Bunların hepsi dokunma duyusu başlığı altında toplanabilecek şeylerdi. Yakınlık duyusunda da iki ana tepki vardı: Niteliksel ve niceliksel. İki de ana kontrol bölümü vardı: Aktif ve pasif. Niceliksel tepkiler doğrudan doğruya uzaklık ve yakınlıkla ilgiliydi. Hareketli ve hareketsiz cisimlerin mesafesi ve yönüyle ilgili Nicholai kısa zamanda hareketsiz cisimler için, yani kitap, taş ya da uyuyan bir adam için, pasif olarak sezme uzaklığının dört beş metreden fazla olmadığını öğrendi. Cisim daha uzakta ise, titreşimler hissedilmeyecek kadar zayıf gelmeye başlıyordu. Fakat Nicholai o cismi düşünür, aralarında bir kuvvet köprüsü kurarsa, sezgi uzaklığı aşağı yukarı iki katına çıkıyordu. Düşünülen şey bir insansa ya da hayvansa... yani kendisi de titreşim yayan bir varlıksa ve o da o anda Nicholai'yi düşünüyor, o da kendi kuvvet köprüsünü kuruyorsa, mesafe tekrar iki katına çıkıyordu. Yakınlık duyusunun ikinci tepkisi nitelikseldi. Bu, ancak insanlar söz konusu olduğu zaman beliriyordu. Nicholai yalnız titreşim yayan kişinin uzaklığını ve yönünü hissetmekle kalmıyor, sempatetik sistemin titreşimlerinden bu insanın tutumunu da saptayabiliyordu. Dost mu, düşman mı, tehditkar mı, seviyor mu, şaşırmış mı, öfkeli mi, arzuluyor mu... Bütün sistem merkezi korteks tarafından yönetildiği için en güçlü gelen sezgiler, en temel sezgilerdi: Korku, nefret, şehvet.

Kendi yeteneğine ait bu gerçekleri keşfeden Nicholai artık bu konudan uzaklaşıp tekrar çalışmalarına döndü ve bildiği dilleri canlı tutma çabasına gömüldü. Cezaevinde bulunduğu süre boyunca bu yeteneklerin kendisine bir oyundan fazla yararlı olmayacağını biliyordu. İleriki yıllarda 'yakınlık algılaması'nın hem kendisine dünya çapında bir mağara kaşifi olarak ün sağlayacağını hem de uluslararası teröristlerin profesyonel avcısı mesleğinde en önemli silah sayılacağını bilmesine şimdilik olanak yoktu tabii.

İKİ

SABAKI

●

WASHINGTON

Bay Diamond masanın üzerindeki ekrana yansıyan yazılardan başını kaldırıp Başyardımcı'ya seslendi. "Tamam, burada kes, biraz ileriden tekrar al. Bize cezaevinden çıktıktan bugüne kadar Hel'in teröristlerle çatışma eylemlerini şöyle bir tara.

"Peki efendim. Yeniden kurmak bir dakika ancak sürer."

Şişko'nun yardımı ve Başyardımcı'nın duyarlı yönetimi sayesinde Diamond konuklarına Nicholai Hel'in yaşamını tutukluluk döneminin ortalarına kadar oldukça kapsamlı şekilde vermeyi başarmıştı. Arada gerektikçe bazı açıklamaları kendi belleğinden ekliyordu. Bu bilgileri onlarla paylaşması tam yirmi iki dakika sürmüştü, çünkü Şişko'nun belleğinde yalnızca olaylar ve gerçekler vardı. Nedenler, duygular, ihtiraslar, idealler, onun yapısına aykırı şeylerdi.

Bu yirmi iki dakika boyunca Darryl Starr beyaz plastik koltuğuna yayılıp oturmuş, durmadan puro özlemi çektiği halde, çıkarıp yakmaya cesaret edememişti. Bu guuk âşığı herifin hayatını bana anlatmaları, herhalde Roma'da işleri berbat edip kızı elimden kaçırışımın cezası olmalı, diye düşünüyordu. Zevahiri kurtarmak için yüzüne sıkkın bir kayıtsızlık ifadesi yerleştirmeye çabalıyor, ara sıra gürültülü biçimde içini çekiyordu. Ama küçük bir öğrenci gibi cezalandırılmaktan öte canını sıkan bir şey daha vardı. Diamond'un bu Nicholai Hel'e karşı duyduğu ilginin profesyonellik sınırlarını biraz aştığını hissediyordu Starr. Bunda kişisel bir şey vardı. Ve Starr'ın CIA si-

perlerinde yıllar yılı edindiği tecrübe, eldeki işi kişisel duygularla karıştırmanın hiç de iyi bir şey olmadığını kulağına fısıldayıp duruyordu.

Önemli bir adamın yeğeni ve CIA'nın tedhiş stajyeri olan FKÖ'nün keçi çobanı ise başlangıçta ekrana yansıyan bilgilere, en büyük dikkat pozuna girerek bakmış, fakat kısa zamanda dikkati Bayan Swiven'in pembe baldırlarına dönmüş, ikide bir kendi kendine sırıtıp duruyordu.

Muavin her yeni bilgi verildikçe hafifçe kafasını sallıyor, CIA'nın bunu zaten bildiği izlenimini yaratmak istiyordu. Oysa aslında CIA'nın Şişko'dan bilgi alma yetkisi yoktu. Ana Şirket'in bilgisayar sistemiyse, CIA'nın ve NSA'nın bilgi bankalarında ne var ne yoksa çoktan yalayıp yutmuştu.

Bay Able'a gelince, o az bir sıkıntıyla karışık terbiye kisvesini bozmuyordu. Aslında Hel'in biyografisindeki bazı notlar onu gerçekten ilgilendirmişti. Özellikle mistisizme ve yakınlık algılamasına ilişkin bölümler. Bu kibar adamın gizli güçlere, büyülere, sezgilere ilgi duyduğu ortadaydı. Zaten bu ilgileri, cinsel eğilimlerinin karmaşıklığında kendini gösteriyordu.

Bitişikteki makine odasında kısa bir zil sesi duyuldu. Bayan Swiven yerinden kalkıp Nicholai Hel'in hazır bulunan fotoğraflarını getirmeye gitti.

Konferans salonunda bir an Başyardımcı'nın konsolundan çıkan çıtırtılar dışında hiçbir ses duyulmadı. Bay Diamond bir sigara yaktı (kendine günde dört sigara içme izni veriyordu). Sonra başını pencereden dışarı çevirip, projektörlerle aydınlatılmış Washington Anıtı'nı seyretmeye koyuldu. Bir yandan da parmağının eklemiyle dudağına tıp tıp vurup duruyordu.

Bay Able yüksek sesle içini çekti, pantolonunun kat yerini sıvazlayıp düzeltti ve kolundaki saate baktı. "Umarım daha çok uzamaz," dedi. "Bu akşam için planlarım var." Senatörün oğlunun hayali gözünün önünden gitmek bilmiyordu.

Diamond, "Ah, işte geldi," diyerek Bayan Swiven'in uzattığı fotoğrafları alıp şöyle bir taradı. "Bunlar tarih sırasına göre dizilmiş"

diye açıkladı. "Birincisi Sphinx/FE'de işe başladığı zaman çekilen kimlik fotoğrafının büyütülmüşü."

Fotoğrafı Bay Able'a uzattı, o da alıp, fazla büyütülmekten netliği bulutlanmış olan surata dikkatle baktı. "İlginç bir yüz," dedi. "Gururlu. Güzel. Ciddi."

Sonra resmi Muavin'e doğru itti. Muavin şöyle bir göz atıp zaten adamı tanıdığı izlenimini yarattıktan sonra resmi Darryl Starr'a verdi.

"Vay bee!" dedi Starr. "Çocuk gibi duruyor! On beş, on altı var yok!"

"Görünüşü aldatıcı" diye açıklama yaptı Diamond, "Bu fotoğraf çekildiğinde yirmi üç yaşında falan olmalı. Genç görünmek ailede irsi. Şu anda Hel elliyle elli üç arasında bir yaşta olmalı ama söylediklerine göre otuzların ortasında gibi gösteriyormuş."

Filistinli keçi çobanı fotoğrafa uzandı ama fotoğraf tekrar Bay Able'a verilmişti. Adam resme ikinci kez baktı ve sordu. "Gözlerinde ne var? Garip görünüyor. Sanki yapay gibi."

Siyah beyaz fotoğrafla bile gözlerde doğadışı bir saydamlık vardı. Sanki oraya yeterli ışık gelmemiş gibi.

"Evet." dedi Diamond. "Gözleri garip. Çok değişik bir yeşil. Eski, antik camlar gibi bir yeşil. Onu tanımak için en belirgin işaret de bu."

Bay Able, Diamond'a dönüp dikkatle baktı. "Sen bu adamla şahsen karşılaştın mı?"

"Ben... Onunla yıllardan beri ilgileniyorum," diye kaçamak bir cevap verdi Diamond. Ve sonra hemen ikinci resmi uzattı.

Bay Able ikinci fotoğrafa bakınca yüzü buruştu. Bunun aynı adam olduğuna inanmaya olanak yoktu. Burnu kırılmış sol tarafa yatmıştı. Sağ yanağında şiş bir yara izi ve alnında çapraz uzanan ikinci bir yara izi görülüyor, bu ikincisi kaşını da ikiye bölüyordu. Alt dudağı şiş ve yarıktı. Sol elmacık kemiğinin hemen altında da bir yumru görülüyordu. Gözler kapalı, yüz dinlenme halindeydi.

Bay Able fotoğrafa dokunmaya dayanamıyormuş gibi aceleyle Muavine doğru itti. Filistinli elini uzattıysa da resim oradan Starr'a verildi. "Vay canına!" dedi Starr. "Herif marşandiz treniyle boks maçı yapmış gibi!"

Diamond gene açıkladı. "Orada gördüğünüz, ordu istihbarat bölümünün yaptığı bir sorgunun sonuçları. Fotoğraf dayaktan üç yıl sonra çekilmiş. Hasta, estetik ameliyat olmak üzere bayıltılmış durumdayken. İşte bu da ameliyattan bir hafta sonraki hali."

Yüz, yeni geçmiş ameliyatın etkisiyle hâlâ şişti ama, bütün arızalar ortadan kaldırılmış, cildin hafif gerilmesi sonucu zaten pek az olan yaş belirtileri de büsbütün silinmişti. Bay Able sordu:

"O sıra kaç yaşındaydı?"

"Yirmi dörtle yirmi yedi arasında."

"İnanılmaz şey. İlk fotoğraftan bile daha genç duruyor."

Fotoğraf önünden hızla geçerken Filistinli görebilmek için başını boynunun üstünde ters çevirmeye çabaladı.

"Bunlar pasaport fotoğraflarının büyütülmüşleri. Kosta Rika pasaportundaki, estetik ameliyatından az sonra çekilmiş, Fransız pasaportundaki ise ondan bir yıl sonra. Bir de Arnavutluk pasaportu olduğunu sanıyoruz ama elimizde onun kopyası yok."

Bay Able bu fotoğraflara da hızla baktı. Bütün pasaport fotoğrafları gibi bunlar da fazla ışıkta çekilmiş, kalitesiz fotoğraflardı. Ama bir nokta Bay Able'ın dikkatini çekti. Fransız pasaportunun fotoğrafına tekrar baktı.

"Bunun aynı adam olduğundan emin misin?"

Diamond fotoğrafı alıp tekrar göz attı. "Evet, bu Hel."

"Ama gözleri..."

"Ne demek istediğini anlıyorum. Gözlerinin rengi hangi kılığa girerse girsin tanınmasına yol açacağı için elinde birkaç çift numarasız lens var. Ortaları renksiz, irisleri renkli."

"Demek ne renk göz isterse o renk göz kullanıyor. İlginç."

"Evet, Hel'in kurnazlığı deha düzeyindedir."

OPEC temsilcisi gülümsedi. "İkinci defadır sesinde hayranlık gölgesi seziyorum" dedi.

Diamond ona soğuk soğuk bakarak, "Yanılıyorsun" diye karşılık verdi.

"Öyle mi? Anlıyorum. Bunlar, deha sahibi, ama hayranlık çekmeyen Bay Hel'in son fotoğrafları mı?"

Diamond elindeki geri kalan fotoğrafları konferans masasının üzerine iskambil destesi gibi fırlattı. "Dolu fotoğraf var," dedi. "Hepsi de CIA'nın üstün yeteneğinin tipik örnekleri."

Muavinin kaşları, sanki kendisini çarmıha geriyorlarmış gibi havalandı. Bay Able fotoğrafları elden geçirirken kaşları şaşkınlıkla çatılmıştı. Sonra hepsini tomarıyla Starr'ın önüne doğru itti.

Filistinli o sıra yerinden fırladı, elini 'gümm' diye fotoğraf destesinin üzerine şaplattı ve herkes onun bu kabalığına şaşkınlıkla bakarken dönüp sırıttı. Fotoğrafları önüne çekti dikkatle bakmaya başladı.

"Anlayamıyorum" dedi birden. "Ne bu böyle?"

Fotoğrafların hepsinde, orta yerde bulunan ve fotoğrafı çekilen adamın silueti bulanıktı. Çeşitli yerlerde çekilmişlerdi. Sokak kafelerinde, kent caddelerinde, deniz kenarında, maçlarda, havaalanlarında... Hepsinin de telefoto mercekleriyle, uzaktan çekildiği belliydi. Ama fotoğrafı çekilen adamı tanımak hiçbirinde mümkün değildi. Çünkü adam tam deklanşöre basıldığı anda hareket etmişti.

Keçi çobanı "Bunu hiç anlayamadım" diye itiraf etti. Sanki anlamamasında şaşılacak bir şey varmış gibi davranıyordu. "Bu benim anlayış kapasitemin...anlayamadığı bir şey."

Diamond açıkladı. "Görünüşe göre Hel'in fotoğrafını çekmek, kendi istemedikçe, olanak dışı. Oysa CIA'nın kendisini izlemesinden, faaliyetlerini kayda geçirmesinden pek rahatsız olmuyormuş gibi davranıyor."

Bay Able, "O halde neden her fotoğrafı böyle mahvediyor?" diye sordu.

"Kazayla. Bu onun yakınlık algılama duygusuyla ilgili. Üzerine bir konsantrasyon yöneltildiğini fark ediyor. Herhalde bir fotoğraf makinesinin merceğiyle izlenmek, dürbünlü tüfekle izlemek gibi bir his olmalı. Tam deklanşöre basılacağı anda, sanki tetik çekiliyormuş gibi hissediyor."

"Ve tabii fotoğraf çekilirken eğiliyor," diye bir eklemede bulundu Bay Able. "Şaşılacak şey. Gerçekten şaşılacak şey."

Diamond buz gibi bir sesle sordu. "Bu sezdiğim şey hayranlık mı?"

Bay Able gülümsedi, tuşu kabul edercesine eliyle bir işaret yaptı. "Bir sorum var" dedi. "Hel'in böyle vahşicesine sorguya çekilmesi olayında karşımıza çıkan binbaşının adı Diamond'du. Sizin ülkenizde insanların soyadı olarak değerli taşların ve madenlerin adlarına özel bir ilgi gösterdiğini biliyorum. Ticaret dünyası Pearl'lerle*, Ruby'lerle**, Gold'larla*** dolu ama gene de buradaki isim benzerliği beni tedirgin ediyor. Ne de olsa rastlantı dediğiniz şey kaderin bir numaralı silahıdır."

Diamond bir yandan fotoğrafları desteleyip hizalamak için yanlarını masaya vururken, önemsiz bir şeymiş gibi konuştu: "Adı geçen Binbaşı Diamond benim ağabeyimdi."

"Anlıyorum," dedi Bay Able.

Darryl Starr, Diamond'a doğru tedirgin bir bakış fırlattı. Kişisel duygulara ilişkin kaygıları kesinleşmiş bulunuyordu.

Başyardımcı'nın sesi duyuldu. "Efendim! Hel'in terörist avcılığıyla ilgili veriler hazır."

"Pekala, masaya yansıt. Yalnızca yüzeysel bilgi. Ayrıntı istemem. Bu baylara karşımıza çıkanın ne tür bir şey olduğu hakkında fikir vermek istiyorum."

Gerçi Diamond yüzeysel bilgi istemişti ama masaya ilk yansıyan madde öylesine fazla yüzeyseldi ki, aradaki boşluğu kendi doldurmak gereğini duydu ve bir açıklama yaptı. "Hel'in ilk eylemi aslında pek teröristlere karşı sayılmaz. Gördüğünüz gibi ona verilen ilk iş, komünistlerin Çin'in kontrolünü ele geçirmesinden pek az sonra, Pekin'e gelen Sovyet Ticaret Heyeti'nin Başkanı'nı öldürmekti. Operasyon öylesine saman altı bir işti ki, buna ait bantlar daha Ana Şirket, Şişko için CIA'nın bilgilerini alamadan önce silinmiş gitmişti. Aslında durum şu: Amerikan istihbaratı, Sovyetler'le Çinliler'in yakınlaşmasından oldukça kaygılanıyordu. Gerçi bu iki ulus arasında pek çok anlaşmazlık da yok değildi: sınır sorunları, ideolojik sorunlar,

---

* İnci

** Yakut

*** Altın

sınai gelişmedeki eşitsizlik, ırksal güvensizlik vb. Bunlara dayanarak akla bir plan geldi. Bu temel anlaşmazlıkları kullanarak ülkelerin fazla yakınlaşmasına engel olabilirlerdi. Pekin'e bir ajan gönderip Sovyet Heyeti'nin Başkanı'nı öldürmeyi ve sanki bunun için gerekli emirleri Moskova vermiş gibi bir görünüm yaratmayı akıl ettiler. Çinliler bu durumda, Ruslar'ın görüşmelere köstek olmak için kendi adamlarından birini feda ettiklerini düşüneceklerdi. Ruslar kendilerinin böyle bir şey yapmadıklarını bildiklerinden, cinayeti aynı amaçla Çinliler'in işlediğine inanacaklardı. Çinliler, işin Moskova'da planlandığını kanıtlayan, bizim ajanın bıraktığı belgeleri ortaya çıkarınca, Ruslar onları kendilerini kurtarmak için sahte belge hazırlamakla suçlayacaklardı. Çinliler de bunu yapmamış oldukları için, bütün olayın bir Rus planı olduğuna iyice inanacaklardı.

Bu planın çok başarılı olduğu, iki ülke arasındaki ilişkilerin hâlâ düzelememiş olmasından da belli. Birbirlerine sürekli güvensizlik ve düşmanlık duyuyorlar ve Batı dünyası da onların birini diğerine karşı kullanarak ürküntü verici bir ittifakı önlemeyi başarıyor.

Fakat planın tek güç yanı, bunu yapabilecek ajanın bulunabilmesiydi. Öyle biri gerekliydi ki, Çin'den geçerken kuşku çekmeyecek kadar Çince bilecek, gerektiğinde kendini Rus diye yutturabilecek... Ayrıca başarılması çok az bir umut olan ve iş bittikten sonra kurtulma umudunun hemen hemen sıfır olduğunu da bilerek böyle bir işi kabul edecek biri... Hem çok zeki hem çok dil bilen, eğitilmiş bir katil gerekliydi. Yüzde bir bile kurtulma umudu bulunmayan bir işi kabul edecek kadar da çaresiz durumda olmalıydı.

CIA hemen geniş kapsamlı bir tarama yaptı ve sözünü geçirebileceği, yani kontrolü altında tuttuğu kişiler arasında yalnızca bir tek adamın bu niteliklere sahip olduğunu gördü..."

OOO

JAPONYA

Sonbaharın başlarıydı. Hel'in Sugamo Cezaevi'nde geçireceği dördüncü sonbahar olacaktı bu. Kendi yaptığı masa/yatak karmasının başına diz çökmüş, Bask gramerinin girift bir sorunu üzerinde çalışıyordu ki ensesindeki saçların kökünde bir karıncalanma hissetti. Başını kaldırıp, algıladığı bu şeyin ne olduğunu düşündü. Yaklaşan insanın titreşimleri kendisine yabancıydı. Kapıda bir ses oldu, derken kapı açıldı. Alnında üçgen biçiminde bir yara izi olan, Nicholai'nin daha önce hiç görmediği bir gardiyan içeriye girip ona gülümsedi.

"Lütfen benimle gelin."

Hel kaşlarını çattı. Sizli bizli konuşma! Bir gardiyandan bir tutukluya saygı? Notlarını dikkatle toplayıp sıraya koydu, kitabını kapadı ve ayağa kalktı. Kendi kendini sakin ve dikkatli olmak üzere uyarıyordu. Düzenin böyle beklenmedik şekilde bozulmasında bir umut olabileceği gibi bir tehlike de olabilirdi. Gardiyanın önü sıra hücreden çıktı.

"Bay Hel? Tanıştığımıza çok memnun oldum." Ziyaret odasına girdiklerinde masanın başında oturan nazik adam Nicholai'nin elini sıkmak üzere ayağa kalkmıştı. Adamın üstüne oturmuş elbisesi ve dar kravatı ile, Hel'in bol cezaevi üniforması arasındaki fark ne kadar büyükse, ikisinin fiziksel görünümü ve ruhsal yapısı arasındaki fark da öylesine büyüktü. CIA ajanı, sağlam ve atletik yapılıydı. İnsanları ilk adıyla çağırmaya, diziyle dürtmeye eğilimli Amerikalı satıcı tipini temsil ediyordu. Hel ise sırım gibi, içine kapanık ve her-

kesten uzaktı. Herkesle kolayca yakınlık kurabilmesiyle ünlü olan ajan, kelimelerin ve mantığın adamıydı. Hel ise anlamların özellikle gizli anlamların insanıydı. Apayrı iki insan.

Ajan başıyla gardiyana bir işaret yaptı ve onun çıkmasını sağladı. Hel sandalyenin ucuna oturdu. Üç yıldan beri metal yatağından başka bir yere oturmadığı için arkasına yaslanıp rahatlama alışkanlığını kaybetmişti. Bunca zamandır kendisine sosyal bir söz söylenmediği için de ajanın konuşmalarını, tedirgin edici değilse bile, en azından yersiz buldu.

Ajan halkla ilişkilerde çok yararını gördüğü o içten gülümsemesiyle "Biraz çay getirmelerini söyledim" diyordu. "Bu Japonlar'ın da hakkını teslim etmek gerek doğrusu. İyi çay yapıyorlar." Kendi esprisine güldü.

Nicholai hiç konuşmadan ona bakıyordu. Amerikalı'nın kendi yara dolu yüzünü görünce sarsılması onu eğlendirmişti. Adam önce elinde olmadan gözlerini kaçırmış, sonradan kendini alıştırıp sanki etkilenmiyormuş gibi bakabilmeye başlamıştı.

"Çok formda görünüyorsunuz, Bay Hel. Fiziksel hareketsizlik belirtileri göstereceğinizi sanmıştım. Tabii sizin bir avantajınız var, fazla yemiyorsunuz. Birçoğumuz çok fazla yiyoruz bence. İnsan vücudu bizim ona verdiğimizden çok daha az yiyecekle rahat edebiliyor. Her tarafımıza yiyecekler tıkıyoruz sanki. Sizce de öyle değil mi? Ah, işte çayımız da geldi."

Gardiyan elindeki tepside ağır bir çaydanlık ve iki kulpsuz Japon fincanıyla girdi. Çayı bardaklara sarsak hareketlerle, evcil bir ayıymış gibi boşalttı. Sanki zerafetten nasibi olmamak erkekliğin kanıtıymış gibi. Hel uzatılan fincanı aldı ama içmedi.

"Şerefe" dedi ajan. İlk yudumu aldı, başını iki yana sallayarak güldü. "Galiba çay içerken şerefe denmezdi. Ne denirdi?"

Hel elindeki fincanı masanın üzerine bıraktı. "Benden ne istiyorsunuz?" diye sordu.

Teke tek ikna ve küçük grup yönetimine özellikle eğitilmiş olan ajan, Hel'in ses tonunda bir soğukluk sezer gibi oldu ve hemen eğitiminin gösterdiği ikinci yola döndü. "Galiba haklısınız. Ana konuya

hemen girmekte yarar var. Bakın Bay Hel, sizin durumunuzu inceledim. Bana sorarsanız size biraz haksızlık olmuş. Yani kişisel düşüncem öyle."

Hel gözlerinin, karşısındaki adamın açık ifadeli yüzünde duralamasına izin verdi. Uzanıp bu surata bir yumruk atma güdüsünü frenleyerek bakışlarını yere indirdi. "Demek kişisel fikriniz böyle!" dedi.

Ajan artık yüzündeki gülümsemeyi katlayıp bir kenara kaldırdı. Sözü daha fazla dolaştırmanın anlamı yoktu. Doğruyu söyleyecekti. İkna kurslarında kendisine ezberletilen bir ilke vardı: Doğruyu yabana atmayın, iyi kullanıldığında çok etkili bir silahtır. Ama unutmayın ki silahlar çok kullanılırlarsa yalama olurlar.

İçten, ilgili bir tavırla öne doğru eğildi. "Sanırım sizi buradan çıkarabilirim, Bay Hel."

"Bana neye mal olacak?"

"Önemi var mı?"

Hel bir an düşündü. "Var" dedi.

"Pekala. Yapılacak bir işimiz var. Siz bunu yapabilecek yeteneklisiniz. Karşılığını özgürlüğünüzle ödeyeceğiz."

"Özgürlüğüm zaten var. Siz herhalde serbestlikle ödeyeceksiniz."

"Her neyse."

"Ne tür serbestlik öneriyorsunuz?"

"Ne?"

"Ne yapmakta serbest olacağım?"

"Bu sözünüzü anlamadım. Serbestlik işte. Özgürlük. Ne istersenız yapabilir, nereye isterseniz gidebilirsiniz."

"Şimdi anlıyorum. Bana bir vatandaşlık ve oldukça yüklü bir para öneriyorsunuz yani."

"Şeyy... Hayır. Demek istediğim... Bakın. Ben size özgürlüğünüzü vermeye yetkiliyim. Ama paradan veya vatandaşlıktan söz eden olmadı."

"Sizi doğru anladığımdan emin olmak istiyorum. Sizin bana önerdiğiniz serbestlik, Japonya'da başıboş dolaşmak, her an tutuklanma tehlikesiyle yüz yüze kalmak, hiçbir ülkenin vatandaşı olma-

dan yaşamak ve para gerektirmeyen her yere gidebilmek ve her şeyi yapabilmek... Doğru mu?"

Ajanın rahatsızlığı Hel'in hoşuna gidiyordu. "Şeyy... Benim demek istediğim, para ve vatandaşlık konularının görüşülmemiş olduğu."

"Anlıyorum." dedi Hel. "O halde önerinizin ayrıntılarını saptadıktan sonra gelseniz daha iyi olur."

"Sizden istediğimiz işin ne olduğunu sormayacak mısınız?"

"Hayır. Çok güç bir iş olduğunu biliyorum. Çok da tehlikeli. Herhalde cinayetle de ilgili. Öyle olmasa buraya gelmezdiniz."

"Yo, ben pek cinayet demezdim, Bay Hel. O kelimeyi kullanmak istemezdim. Daha çook...vatanı için savaşırken bir düşmanı öldüren askerin yaptığı işe benziyor."

"Ben de öyle dedim işte: Cinayet."

"Öyle olsun bakalım."

"Olsun. İyi günler."

Geçirdiği bütün ikna eğitimi, yönetmeyi amaçladığı halde, ajanın içinde kendisinin yönetildiği duygusu belirmişti. Doğal bir savunma olarak iyi adam rolüne döndü. "Pekala Bay Hel. Üstlerimle konuşur, sizin için neler yapabileceğime bakarım. Bu işte ben sizden yanayım, biliyorsunuz. Hey, size kendimi tanıtmayı unuttum. Özür dilerim."

"Zahmet etmeyin. Kim olduğunuz beni ilgilendirmiyor."

"Olabilir. Ama öğüdümü dinlerseniz Bay Hel, bu şansı kaçırmayın. Fırsat insanın kapısını iki kere çalmaz, bilirsiniz."

"Derin bir gözlem. Siz mi buldunuz?"

"Yarın görüşürüz."

"Olur. Lütfen gardiyana söyleyin, hücremin kapısına iki kere vursun. Onu 'fırsat'la karıştırmak istemem."

Dai Ichi Binası'nın bodrumundaki CIA merkezinde Hel'in istekleri görüşüldü. Vatandaşlık konusu kolaydı. Amerikan vatandaşlığı değil tabii. Bu yüksek onur, ancak Batı'ya kaçan Sovyet dans sanatçılarına ayrılmıştı. Ama Hel'e de Panama'nın, Nikaragua'nın ya da Kosta Rika'nın vatandaşlığı verilebilirdi. CIA kontrolündeki yerler-

den herhangi birinin. O ülkeye biraz bahşiş vermeyi gerektirecekti tabii ama yapılamayacak bir şey değildi.

Para verilmesi konusuna ise pek hevesli değildiler. Esnek bütçelerinde tasarrufa gerek olduğu için değil, paranın boşu boşuna ziyan olmasını içleri götürmediği için. Ziyan olacağı kesindi. Çünkü Hel'in bu işten sağ salim dönme olasılığı matematiksel hesaplara göre pek zayıftı. İkinci bir masraf kapısı da Hel'in estetik ameliyat olmak için Amerika'ya götürülmesinden doğacaktı. Adamın böyle hatırdan çıkmayacak bir suratla Pekin'e kadar varabilmesi düşünülecek şey değildi. Ama sonunda gene de karar verdiler. Başka çareleri yoktu. Bilgisayar onlara bu işi yapabilecek bir tek kişi göstermişti.

Pekala, Kosta Rika vatandaşlığı ve yüz bin verelim.

İkinci madde neydi?...

Ama ertesi sabah ziyaret odasında buluştuklarında Amerikalı ajan, Hel'in yeni bir isteği daha olduğunu öğrendi. İşi kabul etmesi, ancak CIA onu sorguya çeken üç kişinin şimdiki adreslerini verirse mümkün olacaktı. Doktorun, çavuşun ve Binbaşı Diamond'un.

"Ama bir dakika, Bay Hel," dedi ajan. "Böyle bir şeyi onaylatamayız. CIA kendi adamlarını korur. Onları size öyle tabak içinde sunuyormuş gibi teslim etmez. Mantıklı olun. Geçmişe mazi derler. Kabul mü?"

Hel yerinden kalktı ve gardiyana kendisini hücresine götürmesini söyledi.

Temiz yüzlü genç Amerikalı içini çekti, başını salladı ve "Peki" dedi. "Merkezi arayıp onay alayım, tamam mı?"

●

WASHINGTON

"... ve herhalde Bay Hel bu işte başarılı oldu." dedi Bay Able. "Yoksa burada onu konuşuyor olmazdık."

Diamond, "Doğru," diye onayladı. "Ayrıntıları bilmiyoruz ama, Çin'e sokulduktan dört ay kadar sonra, Çin-Hindi'nin Fransız bölümünde görüldüğüne dair haberler duyduk. Durumu kötüydü. Birkaç ay Saygon'daki hastanede yattı... Sonra bir süre gözümüzden kayboldu ve derken ortaya parayla iş gören bir terörist avcısı olarak çıktı. Terörist gruplara ve kişilere karşı girişilen öldürme eylemleriyle ilişkisine ait elimizde sonu gelmez bir liste var. Genellikle hükümetler hesabına çalışıyor, onu hükümetlere bağlı istihbarat örgütleri angaje ediyordu." Başyardımcı'ya seslendi. "Bu eylemleri hızlı tempoda sırala."

Nicholai Hel'in 1950'lerin başından 70'lerin ortalarına kadar ki iş hayatının özeti olarak masaya peşpeşe terörist öldürme eylemlerinin yüzeysel ayrıntıları yansımaya başladı. Ara sıra masa başındakilerden biri ya da öteki bir olayın bir süre dondurulmasını istiyor, üzerinde konuşuyorlardı.

Darryl Starr bir ara "Ulu Tanrım!" diye homurdandı. "Bu herif her iki taraf hesabına da çalışabiliyor. Amerika'da hem Weathermen'i hem üç K'leri haklamış. İrlanda'da hem Kuzey hem Güney hesabına adam öldürmüş. Görünüşe göre, ona iş vermeyen hiç kimse kalmamış. Yo, kalanlar var. Araplar, Cuntacı Yunanlılar, İspanyollar, bir

de Arjantinliler. Silah olarak kullandığı şeylere de dikkat ettiniz mi? Normal tüfek ve sinir gazları bir yana, garip garip silahlar sayıyor Şişko. Cep tarağı, kamış, katlanmış bir kağıt, kapı anahtarı, ampul... Dikkat etmezseniz bu herif sizi kendi ...nizle bile boğar yahu!"

"Evet," dedi Diamond. "Bu onun Çıplak Elle Öldürme eğitiminin sonucu. Tahminlere göre normal döşenmiş bir salonda Nicholai Hel için aşağı yukarı iki yüzü aşkın öldürücü silah bulunuyormuş."

Starr başını sallayıp gürültülü bir soluk aldı. "Böyle birini haklamak tabanca kurşunuyla tırnak kesmekten bile güç."

Bay Able bu benzetmenin yaratabileceği sahneyi gözünün önüne getirince yüzü soldu.

Filistinli keçi çobanı başını sallayıp tıslad ı. "Hizmetlerine bu kadar yüksek para almasını aklım almıyor. Benim ülkemde insan hayatı birkaç dolarla ölçülür. Durun bakayım... Amerikan parasına çevrilince iki dolar otuz beş sent yeter de artar bile."

Diamond ona yorgun yorgun baktı. "Senin vatandaşlarından biri için de o para iyidir zaten. Hükümetlerin teröristleri öldürtmek için Hel'e bu kadar para vermelerinin nedeni, terörün en ucuz savaş türü olmasından. Bu ülkenin her vatandaşını, evinde, sokakta, arabasında yapılacak saldırılardan korumak, hükümete kaça patlardı bir düşünsenize. Teröristlerin kaçırdığı bir insanı aramak bile milyonlarca dolara mal oluyor. Böyle tehlikeli tipleri birkaç yüz bin dolar karşılığında ortadan kaldırtmak beri yandan, hükümete karşı olacak propagandayı ve duruşma rezaletini de önlemek oldukça iyi bir pazarlık." Diamond, Başyardımcı'ya döndü. "Hel'in bir cinayet için aldığı ortalama buydu, değil mi?" diye sordu.

Başyardımcı bu basit soruyu Şişko'ya iletti. "Çeyrek milyon doların biraz üstünde, efendim. Dolara çevrilmiş değer olarak böyle. Galiba 1963'ten bu yana Amerikan doları kabul etmiyormuş."

Bay Able kıkır kıkır güldü. "Zeki adam," dedi. "İnsan doları eline alır almaz bankaya koşup gerçek bir parayla değiştirse bile, aradan geçen birkaç saniye, paranın erozyona uğramasına yeter."

Başyardımcı devam etti. "Tabii bu ortalama biraz düşük gözüküyor. Normal fiyatlara bakılsa daha iyi fikir edinilir."

Muavin "O neden?" diye sordu. Sonunda söyleyecek bir kelime bulmuş olmaktan memnundu.

"Görünüşe göre bazen parasız işler de kabul ediyormuş."

"Yaaa!" dedi Bay Able. "Buna şaştım. İşgal Kuvvetleri'nin elinden çektiklerinden sonra, üstelik rahat bir hayat sürme isteği de buna eklenince, en yüksek parayı verenin hesabına çalışacağını sanırdım."

Diamond "Pek öyle değil." diye düzeltti. "1967'den bu yana bazı Yahudi militan grupların işlerini parasız üstlenmiş. Bunun nedeni, bir avuç insanın çok kalabalık gruplara karşı koyma savaşına duyduğu sapkın hayranlığa dayanıyor."

Bay Able'ın yüzünde incecik bir gülümseme belirdi.

Diamond devam etti. "Başka örnekler de var. ETA-6 için, yani Bask Ulusal Örgütü için de bazı parasız işler yapmış. Buna karşılık onlar da Hel'i ve dağlardaki şatosunu koruyorlar. Bu koruma da çok etkili bir koruma. Ona dikkatinizi çekerim. Hel'in yaptıklarının öcünü almak üzere o dağlara giden üç ayrı kişiden hiçbiri bir daha geri dönmedi. Hel ayrıca, arada bir bazı terörist grupların eylemlerine karşı duyduğu tiksinti sonucu, kendiliğinden birtakım görevler de yükleniyor. Bir süre önce böyle bir şeyi Batı Alman Hükümeti hesabına yaptı. O olayı göstersene, Llewellyn."

Masanın çevresinde oturanlar Hel'in bir Alman şehir gerillası örgütüne nasıl sızdığını ve bunun sonucunda nasıl örgüte adını veren adamın tutuklanmasına ve bir kadının ölmesine yol açtığını incelediler.

Bay Able ürküntü dolu bir sesle "O olaya da mı karışmış?" diye sordu.

Starr "Güç işti o," diye kabullendi. "Dalga da geçmiyorum."

Diamond "Gene de bir tek iş için en yüksek fiyatı ödeyen, Amerika oldu" dedi. "Ve garip olan taraf da, faturayı ödeyenin özel bir kişi olması. Onu da göster, Llewellyn."

"O hangisi efendim?"

"Los Angeles. Mayıs 1974."

Yazılar ekrana geldiğinde Diamond anlatmaya başladı. "Bunu hatırlayacaksınız. Kendilerine Simbiyotik Maoist Falanj diyen bir

grup kent serserisinden kurulu bir çeteydi. İçlerinden beş kişi bir eve kıstırılıp üç yüz elli polis, FBI ajanı ve CIA danışmanı tarafından kuşatıldı ve bir saat boyunca eve kurşun yağdırılmıştı."

"Hel'in bununla ilgisi ne?" deyiverdi Starr.

"Önceden özel bir kişi onu gerillaları bulmak ve ortadan kaldırmak üzere angaje etmişti. Plana göre polise ve FBI'ye haber verilecek, onlar olay yerine iş bittikten sonra geleceklerdi. Yani içerideki adamlar ölmüş olacak, polisler de hem alkışı toplayacak hem de sorumluluğu üstleneceklerdi. Ama Hel'in şansı yaver gitmediği için polisler kararlaştırılan saatten yarım saat önce bastırdı. Onlar evi kuşatıp ateş açtığında Hel de içerideydi. Yalnız kurşun değil, gaz bombalarıyla yangın bombaları da kullanılıyordu. Hel bu arada evin tabanını söküp yer altında bir deliğe saklanmak, çevresi yanarken orada beklemek zorunda kaldı. Son dakikanın kargaşalığı içinde, eve giren görevlilerin arasına karışmayı da başardı. Anlaşıldığına göre o da görevlilerin kılığındaymış. Komple üniformayla."

Bay Able "Ama hatırladığıma göre o olayda evden dışarıya ateş edildiği de yazılmıştı" dedi.

"Öyle yayınladık. Çok şükür kimsenin aklına soru sormak gelmedi. Evde iki makineli tüfek ve bir yığın tabancayla çifte bulunduğu halde, bir saatlik mücadelenin sonunda nasıl olup da 350 polisten bir tekinin bile burnunun kanamadığı kimsenin dikkatini çekmedi. Seyirciler de az değildi."

"Ama hatırladığıma göre duvarlarda içeriden atılmış kurşunların açtığı delikler vardı. Fotoğrafları yayınlanmıştı."

"Elbette. Bir evi üç yüz elli serdengeçtiyle kuşatıp bir saat boyunca ateşe tutarsan, kurşunların bazıları da bir camdan girip öteki duvardan çıkacaktır.

Bay Able güldü. "Yani polis FBI ve CIA kendi kendilerine mi ateş edip durdular?"

Diamond omuz silkti. "Yılda yirmi bin dolar maaşla kimi çalıştıracaktık? Dahileri mi?"

Muavin artık kendi örgütünü savunma zamanının geldiğine karar verdi. "CIA'nın bu olayda yalnızca danışman olarak bulunduğunu

sizlere hatırlatmak isterim," dedi. "Yasalar yurtiçinde silahlı işlere karışmamızı yasaklıyor bir kere."

Herkes sessizce ona baktı. Sonunda Bay Able sessizliği bozdu. Dönüp Diamond'a bir soru sordu. "Peki bu özel kişi, işi Hel'e yaptırmak için neden masrafa giriyor? Polis bu kadar istekli ve hevesli olduğu halde?"

"Polis adamları tutuklayabilirdi. Tutuklananlar da duruşmada konuşabilirdi."

"Haa, anlıyorum."

Diamond, Başyardımcı'ya döndü. "Kaldığımız yerden al, Hel'in bundan sonraki eylemlerini de şöyle bir geç."

Eylemler masanın üstünde büyük bir hızla birbirini izlemeye başladı. San Sebastian, parayı veren ETA-6; Berlin, parayı veren Alman Hükümeti; Kahire, parayı veren bilinmiyor; Belfast, parayı veren IRA; Belfast, parayı veren UDA; Belfast, parayı veren İngiliz Hükümeti; vb... vb... Derken raporun sonu geldi.

"İki yıl önce işi bırakıp emekli oldu" dedi Diamond.

"Eh, mademki emekli olmuş..." Bay Able iki avcunu yukarı doğru açmıştı. Ne diye bu kadar kaygılandıklarını sorar hali vardı.

"Ne yazık ki Hel'in dostlarına karşı görev bildiği şeylere aşırı duyarlığı var. Ve Asa Stern de bir dosttu."

"Söylesene bana, bu raporlarda birkaç kez 'iş' kelimesi geçti. Niye 'iş' oluyor?"

"Hel'in hizmetlerine aldığı parayı ölçme sistemiyle ilgili. Üstlendiği görevlere 'iş' diyor ve fiyatını filmlerde rol kabul eden aktörler gibi hesaplıyor. Fiyat iki temel ölçüye göre saptanıyor. Birincisi iş güçlüğü ve ikincisi de başarısızlığa uğrarsa karşılaşacağı tehlikenin büyüklüğü oluyor. Örneğin işin yapılması, o yere sızmanın güçlüğünden ya da bir örgüte sokulmanın zorluğundan etkileniyorsa, fiyat o oranda yüksek oluyor. Ama işi yapmazsa kurtulma şansı büyük olabilir; ya karşısındaki örgütün yeteneksizliğinden ya da başka bir sebeptense o zaman fiyat ona göre düşüyor. Örnek olarak, CIA'ya ve IRA'ya karşı giriştiği eylemlerin fiyatları bu yüzden hep düşük. Bir de tersine durumu düşünelim. Hel'in emekli olmadan önceki son işini.

Hong Kong'da bir adam, kardeşinin Komünist Çin'den kurtarılmasını istiyordu. Hel gibi biri için bu güç bir iş sayılmazdı. Fiyatın da ona göre düşük olacağını sanırsınız tabii. Ama eğer bir yakalanırsa, cezası ölümdü. Bu yüzden fiyatını yükseltti. Böyle hesaplıyor işte."

"Peki o iş için kaç para aldı?"

"Garip ama, ona karşılık para almadı. Onu angaje eden adam bir tür akademi açmış, dünyanın en pahalı modern aşk perilerini yetiştiriyor. Tüm Uzakdoğu'dan kız çocuklarını bebek yaşında satın alıyor, onları sosyal açıdan eğitiyor. Sonunda bu kızlardan ancak ellide biri adamın kaliteli ticaretine yarayacak kadar güzel ve yetenekli çıkıyor. Geri kalanlarını, normal dallarda eğitip on sekiz yaşında serbest bırakıyor. Zaten kızların hepsi aslında istedikleri zaman ayrılmakta özgürler. Ama çalışırlarsa yıllık kazancın yüzde ellisini kendileri aldığı için gitmiyorlar. Bu para da yüz veya iki yüz bin dolar tutabiliyor. Kızlar bu yüzden şöyle bir on yıl falan çalışıp, en olgun ve güzel yaşlarında emekliye ayrılıyorlar ve bankada da epey bir servet biriktirmiş oluyorlar. Bu adamın olağanüstü yetenekte bir öğrencisi vardı; otuz yaşlarında bir kadın. Fiyatı yılda çeyrek milyon dolar falan tutuyor. Adamın kardeşini Çin'den kurtarma hizmetinin karşılığı olarak Hel bu kadını iki yıllığına kendi yanına aldı. Şimdi kadın Pireneler'deki şatoda onunla birlikte kalıyor. Adı Hana, Japon, siyahi ve beyaz melezi. İşin komik yanı, bu akademi Hong Kong'da bir Hıristiyan öksüzler yurdu olarak tanınıyor. Kızlar lacivert üniforma giyiyorlar. Eğitmenler de rahibe kılığında geziyorlar. Okulun adı 'İhtiras Yetimhanesi'.

Starr hafif bir ıslık öttürdü. "Yani Hel'in bu hatunu yılda çeyrek milyon alıyor, öyle mi? Acaba bir tek seferi kaça patlıyordur?"

Diamond "Senin ölçülerine göre yüz yirmi beş bine gelir," dedi. Filistinli başını salladı. "Bu Nicholai Hel'in dünya kadar parası olmalı öyleyse." diye söylendi.

"Sandığın kadar çok değil. Bir kere üstlendiği işler için harcadığı kurgu masrafı pek yüksek. Özellikle iş göreceği ülkenin hükümetini nötralize etmesi gerektiğinde...bunu yapmak için izini bir türlü bulamadığımız bir bilgi tüccarından parayla bilgi satın alıyor. Ada-

mın takma adı 'Güve'. Güve'nin işi hükümetler ve siyasal kişiler hakkında yıkıcı bilgiler toplamak. Hel bu bilgileri satın alıp, gideceği ülkenin hükümetine şantaj yapıyor. İşini önlerlerse bilgileri yayınlayacağını söylüyor. Bu da büyük paralara patlıyor. Bilgiler ucuza gelmiyor. Sonra Hel'in bir masraf kapısı da Belçika'da, Alpler'de ve kendi dağlarında giriştiği mağara keşifleri. Bu onun hobisi, ama pahalı bir hobi. Sonra bir de şatosunun durumu var. On beş yıl önce satın aldı orayı. Ve aradan geçen süre içinde ilk haline uygun biçimde restore etmek için iki milyon dolardan fazla para harcadı. Dünyanın en ünlü taş ustalarını, tahta oymacılarını, yer kaplamacılarını falan getirtiyor. Şatonun eşyası da ayrıca iki milyon kadar eder."

Bay Able, "Yani bu senin Hel çok şatafatlı bir hayat sürüyor," dedi.

"Şatafatlı ama ilkel. Şato artık tümüyle restore edilmiş durumda olmakla birlikte elektriği yok, kaloriferi yok, modern hiçbir kolaylığı yok. Bir tek yeraltı telefon kablosu hariç; o da oraya yaklaşan yabancıları kendisine haber verebilsinler diye."

Bay Able kendi kendine başını salladı. "Demek on sekizinci yüzyıla göre yetiştirilmiş olan bu adam kendine bir on sekizinci yüzyıl dünyası kurmuş. Dağların tepesinde ve tek başına. Ne kadar ilginç. Ama şaştığım şey, neden Japonya'ya dönüp alıştığı biçimde yaşamadığı."

"Anladığıma göre cezaevinden çıktıktan sonra Japon geleneklerinin ne kadar bozulduğunu, ülkeyi Amerikalılar'ın ne kadar mahvettiğini görmüş ve orayı terk etmiş. Bir daha da dönmemiş."

"Çok akıllıca bir hareket. Aklında Japonya'nın hayali hep eskiden olduğu gibi yumuşak ve soylu olarak kalacak. Yazık ki bu adam düşman kanadında. Galiba hoşlanacaktım bu senin Bay Hel'inden."

"Neden *benim* Bay Hel'im oluyor?"

Bay Able gülümsedi "Bu seni rahatsız mı etti?"

"Beni her aptallık rahatsız eder. Ama şimdi kendi sorunumuza dönelim. Yok, Hel sandığınız kadar zengin değil. Hatta belki paraya ihtiyacı bile var. Bu da bize ona karşı bir kuvvet sağlıyor. Wyoming'de birkaç yüz hektarlık arazi satın almış, dünyanın büyük kentlerinde yarım düzine kadar dairesi var, Pireneler'de o şatosu var ama İs-

viçre'deki hesabında yarım milyondan bile az parası var. Şatoya ve mağaracılığa da hâlâ para harcıyor. Daireleri ve Wyoming'deki araziyi satsa bile, şatodaki hayatı onun standartlarına göre mütevazı bir hayat olarak kalmak zorunda."

"Şey hayatı... Neydi o kelime?" dedi Bay Able. Diamond'un canını sıktığını bildiği için kendi kendine hafif hafif gülümsüyordu.

"Ne demek istediğini anlamıyorum."

"Şu içine kapalı, gösterişsiz güzellikler için kullanılan Japonca kelime neydi?"

"Şibumi!"

"Ha, evet. demek yeni 'iş'ler yapmasa bile bu senin...yani...bizim Bay Hel, ömrünün sonuna kadar bir *şibumi* hayatı sürebilecek."

Starr "O kadar emin değilim," diye lafa karıştı. "Bir seferi yüz bine gelen bir hatunla..."

"Sen susar mısın Starr!" dedi Diamond.

Olup bitenleri pek iyi izleyemeyen FKÖ çobanı yerinden kalkmış pencereye doğru yürümüştü. Aşağıya bakıyor. Tepesindeki ışığı döndürerek ilerleyen ambülansı izliyordu. Aynı ambülans her akşam aynı saatte aynı noktadan geçerdi. Ama Starr'ın renkli konuşması çobanın dikkatini çekmişti. Cebinden İngilizce/Arapça sözlüğünü çıkardı, içinde bir kelime aramaya hazırlandığı sırada...birden Washington Anıtı ve otomobillerle dolu koca cadde gözden kayboldu, pencere gözleri kör edecek beyazlıkta bir ışıkla doldu.

Çoban bir çığlık atıp kendini yüzükoyun yere attı, patlamayı bekleyerek ellerini kafasının üstüne siper etti.

Odada bulunan herkes karakterine uygun tepki göstermişti. Starr yerinden fırlayıp tabancasını çekmişti, Bayan Swiven arkasındaki sandalyeye oturuvermiş, Muavin yüzünü bir kağıtla kapatmıştı. Diamond gözlerini yummuş, kafasını sallayarak çevresindeki bu ahmaklara şaşırıp duruyordu. Bay Able ise tırnak diplerindeki etleri muayene etmekteydi. Şişko ile teknolojik ilişki halinde bulunan Başyardımcı, olan bitenin hiç farkında değildi.

Diamond "Kalk yerden, Tanrı aşkına" dedi. "Bir şey yok. Film koptu, o kadar."

"Evet ama..." diye kekeledi çoban.

"Asansörle aşağıya indin, unuttun mu? Bodrum katında olduğunu bilmen gerekirdi."

"Evet ama..."

"Kendini gerçekten 16. Kat'tan aşağıya bakıyor mu sandın?"

"Hayır ama..."

"Bayan Swiven, projeksiyonu kapatın, onarılması için de not alın." Diamond bundan sonra Bay Able'a döndü. "Bu mekanizmayı, daha iyi çalışma koşulları yaratabilmek için koydurmuştum," dedi. "Yerin dibine tıkılı kalma duygusundan kurtulmak için."

"Kendini kandırabiliyor muydun peki?"

Starr tabancasını tekrar kılıfına sokup ekran pencereye öfkeyle baktı. Sanki 'Bu seferlik şansın varmış.' der gibiydi.

Çoban yerinden kalkarken aptal aptal sırıtıyordu.

"Hay Allah, amma iyi ha! Bu şakada kabak benim başıma patladı" diyordu.

Makine odasında Bayan Swiven bir düğmeyi çevirdi, ekrandaki ışık küçük bir dikdörtgen haline büzülüp yok oldu ve oda kendi asıl boyuna inip küçüldü.

"Pekala," dedi Diamond. "Şimdi başa çıkmamız gerekecek adam hakkında bir miktar bilginiz oldu. Artık biraz strateji konuşmak istiyorum. Bu iş için de sizin ikinizin buradan çıkmanız iyi olacak." Eliyle Starr'ı ve FKÖ çobanını gösteriyordu. Onlara jimnastik ve güneş odasına geçmelerini işaret etti. "Ben sizi çağırana kadar orada bekleyin."

Starr kovulduğuna aldırmıyormuş havasında, güneş odasına doğru yürüdü. Peşinde Arap onu izlerken hâlâ bu şakada kabağın kendi başına patladığını tekrarlamaktaydı.

Kapı onların arkasından kapanınca Diamond konferans masası başında kalan iki kişiye döndü. Başyardımcı odada değilmiş gibi konuştu. Gerçekten de bir bakıma adam orada yok sayılırdı.

"Şimdi bana göre ne yapmamız gerektiğini anlatayım. Önce..."

"Bir dakika, Bay Diamond," dedi Able. "Beni ilgilendiren bir konu var. Sizin Nicholai Hel ile ilişkiniz nedir?"

"Nasıl yani?"

"Hadi hadi! Belli ki bu adama özel bir ilgi gösteriyorsunuz. Bilgisayarın vermediği bir sürü ayrıntıyı da ezbere biliyorsunuz."

Diamond omuzlarını kaldırdı. "Ne de olsa adam eflatun kart taşıyor. Benim görevim de bu tipleri ilgiyle..."

"Tekrar sözünü kestiğim için özür dilerim ama lafı dolaştırman beni ilgilendirmiyor. Nicholai Hel'i sorguya çeken subayın ağabeyin olduğunu kendin söylemiştin."

Diamond bir an OPEC temsilcisine baktı. "Doğru," dedi. "Binbaşı Diamond benim ağabeyimdi."

"Onunla yakın mıydınız?"

"Annemle babam ölünce bana ağabeyim baktı. Bir yandan üniversiteye giderken bir yandan çalışmak zorunda kaldı. Önce OSS'de sonra CIA'da çalışırken bile, bir yandan..."

"Lütfen ailevi ayrıntılara girme. Onunla yakındınız desem yanlış olmaz, değil mi?"

Diamond'un sesi gergin çıktı. "Çok yakındık."

"Peki, Nicholai Hel'in biyografisini anlatırken kısa kestiğin bir bölüm vardı. Pekin işine giderken ücretin bir kısmı olarak kendisini sorguya çeken üç kişinin adreslerini istedi dedin. Herhalde bu adresleri yılbaşı tebriği göndermek için istemiş olamaz, değil mi?"

Diamond'un çene kasları titredi.

"Sevgili dostum, eğer bu iş senin inandığın kadar ciddiyse ve temizlenmesi için de benim yardımımı istiyorsan, konuyla ilgili her şeyi bilmem gerek demektir."

Diamond avuçlarını birbirine dayayıp başparmaklarını kanca gibi çenesinin altına taktı. Sonra parmaklarının gerisinden konuştu. Sesi mekanik ve tonsuzdu. "Hel'in Çin-Hindi'nde ortaya çıkmasından aşağı yukarı bir yıl kadar sonra, sorgu esnasında ilaç kullanılmasını yöneten 'doktor' New York'ta kürtaj yaptığı muayenehanesinde ölü bulundu. Adli tıp raporunda, kaza eseri düştüğü ve elinde taşıdığı test tübünün kırılarak boğazına battığı yazılıydı. İki ay sonra sorgunun fiziksel yönlerini uygulamış olan askeri inzibat bir otomobil kazasında öldü. Görünüşe göre direksiyon başında uyuyakalmış ve

arabasını uçuruma yuvarlamıştı. Bu olaydan tam üç ay sonra ise Binbaşı Diamond, o sıra artık Yarbay Diamond olmuştu ya... Kendisi bir görevle Bavyera'daydı. Bir kayak kazası oldu." Diamond durakladı, işaretparmaklarını dudaklarına vurdu.

Bay Able, "Bir garip kaza daha herhalde," dedi.

"Evet. Anlayabildikleri kadarıyla atlama sırasında hata yapmış. Kayak batonu göğsüne saplanmış durumda bulundu."

Bir sessizlikten sonra Bay Able, "Hmmmm," dedi. "Demek CIA kendi adamlarını böyle koruyormuş. Herhalde ağabeyinin hayatını ücret diye ödeyen bir kuruluşu kontrolün altında bulundurmak senin için özel bir tatmin oluyordur."

Diamond, Muavin'e doğru baktı. "Evet, özel bir tatmin oluyor."

Muavin boğazını temizledi. "Aslında ben bu kuruluşa gireli henüz..."

"Söylesene," diye atıldı Bay Able. "Neden daha önce Hel'den öç almaya kalkışmadın?"

"Bir kere kalkıştım. Gene kalkışacağım. Vaktim var."

"Bir kere kalkıştın, öyle mi? Peki ne zaman ha! Haa, anladım. Los Angeles'da polisler evi yarım saat erken kuşatıp ateş açtıkları zaman herhalde. Sen ayarlamıştın, değil mi?"

Diamond başını eğerken sanki alkışlara karşılık veriyor havasına girdi.

"Demek ki bugünkü durumda da senin için bir öç alma fırsatı işin içine karışıyor."

"Ben Ana Şirket'in çıkarlarını gözeterek hareket ediyorum. Başkan'dan bir mesaj geldi. Bu konuda başarısızlık kabul edilemez diyor. Eğer Kara Eylülcüler'in uçağı kaçırabilmesi için Hel'in öldürülmesi gerekiyorsa, evet, bu işten benim ayrı bir zevk alacağım ortada. Hiç değilse benimki, bir hayata karşı bir hayat olacak. Bir dayağa karşı üç cinayet değil!"

"Onun bunları cinayet olarak nitelendirdiğini sanmıyorum. Herhalde daha çok infaz diye düşünmüş olmalı. Eğer tahminim doğruysa, öcünü almaya çalıştığı şey dayağın acısı değildi."

"Neydi öyleyse?"

"Dayağın verdiği küçük düşme duygusu. Tabii bu senin anlayabileceğin bir şey değil."

Diamond'un ağzından kısa bir kahkaha kurtuldu. "Sen Hel'i benden daha iyi tanıdığına gerçekten inanıyor musun?"

"Bazı bakımlardan, evet. Sen yıllarca onu ve eylemlerini incelemiş olsan bile. Çünkü o ve ben... Kültürel farklarımız bir yana...aynı kast'ın insanlarıyız. Sen yetiştiriliş engelinin ilerisini görebilmek için gözlerini ne kadar kırpıştırırsan kırpıştır, Hel'i asla net göremeyeceksin. Ama biz şimdi kişiliklere inmeyelim. Herhalde o iki 'pleb'i odadan çıkarman toplantımızın kalitesini yükseltmek için değildi."

Diamond bir an sessiz kaldı, sonra kısa bir soluk çekip konuştu. "Hel'i Bask ülkesindeki şatosunda ziyaret etmeye karar verdim."

"Onunla ilk defa mı yüz yüze geleceksin?"

"Evet."

"O dağlardan kurtulmanın, oraya girmekten daha zor olabileceğini de düşündün mü?"

"Evet, fakat sanırım Bay Hel'i, Bayan Stern'e yardım etmenin çok budalaca bir hareket olduğuna inandırabilecek durumdayım. Bir kere ömründe görmediği, acemi, orta sınıf, yolunu kaybetmiş bir kız için böyle bir işe girişmekte hiçbir mantık yok. Hel'in her türlü amatörlere karşı büyük bir tiksinti duygusu vardır. Şiddet eylemlerinin amatörleri de buna dahildir. Belki Bayan Stern kendisini bu dünyayı düzeltmeye çalışan ordunun şerefli bir askeri gibi görebilir ama, inan bana, Hel'in gözünde bir karın ağrısından farkı olmayacaktır."

Bay Able başını kuşkuyla yana eğdi. "Bay Hel, Bayan Stern'i bir karın ağrısı gibi görse bile, gene de Asa Stern'in arkadaşı olduğunu unutma. Dostlarına çok sadık olduğunu sen kendin söyledin."

"Doğru. Ama bir de ona karşı kullanabileceğimiz maddi baskılar var. Hayatını sonuna kadar istediği düzeyde sürdürebilecek parayı biriktirir biriktirmez kendini emekli ettiğini biliyoruz. FKÖ'ye karşı bir 'iş' yapmak ona pahalıya malolacaktır. Herhalde Hel, ileride rahat edebilmek için Wyoming'deki arazisini satmayı planlıyor olmalı. Ama iki saate kalmadan bu arazi onun olmaktan çıkacak. Orayı satın almış olduğuna dair bütün kayıtlar yok olacak ve arazi Ana Şirket'in

malı olarak gözükecek." Diamond gülümsedi. "Beklenmedik bir ikramiye olarak o araziden biraz da kömür çıktı. Kâr bile getirebilir. Yapacağımız maddi baskıyı tamamlamak için, Başkan'ın İsviçre'ye çekeceği iki telgrafla, Hel'in bankadaki parası da kayıplara karışacak."

"Ve herhalde o para Ana Şirket bilançosunun kâr maddesinde gözükecek."

"Bir kısmı. Geri kalanı bankalara bırakılacak. Nakil giderlerini karşılasınlar diye. İsviçreliler çok açıkgöz millettir. Kalvinistler'in ilkelerine göre cennete giriş bile paraylaymış; olur olmaz kimseler giremesin diye. Benim niyetim bu iki cezalandırma eylemini, Hel'in Bayan Stern konusundaki kararı ne olursa olsun yapmak!"

"Ağabeyinin anısına hürmeten mi?"

"Sen öyle düşünebilirsin. Ama Hel'in bunca zamandır Ana Şirket'in başına bela olmasının karşılığı da denilebilir. Hem Ana Şirket'in hem de senin temsil ettiğin ülkelerin başına."

"Ya parasal baskı onu ikna etmeye yetmezse?"

"Elbette ki o konuda ikinci bir tedbirim daha var. Ana Şirket, İngiliz hükümetine baskı yaparak uçak kaçıracak olan Kara Eylülcüler'i, özellikle Münih işine karışmış olanları korumak için hiçbir fedakarlıktan kaçınmamalarını sağlayacak. Montreal uçağının doğru dürüst kaçırılabilmesini sağlamak hükümetin görevi olacak. Bu iş için sandığın kadar fazla baskı da gerekli değil, çünkü şimdi Kuzey Denizi petrol kuyuları işletmeye açıldığından beri İngilizler'in OPEC' le ilişkisi, Batı'yla olan ilişkilerinden bile daha yakın."

Bay Able gülümsedi. "Aslında MI-5 ve MI-6 elemanlarının Bay Hel için etkili bir engel oluşturabileceğini sanmıyorum," dedi. "Onların bütün enerjisi, İkinci Dünya Savaşı sırasındaki anılarını yazıp bastırmaya harcanıyor."

"Doğru. Ama gene de biraz etkileri olur. Hiç değilse Hel'in canını sıkabilirler. Beri yandan Fransız polisinden de Hel'in o ülkeden çıkmamasını sağlamalarını isteyeceğiz. Sonra işin bir yönü daha var. Hel, Kara Eylülcüler'i önlemek için İngiltere'ye gidecekse, bunu önce İngiliz polisini nötralize etmeden yapamaz. Daha önce söylemiştim. Şantaj malzemesi satın alıp hükümetlere şantaj yapıyor ve kendisini

engellememelerini sağlıyor. Güve diye birinden. Yıllardan beri Güve'yi bulup bu işten çekilmesini sağlamak istedik, olmadı, ama Ana Şirket, haberleşme şirketlerinin yardımıyla yavaş yavaş bu adamın etrafındaki çemberi daraltabildi. Bayonne kenti dolaylarında bir yerde oturduğunu biliyoruz ve yakında üstüne çullanacağız. Eğer ona Hel ulaşmadan önce ulaşabilirsek, İngiliz polisine sunacağı şantaj malzemesini de elinden almış oluruz."

Bay Able gene gülümsedi. "İşlek bir kafanız var, Bay Diamond" dedi. "Hele işe intikam karışırsa..." Sonra birden Muavin'e döndü. "Sizin söylemek istediğiniz bir şey var mı?"

Muavin şaşalayarak "Efendim? Ne dediniz?" deyiverdi.

"Fark etmez." Bay Able tekrar saatine baktı. "Haydi, devam edelim. Herhalde beni buraya kendi taktiklerini sergilemek için çağırmadın. Sanırım kurduğun düzende bir aksaklık olursa benden yardım isteyeceksin. Yani Hel her engeli aşar da Kara Eylülcüler'i ortadan kaldırırsa..."

"Evet, öyle. Bu konu biraz duyarlı olduğu için de o iki sersemin odadan çıkmasını istedim. Senin temsil ettiğin ulusların FKÖ'yü tuttuğunu biliyorum. O yüzden Ana Şirket de, CIA da, FKÖ'yü tutmak zorunda kalıyor. Ama aramızda açık konuşalım. Filistin sorunu, bütün Filistinliler'le birlikte ortadan kalkıverse hepimiz çok daha mutlu olurduk. Bunlar hepsi küstah, disiplinsiz, içleri kötülük dolu bir alay serseri. Tarihin bir cilvesi sonucu Arap Birliği'nin sembolü haline gelivermişler her nasılsa. Buraya kadar tamam mı?"

Bay Able herkesin bildiği bu basit gerçeği eliyle yana iter gibi bir hareket yaptı.

"Çok iyi. Şimdi eğer bütün tedbirlere rağmen Hel, Kara Eylülcüler'i öldürürse ne olur diye düşünelim. Böyle bir durumda yapmamız gereken tek şey, Filistinliler'i onlar hesabına elimizden geleni yaptığımıza inandırmaktır bence. Bu adamların ne kadar barbar yaradılışlı olduğunu göz önüne alırsak, sanıyorum Nicholai Hel'i ve ona ait her şeyi yok ettiğimiz zaman yeterince tatmin olacaklardır."

Bay Able "Toprağa tuz ekmek..." diye güldü.

"Evet, öyle."

Bir süre Bay Able sessiz kaldı. Gözleri yerde, parmağıyla üst dudağını gıdıklıyordu. "Evet, sanırım FKÖ'yü tanıdığım kadarıyla, böyle bir öç alma gösterisi, eğer yeterince vahşiyse, onları tatmin edecek ve bizim kendilerine ne kadar bağlı olduğumuzu göstermeye yetecektir." Kendi kendine gülümsedi. "Böyle bir durumun senin de bir taşla iki kuş vurmana yarayacağını gözden kaçırdım sanma. Hem eldeki taktik sorununu çözmüş hem de ağabeyinin öcünü almış olacaksın. Acaba sırf bunu sağlayabilmek ve ona en son darbeyi vurabilmek için aldığın bütün tedbirlerin etkisiz kalmasını, Nicholai Hel'in her engeli aşıp Kara Eylülcüler'i haklamasını ister miydin diye de düşünmeden edemiyorum."

"Başlangıçta amacına ulaşamaması için elimden gelen her şeyi yapacağım. Ana Şirket için en iyisi bu olur ve Ana Şirket'in çıkarları da her türlü kişisel duygulardan önce gelir." Diamond, Başyardımcı'ya doğru baktı. Herhalde bu adam Ana Şirket Başkanı'na ayrıca raporlar veriyordu. Diamond'un bağlılığını söylemesi de iyi olacaktı.

Bay Able konferans masasından kalkarken "Tamam öyleyse," dedi. "Artık bana ihtiyacınız yoksa yarım kalan sosyal hayatıma dönebilirim demektir."

Diamond bir zile basıp Bayan Swiven'i çağırdı ve Bay Able'ı yukarıya götürmesini söyledi.

Muavin de kalkıp hafifçe öksürerek boğazını temizledi. "Bana da ihtiyacınız olduğunu sanmıyorum," dedi.

"Hiç oldu mu ki? Ama gerektiği zaman buralarda olmanı istiyorum. Gidebilirsin."

Diamond, Başyardımcı'ya bütün bilgileri en başından alıp Starr'la FKÖ çobanına, onların anlayabileceği kadar yavaş tempoda tekrar göstermesini söyledi. O sırada ikisi de güneş odasından tekrar çalışma salonuna dönmekteydiler. Arap, kan oturmuş gözlerini ovuşturuyor, İngilizce/Arapça sözlüğünü cebine sokmaya çalışıyordu. "Aman, Bay Diamond, o odada okumak ne kadar da zor!" dedi. "Duvarlardaki ışıklar öyle parlak ki!"

"Şimdi ikinizin buraya oturup Nicholai Hel hakkında kafanıza girebilecek her şeyi öğrenmenizi istiyorum. Bütün gece de sürse, vız

gelir bana. Bu adamı ziyarete gittiğimde sizi de yanımda götürmeye karar verdim. Bir işe yarayacağınız için değil ama...işin böyle batağa girmesinden sorumlu olduğunuz için. Artık ne olursa olsun, sonuna kadar izlemenizi istiyorum."

Starr "Çok düşüncelisiniz," diye mırıldandı.

Diamond, asansörden geri dönmekte olan Bayan Swiven'e, "Şunları not et" dedi. "Bir: Hel'in Wyoming arazisi, bitirilsin. İki: İsviçre'deki para bitirilsin. Üç: Güve daha hızla aransın. Dört: MI-5 ve MI-6 uyarılsın ve gerekli talimat verilsin. Tamam Llewellyn, şimdi bu şaşkınlara aynı bantları göstermeye başla. Siz ikiniz de dua edin ki Nicholai Hel daha şimdiden bu iş için yeraltına girmiş olmasın."

●○○

GOUFFRE PORTE-DE-LARRAU

Tam o dakikada Nicholai Hel yerin tam 393 metre altındaydı ve yarım santimetre kalınlığında bir telde döne döne aşağıya doğru inmekteydi. Onun yetmiş beş metre aşağısında, mağaranın siyah kadifeyi andıran karanlığının içinde geniş bir yığıntı kulesinin tepesi vardı. Binlerce yıldır bu bacadan aşağı dökülen şeylerin doğal bir yığıntısı. Bu koninin dibinde de birlikte mağara keşfine indikleri arkadaşı, onun aynı noktaya on birinci inişini bitirmesini bekliyordu.

Yukarıda, mağaranın aşağı yukarı dört yüz metre yüksekteki ağzının kenarında tel mekanizmasını kontrol eden iki Bask genci vardı. Telin dolandığı eski bobini bir yenisiyle değiştirirken tel kaymasın diye çifte mengenelerle tutturmuşlardı. İnişin en sinir bozucu bölümü de şu sıraydı -hem de en zor bölümü. Sinir bozucu oluşu, doksan dakika boyunca bacanın dar boğazlarını sağa sola basarak geçmeye çalışmış olan Hel'in şu anda tümüyle o tele bağımlı olduğunu bilmesindendi. O dar yerleri çevik hareketlerle geçmişti Hel. Yerçekimine hiç boyun eğmemişti. Çünkü elindeki tel o sıra gevşekti ve ona hareket özgürlüğü tanıyordu. Şimdi ise kablonun dolaşması, düğüm olması ya da yanı başında sarkan telefon hattına dolanması olasılığı vardı. Ama bacadan inişin bütün dönemlerinde, -ki bunların kimi hırpalayıcı, kimi can sıkıcı dönemler olmakla birlikte hepsinde ortak bir yön bulunuyordu: çevredeki taş duvarlar. Başındaki miğferin ışığında sağlam duvarların taşları görünüyor, içini rahatlatıyordu. Eğer tele ya da yukarıdaki vince bir şey olursa, sözüm ona bunlara tutunma ve kendini kurtarma olasılığı vardı.

Oysa şu anda artık dar baca bölümü bitmişti. İlk büyük açıklığın tavanı sayılabilecek yerdeydi Hel. Duvarlar miğferin ışığının gösteremeyeceği kadar uzaklaşmışlardı. Ve kendisi orada başsız ve sonsuz bir karanlığın ortasında sallanır durumdaydı. Vücudunun ağırlığı dört yüz metrelik kablonunkiyle birleşiyor, buna taşıdığı su geçirmez yiyecek kutusu da eklenerek hepsi dört yüz metre yukarıdaki mengenelerin gücüne bağlı ve bağımlı bulunuyordu. Hel'in mengene ve vinç sistemine sonsuz güveni vardı. Çizimini kendi hazırlamış, hepsini kendi atölyesinde eliyle yapmıştı. Kolay bir makineydi zaten. Yukarıdaki güçlü kuvvetli Bask gençleri mekanizmayı pedal çevirerek yönetiyorlardı. Pedalların dönüş hızı ayarlı olduğu için iniş çok yavaştı. Bu hız herhangi bir nedenle artarsa, kaydırmalı emniyet mengeneleri harekete geçiyor, teli hemen durduruyordu. Hel kendisinin karanlığın içinde gümbür gümbür düşüp, ilk mağarayı hemen yarısına kadar doldurmuş olan kalıntıların tepesinde parçalanmayacağını bilecek kadar güveniyordu mekanik sisteme. Ama bir yandan da durmadan telefonla yukarıdaki gençlere biraz daha çabuk olmalarını tembih etmekten geri kalmıyordu. Ağzından solumak zorundaydı. Ağzı açıktı. Çünkü şu sıra bir yeraltı suyunun yarattığı küçük çağlayanın hizasındaydı. Çağlayan mağaranın 370. metresinde başlıyor, sonra doksan beş metrelik iniş boyunca Hel'in vücudunu, kollarını, sıçrayan damlalarıyla buz gibi ıslatıyordu. Miğfer ışığı da suya karşı yararsızdı. Onu söndürüp uğuldayan suyun önünde, kolları ve bacakları ağrıyarak asılı durumda, beklemeye devam etti. Çevreyi görememesinin de bir yararı vardı. Tel, inişte mutlaka yer yer dönmüş olurdu. Bu yüzden ilk mağaranın tavanından aşağıya inerken Hel olduğu yerde önce yavaş, sonra hızlı hızlı döner, sonra durup ters yönde dönmeye başlardı. Bu dönüşler sırasında yan tarafta dökülmekte olan suyu görebilse hemen başı dönecekti. Oysa karanlıkta yalnızca kendini balon gibi hissetmekle kalıyor, dönüşün hızından kollarını ve bacaklarını açmamaya çabalıyordu.

Hel emniyet mengenelerinin açılması için kendisinin biraz yukarıya doğru çekildiğini hissetti. Bunu midesini yerinden oynatan birkaç santimetrelik hızlı düşüş izledi. Artık ağırlığı yeni bobine binmiş-

ti. İniş tekrar başladı. Çağlayanın önünden döne döne inerken, birden sular çevreyi sis gibi sardı. Sonunda aşağıda bir noktacık gibi beliren ışığı görebildi. Mağara arkadaşı onu bekliyordu. Ta kenarda, üstüne suyun ve kayaların ya da (Tanrı korusun) Hel'in düşemeyeceği bir yerde.

Belinden sarkan teçhizatın çıkardığı sürtünme sesi Hel'e koninin tepesine geldiğini anlattı. Yerle ilk temasını oturarak yapabilmek amacıyla bacaklarını yukarı çekmişti. Çünkü yukarıdaki çocuklar ağırlık azaldığı anda kabloyu sıkıştıracaklardı. İnsanın ayak uçlarıyla yere basmış durumdayken koltuklarındaki ve kasıklarındaki bağlardan kurtulmaya çalışması çok gülünç ve çok zor oluyordu.

Le Cagot yukarıya tırmanıp Hel'in kayışlardan kurtulmasına yardım etti, belindeki teçhizatın kayışını açtı. Hel'in bacakları ve kolları iyice uyuşmuş durumdaydı. Soğuğun ve nemin içinde vücuttaki dolaşım epey zorlaşıyordu. Parmaklarını şiş hissediyor, bir türlü kayışları istediği gibi tutamıyordu.

Le Cagot, kalın sesi mağarada gümbürtülü yankılar çıkararak "Demek böyle, Nikko," diye gürledi. "Sonunda beni ziyarete gelmeye karar verdin! Nerede kaldın böyle? İsa'nın Çifte Gavgavı adına yemin ederim ki artık vazgeçip eve döndün sanmıştım. Haydi gel, çayı hazırladım."

Le Cagot yiyecek kutusunu omzuna vurup yığıntı konisinin tepesinden aşağıya inmeye başladı. Ayağını bastığı taş ve topraklar sağlam değildi ama o alışkanlıkla yolunu kolayca bulabiliyor, heyelan yaratabilecek oynak ve iri kayalara hiç basmıyordu. Hel kan dolaşımını yeniden sağlayabilmek için ellerini açıp kapayarak arkadaşının bastığı yerlere basa basa onu izledi. Ne de olsa Le Cagot bu hilekar ve dengesiz koniyi ondan daha iyi tanıyordu. Sağlam ve yaşlı Bask şairi iki günden beri burada, bu koninin dibinde kamp kurmuştu. Bu süre içinde ulaşabildiği yakın geçitleri Theseus hileleriyle incelemişti. Yokladığı yol ve galerilerin hepsi mağaranın ana boşluğundan başlıyor, çoğunluğu blok kayalarda, duvarlarda son buluyordu. Sadece bir ikisinden çıkış yolu vardı ya da geçmesi zor dar ya da çatlak gibi yerlerden.

Le Cagot hemen Hel'in getirdiği kutuya el attı. "Bu da ne?" diye uludu. "Bir şişe Izarra getireceğine söz vermiştin! Yoksa inerken kendin mi içtin? Eğer bunu bana yaptınsa Nikko, Aziz Paul'ün Kiliseyi Kurmuş Gavgavları üzerine yemin ederim ki canını fena yakarım. Bu da bana azap verir çünkü aslında iyi insansın. Yalnız doğarken bir hata yapmışsın işte." Le Cagot'nun inancına göre Bask olarak doğmamak çok acı bir genetik hataydı.

Hel "Oralarda bir yerde olacak," dedi ve arka üstü yatıp kaslarını serbestçe gevşeterek rahatladı, içini çekti.

Son kırk saat boyunca, Le Cagot ana kampı kurup ilk keşifleri yaparken Hel mağaranın bacasından tam on bir kez inip çıkmış, aşağıya yiyecek, teçhizat, naylon ip falan taşımıştı. Şimdi en büyük ihtiyacı birkaç saatlik uykuydu. Bunu da, mağaranın karanlığı içinde, ne zaman isterse yapabilirdi. Dışarıda şafak sökmek üzere olsa bile.

Nicholai Hel ile Beñat Le Cagot on altı yıldan beri birlikte bir mağara ekibi oluşturmuşlardı. Avrupa'nın belli başlı mağara sistemlerini birlikte incelemişler, ara sıra yeni keşifler yapmış, bu konuda pek az bilgisi olan speleologlara derinlik ve mesafe konularında yepyeni rakamlar sunmuşlardı. Yıllar boyu birlikte olunca da her birinin keşif sırasındaki görev ve rolleri otomatik olarak belirlenmişti artık. Le Cagot elli yaşına rağmen boğa gibi kuvvetli ve fil gibi dayanıklı olduğundan, hep önce iner, inişini çok ağır yapar, bir yandan dar yerleri temizleyerek yol açardı. Çünkü oynak taşlar kablonun çarpmasıyla yerinden kopar da düşerse, bir insanı rahatlıkla öldürebilirdi. İlk inişinde mutlaka telefonu da birlikte getirir, bir tür dip kampı kurar, beklerdi. Hel ise daha çevik ve taktiksel açıdan daha becerikli olduğu için bütün malzeme taşıma seferleri onun göreviydi. Çünkü bazen, bu mağarada olduğu gibi, iniş bacası dümdüz olmayıp kıvrımlı olduğundan, malzeme doğrudan aşağıya sarkıtılamıyor, birinin onları indirmesi şart oluyordu. Genellikle gereken şeyleri aşağıya indirmek iki üç seferde biterdi, ama bu seferki farklıydı. Burada girift bir mağara sisteminin bütün belirtilerini bulmuşlardı. İçeride boşluklar, galeriler, dizi dizi mağaralar olduğu kesindi. Burayı incelemek çok malzeme gerektirecekti. İşte Hel'in bu güç yolculuğu on bir kez

yapmasının nedeni buydu. Şimdi artık bu görev bittiğine göre, vücudunun tehlikeye karşı kullandığı o sinir kaynaklı enerjiye de ihtiyacı yoktu. Yorgunluğunu tümüyle hissediyor, düğümlenmiş kasları acıyla açılıyor, üstüne de uyku bastırıyordu.

"Biliyor musun, Nikko? Büyük bir soruna o derin ve aydınlatıcı aklımı vermiş bulunuyorum." Le Cagot metal bardağına bol bol Izarra doldurmaktaydı. Mağaranın dibinde iki gün yalnız kaldıktan sonra Le Cagot'nun dışa dönük varlığının bir sohbet özlemi içinde olması çok doğaldı. Onun indinde, sohbet demek, iyi bir dinleyici bulup kendisinin hiç susmadan konuşması demekti. "Düşündüğüm şey nedir, sana söyleyeyim, Nikko. Ben bütün mağaracıların kaçık olduğuna karar verdim. Yalnız, tabii Bask mağaracıları hariç. Çünkü başkasında çılgınlık olan şey, onlarda cesaret ve serüvene susamışlıktır. Sen de aynı kanıda mısın?"

Hel, altındaki taşları bile daha yumuşak hissetmesine sebep olan bir uyku/koma karışımına doğru kayarken 'hımmm' diye onayladı.

"Ama şimdi diyeceksin ki, mağaracı acaba dağcıdan daha mı çılgındır? Evet, öyledir. Neden mi? Çünkü mağaracı daha tehlikeli titreşimler içindedir. Dağcının tek derdi kendi vücudundan ve gücünden doğar. Olsa olsa vücudu yorulur ve gücü tükenir. Oysa mağaracının karşısına sinir erozyonları ve ilkel korkular da çıkmaktadır. İnsanoğlunun içinde uyuyan ilkel hayvanın bazı mantık dışı, akıl dışı korkuları vardır. Karanlıktan korkar. Yeraltında olmaktan korkar, çünkü orayı her zaman kötü güçlerin yuvası olarak bellemiştir. Yalnız olmaktan korkar. Tuzağa sıkışmaktan korkar. Sudan bile korkar, hem de dünyaya oradan geldiği, sudan çıkarak insanlaştığı halde. Kabusu andıran en büyük korkuları ise, bir-karanlığın içine düşmek, iki-dehlizlerde yolunu bulamadan dolaşıp durmaktır. Ve mağaracı dediğin adam, çılgının, kaçığın biri olduğu için bütün bu kabuslarla yüz yüze gelmeyi kendi özgür seçimiyle istemektedir. İşte bu yüzden, o dağcıdan daha delidir. Çünkü kaybedebileceği şey, tehlikeye koyduğu şey, aklıdır. İşte bunu düşündüm Nikko... Nikko? Nikko? Ben sana laf anlatırken uyuyorsun, ha? Tembel sersem seni! Yahuda'nın Kalleş Gavgavları adına yemin ederim ki ben konuşurken uyuyan bin

kişide bir kişi zor çıkar! İçimdeki şaire hakaret ediyorsun sen. Gurubu seyretmek yerine gözlerini kapamaya, Bask şarkısı dinlerken kulaklarını tıkamaya benziyor yaptığın şey. Biliyorsun bunu değil mi, Nikko? Nikko? Öldün mü, yahu? Evet ya da hayır diye cevap ver. Peki, öyle olsun. Şimdi ceza olarak Izarra'dan senin payını da ben içeceğim işte."

Keşfetmek istedikleri mağaranın şaftı, bir yıl kadar önce bir rastlantı sonucu bulunmuş, fakat sır olarak saklanmıştı. Bunun nedeni, üzerindeki konik *gouffre*'un bir bölümünün İspanya sınırları içinde olmasıydı. 1952 yılında Marcel Loubens'in feci şekilde düşüp ölmesinden sonra Gouffre Pierre-Saint-Martin'e yaptıkları gibi, İspanyol yetkililerinin bu mağaranın ağzını da kapatma olasılığı vardı. Kış süresince genç Basklar'dan kurulu bir ekip hiç belli etmeden sınır taşlarını biraz oynatmış, mağarayı tümüyle Fransa sınırları içinde göstermeyi başarmışlardı. Bunu yaparken bir seferde yirmiden fazla taş oynatmıyor, böylelikle bölgeyi sık sık kontrole gelen İspanyol görevlilerini kandırıyorlardı. Bu sınır düzenbazlığı gençlere çok masum geliyordu; alt tarafı burası zaten Bask toprağı değil miydi? İki işgalcinin sınırlarını ne biçim saptadıklarının ne önemi vardı ki?

Sınırı oynatmanın ikinci bir nedeni daha vardı. Le Cagot ve yukarıda vinç sistemini yöneten iki genç, ETA'nın tanınmış aktif üyeleri olduklarından, onlar iş başındayken İspanyol polislerinin gelmesi halinde, ömürlerinin geri kalanını bir İspanyol zindanında geçirmeleri olasılığı da vardı.

Gerçi Gouffre Porte-de-Larrau, Pic d'Anie denilen ve Fransa'nın Mağaralar Bölgesi diye bilinen yöresinden epey uzaktaydı ama gene de buraya zaman zaman meraklı mağara ekipleri gelir, burayı 'kuru' bulup hayal kırıklığı içinde geriye dönerlerdi. 'Kuru' demek, giriş bacasının birkaç metreden sonra taş, kaya ve toprakla kapalı olması demekti. Zamanla isim yapmış mağaracılar arasında buraya inmek için zahmet etmeye değmeyeceği dedikoduları yayılmaya başladı. Hele Ste. Engrace'daki yaylada o kadar çok ve zevkli mağaralar varken!

Ama bir yıl kadar önce iki çoban yüksek yerlerde koyunlarını otlatırlarken öğle yemeği için Gouffre Porte-de-Larrau'nun kenarına oturup peynir ekmeklerini yemeye ve bu yemeği *xoritzo* adı verilen bir tür sucukla çeşnilendirmeye karar vermişlerdi. İçlerinden bir tanesi bir taş alıp mağaranın içine atınca, oradan iki karganın havalandığını görerek şaşaladı. Kargaların ancak çok derin bacalar içine yuva yaptıkları bilinirdi. Bu yüzden bunların Gouffre Larrau gibi gamze derinliğinde bir yerde yuvalanması şaşılacak şeydi. Meraklanan çobanlar mağaranın ağzına yaklaşıp içeriye taş atmaya başladılar. Taşların çıkardığı birbirini izleyen yankı sesleri derinliğin ne kadar olduğunu tam olarak anlamalarını önlüyordu ama kesin olan bir şey varsa, o da buranın artık gamze derinliğinde bir yer olmaktan çıktığıydı. Herhalde 1962'de yer alan ve Arrete Kasabası'nı yerle bir eden deprem, bacadaki kaya ve molozların bir kısmını dökmüş, yolu açmış olmalıydı. İki ay sonra mevsim dönüp çobanlar kasabaya indiklerinde buluşlarını Beñat Le Cagot'ya anlattılar. Bask özgürlüğünü temsil eden ünlü şairin aynı zamanda isim yapmış bir mağara kaşifi olduğunu biliyorlardı. Le Cagot ikisine de buluşlarından kimseye söz etmeyeceklerine dair yemin ettirdi ve gidip durumu Nicholai Hel'e haber verdi. İspanya'da durum karışıp da Le Cagot'nun orada kalması tehlikeli olmaya başlayınca, gelir Hel'in evinde güven içinde otururdu zaman zaman.

Hel de Le Cagot da bu buluştan ötürü fazla heyecanlanmamaya dikkat ettiler. Bacanın dibinde büyük bir mağara sistemi bulma olasılığının zayıf olduğunu ikisi de biliyorlardı. O da, tabii eğer bacanın dibine inmeyi başarırlarsa. Belki de yüzyıllardan beri mağaranın ağzından içeri yuvarlanan taş ve molozlardan oluşan koni çok yükselmiş, mağaranın tavanına varmış ve bir ucu bacanın içine girmiş olabilirdi. Bu durumda da mağarayı ebediyen tıkamış olurdu tabii.

Bütün bu kuşkularla birlikte derhal harekete geçip bir ön keşif yapmaya karar verdiler. Bacayı temizleyerek aşağıya inmek ve çevreye şöyle bir bakmak için -o kadar.

Sonbaharla birlikte dağların kötü hava etkisine girmesi bir avantajdı. Hiç değilse enerjik İspanyol ekiplerinin sınır kontrollerini sey-

rekleştirecekti biraz (Fransızlar'ın canı zaten hiçbir zaman böyle bir işe kalkışmak istemezdi). Buna karşılık kötü havanın getirdiği zorluklar da vardı: Örneğin vinci, tel bobinlerini, akülü telefonları ve bütün teçhizatla yiyecekleri dağlara taşıyabilmek gibi.

Le Cagot burnunu yukarı kaldırıp bu zorlukları küçümsedi. Basklar'ın en birinci işi olan sınır kaçakçılığının asıl böyle havalarda hareketlendiğini hatırlattı.

"Bir keresinde İspanya'dan buraya bir piyano getirdiğimizi biliyor muydun?" diye sordu.

"Öyle bir şey duymuştum. Nasıl yaptınız?"

"Ha-ha! Yassı kasketler bunu öğrenmeye amma da can atarlardı! Aslında çok da kolay oldu. Bask dehası karşısında eriyip giden bir aşılmaz engelin örneği işte."

Hel kaderci biçimde başını salladı. Artık hikayeyi dinlemekten başka kurtuluşu yoktu. Le Cagot'nun sohbetinin ana teması Bask üstünlüğüydü her zaman.

"Nikko, sen fahri Bask gibi bir şeysin, hem de o feci aksanına rağmen. Bu yüzden sana piyanoyu nasıl getirdiğimizi anlatacağım. Ama bu sırrı ölene kadar saklayacağına yemin edeceksin. Söz mü?"

"Efendim?" Hel'in dikkati başka bir yerdeydi.

"Sözünü kabul ediyorum. Bak, nasıl yaptık. Piyanoyu buraya nota nota, tuş tuş taşıdık. Seksen sekiz seferde bitti. Orta do'yu taşıyan arkadaş düşmüş, tuşu delmiş. Şimdi o piyanoda iki tane 'si bemol' yan yana. Hâlâ öyle. Yemin ederim ki öyle! Aziz Yahuda'nın Umutsuz Gavgavları üstüne yemin ederim ki doğru söylüyorum. Ne diye yalan söyleyeyim?"

Malzemeyi yukarı taşımak için iki buçuk gün, kurup denemek için de bir gün harcandıktan sonra keşif başlamıştı. Hel ile Le Cagot sırayla bacadan aşağı inmişler, yoldaki, özellikle dar yerlerdeki molozları, taşları temizlemişler, teli kesme olasılığı bulunan sivri çıkıntıları törpülemişler, şaftı tıkayan üçgen kayaları kırmışlardı. Bu kırdıkları kayalardan herhangi biri, kırılamayacak kadar sert olabilirdi ya da bir tanesi aşağıdaki yığıntı konisinin tepe noktası olabilirdi; işte o durumda keşifleri başlamadan bitmiş sayılacaktı.

Şaftın dümdüz bir boru biçiminde olmadığını kısa zamanda anladılar. Öylesine girintili çıkıntılıydı ki, her engeli aşıp düz inebilecekleri bir mesafe bulduklarında, burulan tel düzelinceye kadar vücut ağırlıklarını tele verip fırıl fırıl döne döne inmek zorunda kalıyorlardı. Tıkanıklıkları açmanın, molozları süpürmenin yanı sıra zaman zaman dar boğazlarda ana kayaları da kırıp yol açmaları gerekiyordu -bacayı ellerinden geldiği kadar düzlemek, telin ikide bir sağa sola sürtünmesini önlemek için. Böyle sürtünmeler, eninde sonunda kabloyu zedeler, zayıflamasına neden olurdu. Kalınlığı zaten pek fazla değildi. Le Cagot'nun seksen iki kiloluk cüssesiyle ona eklenen yemek kabını taşırken güvenli olması yeterliydi onlara. Hel, pedallı vincin çizimini hazırlarken en hafif kabloyu kullanmayı iki nedenle istemişti. Dar yerlerde kolaylık sağlamak ve bir de ağırlık sorunu. Yukarıdaki bobinlerin ağırlığı değildi onu düşündüren, telin kendi ağırlığıydı. İnsan telin ucunda üç yüz, dört yüz metre aşağıya sallandığı zaman, telin ağırlığı yukarıdaki adamın harcayacağı çabayı üç katına çıkarabilirdi.

Bacanın içi her zaman karanlık olduğu için vaktin nasıl geçtiğini anlamadan çalıştılar ve bazı kereler yukarıya çıkıp da gece olduğunu gördüklerinde şaşaladılar. Her biri vücudunun gücü elverdiği kadar çalışıyor, birinin çıkıp ötekinin inmesi için harcanacak zamanı kazanmaya çabalıyorlardı. Ara sıra kırılan bir kayanın ardından on metrelik düz iniş gözükünce yaşanan heyecanlı dakikalar vardı. O zaman telin iki ucunda da moraller yükseliyordu. Ama bazen de güçlükle kırılabilen bir kaya, bir ya da iki metre aşağıdaki başka bir engelin üzerine düşüp orada kalakalıyor, yolu daha da tıkamış oluyordu.

Vinçte çalışan gençler bu işte henüz tecrübesizdi. Ara sıra güvenlik kıskaçlarını takmayı unutuyorlardı. Bir ara Hel aşağıda çalışır, kısa saplı keskiyle dört taşlık bir piramide benzeyen tıkanıklığı temizlemeye uğraşırken taşlar birden ayağının altından kayıp dökülüverdi. Başının üstündeki tel de gevşek duruyordu. Hel düştü... Ama ancak otuz santimetre kadar düşüp yeni bir engelin üstüne kondu.

Bir an için kendini ölmüş gibi hissetti. Sessizliğin içinde durup damarlarından yükselen adrenalinin midesini yerinden oynatışını dinledi. Sonra kulaklıkları kafasına geçirdi ve o yumuşak cezaevi sesiyle

yukarıya açık seçik talimat verdi, kıskaçların nasıl kullanılacağını anlattı, sonra da tekrar işine koyuldu.

Hem Hel hem de Le Cagot bedensel olarak tükendikleri zaman, bütün eklemleri ağrıyıp parmakları keskinin sapını tutamaz hale gelince, bir çoban kulübesine girip uyuyorlardı. Bu kulübe çobanlar tarafından ancak yaz mevsiminde, Bask dağlarının en yüksek yaylaları otlak görevi yapmaya başladığında kullanılırdı. Fazla yorgunluktan uyku tutmadığı için, dışarıda rüzgar ıslıkları öttürerek eserken onlar çene çalarlardı. Basklar'ın tipik bir özelliğini Hel ilk defa olarak böyle gecelerde öğrenmişti. Bu insanlar dünyanın neresinde gezerlerse gezsinler, içlerinde her an yuvalarına, yurtlarına dönmek için sönmek bilmez romantik bir ateş yanıp duruyordu.

Orhiko choria Orhin laket: "Orhy kuşları ancak Orhy'de mutlu olur."

İşin en güç ve en umutsuz dönemi, bacanın 365. metresine vardıklarında karşılarına çıkmıştı. Oradaki tıkanıklığı açarken hiç kesilmeyen buz gibi bir yeraltı yağmurunun altında çalışmak zorunda kalmışlardı. Biraz aşağıdan bacaya giren yeraltı nehrinin hışırtısını duyabiliyor, bu sesten nehrin bacaya girdikten sonra bir çağlayan oluşturup aşağıya döküldüğünü anlıyorlardı. Herhalde bacanın o noktadan aşağısını bu sular açmış tıkanıklık falan bırakmamış olmalıydı.

Hel ağır kayalarla üç saat cebelleştikten sonra yukarıya çıktığında yüzü solgundu. Bütün vücudu, kemiklerine kadar titriyordu. Dudakları mosmor kesilmiş, yüzünün, ellerinin derisi saatlerce su altında kalmaktan buruşmuştu. Le Cagot onun bu halini görünce kahkahalarla gülmüş "Dur bekle" demişti. "Bak gerçek Bask kuvvetini görünce o kayalar nasıl da patır patır düşecek." Ama aşağıya indikten pek az sonra soluk soluğa bir ses kulaklıkları titretti. Le Cagot aşağıda kayalara sövüp sayıyor, yağmurun anasına avradına küfrediyor, bu sersem bacanın, bu kara dağların, mağaracılık merakının ne altını bırakıyordu ne üstünü. Kutsal Ruhun Göze Görünmez Gavgavları adına, giydiriyordu hepsine. Derken birden sessizlik oldu. Az sonra Le Cagot gene soluk soluğa fısıldadı.

"Kayacak bunlar. Kıskaçları iyi takın. Düşer de bu kusursuz vücudumun bir yerini sakatlarsam yukarıya çıktığımda tekmeyle gebertirim topunuzu!"

Hel telefona "Dur biraz" diye haykırdı. Le Cagot'nun kolay çalışabilmesini sağlamak için teli biraz gevşetmiş bulunuyorlardı.

Aşağıdan kayalara inen son darbenin sesi geldi ve telin birden gerildiği görüldü. Bir süre sessizlik oldu, sonra aşağıdan metalik bir ses duyuldu. "Tamam, sevgili dostlarım ve değerli hayranlarım! İş bitti artık. Yolumuz açık ve ben şu anda bir çağlayanın içinde sallanır durumdayım." Gene kısa bir sessizlik, sonra bir ekleme. "Ha, bu arada kolum kırıldı."

Hel içine derin bir soluk çekip bacanın şemasını gözünün önüne getirmeye çalıştı. Sonra sakin sesiyle mikrofona eğilip konuştu.

"Vida gibi olan yere kadar tek kolla tutunabilir misin?"

Hiç cevap gelmedi.

"Beñat? Tırmanabilir misin diyorum?"

"İkinci seçeneği düşününce... Galiba denesem fena olmaz."

"Yavaş ve sakin hareket edelim."

"İyi olur."

Delikanlılardan biri Hel'in direktifi altında pedalları çevirmeye başladı. Sistem öylesine yavaş vitesteydi ki, teli çok ağır sarmak dert olmuyordu. İlk yirmi metre boyunca hiçbir güçlükle karşılaşmadılar. Derken Le Cagot bacanın vida gibi kıvrılan kesimine girdi. Bu kesim seksen metre kadar sürecekti. Dönemeçlerden yukarıya bu yolla çekilmesine olanak yoktu. Duvarlara oydukları tel yuvaları ancak birkaç santim genişliğindeydi. Le Cagot tırmandıkça ara sıra durup teli dar bir yuvadan kurtarmak, yukarı almak zorunda kalacaktı -hem de tek kolla.

Başlangıçta Le Cagot'nun sesi kulaklıktan muntazam duyuluyordu; espriler yapıyor, mırıldanıyor, kendi üstün yeteneklerini sayıp döküyordu. Yeraltındayken sürekli konuşup şarkılar söylemek huyuydu zaten. Bencil bir şair olarak sesin yeraltındaki yankı ve titreşiminden hoşlandığını ileri sürerdi hep. Hel aslında Le Cagot'nun

çıkardığı gürültülerin ikinci bir amacı olduğunun farkındaydı. Bu sesler karanlığı ve yalnızlığı geri itiyor, sessizliği dolduruyordu. Ama Hel bunu hiçbir zaman Le Cagot'ya açık açık söylemedi. Az sonra kendi moralini yükseltmek ve yukarıdakilere gösteri yapmak için patlatılan esprilerin, şarkıların, küfürlerin yerini ağır bir soluma aldı. Hareketler kırık kolunu acıttıkça diş gıcırtıları da duyuluyordu zaman zaman.

Tel bir yukarı bir aşağı inip çıkıyordu. Önce birkaç metre yukarı, sonra Le Cagot teli bir sıkışıklıktan kurtarabilsin diye biraz bolluk. İki elini de kullanabilse teli başının üstünde tutmaya çalışır, oldukça kolaylıkla çıkabilirdi.

Pedal çeviren birinci genç tükenince teli çifte kıskaçla tutturup diğer gençle yer değiştiler. Artık pedal çevirmek de biraz kolaylaşmıştı. Ne de olsa telin yarıdan fazlası bobinlere sarılmış durumdaydı. Ama Le Cagot'nun geldiği aşama hâlâ yavaş ve düzensizdi. İki metre yukarı, üç metre bolluk, eski yere kadar sarma; bir metre yukarı, iki metre bolluk, iki buçuk metre yukarı.

Hel, Le Cagot'ya mikrofonda hiçbir şey söylemiyordu. Eski dosttular. Le Cagot'nun kendisine laf söylenerek moralinin yükseltilmesine ihtiyacı olduğu duygusuna kapılmasını istemiyordu. Bu yüzden de kendini pek gereksiz hissetmekteydi. Sinirleri gergindi. Sempatetik kinesodik ve duyu diliyle Le Cagot'ya elinden geldiği kadar yardım etmek için bazı budalaca fakat kaçınılmaz şeyler yapmak zorunda kalıyordu zaman zaman. Bobinlerin yanında duruyor, kulaklıktan Le Cagot'nun ağır solumasını dinliyordu. Teli her on metrede bir kırmızıya boyamışlardı. Kırmızı işaretlerin gelişine bakan Hel, Le Cagot'nun o sıra bacanın neresinde olduğunu hesaplayabiliyordu. Beñat'nın çevresindeki taşların durumunu gözünün önüne getiriyor, parmak ucuyla basabileceği o küçük çıkıntıyı düşünüyor, telin kesinlikle takılacağı o küçük ucu hatırlıyor, az üstteki dar boğazdan geçerken kırık kolunun nasıl acıyacağını gözü önünde canlandırıyordu.

Le Cagot'nun solukları artık yutkunma ve iç çekmeye dönüşmüştü. Hel tele bir daha göz attı. Le Cagot şu anda çıkışın en güç nokta-

sında olmalıydı: 44. metredeki çifte kayalarda. Oranın tam altında çok dar bir geçit bulunuyordu. İki kolunu kullanan biri bile güçlük çekerdi oradan geçerken. Üstelik teli de idare etmek güç olacaktı Le Cagot için.

O sıra kulaklıklara "Durun!" diye bir ses geldi. Evet, oraya varmış olmalıydı. Başını geriye atıp yukarıya, kayalara bakıyor olmalıydı şu anda. "Galiba burada biraz dinlensem iyi olacak." dedi.

Dinlenmek mi? Hel şaşırmıştı. Altı santimlik bir kayaya basarak dinlenmek, ha?

Herhalde son gücünü harcıyordu artık. Le Cagot bitmişti. Gösterdiği çaba ve duyduğu acı gücünü tüketmişti. Hem de işin en güç yerine varmadan. Çifte kayaları bir geçerse artık adamın ağırlığını tele bindirebilir, onu dolu bir çuval gibi yukarıya çekebilirlerdi, ama çifte kayaları kendi kendine aşmak zorundaydı.

Pedal çeviren genç, Hel'e doğru baktı. Tipik Bask gözleri korkuyla doluydu. Baba Cagot bu gençlerin gözünde büyük bir halk kahramanıydı. İngiltere ve Amerika'da verdiği konferanslarla Bask şiirine saygınlık kazandırmış, devrimci ruhuyla dünya gençlerinden alkışlar toplamış biri. Sonra... Hel denilen bu yabancıyla İspanya'ya girip on üç arkadaşını cezaevinden kurtarmış biri!

Le Cagot'nun sesi tekrar duyuldu. "Bir süre burada kalmak istiyorum." Artık soluk soluğa değildi. Ama sesinde sakin bir kadercilik hissediliyordu. "Burayı çok beğendim. Tam bana göre bir yer," diye ekledi.

Nicholai ne yapması gerektiğini pek bilemeden, o yumuşak sesiyle konuşmaya başladı. "Neandertal bunlar," diye söylendi. "Evet, herhalde dünyada bu insan neslinden daha önce yaşamış olan neandertal adamın soyundan geliyorlar."

"Neden söz ediyorsun?" diye sordu Le Cagot.

"Basklar'dan."

"Basklar'dan söz etmen iyi ama, Neandertallere ne olmuş?"

"Basklar'ın nereden ortaya çıktığını epeydir inceliyordum. Gerçekleri sen de benim kadar biliyorsun. Basklar'ın dili, Aryen dillerden

önce kullanılanlar arasında hayatta kalan tek dil. Irk olarak da Avrupa uluslarının hiçbirine benzemediklerini biliyoruz. Sıfır grubu kan Avrupalılar'ın ancak yüzde kırkında bulunurken Basklar'da yüzde altmışa çıkıyor. Euskaldunlar arasında ise B grubu kan gören olmamış. Buradan da belli ki bunlar apayrı bir ırk. Daha önce yaşamış başka tür insanların soyundan geliyorlar."

"Bak, seni uyarıyorum Nikko. Bu konuşmalar hiç hoşlanmadığım bir maceraya doğru gidiyor!"

"...ayrıca bir de kafatası biçimi meselesi var. Basklar'ın yuvarlak kafası daha sonra gelen Cro-Magnon insanlardan çok daha önce yaşamış olan Neandertal adama benziyor. Biliyoruz ki dünyanın üstün insanları aslında Cro Magnonlar'ın soyundan gelir."

"Nikko? Vaftizci Yahya'nın Islak Gavgavları adına yemin ederim ki sonunda beni kızdırmayı başaracaksın!"

"Basklar'ın öteki insanlardan aptal olduğunu söylemiyorum ki? Ne de olsa İspanyol efendilerinin ayakları dibinde epey şey öğrendiler ve..."

"Ağğhh!"

"... yoo, asıl fark fiziksel bence. Gerçi gösterişli parlak bir kuvvete ve cesarete sahipler... Vur-kaç cinsinden işlerde yararlı olacak türden kuvvet ve cesarete. Ama kuvvetlerini devam ettirmek gerekince...işler tahammül noktasına dayanınca..."

"Şu teli biraz bollaştırın..."

"Aslında onları suçlamıyorum. İnsan neyse odur. Doğanın bir oyunu. Geçen zamanın içinde yer almış bir buruşukluk, bu düşük yetenekli insanların dağlık ülkelerinde hayatta kalmalarını sağlamış her nasılsa. Neden sağlamış? Açık konuşmaktan kaçmayalım. Bu yerde oturmayı başka hangi ulus ister ki?"

"Yukarıya geliyorum. Nikko! Güneşin son defa tadını çıkarmaya bak! Ömrünün en son gününü yaşıyorsun!"

"Palavra sıkma, Beñat. O çifte kayalardan ben bile olsam zorluk çekerdim -ki benim her iki kolum da sağlam, hem de Neandertal olmak gibi bir kusurum yok."

Le Cagot cevap vermedi. Kulaklıktan gene solunası duyulmaya başlanmıştı. Koluna taş değdikçe genizden gelen bir homurtu işitiliyordu.

Pedaldaki genç, teli önce yirmi, sonra otuz santim yukarı çekti. Gözleri telde, kulakları aşağıdan gelen acı dolu soluklardaydı. İkinci genç, telin fazla ucunu eliyle tutuyordu -gereksiz bir yardım duygusu.

Hel kulaklıkları başından çıkardı, mağaranın ağzına gidip oturdu. Artık yapabileceği hiçbir şey yoktu. Beñat'ya bir şey olursa bunu kulaklarıyla duymayı da istemiyordu. Gözlerini indirdi, kendini orta düzey meditasyona getirmeye çalıştı. Böylelikle duygularını uyutuyordu. Vinçte çalışan gencin çığlığını duyuncaya kadar meditasyondan çıkmadı. Teldeki işaret 40 metreyi gösteriyordu. Artık Le Cagot'yu kendileri yukarıya çekebilirlerdi!

Hel mağaranın ağzındaki dar oyukta durdu. Le Cagot'dan gelen sesleri duyabiliyordu. Vücudunun baca duvarlarına sürtünmesini de. İki genç onu canı acımasın diye santim santim çekerek yukarıya kadar getirdiler. Güneş ışığı bacanın ancak iki metre derinliğine kadar girebiliyordu. Bu nedenle, göze görünmesiyle tutulacak yüksekliğe varması arasında yalnızca birkaç saniye geçti. Le Cagot artık kayalara asılı durumda, kendinden geçmiş, kül rengi yüzüyle açıkta sallanıp duruyordu.

Kendine geldiğinde çoban kulübesindeki kerevetin üstünde yatmaktaydı. Kolunu bir bez parçasıyla askıya almışlardı. Gençler çalı çırpıyla kulübede ateş yakarken Hel yatağın kenarına oturmuş, arkadaşının hırpalanmış yüzüne, çökük gözlerine, kızıl sakalının altında hâlâ gri görünen yüzüne bakmaktaydı.

"Biraz şarap ister misin?" dedi Hel.

"Papa bakir mi?" Le Cagot'nun sesi zayıf ve titrekti. "Tulumdan sen sık ağzıma Nikko. Tek kollu bir insanın yapamayacağı iki şey vardır. Bunlardan biri de tulumdan şarap içmektir.

Keçi derisinden yapılmış tulumdan şarap içmek, elle ağzın kusursuz biçimde koordine edilmesini gerektirdiğinden Nicholai bir başkasına şarap içirmekte güçlük çekiyordu. Nitekim birazını da Beñat'nın sakalına döktü.

Le Cagot öksürdü, boğulur gibi oldu. "Dünyanın en kötü hasta bakıcısı sensin Nikko" dedi.

Hel gülümsedi. Alçak sesle, "Tek kollu insanın yapamayacağı öteki şey nedir?" diye sordu.

"Sana söyleyemem Nikko. Böyle şeyler için henüz çok gençsin."

Aslında Nicholai, Le Cagot'dan daha büyüktü. Ama en azından bir on beş yaş daha küçük gösteriyordu.

"Gece oldu Beñat" dedi. "Seni vadiye sabah indiririz. Kolunu yerine oturtmak için bir veteriner bulurum sana. Doktorlar yalnızca Homo Sapienler'i tedavi eder.

Le Cagot birden hatırladı. "Umarım yeryüzüne çıktığımda fazla canını yakmamışımdır," dedi. "Ama kaşınmıştın buna. Ne derler bilirsin *Nola neurtcen baituçu, Hala neurtuco çare çu."*

"Bana attığın dayakla öleceğimi sanmıyorum, iyileşirim herhalde."

"İyi," diye sırıttı Le Cagot. "Çok safsın, dostum. Bu çocuksu planı anlamayacak mıyım sandın? Beni kızdırınca öfkenin verdiği güçle yukarı tırmanacağımı mı sandın? Olmadı işte...değil mi?"

"Olmadı. Basklar bana göre fazla kurnaz."

"Saint Peter hariç. O herkese göre fazla kurnaz. Zaten Saint Peter de aslında Bask'tı. Bunu çoğu kişi bilmez. Şimdi söyle bana bakalım, mağaramız nasıl bir yer?"

"Daha inmedim."

"İnmedin mi? *Alla Jainkoa!* Ama ben de dibe inmemiştim! Henüz mağara bizim sayılmaz. Ya bu arada göt İspanyol'un biri deliğin ağzından içeri düşer de mağarayı sahiplenirse?"

"Peki, şafak sökünce inerim."

"İyi. Şimdi bana biraz daha şarap ver. Hem bu sefer elini sıkı tut. Kar üstüne çişiyle adını yazmaya çalışan çocuk gibi oynatma!"

Ertesi sabah Hel telden aşağıya indi. Bütün yol temizdi artık. Çağlayanın içinden geçip bacanın mağaraya açıldığı yere geldi. Yukarıda delikanlılar kıskaçları takmışlardı. Hel dönen telin ucunda havada sallanırken müthiş bir buluş yapmış olduklarını ilk defa anlıyordu. Mağara öylesine genişti ki, miğferindeki ışık duvarlara ulaşamıyordu bile.

Kısa zamanda ayakları dipteki yığının üstüne bastı. Kayışları kayıp düşmesin diye oradaki bir kayaya doladı. Ayağının altındaki oynak taşlara dikkat ederek yavaşça mağaranın tabanına indi. Taban, koninin tepesinden iki yüz metre aşağıdaydı. Magnezyum lambasını yaktı ve ışık gözlerini kamaştırmasın diye kolunu kaldırıp başının üstünde tuttu. Mağara çok genişti. Bir katedralin içinden bile genişti. Her yöne giden dehlizler göze çarpıyordu. Ama aşağıdaki yeraltı nehrinin akış yönü Fransa'ya doğruydu. Demek keşfe geldiklerinde o yöne doğru yürümeleri gerekiyordu. Hel'in içi mağaracılara özgü doğal merakla dolup taşıyordu ama gene de yanında Le Cagot olmadığı için daha kapsamlı bir keşfe girişmeye gönlü elvermedi. Haksızlık olurdu. Tekrar yığıntı koniye tırmanıp teli çözdü.

Kırk dakika sonra mağaranın ağzından sisli sabah ışığına çıktı. Bir süre dinlendikten sonra gençlere yardım edip vinçlerin alüminyum tüplerini söktüler. Mağaranın ağzına doğru birkaç kaya yuvarlayıp girişi buraya rastlantı eseri olarak gelebileceklerin gözünden sakladılar. Aynı zamanda yanlışlıkla içeriye düşebilecek koyunları da korumuş oluyorlardı böylelikle.

Vinç iskeletinin ve kablo sürtünmelerinin izleri üstüne çakıllar attılar. Bu saklama işinin kış gelince kendiliğinden en iyi şekilde yapılacağını aslında onlar da biliyorlardı. Çoban kulübesine döndüklerinde Hel, Le Cagot'ya raporunu verdi. Le Cagot zonklayan kolunun verdiği ıstıraba rağmen bu işe çok heveslenmişti.

"Çok iyi, Nikko," dedi. "Gelecek yaz geri geliriz. Dinle. Sen mağaradayken burada biraz düşündüm. Mağaramıza bir isim bulmak zorundayız, değil mi? Bu ismi verirken de adil davranmak istiyorum. Gerçi yolu açma sırasında benim gösterdiğim cesaret ve yeteneği yabana atmamak gerek ama ne de olsa oraya ilk inen sen oldun. Bütün bunları dikkate alarak sonunda mağaramız için en uygun ismi buldum."

"Neymiş?"

"Le Cagot Mağarası! Nasıl?"

Hel gülümsedi. "Tanrı da biliyor ya, adil bir isim doğrusu" dedi.

Bütün bunlar bir yıl önce olmuştu. Dağlardaki kar eriyip yok olunca hemen işe koyulup ilk inişlerine ve mağaranın bir haritasını çıkarmaya giriştiler. Şimdi artık yeraltı nehri boyunca ilk yürüyüşe geçmeye hazırdılar.

Hel bir saat kadar, yattığı kayanın üstünde, bütün giysileri ve çizmeleriyle uyumayı sürdürdü. Le Cagot bu süre içinde kendi kendine konuşup yeni gelen Izarra'dan yudumlar alıp durdu. Bir yudum kendi hesabına, bir yudum da Nikko'nun yerine.

Sonunda Hel, üstüne yattığı sert kayanın acıtışını hissedebilecek kadar dinlendi ve kıpırdanmaya başladı. Le Cagot hemen kendi kendine konuşmasını kesti, arkadaşını çizmesinin burnuyla dürttü "Hey! Nikko? Bütün ömrünü uykuyla mı geçireceksin? Uyan da şu yaptığın işe bak! Yarım şişe Izarra içmişsin, obur herif!"

Hel doğrulup ağrıyan eklemlerini gerdi. Hareketsiz yatması, mağaranın soğuğunun iliklerine işlemesine neden olmuştu. Hemen Izarra şişesine uzandı ama şişeyi boş buldu.

Le Cagot "Öteki yarıyı ben içtim," diye itirafta bulundu. "Ama sana bir çay yapabilirim." Beñat çaydanlıkla cebelleşirken Hel üstündeki paraşütçü tulumuna benzer giysiyi çıkardı. Yaka ve kol ağızları, içeriye su girmesin diye özel olarak sıkı lastikle kapanmıştı bu giysinin, sonra üste giydiği dört ince kazağı birer birer sıyırdı. Dört kazağın üstüne giyilmesi, soğuğa karşı etkili oluyordu. En içte gevşek dokulu jarse bir gömlek vardı. Onu da çıkarıp üç nemli kazağı tekrar giydi. İyi Bask yününden yapılan bu kazaklar ıslakken bile ısıtabiliyordu insanı. Hel bütün bunları kendi icat ettiği bir lambanın ışığında yapıyordu. On watt'lık bir ampulü, her yanı balmumuyla sıvanmış basit bir oto aküsüne bağlanmıştı. Basit bir aletti ama çevredeki karanlığın insanın asabını bozmasını önlemeye yetiyordu. Dolu bir akü, ampulün dört gün dört gece sönmeden yanmasına yetiyordu. Gerekirse artık çifte kayaları ve darboğazı genişlettiklerine göre, doldurulmak üzere yukarı da gönderebilirlerdi. Yukarıda gençler telefon aküsünü dolu tutmak için hazır bulundurdukları pedallı manyetodan bunu da doldururlardı nasılsa.

Hel çizmelerini ayağından çekerken "Saat kaç?" diye sordu.

Le Cagot elinde bir fincan açık çayla yaklaşıyordu. "Söyleyemem," dedi.

"Neden?"

"Çünkü bileğimi çevirirsem çayın yere dökülür aptal! Al işte, iç çayını." Le Cagot parmakları yandığı için ellerini havada sallıyordu. "Şimdi bakabilirim saatime. Le Cagot Mağarası'nın tabanında ve belki dünyanın başka bazı yerlerinde şu anda saat altı otuz yedidir. Belki birkaç dakika yanılma payı tanısan iyi olur."

"İyi." dedi Hel, Le Cagot'nun her zaman çay yerine haşladığı tisan'ın tadından hafifçe ürperdi. "Bu durumda geziye başlamadan önce dinlenmek ve yemek yemek için beş altı saatimiz var demektir. Her şey hazır mı?"

"Şeytan melekten nefret eder mi?"

"Brunton pusulasını denedin mi?"

"Bebeklerin kakası sarı mıdır?"

"Kayalarda demir karışımı olmadığından emin misin?"

"Musa orman yangını çıkardı mı?"

"Floresein de ambalajlı mı?"

"Franko eşeğin biri mi?"

"İyi öyleyse. Şimdi ben uyku tulumuna girip uyuyabilirim."

"Nasıl uyuyabilirsin! Hele böyle büyük bir günde! Bu deliğe tam dört kere indik. Ölçü aldık, harita çıkardık, işaret koyduk. Ve her seferinde de nehrin mecrasını izleme isteğimizi büyük çabalarla gemledik. Çünkü en büyük serüveni en sona saklamak istiyorduk. Şimdi ise vakit geldi! Nasıl uyuyabilirsin, Nikko? Nikko? İnanamıyorum." Le Cagot omuz silkip içini çekti. "Bu Doğulular'ı anlamak mümkün değil," diye söylendi.

Yanlarında on kilo kadar floresein boya taşımak zorundaydılar. Yol kapanır ya da su yeraltına dalarsa yani nehrin suyunu izleyemeyecekleri noktaya gelince bunu suya boşaltacaklardı. Bu suyun, sonunda Holçarté Irmağı'na açılacağını hesaplamışlardı. Kışın Le Cagot İspanya'da vatanseverlik serüvenlerine atılırken Hel oralara ke-

şifler yapmış, ırmağın kayalara doğru iki yüz metrelik girinti yaptığı yerleri gezmişti. Oralarda bir sürü yeraltı suyu ırmağa boşalıyordu. Ama bu sulardan yalnızca birinin hızı ve büyüklüğü bu mağaranın suyuna benziyordu. Basklı iki genç iki saat sonra nehrin o tarafına kamp kuracaklar, nöbetleşe suyun rengini izleyeceklerdi. Suda floreseinin ilk izini gördükleri anda zamanı not edeceklerdi. Tabii saatleri Hel ve Le Cagot'nunkiyle ayarlıydı. Boyanın dökülmesinden ırmakta görülmesine kadar geçen süreyi böylelikle ölçtükten sonra, Hel ile Le Cagot bir karara varacaklardı. Süre kısaysa, dalgıç giysileriyle kendilerini suya bırakıp bir deney yapmak mümkün olabilirdi. O zaman mağarayı avuçlarının içine almış, bir ucundan girip ötekinden çıkmış olacaklar demekti.

Beş saatlik derin bir uykudan sonra Hel gene her zamanki gibi birden ve tümüyle dinlenmiş olarak uyandı ve hemen ayıldı. Henüz tek kasını oynatmış olmadığı gibi gözlerini de açmış değildi. Gelişmiş yakınlık algılaması onu derhal uyardı. Çevrede yalnızca bir kişi vardı; onun da titreşimleri bulanık, inceydi. Yani bu insan ya hayal kuruyor ya düşünüyor ya da uyuyordu. Tam o sırada Le Cagot'nun o koca sesiyle horladığını duydu.

Le Cagot giyinik olarak uyku tulumunun içine girmişti. Akünün ışığında yalnızca uzun, karışık saçlarıyla pas rengi ve kır karışımı sakalı görünüyordu. Hel ayağa kalkıp küçük ocağın mavi alevini yaktı. Su kaynayınca çantalarda çayı aradı. Çayı o kadar uzun süre demlerdi ki, sonunda içinde kahveden fazla kafein varmış gibi olurdu.

Vücudunu fiziksel faaliyetlere adamış bir kişi olan Le Cagot, uyudu mu da derin uyurdu. Hel onun kolunu uyku tulumundan çekip saatine baktığında ruhu bile duymadı. Artık yola çıkmaları gerekiyordu. Hel, Beñat'nın uyku tulumuna yan taraftan hafif bir tekme attı. Cevap olarak yalnızca bir homurtuyla karışık mırıltılı bir küfür geldi. Hel bir daha tekmeledi. Le Cagot yan dönüp dizlerini karnına çekti. Kendisine eziyet eden bu adamın duman olup uçacağını umar bir hali vardı. Kaynayan su balonlar çıkarmaya başlayınca Hel arkadaşına üçüncü ve daha güçlü bir tekme savurdu. Bu sefer aldığı titreşimler değişikti. Le Cagot uyanmıştı.

Hiç kıpırdamadan konuştu. "Eski bir Bask atasözü vardır. Uyuyan birini tekmeleyen insan sonunda mutlaka ölür."

"Herkes ölür."

"Gördün mü işte? Halk felsefemizin derinliğine yeni bir kanıt."

"Hadi, kalk artık."

"Dur bir dakika! Kafamı toplamama izin ver, Tanrı aşkına!"

"Ben bu çayı bitirip yola çıkıyorum. Dönüşte sana mağaranın nasıl olduğunu anlatırım."

"Pekala!" Le Cagot öfkeyle uyku tulumunu tekmeleyip içinden çıktı. Hel'in yanına, taşın üstüne oturdu. Çayını elinden almış söyleniyordu. "İsa, Meryem, Josef ve o eşeğin aşkına, bu nasıl çay böyle!"

"Dağ çayı."

"At sidiğine benziyor."

"Dediğini kabul etmek zorundayım. Ben senin gibi her şeyi tatmış değilim."

Hel çayını bitirdi, sonra iki çantayı eliyle bir tartıp hafif olanını seçti, ip kangalını omzuna taktı. İrili ufaklı çengelleri sırtladı, çantanın yan cebini yokladı ve en son iş olarak da miğferindeki ışığın pilini yeniledi. Bu piller de kendi icadıydı -Gerard/Simon pilinin biraz geliştirilmişi. Küçük olmakla birlikte güçlü bir pil. Hel'in en büyük meraklarından biri, mağaracılık gereçlerini kendisinin dizayn etmesi ve atölyesinde kendisinin yapmasıydı. Bunların patentini almak ya da satışına girişmek aklının ucundan bile geçmezdi ama zaman zaman mağaracı dostlarına bunlardan armağan ettiği olurdu.

Dönüp Le Cagot'ya baktı. O hâlâ çayı elinde, oturuyordu. Hel, "Beni mağaranın sonunda bulabilirsin," dedi. "Tanımak kolay olur. Yüzünde zafer ifadesi taşıyan adam benim." Sonra dönüp nehrin kanalı boyunca uzanan koridorda yürümeye başladı.

"Aziz Peter'in Koca Gavgavları adına sen köle güdenlerden farksızsın, biliyor musun?" diye bağırdı Le Cagot. Diğer yandan da hızla yüklerini omuzluyordu. "Senin damarlarında Falanj kanı olduğuna bahse girebilirim."

Hel koridora girdikten hemen sonra durup Le Cagot'yu bekledi. Bütün bu takılmalar, aralarındaki ilişkinin yerleşmiş esprileriydi. Hel

aslında kişiliğinin gücü, yakınlık duygusunun avantajları ve ince vücudunun çevikliğiyle ikili ekibin lideriydi. Le Cagot ise o boğa kuvveti ve dayanıklılığı sayesinde en iyi ikinci adam oluyordu. Daha başlangıçtan beri, Le Cagot'nun gururunu ve kendine saygısını koruyacak bir yöntem tutturmuş gidiyorlardı. Durmadan küfreden, zorbalıklar yapan, yakınan hep Le Cagot idi. İçindeki ozan ruhu onu Falstaf'vari bir soytarı kılığına sokuyordu ama bir farkla: Bu adamın o yılmak bilmez cesareti onu nice atak serüvenlere sürüklemiş, İspanyaf halkına eziyet eden faşistlere karşı nice gerilla hareketine gülerek öncülük etmesine yol açmıştı.

Le Cagot, Hel'e yetişince birlikte koridor boyunca yokuş aşağı yürümeye başladılar. Bastıkları yerler ve çevresindeki duvarlar, akan suyun hareketleri sayesinde iyice temizlenmişti. Kayaların bileşimi de iyice belli oluyordu. Yukarılar lületaşıydı ama suyun içinden aktığı yatak çok eskiden kalma, tabakalar halinde bir kayaydı. Su, üstteki lületaşı tabakasını aşındırmış, kendine yatağından kurtulmak için yol aramıştı. Anlaşılan biraz asitli olan su zamanla lületaşını tümüyle yemiş, kendine bir yatak oymuştu. Yanları da durmadan oymakta, kapadığı taşları sürüklemekteydi. Sürüklenen taşlar yanlara çarptıkça daha büyük parçaların kopmasına neden oluyordu. Böylelikle geometrik dizi halindeki gelişme yüzlerce ve binlerce yıldan beri sürüp gidiyordu. İşte bu mağara böyle böyle meydana gelmişti. Bütün işi yapan, o sürtünmeler ve eritmelerdi. Büyük kayma ve çökmeler kırk yılda bir yer alan şeylerdi aslında. Çoğuna da bu bölgede epey sık rastlanan depremler neden olurdu.

Bir saati aşkın bir süre, koridor boyunca yürüdüler. Yolları aşağıya doğru hafif meyilliydi. Duvarlar ve tavan yavaş yavaş onlara doğru yaklaştı. Sonunda eni ancak iki metre fakat derinliği en az 10 metre olan suyun yanından eğilerek ilerlemek zorunda kaldılar. Tavan daha da alçaldı. Az sonra çömelerek ilerlemekteydiler. Üstelik sırtlarındaki çantalar da tavana sürtünüyordu. Le Cagot titreyen bacaklarının ağrısına küfretti. Çömelmiş durumda uzun süre yürümek bacaklar için pek kolay sayılmazdı.

Yol daralmaya devam ederken ikisinin de kafasında aynı düşünce vardı -dile getirmek istemedikleri düşünce. Bu yol böyle darala darala son bulursa, bunca hazırlıkla buraya gelmeleri boşuna olacaktı. Belki gerçekten az sonra çevrelerindeki kayalar tokuşacak, su da aradan yeraltına doğru kaybolup gidecekti.

Tünel hafifçe sola kıvrılmaya başladı, derken sudan uzanan koca bir kaya, üzerinde yürümekte oldukları dar şeridi tıkayıverdi. Hel bu kayanın ilerisini göremiyordu. Suda yürüyerek geçme olanağı da yoktu. Burası çok derindi. Olmasa bile, ileride bir çukur bulunması olasılığı onu durdurmaya yeterdi zaten. Bu yeraltı sularının içinde yürürken derin çukurlara basıp yok olan mağaracıların öyküleri dilden dile anlatılıp durmaktaydı. Söylendiğine göre adamlar belki yüz, belki iki yüz metre derinliğindeki çukurun içine çekiliyor, döne döne inen suya kapılıp sonunda dipteki dev girdabın içinde parçalanıyorlardı. Aylar sonra çevredeki akarsularda giysi ve teçhizatlarının parçaları bulunuyordu. Bunlar kamp ateşi başında anlatılan öyküler di kuşkusuz. Çoğu yalan veya abartma olmalıydı. Ama tüm halk hikayeleri gibi bunlar da gerçek korkuları ifade ediyordu. Mağaracıların çoğu için böyle suyun içinde yutulup gitmek, kayalardan aşağıya düşmekten, heyelanlar altında kalmaktan ya da depreme yakalanmaktan daha büyük bir korku haline gelmişti. Suyun içinde yutulup gitmeyi korkunçlaştıran şey boğulma korkusu da değildi. Asıl sinirleri bozan, kaynayan girdabın içinde parçalanmaktı.

"Eee?" diye sordu Le Cagot arkadan. Sesi tünelin içinde yankılanıyordu. "Ne görüyorsun?"

"Hiçbir şey."

"İşte bu çok güven verici. Orada öyle durup kalacak mısın? Burada kırk yıl böyle çömelik durumda oturamam ki!"

"Yardım et de sırtımdakini indireyim."

Bu sıkışık durumda Hel'in çantasını indirmek kolay değildi. Ama çantadan kurtulunca hiç değilse biraz doğrulabildi. Burada su çok daralmış olduğu için Hel kollarını kaldırıp vücudunu devirince karşı taraftaki taşlara tutunabildi. Sonra sırtüstü döndü. Ağırlığını dengeleyip omzunu karşı duvara yasladı. Vibram çizmeleriyle de alttaki

dar çıkıntıya sağlamca bastı. Yan yan ilerleyerek, omuzlarını, avuçlarını ve tabanlarını kullanarak üstüne doğru uzanan kayanın altından süzüldü. Sular kalçalarından bir karış aşağıda akıp duruyordu. Çok güç bir işti yaptığı. Avuçlarının derisi biraz yüzüldü ama o ağır ağır ilerlemeyi sürdürdü.

Le Cagot'nun kahkahası birden her yanı doldurdu. "Hey! Ya yol birden genişlerse, Nikko? İstersen sen oraya sıkı tutun da ben köprü gibi üstüne basayım. O zaman hiç değilse birimiz başarıya ulaşırız!" Tekrar güldü.

Şükür ki su genişlemedi. Kayayı geçtikten sonra daha da daraldı, yalnızca tavan biraz yükseldi, Hel'in miğfer ışığının vurduğu yerden daha yukarıya doğru kalktı. Hel hâlâ ilerliyordu. Yol sola dönmeye devam ediyordu. Biraz ileride lambanın ışığının vurduğu yerde, ayaklarını bastığı çıkıntının yok olduğunu, oraya kayalar biriktiğini ve suyun da aşağılara batıp gittiğini görünce içi burkulur gibi oldu.

Oraya varıp çevresine bakınabildiği zaman kendini bir boşluk içinde hissetti. Bastığı yer gerçi iki üç metreden geniş değildi ama, tavan, ışığın varamayacağı kadar yüksekti. Bir an durup soluk aldıktan sonra yan duvarla kaya birikiminin köşesinden tırmanmaya başladı. Tutacak ve basacak yerler bol ve iriydi. Ne var ki kayalar çürümüş gibi kopup duruyordu. Her adımından önce bastığı yeri dikkatle kontrol etmekte, eliyle tutunduğu parçanın kopmayacağından emin olmaktaydı. Sabırla otuz metre kadar tırmandıktan sonra birbirine dayanmış duran iki dev kayanın arasından geçti. Artık yassı bir taş zemin üzerinde duruyordu. Duruyordu ama, ne ileride ne de yanlarda hiçbir şey göremiyordu. Ellerini çırpıp sesi dinledi. Yankı çok geç geldi. Sesi boğuktu. Ayrıca peşpeşe birçok yankı oluşmuştu. Demek Hel şu anda büyük bir mağaranın ağzında bulunuyordu.

Suyun kenarındaki kayanın yanına dönmek uzun sürmedi. Geçmek için oraya takılı bıraktığı çift kat ipe tutunup Le Cagot'ya kayanın berisinden seslendi. Le Cagot bu arada biraz geriye gitmiş, poposuyla tabanlarının üzerine oturup biraz rahatlayabileceği bir yere yerleşmişti.

O da hemen kalkıp kayaya yaklaştı. "Eee?" dedi. "Gidebiliyor muyuz?"

"Büyük bir mağara var."

"Harika!"

Çantaları kayanın çevresini dolaşan ipin yardımıyla geçirdiler, sonra Le Cagot, az önce Hel'in yaptığı gibi karşı tarafa tutunarak kayanın çevresini dolaştı. Bunu yaparken durmadan acı acı küfür ediyor, oradaki kayaya, Joshua'nın Borazanlar Çalan Gavgavları adına sövüp sayıyordu.

Hel tırmanacakları yerdeki ipi de yerinde bıraktığı, ayrıca kopan kayaların birçoğunu temizlemiş olduğu için, otuz metrelik yükseliş pek güç olmadı. İki iri kayanın altından geçip yassı taşın üstünde yan yana durdular. Sonradan bu deliğe 'Anahtar Deliği' diye isim takacaklardı. Le Cagot magnezyum lambasını yaktı ve koca mağara binlerce yıldan beri ilk defa olarak kendini insanlara gösterdi.

Le Cagot dehşet dolu bir fısıltıyla. "Aman Tanrım!" dedi. "Tırmanan mağara!"

Gerçi çirkin bir görünümdü ama çok heybetliydi. Doğanın bu müthiş mağarası, tabanından en az yüz metre yüksekte, tavanından da bir yüz metre aşağıdaki taş çıkıntının üstünde durmakta olan bu minicik böceksi insanları küçümsüyordu sanki. Mağaralar genellikle ebediymiş gibi bir duygu veren asude yerler olurdu. Ama tırmanan mağaralar denilen türde onlar, o organik boşluklarıyla gerçekten ürkütücü oluyordu. Burada her şey, sanki yeni getirilip konmuş gibi canlı ve sivriydi. Tabanda ev boyu kayalar vardı. Araları yığıntı parçalarıyla doluydu. Tavanda kopup düşen kayaların oyuk yerleri belli oluyordu. Garip, yeni yetme gibi bir mağaraydı burası. Güvenilir bir yer değildi. Hâlâ tırmanmaya, tabanını da, tavanını da yükseltmeye devam ediyordu. Yakında, yani belki yirmi bin, belki elli bin yıl sonra burası da durulup oturacak, her mağara gibi normal bir mağara haline gelecekti. Ya da tırmanmaya devam edip yeryüzüne açılacak, 'kuru mağara' tabir edilen, iç uzantısı bulunmayan yerlerden biri olacaktı. Tabii şu haliyle gösterdiği gençlik öznel bir kavramdı. Jeolojik zaman perspektifi içinde düşünülmeliydi. Tavandaki taze oyuklar belki üç yıllık, belki yüz yıllık olabilirdi.

Işık söndü. Gözlerini alıştırıp miğfer ışıklarıyla görebilmeleri için aradan uzun bir süre geçmesi gerekti. Gözlerinin önünde kar benekleri dans ederken Hel yanı başından Le Cagot'nun sesini duydu. "Bu mağarayı vaftiz ettim ve ona isim koydum. Buranın adı Le Cagot Mağarası olacak."

O sıra duyulan şırıltı sesinden Hel, arkadaşının vaftizi pek kuru kuruya yapmadığını anlıyordu. "Karışıklık olmaz mı?" diye sordu.

"Ne demek istiyorsun?"

"Birinci mağaranın adı da öyle."

"Hımın. Bak bu doğru. Eh, o halde buranın adını *Le Cagot Boşluğu* koydum. Bu nasıl?"

"İyi."

"Ama senin de bu keşfe katkını unutmuş değilim, Nikko. Demin zorlukla aşmak zorunda kaldığımız o yere Hel Kayası diye isim takacağım. Bu nasıl?"

"Daha fazlasını isteyemezdim."

"Doğru. Devam edelim mi?"

"Şunları bitirir bitirmez." Hel deftere eğilip elindeki pusulanın yardımıyla mesafe ve yükseklik tahminlerini not etti. Yola çıktıklarından beri her yüz metrede bir bu işi yapıyordu. Sonra elindekileri su geçirmez torbaya yerleştirip, "Tamam, gidelim," dedi.

Bir kayadan bir kayaya dikkatle geçerek, çatlaklar ve yarıklar arasından süzülerek, ambarlar boyundaki koca kayaların sırtı üzerinden dolaşarak *Boşluk* dedikleri yerin karşı tarafına geçmeye çabaladılar. Aşağıda akması gereken su, düşen kayaların altında gözden kaybolmuştu. Kopup düşmelerin taze oluşu ve burada hava sürtünmesi bulunmayışı yüzünden satıhlar yerçekimi kurallarına meydan okuyan çılgın çıkıntılar yapıyordu. Lunaparklardaki garip yerlere benzer bir yerdi burası. Hani suyun aşağıdan yukarıya doğru aktığı izlenimini veren, göze düzmüş gibi görünen yerin dik bir yokuş olduğu anlaşılan o eğlence yapıları gibi. İnsan dengesini gözüyle değil, ancak duygularıyla sağlayabiliyordu. Yönlerini de bu karmaşanın içinde iyice kaybettiklerinden ancak pusulanın yardımıyla ilerlemekteydiler. Yol bulma çabaları, ayın o çarpık çurpuk yüzeyi üstünde ge-

zinmeye çalışan astronotlarınkinden pek farklı değildi. Belleği fazla yükleyip, işlemez hale getiren şey, tanıdık görünümlerin bolluğuydu. Yukarıdaki koyu karanlık, bilinçaltlarına baskı yapıyor, tavandan kopacak on binde bir boyunda bir parçanın onları karınca gibi ezebileceği bilinci içlerinde boşluk duygusu yaratıyordu.

İki saat sonra beş yüz metre kadar yol almışlardı. Artık mağaranın karşı tarafını görebiliyor, tavanın alçalıp bir yığın kayaya doğru iniş yaptığı yeri fark edebiliyorlardı. Son yarım saat boyunca çevrelerinde bir ses hissettirmeye başlamıştı kendini. Önce tabandan yükselir gibi olan belirsiz gürültü ve fısıltıların arasına karışmış gibi gelen bu ses, ancak onlar dinlenmek üzere durdukları zaman işitilir hale gelmişti. Aşağıda, tabanın altında kollara ayrılmış akan sular giderek birbirine yaklaşıyor, birleşiyor, ses yükseldikçe yükseliyordu. Derken anladılar. Bir çağlayan vardı. Büyün bir çağlayan. İleride. Tavanla kayaların birleşir gibi göründüğü yerin ötesinde.

Bir saati aşkın süre, yığıntının oluşturduğu duvarın önünde ileri geri yürüdüler, yarıklara girip kayaların aralarına sokuldular, ama öte tarafa geçebilecek bir yol bulamadılar. Mağaranın bu tarafında pek kaya sayılabilecek boyda taş yoktu. Buradakiler surlar boyunda yekpare parçalardı. Kimi dik, kimi yatık, kimi garip bir açı meydana getirecek pozda, kimi ta yukarıda bir yerde çıkıntı oluşturmuş durumdaydı. Öte taraftan gelen suyun sesi de onları bir yol bulmak için zorluyor, zorluyordu.

Le Cagot gürültüyü bastıracak bir sesle, "Biraz dinlenip kendimize gelelim," diye seslendi, bir taşın üstüne oturdu, elini çantasına daldırarak peynir, bisküvi ve *xoritzo* aradı. "Aç değil misin?"

Hel başını iki yana salladı. Defterine notlar işliyor, yön konusunda afaki tahminler, eğim konusunda belki gerçekten daha uzak sayılar yazıp duruyordu. Elindeki Brunton pusulası bu mağarada pek bir işe yaramış sayılmazdı.

Le Cagot, "Şu duvarın arkasındaki, sakın çıkış olmasın?" diye sordu.

"Sanmıyorum. Holçarté Irmağı'na olan mesafenin yarısına ancak vardık. Üstelik en az iki yüz metre de yüksekteyiz."

"Boyayı dökmek için suyun yanına bile varamıyoruz. Bu duvar amma da sinir bozucu şey! Daha da beteri...peynirimiz bitti. Ne yapıyorsun öyle?"

Hel çantasını sırtından atmış, duvara gelişigüzel tırmanmaya koyulmuştu.

"Yığıntının tepesine bir göz atmak istiyorum."

"Biraz sola doğru kay."

"Neden? Orada bir şey mi görünüyor?"

"Hayır ama şimdiki durumda ben tam altında oturuyorum ve rahatımı bozup buradan kıpırdamak da istemiyorum."

Duvarın yukarılarında yol aramayı pek düşünmemişlerdi. Çünkü oradan geçebilseler bile herhalde kendilerini çağlayanın tepesinde bulacaklardı. Gürleyerek inen suyun içinden yol bulmak ise mümkün olmayabilirdi. Ama artık duvarın dibinde geçit bulunmadığı kesinleşince tek şansları yukarıları aramaya kalkışmaktı.

Yarım saat sonra Le Cagot tepesinden doğru bir ses duydu. Başını arkaya eğip miğfer ışığını sese doğru çevirmeye çalıştı. Karanlığın içinde Hel aşağıya doğru geliyordu. Yere basınca hemen oturdu, sonra çantasının üzerine uzandı ve kolunu yüzüne kapadı. Çok yorulmuştu. Solumak için bile çaba harcıyordu. Miğfer ışığının camı da bir düşme sonucu çatlamıştı.

"Bir şey yemek istemediğinden emin misin?" diye sordu Le Cagot.

Hel, gözleri kapalı, göğsü inip kalkarak, yüzünden terler boşalarak dostunun kara mizahına cevap verdi: Kolunu uzatıp ona evrensel bir işaret yaptı. Yumruğu hemen yanına düşüp orada kalakaldı. Yutkunmaya çalışmak bile acı veriyordu. Boğazındaki kuruluk batıcı olmaya başlamıştı. Le Cagot hemen *xahako*'yu uzattı, Hel kana kana içti. Önce tulumu dişlerine değdirmiş, sonra yönünü saptayıp tulumu giderek uzaklaştırmış, şarabı doğrudan boğazına nişanlamıştı. Tulumu durmadan sıkıyor, boğazı iyice dolduğu zaman yutuyordu. Bu öyle uzun sürdü ki sonunda Le Cagot şarap konusunda kaygı duymaya başladı. Alıngan bir sesle:

"Eee? Bir yol buldun mu?" diye sordu.

Hel sırıtarak başıyla evet işareti yaptı.

"Nereye çıktın?"

"Çağlayanın üstüne, tam orta noktaya."

"Bok!"

"Yoo, galiba suların arasından inilecek bir yol var."

"Denedin mi?"

Hel omuzlarını kaldırıp kırık miğfer fenerini gösterdi. "Denedim ama yalnız başaramadım. Beni yukarıdan koruman gerek. Basacak yer sağlam."

"Deneyip de canını tehlikeye atmayacaktın, Nikko. Günün birinde düşüp öldüğün zaman çok pişman olursun."

Çılgın kayaların arasındaki çılgın yarıklardan geçip kendini Hel'in yanında, çağlayanın tam üzerindeki kayada bulan Le Cagot şaşkınlıktan şaşkınlığa sürükleniyordu. Büyük bir gürültüyle dökülen suların sisi, rüzgarsız havanın içinde yükselip, kaynar gibi dumanlar çıkarıyor, bu dumanlar onların çevresini sarıyordu. Sisin içinden tek görebildiği biraz altlarında çağlayanın başladığı yer ile iki yana uzanan ıslak kayalardı. Hel sağa doğru seğirtti. Orada bastıkları çıkıntı birkaç santim daralıyor ama bir kayanın çevresinden dolaşıp devam ediyordu. Eskimiş, uçları yuvarlanmış bir kayaydı. Aşağıdaki gürültü nedeniyle ancak işaretle anlaşabileceklerdi burada. Hel, Le Cagot'ya bulduğu sağlam basamağı gösterdi. Le Cagot güçlükle oraya basıp ipi Hel'in beline doladı. Hel kaygan kayalardan aşağıya doğru inmeye başladı. Normal olarak önce sisin içine, sonra suyun içine girmesi gerekiyordu. Daha sonra da...umarım...suyun öte tarafına geçebilecekti. Le Cagot bastığı sözüm ona sağlam basamağa bir küfür savurup çömeldi ve elindeki ipi yandaki bir kaya çıkıntısına doladı.

Hel inerken duvarda ne zaman bir yarık bulsa duruyor, ipine bir çengel geçirip oraya takıyordu, iyi ki kayalar oldukça girintili çıkıntılıydı. Ayak parmaklarının ucuyla basacak, elleriyle tutunacak çok yer vardı. Çağlayanın yönü yeni değişmiş, arada suyun buraları düzlemesine pek fırsat kalmamış olacaktı. En büyük sorun başının üstündeki ipteydi. Yirmi metre kadar inip sekiz çengeli duvara taktığı zaman artık ıslak ipin sürtünmelere karşı dayanıklılığı kuşkulu

hale gelmeye başlıyordu. Hel ipe asılırken ayak parmakları bastığı yerden ayrılıp yükseliyor, tam o anda Le Cagot da ipe bolluk vermek gereğini duyduğundan, eğer kayarsa onu taşıyabilmekte güçlük çekecek bir durumda bulunuyordu.

Sisin içinde biraz daha indi, sonunda siyahla gümüş rengi karışımı gibi görünen suların miğfer ışığından bir karış uzakta bulunduğunu gördü. Biraz duraklayıp kendini inişin en güç kısmına hazırladı.

Önce ipi koluna sarması Le Cagot'ya bağımlı olmaksızın hareket etmeyi sağlaması gerekiyordu. Le Cagot belki bilmeden ipe asılır, Hel'in su altında göremediği duvarda gedik aramasını engellerdi. Bu arada dökülen suların ağırlığının da Hel'in başına, omuzlarına bineceği ortadaydı. Suyu aşıncaya kadar yeterli ipi kolunda hazır etmeliydi. Çünkü su altındayken soluk alamayabilirdi. Buna karşılık, koluna sardığı ip ne kadar uzun olursa, düşme halinde o kadar aşağıya sarkacak demekti. Sonunda üç metrelik bir payı kendi kontrolünde tutmaya karar verdi. Bu ip suyun altındayken bitebilirdi. Keşke daha uzun tutabilseydim, diye düşündü. Ama sağduyu ona daha fazlasının tehlikeli olduğunu söylüyordu. Düşerken kafasını vurup kendinden geçerse ancak o düzeydeyken suyun dışına sallanabilir, boğulmaktan kurtulabilirdi.

Hel yavaşça sulara doğru yaklaştı. Sular artık yüzünden birkaç santim uzaktaydı. Kısa zamanda, sanki sular yerinde duruyormuş da, kendisi sislerle birlikte yükseliyormuş gibi bir duyguya kapıldı. Elini suya uzattı. Sular bir anda bileğinin çevresini bilezik gibi sardı. Hel suyun arkasında duvarı yoklayarak bulabileceği en derin oyuğu aradı. Parmakları keskin bir yarığa girdi. Bu yarık biraz fazla aşağıdaydı. Suyun ağırlığı onu aşağıya iteceği için, yüksekte bir yer bulsa daha iyi olacaktı. Ama bulabildiği tek yarık buydu. Üstelik omzu da suyun ağırlığı altında ağrımaya başlamıştı. Birkaç derin soluk aldı, her birini sonuna kadar verdi. İnsanı soluksuz bırakan şeyin, ciğerlerdeki oksijen azlığından çok, karbondioksit çokluğu olduğunu çok iyi biliyordu. Son soluğu çok büyük çekti. Göğsündeki diyaframın elverdiği kadar. Sonra üçte birini saldı, suların arasına daldı.

Durum komik, hatta hayal kırıklığı sayılabilecek bir durumdu.

Dökülen suların kalınlığı yirmi santim var yoktu. Suyun içine girmesiyle arkasına geçmesi bir olmuş, orada hemen kendine basacak bir çıkıntı bulmuştu. Arkadaki duvar öyle pürüzlüydü ki, sağlıklı bir çocuk bile inebilirdi buradan aşağı.

İşin kolaylığı ortadaydı. Deney yapmaya falan gerek yoktu. Hel hemen suyun içinden geri çıktı, tırmanıp Le Cagot'nun tünediği rafa geldi. Le Cagot'ya sesini duyurabilmek için kafasını ona yaklaştırıyor, ara sıra kaskları tokuşuyordu. Hel sonunda mutlu durumu ona anlatabildi. Geri dönerken kolaylık olsun diye ipi yerinde takılı bırakmaya karar verdiler ve peşpeşe inmeye başladılar. Kısa zamanda pürüzlü duvarın dibine varmışlardı.

En komik olanı da, akan suyun arkasına geçtikleri anda normal sesleriyle konuşabilmeleriydi. Su perdesi sanki dışarının gürültüsünü kesiyordu. Arka taraf bayağı sessizdi. Aşağıya yaklaştıkça sular da azaldı. Giderek daha çoğu sis halinde yükselir gibiydi. Suyun ağırlığı aşağıda az, yukarıda fazlaydı adeta. İçinden geçmek de kolaylaşmıştı suların. Sanki çağlayandan değil de sağnak yağmurdan geçiliyordu. Dikkatle yollarına devam ettiler. Bastıkları yerler pırıl pırıldı. Sular, üzerindeki bütün pisliği süpürmüştü. Onlar sisin içinden karanlık havaya çıkarken suyun sesi de yavaş yavaş arkalarında kalıyordu. Durup çevrelerine bakındılar. Çok güzeldi. Kristal Mağarası denen türden, insan boyutlarına daha uygun bir yerdi. O korkunç Le Cagot Boşluğu gibi değildi. Sanki turistik bir yerdi burası. Ama elbette hiçbir turistin ulaşamayacağı turistik bir yer.

Savurganlık sayılacağını bile bile, magnezyum lambasını bir kere daha yakmak istiyor, dinmek bilmez bir merak duyuyorlardı.

Soluk kesecek kadar güzel. Arkalarından inen sulardan yükselen sis bulutları, çevrelerinde ve üstlerinde duvarlara gömülü, parıldayan aragonit kristalleri... Le Cagot ışığı gezdirdikçe kristaller canlı gibi parıldayıp sönüyordu. Kuzey duvarında donmuş bir çağlayan görülmekteydi. Doğudaki duvar kalsitti. Tabaka tabaka, gittikçe gerileyerek yükseliyordu. Bu arada sarkıt ve dikitler yer yer birleşmiş, koca sütunlar oluşturmuştu.

Işık turuncuya dönüşüp sönünceye kadar hiç konuşmadılar. Sonunda duvarlardaki ışıklar, gözlerinde uçuşan beneklere dönüşünce, solgun miğfer ışıkları tekrar önem kazandı. Le Cagot'nun sesi kişiliğine uymayacak kadar yavaş çıktı. "Buraya Zazpiak Bat Mağarası diyelim."

Hel başını salladı. *Zazpiak Bat*. Yani 'Yediden bir doğsun'. Pirene bölgesindeki yedi Bask eyaletini birleştirmeye çabalayanların sloganı. Pek gerçekleşebilecek bir hayal değildi bu tabii, istenecek bir şey de değildi belki. Ama romantik tehlikeleri, güvenli sıkıntıya tercih eden zaman zaman zalim ve budala olabilen, ama asla korkak ve küçük olmayan insanları harekete getirebilmek için işe yarayan bir slogandı. Basklar'ın bu çılgın hayalini, bu asla ulaşılamayacak mağarayla birleştirmek çok normal görünüyordu insana.

Hel çömelip klinometresiyle çağlayanın tepesine olan meyili kabaca ölçtü, sonra biraz zihinsel aritmetik yaptı. "Hemen hemen Holçarté Irmağı düzeyine indik sayılır" dedi. "Çıkış artık pek uzakta olmasa gerek."

"Evet," diye karşılık verdi Le Cagot. "Ama akarsu nerede? Nasıl kaybettin onu?"

Doğruydu. Yeraltı nehri kaybolmuştu. Çağlayandan sonra herhalde yerdeki yarıklardan aşağıya geçmiş, altlarda bir yerde akıyor olmalıydı. Şimdi iki olasılık vardı. Ya mağaranın bir yerinde tekrar karşılarına çıkacak ya da su görünmeden kayalar yolu tıkayıp işi bitirecekti. Yazık olurdu o zaman. Çünkü yüzerek tekrar güneş ışığına çıkma zevkini gerçekleştiremeyecekler demekti. Ayrıca nehrin başında nöbet bekleyen gençlerin emekleri de boşa gidecekti.

Zazpiak Bat Mağarası'nda ilerlerken Le Cagot öne geçti. Yol kolayken genellikle böyle yapardı. Nicholai'nin daha iyi bir kaya taktikçisi olduğunu ikisi de biliyorlardı. Bunu ne Le Cagot'nun kabullenmesine ne de Nicholai'nin vurgulamasına gerek vardı. Liderlik, mağaranın durumuna göre otomatikman değişiyordu işte. Bacalarda, yamaçlarda güç yerlerde Hel başa geçiyor, mağaralara, etkileyici yerlere girdikleri zaman ise Le Cagot öne düşüyor, dolayısıyla oraları o keşfedip isimlendiriyordu.

Bir yandan ilerlerken bir yandan da mağaranın yankısı içinde sesini denemekteydi Le Cagot. O inleyen, vurgusuz Bask şarkılarından birini tutturmuştu. Böyle bir şarkı, bu ırkın acıya dayanıklılığını belli etmeye yetiyordu. Melodide yalnız ses taklitleri değil, duygu taklitleri bile vardı. Telaşlı *(tarrapatakan)* bir adamın işlerini nasıl sakarcasına *(kirri-marra)* yaptığı anlatılıyordu.

Kristal mağarasının sonuna yaklaşırlarken Le Cagot şarkıyı kesti. Enine doğru geniş, dişsiz bir ağzın sırıtması gibi görünen karanlık yarığın önünde durdu. Gerçekten sırıtılacak, gizli bir şaka var gibiydi bu işte.

Le Cagot ışığını yarıktan içeriye uzattı. Gerçi yokuş burada aşağıya doğru biraz daha eğim veriyordu ama, gene de 15 derecelik bir eğimi geçmiyordu. Üstelik tavan da dik durulabilecek kadar yüksekti. Bir cadde, bir bulvardı burası! Belki de bu mağara sisteminin son bölümüydü. Le Cagot adımını attı...ve takım taklavatını şakırdatarak aşağıya doğru düştü.

Geçidin tabanı kaygan kille doluydu. Yağ gibi bir şey. Le Cagot sırtüstü yatmış durumda aşağıya doğru kayıp gidiyordu. Pek hızlı kaymıyordu ama, inişini gene de durduramıyordu. Bir yandan küfrediyor, bir yandan pençelerini sağa sola savurup tutunacak bir yer arıyordu. Ne var ki her taraf aynı kaygan tabakayla kaplıydı. Tutunacak bir çıkıntı, bir kaya da yoktu. Bu çabalaması onu tersyüzü döndürmekten başka işe yaramadı. Artık arka arka kayıyordu. Yarı oturur durumda, çaresiz, öfkeli bir Le Cagot. Derken inişi hız kazanmaya başladı. Yukarıda, yokuşun başında duran Hel, Le Cagot'nun miğfer ışığının giderek uzaklaşıp küçülüşünü seyrediyordu. Derken ışık da uzaklardaki bir deniz fenerinden geliyormuş gibi görünmeye başladı. Hel'in yapabileceği hiçbir şey yoktu. Durum aslında komikti ama, ya yokuşun dibinde bir kaya falan varsa...

Hayır, yoktu. Hel o güne kadar bu kadar derin bir yerde böyle kaygan bir kil tabakasına rastlamamıştı. Işık epey uzakta, aşağı yukarı altmış metre aşağıda hareketsiz kaldı. Hiç ses yoktu. İmdat sesi bile. Hel, Le Cagot'nun bir yere çarpıp kendinden geçmesinden korktu.

Derken geçitten yukarı bir ses yükseldi. Le Cagot'nun sesi öfke ve hırstan kuduruyordu. Kelimeleri pek anlaşılmıyordu ama arada sıra-

da bir ikisinin anlam taşıdığı da oluyordu. "...Aziz Sebastian'ın Delik Deşik Gavgavları adına..."

Demek Le Cagot'ya bir şey olmamıştı. Evet, durum gerçekten komik sayılabilirdi ama eğer son kangal ipleri Le Cagot ile birlikte aşağıya gitmemiş olsaydı. O bile, o korkunç boğa kuvvetine rağmen, ipi altmış metre yukarıya fırlatamazdı.

Hel derin bir soluk aldı. Şimdi dönüp Zazpiak Bat'ı geçmesi, çağlayana tırmanması, suyun içinden geçmesi ve ipi bıraktıkları yerden alması gerekiyordu. Düşünmesi bile yorucuydu.

Ama... Hel çantasını sırtından sıyırdı. Bunu yanında taşımanın anlamı yoktu. Geçitten aşağı tane tane kelimelerle seslendi. "Ben... ipi... almaya... gidiyorum!"

Aşağıdaki ışık kıpırdadı. La Cagot ayağa kalkıyordu. "Evet... git... al!" diye cevap geldi. Derken ışık bir an görünmez oldu 'şşrappp' diye büyük bir su sesi duyuldu. Bunu öfkeli kükremeler, tükürük saçan sözler, su sesleri ve küfürler izledi. Sonra ışık tekrar göründü.

Hel'in kahkahası hem geçidi hem de mağarayı doldurdu. Le Cagot herhalde nehre düşmüş olmalıydı. Demek nehir orada tekrar ortaya çıkıyordu. Ne acemilik ama!

Aşağıdan Le Cagot'nun sesi duyuldu. "Buraya... geldiğinde... seni... öldürebilirim!"

Hel tekrar gülüp çağlayana doğru yürümeye başladı.

Üç çeyrek saat sonra tekrar kaygan yokuşun başındaydı. İpi sağlam bir yere bağlamakla uğraşıyordu.

Hel önce ipe tutunup ayaküstü kaymayı denediyse de olmadı. Bir anda kendini kıçüstü oturur buldu. Ayakları önde, hızla iniyordu. Pantolonunun önünde, apış arasında kil birikintisi gittikçe yükselmekteydi. Kuşku verici bir leke. İşte bu, mağaracılığın şatafatlı engellerine, kayalara, bacalara, çağlayanlara hiç benzemeyen gülünç bir engeldi ama, aşması aynı derecede güç bir engeldi. Sivrisinek sorunu gibi. Budalaca, rahatsız edici ve yenmesinden onur kazanılmayan bir engel. Kaygan killer bütün mağaracıların nefret ettiği şeydi.

Hel sonunda yan devrildiği zaman Le Cagot'yu düzgün bir raf şeklini almış taşın üstüne oturur buldu. Bisküvisini yiyor, *xoritzo* içi-

yordu. Hel'in gelişini görmezden geldi. Gösterişsiz inişinden hâlâ öfkeli, suya düşüşünden dolayı da sırılsıklamdı.

Hel çevresine bakındı. Evet, kuşku yok, burası mağara sisteminin sonuydu. Bulundukları oda, bir ev kadar vardı. Daha doğrusu Etchebar Şatosu'nun kabul salonlarından biri kadar. Herhalde burası zaman zaman su doluyordu. Çünkü duvarlar dümdüz, taban da çakılsız ve tertemizdi. Le Cagot'nun üstüne oturup yemek yediği çıkıntı, tabanın üçte ikisini kaplıyordu. Uzak köşede ise dikdörtgen biçiminde, muntazam bir çukur vardı. Tam bir şarap mahzeni gibi. Hel Şarap Mahzeni'nin kenarına gidip ışığını aşağıya doğru tuttu. Yan duvarlar dümdüzdü ama gene de köşeden inmesi kolay olacaktı. Acaba neden Le Cagot buraya inip mağarayı bitiren ilk insan olmak istemedi, diye düşündü.

Le Cagot onun aklından geçeni bilmiş gibi "Bu onuru sana sakladım" dedi.

"Adalet olsun diye mi?"

"Evet, ondan."

Bu işte bir bit yeniği vardı. Sapına kadar Bask olmakla birlikte Le Cagot Fransa'da eğitilmiş biriydi. Adalet duygusu ise Fransız düşüncesine tümüyle aykırı düşen bir kavramdı. Ne de olsa Fransızlar sonu gelmeyen kuşaklar halinde soylu yetiştirmiş, fakat bir tek centilmen yetiştirmemiş bir ulustu. Orada adalet yerine, yasalar vardı.

Gene de uzun süre bekleyip Şarap Mahzeni'ni bakir bırakmakta anlam yoktu. Hel aşağıya baktı, ayak basacak en iyi yerleri aradı.

...Bir dakika! O su sesi. Le Cagot suya düşmüştü. Neredeydi peki su?

Hel durduğu yerde çizmesini uzatıp Şarap Mahzeni'ne doğru sarkıttı. Dikkatle. Birkaç santimetre aşağıda çizme suyun yüzeyine değip kırışıklıklar yarattı. Yüzey öylesine düzgündü ki havadan farkı yoktu. Dipteki kayaların biçimi de çok netti. Bunların su altında olduğu, dünyada kimsenin aklına gelmezdi.

Hel, "Seni piçoğlu piç!" diye fısıldadı, sonra güldü. "Bu suyun içine indin, öyle mi?"

Hel çizmesini yukarıya çektiği anda suyun yüzeyindeki kırışıklıklar da kayboldu. Aşağıdaki güçlü akıntı, yüzeyindeki kırışıklıkları bir anda emip yok ediyordu herhalde. Hel kenara diz çöküp suya hayranlıkla baktı. Hayır, suyun yüzeyi hareketsiz değildi. Alttaki akıntı burayı böyle geriyordu yalnızca. Nitekim Hel parmağını batırdığı zaman parmağı hafifçe eğildi. Bir basınç hissetti. Parmağın bir yanında izler meydana geldi. Dikkatle baktığında Hel mahzenin dip tarafında, ta aşağıda üç köşeli bir delik gördü. Nehir buradan dışarıya akıyor olmalıydı. Daha önce de böyle tuzak havuzlar görmüştü Hel mağaralarda. Akıntıyı belli etmeyen, köpüksüz sular. İçindeki tüm mineral ve mikroorganizmalardan arınmış olduğu için normal su renginden bile mahrum olan sular.

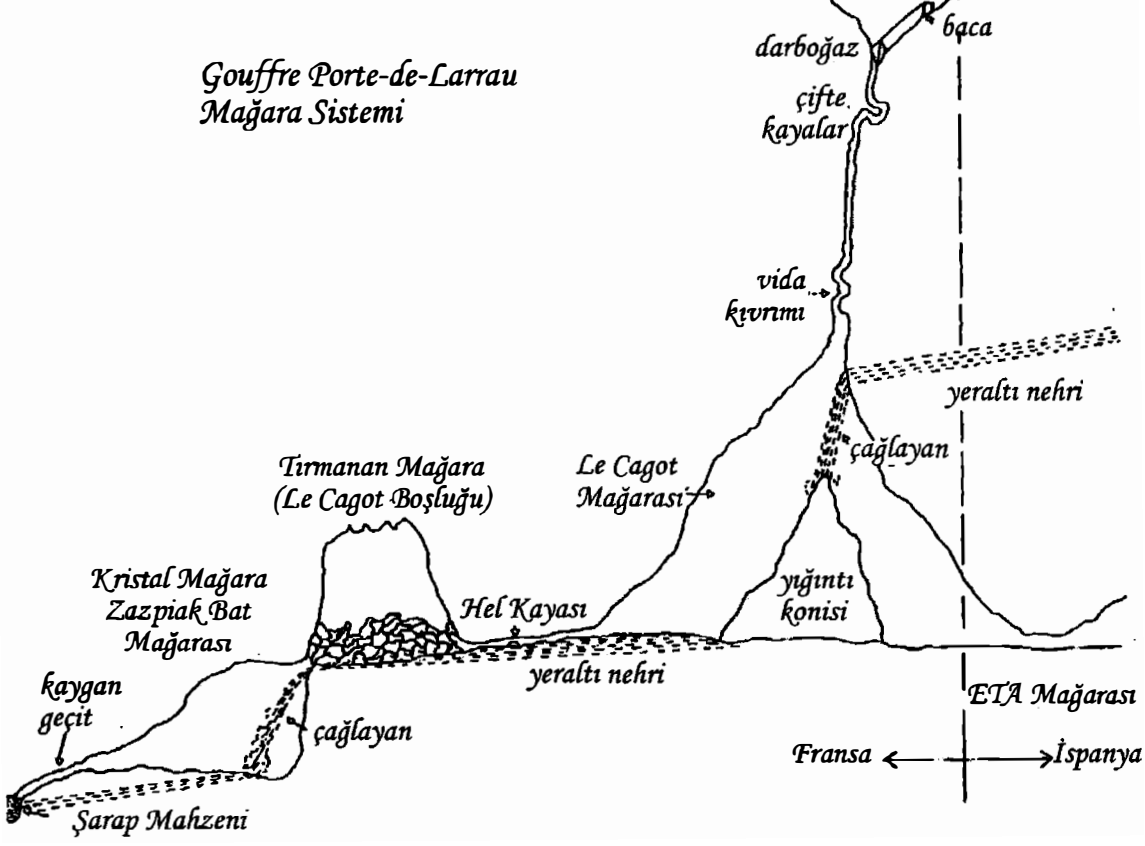
Hel duvarları inceledi, su çizgisini bulmaya çalıştı. Herhalde dipteki üçgen delikten su dışarıya çok düzenli şekilde akıyordu. Oysa yeraltı nehrinin debisi mevsimden mevsime değişiklik göstermekteydi. Hem bu odanın tümü, hem de kaygan geçit zaman zaman suyla dolup bir sarnıç görevi yapıyor olmalıydı. Hatta yağışlar fazla olduğu zaman Zazpiak Bat'ın tabanında bile sığ bir göl meydana gelebilirdi. Oradaki dikitlerin durumu da böylelikle açıklanmış oluyordu işte. Buraya yağış mevsiminde inmiş olsalar, yolculukları Zazpiak Bat'ta son bulacaktı demek. Suyu izleyemedikleri yerde dalgıç takımı kullanmaya niyet etmişlerdi ama, eğer Zazpiak dolu olsa, Hel herhalde kaygan geçidi su altında kolay kolay bulamayacaktı. Bulsa bile oradan aşağıya yüzmek, bu odaya varmak, üçgen delikten geçip güçlü akıntıya kendini bırakmak ve açık havaya çıkmak imkansız olacaktı. İnişlerini kurak mevsimde yapmakla akıllılık etmişlerdi.

Le Cagot saatine bakarak. "Eeee?" dedi. "Boyayı boşaltalım mı?"

"Saat kaç?"

"Yediye az var."

"Bekleyelim de tam yedi olsun. Hesaplaması kolay olur." Hel görünmeyen akıntıya tekrar baktı. Bu düzgünlüğün altında büyük bir gücün suları bir yere sürüklediğine inanmak güçtü. "Keşke iki şeyi bilebilseydim." diye söylendi.

Gouffre Porte-de-Larrau
Mağara Sistemi
baca
darboğaz
çifte kayalar
vida kıvrımı
yeraltı nehri
çağlayan
Le Cagot Mağarası
Tırmanan Mağara
(Le Cagot Boşluğu)
Kristal Mağara
Zazpiak Bat
Mağarası
Hel Kayası
yığıntı konisi
yeraltı nehri
kaygan geçit
çağlayan
ETA Mağarası
Fransa
İspanya
Şarap Mahzeni

"Yalnızca iki mi?"

"Şu suyun ne hızla hareket ettiğini ve bir de üçgen delikten sonraki yolun tıkanık olup olmadığını."

"Diyelim ki boyalı suyun nehirde belirmesi kısa sürdü. On dakika, örneğin. Gelecek gelişimizde bu delikten dışarı yüzmeye çalışır mıydın?"

"Elbette. On beş dakika bile olsa çalışırdım."

Le Cagot başını iki yana salladı. "On beş çok, Nikko. İp fazla uzun olur. Yolda başın derde girerse seni geri çekmem uzun sürer. Bence olmaz. En fazlası on dakika. Daha fazlaysa bu işten vazgeçmeliyiz. Doğanın bazı esrarlarını bakir bırakmak o kadar da fena bir şey değil."

Le Cagot'nun hakkı vardı tabii.

Hel "Torbada ekmek var mı?" diye sordu.

"Ne yapacaksın?"

"Suya serpeceğim."

Le Cagot kendi peksimetinin bir parçasını fırlattı. Hel parçayı dikkatle suyun üzerine koyup hareketini izlemeye başladı. Parça önce dibe doğru indi. Sanki havada ama yavaşlatılmış şekilde düşüyormuş gibiydi. Yalnız ara sıra gözün göremediği dalgalar onu sarsıyordu. Gerçekdışı, esrarengiz bir görünümdü bu. İki adam hayranlıkla izliyorlardı. Derken parça, birdenbire, sanki bir büyüye kapılmış gibi yok oluverdi. Akıntıya değer değmez, gözün izleyebileceğinden daha büyük bir hızla deliğin içine doğru emilmişti.

Le Cagot soluğunun içinden bir ıslık öttürdü. "Bilemiyorum, Nikko." dedi. "Bana biraz kötü görünüyor bu durum."

Ama Hel çoktan ilk kararlarını vermeye başlamıştı. Bu üçgen delikten içeriye ayakları önde girecekti. Başı önde girmek tehlikeli olurdu. Hele bu hızla. Yol üstünde bir kaya varsa, çarpma çok kötü olabilirdi. Ayrıca yolun tıkalı olması halinde gerisin geri çekilirken de başı yukarıda çıkmayı tercih ederdi. Hiç değilse Le Cagot çekerken o da ayaklarıyla yardımcı olabilirdi.

"Hoşlanmıyorum Nikko. O küçük delik seni mahvedebilir ve ben de bir hayranımdan mahrum kalırım. Hem unutma ki ölmek ciddi bir iştir. İnsan günahkar olarak ölürse soluğu İspanya'da alır."

"Daha bir iki hafta düşünme süremiz var." dedi Hel. "Dönüşte konuşur, dalmaya değer mi, değmez mi, karar veririz. Değmezse dalgıç takımlarını buraya kadar taşımayız. Şimdi boya deneyi bize yolun boyunu bildirecek.

Saat kaç?"

"Yedi sayılır."

"Boyayı atalım öyleyse."

Floreseini iki kiloluk torbalarda getirmişlerdi. Hel hemen çantadan çıkardı, Le Cagot köşelerini açıp boyaları Şarap Mahzeni'nin kenarına dizdi. Yelkovan on ikinin üstüne gelirken hepsini suya atıverdiler. Torbalar duru, kristal suyun içinde aşağıya iniyor, torbaların kesiklerinden yeşil bir duman çıkar gibi görünüyordu. İki torba bir an içinde delikten geçip görünmez olurken, öteki ikisi dipte yatıyor, deliklerinden yeşil boyalar kusup bunları yatay bir çizgi halinde deliğe doğru yollamakla yetiniyorlardı. Boşalmaya yüz tuttukları zaman akıntıya kapıldılar ve koyboldular. Üç saniye sonra su tekrar dupduru kesildi.

"Nikko? Bu küçük havuzu Le Cagot Ruhu diye adlandırmaya karar verdim."

"Ya!"

"Çünkü temiz, berrak ve saydam."

"Ve hilekar ve tehlikeli."

"Biliyor musun Nikko, senin bir nesir adamı olmandan kuşkulanmaya başlıyorum. Kusur sayılır bu."

"Hiç kimse kusursuz değildir."

"Kendin için konuş."

İlk yığıntı konisinin dibine dönmek oldukça kısa sürdü. Yeni keşfettikleri mağara sistemi her şeye karşın temiz ve kolay bir yerdi. Daracık geçitlerden sürünmek, uçurumlardan inmek, kuyularla cebelleşmek gerekmemişti çünkü yeraltı nehrinin üzerinden aktığı tabaka öyle sert ve temizdi ki.

Vinçlerin başında uyuklayan Basklı gençler, tahminlerinden saatler önce kulaklıklarında onların sesini duyunca şaşaladılar. Delikanlılardan biri onlara:

"Bir sürprizimiz var." dedi.

"Neymiş o?" diye sordu Le Cagot.

"Çıkın da kendi gözlerinizle görün."

Yığıntı koninin tepesinden bacanın ilk bölümüne çıkış her ikisi için de çok yorucu oldu. Paraşüt kayışlarıyla asılı kalmak göğse ve diyaframa büyük baskı yapıyordu. Bu yüzden boğulanlar bile olmuştu. İsa'nın çarmıhta ölümü bile böyle bir diyafram kasılması sonucuydu. Le Cagot bunun böyle olduğunu söylemekte gecikmedi.

Kayışlara asılı kalma işkencesini kısaltabilmek için yukarıdaki gençler kahramanca pedal çeviriyorlardı. Ta ki aşağıdakiler kanlarına biraz oksijen girsin diye bacanın ilk kısmına ayak basıp da biraz dinleninceye kadar. Hel arkadan çıktı. Gereçlerinin bir kısmını gelecek keşif için aşağıda bırakmışlardı. Çifte kayaları geçtikten sonraki çıkış zaten dümdüzdü. Hel kısa süre içinde kendini gözleri kör eden bir karanlıktan çıkmış, gözleri kör eden bir beyazlığa dalmış buldu.

Onlar aşağıdayken beklenmedik bir hava değişimi olmuş, koşulların en tehlikelisini karşılarına çıkarıvermişti: Sis örtüsü.

Hel ve dağcı arkadaşları birkaç günden beri sis örtüsünü bekliyorlardı zaten. Haute Soule Bölgesi'nin bütün Basklar'ı gibi onlar da buralarda gökyüzünün havayı önceden belli ettiği kanısındaydılar. Kurala göre önce *Ipharra* adlı kuzey rüzgarı gökyüzünü bulutlardan arındırır, mavimsi yeşil bir renk yaratır, uzaklardaki dağları sisle kaplardı. *Ipharra*'nın süresi kısa olurdu. Bundan sonra rüzgar doğuya kayar, serin esen *Iduzki-haizea*'ya dönüşürdü. Bu sözün anlamı 'güneşle rüzgar' demekti. Esinti her sabah güneşin doğumuyla başlar, akşam güneş batarken kesilirdi. Dolayısıyla öğleden sonraları serin olur, akşamları ortalığı sıcak basardı. Hava hem nemli hem berrak olurdu o sıra. Çevrenin silueti çok netleşirdi. Derken bir sabah insan pencereden baktığında havanın kristalleştiğini görür, uzaktaki dağların mavi rengi kaybolurdu. Vadiye yaklaşmış gibi ayrıntıları belli olurdu hepsinin. O zaman *Hego-churia* dönemi başlamış demekti. Güneydoğu rüzgarı. Sonbaharda bu rüzgar haftalarca sürebilir, hava çok güzel olurdu. Ama onu izleyen dönem *Haize-hegoa* dönemiydi. Öfkeli güney rüzgarının egemenliği, yamaçlarda uğuldaması, çatıları

sökmesi, ince ağaç fidanlarını koparıp sürüklemesi, gözlere toz kaçırması dönemi. Basklar'ın her şeyi ters olduğu gibi, bu öfkeli rüzgar da insana sıcak değen bir rüzgardı. Vadileri süpürüp evleri sarstığı anda bile gökyüzü pırıl pırıl yıldızlı olurdu. Kaprisli bir rüzgardı bu. Ara sıra sessizliğe gömülür, silah sesinden sonraki sessizliği hatırlatırdı. Sonra hemen bütün gümbürtüsüyle geri döner, insan yapısı her şeyi darmadağın eder. Tanrı yapısı olanları ağır deneylerden geçirirdi. İşte *Haize-hegoa* rüzgarı böyle kaprisli, tehlikeli, güzel ve acımasız olduğu için Bask vecizelerinde 'kadın'a benzetilirdi. Sonunda güney rüzgarı yorulur, batıya döner, yağış getirir, gökleri yoğun bulut kümeleriyle doldururdu. Bu konuda bir Bask sözü de vardı: *Hegoak hegala urean du* -güney rüzgarının bir kanadı suyun içinde uçar. Güneybatı rüzgarının yağmuru yere dik düşerdi. Bu yüzden toprak için iyiydi. Ama o da hemen geçer, yerini *Haize-belza*'ya, kara rüzgara bırakırdı. O zaman yağmurlar sanki enine yağar, şemsiyeleri anlamsız kılardı. Ve sonunda bir gece gökyüzünün rengi birden açılır, yüzeydeki rüzgar kalakalır, alçak bulutlar kayıplara karışırken üst düzeylerdeki aydınlık bulutlar tepeye birikmeyi sürdürürdü. Güneş batarken kümülüsler de güneye doğru koşar, orada kızıl bir renk alırlardı.

Ama bu güzellik bir tek gece içindi yalnızca. Ertesi gün gene *Ipharra*'nın yeşil ışığı çıkardı ortaya. Kuzey rüzgarı geri dönerdi. Ve tabii her şey yeniden başlardı.

Gerçi rüzgarlar durmadan pusulanın çevresinde döner dururdu ama Bask havalarını önceden kestirmek gene de güçtü. Bazı yıllar hava bu plan içinde üç dört devir yaparken, bazı yıllar bir tek devir yapardı. Ayrıca her rüzgarın şiddeti ve süresi de değişime uğrayabilirdi. Bazen, arada bir dönemi atlayabilirdi bile. İki rüzgar arasındaki geçiş döneminde genellikle rüzgarlardan hiçbiri diğeri üzerinde hakimiyet sağlayamaz, o zaman Basklar "Bugün hava yok." derlerdi.

Hava olmadığı, dağlarda rüzgar kıpırtısı olmadığı zamanlarda ise bazen böyle bembeyaz bir sis örtüsü çıkıverirdi ortaya.

Sis tabakaları kalın battaniyeler gibi toplanır, üstten güneş aldığı için pırıl pırıl parlar, göz kamaştırırdı. Sis öyle yoğun olurdu ki, insan uzattığı kolunun ucundaki elini bile güç görürdü. Bu koşullar ge-

çici körlükten daha ciddi sorunlar da doğurabilirdi. Baş dönmesi ve duyusal altüst oluş gibi. Bask dağlarına alışkın kişiler kapkara gecelerde bile dolaşabilirlerdi. Yanaklarına değen rüzgar onlara karşıdaki engelin türü hakkında fikir verebilirdi. Yuvarlanan bir çakıl yerin eğimini anlatabilirdi. Hem karanlık hiçbir zaman mutlak olamazdı. İnsan gözü kesinlikle gökyüzünün bir yerinden biraz ışık almayı başarırdı nasılsa.

Ama böyle yoğun siste bu duyusal tepkiler tümüyle sıfıra iniyordu. Göz sinirleri uykuya yatıyor, gözler güneşten kamaşıyor, ama ışığı fark ettikleri için merkezi sinir sistemine 'görüyoruz' diye haber salıyorlardı. Bu haber, işitme ve dokunma duyularının gevşemesine yol açıyordu. Mesafe konusunda fikir verecek bir rüzgar da yoktu. Rüzgarla yoğun sis asla bir arada bulunmazdı. Sesler büsbütün tehlikeliydi. Nemli havada su zerreciklerine çarpıp yansıyan ses, her yönden birden geliyormuş gibi olurdu.

Ve işte Hel bacanın karanlığından gözleri kör eden böyle bir sisin içine çıkmıştı. Paraşüt kayışlarını açarken Le Cagot'nun sesi mağara ağzının ilerisinde bir yerden duyuldu.

"Bize söz ettikleri sürpriz buymuş!"

"Ne kadar güzel!" Hel biraz ilerleyince, vinçlerin başında çalışmakta olan beş gölgeyi hayal meyal fark etti. Daha sokulunca, bunlardan ikisinin nehirde nöbet bekleyenler olduğunu anladı. Onlara, "Bu sisin içinde mi tırmandınız?" diye sordu.

"Biz gelirken yeni yeni oluşuyordu. Ucu ucuna yetiştik."

"Aşağılar nasıl?"

Hepsi dağcıydı. Hel'in ne demek istediğini anlıyorlardı.

"Daha gri," dediler.

"Çok mu gri?"

"Çok."

Sis aşağıda daha griyse oradan geçmek tehlikeli demekti. Hele bu uçurumlar ve mağaralar diyarında. Yapılacak tek iş yukarıya tırmanmak ve dağ bitmeden sisin bitmesini ummaktı. Bu durumlarda her zaman için en akıllıca iş buydu. Ne de olsa insan dağdan yukarı doğru biraz zor düşerdi.

Hel tek başına olsa, durumun sinir sistemine yapacağı tüm etkilere rağmen dağdan inmeyi başarabilirdi. Yakınlık duygusuyla dağları bu kadar iyi tanıma avantajını birleştirerek temkinli adımlarla inebilirdi. Ama Le Cagot ve dört Bask genci için sorumluluk alamazdı elbette.

Bir metreden ilerisi doğru dürüst görünmediği, üç metre ötesi ise hiç görünmediği için bellerine bir ipi doladılar. Hel öne düştü, yavaş yavaş yukarılara doğru ilerlediler. Uzun ve güvenli yolları seçiyordu Hel. Kayaların çevresinden dolaşıyor, deliklere, çukurlara hiç yanaşmıyordu. Sis örtüsü kalınlaşmıyordu. Ama güneşe doğru yükseldikçe daha göz kamaştırıcı oluyordu. Üç çeyrek saat kadar sonra Hel birden güneş ışığına ve mavi gökyüzüne kavuşuverdi. Onu karşılayan görünüm harikuladeydi. Ama aynı zamanda korkunçtu. Sis tabakasının mutlak sakinliği içinden yükselen vücudu, arkasında küçük bulut parçacıklarının dağılıp oynaşmasına neden olmuştu. Belindeki ip, on metre gerideki ikinci adama doğru uzanıyordu. Adam henüz görünmüyordu tabii. Her yanı kar gibi örten beyaz örtünün üstünde Bask Pireneleri'nin dorukları sipsivri yükselmekteydi. Yukarıda da Bask diyarına özgü masmavi gök. Sessizlik öylesine yoğundu ki, Hel damarlarındaki kanın dolaşımını bile dinleyebiliyordu neredeyse.

Derken ikinci bir ses duydu. Le Cagot aşağıdan sesleniyordu. "Burada böyle sonsuza kadar duracak mıyız? Jeremiah'ın Durmadan Yakınan Gavgavları adına, çişin varsa yola çıkmadan yapsaydın ya!" Ve bir anda o da sisi yarıp yukarı yükseliverdi. "Ha, anlıyorum!" dedi. "Bask diyarının güzelliğini tek başına seyretmek istedin. Biz aşağıda oltaya takılı yem gibi sallanırken! Amma bencil adamsın, Nikko!"

Güneş batmak üzereydi. Çabuk adımlarla yamacın çevresini dolaşıp, karanlık basmadan en yüksek sığınağa ulaşmaya çalıştılar. Oraya vardıklarında, iki çobanın kendilerinden önce yerleşmiş olduğunu gördüler. İkisi de yaşlıydı. Sisi görünce arka yamaçtan çıkmışlardı buraya. Yanlarındaki koca paketler bunların küçük kaçakçılar olduğunu gösteriyordu. Ama Basklar normal ticaret yapmaktansa kaçakçılık yaparak, daha büyük bir huzur duyarlardı. Sosyal açıdan kabul edilebilen uğraşlarda hiçbir tat yoktu ki!

Önce selamlaşıldı, sonra karşılıklı şarap ikram edildi, bir tür sohbet başladı. Le Cagot dağların sükununu bozanların hepsine esip yağıyordu. Bütün turistlere, avcılara, özellikle kayakçılara... Çünkü kayakçılar dağlara olmadık makineler getiriyorlardı hem de yalnızca yürümeye üşendikleri için. Sonra da geceleri eğlenmek için çirkin çirkin barakalar kuruyorlardı buralara. Pis herifler! İşte bu tipler yüzünden Tanrı, haftanın sekizinci gününde, "Silahlar da yaratayım!" deyivermişti.

Çobanlardan biri bilgiç bilgiç başını salladı ve yabancıların kesinlikle kötü olduklarını kabullendi. *"Atzerri, otzerri."*

Yeni tanışanların sohbetinde söylenmesi âdet olan bir sözü de Hel ekledi. "Ama herhalde *chori bakhoitzari eder bere ohantzea.*"

"Doğru," dedi Le Cagot. "*Zahar hitzak, zuhur hitzak.*"

Hel gülümsedi. Hayatında öğrendiği ilk Baskça kelimelerdi bunlar. Yıllar önce, Sugamo cezaevindeyken. "Bir tek bu söz hariç," diye ekledi.

Yaşlı kaçakçılar bir an bu cevabı düşündüler, sonra birlikte gülüp ellerini dizlerine şaklattılar. *"Hori phensatu zuenak, ongi afaldu zuen!"* (Bir İngiliz'in anlatacak güzel bir hikayesi oldu mu, 'onun sayesinde yemek yer.' Çünkü Bask kültürüne göre, şölenin tadını çıkaran her zaman dinleyen olurdu.)

Artık sessiz oturuyor, güneş alçalırken sakin sakin yiyip içiyorlardı. Güneşin peşi sıra ufukta altın rengiyle kızıl karışımı bulutlar görüldü. Genç mağaracılardan biri ayaklarını uzattı, göğsünden çıkan hafif bir homurtuyla, gerçek hayatın bu olduğunu söyledi. Hel kendi kendine gülümsedi. Ona göre bu gencin hayatı hiç de böyle olmayacaktı. Gençler radyo ve televizyondan bu denli etkilendiklerine göre! Herhalde nice Bask genci gibi o da sonunda büyük kentlerden birindeki bir fabrikada iş bulacaktı. Orada karısına bir buzdolabı alacak, plastik masalı bir kafede Coca-Cola içebilecekti. Fransız Ekonomik Mucize'sinin yarattığı iyi hayat.

Le Cagot tembel bir sesle, "Evet, iyi bir hayat," dedi. "Ben çok seyahat ettim, dünyayı avcumun içinde çevirdim ve bir şeyi iyice anladım. İnsanı en mutlu eden şey, ihtiyaçlarıyla varlıkları arasında bir

denge bulunmasıdır. Bütün sorun, bu dengenin nasıl sağlanacağı. İnsan bunu belki varlıklarını yükseltip ihtiyaçlarının düzeyine çıkararak yapabilir. Ama bu budalalık olur. Bunu yapmak, arada bir sürü doğa dışı şeyler yapmayı gerektirir. Pazarlık etmek gibi, çalışmak gibi, çabalamak gibi. Öyleyse? Öyleyse akıllı bir adam dengeyi, ihtiyaçlarını azaltarak, yani onları varlıklarının düzeyine indirerek sağlar. Bunu yapmanın da en iyi yolu, bedava olan şeylerin değerini bilmektir. Dağların, kahkahanın, şiirin, bir dostun verdiği şarabın, yaşlı ve şişman kadınların, Bakın bana! Ben elimdekilerle mutlu olmayı çok iyi bilen biriyim. Bütün mesele elimdekileri yeteri kadar çoğaltmak."

"Le Cagot," dedi kaçakçılardan biri. "Bize uyurken düşünebileceğimiz bir hikaye anlatsana."

Arkadaşı da "Evet," diye onu destekledi. "Eskilere ait bir şey olsun." Le Cagot tipik halk ozanı olduğu için hikayesini anlatmayı, yazmaya tercih ederdi. O tok sesiyle konuşmaya başladı. Ötekiler ya dinliyor ya uyukluyorlardı. Anlatılan hikayeleri hepsi biliyordu. Ama işin zevki anlatıştaki sanattı. Zaten Bask dili de haberleşmeden çok hikaye anlatmaya uygun bir dildi. Hiç kimse Bask dilini güzel konuşmayı öğrenemezdi. Bu nitelik bir insanda doğuştan ya vardı ya da yoktu. Göz rengi ya da kan grubu gibi. Kullanılan dil kurnazlıklarla dolu, gevşek kurallı bir dildi. Bir şarkıydı Bask dili. Yabancılar belki kelimelerini öğrenebilirlerdi ama müziğini asla beceremezlerdi.

Le Cagot onlara *Basa-andere*'yi anlatıyordu erkekleri çok güzel biçimde öldüren vahşi kadının öyküsünü. *Basa-andere*'nin çok güzel ve aşka çok uygun bir kadın olduğunu bilmeyen yoktu. Tüm vücudunu kaplayan altın rengi saçları da garip şekilde çekiciydi. O her zaman ormanda, nehrin kenarında diz çökmüş, elindeki altın tarakla karnındaki saçları tararken görülürdü. O sıra onu gören bir erkek çıkarsa, *Basa-andere* hemen dönüp ona gülümser, sonra sırtüstü yatıp dizlerini kaldırır, kendini ona sunardı. Onun verdiği zevkin çok yoğun olduğunu, erkeklerin doruğa ulaştıkları sırada bu zevkten öldüklerini bilmeyen yoktu. Ama gene de nice erkek isteyerek ölmüşlerdi, sırtları hayale bile sığmayan zevkin acısından kıvrılmış durumdayken.

Hikayeyi dinleyen gençlerden biri, "Altın taraklı *Basa-andere*'ye rastlarsam Tanrı bana dayanma gücü verir umarım." dedi. "Her yanı altın saçlarla mı kaplı dedin, Le Cagot? Saç kaplı meme de hiç düşünemiyorum. Başları görünür mü o zaman?"

Le Cagot burnunu çekip yere uzandı. "Doğrusunu istersen, bunu kendi tecrübemle bilemeyeceğim, evlat," dedi. "Bu gözler *Basa-andere*'yi hiç görmedi. Buna da şükretmek gerek. Çünkü eğer karşılaşmış olsaydık, zavallı kadın şu anda çoktan zevkten ölmüş gitmiş olurdu."

İhtiyarlardan biri güldü, yerden bir tutam ot yolup Le Cagot'ya fırlattı. "Tanrı'da ne kadar merhamet varsa, sende de o kadar palavra var Le Cagot," dedi.

"Doğru" diye kabullendi Le Cagot. "Hem de öyle doğru ki. Bir hikaye daha vardı. Onu benden hiç dinlemiş miydiniz..."

Şafak söktüğünde sis örtüsü kaybolmuştu. Gecenin rüzgarları silip süpürmüştü hepsini. Ayrılmadan önce Hel gençlere paralarını verdi, vinçlerle ayakları söküp Larrau'da bir ambara kilitlemelerini söyledi. Daha şimdiden mağaraya ikinci inişlerini planlamaktaydılar. Bu sefer yanlarında dalgıç takımlarıyla inecekler, delikanlılara da Holçarté Irmağı'na çıkış yerinde kamp kurduracaklardı. Çünkü boyalar nehirde tam sekiz dakika sonra görülmüştü. Gerçi sekiz dakika uzun bir süre sayılmazdı ama, Şarap Mahzeni'nin dibindeki üçgen delikten suyun nasıl bir hızla aktığı göz önüne alınırsa, aradaki uzaklık bir hayli olabilirdi. Eğer üçgen delikten sonraki kanal kayalarla tıkalı değilse ya da bir insanın geçemeyeceği kadar dar değilse, o zaman mağarayı giriş bacasından açılışına kadar keşfetmenin zevkine erişecekler, bu sırrı mağaracılara ancak ondan sonra açıklayacaklardı.

Hel ile Le Cagot yarı yürüyerek, yarı kayarak doruktan indiler ve sonunda Hel'in Volvo'sunu park ettiği patikaya vardılar. Hel önce arabanın kapısına çizmesiyle sert bir tekme savurdu. Bunu âdet edinmişti. Eğilip tekmenin kaportayı nasıl çökertmiş olduğunu muayene etti ve sonra arabaya binerek Larrau Kasabası'na doğru yola çıktılar. Orada bir kafeye uğrayıp peynir, ekmek ve kahveyle kahvaltı ettiler. Tabii üstlerinde biriken kurumuş çamurları temizleyip ellerini yüzlerini iyice yıkadıktan sonra.

Kafede servisi yapan, iri vücutlu, kahkahası çın çın öten, hayat dolu bir duldu. Evinin iki odasını kafe lokanta ve tütün dükkanı olarak açmış işletiyordu. Le Cagot ile dostluğu uzun yıllardan beri sürüp gelmekteydi. İspanya'da işler kızışınca Le Cagot genellikle Irraty Ormanı'ndan geçerek Fransa'ya kaçardı. Larrau Kasabası da bu ormanın kenarındaydı. Irraty Ormanı herhalde dünya kuruldu kurulalı İspanya'daki Bask Eyaleti'nden Fransa'dakilere gidip gelen kaçakçıların ve haydutların doğal yolu ve saklanma yeri olagelmişti. Geleneğe göre insan bu ormanda rastladığı kişiyi tanımamazlıktan gelirdi. Tanımak büyük terbiyesizlik sayılıyordu.

Arka tulumbada yıkanıp kafeye öyle girdikleri için üstleri başları sırılsıklamdı. İçeride sabah şaraplarını içmekte olan beş altı kişi hemen meraklanıp sorular sormaya başladılar. Mağarada durum nasıldı? Deliğin altı geniş miydi?

Le Cagot o sıra elini kafedeki kadının kalçasına atmış, kahvaltı ısmarlamaktaydı. Yeni mağaranın sırrını saklamak gerektiğini ayrıca düşünmeye gerek bile yoktu. Le Cagot hemen direkt sorulara dolambaçlı karşılıklar verme âdetine, yani eski Bask âdetine döndü. Cevapları pek yalan sayılmazdı ama yeterince karmaşıktı.

"Her deliğin altında mağara olmaz dostlarım," dedi.

Kadının gözleri parıldadı. Bu sözde çifte anlam sezmişti. Şairin elini kalçasından iterken nazlandığı belliydi.

Bir ihtiyar "İspanyol sınır nöbetçilerine rastladınız mı?" diye sordu.

"Hayır, cehennemi daha çok sayıda faşistlerle doldurmak zorunda kalmadım. Hoşuna gitti mi, Peder?" Bu soru, karanlık bir köşede oturmakta olan devrimci papaza yönelikti. Papaz onların içeriye girdiğini görür görmez başını başka tarafa çevirmişti. Le Cagot'dan sürekli olarak, Hel'den ise yanarcasına nefret ederdi. Bugüne kadar ciddi bir tehlikeyle yüz yüze gelmiş değilse de, hep sınır kasabalarını dolaşır, devrimi öğütleyen vaazlar verir, Bask bağımsızlığını kilisenin çıkarlarıyla birlik gibi göstermeyi bilirdi.

Dünya artık cehennem korkusunu ve ruh kurtarma numaralarını satmak için iyi bir pazar olmadığına göre, Tanrı tüccarları da sosyal ve siyasal konulara yönelmişlerdi. Hele Bask Bölgesi'nde.

Le Cagot'ya duyduğu kendince çok haklı nefret, normal olarak devrimin bilinen liderlerine yönelmesi gereken övgü ve hayranlık duygularının, ömrünün yarıdan fazlasını Bask ülkesi dışında geçirmiş bulunan bu kendini bilmez, bu tanrısıza gösterilmesindendi. Ama Le Cagot hiç değilse aslen bu toprağın çocuğuydu. Hel denilen şu adam ise daha başkaydı. Ömründe bir kere bile kilisedeki ayine gelmeyen, üstelik Uzakdoğulu bir kadınla yaşayan bir yabancıydı o. Yüksek rütbeli papazlara hayranlık duyması gereken Bask gençlerinin bu iki serseriyle ilgilenmeleri, onların nasıl İspanya'ya girip ETA tutuklularını kaçırdıklarının öykülerini anlatmaları papazın canını sıkıyordu. İşte bu tipler devrimin yönünü saptırabilir, bu bölgede bir Bask Teokrasisi kurulabilecek ve Katolik Kilisesi cennetin anahtarını kullanarak halkı doğru yola yönlendirebilecekken, işi bambaşka bir mecraya sürükleyebilirlerdi.

Hel, Etchebar'daki evini satın aldıktan az sonra, imzasız tehdit mektupları, nefret dolu yazılar almaya başlamıştı. Bir iki kere gece karanlığında şatonun dışında gürültüler kopmuş, dallara bağlanmış kediler duvardan bahçeye atılmış, orada çığlık çığlığa miyavlamaya başlamışlardı. Gerçi Hel, bu üçüncü dünya papazlarının sosyal reformu kullanıp kiliseyi eski uyuşukluğundan kurtarmak amacıyla küçük çocukları bile feda edebilecek tutumundan her zaman nefret ederdi ve bu gece saldırılarına gene de hiç aldırmayabilirdi. Ne var ki Bask ülkesine temelli yerleşmek niyetindeydi. Artık Japon kültürü Batı'nın etkisiyle yozlaştığına göre gidebileceği başka bir yer yoktu. Bu nedenle bu saldırılara bir son vermek zorundaydı. Çünkü Basklar küçük düşene gülen bir ulustu. İmzasız mektuplar, isimsiz saldırılar korkakların harcıydı. Hel ise, tecrübelerinden ötürü, korkaklardan haklı olarak çekinirdi. Korkaklar her zaman için cesur insanlardan daha tehlikeli olurlardı. Bir kere sayıları daha fazlaydı. Sonra, arkadan vururlardı. Vurdukları zaman da kötü vururlardı. Çünkü sağ kalırsanız öç alacağınızdan korkarlardı.

Le Cagot'nun tanıdıkları vasıtasıyla Hel nihayet bu imzasız mektupların yazarını öğrendi, bir iki ay sonra da Ste. Engrace'daki bir kafenin arka odasında papazla karşılaştı. Papaz oturmuş yemeğini yi-

yor, bir yandan da kasabanın gençleriyle birlikte kırmızı şarap içen Hel'e ateş saçan bakışlar atıyordu. Bu gençler önceleri papazın masasında oturan, onun akıllı öğütlerini dinleyen kimselerdi.

Gençler çıkıp işlerine gidince Hel kalkıp papazın masasına geldi. Peder Xavier yerinden kalkmaya çalıştı, ama Hel kolunu tutup onu tekrar yerine oturttu. Kendine özgü cezaevi fısıltısıyla. "Sen iyi bir adamsın, Peder," dedi. "Ermiş birisin. Hele şu anda cennete zannettiğinden daha yakınsın. Yemeğini ye ve beni iyi dinle, bundan sonra imzasız mektup istemiyorum, geceleri de evimin önünde tatsızlık istemiyorum. Anlıyor musun?"

"Korkarım ki hiç..."

"Ye"

"Ne?"

"Ye!"

Peder Xavier çatalına takılı lokmayı ağzına götürdü. Çiğnemeye koyuldu.

"Daha hızlı ye, peder. Ağzını hak etmediğin yiyeceklerle doldur."

Papazın gözleri öfke ve korkuyla nemlenmişti. Ama lokmaları peşpeşe ağzına tıkıyor, yemeğini elinden geldiği kadar hızla yiyordu.

"Eğer dünyanın bu bölgesinde yaşamaya devam etmek istiyorsan, Tanrı'na da hemen kavuşmaya niyetin yoksa, neler yapman gerektiğini söyleyeyim. Ne zaman bir kasabada karşı karşıya gelsek sen hemen o kasabadan ayrılacaksın. Yolda yüz yüze gelirsek hemen yana çekilecek ve ben geçinceye kadar arkanı döneceksin. Bundan daha çabuk yiyebilirsin bence!"

Papaz neredeyse boğulmak üzereydi. Hel onu o halde bıraktı. Akşam olunca olup bitenleri Le Cagot'ya anlattı ve herkese yaymasını da eklemeyi unutmadı. Bu korkağın halk önünde küçük düşmesi gerektiğine iyice inanıyordu Hel.

Le Cagot, "Hey, bana neden cevap vermiyorsun, Peder Esteka?"* diye seslendi.

---

* Esteka: Bask dilinde cinsel iktidarsızlık anlamına gelmektedir.

Papaz yerinden kalktı, kafenin kapısına yöneldi. Le Cagot arkasından sesleniyordu. "Hey! Yemeğini bitirmeden mi gidiyorsun?"

Kafedeki halk Katolik olduğu için gülemedi. Ama Bask oldukları için sırıttılar.

Le Cagot kadının kalçasını okşayıp onu yemek getirmeye yolladı. "Burada kendimize bir dost edindiğimizi sanmıyorum, Nikko. Üstelik bu adam korkulacak adamdır." diye güldü. "Babası Fransız'dı bir kere. Üstelik işgalde direnişçilerin en aktiflerinden biriydi."

Hel gülümsedi. "Hiç öyle olmayan Fransız gördün mü ki?" diye sordu.

"Doğru. Almanlar'ın sadakasıyla geçinmeyen herkesin direnişçi sayıldığını düşünürsen, İşgal Kuvvetleri'nin orada o kadar süre, nasıl kalabildiğine şaşmak gerekir. Fransa'da hiç 'Direniş Meydanı' diye bir meydanı olmayan kent veya kasaba gördün mü? İnsan direniş kelimesinin Gal anlamını bilmek zorunda galiba. Alman müşteriden fazla para alan her otelci direnişçi sayılıyor. Bir Alman askerine hastalık buluşturan her fahişe özgürlük savaşçısı olup çıkıyor. Almanların emirlerinden hiç çıkmadıkları halde birbirlerini neşe içinde "Bonjour!" diye selamlayan herkes hürriyet kahramanı oluyor!"

Hel güldü. "Fransızlar'a biraz haşin davranıyorsun," dedi.

"Tarih haşin davranmış onlara. Yani gerçek tarih. Yoksa şu 'Beşinci Cumhuriyetin gerçeği' dedikleri ve okullarda okuttukları şey değil. Aslına bakarsan ben Fransızlar'ı bütün öteki yabancılardan daha çok beğenirim. Yüzyıllar boyunca Basklar'ın yanı başında yaşaya yaşaya bazı şeyler öğrenmişlerdir. Anlayış gibi, felsefi görüş gibi, mizah yeteneği gibi. Böylelikle de yabancıların en iyileri haline gelmişlerdir. Ama gene de Fransızlar'ın gülünç insanlar olduklarını kabullenmek zorundayım. İngilizler'in sakar, İtalyanlar'ın yeteneksiz, Amerikalılar'ın nörotik, Almanlar'ın romantik düzeyde vahşi, Araplar'ın kötü, Ruslar'ın barbar olduğunu ve Hollandalılar'ın da peynir yaptığını kabullendiğim gibi. Örneğin Fransızlar'ın paraya olan miyop tutkularıyla, şan şerefe olan hayali özlemlerini ele al. İki üç kuruş kurtarmak için şaraplarına su katan bu adamlar Büyük Okyanus'u atom artıklarıyla zehirleyecek projelere milyonlarca frangı göz kırpmadan

harcamaya hazırlar. Niçin? Bu arada teknolojik açıdan Amerikalılar'a denk duruma nasıl gelebilecekleri öğretilsin diye. Kendilerini Golyat'ın karşısındaki Davut gibi görüyorlar. Ne yazık ki dünya onları o gözle görmüyor. İneğin bacağına tırmanan karınca gibi görüyor. Üstelik tırmanırken de ineğe durmadan korkmamasını, ona yumuşak davranacağını söyleyen bir karınca gibi."

Le Cagot düşünceli gözlerle önündeki masaya baktı. "Şu anda Fransızlar için söyleyecek başka bir şey düşünemiyorum," dedi.

Dul kadın da masalarına gelmiş, Le Cagot'nun yanına oturmuştu. Dizini şairin dizine yaslayıp duruyordu. Hel'e döndü. "Hey, biliyor musunuz, şatoda bir konuğunuz var" dedi. "Bir kız. Yabancı. Dün akşam geldi."

Hel bu haberin daha şimdiden Larrau'ya ulaşmış olmasına hiç şaşmadı. Oysa arada üç koca dağ ve on beş kilometre de yol vardı. Herhalde çevredeki köyler konuğun gelişini dört saat içinde öğrenmiş olmalıydılar.

"Hakkında ne biliyorsun?" diye sordu Hel.

Kadın omuzlarını kaldırıp dudaklarının köşelerini aşağıya doğru çekti. Bu hareketi pek az şey bildiğini anlatıyordu. "Gelirken Jaureguiberry'de kahve içmiş. Parası olmadığı için hesabı ödeyememiş. Tardets'ten Etchebar'a yürüyerek gitmiş. Tepelerden birkaç kez görmüşler onu. Gençmiş ama, çekilmez derecede genç değilmiş. Bacaklarını gösteren kısa pantolon giyiyormuş. Göğsü iriymiş. Onu senin kadının karşılamış, kafe sahibine olan hesabını da ödemiş. Kızın İngiliz aksanı varmış. Sizin köyün dedikoducuları, kızın Bayonnelu bir fahişe olduğunu, kız kardeşinin kocasıyla yattığı için evden atıldığını söylüyorlar. İşte, gördüğün gibi hakkında pek az şey biliyoruz."

Le Cagot "Gençmiş, göğsü de iriymiş, öyle mi?" diye sordu. Her halde beni aramaya gelmiştir: Nihai tecrübeyi."

Kadın, Le Cagot'nun bacağına bir çimdik attı.

Hel ayağa kalkıp, "Ben eve gidip banyo yapmak, biraz da uyumak istiyorum" dedi. "Geliyor musun?"

Le Cagot yan gözle kadına baktı. "Ne dersin? Gideyim mi?"

"Senin ne yaptığından bana ne, ihtiyar!"

Ama Le Cagot tam ayağa kalkarken kadın onu çekip tekrar oturttu.

Le Cagot "Ben biraz daha kalsam iyi olacak, Nikko" dedi. "Akşama gelir, çıplak bacaklı, iri göğüslü kıza bir göz atarım. Hoşuma giderse, sana beni uzun süre ağırlama zevkini de veririm, ahhh!"

Hel hesabı ödeyip çıktı, Volvo'sunun yanına yürüdü. Arka tampona sıkı bir tekme patlattıktan sonra arabaya bindi ve evine doğru yola çıktı.

O

ETCHEBAR ŞATOSU

Hel kendi arazisinde araba istemezdi. Bu yüzden Volvo'yu Etchebar Meydanı'na park etti, inip arabanın tepesine parçalayıcı bir yumruk patlattı, sonra kendi özel yolundan şatosuna doğru yürümeye koyuldu. Şatoya her dönüşünde, uğrunda uzun yıllarını ve milyonlarca İsviçre Frangını harcadığı bu on yedinci yüzyıl evine karşı içinde babacan bir sevgi uyanırdı. Dünyada en sevdiği şey bu evdi. Yirminci yüzyıla karşı fiziksel ve duygusal sığınağıydı burası onun. Bahçe kapılarına varmadan duraklayıp yeni dikilmiş bir fidanın çevresindeki toprağı okşadı. Bunu yaparken kendisine yaklaşmakta olan muğlak, dağınık bir titreşim aldı. Bu ancak bahçıvanı Pierre olabilirdi.

"*Bonjour, M'syö,*" dedi Pierre. Sesi gene öyle şarkı söyler gibiydi.

Hel başını salladı. "Konuğumuz varmış diye duydum, Pierre" dedi.

"Öyle. Bir kız. Hâlâ uyuyor. Kadınların dediğine bakılırsa Bayonne'dan gelen bir..."

"Biliyorum. Madam uyandı mı?"

"Elbette. Gelişinizi yirmi dakika önce haber aldı." Pierre başını kaldırıp gökyüzüne baktı, bilgiç bilgiç başını salladı. "Bak, bak, bak," diye söylendi. Hel adamın gene hava tahminine girişeceğini anlamıştı. Ne zaman açık havada karşılaşsalar böyle yapardı. Haute Soule Bölgesi'ndeki bütün Basklar gibi, ırkının kendisine havayı bilme yeteneği sağladığına o da inanıyordu. Pierre'in her zaman pek

doğru çıkmayan tahminleri, on beş yıldır Bay Hel ile olan sohbetinin belkemiğini oluşturmaktaydı. Kasabanın sarhoşu iken terfi edip bu yabancının bahçıvanı ve dedikodulara karşı savunucusu olarak atandığı günden beri.

"Ah M'syö, bugün mutlaka yağmur yağacak," dedi Pierre. "Çiçekleri sulamama gerek kalmadı."

"Öyle mi Pierre?" Aynı konuşma kim bilir kaç yüz kere geçmişti aralarında.

"Evet, öyle. Dün güneş batarken dağlara yakın olan küçük bulutların çevresi kızıl ve altın rengindeydi. Bu en kesin belirtidir."

"Ya! Ama atasözü tersini söylemiyor mu? *Arrats Gorriak eguraldi*, demezler mi?"

"O söz gerçekten öyledir M'syö. Ama gene de..." Pierre'in gözleri kurnaz kurnaz parlıyordu. "Gene de her şey ayın durumuna bağlıdır."

"Ya!"

Pierre gözlerini yumup başını salladı. Yabancıların cahilliğine şaşar bir hali vardı. Bay Hel gibi iyi yabancıların bile. "Ay yükselirken o atasözü doğru çıkar. Ama ay alçalırken işler değişir."

"Anlıyorum. Demek ay alçalırken. *'Goiz gorriak dakarke uri'* oluyor. Öyle mi?"

Pierre kaşlarını çattı. Kesin bir tahmine zorlanmak hoşuna gitmemişti. Cevap vermeden önce biraz durakladı, sonunda, "Gününe göre değişir, M'syö" diye karşılık verdi.

"Eminim."

"Hem... Bir sorun daha çıkabilir."

"Ne olduğunu bana da söyleyecek misin?"

Pierre çevresine tedirgin tedirgin bakınıp sözü Fransızca'ya çevirdi. Niyeti çevrede kendilerini dinleyebilecek ruhlardan kurtulmaktı. Ruhlar tabii yalnızca Baskça anlıyorlardı. *"Vous voyez. M'syö, de temps en temps, la lune se trompe!"**

* Görüyorsunuz bey'fendi zaman zaman ay da yanılır.

Hel içine derin bir soluk çekip başını iki yana salladı. "İyi günler, Pierre," dedi.

"İyi günler, M'syö," Pierre bahçedeki bitkileri gözden geçirerek yavaş yavaş uzaklaştı.

Hel gözlerini kapamış, zihni uyuşmuş durumda, Japon banyosunun içinde oturuyordu. Boynuna kadar gelen sular öyle sıcaktı ki, içine girmek acıyla zevki ayıran sınırda bir deney olmuştu. Bay Hel'in Larrau'ya yaklaşmakta olduğunun haberi gelir gelmez hizmetçiler su kazanının altındaki odunları tutuşturmuşlardı. Hel her tarafını ovalayıp yıkandıktan ve buz gibi suyla duşunu da yaptıktan sonra Japon banyosunu hazır bulmuştu böylelikle. Banyo odasının içi de kaynar suyun buharıyla doluydu.

Hana da karşısında uyukluyordu. Suyun boğazından yukarı çıkmaması için, Hana'ya özel bir oturma yeri konmuştu. Gene her zamanki gibi birlikte banyo yapıyorlar, tabanları birbirine değiyordu.

"Konuk hakkında bir şeyler bilmek istiyor musun, Nicholai?"

Hel başını yavaşça iki yana salladı. Koma'vari durumundan çıkıp kendini yormaya niyeti yoktu. "Daha sonra," diye mırıldandı.

Bir çeyrek saat kadar sonra su epey soğumuş, insanın canı yanmadan elini kolunu hareket ettirmesi kolaylaşmıştı. Nicholai gözlerini açıp Hana'ya gülümsedi. "İnsan gün geçtikçe farkında olmadan yaşlanıyor, dostum." dedi. "Bir gün geliyor, dağlardan dönünce banyo yapmak zevkten çok ihtiyaç haline geliyor."

Hana da ona gülümsedi, sonra onun ayağını kendi ayakları arasında sıktı. "Mağara güzel miydi? dedi.

"Kolay bir mağaraydı aslında. Yürüyerek girilebilenlerden. Sürünme yok, yüzme yok. Ama gene de vücudum bundan fazlasına dayanamazdı."

Sudan çıkıp banyonun yanındaki basamakları tırmandı, burayı Japon bahçesinden ayıran kapıyı yana doğru çekip açtı. Bu küçük Japon bahçesiyle tam on beş yıldır uğraşıyordu Nicholai. Herhalde bir on beş yıl daha geçerse bahçe bir şeye benzemeye başlayacaktı. Odanın buharı Nicholai'nin yanından bahçeye doğru uçmaya başla-

dı. Dışarının serinliği cildinde hoş bir duygu yaratıyordu. Kendisini dinlendiren en iyi şeyin, bir gecelik uyku yerine, böyle sıcak bir banyo, sonra yirmi dakikalık meditasyon, sonra bir saatlik sevişme ve sonra da hızlı bir duş olduğunu biliyordu artık. Mağaralardan ya da işten döndüğünde böyle dinlenmeyi âdet edinmişti.

Hana da banyodan çıktı, ıslak vücuduna bir kimono geçirdi. Nicholai'nin de kimonosunu giymesine yardım etti. Birlikte bahçeye çıkarak yavaşça yürüdüler. Bir ara Nicholai eğilip ses taşlarından birinin yerini değiştirdi. Bu taşlar, üstlerinden akan suyun en iyi sesleri verebilmesi için yerleştirilmişti. Şimdi su çok alçak olduğu için değiştiriyordu taşın yerini. Kalın karton duvarlı banyo odası, bahçeyi üç yandan çevreleyen bambu sınırlara dayalıydı. Onun tam karşısında da Nicholai'nin Japon odasının iki yana kayarak açılan kahverengi kapıları görülüyordu. Orada çalışır, orada meditasyon yapardı. Odanın bir yanında da silahları dururdu. Artık emekli olup terk ettiği işiyle ilgili aletleri. Japon bahçesinin dördüncü kenarı şatosunun arka duvarıyla kapanıyordu. Japon yapılar şato duvarlarına değmeksizin, tek başlarına duruyor, mermer duvarın bütünlük etkisini bozmuyorlardı. Nicholai, Kyushu'dan getirdiği iki ustayla birlikte bütün bir yaz uğraşmış, sonunda bu iki küçük yapıyı meydana getirebilmişti. Getirdiği ustalar tahta ve karton döneminde nasıl çalışıldığını hatırlayabilecek kadar yaşlı kişilerdi.

Alçak lake masanın başına diz çöktüler. Japon bahçesini seyrederek hafif bir yemek yediler. Yemekleri taze, misk tadında kavun, buz gibi ekşi erik, sade pirinç haşlaması ve soğuk Irouléguy'dan oluşuyordu.

Yemek bitince Hana masadan kalktı. "Kapıları kapatayım mı?" diye sordu.

"Birini açık bırak da bahçeyi görebilelim."

Hana gülümsedi. Nicholai'nin sevgili bahçesi... İnatçı çocuğunu çok seven bir baba gibi. Bu bahçe Nicholai'nin en sevdiği varlığıydı. Zaman zaman bir yolculuktan habersiz döner, hemen kıyafetini değiştirir, saatlerce o bahçede çalışır, evdekiler onun döndüğünü neden sonra fark ederlerdi. Küçük kurnazlıklarla, hesaplı ayrıntılarla dolu

bu bahçe onun gözünde '*Şibumi*'nin somutlaşmış ifadesiydi. Ve herhalde Nicholai buranın mükemmelleştiğini görecek kadar yaşayamayacaktı.

Hana kimonosunun üstünden kayıp düşmesine izin verdi. "Bahse tutuşacak mıyız?" diye sordu.

Nicholai güldü. "Pekala. Kazanan... Dur bakayım... Kazanana yarım saat Jilet Masajı yapılacak. İyi mi?"

"İyi. Çok hoşuma gideceğinden eminim."

"Kendinden o kadar emin misin?"

"Sevgili arkadaşım, üç gündür dağlardaydın. Vücudun aşk yaratmaya devam etti ama harcayacak olanağın yoktu. Bu bahiste hiç şansın yok."

"Görüşürüz."

Hana ve Nicholai aşk yapmaya hem fiziksel hem de zihinsel olarak başlarlardı. İkisi de sevişme konusunda dördüncü dereceye ulaşmış kimselerdi -Hana çok iyi eğitilip yetiştirildiği için, Nicholai de gençken edindiği zihin kontrolü ve yakınlık duygusu yardımıyla. Bu duygu ona sevgilisinin durumu hakkında bilgi veriyor, onun doruğa ne kadar uzaklıkta bulunduğunu iyice anlatabiliyordu. Oynadıkları oyun, karşıdakini daha önce doruğa getirme oyunuydu. Her türlü hareket ve teknik serbestti. Kazanana Jilet Masajı yapılıyordu. Yani kollarına, bacaklarına, göğsüne, sırtına, karnına ve kasıklarına iyice bilenmiş bir jiletle masaj yapılıyordu. Çok dinlendirici bir masajdı bu. Bir yandan iç gıcıklayan duygu, bir yandan jiletin kayma tehlikesinin verdiği korku birleşerek kişinin kendini tümüyle rahat bırakmasını gerekli kılıyordu. Aksi halde dayanılmaz bir gerilim ve aşırı zevk içine sürüklenmekten kaçınılamazdı. Masajın tipik yönü, vücudun dış uçlarından başlayıp, zevk dalgalarını ortaya doğru toplaması ve tahrik bölgelerine doğru yavaş yavaş kaymasının, korku gölgesi altında daha başka oluşundaydı. Duyarlı bölgelere yaklaşıldıkça uygulanan bazı teknik yöntemler de vardı ama ayrıntılı tarifi tehlikeli olabilecek şeylerdi bunlar.

Jilet Masajı her seferinde hızlı oral seksle son bulurdu.

Şimdi hangisi diğerinin daha çabuk doruğa ulaşmasını sağlayıp yarışmayı kazanırsa Jilet Masajı ona yapılacaktı. Oyunu oynayışları-

nın da özel bir biçimi vardı. Artık birbirlerini çok iyi tanıdıkları için çok kısa zamanda karşıdakini doruğun eşine getirmesini ikisi de biliyorlardı. Oyun asıl o zaman başlıyor, zevk ve kontrol dengesi gerektiriyordu.

Hel'in cinsel hayatı Sugamo Cezaevi'nden çıkıp Batı'da yaşamaya başladıktan sonra şekillenmiş ve hareketlenmişti. Ondan önce ortada yalnızca amatör oyunlar vardı. Mariko ile ilişkisi aslında fiziksel sayılmazdı bile. Gençlik aşkıydı o. Beceriksiz cinsel tecrübeleri, duygulu ve kararsız sevgilerinin fiziksel bir dipnotundan başka bir şey değildi.

Tanaka kardeşler ortaya çıkınca Hel birinci dereceden aşka adımını atmış oldu. Sağlıklı ve basit bir dereceydi bu. Cinsel bir merakı içeriyordu. Genç ve güçlü hayvanların, soylarını sürdürme güdüsünün itmesiyle birbirlerinin vücudu üzerinde girdikleri deneyimlerdi. Birinci derece sevişmeler gerçi sıradan ve tekdüzedir ama, bir dürüstlüğü, bir bütünlüğü vardı. Hel o dönemdeki günlerinin tadını çıkarmayı bildi. Bir tek şeyden yakınıyordu yalnızca, o da çoğu insanın edindikleri kültür yüzünden tepkilerinin felce uğramasıydı. Bu kişiler birinci derece sevişmenin kuvvet ve ter dolu varlığını ancak aşk gibi, sevgi gibi ya da kendini ifade gibi birtakım perdelerin arkasında kabul edebiliyor, tek başına bir türlü kabul edemiyorlardı. Duygularını birbirine karıştırdıkları için ihtiras kumu üstüne ilişki şatoları kurma çabasına düşüyorlardı. Hel insanoğlunun romantik edebiyattan etkilenmiş olmasına acıyordu. Bu yüzden olup bitenlere olmayacak umutlar karıştırılıyor, iş sonunda Batılı cinsel yeni yetmelerin evlilikleri kadar yozlaşıyordu.

İkinci derece aşk dönemini yaşarken bu dönemin bir tür psikolojik asprin, bir sosyal uyuşturucu, baskılardan kurtulmak için bir deşarj aracı olduğunu gören Hel yavaş yavaş dördüncü derecenin varlığını da hissetmeye başladı. Cinsel yaşamın kendi hayatının önemli bir bölümünü oluşturacağını anladığı için ve amatörlükten de her konuda nefret ettiği için, kendini hazırlamaya girişti. Seylan'da profesyonel taktik dersleri aldı. Madagaskar'ın seçkin genelevlerinde aylarca yaşayıp her ırk ve kültürden gelen kadınlardan bazı şeyler öğrendi.

Üçüncü derece, cinsel oburluğun düzeyiydi. Bir Batılı'nın erişebildiği en üst düzey de buydu. Hatta Doğulular'ın da çoğunun. Hel bu dönemden de rahatça ve büyük bir iştahla geçti. Çünkü gençti, güçlüydü. Hayal gücü de zengindi. Jet sosyetenin, film ve edebiyat dünyasının sinir uçlarını ve muhayyileleri tahrik yerine kullandıkları yapay tahriklere saplanma tehlikesi yoktu.

Üçüncü derece günlerini yaşarken bile Hel artık doruğu geciktirme ve zihinsel seks gibi üstün taktiklerin deneylerine girişmişti. Cinsel teknikleri Go düzeniyle karşılaştırmak hoşuna giderdi.

Otuz yaşma geldiğinde Hel'in sekse ilgisi ve bu konudaki yeteneği onu doğal olarak dördüncü dereceye sürükledi. Bu en son düzeydi. Burada heyecan ve doruk önemini kaybediyor, büyük bir oyunun içindeki ayrıntılar olarak kalıyordu. Bu oyun hem Go'nun zihinsel enerjisini ve kontrolünü, hem Seylanlı orospunun öğrettiklerini hem de bir dağcının gücünü, hareketliliğini ve dayanıklılığını gerektirmekteydi. Hel'in en sevdiği oyun, kendi icat ettiği ve 'Kikashi sevişmesi' adını verdiği oyundu. Bu ancak dördüncü dereceden bir kadınla oynanabilirdi. O da, her zaman değil. Her iki taraf da kendini çok güçlü hissettiği zamanlarda. Altı *tatami* kadar küçük bir odada oynanıyordu. Her iki taraf da kimono giyiyor karşılıklı duvarların dibinde, yüzleri birbirine doğru, diz çökerek oturuyorlardı. Her biri, yalnızca konsantrasyon yoluyla, doruğun eşiğine gelip orada beklemek zorundaydı. Birbirine dokunmak yasaktı. Yalnızca konsantrasyona ve tek elle yapılan hareketlere izin vardı.

Oyunun amacı, kendin doruğa varmadan karşındakini doruğa ulaştırmaktı. En iyi de yağışlı havalarda oynanabiliyordu.

Zamanla Hel Kikashi sevişmesini bir yana bıraktı. Çok fazla efor gerektiriyordu. Hem de yalnız ve bencil bir deney olduğundan, en iyi sevişmelerin bitiminden sonraki okşamaları ve sevgi ifadelerini ortadan siliyordu.

Hana'nın gözleri gösterdiği çabadan sımsıkı yumulu, dudakları dişlerinin üzerinde gerili durumdaydı. Hel'in kendisini sımsıkı tuttuğu pozisyondan kurtulmaya çabalıyor ama Hel onu bırakmıyordu.

Hana "Bunu yapamazsın diye konuşmuştuk," diye yalvardı.

"Ben kabul etmemiştim."

"Ah, Nikko... Ben... Dayanamayacağım! Kahretsin!"

Sırtını kavislendirdi, doruğuna engel olmak için son bir çabayla ağzından bir çığlık kurtuldu.

Onu saran duygu hemen Hel'e de bulaştı. Derhal pozunu değiştirip Hana'nın peşi sıra o da doruğa ulaştı. Ve tam o anda yakınlık duygusu alarm çanlarını çalmaya başladı. Hana numara yapmıştı! Yaydığı titreşimle gerçek dorukta olduğu gibi dans etmiyordu şu anda. Hel hemen kontrolünü toplayıp kendi doruğunu geciktirmeye çalıştı ama geç kalmıştı. Kontrol düzeyini aşmıştı artık.

"Seni şeytan!" diye bağırdı.

Hana birkaç saniye sonra ona yetişirken bir yandan gülüyordu.

Yüzükoyun yatıyordu Hana. Jilet kalçaları üzerinden kayarken uykulu uykulu mırıldanmaktaydı. Siyah ırkın olumlu suretini Japon kanının inceliğiyle birleştiren çok güzel kalçaları vardı. Hel eğilip onu öptü, sonra masaja devam etti.

"İki aya kadar benimle olan süren doluyor, Hana."

"Hmmm-hmmmm." Konuşup da bu zevki dağıtmak istemiyordu.

"Benimle kalman yolundaki teklifimi düşündün mü?"

"Hmmm-hmmmm."

"Eee?"

"Ih-hh-hh-hh-hh." Bu kesik seslerin anlamı, beni konuşturma, demekti.

Hel güldü, onu sırtüstü döndürdü, masajına bütün teknikleri kullanarak devam etti. Hana çok güzel bir çağı yaşamaktaydı. Yaşı otuzların ortalarındaydı. Yani bilgili ve tecrübeli bir kadının olabileceği en genç yaştaydı. Vücuduna çok iyi baktığı için ve siyah-sarı-beyaz ırkların üçünün niteliklerini de üzerinde topladığı için daha en azından on beş yıl böyle formunda kalacaktı. Onu seyretmek, onu okşamak büyük zevkti. En üstün yanı da zevki tümüyle ve şükranla kabul edebilme yeteneğiydi.

Jilet Masajı vücudun orta bölümlerine yaklaştıkça Hana hareketsizleşti, bekleme dönemine girdi. Hel süreci her zamanki klasik yöntemle bitirdi. Bir süre birbirlerine sarılıp yattılar.

"Kalmayı düşündüm, Nikko" dedi Hana. Başını onun göğsüne yaslamıştı. "Kalmak istemem için birçok neden var. Burası dünyanın en güzel yeri. Bana Bask diyarının bu köşesini gösterdiğin için sana her zaman minnet duyacağım, ayrıca burada kendine kurduğun lüks *şibumi* yaşamı da çok çekici. Sonra sen de varsın. Dış dünyayla uğraşırken o kadar sessiz ve sert olan, sevişirken o kadar çocuksu olan sen. Doğrusu, oldukça çekici bir insansın."

"Teşekkür ederim."

"İtiraf etmem gerekir ki iyi eğitilmiş bir erkek bulmak, iyi yetiştirilmiş bir kadın bulmaktan daha zordur. Ama... Burası çok yalnız bir yer. Biliyorum, istediğim zaman Bayonne'a, Paris'e gidebiliyorum. Gittiğim zaman da iyi eğleniyorum. Ama günlük hayatı düşündükçe, senin ilgine ve tatlı diline rağmen, dostumuz Le Cagot'nun tükenmez neşe ve enerjisine rağmen, istekleri benim gibi yoğunlaşmış bir kadın için çok yalnız bir yer burası."

"Bunu anlıyorum."

"Senin için durum farklı, Nikko. Sen yaradılıştan münzevisin. Dış dünyadan nefret ediyorsun. Ona ihtiyacın yok. Gerçi bence de dış dünyadaki insanların çoğu ya sıkıcı ya da rahatsız edici ama ben yaradılıştan münzevi değilim. Doğal bir merakım var. Üstelik...bir sorun daha var."

"Nedir?"

"Nasıl ifade edeyim, bilmem ki. Senin, benim gibi kişilikler, tahakküm etmek için yaratılmıştır. Her birimiz geniş toplumlarda yeteneklerimizi uygulamalıyız. Kalabalığa biraz lezzet, biraz yoğunluk katmalıyız. İkimizin böyle bir yerde baş başa kalması, şölenin bütün yemekleri yavanken bir tanesine gereğinden fazla baharat doldurmaya benziyor. Ne demek istediğimi alıyor musun?"

"Yani süre dolduğu zaman gidecek misin?"

Hana soluğuyla onun göğsündeki tüyleri üfledi. "Yani henüz kararımı vermedim," dedi. Bir süre sessiz kaldı, sonra gene konuştu.

"Galiba en çok istediğim, her iki dünyanın da en iyi yönlerini birleştirmek. Yılın yarısını burada geçirmek, dinlenmek, senden öğrenmek, sonra öbür yarısında dünyaya çıkıp seyircilerimi şaşırtmak.

"Ben bunda bir sakınca görmem ki..."

Hana güldü. "O zaman altı ayını Bask Bölgesi'nin tunç tenli, uzun bacaklı, akılsız dişileriyle geçirmeye razı olacaksın demektir. Artistler, modeller falan. Yapabilir misin dersin?"

"Sen iri pazulu, güneş yanığı tenli, dürüst ama boş bakışlı gençlerle nasıl idare edebilirsen, ben de ederim. Her ikimiz için de bir süre sırf ordövrle yaşamak gibi bir şey."

"Bir düşüneyim, Nikko. Fena fikir değil." Dirseğinin üzerinde doğrulup onun yarı kapalı, gülen gözlerine baktı. "Ayrıca, özgürlük de hoş şey." dedi. "Belki de hiç karar vermem."

"Bu da bir karar sayılır."

Giyinip duş yapmaya gittiler. En az üç yüz yıl önce bu şatoyu ilk yaptıran aydın adamın koydurduğu delikli bakırdan akan suyla yapıyorlardı duşlarını.

Bej ve altın rengi karışımı döşenmiş doğu salonunda karşılıklı kahve içerlerken Hel ilk defa konuk hakkında soru sordu.

"Hâlâ, uyuyor" dedi Hana. "Dün akşamüstü geldi. Çok umutsuzdu. Roma'dan Pau'ya uçakla geldikten sonra Tardets'e otostop yapmış, oradan buraya da yürümüş. Nezaket göstermeye, sohbet etmeye çalıştı ama çok feci durumda olduğunu daha baştan anladım. Çay içerken gözlerinden yaşlar akmaya başladı. Yaşların farkında bile değildi. Ona sakinleştirici bir şey verip yatırdım. Geceyarısı kabus görerek uyandı, yatağın kenarına oturdum, saçlarını okşayarak onunla konuştum. Uyuyuncaya kadar."

"Derdi neymiş?"

"Ben saçlarını okşarken biraz söz etti. Roma Havaalanı'nda kötü bir olay olmuş. İki arkadaşı vurularak ölmüşler."

"Kim vurmuş?"

"Söylemedi. Belki de bilmiyordur."

"Neden vurmuşlar?"

"Hiçbir fikrim yok."

"Bizim evimize neden geldiğini söyledi mi?"

"Anladığıma göre buraya üçü birlikte geliyorlarmış. Cebinde para da yok. Yalnızca uçak bileti var."

"Adını söyledi mi sana?"

"Evet. Adı Hannah Stern. Amcası senin arkadaşınmış."

Hel fincanını masaya koydu, gözlerini yumdu, burnundan derin bir soluk verdi. "Asa Stern bir dosttu" dedi. "Öldü. Ona borçlu sayılırım. Bir olayda onun yardımı olmasaydı, ölebilirdim."

"Bu borç bu kıza da uzanıyor mu?"

"Göreceğiz. Roma Havaalanı'ndaki olay dün öğleden sonra mı olmuş dedin?"

"Ya da sabah. Hangisi olduğundan emin değilim."

"O halde öğlen haberlerinde söylerler. Kız uyanınca lütfen söyle, gelip beni görsün. Bahçede olacağım. Ha, sanırım Le Cagot akşam yemeğine gelecek... Larrau'daki işini bitirebilirse."

Hel bahçede bir buçuk saat kadar çalıştı. Bitkileri buduyor, kontrol ediyor, mütevazı görünüşlü fakat insanı etkileyen kurnazca güzellikler yaratmaya savaşıyordu. Bir sanatçı değildi ama duyguluydu. Yaratma güdüsünün en güçlü ifadesi olan bahçesi de gerçi *sabi* sayılmasa da, Japon sanatını Batı'nın mekanik enerjisinden ve Çinliler'in çiçekle dolu iddiasından ayıran *şibui* atmosferine sahipti. Tatlı bir melankoli vardı burada. Japon düşüncesinde güzelliği karakterize eden o hazin bağışlama ifadesi vardı. Bilerek yaratılmış kusurlar ve organik basitlik önce estetik bir gerilim yaratıyor, sonra o gerilimi tatmin ediyor, Batı sanatındaki denge ve dengesizlik fonksiyonu gibi işlev görüyordu.

Öğleden hemen önce bir hizmetçi elinde transistörlü bir radyoyla geldi. Hel silah odasına geçip BBC'nin on ikide verdiği dünya haberlerini dinledi. Haberleri bir kadın spiker okuyordu. Kadın, yıllardan beri BBC'nin tipik aksanma, kendine özgü kesik, boğuluyormuş gibi konuşan tarzını da eklemesiyle İngilizce konuşan dünyanın eğlence kaynağı olmayı sürdürüyordu.

Önce düşen hükümetlerden, doların değerinden, Belfast bomba olaylarından dem vurduktan sonra sıra Roma Uluslararası Havaala-

nı'ndaki korkunç olaya geldi. Üstlerinden çıkan kağıtlardan Kara Eylül adına çalışan Kızıl Ordu mensupları oldukları anlaşılan iki Japon, ellerindeki otomatik silahlarla ateş açmış, iki İsrailli genci öldürmüşlerdi. Gençlerin kimlikleri şimdilik gizli tutuluyordu. Sonradan bu iki Kızıl Ordu katili de, İtalyan polislerinin ve özel güvenlik görevlilerinin açtığı ateş sonucu ölmüş, bu arada çevredeki birkaç kişi de hayatını kaybetmişti. Bundan sonra yeni bir konuya geçildi.

"Bay Hel?"

Hel radyoyu kapatıp silah odasının kapısında duran genç kıza içeriye girmesi için işaret etti. Kızın üstünde yeni yıkanıp ütülenmiş haki şort ve kısa kollu haki bir tişört vardı. Tişörtün üst üç düğmesi açıktı. Ordövr olarak düşünüldüğünde umut verici bir tipe benziyordu. Uzun, kuvvetli bacaklar, ince bel, saldırgan göğüsler, temiz kızıl saçlar. Bir öykünün kahramanı olmaktan çok, ikinci kişisi olacak yaşta, yani biraz fazla gençti. Yüzündeki ifade yumuşak, tecrübe çizgilerinden yoksundu.

Kararsız bir sesle tekrar "Bay Hel?" diye sordu.

"İçeri girin ve oturun, Bayan Stern."

Rafa dizili mekanik aletlerin önündeki sandalyeye oturdu. Başının üstündeki şeylerin silah olduğunu fark edemeden gülümsedi. "Neden bilmem ama, sizi çok daha yaşlı biri olarak düşünmüştüm" dedi. "Amcam Asa Stern sizden dost diye söz etmişti. Sanki kendi yaşındaymışsınız gibi."

"Aynı çağın insanlarıydık. Aynı çağı yaşadık. Hoş bunun önemi de yok ya." Kıza doğru bakıp onu şöyle bir değerlendirdi. Çevreyi saran titreşimlere göre kızın duygusu istekti.

Cam yeşili gözlerin ifadesiz bakışından rahatsız olan Hannah konuşmak gereğini duydu. "Eşiniz... Yani Hana... Bana çok iyi davrandı. Dün gece benimle oturup..."

Hel bir hareketle onun sözünü kesti. "Bana önce amcanızdan söz edin," dedi. "Sizi buraya neden gönderdiğini anlatın. Daha sonra Roma'da olanların ayrıntılarını verin. Sonra planlarınızın ne olduğunu ve benden ne istediğinizi belirtin."

İş konuşmalarına özgü bu ses tonundan şaşalayan kız derin bir soluk çekti, düşüncelerini toparlamaya çalıştı ve hikayesine, tam ondan beklenebileceği gibi, kendisini anlatarak başladı. Skokie'de doğup büyüdüğünü, Northwestern Üniversitesi'ne gittiğini, siyasal ve sosyal konulara meraklı olduğunu, mezun olduktan sonra da, İsrail'deki amcasını ziyarete gitmeye karar verdiğini söyledi. Kendi kökenlerini bulmak, Yahudiliğinin bilincine varmak için.

Bu son söz üzerine Hel'in göz kapakları indi, ağzından kısa bir soluk çıktı. Elinin bir hareketiyle ona devam etmesini işaret etti.

"Tabii biliyorsunuz ki amcam Asa, Münih cinayetlerini işleyenleri cezalandırmaya adanmış bir kişiydi."

"Dedikodusunu duymuştum. Mektuplarımızda böyle şeylerden söz etmezdik. İlk duyduğumda amcanın bu hareketini budalalık olarak nitelemiştim. Emekliyken bu yüzden geri dönmek, tanıdığı, birlikte iş gördüğü insanlar sahneden silindikten veya politikaya gömüldükten sonra hâlâ bir şeyler yapmaya çalışmak garipti. Bunu ölmek üzere olduğunu bilen bir insanın son ve umutsuz çabası olarak değerlendirmiştim."

"Ama bizim hücremizi bir buçuk yıl önce kurdu. Oysa hastalığı birkaç ay önce ortaya çıktı."

"Bu doğru değil, amcan birkaç yıldan beri hastaydı. İki de önemli kriz atlattı. Hücrenizi kurdu dediğin sıralarda acısını ilaçlarla bastırma çabasındaydı. Bu durum, düşüncelerinin saçmalığına özür sayılabilir."

Hannah Stern kaşlarını çatıp uzaklara baktı. "Amcama fazla saygınız varmış gibi konuşmuyorsunuz," dedi.

"Tersine, kendisini çok severdim. Keskin bir zekaya, cömert bir ruha sahipti. *Şibumi*'ye varmış biriydi."

"Neye varmış?"

"Boş verin. Amcanız terör işinin adamı değildi. Duygusal açıdan bu işe hazır değildi. Bu tabii insan olarak onu daha değerli yapmaya yeter. Daha iyi bir çağda olsaydık iyi bir öğretmen ya da bilim insanı olabilirdi. Ama adalet duygusu fazla güçlüydü. Yalnız kendi ulusu açısından da değildi. Yirmi beş yıl önceyi düşünürseniz, bugün İsrail

olan topraklarda böyle cömert ve adil olan, üstelik atak olan kişiler bazı şeyler yapmak zorundaydı."

Hannah, Hel'in fısıltı tonundaki cezaevi sesine alışkın değildi. Duyabilmek için oturduğu yerde öne doğru eğildiğini fark etti.

"Amcana saygı duymadığımı söylerken yanıldın. On altı yıl kadar önce Kahire'de bir olay olmuştu. Bana yardım etmek için kendi güvenliğini, hatta belki de hayatını tehlikeye atmıştı. Üstelik çok önem verdiği bir projenin gerçekleşme şansını da birlikte tehlikeye atarak. Bir yanımdan yara almıştım. Doktora görünecek durumda da değildim. Onunla karşılaştığım zaman iki günden beri yaramın üstünde aynı kan lekeli bezle arka sokaklarda dolaşıp duruyordum. Otele inmeye cesaretim yoktu. Ateşim vardı. Kendimde değildim. Yo, ona saygım gerçekten çok büyük. Üstelik ona borçluyum." Hel bütün bunları o yumuşak, tekdüze sesiyle söyledi. İçtenlik belirtisi olan iniş çıkış tonlarını hiç kullanmadı. Anlatışının nedeni, bu kızın da, amcaya olan borcun çapını bilmeye hakkı olduğunu düşünmesindendi. "O Kahire olaylarından sonra amcanla bir daha hiç karşılaşmadık. Dostluğumuz yıllar boyu mektuplarla güçlendi. Bu mektuplarda çeşitli fikirlerimizi birbirimiz üzerinde deniyor, okuduğumuz kitaplara karşı tepkilerimizi paylaşıyor ya da kaderden, hayattan yakınıyorduk. Bir yabancıyla konuşmanın rahatlığını, çekingenlikten uzak rahatlığını tattık bu yolla. Çok yakın iki yabancıydık." Hel bu genç kızın böyle bir ilişkiyi anlayıp anlayamayacağını düşündü, sonunda anlayamayacağına karar verdi ve eldeki konuya döndü. "Pekala, demek oğlu Münih'te öldürüldükten sonra amcan bir hücre kurdu ve suçluları cezalandırmayı amaç edindi. Hücre kaç kişiydi ve bu insanlar şimdi nerede?

"Bir tek ben kaldım."

"*Sen* de mi hücredeydin?"

"Evet. Niye? Sizce ben..."

"Boşver." Hel artık Asa Stern'in umutsuzluk içinde, gözü kamaşmış durumda hareket ettiğinden emindi. Bu üniversite liberalini böyle bir eylem hücresine soktuğuna göre...

"Hücre kaç kişilikti?"

"Beş kişiydik. Kendimize Münih Beşlisi diyorduk."

Hel'in göz kapakları gene indi. "Ne kadar da teatral" dedi. "İşi telgrafla görme yöntemlerine benzemiyor."

"Efendim?"

"Demek beş kişilik hücre, öyle mi? Amcan, sen, Roma'da ölen iki kişi... Beşincisi kimdi? David Selznik mi?"

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum. Beşinci kişi Kudüs'te bir kafeye bomba atıldığında öldü. O ve ben... Şey...biz ikimiz..." Kızın gözlerinde yaşlar parıldamaya başlamıştı.

"Eminim," dedi Hel. "Yaz aşkının bir türü olmalı. Bir de ek kazancı var. Adanmış genç devrimciler durumundasınız ve tüm insanlık size ait bir sürü gibi gözüküyor gözünüze. Pekala, Asa ölmeden önce işi nereye kadar vardırdığınızı anlat."

Hannah'nın aklı karışmış, biraz da kalbi kırılmıştı. Bu adam amcasının anlattığı kişiye hiç de benzemiyordu, amcası onu dürüst bir profesyonel, aynı zamanda da kültürlü bir insan olarak tarif etmişti. Borçlarını ödeyen, çirkin ulusal ve ticari güçler için çalışmayı reddeden biri olarak. Peki, amcası insanlığı bu kadar az seven birine nasıl hayranlık duyabilmişti? Bu kadar anlayışsız birini nasıl böyle göklere çıkarabilmişti?

Aslında Hel durumu elbette çok iyi anlıyordu. Hayatı boyunca kaç kez amatörlerin sebep olduğu pisliği temizlemek zorunda kalmıştı. Fırtına patladığı anda bunların ancak iki türlü tepki gösterdiğini bilirdi. Ya kaçmak ya da gene korku sonucu olarak göze görünen her şeye ateş etmek.

Hannah artık gözlerinden yaş gelmediğini görünce şaşaladı. Yaşlar, Hel'in gerçekleri ve önemli bilgileri istemesi nedeniyle engelleniyordu. "Asa amcam İngiltere'den haber almıştı." diye konuştu. "Münih katillerinden hayatta kalan son iki kişinin bir Kara Eylül grubuna katıldıklarını ve Heathrow Havaalanı'ndan bir uçak kaçırmaya hazırlandığını öğrenmişti."

"Kaç kişilik grup?"

"Beş ya da altı. Emin değildik."

"Hangilerinin Münih işine karışmış olduğunu saptamış mıydınız?"

"Hayır."

"Yani beşini de mi öldürecektiniz?"

Kız başını salladı.

"Anlıyorum. Ya İngiltere'deki temaslarınız? Ne biçim insanlar ve size nasıl yardım ediyorlar?"

"Onlar şehir gerillaları. Kuzey İrlanda'nın İngiltere boyunduruğundan kurtulması için savaşıyorlar."

"Ulu Tanrım!"

"Özgürlük uğruna çarpışanlar arasında bir tür kardeşlik bağı vardır, bilirsiniz. Taktiklerimiz farklı olabilir ama amaçlarımız aynıdır. Hepimizin beklediği gün aslında..."

"Lütfen..." diye onun sözünü kesti Hel. "Şimdi, bu IRA'cılar size nasıl yardım ediyordu, onu söyle."

"Şey... Kara Eylülcüler'i gözden kaçırmıyorlardı. Londra'ya gittiğimizde bize kalacak yer sağlayacaklardı. Silah da vereceklerdi."

"Biz dediğin, sen ve Roma'da vurulan iki kişi, öyle mi?

"Evet."

"Anlıyorum! Peki, şimdi Roma'da olanları anlat. BBC radyosu saldırganları Kızıl Ordu üyesi Japonlar diye tanımlıyor. Filistin Kurtuluş Örgütü adına çalışıyorlarmış. Bu doğru mu?"

"Bilmiyorum."

"Sen orada değil miydin?"

"Oradaydım!"

Kendini kontrol etmeye çalışıyordu. "Ama o kargaşalıkta... İnsanlar ölüyordu... Her tarafta silahlar patlıyordu..." Çaresizlik ve öfke içinde ayağa kalkıp arkasını döndü. Bu adamın bilerek kendisine eziyet ettiğine, kendisini denediğine inanmaya başlamıştı. Kendi kendine, ağlamamalıyım, deyip duruyordu ama yaşlar bir kez daha gözlerini doldurdu. "Üzgünüm," dedi. "Çok korkmuştum. Şaşırmıştım. Her şeyi hatırlayamıyorum." Aşırı derecede sinirliydi. Ellerini nereye koyacağını bilemediğinden önünde duran rafa uzandı ve orada duran madeni tüpü eline aldı.

"Dokunma ona!"

Hannah hemen elini çekti. Adamın ilk kez sesini yükseltmesi onu çok şaşırtmıştı. İçinden haklı bir öfke kabardı. "Oyuncaklarınıza bir şey yapacak değilim," dedi.

"Onlar senin canını yakabilir." Sesi gene alçak çıkıyordu. "Eline aldığın şey bir sinir gazı tüpüydü. Alt yarısını biraz çevirseydin şimdiye kadar ölmüş olurdun. Daha önemlisi, ben de ölmüş olurdum."

Kız yüzünü buruşturup, silah raflarından geri çekildi. Bahçeye açılan kapıya doğru yürüyüp kanada yaslandı, kendini toplamaya çalıştı.

"Küçük hanım, eğer elimden gelirse sana yardım etmek niyetindeyim. Ama itiraf edeyim ki bu mümkün olmayabilir. Sizin küçük amatör örgütünüz akla gelebilecek her türlü hatayı yapmış. Bu arada da kendisini IRA şapşallarıyla bağlayıvermiş. Gene de amcana olan duygularım beni anlattığın şeyleri sonuna kadar dinlemeye mecbur ediyor. Belki seni koruyabilir, evinin burjuva yaşamına tekrar kavuşturabilirim. Orada sosyal fikirlerini savunmak ve yaymak için parklara çöp atılmaması konusundaki kampanyalara katılırsın. Ama sana herhangi bir yardımda bulunabilmek için taşların nasıl dizili olduğunu iyice bilmem gerek. Bu nedenle de gözyaşlarını ve duygularını ileride yazacağın anılara saklayıp, sorduklarıma elinden geldiği kadar doğru ve açık cevaplar vermeni istiyorum. Şu anda bunu yapabilecek durumda değilsen, daha sonra konuşuruz. Ama belki çabuk harekete geçmen gerekebilir. Bu tür olaylarda, yani Roma'daki bozgun eylemi gibi şeylerin sonunda zaman hep ötekilerden yanadır. Sanıyorum Roma'daki de bir bozgun eylemiydi. Şimdi mi konuşalım, yoksa önce yemek mi yiyelim?"

Hannah aşağıya doğru kayıp yere oturdu. Sırtı hâlâ kapıya dayalıydı. Bahçeden gelen ışık profilini aydınlatıyordu. Kısa bir süre sonra "Özür dilerim," dedi. "Çok sarsıcı olaylar geçirdim."

"Kuşkum yok. Şimdi bana Roma'daki olayı anlat. Yalnızca gerçekler ve sende bıraktığı etkiler. Duygu istemem."

Başını eğip tırnağıyla yanık uyluğu üstüne daireler çizmeye başlamıştı. Derken dizlerini karnına çekti, elleriyle kucaklayıp göğsüne dayadı.

"Peki," dedi. "Avrim'le Chaim benden önce pasaport kontrolünden geçtiler. Benim geçmem uzun sürdü, İtalyan görevli flört etmeye çalışıyor, göğüslerime bakıp duruyordu. Herhalde gömleğimi yakama kadar düğmelesem daha iyi olurmuş. Sonunda pasaportuma damgayı bastı ve ben de terminale girdim. O sıra tabanca sesleri duyuldu. Avrim'in koştuğunu gördüm... Düştü... Başının bir yanı... Tümüyle... Bir dakika." Burnunu çekti, peş peşe uzun soluklar çekip sakinleşmeye çalıştı. "Ben de koşmaya başladım... Herkes koşuyor, bağırıyordu... Beyaz sakallı bir ihtiyar vurulmuştu...bir de çocuk... Bir de yaşlı, şişman kadın. O sıra terminalin karşı tarafından kurşun sesleri gelmeye başladı. Asma kattan. Uzakdoğulu iki kişi vuruldu. Ve birden silah sesleri kesildi. Yalnızca çığlıklar kaldı. Çevredeki insanlar yaralanmış, kan içinde kalmıştı. Chaim'i dolapların önünde yatar gördüm. Bacakları bir tuhaf kıvrılmış, çarpılmıştı. Yüzünden isabet almıştı. Ben de...ben yalnızca yürüdüm. Oradan uzaklaştım. Ne yaptığımı, nereye gittiğimi bilmiyordum. Bir ara kulağıma hoparlörden Pau uçağının anonsu çarptı. Yürümeye devam edip uçağa biniş kapısına geldim ve...hepsi bu kadar."

"Peki. Bu iyi. Şimdi bana şunu söyle. Sen de hedef miydin?"

"Ne?"

"Kimse özellikle sana ateş etti mi?"

"Bilmiyorum! *Nasıl* bilebilirim?"

"Japonlar'ın silahları otomatik miydi?"

"Ne?"

"Sesi rat-a tat diye mi çıkıyordu pat! pat! pat! diye mi?"

Kız başını kaldırıp keskin gözlerle ona baktı. "Otomatik silahın ne olduğunu biliyorum," dedi. "Onlarla dağda eğitim yaptık biz."

"Rat-a-tat mı, pat pat mı?"

"Makineli tüfekti."

"Sana çok yakın olanlardan vurulan oldu mu?"

Kız dikkatle düşündü. Dudaklarını dizlerine sıkıca dayadı. "Hayır," dedi sonunda. "Bana yakın duranlardan ölen olmadı."

"Profesyonel biri otomatik silahla ateş ediyorsa ve senin çevrende kimse yere düşmüyorsa, demek sen hedef değildin. Herhalde o iki

arkadaşınla beraber olduğunu bilememişler. Özellikle de pasaporttan geç çıktığın için. Peki, şimdi de asma kattan gelen silah seslerini düşün. Japonlar'ı öldüren atışları. Onlar hakkında ne söyleyebilirsin?"

Hannah başını iki yana sallıyordu. "Hiçbir şey. Hiç hatırlamıyorum. O silahlar otomatik değildi." Hel'in gözlerine baktı. "Pat pat diye ses çıkarıyorlardı," diye ekledi.

Hel gülümsedi. "İşte böyle anlat," dedi. "Şu dakikalarda mizah duygusuyla öfke bile, daha sulu duygulardan iyidir. Biraz önce radyo, İtalyan polisine bağlı özel ajanlardan söz etti. Bana onlarla ilgili bir şeyler söyleyebilir misin?"

"Hayır. Asma kattan ateş edenleri hiç görmedim."

Hel başını sallayıp yere baktı. Avuçları birbirine dayalı, parmak uçları dudaklarına değer durumdaydı. "Bir dakika şu olup bitenleri düşüneyim," dedi. Gözlerini yerin *tatami* döşemesindeki çizgilere dikti, sonra bakışlarını netlikten kurtarıp düşüncelere daldı. Eldeki bilgileri değerlendirmeye çalışıyordu.

Hannah kapının yanı başında yere oturmuş, Japon bahçesine bakıyordu. Akan küçük suyun yansıttığı ışıklar bambu yaprakları üzerinde oynaşmaktaydı. Sınıfının ve kültürünün tipik bir örneği olan Hannah'da, sessizliğin tadını çıkarmasına yetecek veriler yoktu. Kısa zamanda bu sessizlikten sıkıldı. "Neden bahçenizde hiç çiçek..."

Hel, gözleri hâlâ yerde, elini havaya kaldırıp ona susmasını belirtti.

Dört dakika sonra gözlerini de kaldırıp sordu.

"Ne dedin?"

"Özür dilerim."

"Çiçekler hakkında bir şey demiştin."

"Önemli değil. Bahçenizde neden çiçek yok diye merak etmiştim."

"Üç çiçek var."

"Üç çeşit mi?"

"Hayır. Üç tane çiçek. Her biri ayrı mevsimde açar. Şu anda mevsimler arasındayız. Evet, şimdi bir bakalım, neler biliyoruz veya neleri varsayabilecek durumdayız. Açıkça belli ki Roma'daki baskın, ya

Filistin Kurtuluş Örgütü ya da Kara Eylülcüler tarafından planlanmış. Sizin planınızı da biliyorlarmış. Herhalde İngiltere'deki IRA dostlarınızdan öğrenmişlerdir. Onlar bahşiş yüksekse kendi analarını Türk saraylarına bile satmaya hazırdırlar. Tabii kendine saygısı olan bir Türk, analarını almak isterse. İşe Japon Kızıl Ordu üyelerinin karışması, daha çok Kara Eylülcüler'i akla getiriyor. Onlar pis işleri başkalarına yaptırmaktan hoşlanırlar ve kendilerini tehlikeye atmayı sevmezler. Ama bu noktada işler biraz karışıyor. Saldırganlar birkaç saniye içinde ortadan kaldırılıyorlar. Üstelik de asma katta hazır bekleyen kişiler tarafından. Herhalde asma kattakiler İtalyan polisi olamaz çünkü işi çok iyi başarmışlar. Bu durumda ikinci saldırı da duyuldu demektir. Neden? İlk akla gelen sebep, Japon saldırganların canlı yakalanmasını kimsenin istemediği oluyor. O neden? Belki aslında Kızıl Ordu mensubu falan değillerdi de ondan. Böyle bir durumda akla ilk gelen CIA olur tabii ya da Ana Şirket. Çünkü CIA onun emrinde. CIA da, Amerikan Hükümeti'nin tümü de."

"Ana Şirket nedir? Ömrümde duymadım."

"Amerikalılar'ın çoğu duymamıştır. Ana Şirket uluslararası petrol ve enerji şirketlerinin oluşturduğu bir kontrol örgütüdür. Daha başlangıçtan beri Araplar'la bir yatağa girip çıkarlar. Zavallı aptal Araplar'ı, küçük petrol kıtlıkları yaratmak için ve dolayısıyla kendi kârlarını artırmak için piyon olarak kullanırlar. Ana Şirket zeki ve çevik bir hasımdır. Onları ulusal hükümetlere yapılacak baskılarla sindirmeye olanak yoktur. Gerçi ülkelerine bağlı Amerikan ya da İngiliz, Alman, Hollanda şirketleriymiş gibi görünmeye çalışırlar ama aslında bağlı oldukları tek amaç kârdır. Uluslararası bir hükümet gibidirler. Herhalde babanın bile o şirketlerde hissesi vardır. Senin ülkendeki kır saçlı, tonton ihtiyar kadınların yarısının da hissesi olduğu gibi."

Hannah başını sallayarak, "CIA'nın Kara Eylülcüler'le iş yapmasını gözümün önüne getiremiyorum," dedi. "Amerika her zaman İsrail'i tutar. Müttefik onlar."

"Sen kendi ülkenin vicdan esnekliğini yabana atma. Petrol ambargosundan bu yana oldukça belirgin bir dönüş yaptılar. Amerika'

nın onur kavramı, kalorifere duyduğun ihtiyacın yoğunluğuna göre değişir. Bir Amerikalı'nın en tipik yanı, cesaretinin ve fedakarlığının kısacık süreler için geçerli olmasıdır. Bu yüzden savaşta iyidirler de, barış sorumluluğunu taşımakta yetersizdirler. Tehlikeye dayanıklı olmakla birlikte, rahatsızlığa dayanıklı değildirler. Sivrisinekleri öldürmek için kendi havalarını zehirler, elektrikli ekmek dilimleme aletleriyle de enerji kaynaklarını tüketirler. Unutma ki Vietnam'daki askerler hiçbir zaman Coca Cola'sız bırakılmadı."

Hannah'nın vatanseverlik damarları kabarmıştı. "Bir ulus için böyle genellemeler yapmak doğru mu sizce?"

"Evet. Genelleme ancak bireylere, kişilere uygulandığı zaman yanlış sonuçlar verir. Kalabalıkları tanımlarken her zaman gerçekçi bir yöntemdir. Senin ülken de demokrasiyle yönetiliyor. Yani kalabalığın diktatörlüğüyle."

"O havaalanında dökülen kanlardan Amerikalılar'ın sorumlu olduğuna inanmayı reddediyorum. Masum çocuklar, ihtiyarlar..."

"6 Ağustos tarihi sana bir şey ifade ediyor mu?"

"6 Ağustos mu? Hayır. Neden?" Dizlerini göğsüne daha sıkı dayadı.

"Boşver." Hel ayağa kalktı. "Bunu biraz daha düşünmem gerek. Öğleden sonra gene konuşuruz."

"Bana yardım etmeyi istiyor musunuz?"

"Herhalde, ama sanırım senin düşündüğün biçimde değil. Ha bu arada... Biraz öğüt dinlemeye dayanabilir misin?"

"Nasıl öğüt?"

"Senin kadar genç ve kasıklarındaki tüyler seninki kadar gür olan bir hanımefendinin bu kadar kısa şort giymesi ve böylesine açık veren bir pozda oturması şaşırtıcı bir ihmal gibi görünüyor. Amacın kızıl saçlarının boya olmadığını kanıtlamaksa o başka. Yemeğe gidelim mi?"

Öğle yemeği, batı salonundaki küçük, yuvarlak bir masaya kurulmuştu. Salonun camlı dış kapıları, bahçenin ana girişine giden ağaçlı yola bakıyordu. Hepsi açıktı. Uzun perdeler hafif rüzgarla salonun ortasına doğru dalgalanmaktaydı. Hana kılığını değiştirmiş,

erik rengi ipek bir elbise giymişti. Etekleri yere kadar uzundu. Hel ile Hannah salona girdiklerinde gülümsedi, sofranın ortasındaki çiçeklere son kez parmaklarının ucuyla dokundu. "Ne kadar dakik," dedi. "Sofra şu anda kuruldu." Aslında on dakikadan beri onları bekliyordu ama Hana'nın en üstün yeteneklerinden biri, karşısındakileri sosyal açıdan rahatlatmaktı. Genç kızın yüzüne ilk baktığı anda, Hel'le yaptığı konuşmanın pek iyi gitmediğini anlamıştı. Bu yüzden sofra sohbetini yönetmeyi kendisi üstlendi.

Hannah kolalı peçetesini kucağına sererken, kendisine Hel ile Hana'nın yediği yemeklerin servis yapılmadığını gördü. Küçük bir parça kuzu eti, soğutulmuş mayonezli kuşkonmaz ve pilav veriliyordu kendisine. Hel ile Hana ise kahverengi bir pilav içinde hafif sote yapılmış sebzeler yemekteydiler.

Hana gülümseyerek açıkladı. "Gerek yaşımız, gerekse geçmişteki tedbirsizliklerimiz bizim artık az ve ihtiyatlı yemek yememizi gerektiriyor canım" dedi. "Ama bu gaddar rejimi konuklarımıza uygulamıyoruz. Zaten ben de seyahat için Paris'e gittiğimde kendimi koyverir, bütün zararlı şeyleri yerim. Yemek benim için bir tiryakilik gibidir. Kontrolü de özellikle Fransa'da yaşayanlar için pek zordur. Çünkü Fransız mutfağı dünyanın ikinci en kötü mutfağı sayılır."

"Ne demek yani?" diye sordu Hannah.

"Bilimsel açıdan Fransız mutfağı, Çin mutfağının peşinden gelmektedir. Ama yemeklerin yapılışı, soslanışı, doğranışı, baharlanışı açısından, besin yönünden bir faciadır. Bu yüzden batıda yaşayanlar Fransız yemeklerine bayılır ve ömürleri boyunca karaciğerleriyle boğuşur dururlar."

"Peki Amerikan mutfağı hakkında ne düşünüyorsunuz?" Bunu sorarken Hannah'nın yüzüne ekşi bir gülümseme yayılmıştı. Seyahate çıktıkları zaman Amerika'nın her şeyini aşağılayıp kendi kibarlığını kanıtlamaya çalışan tipik Amerikalılar'dandı o da.

"Pek bilmem," dedi Hana. "Amerika'da hiç bulunmadım. Ama Nicholai bir süre orada oturdu. Söylediğine bakılırsa Amerikan yemekleri de bazı alanlarda çok güzel olabiliyormuş."

"Yaa!" Hannah'nın gözleri Hel'e dönmüştü. "Bay Hel'in Amerika veya Amerikalılar hakkında iyi bir şey söyleyebilmesi beni oldukça şaşırttı."

"Beni sıkan Amerikalılar değil, Amerikanizm," dedi Hel. "Sanayi ötesi dünyanın kötü bir hastalığı bu. Sırasıyla bütün merkantilist ülkelere de bulaşacağı ortada. Buna Amerikacılık denilmesinin tek nedeni, hastalığın en ileri halinin senin ülkende görülmesinden. Tıpkı İspanyol nezlesi falan gibi. Belirtileri ise önce iş ahlakının yok olması, sonra iç değerlerin azalması, sürekli dışarıdan eğlence bekler duruma gelinmesi, bunun peşinden de ruhsal çürüme ve manevi uyuşma. Hastalığa yakalananı tanımak için en iyi işaret, o insanın durmadan kendisiyle ilişki kurabilmeye gösterdiği çabadır. Kendi ruhsal zayıflığının ilginç psikolojik bir durum olduğuna inanır. Sorumluluktan kaçmasını, yeni deneylere hazır oluşuna yorumlar. Hastalık ilerledikçe kişi, insan uğraşları içinde en önemsiz olanını aramaya, onun peşinden koşmaya başlar: Eğlencenin. Ama iş yemeğe gelince, Amerikalılar'ın hiç değilse bir konuda herkesi geride bıraktığına kuşku yoktur: Abur cubur. Bu da biraz sembolik galiba."

Hana, Hel'in ses tonundaki katılığı hiç beğenmemişti. Konuğun tabağını tekrar doldurmak üzere servis masasına alırken konuşmalara da tekrar kendisi hakim oldu.

"Benim İngilizcem iyi değil" dedi. "Şurada birden fazla kuşkonmaz* var, ama 'asparaguslar' kelimesi de kulağa pek çirkin geliyor. Yoksa bu da Latince çoğullardan biri mi, Nicholai? *Asperagae* falan mı denmesi gerek?

"Fazla bilgili ama kıt eğitimli kişiler söyleyebilir onu ancak. *Konserti*'ye gidip *celli* dinledikten sonra kendilerine *cappucino* ısmarlayanlar. Ama bu insanlar Amerikalı'ysa belki çilekli *jell*'i ısmarlıyor da olabilirler.

*"Arrètes un peu et sois sage."*** Hana, Nicholai'ye hafifçe kafasını salladıktan sonra Hannah'ya gülümsedi. "Söz Amerikalılar'a geldi mi

---

* Asparagus (İng.)

** Dur biraz ve sakin ol.

Nicholai çok can sıkıcı oluyor, değil mi?" dedi. "Kişiliğinde bir kusur bu. Dediğine bakılırsa tek kusuru buymuş. Sana epeydir sormak istiyordum, Hannah. Üniversitede ne okumuştun?"

"Ne mi okudum?"

Hel açıkladı. "Yani hangi konuda diplomanı aldın?"

"Ha! Sosyolojiydi konum."

Bilmeliydim, diye düşündü Hel. Psikolojiyle antropoloji arasında bocalayan ve kararsızlıklarını bir yığın istatistiğin arkasına saklamaya çalışan o bilim. Amerikalılar yeni yetmelik çağlarını dört yıl daha uzatabilmek için seçerlerdi bu dalı genellikle.

Hannah bu sırada ev sahibesine düşüncesiz bir soru yöneltmekteydi. "Siz hangi konuları okudunuz?"

Hana kendi kendine gülümsedi. "Şey... gayri resmi psikoloji, anatomi, estetik...böyle şeyler."

Hannah bir yandan kuşkonmazlara gömülürken, "Siz ikiniz evli değilsiniz, değil mi?" dedi. "Yani...dün gece bir espri yapmış, Bay Hel'in cariyesi olduğunuzu söylemiştiniz."

Hana'mn gözleri ender gösterdiği bir şaşkınlıkla açıldı. Anglosaksonların *içtenlik* saydığı soyla merak kusuruna pek alışkın değildi. Hel açık avucunu Hana'ya doğru uzatıp soruya onun cevap vermesini istedi. Gözlerinde şakacı bir masumiyet parıldıyordu.

Hana "Şeyy..." dedi. "Aslında Bay Hel'le ben evli değiliz. Ve gerçekten de ben onun cariyesiyim. Şimdi biraz meyve alır mısın? Itxassou'dan kirazlar daha yeni yeni geliyor. Basklar bu kirazlardan haklı bir gurur duyarlar."

Hel, Hana'nın bu işten böyle kurtulamayacağını biliyordu. Bayan Stern yeni bir soru sorarken, Hana'ya bakıp sırıttı. "Herhalde söylemek istediğiniz kelime aslında *cariye* değil. İngilizce'de cariye demek, parayla alınmış olan ve... Ve cinsel hizmetler için kullanılan insan demektir. Galiba sizin aradığınız kelime metres. Metres bile çok eski model bir kelime. Şimdi insanlar yalnızca 'beraber oturuyoruz' deyip işin içinden çıkıyorlar."

Hana'nın yardım isteyen bakışları Hel'e döndü. Hel gülüp söze karıştı. "Hana'nın İngilizce'si aslında bayağı iyidir" dedi. "Kuşkonmaz

konusunda söyledikleri şakaydı. Metresin cariyeden, zevceden farkını da iyi bilir. Metres, kendisine verilecek ücreti bilmeyen kişidir. Karısına ise kimse hiçbir şey vermez. Aslında her ikisi de amatördür. Şimdi kirazlarını ye."

Hel bahçenin ortasındaki taş kanepeye oturmuş, gözlerini kapayıp yüzünü gökyüzüne çevirmişti. Dağ rüzgarı serindi ama, güneş ışığı giydiği *yukata*'nın içine işliyor, onu ısıtıp uykusunu getiriyordu. Tam uykuya geçeceği o tatlı anlar içindeyken yaklaşmakta olan sinirli ve gergin birinin titreşimlerini aldı.

Başını çevirmeden ve gözlerini açmadan "Oturun Bayan Stern," dedi. "Yemek süresince kendinizi yönetiş biçiminizden ötürü tebriklerimi sunmak isterim. Bir kez bile kendi sorunlarınızdan söz açmadınız. Bu evde dünya sorunlarını masamıza getirmediğimizi hissettiniz. Doğrusu sizden bu kadar sağduyu beklemiyordum. Sizin yaşınızda ve sınıfınızda olanlar genellikle kendi içlerine öylesine dönük olurlar ki, dünyada en önemli şeyin stil ve şekil olduğunu, maddenin geçici olduğunu fark edemezler." Gözlerini açıp gülümseyerek Amerikan aksanını taklit etmeye çalıştı. "Ne yaptığın değil, nasıl yaptığın önemlidir."

Hannah onun önündeki mermer merdiven parmaklığın üstüne tünedi. Vücudunun ağırlığı uyluklarını yassıltıyordu. Ayakları çıplaktı. Kılığını değiştirmesi konusunda Hel'in verdiği öğüde de uymamıştı. "Biraz daha konuşacağız demiştiniz," dedi.

"Hmmm. Evet. Ama daha önce gerek sabahki konuşmamız, gerekse öğle yemeğimiz sırasındaki uygarlık dışı davranışlarımdan ötürü özür dilerim. Kızgın ve sıkkındım. Ben emekli olalı hemen hemen iki yıl oluyor Bayan Stern. Artık terörist avcılığı mesleğinin bir üyesi değilim. Vaktimi bahçeme, mağaracılığa ayırıyor, çimenlerin büyürken çıkardığı sesi dinliyor, uzun yıllar önce kaybettiğim derin huzuru arıyorum. Onu kaybedişimin nedeni, şartların beni nefret ve öfkeyle doldurmasıydı. Derken siz ortaya çıktınız. Amcanıza olan borcumdan dolayı hakkınız olan yardımı istemeye geldiniz. Ve beni tekrar mesleğimin şiddet ve korkuları içine itme tehdidini getirdiniz.

Canımın sıkılmasının en büyük nedeni korku. Mesleğimde anti-şans denilen unsur çok önemli yer tutar. İnsan ne kadar iyi eğitilmiş olursa olsun, ne kadar dikkatli, serinkanlı olursa olsun, yıllar boyunca tehlike belirtileri birikir ve günün birinde şansınızdan daha ağır basar. Anti-şans, daha fazla ağırlık kazanmış olur. Gerçi ben işimde pek şanslı olmuş sayılmam. Şansa hiç güvenmem. Ama kötü şanstan yolumun tıkandığını da pek bilmem. Yani ilerilerde bir yerde, birikmiş bir miktar kötü şans beni bekliyor demektir. Ne zaman paramı havaya atsam yazı düştü. Demek önümde yirmi yıllık turalar dönemi var. Durum bu! Size terbiyesizce davranmış olmamın nedenini anlatmaya çalışıyorum. En büyük neden korku. Biraz da sıkkınlık. Şimdi düşünme fırsatı buldum. Ne yapmam gerektiğini galiba biliyorum. Şükür ki yapılması gereken şey aynı zamanda en tehlikesiz şey oluyor."

"Yani bana yardım etmeyecek misiniz?"

"Tersine. Sizi evinize göndermekle yardım etmiş olacağım. Sizi bana amcanız gönderdiğine göre, ona olan borcum size miras kalmış oluyor. Ama bu borç soyut intikam kavramlarını ya da ittifak kurduğunuz saçma sapan örgütleri kapsamıyor."

Hannah kaşlarını çatıp uzaklara baktı. Dağlara doğru "Amcama olan borcunuzu kendi çıkarınıza göre değerlendiriyorsunuz," dedi.

"Sonuç benim de yararıma oluyor, evet."

"Ama...amcam ömrünün son yıllarını bu katilleri yakalamaya ve öldürmeye adamıştı. Şimdi ben hiçbir şey yapmazsam onun bütün çabaları boşa gitmiş olacak."

"Yapabileceğiniz bir şey yok. Ne eğitiminiz var, ne pratiğiniz, ne de örgütünüz. Hatta sözünü etmeye değer bir planınız bile yok."

"Bal gibi de var."

Hel gülümsedi. "Peki, o planınıza bir göz atalım," dedi. "Kara Eylülcüler Heathrow Havaalanı'ndan bir uçak kaçıracak demiştiniz. Herhalde sizin grubunuz onlara o sıra saldıracaktı, onları uçakta mı ele geçirecektiniz yoksa, binmeden önce mi?"

"Bilmiyorum."

"Bilmiyor musun?"

"Asa Amcam öldükten sonra liderimiz Avrim'di. Bize bilmemiz gerekenden fazlasını söylemezdi. Yakalanırsak diye. Ama onları uçakta ele geçireceğimizi sanmıyorum. Herhalde terminalde infaz edecektik cezalarını."

"Ne zaman olacaktı bu?"

"Ayın on yedisi sabahı."

"Daha altı gün var. Neden Londra'ya bu kadar erken gidiyorsunuz? Neden altı gün boyunca açık hedef veriyordunuz?"

"Londra'ya gitmiyorduk. Buraya geliyorduk. Asa Amcam kendisi olmayınca başarı şansımızın azalacağını biliyordu. Başlangıçta gücünü koruyup bizimle gelebileceğini düşünmüştü. Ama erken öldü."

"Ve bu yüzden sizi de buraya gönderdi, öyle mi? İnanamıyorum."

"Bizi buraya o gönderdi sayılmaz. Birkaç kez sizden söz etmişti. Başımız derde girerse size gelmemizi, sizin yardım edeceğinizi söylemişti."

"Herhalde başınızı dertten kurtarmak konusunda yardım edeceğimi kastetmiştir."

Hannah omuzlarını kaldırdı.

Hel içini çekti. "Demek siz üç genç, IRA'lı dostlarınızdan silahlarınızı alıp altı gün Londra'da dolaşacak, zamanı gelince bir taksiye binip Heathrow'a gidecek, kolunuzu sallayıp terminale girecek, hedeflerinizi Bekleme Salonu'nda görecek ve vuracaktınız. Planınız bu muydu?"

Kızın çenesi gerildi. Gene uzaklara bakmaya başladı. Böyle ifade edilince gerçekten biraz aptalca görünüyordu.

"Şimdi, Bayan Stern, Roma Havaalanı'ndaki olaya karşı duyduğunuz tiksinti ve korkuyu bir an için bir kenara bırakırsak, görüyoruz ki siz de buna benzer bir olayın sorumlusu olmayı planlıyormuşsunuz. Kalabalık bir salonda ayaküstü ateş etmek. Çoluk, çocuk, ihtiyar, herkesten kopan et parçaları sağa sola uçuşacak ve gözlerinden alev çıkan, ipek saçlı genç devrimciler tetiklerini çeke çeke tarih sayfalarına adımlarını atacaklar. Bu muydu istediğiniz?"

"Eğer söylemek istediğiniz bizim de ötekiler kadar kötü olduğumuzsa... Bizim de Münih'te atletleri öldürenler gibi ya da Roma'da arkadaşlarımızı öldürenler gibi..."

"Aradaki farklar ortada! Onlar iyi örgütlenmiş ve profesyonel kimseler!" Hemen sustu. "Üzgünüm" dedi. "Bana şunu söyleyin. Sizin kaynaklarınız neydi?"

"Kaynak mı?"

"Evet. IRA'lı dostlarınızı bir an için unutalım. Unutmamız da iyi olur bence zaten. Bunun dışında neye güveniyordunuz? Roma'da öldürülen iki çocuk eğitilmiş miydi?"

"Avrim eğitilmişti. Chaim'in daha önce bu tür şeylere karıştığını sanmıyorum."

"Ya para?"

"Para mı? Şey... Biraz sizden almayı umuyorduk. Fazla paraya ihtiyacımız yoktu. Bir iki gün burada kalabileceğimizi hesaplıyorduk. Sizinle konuşup öğüt ve talimat alacaktık. Sonra uçakla Londra'ya gidip eylemden bir gün önce orada olacaktık. Yol parası ve biraz da fazlası olsa yeterdi."

Hel gözlerini yumdu. "Benim sevimli, akılsız, tehlikeli kızım" dedi. "Eğer ben sizin istediğiniz işi yapmaya kalksaydım, bu bana yüzle yüz elli bin dolar arasında bir paraya patlardı. Buna ücretim de dahil değil. Yalnızca kurgu gideri bu kadar olurdu. Bir işe girişmek para ister, sonra sıyrılmak daha da pahalıdır. Amcan bunu bilirdi." Dağın siluetine doğru bakarak devam etti. "Amcanın bir intihar eylemi planladığına inanmaya başlıyorum."

"Buna inanmam! Bize söylemeden asla bizi ölüme sürüklemezdi."

"Herhalde niyeti sizi ön plana çıkarmak değildi. Üçünüzü yedek kuvvet olarak kullanıp işi baştan sona kendi görmek istiyordu. Sonra kargaşalıkta üçünüzün oradan uzaklaşabileceğinizi hesaplıyordu. Sonra bir de..."

"Bir de ne?"

"Yani... Uzun süre acısını dindirmek için ilaçlar aldığını, onların etkisinde olduğunu da unutmamak gerek. Kim bilir ne düşünüyordu?! Kim bilir son zamanlarda düşünme yeteneği ne kadardı?"

Hannah tek dizini yukarı çekip kucakladı ve böylece gene Hel'in istemediği poza girmiş oldu. Dudaklarını dizine dayayıp bahçeye doğru bakarak "Ne yapacağımı bilemiyorum," dedi.

Hel yarı kapalı gözlerle ona bakıyordu. Zavallı şaşkın çocuk. Hayatta bir amaç, bir heyecan arıyordu bu kız. Oysa yetiştiği kültür onu tüccarlarla yatmaya ve reklamcılık uzmanı çocuklar doğurmaya itiyordu. Korkmuştu kız. Aklı karışmıştı. Henüz tehlikelerle, önemli şeylerle dolu bir yaşamdan vazgeçip küçük planlar yapmakla, mal mülk edinmekle dolu yavan bir hayata adım atmaya hazır değildi. "Pek seçme şansın yok" dedi Hel. "Evine dönmek zorundasın. Yol paranı vermek benim için bir zevk olacak."

"Bunu yapamam."

"Başka bir şey de yapamazsın."

Kız bir süre dizini emdi, sonunda, "Bay Hel" dedi. "Size Nicholai diyebilir miyim?"

"Elbette ki hayır."

"Bay Hel, demek bana yardım etmeyeceğinizi söylüyorsunuz, öyle mi?"

"Eve dön demekle yardım etmiş oluyorum sana."

"Ya reddedersem? Ya kendi başıma işe devam edersem?"

"Başaramazsın. Ve yüzde doksan dokuz, ölürsün."

"Bunu biliyorum. Mesele de asıl burada. İşi tek başıma yapmama müsaade eder misiniz? Amcama olan borcunuz yüzünden?"

"Blöf yapıyorsun."

"Ya değilse?"

Hel uzaklara baktı. Bu burjuva bebeği belki de kendisini gerçekten bu işe sürükleyecek kadar aptaldı sahiden ya da onur ve sadakat kavramının nerelere vardığına karar vermeye zorlayacak kadar. Tam o da kızı denemeye çalışacağı sırada değişik bir titreşimin yaklaştığını algıladı. Yeni gelenin Pierre olduğunu anladı. Başını çevirdiğinde gerçekten bahçıvanın şatodan bulundukları yere doğru yürümekte olduğunu gördü.

"İyi günler, M'syö, m'zel. Güneşte oturacak vakit bulmak güzel olmalı." Mavi tulumunun cebinden katlanmış bir kağıt çıkarıp cid-

diyetle Hel'e uzattı, sonra kendisinin fazla kalamayacağını, binlerce işin onu beklediğini söyleyip kapı yanındaki kulübesine doğru uzaklaştı, günü yeni bir bardak şarapla yumuşatmaya gitti.

Hel notu okudu.

Katlayıp kenarını dudaklarına vurdu. "Görünüşe göre sandığımız kadar da seçme şansınız kalmamış, Bayan Stern" dedi. "Tardets'e üç yabancı adam gelmiş ve çevreye benimle ilgili, daha da önemlisi, seninle ilgili sorular sormaya başlamışlar. Sanıldığına göre bunlar İngiliz veya *Amérlos* imiş. Kasaba halkı bu iki aksanı ayırt edemez. Yanlarında Fransız özel polisi de varmış ve onlara oldukça yardımcı oluyormuş."

"Ama benim burada olduğumu nasıl bilebilirler?"

"Binlerce yoldan öğrenebilirler. Roma'da ölen arkadaşlarının üstünde uçak bileti var mıydı?"

"Herhalde. Evet, vardı. Herkes kendi biletini taşıyordu. Ama buraya değil, Pau Havaalanı'na."

"Eh, yeterince yakın. Ben pek tanınmayan biri sayılmam." Hel amatörlüğün bu yeni belirtisine başını salladı, Profesyoneller biletlerini hep inecekleri yerden daha ilerisi için alırlardı. Bu yolla da nereye gittiklerini havayollarının bilgisayarlarından, dolayısıyla Ana Şirket bilgisayarlarından saklamayı başarırlardı.

Hannah "Bu adamlar kim sizce?" diye sordu.

"Bilmiyorum."

"Ne yapacaksınız?"

Hel omuzlarını kaldırdı. "Onları akşam yemeğine davet edeceğim" dedi.

Hannah'dan ayrıldıktan sonra Hel bir süre kendi bahçesinde oturup iri göbekli fırtına bulutlarının toplanışını seyretti. Bir yandan oyunun taşlarının nasıl dizili olduğunu düşünmekteydi. Aynı anda iki sonuca birden vardı. Birincisi, akşama kesinlikle yağmur yağacağı, ikincisi de en iyi savunmanın düşmana doğrudan saldırmak olduğuydu.

Silah odasından Dabadie Oteli'ne telefon etti. Amerikalılar orada kalıyorlardı. Otelle bir hayli konuda anlaşmak zorunda kaldı. Evet, otel, Amérlo'ları akşam yemeği için şatoya gönderecekti. Ama küçük bir sorun vardı. Konuklar için yemek hazırlamış bulunuyorlardı. Ne de olsa, otelciliğin kârı oda parasından değil, yemek parasından gelirdi. Hel, otel yönetimine, yenmemiş yemeğin parasını müşterinin hesabına işlemenin en doğru yol ve aynı zamanda dürüst bir hareket olacağını söyledi. Ne de olsa, adamların son dakikada Bay Hel tarafından yemeğe davet edilmesi, Otel Dabadie'nin suçu olamazdı. İş işti. Tanrı'nın verdiği rızkı çöpe dökmek de günah olduğuna göre, bu yemekleri Dabadie kadrosunun yemesi ve papazın da yemeğe davet edilmesi çok uygun olurdu.

Hana'yı kütüphanede kitap okur buldu. Gözünde okurken taktığı dikdörtgen camlı küçük gözlükler vardı. Hel içeriye girerken gözlüklerinin üzerinden ona bakıyordu. "Yemeğe misafir mi var?" dedi.

Hel avucuyla onun yanağını okşayarak "Evet, üç Amerikalı" diye karşılık verdi.

"Ne kadar iyi. Hannah ile Le Cagot da burada olduğuna göre tam bir ziyafet olacak."

"Evet, olacak."

Hana elindeki kitap ayracını sayfanın arasına koyup kitabı kapattı. "Bu haber kötü mü, Nikko?"

"Evet."

"Hannah ve onun sorunlarıyla mı ilgili?"

Hel başını salladı.

Hana hafifçe güldü. "Daha bu sabah beni her yılın yarısında yanında kalmaya davet ediyor, buranın huzurlu ve sakin bir yer olduğunu savunuyordun" dedi.

"Yakında gene huzurlu olacak. Ne de olsa...emekliyim."

"İnsan hiç emekli olabilir mi? Senin mesleğin gibi bir meslekten kurtulabilir mi? Eh, madem ki konuklar gelecek, birini alışverişe yollayayım. Hannah'ya da yeni giysiler gerek. Yemeğe o şortuyla oturamaz. Hele pozları konusundaki şövalyece tutumunu düşünürsek!"

"Öyle mi? Dikkat etmemiştim."

Ağaçlı yoldan bir selam haykırışı duyuldu, salonun camlı kapısı çarpılarak kapatıldı, Hana'nın gürültüyle arandığı işitildi, derken içten bir kucaklama ve şapırtılı bir öpücük yer aldı, önerilen şaraba haykırarak teşekkür edildi ve bütün ev, Le Cagot'nun Larrau'dan dönmüş olduğunu öğrendi.

"Şimdi bütün vadide sözü edilen şu iri göğüslü genç kız nerelerde bakalım? Getirsenize buraya! Gelsin de kaderiyle tanışsın bir kere!"

Hana ona genç kızın uyumakta olduğunu söyledi. Ama Nicholai'nin Japon bahçesinde çalıştığını da ekledi.

"Onu görmek isteyen kim? Üç gündür onunlayım zaten. Sana benim mağaramı anlattı mı? Seninkini hemen hemen bütün yol sürükleyip taşımak zorunda kaldım. İtiraf etmek gerek, artık yaşlanıyor, Hana. Senin de geleceğini düşünmen ve çevrene bakınıp kendine her dem taze bir erkek bulman gerek. Belki sağlam bir Bask şairi falan."

Hana güldü, ona banyonun yarım saate kadar hazır olacağını söyledi. "Daha sonra istersen giyin," diye ekledi. "Yemeğe misafirler geliyor."

"Dinleyiciler, ha? İyi. Pekala, gidip mutfakta biraz şarap içeyim. O Portekizli kız hâlâ burada çalışıyor mu?"

"Birkaç Portekizli kız var."

"Peki, ben gidip biraz örnek toplayayım. Sen bekle de beni giyindiğim zaman gör! Bir ay kadar önce çok şık şeyler satın almıştım. Henüz kimseye göstermeye fırsat bulamadım. Onları giydiğimde bana bir baksan erirsin. Yemin ede..."

Hana ona yan yan baktı. Le Cagot lafı hemen cilalamasını iyi biliyordu.

"Ste. Therese'in zevki adına yemin ederim. Pekala, ben mutfağa gidiyorum." Sonra kapıları çarparak, kendisine bir an önce şarap verilmesi için seslenerek evin içinde yürümeye koyuldu.

Hana onun arkasından gülümsüyordu. Daha ilk baştan sevmişti Le Cagot, Hana'yı. Beğenisini göstermek için de hep böyle gürültülü

laflar eder dururdu. Hana da onun dürüst, açık, biraz kaba tavırlarından hoşlanırdı. Nicholai'nin böyle sadık bir dostu olmasından ve bu dostun ayrıca Bask mitolojisi konusunda bu kadar hoşsohbet olmasından memnundu. Hana, Le Cagot'nun kendisini de bir mitoloji kahramanı gibi görürdü. Oturup çok garip ve romantik bir tip çizen, sonra ömrü boyunca o tipe benzemeye çalışarak yaşayan bir şair. Bir keresinde Hel'e, bu şairin kendisini böyle bir opéra-bouffe paravanla korumasının nedenlerini sordu. Acaba hangi olaylar itmişti onu bu yola. Hel ona pek ayrıntı verememişti. Verse, dostunun sırlarına sadakatsizlik etmiş olurdu. Hoş Le Cagot ona bir sır verdiğinin farkında değildi ya! Aralarındaki konuşma, şairin pek yalnız, pek dertli, pek de sarhoş olduğu bir sırada geçmişti çünkü. Sonradan Le Cagot takma adını alan şair, yıllar önce, içli ve duygulu bir Bask literatürü öğrencisiydi. Bilbao'da üniversiteye gitmişti. Genç ve güzel İspanyol Bask bir kızla evlenmiş, bir de bebekleri olmuştu. Bir gece genç edebiyatçı, kendisinin de pek emin olmadığı nedenlerden ötürü bir öğrenci gösterisine katılmış. Bask kültürü üzerindeki baskıyı protesto etmişti. Karısı da yanındaydı. Hiçbir siyasal inancı olmadığı halde. Federal polis gelip gösteriyi ateşle dağıtmış, bu arada şairin karısı ölmüştü. Le Cagot tutuklanmış üç yılını cezaevinde geçirmişti. Kaçtığı zaman, bebeğinin de, kendisi cezaevindeyken öldüğünü öğrendi. O günden sonra genç şair çok içen bir adam olmuştu. Amaçsız ve son derece şiddetli gösterilere katılıyor, hükümet aleyhtarı gruplara giriyordu. Tekrar tutuklandı. İkinci kez kaçtığında artık genç şairin yerinde yeller esiyordu. Onun yerine Le Cagot geçmişti. Vatan şiirleri yüzünden bir halk destanı haline gelen karikatür. Basklar'ın ayrılmasını savunan biri. Gerçeğinden büyük yansıyan kişiliği sayesinde her yere konferanslar vermeye davet edilen adam. Kendine seçtiği yeni isim, Cagotlar'dan ödünç alınmıştı. Cagotlar Basklar'ın paryalarıydı. Yani herkesin en aşağı gördüğü grubuydu. Bir tür Hıristiyanlık uyguladıkları için diğer Basklar onları tutmamışlardı. 1514 yılında Papa X. Leo'ya yazıp kendilerini korumasını isteyen Cagotlar gerçi Papadan lafta kalan bir koruma koparmışlardı ama gerçekte eziyetler 19. yüzyıla kadar sürmüş, sonra da soyları tükenmişti. Onlara yapılan

eziyet çok çeşitliydi. Bir kez giysilerinin üstüne, kaz ayağı şeklindeki Cagot amblemini takmak zorundaydılar. Yalınayak gezemez, silah taşıyamazlardı. Kalabalığın girdiği yerlere girmeleri bile yasaktı. Kiliseye alçakta kalan yan kapıdan girip çıkabilirlerdi. Bu alçak kapı birçok kasaba kilisesinde hâlâ görülebilmektedir. Ayin sırasında diğer kimselerin yanına oturmaz, haç'ı öpemezlerdi. Arazi kiralayıp kendi yiyeceklerini yetiştirebilir ama ürünlerini satamazlardı. Kendi soylarının dışında evlenmeleri veya cinsel ilişkide bulunmaları yasaktı.

Bu durumda Cagotlar'ın yapabileceği tek iş, küçük sanatlardı. Yüzyıllar boyunca, kısıtlamanın sağladığı bir ayrıcalık sonucu, ülkenin keresteciliği, marangozluğu onların tekelinde kaldı. Daha sonra duvarcılığa da başladılar. Şekilsiz vücutları gülünç bulunduğundan, sokaklarda müzik çalıp para da toplarlardı. Bu yüzden, bugün Bask halk sanatı ve folkloru denilen şeyin çoğu, bu beğenilmeyen Cagotlar tarafından yaratılmıştır.

Cagotlar'ın ayrı bir ırk olduğu her zaman söylenmiş, onları Doğu Avrupa'dan buraya Vizigot'ların kovaladığı savunulmuşsa da, modern kanıtlar bunların da Bask olup, başlangıçta profilaktik nedenlerle bir kenara atıldıklarını, sonra birbirleriyle evlenmeleri ve hastalıklar nedeniyle kavruk kaldıklarını ortaya koymaktadır. Onlara bazı kısıtlamalar uygulanmasının nedeni de bu yolla bir dereceye kadar açıklanmış olmaktadır.

Halk arasında yaygın inanca göre Cagotlar'ın ve onların soyundan gelenlerin kulak memesi olmazdı. Bask köylerinde bugün, beş altı yaşındaki çocukların bile kulağı delinip küpe takılır. Anneler belki kendileri de farkında olmadan, kızlarının kulak memesi olduğunu belirtmek istemektedirler böylelikle.

Bugün artık Cagotlar yoktur. Ya dağılmışlar ya da nesilleri tükenmiştir. Belki de Bask halkı arasına yavaşça karışmayı başarmışlardır ama bu sonuncu ihtimali bir Bask kafesinde yüksek sesle söylemek akılcı olmayabilir. Adları da ancak iki büklüm kadınlar için bir sıfat olarak kullanılmaktan öte, silinmiş gitmiştir.

Duygusallığı çeşitli kötü olaylar nedeniyle kısırlaşan genç şairin kendisine Le Cagot adını seçip alması, Bask edebiyatının da bu eski

ırk gibi yavaş yavaş silinip yok olma tehlikesiyle karşı karşıya bulunduğuna dikkati çekmek için olmuştu.

Saat altıya doğru Pierre, Etchebar Meydanı'nda yürümekteydi. Günboyu muntazam aralıklarla içtiği şaraplar onu yerçekimi kuralının zorbalığından kurtarmış olduğu için, park ettiği Volvo'ya doğru yolunu dalgalı denizde gidermişçesine buluyordu. Buraya iki elbiseyi teslim almak üzere gönderilmişti. Hana, konuk Hannah Stern'e kaç numara elbise giydiğini sorup bunu Avrupa ölçüsüne çevirdikten sonra, telefonla ısmarlamıştı elbiseleri. Onları teslim aldıktan sonra Pierre, Dabadie Oteli'ne uğrayacak ve üç konuğu alacaktı. Kapının demirini iki kez ıskalayan bahçıvan, beresini kaşının üstüne çekip olanca dikkatini ellerinde topladı. Sonunda kapıyı açıp arabaya binebildi. Bu sefer de unuttuğu şey yüzünden elini alnına şaklatıp tekrar indi. Yürüyüp arka tampona tıpkı efendisi gibi kuvvetli bir tekme attı, tekrar sürücü koltuğuna oturdu. Bay Hel'in âdetiydi arabaya her seferinde vurmak. Pierre de tıpkı onun yaptığını yapıyordu. Bütün Basklar gibi o da mekanik şeylere güvenmediği için vitesi yalnız geride ve birde kullanırdı; ilerlerken yolun ortasından, sağından, solundan ve banketlerinden yararlanır, kazara önüne çıkan koyun, sığır ve insanlara çarpmamayı direksiyonu birden fazla kıvırmakla sağlardı. Sonradan yolun ortasını tekrar içgüdüyle bulurdu. Fren kullanmayı hiç sevmez, el frenini de yalnızca park ederken kullanılacak bir alet sayardı. Durduğu zaman kontağı kapatmazdı. Tardets halkının tek şansı, tıngırdayan Volvo'nun sesinin önceden duyulması ve onlara Pierre oraya varmadan yarım kilometre önce, kaçma imkanını tanımasıydı. Böylelikle ağaçların arkasına sığınmaya, ya da taş duvarların berisine sıçramaya vakit bulabiliyorlardı. Beri yandan Pierre de otomobil kullanışından haklı bir gurur duyuyordu. Bir kere bile kaza yapmamıştı. Çevredeki dikkatsiz sürücüler durmadan hendeklere yuvarlanır, birbirine çarparken, bu hiç de azımsanmayacak bir başarıydı. Aslında Pierre'i asıl sıkan, bu sürücülerin çılgınlıkları değil, kendisine ikide bir kaba biçimde bağırıp çağırmaları oluyordu.

Dikiz aynasından kaç kez arkasındakinin kendisine parmağıyla, eliyle, hatta bütün koluyla olmayacak işaretler yaptığını görmüştü.

Pierre sonunda Volvo'yu Tardets Meydanı'nın ortasında aksırtıp öksürterek durdurmayı başardı, sağa sola tutunup kendini dışarıya çekti. Kapıya tekme atarken de ayağının başparmağını çürüttükten sonra işlerini kafasında programladı. Önce dostlarıyla bir bardak şarap içerek başlayacaktı tabii.

Pierre'in arabaya binip inerken tekmeler atması kimsenin pek garibine gitmiyordu. Volvo dövmek artık Fransa'nın güneybatı bölgesinde yerleşmiş bir uygulamaydı. Paris'te bile bunu yapanlara rastlanabiliyordu. Gidip gelen turistler aynı uygulamayı dünyanın büyük kentlerine taşıdıkça, Volvo dövmek uluslararası bir alışkanlık olacağa benziyor. Bu durum da Bay Hel'i çok mutlu ediyordu. Her şeyi başlatan oydu çünkü.

Birkaç yıl önce şatosu için bir araba gerektiğini düşünen Hel, bir dostunun öğüdünü tutmuş, Volvo satın almıştı. Bu kadar pahalı olduğu halde, böylesine çirkin, rahatsız, yavaş ve çok benzin harcayan bir arabanın, herhalde başka gizli marifetleri vardır diye düşünmüştü. Bu gizli marifetin de, dayanıklılık ve iyi hizmet olduğu belirtiliyordu. Arabayla ilk sorunu, aldığının üçüncü gününde, pas meselesiyle başladı. Dizayn ve yapıda küçük kusurlar kısa zamanda başgösterdi, kötü monte edilmiş tekerleklerin lastikleri çabucak hırpalandı, cam silecekleri cama hiç değmeden gidip gelmeyi kolayca başardı ve bagajı kapamak için iki tel kullanmak gerektiği de anlaşıldı. Bu durumda arabayı sık sık 150 kilometre ilerideki servise götürmek gerekiyordu. Satıcıya göre bu kusurlar imalatçının hatasıydı. İmalatçı ise satıcıyı suçluyordu. Birkaç ay süren nazik yazışmalardan sonra Hel yediği kazığı sineye çekmeye karar verdi ve arabayı koyun taşımak, dağlara malzeme çıkarmak gibi ağır işlere koştu. Böylelikle kısa zamanda parçalanacağını kendisinin de yeni bir araba almaya hak kazanacağını umuyordu. Ne yazık ki böyle olmadı. İyi servis reklamı doğru çıkmamışsa da, doğrusu arabanın dayanıklılığına diyecek yoktu. Her zaman kötü yürüyordu ama hep yürüyordu. Başka bir durum olsa, Hel bir makinenin dayanıklılığını iyi nitelik sayardı tabii. Ama

bu seferkinde öyle hissedemiyor, dertlerinin ebediyen süreceğini düşünüp hayıflanıyordu.

Pierre'in ne tür bir sürücü olduğunu görünce, sık sık ona şoförlük yaptırmaya başladı. Çektiği eziyetin süresini kısaltabilmek için Pierre'i her yere arabayla yolluyordu. Ama bu planı da sonuç vermedi. Kahpe felek Pierre'i her türlü çarpışma ve kazadan korumaktaydı. Böylelikle Hel, Volvo'sunu kaderin kendisine yüklediği komik yüklerden biri olarak kabul etti ve çaresizlik duygusunu deşarj edebilmek için her binip inişinde arabayı tekmelemeye, yumruklamaya koyuldu. Kısa zamanda mağaracı arkadaşları da, Hel'in Volvo'sunu nerede görseler tekmelemeye başladılar. Her mantık dışı moda gibi, Volvo-dövmek de yaygınlaşıverdi. Bir bölgede kurulu düzene başkaldırma, ötekinde gençliğin deşarj ihtiyacı, berikinde maddeciliği protesto, bir diğerinde yeni dünyaya ayak uydurma kılığına girdi ve sürdü gitti.

Volvo sahipleri bile yayılan modayı kabullendiler. Kabullenmek, onların da dünyadan haberdar olduğunu kanıtlıyordu bir bakıma. Bazıları kendi Volvo'larını gizlice tekmeliyor, harap halde çıkarıp ne kadar güncel kişiler olduklarını ortaya seriyorlardı. Volvo fabrikasının da bu nedenle önceden tekmelenip hırpalanmış yeni bir model piyasaya çıkaracağı söylentileri dolaşmaktaydı. Onlar da böylelikle müşterilerinin rahatı için neleri göze alabildiklerini sergilemiş olacaklardı.

Hel duşunu yaptıktan sonra soyunma odasına geçtiğinde Edward devri modası takımını serili hazır buldu. Böylelikle konuklar basit iş giysisiyle de gelseler, gece için smokin de giyseler, kendilerini rahatsız hissetmeyeceklerdi. Ana merdivenin başında Hana ile karşılaştığında onu da uzun bir Çinli elbisesiyle buldu. Bu giysi de kendisininki kadar muğlaktı.

Konukları beklemek üzere küçük salona girerlerken Hel, "Le Cagot nerede?" diye sordu. "Bugün birkaç kere onun varlığını hissettim ama ne gördüm ne de sesini duydum."

"Herhalde soyunma odasındadır" diye güldü Hana. "Söylediğine göre yeni elbisesi öyle şıkmış ki, görür görmez kendimi onun kollarına atacakmışım."

"Ulu Tanrım!" Le Cagot'nun elbise konusundaki zevki de, diğer konularda olduğu gibi biraz aşırıya kaçıyordu. "Ya Bayan Stern?"

"Öğleden sonrasını tümüyle odasında geçirdi diyebilirim. Herhalde onunla konuşurken epeyce canını sıktın."

"Hımmm."

"Pierre elbiseleri getirince o da iner. Yemekleri bilmek istiyor musun?"

"Hayır. Çok güzel olduklarından eminim."

"Harika sayılmaz ama yeterli. Bu konuklar sayesinde Bay Ibar'ın getirdiği o çulluklardan da kurtuluyoruz. Gelenler hakkında bilmem gereken özel bir şey var mı?"

"Bana yabancı. Herhalde düşman."

"Onlara nasıl davranayım?"

"Evimize gelen her konuk gibi. Kendilerine güvenlerini sağlayan her zamanki nezaket ve cazibenle. Onlara dengelerini kaybettirmek, kararsızlığa düşmelerini sağlamak istiyorum. Hepsi Amerikalı. Sen ve ben bir *barbecue*'de nasıl rahatsız olursak, bunlar da doğru dürüst yemek sofrasında baş dönmelerine uğrarlar, en kalitelileri bile sahtedir biraz."

"*Barbecue* dediğin de ne?"

"İlkel aşiret günlerinden kalma bir yiyiş biçimi. Kağıttan tabaklar, uçuşan böcekler, kızarmaktan kabuk tutmuş etler, hush puppies'ler ve bira."

"Hush puppies'in ne olduğunu sormaya cesaretim kalmadı."

"Sorma."

Loşlaşmakta olan salonda yan yana oturuyorlardı. Parmakları birbirine değiyordu. Güneş artık dağların gerisine inmiş, gökte gümüş rengi ışıklar kalmıştı. Fırtına da giderek yaklaşmaktaydı.

"Amerika'da ne kadar kaldın, Nikko?"

"Üç yıl kadar. Japonya'dan çıktıktan hemen sonra. Hâlâ New York'ta bir dairem var."

"New York'u görmeyi her zaman istemişimdir."

"Hayal kırıklığına uğrarsın. Korkunç bir kenttir. Herkes durmadan para kovalar. Bankacılar da, yankesiciler de, işadamları da, kal-

dırım yosmaları da. Sokakta yürürken gözlerine baksan iki duygu görürsün: Korku ve öfke. Küçülmüş insanlardır onlar. Üç kilitle kapattıkları kapıların ardında yaşarlar. Nefret etmedikleri insanlarla döğüşür, hoşlanmadıkları kadınlarla sevişirler. Tüm dünya kültürlerinden bir yığın şey ödünç almışlardır. İlle modaya uymak için *Kir* içerler. Dünyanın en güzel kaynak sularından biri Saratoga yakınlarında çıktığı halde, onlar Perrier'nin taklidini içerler. En iyi Fransız lokantaları, bizde otuz sente yiyebileceğin yemekler verir, üstelik garson da müşteriye dayanılmayacak bir küstahlık içinde davranır. Garson genellikle yeteneksiz köylünün biridir. Tek marifeti de yemek listesini okuyabilmektir. Ama Amerikalılar, garsonlar tarafından horlanmaya bayılırlar. Garson ne kadar küstahsa, yemek o kadar iyi demektir. Başka türlü anlayamazlar. Ama beri yandan, Amerika'da kentlerde yaşamak zorundaysan, gene en iyisi New York'u seçmektir. Ötekiler onun sahtesidir çünkü. Hem bir iki iyi yanı da var. Harlem çok ilginç bir yer. Belediye kütüphanesi de iyi. Jimmy Fox diye bir adam tanıdım, Kuzey Amerika'nın en iyi barmeniydi. İki kez onunla *şibui* kavramını bile tartıştım. *Şibumi*'yi değil tabii. Güzelliğin niteliklerinden söz etmek bezirgan kafasına daha kolay gelir de, güzellik kavramından söz etmek zor gelir."

Hana uzun bir kibrit çakıp masada duran lambayı yaktı. "Ama bir kez bana Amerika'daki evini sevdiğini söylemiştin."

"O New York'ta değildi. Wyoming'de, dağların üstünde birkaç bin hektar arazim var."

"Va-yo-ming! Kulağa romantik geliyor. Güzel bir yer mi?"

"Düşündürücü diyelim. Güzel olmak için fazlaca katı. Pireneler' le kıyaslarsan, bitmiş bir yağlıboya tablonun yanında, karakalem resme benzer. Amerika'da kırsal arazinin çoğu güzeldir. Ama Yunanistan'da da İrlanda'da da öyledir."

"Seni iyi anlıyorum. Yunanistan'da bulundum. Orada bir yıl çalıştım. Bir armatörün yanında."

"Öyle mi? Hiç söz etmemiştin."

"Sözünü edecek bir şey değildi. Çok zengin ve çok bayağı bir adamdı. Parasıyla toplumda yer edinme peşindeydi. Bunu genellikle

güzel kadınlarla evlenerek yapıyordu. Yanında kaldığım süre içinde ona sessiz bir rahatlık sağladım. Benden başka bir şey istemedi. Zaten isteyeceği bir şey kalmamıştı artık."

"Anlıyorum. Hah, işte Le Cagot geliyor."

Hana hiç ayak sesi duymamıştı. Çünkü Le Cagot merdivenlerden ayak uçlarına basarak iniyor, giysileriyle onları şaşırtmayı düşlüyordu. Hel kendi kendine gülümsedi. Le Cagot'nun titreşimlerinde çocukça bir yaramazlık ve sinsi bir zevk oynaşıyordu.

Kapıya vardığında gövdesi boşluğun yarısından fazlasını kapladı. İki kolunu pervazın iki yanına dayamış, elbisesini tam göstermeye çabalıyordu. "Regard, regard*, Nikko, gör de hasetinden çatla!"

Bu giysilerin tiyatro kostümleri satan bir yerden geldiği pek belliydi.

Bir kere kilisevari bir havası vardı. Geçen yüzyılın sonunda giyilen modalara benziyordu. Yaka beyaz bir fularla kapanmıştı. Bu fular, kravat yerine geçmekteydi. İçinde bol işlemeli bir yelek, yeleğin önünde iki sıra düğmeler görülüyordu. Kırlangıç kuyruklu frak ceketi epey uzun, yakaların klapaları ise gri ipekti. Hâlâ ıslak olan saçlarını ortadan ayırmış olan Le Cagot'nun kıvırcık sakalı da fularının yarısını kaplıyordu. Bu haliyle Mississippi'de işleyen gemilerdeki kumarbazların kılığına girmiş orta yaşlı bir Tolstoy'u andırıyordu. Yakasına iğnelediği sarı gül, saçının sakalının rengine uygun düştüğü için enikonu hoştu. Le Cagot sağa sola yürüyor, elindeki uzun *makila*'yı baston gibi sallayıp duruyordu. Bu *makila* kim bilir kaç kuşaktan beri bu ailenin malıydı. Üzerinde oyuklar, çizikler vardı. Dedeler ve büyükdedeler tarafından silah olarak kullanıldığı belliydi. Ucundaki tokmağın vidası açılıyor, ortaya sivri bir bıçak çıkıyordu. Kapalı halinde de iyi bir vurma silahıydı. Gerçi şimdi artık süs diye kullanıyorlardı ama, bu *makila*'lar bir zamanlar bir Bask erkeğinin en büyük can güvencesiydi. Özellikle geceleri yalnız dolaşırken veya dağlara çıkarken.

Hana aşırı bir içtenlikle "Harika bir kıyafet bu" dedi.

---

* Bak, bak.

"Öyle değil mi? Değil mi?"

Hel "Bu...bu elbiseyi de nereden buldun?" diye sordu.

"Bana hediye edildi."

"Bir bahsi kaybettiğin için mi?"

"Hiç de değil. Bunu bana bir kadın, sırf duyduğu... Ah, ayrıntıları anlatmak şövalyeliğe sığmaz. Ne zaman oturuyoruz sofraya? Bu konuklar da nerede kaldı?"

"Şimdi ağaçlı yoldan yaklaşıyorlar." Hel ayağa kalkmış orta hole doğru yürüyordu.

Le Cagot balkon kapılarına ilerleyip baktıysa da hiçbir şey görmedi. Yaklaşan fırtına ortalığı iyice karartmıştı. Ama Le Cagot artık Hel'in yakınlık algılamasına alıştığı için oralarda birilerinin bulunduğundan hiç kuşku duymadı.

Tam Pierre tokmağı vurmak üzere kapıya uzanacağı sırada Hel kapıyı açtı. Holün avizeleri tam arkasında bulunduğundan üç konuğun yüzlerini iyice okuyabiliyordu. Bir tanesi belli ki liderdi. İkincisi eli tabancalı CIA tiplerinden biriydi. Herhalde 53 mezunu. Üçüncüsü ise bir Arap'tı. Kişiliği biraz silik gibiydi. Her üçü de farları olmayan bir arabayla dağ yollarını aşmaktan doğan duygusal bir bezginlik gösteriyorlardı. Pierre onlara sürücülük mesleğinde ne kadar usta olduğunu iyice kanıtlamış olmalıydı.

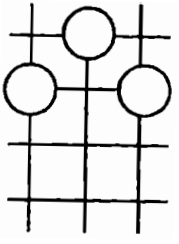
"Lütfen buyrun" diyen Hel kapıdan çekilip onların girmesi için yol verdi. Salona girer girmez gülümseyerek yaklaşan Hana'yı gördüler.

Hana "Bu kadar kısa süre önce yaptığımız daveti kabul etmeniz büyük nezaket" dedi. "Benim adım Hana. Bu Bay Nicholai Hel. Bu da dostumuz Mösyö Le Cagot." Sözünü bitirince elini uzattı.

Lider kendine gelmeyi başarmıştı. "İyi akşamlar" diye karşılık verdi. Bu Bay Starr, Bu Bay...Haman. Ben de Bay Diamond'um." İlk gök gürültüsü hemen yetişip onun bu sözünü noktaladı.

Hel yüksek sesle güldü. "Bu insanı utandırabilir işte," dedi. "Bu gece doğa da pek melodramatik davranıyor."

ÜÇ

SEKI

○

ETCHEBAR ŞATOSU

Hurdahaş Volvo'nun içinde Pierre'le yaptıkları sarsıcı yolculuktan sonra üç konuk bir daha ayaklarını yere sağlam basmayı başaramadılar. Diamond, Hel'le karşılaştığı anda hemen konuya girmeyi tasarlamıştı. Oysa anlaşılan öyle olmayacaktı. Hana konukların önüne düşüp yemekten önce birer kadeh Lillet içmek üzere onları mavi ve altın rengi karışımı salona sokarken Diamond bir ara geride kalıp Hel'le konuşmaya çalıştı. "Herhalde merak ediyorsunuzdur acaba neden..."

"Yemekten sonra." diye onun sözünü kesti Hel.

Diamond belli belirsiz katılaştı, sonra gülümsedi, hafifçe eğildi ve bir anda bu jestini fazla teatral bulup pişman oldu. Lanet olsun o gök gürültüsüne, diye düşünüyordu.

Hana kadehleri tekrar doldurdu, kanapeleri ikram etti ve sohbeti yönetmeyi sürdürdü. Bu işi öyle bir biçimde yapıyordu ki, Starr kısa zamanda ona 'Hanımefendi' diye hitap etmekte olduğunu fark etti. Kadının Teksas ve Teksaslılar hakkındaki sözlerinin kendisine sunulan üstü örtülü iltifatlar olduğunu hissetmekteydi. Filistinli stajyer sırıtıyor, kafasını sallıyor, sağlığı ve rahatlığı soruldukça mutlu oluyordu. Diamond bile kendini çabucak Bask diyarının güzelliklerini tartışır buldu. İçine bir rahatlık gelmiş, gizli değerleri görür gibi duygulara sahip olmuştu. Hana yemeğe gelecek olan bayan konuğuna yardımcı olmak için izin isteyince salondaki beş erkek birden ayağa kalktılar.

O çıktığında salonda bir süre sessizlik oldu. Hel de bu tedirginliğin uzamasına izin verdi. Konuklarını, gözlerinde eğlenen bir ifadeyle seyrediyordu.

Sonunda sessizliği doldurabilecek sözü Darryl Starr buldu.

"Eviniz çok güzel."

"Gezmek ister misiniz?" diye sordu Hel.

"Şey... yooo, benim için zahmet etmeyin."

Hel, yanında duran Le Cagot'ya Baskça bir şeyler söyledi. Le Cagot kalkıp hoyrat bir dostluk hareketiyle Starr'ı çekerek ayağa kaldırdı, ona bahçeyi ve silah odasını gezdirmeyi teklif etti, Starr şimdiki yerinin pek rahat olduğunu, gezme önerisini teşekkürlerle reddetmek istediğini belirtiyse de kendini kurtarması mümkün olamadı. Çünkü Le Cagot'nun yüzündeki tatlı sırıtmanın yanı sıra Starr'ın koluna sımsıkı yapışmış bulunan, hatta canını acıtan pençesi de söz konusuydu.

"Bu konuda beni reddetme, sevgili dostum" dedi Le Cagot.

Starr omuzlarını becerebildiği kadar kaldırıp, kader dermiş gibi bir işaret yaptı, yola koyuldu.

Diamond tedirgindi. Duruma hakim olmakla, içinden gelen çocuksu isteği gemlemek arasında bocalıyordu. Bu çocuksu istek, kendi sosyal nezaket bilgisinin de Hel'inkinden geri kalmadığını kanıtlamaktı. Şu anda gerek kendisinin, gerekse Starr olayının, başkaları tarafından yönetildiğini hissediyor, bundan gocunuyordu. Bir şey söylemiş olmak için "Görüyorum ki yemekten önce içki almıyorsunuz, Bay Hel," dedi.

"Doğru."

Hel'in Diamond'a tatlı sohbet zeminleri hazırlamaya niyeti yoktu. O yalnızca her hareketi izlemek ve konu açma işini Diamond'a bırakmak istiyordu. Diamond gülerek "Şoförünüz de garip birisi" dedi.

"Ya!"

"Evet. Arabayı kasabanın meydanına park etti. Yolun geri kalanın yürümek zorunda kaldık. Yağmurun biz buraya varamadan başlayacağından korktum."

"Kendi arazime araba girmesine izin vermiyorum."

"Evet. Ama adam arabayı park ettikten sonra ön kapıya korkunç bir de tekme savurdu. Kapının çöktüğünden hemen hemen eminim."

Hel kaşlarını çatıp "Ne kadar garip," dedi. "Bu konuda onunla bir konuşayım."

O anda Hana ile Bayan Stern salona girip erkeklere katıldılar. Genç kız yazlık bir çay saati elbisesi giymişti. Çok kibar ve çekici görünüyordu. Bu elbiseyi Hana'nın kendisi için yeni aldıkları arasından seçmişti. Hannah konuklara tanıtılırken Hel onu hayranlıkla izliyor, Roma'da iki arkadaşının ölümünü planlayan bu kişilere karşı kendini ne kadar iyi kontrol ettiğine şaşıyordu. Hana genç kıza yanına oturması için işaret etti ve topluluğun dikkatini derhal onun gençliğine, güzelliğine çevirmeyi başardı. Genç kızı öyle iyi idare ediyordu ki, Hel bu durumdan kızın da başının dönmeye başladığını fark etti. Bir an göz göze geldiklerinde Hel hafifçe başını sallayıp onu başarılı davranışından ötürü kutladı. Bu kızda gerçekten bazı nitelikler vardı demek. Belki beş yıl kadar Hana gibi bir kadının yanında kalsa... Kim bilir?

Holden çınlayan bir kahkaya duyuldu, Le Cagot kolunu Starr'ın omzuna atmış durumda içeriye girdi. Teksaslı biraz sarsılmış görünüyordu. Saçları da dağılmıştı. Ama Le Cagot'nun görevi bitmiş, şair yapacağını başarıyla yapmıştı. Starr'ın sol kolunun altındaki tabanca kılıfı artık boştu.

Le Cagot, Fransız aksanlı İngilizce'siyle "Sizi bilmem ama ben açlıktan ölüyorum, dostlarım." dedi. "Dört kişilik yemek yemeye hazırım."

Yemek salonunda masadaki kollu şamdanlar ve duvardaki lambalardan başka ışık olmadığı için fazla aydınlık bir atmosfer yoktu ama ışık tam kararındaydı. Yakınlardaki gölden gelen balık, arkadan çulluklar, Japon usulü pişirilmiş bahçe sebzeleri birbirini izledi. Yemeklerin arasını sohbet dolduruyordu. Dondurulmuş yiyeceklerden de aralara serpiştirilmişti. En sonunda yeşil bitkilerden yapılmış salata ve onun peşinden de meyve ve peynirler geldi. Her antre'ye, her yemeğe uygun, değişik şaraplar da servis ediliyordu. Gerçi av etinin

meyveli sosuyla şarabın uydurulması karışık bir sorundu ama bunu da pembe bir şarap kullanarak halletmişlerdi. Şarabın tadı av etini pek desteklemiyordu gerçi ama karşı çıktığı da söylenemezdi. Diamond, Hel ile Hana'nın önceleri yalnız pirinç ve sebze yediğini, ancak salata gelince ötekilere katıldığını görünce gene rahatsız oldu. Üstelik içki sorunu da vardı. Gerçi ev sahipleri de herkesle birlikte şarap içiyorlardı ama Hel'in bardağına her seferinde ancak bardağı ıslatacak kadar konuluyordu. Yani yemeğin sonunda bütün içtiği, bir bardak zor ederdi.

"İçki içmez misiniz, Bay Hel?" diye sordu.

"Ama görüyorsunuz ki içiyorum. Yalnızca, iki yudum şarabı bir yudumdan daha lezzetli bulmadığımı söyleyebilirim."

Şarapların tadını kelimelerle tarif etmek Amerikalılar'ın pek başaramadığı şeydi. Diamond kendini bu konuda biraz yetkili bulurdu. Şaraptan bir yudum aldı, ağzında çevirdi, kadehteki pembe renge baktı, sonra konuştu. "Ah, Tavel var, Tavel var. Ne kadar farklı!"

Hel hafifçe kaşlarını çattı. "Ya... herhalde doğrudur," dedi.

"Ama bu Tavel. Öyle değil mi?"

Hel omuz silkip konuyu diplomatça değiştirdi. Diamond'un ense kökündeki saçlar utancından havaya dikilmişti. Şarabın Tavel olduğundan öyle emindi ki!

Yemek süresince Hel sanki çok uzaklardaymış gibi sessizliğini korudu. Gözleri Diamond'un üzerinden pek az ayrılıyordu. Oysa sanki konuğun arkasında bir yere bakıyormuş izlenimi yaratmaktaydı. Hana uzman bir ev sahibesi olarak her konuğa espriler yaptırıyor, hikayeler anlattırıyordu. Bunları dinlerken öyle neşelenmiş görünüyor, öyle hayranlık ifade ediyordu ki, her konuk kendi anlattığıyla, her zamanki kapasitesinin üstüne çıktığından emin oluyordu. Le Cagot'nun elinde gördüğü hoyrat muameleden sonra bir süre epey aksi görünen Starr bile çocukluğundan bahsetmeye, Kore'de guuk' larla nasıl savaştığını anlatmaya başlamıştı.

Le Cagot önce midesini yiyecekle doldurma işine gömüldü. Biraz sonra kravat yerine kullandığı fuların iki ucunun aşağıya sarkmakta olduğu görüldü. Derken kırlangıç kuyruklu frak ceket çıkarılıp

bir köşeye atıldı. Kendini bulup sofra sohbetine hakim olmaya hazırlandığı zaman üstünde yalnızca o rengarenk yeleği vardı. Hannah'nın yanında oturuyordu. Birden uzanıp kocaman sıcak elini kızın bacağına yasladı ve dostça sıktı. "Bana açıkça söyle bakalım, güzel kız" dedi. "Benim çekiciliğime karşı mücadele etmeye mi çalışıyorsun? Yoksa mücadeleden vaz mı geçtin? Bunu soruşumun nedeni, bundan sonra ne yapacağımı bilmek için. Bu arada sen yemeğini ye. İyi ye! Kuvvete ihtiyacın olacak. Eh demek sizler Amerika'dan geliyorsunuz baylar, öyle mi? Ben Amerika'ya üç kez gittim. İngilizcem bu yüzden bu kadar iyi. Amerikalı diye bile yuttururum, ne dersiniz? Yani aksan açısından demek istiyorum."

Diamond "Kuşku yok" dedi. Hel gibi, Le Cagot gibi insanlar için stil ve etiketin ne kadar önemli oduğunu yavaş yavaş sezmeye başlıyordu. Düşman karşısında bile. Diamond da, aynı oyunu pekala oynayabileceğini kanıtlamak niyetindeydi.

Le Cagot devam etti. "Ama insanlar gözlerimde parıldayan gerçeği gördükleri anda, düşüncelerimin müziğini duydukları anda, oyun biter tabii! Amerikalı olmadığımı o anda anlarlar."

Hel yüzündeki hafif gülümsemeyi tek parmağının arkasına sakladı.

Diamond, "Amerikalılar'a karşı biraz haşinsiniz," dedi.

"Belki de." diye kabullendi Le Cagot. "Belki haksızlık ediyorum. Buraya Amerikalılar'ın yalnız döküntüleri geliyor. Tatile çıkan tüccarlar, yanlarında süslü karıları, üniformalı subaylar, çiklet çiğneyen değişik bir kadın güruhu, kendilerini arayıp duran gençler ve en kötüsü de akademik tipler. Bunlar kendilerinin Avrupa'ya gelmesiyle dünyanın daha iyi olacağına herkesi inandırmaya çalışıp dururlar. Bana öyle geliyor ki Amerika'nın en belli başlı ihraç ürünü tura çıkmış profesörler oluyor. Amerika'da yirmi beş yaşını geçmiş herkesin Doktora sahibi olduğu doğru mu gerçekten?" Le Cagot artık temposuna kavuşmuştu. Bu noktadan, hemen kendi serüvenlerinden birini anlatmaya geçti. Öykü gene her zamanki gibi gerçek bir olaya dayanıyordu ama anlatırken aklına gelen türlü türlü dekorasyonlarla da süsleniyordu. Le Cagot'nun hiç değilse birkaç dakika durumu böyle

sürdüreceğinden emin olan Hel, yüzündeki nazik gülümseme ifadesini olduğu gibi dondurup, aklından yemek sonrasında yer alabilecek olayları bir düzene sokmaya çalıştı.

Le Cagot bu arada Diamond'a döndü. "Dostumun Amerikalı konuğu, şimdi bir an için tarih bilginize ışık tutmak istiyorum." dedi. "Basklar'la faşistlerin, daha tarih başladığı günden bu yana birbirine düşman olduklarını herkes bilir. Ama bu düşmanlığın kaynağını pek az insan bilir. Aslında bizim hatamızdan. Sonunda bunu itiraf ediyorum. Uzun yıllar önce Bask halkı yol kenarlarına pislemek alışkanlığından vazgeçti, ve böylelikle de Falanjlar'ın en önemli besin maddesini ellerinden almış oldular. Gerçek budur aslında. Methuselah'ın bumburuşuk..."

"Beñat?" Hana hemen atılıp başıyla genç kızı işaret ederek Le Cagot'yu susturdu.

"Methuselah'ın bumburuşuk alnı adına yemin ederim. Sana ne oluyor?" diye Hana'ya döndü. Gözleri gücenikliğini yansıtıyordu. Adeta yaşlar vardı bu gözlerde. "Nezaketimi unutacağımı mı sandın?"

Hel sandalyesini geriye itip ayağa kalktı. "Bay Diamond'la benim biraz işimiz olacak," dedi. "Sizlere konyaklarınızı terasta içmenizi öneririm. Yağmur başlamadan önce ancak vaktiniz olacak."

Ana holden Japon bahçesine geçtiklerinde Hel, Diamond'un kolunu tuttu. "İzin verin de size yol göstereyim" dedi. "Lamba almayı akıl etmedim."

"Öyle mi? Gerçi yakınlık sezginizi biliyorum ama, karanlıkta gördüğünüzü de hiç işitmemiştim."

"Karanlıkta göremem. Ama burası benim evim. Bunu hatırlamanızda yarar var sanıyorum."

Silah odasına vardıklarında Hel iki ispirto lambası yaktı, Diamond'a alçak masanın başındaki iki koltuktan birine oturması için işaret etti. Masanın üzerinde bir şişeyle bardaklar vardı. "İçkiden buyurun" dedi Hel. "Ben de az sonra geliyorum."

Lambalardan birini eline alıp köşedeki kütüphaneye yürüdü, çekmecelerden birini çekti. Burası bir kartotek çekmecesiydi. İçinde

iki yüz kadar kart olduğu gözüküyordu. "Diamond'un asıl adınız olduğunu kabul edebilir miyim?'" diye sordu.

"Asıl adımdır."

Hel, Diamond'a ait bilgilere göz atmak üzere kartları tararken, "İlk adlarınızın harfleri?" dedi.

"Jak O. Diamond." Hel'in bu ilkel kart sistemini üstün haberalma sistemiyle, Şişko'yla karşılaştırınca yüzünde hafif bir gülümseme belirdi. "Takma isim kullanmak istemedim" diye devam etti. "Belki benimle ağabeyim arasında bir ilişki kurarsınız diye düşündüm."

"Ağabeyiniz mi?"

"Ağabeyimi hatırlamıyor musunuz?"

"Birden hatırlayamadım" diye mırıldandı Hel. Parmakları hâlâ kartları taramaktaydı. Hel'in kartları altı dilde olduğundan, sıralaması da fonetik sisteme göre yapılmıştı. "D, D-A, D-AI, D-AI-M... Hah, işte burada. Diamond, Jack O. Lütfen bir içki buyurun, Bay Diamond. Kartoteks sistemim biraz karışıktır. Üstelik emekliliğimden beri de kullanmak zorunda kalmadım."

Hel'in ağabeyini hatırlayamadığını duyunca Diamond biraz şaşalamıştı. Bu şaşkınlığı örtbas etmek için önündeki şişeyi eline alıp etiketini okudu. "Armagnac?"

"Hımmm." Hel ilk kartta bulduğu işaretleri zihninde not edip, onların devamını bulabileceği kartları aramaya koyuldu. "Burası Armagnac Bölgesi'ne çok yakın" dedi. "O şişeyi hem oldukça eski hem de iyi bulacaksınız. Demek Ana Şirket'in hizmetinde çalışıyorsunuz, öyle mi? O halde bilgisayarınızdan benimle ilgili epey bilgi edinmiş olduğunuzu varsayabilirim demektir. Bana bir dakika izin verin de durumumu sizinkiyle denkleştirmeye çalışayım."

Diamond bardağını eline alıp silah rafına doğru yürüdü. Kutular içindeki alışılmadık silahlara bakıp duruyordu. Bazılarını tanıyordu gerçi. Sinir gazı tüpünü, kuru buz tabancalarını, hava güdümlü cam uçları falan. Ama arada tanımadıkları da çoktu. Basit metal diskler, bir metal halkaya takılı iki ip gibi gözüken şey, parmağa takılabilecek boyda madeni koni. Armagnac'ın durduğu masanın üstünde de Fransız yapısı küçük bir otomatik tabanca duruyordu.

Diamond, "Bütün bu egzotik şeylerin arasında bu oldukça sıradan bir parça." dedi.

Hel okumakta olduğu karttan başını kaldırarak. "Ha, evet," diye karşılık verdi. "Ben de içeriye girdiğimiz zaman gördüm. O benim değil. Sizin arkadaşınızın silahı. Şu iri yapılı Teksaslı'nın. Tabancasız daha rahat edeceğini düşündüm de."

"Nazik ev sahibi."

"Teşekkür ederim." Hel elindeki kartı bir kenara bırakıp ikinci bir çekmece açtı, yeni bir kart aradı. "O tabanca aslında pek çok şey ifade ediyor" dedi. "Herhalde sınır aramaları nedeniyle silahsız yolculuk yapmayı daha akıllıca buldunuz. Adamınıza buraya vardıktan sonra silah verildi. Yapısına bakılırsa, Fransız polisi vermiş bunu ona. Yani Fransız polisi avcunuzun içinde demektir."

Diamond omuz silkti. "Her sanayileşmiş ülke gibi Fransa'nın da petrole ihtiyacı var tabii," dedi.

"Evet. *Ici on n'a pas d'huile, mais on a des idées.*"*

"Yani?"

"Pek önemli değil. Fransız iç propagandasından bir slogan. Bu karttan öğrendiğime göre Tokyo'daki Binbaşı Diamond sizin ağabeyinizmiş. Bu ilginç. Hiç değilse biraz ilginç." Şimdi durumu öğrendikten sonra Hel iki kardeş arasında bazı benzerlikler de bulmaya başlamıştı. İnce yüz, birbirine yakın kara gözler, kanca burun, ince üst dudak, kalın, kansız alt dudak, davranışta belirgin bir kararlılık.

"Adımı duyar duymaz bunu anlayacağınızı sanmıştım." dedi Diamond.

"Aslında onu hemen hemen unutmuştum. Hesabımız görülmüş, bitmişti nasılsa. Demek Ana Şirket'in hizmetine, erken emeklilik programında çalışarak başladınız. Bu durum ağabeyinizin kariyerine de uyuyor."

Ana Şirket birkaç yıl önce, iş akışındaki bir kusurun farkına varmıştı. Şirketlerde çalışan müdürler elli yaşından sonra daha az verimli olmaya başlıyorlardı. Oysa elliden sonraki yıllarda daha çok pa-

* Bizde petrol yok ama fikir var!

ra almaktaydılar. Bu sorun Şişko'ya sunulduğunda, Şişko hemen bir 'Erken Emeklilik Bölümü' kurulmasını önermişti. Bu bölüm, ortaya sorun çıkaran bu tür müdürlerin birer kaza sonucu bertaraf edilmesini sağlayacaktı. Genellikle tatildeyken. Ya kalp krizi ya da bir inme sonucu. Şirketin tasarruf ettiği para birden çok arttı. Diamond hemen bölümün başına getirildi. Kısa süre sonra da CIA ve NSA'nın kontrolüyle görevlendirildi.

"...Görülüyor ki hem siz hem de ağabeyiniz, içinizdeki sadizmi gerek birtakım yan çıkarlarla, gerekse büyük bir kuruluş hesabına çalışmakla bağdaştırmayı bilmişsiniz. O CIA hesabına, siz de petrol firmaları topluluğu hesabına. Her ikisi de Amerikan rüyasının birer parçası. Hayatta ilerlemek isteyen gençleri topladınız mı, oldu bitti."

"Hiç değilse ikimiz de kiralık katil olmadık."

"Saçma. Havayı ve suyu kirleten, soyan, sömüren kuruluşlar hesabına çalışan insanlara katil derler. Ağabeyinizin ve sizin kişisel değil, kurumsal ve vatani nedenlerle öldürmüş olmanız, ikinizi de katil olmaktan kurtarmaz. Yalnızca korkak olduğunuzu ortaya koyar."

"Bir korkağın böyle elini kolunu sallayıp evinize gelebileceğine inanıyor musunuz?"

"Belli bir tür korkak bunu da yapabilir. Korkaklığından korkan bir korkak."

Diamond ince sesle güldü. "Benden gerçekten nefret ediyorsunuz, değil mi?"

"Hiç de değil. Siz bir kişi değil örgüt adamısınız. Sizden kişi olarak nefret edilemez. Topluluktan nefret etmek gerekir. Zaten siz nefret gibi yoğun duygular uyandırabilecek bir kimse değilsiniz. Tiksinti daha doğru bir deyim olur."

"Ama gene de, bütün eğitim ve yetiştiriliş üstünlüğünüze karşın, aşağıladığınız, bezirgan sınıfı dediğiniz benim gibi insanlar sizi kiralıyor ve pis işlerini gördürüyorlar."

Hel omuz silkti. "Her zaman öyle olmuştur," dedi. "Tarih boyunca tüccarlar ve bezirganlar hep kent surlarının gerisine saklanmış, onları koruyacak savaşı başkaları yapmıştır. Buna karşılık da tüccarlar hep köpekleşmiş, eğilip bükülmüş, selam vermiş, yaltaklan-

mışlardır. Aslında onları suçlamak da doğru değil. Cesur olmak üzere yaratılmamışlardır. Hem daha önemlisi, cesaret bankaya yatırılabilecek bir şey değildir."

Hel son bilgi kartını da okuyup, sonradan yerleştirilmek üzere ötekilerin arasına fırlattı. "Pekala. Diamond," dedi. "Şimdi kim olduğunu da, ne olduğunu da biliyorum. Daha doğrusu hakkında bilmem gerekeni veya bilmek isteyebileceğimi biliyorum."

"Herhalde bu bilgiler sana Güve'den geliyor."

"Pek çoğu sizin Güve dediğiniz kişiden geldi."

"Bu adamın bildiklerini nereden öğrendiğini anlamak için neler vermezdik."

"Herhalde. Bilsem de size söylemezdim elbette. Ama aslında benim de en küçük bir fikrim yok."

"Ama Güve'nin kimliğini ve yerini biliyor olmalısınız."

Hel güldü. "Elbette biliyorum. Ama biz kendisiyle eski dostuz."

"O bir şantajcıdan başka bir şey değil."

"Saçma. O haberleşme mesleğinde bir sanatçıdır. Tüm dünyadan topladığı bilgiler vardır. Ama bunları gizlemek için ömründe bir kez bile para almamıştır."

"Öyle ama sizin gibilere bilgi vermekle sizleri hükümetlerin cezasından koruyor ve bu yolla dünyanın parasını kazanıyor."

"Korunma pahalıya mal olur. Değeri büyüktür. Ama eğer içinizi rahatlatacaksa söyleyeyim. Güve dediğiniz adam çok hasta. Yılın sonuna kadar yaşayabileceği bile kuşkulu."

"Demek yakında korunmasız kalacaksınız."

"Onu insan olarak, zeki ve ilginç bir insan olarak çok özleyeceğim. Ama korunmanın ortadan kalkması benim için önemli değil. Şişko'nun size söylediğinden eminim. Artık ben tümüyle emekliyim. Şimdi kendi işimize dönsek olur mu?"

"Başlamadan önce size sormak istediğim bir soru var."

"Benim de bir sorum var ama bunları sonraya bırakalım da konu dağılmasın, vaktimizi ziyan etmeyelim. Şimdi isterseniz ben size durumu özetleyeyim. Yanılgıya düşersem düzeltirsiniz." Hel duvara yaslandı. Yüzü gölgede kalıyor, yumuşak cezaevi sesi tekdüze çıkı-

yordu. "Önce Kara Eylülcüler'in Münih'te İsrailli atletleri öldürmesiyle başlıyoruz. Öldürülenlerin arasında Asa Stern'in oğlu da var. Asa Stern bunun üzerine öç almaya ahdediyor. Bu amaçla acınacak kadar acemi, küçük bir amatörler topluluğu kuruyor. Bu hareketinden ötürü onu gene de küçük görmeyin. İyi bir insandı. Ama bunu yaptığı sırada çok hasta ve büyük ölçüde de ilaç etkisi altındaydı. Derken Arap istihbaratı işin kokusunu alıyor. Araplar, herhalde OPEC temsilcisi aracılığıyla, Ana Şirket'ten bu baş ağrısının ortadan kaldırılmasını istiyorlar. Ana Şirket bu işi size veriyor ve CIA zorbalarını kullanarak durumu temizlemenizi bekliyor. Siz bu intikam grubunun -ki sanıyorum kendilerine Münih Beşlisi diyorlardı- son Münih katillerini öldürmek üzere Londra'ya gitmekte olduklarını haber alıyorsunuz. CIA da hemen Roma Uluslararası Havaalanı'nda bir bozgun eylemi planlıyor. Bu arada içerideki salonda bulunan o iki salağın da bu eyleme katıldığını sanıyorum."

"Evet."

"Ve siz de onlara ceza olarak, yaptıkları pisliği kendilerine temizletiyorsunuz."

"Aşağı yukarı."

"Riske giriyorsunuz, Bay Diamond. Aptal bir dost, akıllı bir düşmandan daha tehlikelidir."

"O benim bileceğim şey."

"Elbette. Peki, demek sizin adamlarınız Roma'da vıcık vıcık, üstelik de yetersiz bir iş yapıyorlar. Aslında bu kadarını başardıklarına bile şükretmeniz gerek. Arap istihbaratıyla CIA yeteneği bir araya gelirse, yanlış havaalanına gitmeyişleri bile başarı sayılır. Ama demin söylediğiniz gibi, bu sizin bileceğiniz şey. Bu arada her nasılsa, belki de Washington'da eylemin sonuçlarını gözden geçirirken, hücre üyelerinin Londra'ya gitmekte olmadığını fark ettiniz. Ceplerinden Pau'ya uçak bileti çıkmıştı. Ayrıca hücre üyelerinden, az önce birlikte yemek yediğiniz Bayan Stern'in de, katillerinizin gözünden kaçtığını öğrendiniz. Bilgisayarınız Asa Stern'in benimle ilişkisini ortaya sermekte gecikmedi. Pau'nun buraya yakın olması da durumu perçinledi. Tamam mı?"

"Aşağı yukarı."

"Peki. Bu noktaya vardığımıza göre, top artık sizde."

Diamond kafasındakileri nasıl ifade edeceğine henüz karar verememişti. Acaba tehditle vaadin hangi ölçüdeki karışımı Nicholai Hel'i işin dışında tutmaya yarardı? Zaman kazanmak için orada gördüğü garip bir çift silaha doğru parmağını uzattı. Bunlar eski düello tabancaları gibi kıvrık saplı, dokuz inç boyunda çifte namlulu silahlardı. Namluların ucu da hafifçe genişliyor gibiydi.

"Bunlar nedir?" diye sordu.

"Bir tür kısa namlulu tüfek."

"Tüfek mi?"

"Evet. Bunları Hollandalı bir sanayici dostum benim için yaptı. Molucca teröristlerinin elinde rehin tutulan oğlunu kurtarmak için giriştiğim tehlikeli bir eylemin ödülü olarak. Gördüğünüz gibi her silahın iki çekici, aynı anda özel mermilerin üzerine iniyor, mermiler dağılıp çevreye bir sürü yarım santimetre boyunda kurşunlar yağdırıyor. Bu odadaki silahların hepsi özel durumlar için hazırlanmıştır. Bunlar karanlıkta ve yakın menzil içinde görülecek işler içindir. Ya da bir anda bir oda dolusu insanı ortadan kaldırmakta kullanılabilir. İki metrelik bir menzilde kurşunların birbirine uzaklığı ancak bir metredir." Hel'in cam yeşili gözleri Diamond'un üzerindeydi. "Niyetiniz geceyi tabancalardan söz ederek geçirmek mi?"

"Hayır. Sanırım Bayan Stern, Kara Eylülcüler'i Londra'da öldürmek konusunda sizden yardım istemiştir."

Hel başını salladı.

"Ve yardım edeceğinize de önceden inanmıştır. Amcasının dostu olduğunuz için."

"O yargıya vardığı doğru."

"Ne yapmak niyetindesiniz?"

"Önerinizi dinlemek niyetindeyim."

"Benim önerimi mi?"

"Tüccarlar öyle yapmaz mı? Teklif getirmez mi?"

"Ben olsam buna pek teklif demezdim."

"Ne derdiniz?"

"Caydırıcı bir etki derdim. Bir kısmı uygulanmış, bir kısmı uygulanmaya hazır. Tabii bu işe bulaşacak kadar budalalık ederseniz."

Hel'in gözleri bir gülümsemeyle kırıştı ama dudakları bundan etkilenmedi. Elini havada çevirip Diamond'a devam etmesini işaret etti.

"Size itiraf etmem gerekir ki durum biraz değişik olabilseydi, bu silah manyağı Filistinliler'in başına gelenler ne Ana Şirket'i ne de Arap çıkarlarını ilgilendirirdi. Ne var ki bugünler Arap toplumu için kritik günler. Filistin Kurtuluş Örgütü de her nasılsa Araplar için bir bayrak haline getirildi. İsteyerek değilse bile, halkla ilişkiler konusunda gerekli olduğu için. Bu nedenle de Ana Şirket onları korumak zorunda kalıyor. Yani sizin Londra'da uçak kaçırmak isteyenlere engel olmanıza izin verilmeyecek."

"Beni nasıl durduracaksınız?"

"Wyoming'de eskiden birkaç yüz hektarlık yeriniz olduğunu hatırlıyor musunuz?"

"Herhalde *eskiden* sözü bir dilbilgisi yanlışı olmasa gerek."

"Değil tabii. Emekliliğiniz için ayırdığınız varlığın büyük bir dilimini temsil eden o yer, Ana Şirket'in işlerine karışmaya kalkmanızın cezası olarak elinizden alınmış bulunuyor."

"Bu cezayı sizin şahsen düşünmüş olduğunuzu varsayabilir miyim?" Diamond başını hafifçe yana eğdi. "Bu benim için zevk oldu" dedi.

"Çok sinsi bir yılanmışsın. Yani bu işten vazgeçersem arazi bana geri mi verilecek diyorsun?"

Diamond alt dudağını ileri doğru uzattı. "Yoo, korkarım öyle bir şey yapamam. Amerika'nın yabancı boyunduruğundan kurtulabilmek için her zerre enerji kaynağına gerçekten ihtiyacı var." Bu sözünü beğenip kendi kendine gülümsedi. "Hem zaten güzelliği de bankaya yatıramazsınız." Diamond pek zevkleniyordu.

"Ne yapmak istediğini anlayamıyorum, Diamond. Ben hangi yolu seçersem seçeyim, araziyi nasılsa alıp berbat edeceğine göre, bu sana benim üzerimde nasıl bir kontrol sağlıyor?"

"Dediğim gibi, arazinin alınması uyarıcı bir şamar niteliğinde oluyor. Ve de tabii, ceza."

"Ah, anlıyorum. Kişisel bir ceza. Senden. Ağabeyin için mi?"

"Öyle."

"Ölümü hak etmişti, biliyorsun. Bana üç gün boyunca işkence edildi. Bunca ameliyattan sonra bile, yüzüm hâlâ bazı hareket yeteneklerinden mahrum."

"O benim ağabeyimdi! Şimdi, istenildiği şekilde hareket etmezsen uygulanacak ceza ve sonuçlara geçelim. Zürih Federal Bankası'nda, KL443 grup ve 45-389-75 kod numaralı hesapta aşağı yukarı bir buçuk milyon dolar değerinde altın karşılığı paran vardı. Emekliliğin için ayırdığın servetin geri kalanı da bu. Gene geçmiş zamanda konuştuğuma dikkatini çekerim."

Hel bir an sessiz kaldı. "İsviçreliler'e de petrol gerek," dedi sonra.

Diamond "İsviçreliler'e de petrol gerek" diye onu yankıladı. "O para, Kara Eylülcüler'in uçağı sağ salim kaçırmasından yedi gün sonra tekrar senin hesabında gözükebilecek. Böylece görüyorsun ki, onların planını bozmak bir yana, uçağı kaçırabilmeleri için her türlü yardımı yapmak senin kendi yararına oluyor"

"Ve herhalde bu para aynı zamanda seni de tehlikeden koruyor."

"Tamam, öyle. Konuğun olduğumuz süre içinde bana veya arkadaşlarıma bir şey olursa o para ortadan yok olacak. Bir hesap hatasının kurbanı olarak."

Hel'in gözleri Japon bahçesine açılan kapılara dikilmişti. Yağmur başlamıştı artık. Çakılların üzerinde ses çıkarıyor, siyah ve gümüş rengi görünen yaprakları sallıyor, hışırdatıyordu. "Hepsi bu kadar mı?" diye sordu.

"Pek sayılmaz. Sağda solda acil durumlar için birkaç yüz bin doların olması gerektiğini biliyoruz. Şişko'nun verdiği psikolojik kimliğinden anladığımıza göre, ölmüş bir dosta sadakati kendi çıkarından öne alman ve bu paraları bu işe harcaman mümkün -Japon onur kavramıyla yetişmiş olmandan ötürü, anlarsın ya! Biz böyle bir budalalık yapman ihtimaline karşı da hazırlandık. Bir kere İngiltere'de-

ki MI-5 ve MI-6 örgütleri sana karşı uyarıldı ve topraklarına ayak bastığın anda seni tutuklamak üzere emir aldı. Onlara yardımcı olmak üzere Fransız Güvenlik Kuvvetleri de bu bölgeden çıkmamanı sağlayacak. Eşkalin polise dağıtıldı. Kendi kasaban dışında herhangi bir yerde görülürsen, o anda vurulacaksın. Şimdi söylemem gereken bir şey var. Tehlikeli durumlarda ne kadar başarılı olabildiğini geçmiş deneyimlerden biliyoruz. Sana karşı harekete geçirdiğimiz bu kuvvetlerin, sana engel olmaktan çok, yalnızca can sıkma düzeyinde işe yarayabileceklerinin de farkındayız. Ama gene de gerekeni yapıyoruz. Daha doğrusu, yapıyor görünüyoruz. Ana Şirket, Kara Eylülcüler'i korumak için elinden geleni yaptığını göstermek zorunda. Eğer bu başarılı olmazsa, ki korkarım bu tedbirlerin başarılı olmamasını hemen hemen umuyorum şahsen... O zaman çok büyük ve korkunç bir cezayla Arap dostlarımızı tatmin etmek zorundayız. Onların ne tür insanlar olduğunu bilirsin. İntikam duygularını tatmin edebilmek için son derecede katı, kesin ve hayal gücü zengin bir şeyler yapmak zorunda kalacağız demektir."

Hel bir an sessiz kaldı. "Sana konuşmamızın başında bir sorum olduğunu söylemiştim tüccar" dedi. "Sorum şu. Buraya neden geldin?"

"Bu açıkça belli değil mi?"

"Belki sorumu yeterince açık sormadım. Buraya neden *sen* geldin? Neden bir haberci göndermedin? Neden yüzünü gözümün önüne sererek seni tanımam gibi büyük bir tehlikeyi göze aldın?"

Diamond, Hel'e uzun uzun baktı "Sana dürüst bir cevap vereceğim." dedi.

"Zahmet edip benim için karakterini değiştirme."

"Wyoming'deki arazinin haberini sana kendim vermek istedim. Planladığım cezanın kapsamını kendim anlatmak istedim. Tabii eğer Ana Şirket'in sözünden çıkarsan. Ağabeyime bu kadarını borçluyum."

Hel'in duygudan uzak bakışları Diamond'un üzerindeydi. Diamond meydan okur gibi oturuyordu. Gözleri, içindeki korkuyu yansıtan, gözyaşına benzer bir pırıltıyla kaplanmıştı. Çok tehlikeli bir

işe girişmişti bu bezirgan. İnsanların arkasına saklandığı ve güç aldığı, kanun gibi, sistem gibi paravanları geride bırakmış, Nicholai Aleksandroviç Hel'e yüzünü göstermeye cesaret etmişti. Diamond aslında anonim kişiliğin kendisini kâr örgütü içinde saklanan, tırnaklarıyla ağlara tutturmaya çalışan bir böcekten farklı kılmadığının farkındaydı. Kendi sınıfının diğer üyeleri gibi o da, Hollywood'un tozlu arka sokaklarında dolaşırken ya da elini bilgisayarının bir karış üstüne uzatırken, kendini yaratıcı bir bireyci gibi görmekteydi, Amerikan kültüründe prototipik kahramanın bir kovboy olması çok anlamlıydı. Eğitimsiz, kaba bir tarım işçisi. Bir göçmen. Diamond'un rolü temelde Tom Miks'in oynadığı rollere benziyordu. Elinde dünyanın en gelişmiş bilgisayar sistemi vardı. Buna karşılık Hel'in elinde birkaç tane karttan başka ne vardı? Diamond için, Batı dünyasının tüm sanayileşmiş ülke hükümetleri çantada keklikti. Hel'in ise birkaç Bask arkadaşı vardı. Diamond atom enerjisini, petrol rezervlerini, askeri/sınai toplulukları, çürümüş ve çürüyen hükümetleri temsil ederken, Hel *Şibumi*'yi temsil ediyordu. Kayıtsız güzelliğin solgun bir imajını. Bütün bunlarla birlikte Hel'in girişilecek her çatışmada büyük bir avantajı olduğu da ortadaydı.

Hel yüzünü yana çevirdi ve başını hafifçe salladı.

"Bu senin için utandırıcı olmalı" dedi.

Sessizlik sırasında Diamond'un tırnakları avuçlarında iz bırakmıştı. Hafif öksürerek boğazını temizledi. "Benim için ne düşünürsen düşün, şu yukarıda yemekte gördüğün orta sınıf çaylağından başka kimsenin takdirini kazanmayacak bir jest uğruna gelecek yıllarını tehlikeye atacağına inanamıyorum." dedi. "Ne yapacağını bildiğimi sanıyorum, Bay Hel. Önce işi enine boyuna düşünecek ve sonunda da bir grup ne idüğü belirsiz Arap'ın bu güzel eve, bu güzel hayata değmeyeceğine karar vereceksin. Hasta ve uyuşturucu etkisinde bazı adımlar atmış bir ihtiyarın saçmalarına karşı şeref bağlılığı duymak gerekmediğini anlayacaksın. Ve sonunda da geri çekileceksin. Çekilişinin nedenlerinden biri benim gibi hor gördüğün birini etkilemek için cesaret gösterilerine kalkışmak istemeyeceğindendir. Bana şu anda vazgeçtiğini bildirmeni beklemiyorum. Bu çok küçük dü-

şürücü bir şey olur senin için. O onur duyguna ağır gelebilir. Ama sonunda gene de yapacağın bu. Doğrusunu söylemek gerekirse bir bakıma bu işte direnmeni istemiyor değilim. Senin için düşündüğüm cezaların uygulanmadan kalması yazık olacak. Ama şansın varmış ki Ana Şirket'in Yönetim Kurulu Başkanı, Kara Eylülcüler'in işlerini temizce görmelerini istiyor. Şimdilik Camp David Barış Görüşmeleri diye bir şey hazırlıyoruz. Bunun sonucunda İsrail, hem güney, hem de doğu sınırlarını çıplak bırakmaya zorlanacak. Aynı görüşmelerin sonucunda Filistin Kurtuluş Örgütü de Ortadoğu oyunundan çıkarılacak. Artık can sıkıcı fonksiyonlarını yeterince yerine getirdiler. Ama Başkan, bu iş de bitene kadar Filistinliler'i rahat bırakmak niyetinde. Görüyorsunuz ya, Bay Hel... Şu anda pek derin sularda yüzmektesiniz. Karşınızdaki kuvvetler tabanca, tüfek veya diğer zekice silahlarla ya da sevimli küçük bahçelerle bertaraf edilebilecek türden değil."

Hel, Diamond'a sessizce baktı, sonra gözlerini bahçesine çevirdi. Alçak sesle "Bu konuşma bitmiştir" dedi.

"Anlıyorum" Diamond cebinden bir kart çıkardı. "Benimle şu numaradan ilişki kurabilirsiniz" dedi. "On saate kadar büroma dönmüş olacağım. Bu işe karışmamaya karar verdiğinizi bana bildirdiğiniz anda, İsviçre'deki paranızın iadesi için işlemlere başlayacağım."

Hel artık Diamond'un orada bulunduğunun farkında değilmiş gibiydi. Bu yüzden Diamond kartı masanın üzerine bırakmak zorunda kaldı. "Artık konuşacak bir şeyimiz kalmadığına göre, ben gidiyorum." dedi.

"Ne? Ha, evet. Herhalde çıkış yolunu bulabilirsin, Diamond. Hana sizi kasabaya geri göndermeden önce sana ve adamlarına kahve ikram edecek. Herhalde Pierre de kendini şu aralar şarapla iyice takviye etmiştir ve size unutamayacağınız bir yolculuk yaptırmaya hazırdır."

"Pekala. Ama daha önce... Sana bir sorum vardı."

"Evet?"

"Yemekte içtiğimiz roze şarap... Neydi?"

"Tavel'di tabii."

"Biliyordum!"

"Pek sayılmaz. Emin değildin."

Bahçenin Japon odasına uzanan kolu, yağmurun sesini dinleyebilmek amacıyla yapılmıştı. Hel her yağmur mevsiminde haftalarca çalışmış, bacağında bir şort, yalınayak, suların içinde taşları yerleştirmiş, bahçeye ton vermiş, değiştirmiş, yeni tonlar vermişti. Çamurlar ve akıntı yolları temizlenmiş, bitkiler defalarca yer değiştirmiş, çakıllar durmadan yerleştirilmiş, bozulup tekrar yerleştirilmiş, akarsuya ses taşları döşenmiş, sonunda yapraklardaki damlaların bas sesiyle çakıllardan çıkan soprano ses arasında bir uyum sağlanabilmişti. Buna bambulardan gelen titrek rezonansla akarsuyun kendi sesi de katılıyordu. Hepsinin yüksekliği öyle ayarlanmıştı ki, tabanı *tatami* döşeli odanın tam ortasına oturulduğu zaman hiçbir ses, diğerlerini bastıramıyordu. Dikkatle dinleyen kişi isterse gerilerden bir sesi ayırt ediyor, isterse onu tekrar orkestranın içinde eritebiliyordu. Dikkatinin yönünü nereye çevirdiğine bağlıydı bu iş. Tıpkı uyku tutmayan bir insanın saat sesini bazen duyması, bazen duymaması gibi. Bu çaba, günlük yorgunluklardan kurtulmaya, onları bir kenara itmeye yeterliydi. Ama bu bahçeyi düzenleyen kişinin tek amacı bu değildi. Onun amacı bahçeyi kullanmaktan çok, yaratmaya yönelikti.

Hel silah odasında otururken yağmurun sesini işitiyor, ama ruhsal sükunete ulaşmış olmadığı için dinleyemiyordu. Bu işte kötü bir *aji* vardı. Bir bütünlük yoktu, sonra... Tehlikeli kişisel duygular karışmıştı. Hel hayatta hep dizili taşlara karşı oyun oynamaya alışkındı. Eti, kemiği olan canlı hasımlara karşı değil. Bu işte hamleler hep mantıksız nedenlerle yapılacak, sebep ve sonuç çizgilerine hep insan duyguları bulaşacaktı. Baştan sona ihtiras ve ter kokuyordu bu iş.

Hel ciğerlerinden derin bir soluk verdi. "Eee?" diye sordu. "Ne demek oluyor bütün bunlar?"

Hiç cevap gelmedi. Hel'in aldığı titreşimler, çevredeki kişinin bir yandan kaçmak istediğini, bir yandan da kıpırdamaya korktuğunu belirtiyordu. Kalkıp yana kayan kapıyı biraz daha itti ve parmağıyla dışarıdaki insana içeri girmesini işaret etti.

Hannah Stern kapının dışında duruyordu. Saçları yağmurdan sırılsıklamdı. Elbisesi vücuduna ve bacaklarına yapışıyordu. Kapı dinlerken yakalanmak utandırmıştı onu. Ama özür dilemeye de yanaşmıyordu. Ona göre işin önemi, böyle nezaket kurallarını önemsiz kılacak kadar fazlaydı. Hel ona aslında önemli olanın bu 'küçük' hareketler olduğunu belki söyleyebilirdi. Terbiye her zaman için merhametten de, sadakatten de, yardımdan da, içtenlikten de daha güvenilir bir şeydi. Tıpkı hak yememenin, karşıdakine eşit şans tanımanın, adaletten önemli olması gibi. Büyük sayılan değerler, baskı altına girdiklerinde türlü mantık oyunlarıyla çözülüverirlerdi. Ama terbiye, terbiyeydi. Koşullar ne olursa olsun, hiçbir zaman değişmezdi.

Gerçi Hel bunu ona söyleyebilirdi ama şu anda kızın ruhsal eğitimine pek ilgi duymuyordu. Kusursuzluğa erişemeyecek bir varlığı boşuna süslemeye de heves etmiyordu. Zaten söylese bile, kız herhalde yalnızca kelimeleri anlayacak, anlamına inebilse bile, nasılsa ömrünü bir tür Scarsdale rejimiyle geçireceği için bundan asla yararlanamayacaktı.

"Eee?" diye sordu tekrar. "Sen ne anlam verdin bunlara."

Hannah başını iki yana salladı. "Bu kadar...iyi örgütlenmiş oldukları aklıma bile gelmezdi" dedi. "Bu kadar da soğukkanlı. Başınıza iyice dert açtım galiba."

"Şimdiye kadar olanlardan seni sorumlu tutmuyorum. Bir şans borcum olduğunu çoktan beri biliyordum. İşim hep sosyal örgütlerle olduğuna göre, karşımda bir miktar kötü şansın birikmiş olduğu belliydi. Şimdiye kadar onunla yüz yüze gelmemiştim. Bu yüzden bekliyordum onu. Ama seni bunun sebebi saymıyorum. Nedenini anlıyor musun?"

Kız omuz silkti. "Ne yapacaksınız?" dedi.

Fırtına artık geçiyordu. Arkadan bahçeye dolan rüzgarlar Hannah'nın ıslak elbisesi içinde titremesine yol açmaktaydı.

"Şu çekmecede kalın kimonolar var" dedi Hel. "Üstündekileri çıkar."

"İyiyim ben."

"Ne diyorsam onu yap. Burnunu çekip duran trajedi kahramanlarının günü geçti artık."

Kısacık şort giymek, bluzunun göğsünü yarıdan yukarı açık bırakmak gibi huylarına uygun olarak, Hannah önce elbisesini çıkardı, sonra kuru kimonoyu aradı. Vücudunun güzel oluşundan sosyal bir avantaj sağladığını kendi kendine bile hiçbir zaman kabullenmemişti. Erkekler onu cinsel bir gereç olarak gördüklerinde de şaşırmış gibi yapar, daha doğrusu gerçekten şaşırdığını sanırdı. Aslında eğer bu konuyu düşünecek kadar vakit ayırmış olsa, kendini gösterme eğilimini, 'vücudunu sağlıklı şekilde kabullenme' diye adlandırır, çekingenliği ve kompleksi olmadığı için sevinirdi.

Sıcak kimonoya sarınırken tekrar "Ne yapacaksınız?" diye sordu.

"Asıl mesele senin ne yapacağında. İşe devam etmeye hâlâ niyetli misin? Benim de peşinden atlayacağımı umarak kendini iskeleden sulara bırakacak mısın?"

"Yapar mıydınız? Atlar mıydınız arkamdan?

"Bilmiyorum."

Hannah karanlık bahçeye doğru bakıp kimonosuna daha sıkı sarındı. "Bilmiyorum... Bilmiyorum." diye söylendi. "Dün her şey öyle açık seçikti ki? Ne yapmam gerektiğini biliyordum. Neyin doğru olduğundan emindim."

"Ya şimdi?"

Kız omuzlarını kaldırıp başını iki yana salladı. "Eve dönüp bütün bunları unutmamı isterdiniz, değil mi?

"Evet. Üstelik bu da senin sandığın kadar kolay olmayabilir. Seni sağ salim evine ulaştırmak epey marifet isteyecektir."

"Ya Münih'te bizim atletlerimizi öldüren Kara Eylülcüler ne olacak?"

"Onlar da ölecek. Herkes ölür sonunda."

"Ama.... Eğer eve dönersem, o zaman Avrim'le Chaim'in ölümleri de boşuna olur."

"Doğru. Zaten boşuna ölümlerdi onlar. Sen ne yaparsan yap bu durum değişmez."

Hannah, Hel'e yaklaşıp başını kaldırarak onun yüzüne baktı. Kızın ifadesinde karışıklık ve kuşku okunuyordu. Birinin kendisine sarılmasını, avutmasını, rahatlamasını, her şeyin düzeleceğini söylemesini istiyordu.

"Ne yapacağına çabuk karar vermelisin" dedi Hel. "Şimdi eve dönelim. Gece boyunca her şeyi düşünürsün."

Hana ile Le Cagot'yu serin ve ıslak terasta oturur buldular. Fırtınanın peşinden gelen rüzgar da dinmişti. Havada taze, yeni yıkanmış gibi bir koku vardı. Onlar yaklaşırken Hana kalkıp Hannah'nın elini tuttu. Bilinçsizce yapılan bir iyilik.

Le Cagot taş kanepeye yayılmıştı. Gözleri kapalı, konyak bardağı elindeydi. Soluğunun arasında horlamalar da duyuluyordu.

Hana "Tam anlattığı hikayenin orta yerinde uyuyakaldı" diye açıkladı.

Hel "Hana" dedi. "Bayan Stern bu geceden sonra burada kalmayacak. Eşyalarını yarın sabah hazırlatabilir misin? Onu dağdaki kulübeye götüreceğim." Hannah'ya döndü. "Dağda bir yerim var" dedi. "Orada kalabilirsin. Sana bir zarar gelmez. Ben de bu arada seni nasıl ananın babanın yanına ulaştırabileceğimi düşünürüm."

"Gitmek istediğime karar vermemiştim ki!"

Hel ona cevap vereceği yerde, Le Cagot'nun çizmesine bir tekme vurdu. İriyarı Bask irkildi, birkaç kere dudaklarını yaladı. "Nerede kalmıştım?" dedi. "Ha... Bayonne'daki o rahibeleri anlatıyordum. Onlarla karşılaştığım zaman..."

"Yo, onu anlatmaktan vazgeçmiştin. Bayanlar var diye."

"Öyle mi? Peki öyleyse! Görüyorsun ya küçük kız, anlatmayışımın tek nedeni sırf senin ihtiraslarını hareketlendirmemek... Bana geldiğin zaman bunu kendi isteğinle yapmanı tercih ederim. Gözü kararmış bir şehvetle değil. Konuklarımıza ne oldu?"

"Gittiler. Herhalde Amerika'ya dönmüşlerdir."

"Sana bütün samimiyetimle bir şey söyleyeceğim, Nikko. Bu adamlardan hiç hoşlanmadım. Gözlerinde korkaklık var. Bunları tehlikeli kişiler durumuna getiriyor. Ya buraya daha kaliteli konuklar davet etmeye başla ya da benden mahrum kalma tehlikesini göze al.

Hana, harikulade, eşsiz kadın... Bu gece benimle yatmak istiyor musun?"

Hana gülümsedi. "Hayır, teşekkür ederim, Beñat."

"Kendini bu kadar iyi kontrol edebilişine hayranım. Ya sen küçük kız?"

"O çok yorgun" dedi Hana.

"Eh, belki böylesi daha iyi. Yoksa yatağım fazla kalabalık olacaktı, o tombul Portekizli hizmetçi de olduğuna göre! Hadi öyleyse! Gerçi sizi kişiliğimin cazibesinden ve renkliliğinden mahrum bırakmak hoş değil ama vücudum diye adlandırdığım bu harika makinenin önce su akıtması, sonra da uyuması gerekiyor. İyi geceler, dostlarım." Homurdanarak ayağa kalktı, tam uzaklaşacağı sırada gözü Hannah'nın üstündeki kimonoya takıldı. "Bu da ne? Elbiselerine ne oldu? Ah, Nikko, Nikko. Fazla ihtiras kötü şeydir. Her neyse... İyi geceler."

Hana yumuşak bir masajla Hel'in sırtındaki gerilimi geçiştirmişti. Şimdi uyuyuncaya kadar saçlarını hafifçe çekiştirmekteydi. Kendi vücudunu onun üzerine yerleştirmiş, yüzükoyun yatan Hel'in kalçalarını kucağına almıştı. Kolları ve bacakları, onun kol ve bacaklarının üzerindeydi. Sıcaklığıyla onu koruyor, rahatlatıyor, dinlenmeye zorluyordu. "İşler kötü, değil mi?" diye fısıldadı.

Hel evet anlamında mırıldandı.

"Ne yapacaksın?"

"Bilmiyorum. Önce kızı buradan götüreceğim. Belki onu öldürmekle beni amcaya olan borçtan kurtarabileceklerini düşünürler."

"Dağda onu bulamayacaklarından eminsin, değil mi? Bu vadilerde sır diye bir şey yoktur."

"Yerini yalnızca dağ halkı bilecek. Onlar benim adamlarım. Polisle de hiç konuşmazlar. Âdetleri ve gelenekleri de engel buna."

"Sonra ne olacak?"

"Bilmiyorum. Düşüneceğim."

"Sana zevk vermemi ister misin?"

"Hayır. Ben çok gerginim. Bu gece bencil davranacağım. Ben sana zevk vereyim."

○●○

LARUN

Hel şafakta uyanmış. Hana ile kahvaltı etmeden önce bahçede iki saat kadar çalışmıştı. Kahvaltıyı bahçeye bakan *tatami* tabanlı odada ediyorlardı.

"Zamanla burası bayağı iyi bir bahçe olabilecek, Hana." diyordu Hel.

"Umarım sen de yanımda olur, benimle birlikte zevkini çıkarırsın."

"Konuyu biraz düşündüm Nikko. Bu fikrin çekici yanları pek çok. Dün gece müthiştin."

"Kendimi bazı baskılardan kurtarmaya çalışıyordum. O bir avantaj tabii."

"Bencil biri olsam, her zaman böyle baskılar olsun isterdim."

Hel güldü. "Ha, kasabaya telefon edip Amerika'ya kalkan uçakta Bayan Stern için yer ayırtır mısın? Pau'dan Paris'e, Paris'ten New York'a ve oradan da Chicago'ya olsun."

"Gidiyor mu yani?"

"Hemen değil. Onu göz önünde istemiyorum. Ama rezervasyon yaparsak bilgisayara girer ve hemen Şişko'ya da ulaşır. Biraz şaşırtırız onları."

"Şişko da kim?"

"Bir bilgisayar. Nihai düşman. Budala insanları bilgiyle silahlandırıyor."

"Bu sabah çok acı konuşuyorsun."

"Öyle. Biraz da kendime acıma duygusu içindeyim."

"O sözü söylemek istememiştim ama doğru. Senin gibi birine de hiç yakışmıyor."

"Biliyorum." diye gülümsedi Hel. "Dünyada hiç kimse beni böyle eleştirmeye cesaret edemezdi. Sen bir hazinesin, Hana."

"İşim bu."

"Doğru. Le Cagot nerelerde Tanrı aşkına? Gümbürtüsünü duyamıyorum."

"Bir saat kadar önce Bayan Stern'le çıktı. Ona metruk kasabaları gezdirecekmiş. Kızın keyfi yerindeydi doğrusu.

"Yüzeysel insanların yaraları kolay sağalır. Bir yastığa ne kadar yumruk atarsan çürütemezsin. Ne zaman dönecekler?"

"Öğle yemeğine gelirler sanırım. Beñat'ya rosto yedireceğime söz verdim. Sen Hannah'yı dağ evine götüreceğini söylemiştin. Ne zaman çıkacaksınız?"

"Ortalık kararırken. Beni izliyorlar."

"Geceyi onunla geçirmek niyetinde misin?"

"Hımmm. Herhalde. Karanlıklarda o yolları inmek istemem."

"Hannah'dan hoşlanmadığını biliyorum ama..."

"O tip orta sınıf kızların kendilerine terörle, devrimle eğlence aramasından hoşlanmam. Varlığı bana daha şimdiden epey pahalıya mal oldu."

"Dağ evindeyken onu cezalandırmayı mı düşünüyorsun?"

"Aklıma gelmemişti."

"Kalpsiz olma. İyi bir çocuk o."

"Yirmi dört yaşında. O yaşta hâlâ çocuk kalmaya hakkı yok. Üstelik iyi de değil. Yalnızca sevimli."

Hel, Hana'nın cezalandırma deyimiyle neyi anlatmak istediğini biliyordu. Zaman zaman canını sıkan genç kadınlardan öç almak için onlarla sevişirdi. Bu sevişmede kendi taktik ve tecrübelerini egzotik bilgilerini kullanır, kadına bir daha ömründe ulaşamayacağı dakikalar yaşatır, zavallıcık ömrü boyunca çeşitli evliliklerle o etkinin benzerini boş yere arar dururdu.

Hana aslında Hannah konusunda bir kıskançlık duymuyordu. Gülünç olurdu duysa. Birlikte yaşadıkları iki yıl boyunca Hel de, kendisi de, seyahatlere çıkmakta, başka cinsel tecrübelere girişmekte özgür olmuşlardı. Bu fiziksel merak ikisinin de iştahını dozunda tutmasına yaramış, yaptıkları kıyaslama da ellerindekinin değerini daha iyi anlamalarını sağlamıştı. Hana bir keresinde ona şaka yollu takılmış bu işten Nicholai'nin kârlı çıktığını belirtmişti. Eğitilmiş bir erkeğin istekli bir amatörle çeşitli düzeylerde faaliyet göstermesi kolaydı. Oysa bir kadının, sarsak bir erkek karşısında şehvetini daha da körüklemekten başka yapabileceği hiçbir şey yoktu. Ama Hana gene de Paris'in veya Côte d'Azur'ün güzel adaleli gençleriyle birlikte olmaktan hoşlanıyordu. Özellikle fiziksel güzellikleri açısından. Sarılabileceği bir oyuncak olarak.

Akşamüstü giderek kararmakta olan virajlı dağ yolunda ilerliyorlardı. Sollarında yükselen dağlar ayrıntıları gözükmeyen geometrik şekillere benziyordu. Sağdakiler ise batan güneşin etkisiyle pembe ve amber rengindeydiler. Etchebar'dan yola çıktıklarında Hannah susmaksızın Le Cagot ile ne kadar iyi vakit geçirdiğini anlatıyordu. Issız köyleri gezerken bütün kilise saatlerinin yelkovanıyla akrebinin köylülerce çıkarılıp alındığını fark etmişti. Le Cagot bunun nedenini açıklamıştı ona. Saatin kollarını çıkarmak şarttı. Çünkü kilisede artık saati kuracak kimse olmayacağına göre ve Tanrı'nın zamanını yanlış bildirmek de günah olduğuna göre, başka ne yapılabilirdi? Bu arada Bask katolikliğinin ruhunu yansıtan bir ibare de kiliselerin kulesine yazılmıştı. "Her saat yaralar, sonuncusu öldürür."

Şimdi artık susmuştu Hannah. Dar vadiden böyle birdenbire yükselen dağların hazin güzelliği etkilemişti onu. Yol boyunca Hel iki kere kaşlarını çatıp ona bakmak zorunda kalmış, ikisinde de onu yüzünde sakin bir gülümsemeyle, yumuşak bakışlarla çevreyi izler bulmuştu. Kızın yaydığı alfa sınıfı titreşimler etkiliyordu Hel'i. Küçük bir şapşal diye nitelendirdiği kızdan beklenmeyecek bir şeydi bu. İçindeki huzur ve barış titreşimlerinden belliydi kızın. Tam ona Kara Eylülcüler hakkında ne düşündüğünü sormaya hazırlandığı sırada, arka-

dan gelmekte olan ve yalnızca yan ışıklarını yakmış bulunan bir arabayı dikiz aynasında gördü. Diamond'un veya Fransız polisinin kızı güvenli bir yere götürmek isteyeceğinden kuşkulanmış olabileceği geldi hemen aklına. Yolun ayrıntılarını hatırlamaya çalışırken elleri direksiyona iyice sarıldı. Bu arabayı yolun neresinde kendisini geçmeye zorlayabileceğini düşünüyodu. Tam geçerken onu soldaki dik yamaca çarptırmak güç olmayacaktı. Saldırgan sürücülük konusunda epey ders almıştı. Şu anda kullandığı Volvo gibi ağır arabaları seçmesi hep bu gibi ihtimaller içindi.

Yolun hiçbir yeri düz değildi. Durmadan kıvrılıp duruyor, alttaki nehre paralel gidiyordu. Güvenli geçiş yapabilecek yeri yoktu. Ama bu durum tabii bir Fransız sürücüyü asla etkileyemezdi. Fransızlar'ın sollama tutkusu efsaneleşmiş bir şeydi. Arkadaki araba giderek yaklaşmayı sürdürdü, sonunda Hel'in arka tamponuyla arasındaki uzaklık bir metreye indi. Kornasını çalıp farlarını yaktı ve kör bir virajda burnunu sola kıvırıverdi.

Hel rahatlayıp yavaşladı, arabanın geçmesine izin verdi. Korna ve farlar ona bunun bir öldürme eylemi olmadığını anlatmaya yetmişti. Hiçbir profesyonel böyle bir hareketi önceden anons etmezdi. Demek bu gelen, gene o çocuksu Fransız sürücülerinden biriydi.

Zavallı Peugeot, motoruna yüklenip geçme savaşı verirken Hel babacan gülümsedi. Genç sürücünün direksiyonu tutan parmak eklemleri bembeyaz kesilmiş, yolu tutturabilme çabası içinde gözleri yuvalarından fırlar gibi olmuştu.

Hel'in tecrübelerine göre ancak düzgün yollarda uzun yolculuklar yapmaya alışkın olan Kuzey Amerika sürücüleri otomobile oyuncak muamelesi ederlerdi. Fransız sürücünün tedbirsiz halleri gerçi Hel'in canını sıkardı ama İtalyanlar'ınki bundan da beterdi. İtalyan sürücüler otomobili kendi penislerinin uzantısı gibi görür, İngilizler ise arabayı penislerinin yerine kullanıyormuş gibi davranırlardı.

Vadi yolundan ayrıldıktan bir yarım saat kadar sonra Larun dağına saptılar. Bu seferki yolları çok kötüydü. Yapılmamıştı. Altlarında can çekişen bir yılan gibi kıvrılıp duruyordu. Yol bazen Volvo'nun eninden değilse bile, dönüş alanından daha fazla daralıyor, lastikler

kenarlardaki çakılları aşağıya yuvarlıyordu. Birinci vitesten yukarı hiç çıkmamışlardı. Tırmandıkları yamaç da öyle dikti ki, kısa zamanda gecenin içinden çıkıp tekrar akşam ışıklarına girdiklerini fark ettiler. Batıya döndükleri zaman ön camda ışık gözü kamaştıracak biçimde parladı ve hemen ilerideki kayaların gölgesiyle yok oldu.

Az sonra bu ilkel yol bile ikiye ayrıldı. Onlar daha yüksek çayırlara doğru tırmanmaya koyuldular. Batmakta olan güneş koskocaman, kıpkızıl görünüyordu buradan. Yükseklerdeki doruklarda kar vardı. Karlar önce pembeleşti, sonra eflatuna, mora dönüştü, sonra siyahlaşıp görünmez oldu. Gökyüzünün batı kesiminde mavi ışıklar büsbütün bitmemişti ama, doğuda yıldızlar görünüyordu.

Hel arabayı bir granit kayanın dibinde durdurup el frenini çekti. "Burada ineceğiz" dedi. "Daha iki buçuk kilometre yolumuz var."

"Yukarı doğru mu?" diye sordu Hannah.

"Genellikle yukarı."

"Ulu Tanrım! Sizin bu kulübe bayağı sapa yerdeymiş."

"Özelliği bu." İnip kızın çantasını aldılar, alırken de Volvo'nun bagaj kapağıyla her zamanki gibi güreşmek zorunda kaldılar. Yirmi metre yürüdükten sonra Hel doyurucu düzenini bozduğunu hatırladı. Geri dönüp arabayı tekmelemektense, yerden bir taş alıp fırlattı. Şansı yaver gitmişti. Taş arka cama çarpıp orada örümcek ağı biçiminde bir çatlak meydana getirdi.

Hannah "Bu da ne demek oluyor?" diye sordu.

"Yalnızca bir jest. Sisteme karşı insan. Gidelim hadi. Yakınımdan yürü. Ben yolu sezgilerimle biliyorum."

"Orada ne kadar yalnız kalacağım?"

"Seni nasıl göndereceğime karar verinceye kadar."

"Bu gece siz de kalacak mısınız?"

"Evet."

Bir iki saniye yürüdükten sonra Hannah "Bu iyi" dedi.

Ortalık hızla karardığı için Hel çabuk yürüyordu. Hannah genç ve güçlüydü. Ona ayak uydurması zor olmuyor, sessizce onu izliyor, bir yandan da dağların renk değiştirmesini gözden kaçırmamaya ça-

lışıyordu. Hel az önce arabada olduğu gibi gene onun titreşimlerinde şaşırtıcı bir alfa tonu sezdi. Meditasyonla ve ruhsal huzurla ilgili ton. Üstelik içine Batılı gençlere özgü nitelikler de karışmamıştı.

Kulübeye çıkan yokuştan önceki son çayırı geçerken Hannah birden durdu.

"Bu ne?" dedi.

"Hangisi?"

"Bakın. Bu çiçekler. Daha önce ömrümde görmedim." Eğilmiş, tozlu sarı renkteki minicik çan biçimi çiçeklere bakıyordu.

Hel başını salladı. "Evet, bunlar yalnız bu çayırda, bir de şu ileridekinde çıkar" dedi. "Burada yükselti bin iki yüzü az geçiyor. Çiçeklerin bu bölgede adı Sonbahar Gözü. Çoğu kişi de bunları hiç görmemiştir çünkü yılda yalnızca üç dört gün açarlar."

"Çok güzel. Ama ortalık kararduğı halde hâlâ açıklar."

"Hiç kapanmaz onlar. Geleneğe göre ömürleri çok kısa olduğu için arada gözlerini kapamaya cesaret edemiyorlarmış."

"Hazin."

Hel omuzlarını kaldırdı.

Küçük bir masanın başına karşılıklı oturmuş yemeklerini bitirmeye çalışıyor, geliş yolunu görebilen büyük pencereden dışarıya bakıyorlardı. Zaten kulübeye o yolun dışında ulaşacak başka bir yol da yoktu. Hel normal olarak cam duvarın önünde oturmaktan tedirginlik duyardı. Özellikle içeride lamba yanarken ve dışarısı da karanlıkken. Ama buradaki çift kat camın kurşun geçirmez olduğunu biliyordu.

Kulübe, bölgeye özgü taşlardan, basit biçimde yapılmıştı. Bir tek oda ve bir de yatak olarak kullanılan yükseltilmiş kerevet bölümü, ilk geldiklerinde Hel, Hannah'ya burayı iyice anlatmış, özelliklerini belirtmişti. Yukarıdaki karlı yaylalardan gelen akarsu kulübenin tam altından geçiyordu. Yerdeki bir kapağı kaldırınca, insan evden çıkmadan su alabilecek demekti. Ocak ve soba için kullanılacak yakıtın konulduğu dört yüz litrelik depo, evin yapıldığı taşlardan yapılmıştı. Dışarıdan ateş edilirse delinemezdi. Evin tek kapısını kapadıktan

sonra, üstüne madeni ikinci bir kapı da kapanabiliyordu. Kiler, evin bir duvarını oluşturan granit kayaya oyulmuş olup, içinde bir insana otuz gün yetecek kadar yiyecek vardı. Kurşun geçirmez cam duvarda küçük bir bölüm normal camdandı. Gerektiğinde orası kırılıp, yaklaşan birine evden ateş edilebilirdi. Duvarlar iyice düzeltilmiş, kaya parçaları temizlenip alt kapaktan aşağıya yuvarlanmıştı.

"Tanrım." dedi kız. "Burada insan bir orduyu bile ebediyen kendinden uzak tutabilir."

"Orduyu tutamaz. Hem ebediyen de değil. Ama gene de yaklaşması güç bir yer." Rafların birinden yarı otomatik, dürbünlü bir tüfek alıp kıza verdi.

"Bu silahı kullanabilir misin?" dedi.

"Şey...herhalde."

"Anlıyorum. Bak, önemli olan bir tek şey var. Elinde *xahako* taşımaksızın bu eve yaklaşan kimi görürsen ateş edeceksin. Vurup vurmaman önemli değil. Silahın sesi dağlarda yankılanacak. Yarım saat içinde de sana yardım gelecektir."

"O dediğin... neydi?"

"*Xahako,* içinde şarap taşımaya yarayan deriden bir tulumdur. işte şunun gibi. Bu dağdaki çobanlarla kaçakçıların hepsi senin burada olduğunu biliyor. Onlar benim dostlarım. Hepsi de *xahako* taşır. Yabancı biri ise taşımaz."

"Gerçekten o kadar tehlikede miyim?"

"Bilmiyorum."

"Ama beni neden öldürmek istesinler?"

"Öldürmek istediklerini de bilmiyoruz. Ama belki sen ölürsen benim bu işle olan ilgimin biteceğini düşünürler. Amcana olan borcumu ödeyebilmek için başka yapacak bir şeyim kalmadığını hesaplarlar. Tabii budalaca bir düşünce olur bu. Çünkü eğer ben seni korurken seni öldürmeye kalkarlarsa, misillemeye girişmek zorunda kalacağım demektir. Ama karşımızda bezirgan kafalar var. Budalalık onların entelektüel sığınağıdır. Şimdi... Her şeyi idare edebilecek misin, bir gözden geçirelim."

Kıza sobayı ve ocağı yaktırdı, alt kapaktan su çektirdi, tüfeğe mermi doldurttu. "Bu arada şu mineral haplarından günde bir tane almayı da unutma" dedi. "Alttan akan derenin suyu erimiş kar suyundan başka bir şey değil. İçinde mineral yok. Süre uzarsa vücudundaki mineralleri tüketirsin."

"Tanrım! Burada ne kadar kalacağım ben?"

"Emin değilim. Bir hafta. Belki iki. Kara Eylülcüler uçağı kaçırdıktan sonra senin üstündeki baskı da hafifleyecektir."

Hel yemeği hazırlarken Hannah evin içinde dolaşıyor, gördüğü eşyalara dokunuyor, kendi kendine düşünüyordu.

Sonunda camın önündeki küçük masanın başına oturabilmişlerdi. Mum ışığı, kızın yumuşak ve genç yüzünü aydınlatıyor, bu yüzde henüz karakter ve tecrübe çizgileri bulunmadığı için onu daha da masum gösteriyordu. Yemek boyunca sessiz kalmıştı Hannah. Ayrıca her zamankinden fazla da şarap içmişti. Gözleri dalgın ve nemliydi. "Artık beni merak etmeyin" dedi. "Ne yapacağımı çok iyi biliyorum. Eve dönmeye kesinlikle karar verdim. Bu sabah erken saatlerde verdim o kararı. En iyisi geri dönüp bütün bu öfkeleri ve... Ve çirkinlikleri unutmak. Benim işim değil bunlar. Ayrıca galiba... Şimdi anlıyorum ki biraz da önemsiz şeyler." Bir yandan mumun aleviyle oynuyor, parmağını alevin içinden geçiriyordu. "Dün gece bana garip bir şey oldu" diye devam etti. "Çok acayip. Ama harika bir şey. Bütün gün hep o duygunun etkisinde kaldım."

Hel hemen gün boyu aldığı alfa titreşimleri düşündü.

"Gece uyuyamadım" diyordu Hannah. "Kalkıp karanlıkta evinizde biraz dolaştım, sonra da bahçeye çıktım. Hava serindi ama hiç rüzgar yoktu. O küçük akarsuyun yanına oturdum. Sudaki ışıkların oynaşmasını izliyordum. Onlara bakıp duruyor, hiçbir şey düşünmüyordum. Derken birdenbire... Kendimi çocukluğumdaki gibi hissettim. Bir anda bütün baskılar ve karışıklıklar. Bütün korkular yok oldu. Eriyip gittiler. Çok hafiflemiştim. Sanki olduğum yerden alınıp başka bir yere taşınıyordum. Daha önce hiç gitmediğim bir yere. Ama orası çok iyi bildiğim bir yerdi. Güneşli ve sessizdi. Her yanımda çimenler doluydu. Bir anda her şeyi anlıyor gibi oldum. Sanki

ben...bilemiyorum. Sanki ben kendim...ayyy!" Birden elini mumun alevinden geri çekip yanan parmağını emmeye koyuldu.

Hel gülerek başını salladı. Kız da gülüyordu. "Aptallık bu yaptığım." dedi.

"Doğru. Galiba söylemek istediğin şeyi biliyorum. Sanki sen de, güneş ışığı da, çimenler de hep aynı varlıktınız. Aynı şeyin parçalarıydınız."

Hannah parmağı hâlâ dudaklarında, ona baktı. "Bunu nereden bildiniz?" dedi.

"Bu deneyi başkalarının da yaşamışlığı vardır. Çocukken de böyle şeyler mi olurdu demiştin?"

"Pek iyi hatırlamıyorum. Yoo... Hiç hatırlamıyorum. Ama o çayıra gittiğim zaman sanki bu yeni bir şey değilmiş, garip değilmiş gibi geldi. Daha önce de olmuştu bana sanki. Ama aslında hatırlamıyorum. Ne demek istediğimi anlıyor musunuz?"

"Sanırım. Belki de sende olan şey atavistik..."

"Durun, söyleyeyim. Özür dilerim. Sözünüzü kesmek istemedim. Ama neye benzediğini anlatayım. Sanki esrar falan çekmişsiniz de her şey harikulade olmuş gibi. Aslında ona da benzemiyor çünkü esrarla hiçbir zaman o düzeye ulaşılmaz. Ulaşılacağı sanılır. Ne demek istediğimi anladınız mı?"

"Hayır."

"Hiç esrar falan kullanmaz mısınız?"

"Hayır. Hiç gerek duymadım. İç değerlerim bozulmamış durumda."

"Eh... Öyle bir şeydi işte."

"Anlıyorum. Parmağın nasıl?"

"Bir şeyi yok. İşin önemli yanı, o duygu geçtikten sonra, bahçenizde otururken kendimi dinlenmiş buldum. Düşüncelerim netleşmiş gibi oldu. Artık aklım karmakarışık değildi. Kara Eylülcüler'i cezalandırmaktan bir şey çıkmayacağını anladım. Şiddet insanı hiçbir yere vardırmaz. Eldeki konunun çözümüyle ilgisi yoktur. Şimdi tek istediğim, evime dönmek. Orada bir süre kendimle ilişki kurmaya çalışacağım. Sonra belki...bilemiyorum. Çevremde olup bitenlerle ilgilenirim. Onlarla uğraşırım." Bardağına biraz daha şarap aldı. Dikip

bitirdi, elini Hel'in kolu üstüne koydu. "Herhalde size çok dert oldum." dedi.

"Hani karın ağrısı denilen türden."

"Keşke bunu telafi etmek için elimden bir şey gelseydi."

Hel kızın bu saydam imasına gülümsedi.

Hannah bu arada gene şarap alıyordu. "Acaba Hana burada kaldığınıza üzülüyor mudur?" dedi

"Neden üzülsün?"

"Şey... Yani geceyi burada birlikte geçirdiğimiz için, demek istedim."

"O cümlenin sence anlamı ne?"

"Ne? Şey...birlikte yatacağız."

"Birlikte yatmak?"

"Aynı yerde yani. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz."

Hel ona konuşmadan baktı. Geçirmiş olduğu mistik tecrübe, her ne kadar dengeli bir ruhun ruhsal barışın simgesi olmayıp fazla gerilim ve umutsuzluğun getirdiği tek bir tecrübe bile olsa, kızı onun gözünde yüceltmişti. Ama bu durum, ona imrenmesini de önleyememişti. Kendisinin yıllar önce kaybettiği, belki bir daha da bulamayacağı bir veriyi bu budala küçük kızın bulmuş olmasından ötürü. Düşününce bu imrenme duygusunu çocukça buldu. Küçüklüktü bu. Ama bunu anlamak, duyguyu içinden silmeye yetmiyordu.

Hannah kaşlarını çatarak mumun alevine bakıyor, kendi duygularını anlamaya çabalıyordu. "Size bir şey söylemem gerek" dedi.

"Şart mı?"

"Size dürüst davranmak istiyorum."

"Zahmet etme."

"Yoo, istiyorum. Tanımadan önce bile, hep düşünürdüm sizi. Hayal kurar gibi. Amcamın hakkınızda anlattıklarını. Böylesine genç olmanıza çok şaştım. Duygularımı tahlil edersem herhalde bir baba özlemi çıkacak. Baba koruması. Şu anda koskoca bir efsaneyi etiyle, kemiğiyle karşımda görüyorum. Korkmuştum. Aklım karışmıştı. Beni korudunuz. Beni size çeken psikolojik güdülerin hepsini görebiliyorum. Siz de görmüyor musunuz?"

"İkinci bir ihtimali hiç düşündün mü? Sağlıklı bir genç kadınsın ve cinsel birleşme sonucu zevkin doruğuna ulaşmak istiyorsun. Olamaz mı? Yoksa böyle olması psikolojik açıdan yeterince kaliteli değil mi?"

Hannah ona baktı ve başını salladı. "İnsanı yerine oturtmayı iyi biliyorsunuz doğrusu." dedi. "Üstüne örtecek bir örtü bırakmıyorsunuz."

"Bu doğru. Belki de uygarlık dışı davranıyorum. Özür dilerim. Ama bence sana ne oluyor, söyleyeyim. Yalnızsın ve zihnin karmakarışık. Birinin sana sarılıp seni avutmasını istiyorsun. Batı kültüründen geldiğin için bunu nasıl isteyeceğini bilemiyorsun. Bu yüzden pazarlığa girişiyor, sarılmaya karşılık seks vermeyi kabul ediyorsun. Batılı kadınlar hep yapar bunu. Çünkü karşısında yalnızca Batılı erkekleri bulabilir. Onların da sosyal ilişki kavramları kısırdır. İlle seks isterler. Nakit gibi. Çünkü ilişkinin yalnız o kısmında rahat ederler. Bayan Stern, bu gece benimle yatabilirsin. Tabii istediğin buysa."

Gerek şükran duygusundan gerekse fazla şaraptan, gözleri nemlenmişti Hannah'nın. "İstiyorum, evet" dedi.

Ama insanın içinde uyuyan hayvan, yalnızca iyi niyetle kontrol altında tutulamıyordu. Hel kızın ilgisini sezdikten ve alfa-teta senkopasyonunu, yani cinsel isteğini hissettikten sonra, gösterdiği tepki yalnızca kızı reddedilmekten korumak olmadı.

Bir kez Hannah'nın tüm sinir uçları cildinin yüzeyine yakın, son derece duyarlıydı. Olgun bir meyve gibiydi. Genç olduğu için onu hazır duruma getirmek biraz zaman alıyordu ama bu mekanik sıkıntıdan sonra, onu doruk noktasında tutmak hiç de güç değildi.

Gözleri yukarıya doğru kayarken mırıldandı. "Yo...lütfen... Bir daha yapamam! Ölürüm bir kez daha olursa!" Ama istemeyerek başlayan kontraksiyonları giderek sıklaştı, kendini dördüncü orgazmı içinde soluk soluğa buldu. Hel bu durumu uzatıyordu. Ta ki kızın tırnakları halının tüylerini yolmaya başlayıncaya kadar.

Hana'nın uyarısını hatırladı. Genç kızın geleceğini mukayeselerle mahvetmemek konusundaki uyarısını. Kendisinin doruğa ulaşmak

gibi bir isteği de yoktu. Onu yavaşça sakinleştirdi. Kalçalarının, karnının, uyluklarının titremekte olan kaslarını okşadı. Sonunda Hannah yastık yığınının üstünde hareketsiz, yarı kendinden geçmiş yatarken kendi etleri eriyormuş gibi bir duyguya kapıldı.

Hel kalkıp buz gibi bir dere suyuyla yıkandı; balkona, uyumaya çıktı.

Bir süre sonra kızın yavaşça yaklaştığını hissetti. Yana çekilip kollarıyla vücudu arasında ona bir yer açtı. Hannah orada uykuya doğru kayarken, rüyadaymış gibi bir sesle "Nicholai?" diye mırıldandı.

"Lütfen beni ilk adımla çağırma" diye karşılık verdi Hel.

Kız bir süre sessiz kaldı. "Bay Hel? Bundan korkmayın çünkü geçici bir şey bu. Ama söylemem gerek. Şu anda ben sizi seviyorum."

"Budalalık etme."

"Ne istiyorum, biliyor musunuz?"

Hel cevap vermedi.

"Sabah olsaydı, gidip bir demet çiçek toplasaydım... O gördüğümüz Sonbahar Gözleri'nden."

Hel güldü, kolunu ona sardı. "İyi geceler Bayan Stern," dedi.

O

ETCHEBAR

Sabahleyin bir ara Hana dereye atılan küçük taşın sesini duydu, şatodan çıkıp yürüdü ve Hel'i bahçesindeki ses taşlarını yerleştirir buldu. Pantolonunun paçalarını sıvamıştı. Kollarından sular akıyordu.

"Şunu sonunda kusursuz hale getirebilecek miyim Hana?"

Hana başını iki yana sallarken, "Sen bileceksin ilk önce" dedi. "Hannah sağ salim dağ evinde mi?"

"Evet. Herhalde kızlar banyo suyunu ısıtmıştır. Benimle banyo yapmak ister misin?"

"Elbette."

Her zamaki gibi tabanları birbirine değerek karşılıklı oturdular. Gözleri kapalıydı. Vücutlarının sanki hiç ağırlığı yoktu.

Hana uykulu bir sesle "Umarım ona iyi davranmışsındır." dedi.

"İyi davrandım."

"Ya sen? Senin için nasıldı?"

"Benim için mi?" Hel gözlerini açtı. "Madam. Şu anda sizi bekleyen bir işiniz var mı acaba?"

"Program defterime bir bakmam gerek ama sanırım size vakit bulabilirim.

Öğleden az sonra, telefon hatlarının bu saatlerde iyi çalışması gerektiğini düşünen Hel uluslararası santralı çevirip Diamond'un verdiği numarayı yazdırdı. Artık Hannah Stern'in evine dönmeye ka-

rar verdiğini ve Kara Eylülcüler'den intikam almaktan vazgeçtiğini Ana Şirket'e haber vermek niyetindeydi. Herhalde Diamond, Nicholai Hel'i korkutmuş olmaktan özel bir gurur ve zevk duyacaktı ama Diamond gibi birinden gelen iltifat onu nasıl sevindirmezse, ondan gelen tahkir de elbette üzemezdi.

Laçka olmuş Fransız telefon sisteminde istenen numaranın bağlanması bir saatten fazla sürdü. Hel bu süreyi, bahçeyi dolaşarak geçirmek istemişti. Kendini çok hafif hissediyor, her şey gözüne iyi görünüyordu. Tehlikeden kurtulduktan hemen sonraki genel sarhoşluk içinde gibiydi. Bir sürü göze görünmeyen fakat duyularla sezilen nedenden ötürü, kişisel ihtiras kokan bu işe bulaşmayı bir türlü istememişti.

Doğu tarafındaki çayırlarda dolaşırken Pierre'le karşılaştı. O gene her zamanki memnun halindeydi. Gözlerini gökyüzüne çevirip bir tahmin yürüttü. "Ah, m'syö, yakında fırtına çıkacak, bütün belirtiler onu gösteriyor."

"Öyle mi?"

"Evet, hiç kuşku yok. Sabahki küçük bulutlar *ahuñe-mendi*'ye katıldı. İlk *ursoa* da vadide bu sabah uçtu. *Sagarra*'nın yaprakları rüzgarda tersine döndü. Bunlar çok açık belirtiler. Fırtına kesin."

"Çok yazık. Yağmur yağsa işimize daha çok yarardı."

"Doğru, m'syö. Ah bakın! M'syö Le Cagot geliyor. Ne kadar da iyi giyiniyor!"

Le Cagot çimenlerin üzerinden yaklaşmaktaydı. Üstünde hâlâ iki gece önceki o tiyatro kılığı vardı. O yaklaşırken Pierre yavaşça oradan ayrıldı. Bir yandan da kalmayı çok istediğini, ama binlerce işin onu beklediğini anlatıp duruyordu.

Hel, Le Cagot'yu selamladı. "Seni bir süredir görmedim. Beñat." dedi. "Nerelerdeydin?"

"Pöf! Larrau'da o dulun yanındaydım. Karnındaki ateşi söndürmesine yardım ediyordum" Le Cagot pek tedirgindi. Sözler ağzından makine gibi dökülüyor, sesi yamyassı çıkıyordu.

"Günün birinde o dul seni kapana kıstıracak Beñat. Bir de bakacaksın ki... Ne var? Ne oldu Beñat!"

Le Cagot iki elini Hel'in omuzlarına koydu. "Sana çok kötü bir haber vereceğim, dostum." dedi. "Korkunç bir şey oldu, o iri göğüslü kız var ya? Konuğun?..."

Hel gözlerini kapayıp başını yana çevirdi. Az sonra alçak sesle "Öldü mü?" diye sordu.

"Korkarım öyle. Kaçakçılardan biri silah seslerini duymuş. Oraya vardığında kız ölmüşmüş. Ona...birçok kez peşpeşe ateş etmişler."

Hel içine uzun bir soluk çekti, bir süre bırakmadı, sonra ciğerlerini tümüyle boşaltıp şoku kabullenmeye, onunla birlikte gelecek öfkeyi uzağa itmeye çabaladı. Zihnini boş tutmaya çalışarak gerisin geriye şatoya yürüdü. Le Cagot peşinden geliyor, dostunun sessizlik zırhına saygı gösteriyordu.

Hel on dakika kadar *tatami* tabanlı odanın eşiğinde oturdu, bahçeye baktı. Le Cagot da yanına çömelmişti. Hel sonunda gözlerindeki bakışı netleştirip sordu. "Pekala. Kulübeye nasıl çıkmışlar?"

"Çıkmak zorunda kalmışlar. Kız yamacın dibindeki çayırdaymış. Yaban çiçekleri topluyormuş. Elinde koca bir demet varmış."

"Budala küçük." dedi Hel yüksek sesle. Sevgi vardı bu seste. "Onu kimin vurduğunu biliyor muyuz?"

"Evet. Bu sabah erkenden Lescun Kasabası'nda iki yabancı görülmüş. Tariflere bakılırsa o Teksaslı *Amérlo* ile Arap yardakçısı olmalı."

"Ama kızın yerini nereden bilebilirler? Bunu yalnızca bizimkiler biliyordu."

"Bir tek açıklaması olabilir. Biri haber verdi."

"Bizimkilerden biri mi?"

Le Cagot dişlerinin arasından "Biliyorum, biliyorum," diye tıslad ı. "Ben sağa sola sordum. Yakında kim olduğunu öğreniriz. Öğrendiğim zaman da, Aziz Joseph'in Rüya Tabir Eden Gavgavları adına yemin ederim ki *makila*'mın bıçağıyla o kara yüreğini delerim!" Le Cagot kendi adamlarından birinin, Dağ Baskları'ndan birinin ırkını böyle küçük düşürmesinden ötürü fena halde utanıyordu. "Ne diyorsun. Nikko? Onları haklayalım mı? *Amérlo*'yla Arap'ı?"

Hel başını hayır anlamında salladı. "Şimdi uçağa binmiş Amerika'ya doğru uçuyorlardır." dedi. "Onların da günü gelir."

Le Cagot yumruklarını birbirine vurdu, bu arada bir ekleminin de derisini yüzdü. *"Ama neden,* Nikko! Neden öyle bir çocuğu öldürsünler? Onlara ne zarar verebilirdi zavallı yavrucak?"

"Benim bir şey yapmamı engellemek istiyorlardı. Amcaya olan borcumu silmek için yeğeni öldürmek iyi olur diye düşündüler."

"Ama yanıldılar elbette."

"Elbette." Zihni değişik bir tempoda çalışmaya başlarken Hel doğrulup dik oturdu... "Bana yardım eder misin Beñat?"

"Yardım eder miyim, ha? Kuşkonmaz çişi kokutur mu?"

"Fransız polisi avuçlarının içinde. Bölgeden çıkarsam beni vurmak üzere emir almış durumdalar."

"Pöf! Güvenlik kuvvetlerinin tek çekici yanı kendilerine özgü beceriksizlikleridir."

"Ama gene de can sıkıcı olabilir. Şansları da yaver gidebilir. Onları saf dışı bırakmak zorundayız. Maurice de Lhandes'i hatırlıyor musun?"

"Güve dedikleri adamı mı? Elbette."

"Onunla temas edeceğim. İngiltere'ye güvenlik içinde girebilmek için onun yardımına ihtiyacım olacak. Bu gece dağlardan geçip İspanya'ya girer, San Sebastian'a geçeriz. Oradan karşıya St. Jean de Luz kıyısına varmak için bir balıkçı teknesine ihtiyacım var. Bunu ayarlayabilir misin?"

"Lut'un karısı tuz olunca onu keçi görse yalar mıydı?"

"Öbürsü gün Biarritz'den Londra'ya uçacağım. Havaalanlarını gözleyeceklerdir. Ama her birinde az kişi olacaktır. Avantajımız burada. O gün öğleden başlayarak emniyet müdürlüğüne birbirini izleyen telefonlar yağmasını istiyorum. Her biri beni değişik yerde gördüğünü bildirsin. Oloron'da, Pau'da, Bayonne'da, Bilbao'da, Mauléon'da, St. Jean Pied de Port'da, Bordeaux'da, Ste. Engrace'da ve Dax'da. Hepsi aynı saatler içinde olsun. Bu bilgilerden şaşkına dönmelerini istiyorum. O zaman Biarittz'den gelen rapor da diğerlerinin arasında bir noktacık gibi kalacaktır. Bu ayarlanabilir mi?"

"Ayarlanabilir mi, ha? Bu... Şimdi buna uygun bir kutsal kitap cümlesi bulamadım. Evet, ayarlanabilir. Eski günlere dönmüş gibiyiz, değil mi?"

"Korkarım öyle."

"Beni de yanına alıyorsun tabii."

"Hayır. Senin türünde iş değil."

"Deme! Sakalımdaki kırlar seni yanıltmasın. Bu gövdenin içinde bir delikanlı yaşıyor! Hem de çok gaddar bir delikanlı!"

"Sorun orada değil. Eğer bu iş bir cezaevini basmak ya da nöbetçi kulesini uçurmak olsaydı, yanıma alacak senden iyi birini bulamazdım. Ama bu seferki cesaret işi değil. Tecrübeyle, kurnazlıkla yapılması gerek."

Açık havadayken her zaman yaptığı gibi yan dönüveren Le Cagot pantolon düğmelerini açıp vücudunu rahatlattı. Bir yandan da konuşuyordu. "Bende tecrübe yok sanıyorsun, öyle mi? Ben kurnazlığın ta kendisiyim! Bukalemun gibi zemine karışır görünmez olurum."

Hel gülümsemesini tutamadı. Kendi kendini yaratmış bu mitoloji kahramanı şu anda karşısında bu tiyatro kılığıyla, buruşuk frak ceketiyle, işlemeli yeleğiyle duruyor, beresini güneş gözlüklerinin üstüne eğip kızıllı kırlı sakalıyla orada dikiliyor, elindeki *makila*'sını, az önce işerken penisini nasıl tuttuysa öyle tutuyor ve hiç dikkati çekmediğini, göze bile görünmediğini söylüyordu.

"Hayır, benimle gelmeni istemiyorum, Beñat," dedi. "Bana en büyük yardımın, senden istediğim ayarlamaları başarmak olacaktır."

"Ya sonra? Sen eğlenceye başladığın zaman ne yapacağım? Dua edip başparmaklarımı birbirinin etrafında mı çevireceğim?"

"Ne yap, biliyor musun? Ben yokken sen mağaranın keşif hazırlıklarını tamamla. Gerekecek öteki eşyaları aşağıya indir. Dalgıç elbiselerini, hava tüplerini falan. Ben dönünce mağarayı bir baştan bir başa geçmeye çalışırız. Ne dersin?"

"Hiç yoktan iyidir ama gene de pek ilginç sayılmaz."

Şatodan gelen hizmetçi kız, Hel'e kendisinin içeriye çağrıldığını haber verdi.

Hana, elinde telefonla uşakların bölümündeydi. Ağızlığı avucuyla tıkıyordu. "Amerika telefonuna Bay Diamond cevap veriyor." dedi.

Hel telefona baktı, sonra gözleri yere dikildi. "Onu yakında arayacağımı söyle." deyiverdi.

Akşam yemeğini *tatami* tabanlı odada yemişlerdi. Şimdi bahçede gölgelerin oynaşmasını izliyorlardı. Hana'ya bir hafta kadar şatodan ayrılacağını söylemişti.

"Bunun Hannah ile ilgisi var mı?"

"Evet." Kızın öldüğünü Hana'ya söylemeye gerek görmemişti. Kısa bir sessizlikten sonra Hana. "Döndüğün zaman seninle olan süremin sonuna çok yaklaşmış olacağız." dedi.

"Biliyorum. O zaman beraberliğimizi devam ettirmek isteyip istemediğine de karar vermiş olacaksın."

"Biliyorum." Hana yere baktı. Hel ömründe ilk defa onu yanaklarının utançtan pembeleştiğini gördü. "Nikko? Evlenmemizi düşünmek budalaca mı olur sence?"

"Evlenmek mi?"

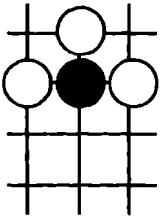
"Boş ver. Aklımdan gelip geçen saçma bir düşünceydi. Zaten istediğime de tam inanmıyorum." Aslında bu fikre içtenlikle sarılmış, sonra onun reddinden ya da ilk tepkisinden korkup kaçmıştı.

Hel birkaç dakika derin düşüncelere gömüldü. Sonunda "Hayır, saçma değil." dedi. "Eğer hayatını bana vermeye karar verirsen. Elbette ki ekonomik geleceğin konusunda bir şeyler yapmamız gerekir. Bunu dönüşümde konuşalım."

"Bir daha bu konuyu açmayabilirim."

"Anlıyorum Hana, ama ben açabilirim."

DÖRT

UTTEGAE

●○○○

ST. JEAN DE LUZ/BIARRITZ

Üstü açık balıkçı teknesi, batmakta olan ay ışığına gümüş rengi bir iz bırakarak kıyıya yaklaşıyordu. Suluboya bir resme benziyordu görünüm. Dizel motor susturulunca bronşitli gibi öksürüp, boğulurcasına sesini kesti. Tekne çakıllı kıyıya otururken dibinden sürtünme sesi geldi. Hel yandan atlayıp diz boyu suya indi. Çantasını omzuna asmıştı. Elini salladı, motordan iniltili bir cevap geldi. Hel yürüyerek ıssız kıyıya çıktı. Kanvas gibi iri dokunmuş keten pantolonunun paçaları sırılsıklamdı. Ayağında espadriller kumlara batıp çıkıyordu. Gerilerde motor tekrar öksürdü, eski ritmik temposunu tutturdu. İspanya sahillerinin mat karalığı içinde uzaklaşmaya başladı.

Hel ilerilerde kafelerin ışıklarını görebiliyordu. Orası St. Jean de Luz Limanı'ydı. Balıkçı teknelerinin denize uzanmış, iskelelere yanaşıp bağlandığı, ağır ağır sallandığı yer. Hel omzunda çantayı biraz oynatıp Balina Café'ye doğru yollandı. Akşam yemeği için telgrafla verdiği siparişi onaylatacaktı orada. Kafenin sahibi eskiden bir Paris lokantasında şefti. Emekli olunca kendi kasabasına dönmüştü. Ara sıra, fırsat buldukça, yemek konusundaki yeteneklerini ortaya dökmekten zevk duyardı -hele Bay Hel kendisine hem yemek seçimi hem de fiyat konusunda açık kart sunduğu zamanlarda. Yemekler hazırlanıp Bay de Lhandes'in evinde servis yapılacaktı. Sahil şeridinde oturan o kibar küçük adamın evinde. St. Jean de Luz'ün sokaklarına çıkıp da hiçbir zaman dolaşmazdı Bay de Lhandes. Çünkü görünümü

insanların dikkatini çekebilir, belki de onları güldürürdü bile. Özellikle terbiyesiz çocukları. Bay de Lhandes cüceydi. Boyu bir metreyi pek az geçiyordu. Oysa yaşı altmışın epey üzerindeydi.

Hel evin arka kapısını tıkırdatınca Matmazel Pinard perdenin arasından dışarıya baktı, yüzü hemen neşeli bir gülüşle aydınlandı, kapıyı ardına kadar açtı. "Ah, Mösyö Hel! Hoşgeldiniz. Sizi görmeyeli çok oldu! Girin içeri, girin! Ah, ıslanmışsınız! Mösyö de Lhandes birlikte yiyeceğiniz yemeği hevesle bekliyor."

"Yerleri ıslatmak istemem, Matmazel Pinard. Pantolonumu çıkara bilir miyim?"

Kadın kızardı, onun omzuna pat pat vurdu. "Bay Hel! Hiç böyle konuşulur mu? Ah bu erkekler!" Aralarında her zaman sürüp giden bu tür masum flörtlerde olduğu gibi, bir yandan kızarıyor, bir yandan da neşeleniyordu. Matmazel Pinard ellisini aşmıştı. Üstelik nice yıllar olmuştu. Uzun boylu, damarlı elleri olan, baston gibi yürüyen, uzun yüzlü, ufacık gözlü, ince dudaklı bir kadındı. Yüzünün en büyük bölümünü alnı ve çenesi kaplıyordu. Biraz daha kişilik sahibi olsa, çirkin denilebilirdi ona. Şimdi denmiyordu. Yalnızca silikti. Bakirelerin yaratıldığı hamurdan olduğu belliydi. Otuz yıldan beri Bernard de Lhandes'in bakıcısı, yardımcısı ve metresi olması da bu namuslu ve dürüst niteliğini hiç bozmuyordu. Sinirlendiği zamanlar *"Zut!"* ya da *"Ma foi!"* diye bağıran tip kadınlardandı.

Hel'i her gelişinde kaldığı odaya götürürken, alçak sesle fısıldadı. "Bay de Lhandes pek iyi değil, biliyorsunuz. Bu akşamı sizinle geçireceğine çok seviniyorum ama dikkatli olmalısınız. Tanrı'sına çok yaklaşmış durumda. Doktorun bana söylediğine göre, hafta, en iyi ihtimalle ay meselesiymiş."

"Dikkat ederim, sevgilim. Hah, işte geldik. Ben üstümü değiştirirken içeriye gelmek ister misin?"

"Ah, Mösyö!"

Hel omuzlarını kaldırdı. "Eh, ne yapalım." dedi. "Ama günün birinde bu kale duvarları nasılsa yerle bir olacak Matmazel Pinard. Ve o zaman... Ah, o zaman..."

"Canavar! Üstelik de Bay de Lhandes'in çok iyi arkadaşısınız! Ah bu erkekler!"

"Hepimiz iştahlarımızın tutsağıyız, Matmazel. Çaresiz tutsaklarız. Yemekler hazır mı?"

"Şefle yardımcıları bütün gün mutfakta çalışıp durdular. Her şey hazır."

"Öyleyse yemekte görüşürüz ve iştahlarımızı birlikte tatmin ederiz."

"Ah, Mösyö!"

Yemeği evin en büyük odasında yediler. Duvarlar düzensiz dizilmiş kitapların durduğu raflarla kaplıydı. Bu kitaplar Bay de Lhandes'in doymak bilmez öğrenme hevesinin kanıtları oluyordu. Bir yandan yiyip bir yandan okumayı hiç istemezdi Bay de Lhandes. En sevdiği iki şeyden birinin önemini diğeri azaltmasın diye. Bu yüzden kütüphaneyle yemek odasını birleştirmek fikri hoşuna gitmişti. Ortadaki kocaman masa her iki iş için de uygundu. Şu anda masanın bir başında oturuyorlardı. Bay de Lhandes başta, Hel sağında, Matmazel Pinard da solundaydı. Evin bütün mobilyaları gibi masayla sandalyeler de biraz küçültülmüştü. Bu durumda Bay de Lhandes için biraz büyük, eve pek ender gelen tek tük sevdiği konuklar için de biraz küçüktüler. De Lhandes bir keresinde Hel'e, böylelikle bir koalisyona vardıklarını söylemişti. Bu durum gerçi hiç kimseyi tatmin etmiyordu ama hiç değilse herkes, diğerinin de aynı derecede rahatsız olduğunu biliyordu.

Yemek artık bitmek üzereydi. Servis aralarında dinleniyor, çene çalıyorlardı. Neva havyarı ve St. Germain Royal yemişlerdi. De Lhandes yemeği biraz fazla naneli bulmuştu. Sonra Château Yquem usulü balık ve külde pişmiş bıldırcın gelmişti. Bay de Lhandes'e göre bıldırcınlar ceviz kütükleriyle yakılmış ateşte pişse kokusu daha bir güzel olacaktı ama şimdi de fena sayılmazdı. Bunu izleyen VII. Edward usulü kuzunun da yeterince soğuk olmamak gibi bir kusuru vardı. Bununla birlikte Bay de Lhandes'e göre, Hel'in bu siparişi son anda vermiş olduğunu da düşünmek gerekirdi. Yunan pilavında kırmızı

biber fazlacaydı. Bay de Lhandes bunu şefin artık yaşlanmasına yorumladı. Morel'deki fazla limonu şefin kişiliğine veren de Lhandes, gratine enginarda gravyer peyniriyle parmesan peyniri arasında denge kurulamamasına özür olarak da şefin inatçılığını buldu. Başka çare yoktu, çünkü bu kusur şefe daha önce de bir kere söylenmişti. Danicheff salatası geldiğinde, de Lhandes bu seferkinin kusursuz olduğunu kabullenmek zorunda kaldı, ama nedense buna biraz canı sıkılmış gibi göründü.

Ev sahibi her gelen yemekten ağzına yalnızca bir lokma alıyor, böylelikle ağzında bütün tadları bulundurmaya çalışıyordu. Kalbi, karaciğeri ve sindirim sistemi öyle berbat durumdaydı ki, doktoru ona inanılamayacak kadar zalim bir perhiz vermek zorunda kalmıştı. Hel de alışkanlık sonucu az yiyordu. Matmazel Pinard'ın iştahı iyiydi. Ne var ki onun da sofra adabına bağlılığı ağzına pek küçük lokmalar atıp bunu ön dişleriyle, çenesine daireler çizdirerek yemesini zorunlu kılıyordu. Peçetesi ikide bir yükseliyor, zarif bir nezaketle dudaklarına değiyordu.

De Lhandes şaşılacak kadar tok bir sesle, "Bu kadar az yemeniz korkunç bir şey, Nicholai," dedi. "Sen yiyeceğe karşı münzevi rahipler gibi davranıyorsun, ben de enkaz olmuş durumdayım. Bu güzelim tabaklara böyle çatalımızın ucuyla dokundukça, kendimi on yaşında bir çocukmuşum da, lüks ve zengin bir geneleve gitmişim gibi hissediyorum."

Matmazel Pinard bir an için peçetesinin arkasında kayboldu.

De Lhandes "Hele bu şarap testileri" diye devam etti. "Ah, bu duruma nasıl düştüm ben! Bilgim ve param sayesinde oburluğu bir sanat haline getiren ben! Kader ya çok kalleş ya da çok adaletli. Hangisi olduğunu bilemiyorum. Şu halime bak! Yemek yiyişim, genç bir papaza âşık olan rahibenin pişmanlık perhizine benziyor."

Peçete bir kere daha Matmazel Pinard'ın yüzündeki pembeliği gizledi.

Hel, "Hastalığın ne durumda, aziz dostum?" diye sordu. Dürüstlük ikisinin arasında tek geçer akçeydi.

"Çok hastayım. Kalbim artık pompa olmaktan çıktı, süngere döndü. Emekli olalı...dur bakayım...beş yıl oluyor. Bunun son dördünde Matmazel Pinard'a, onu seyretmekten öte hiçbir faydam da olmadı."

Gene peçete.

Yemek, sonunda bir sürprizle noktalandı. Çeşitli meyve ve dondurma. Konyaksız ve peynirsiz. Bundan sonra Matmazel Pinard kalkıp masadan ayrıldı ve iki erkeği yalnız başlarına sohbet etmek üzere bıraktı.

De Lhandes sandalyesinden aşağıya kayıp ayaklarının üstüne bastı. Şöminenin yanına giderken yolda iki kere soluk almak üzere durdu. Oraya varınca alçacık bir koltuğa oturdu. Gene de ayakları havada kaldı.

"Benim için bütün koltuklar şezlong sayılır" diye güldü. "Ee, söyle bakalım dostum, sana nasıl bir yardımda bulunabilirim?"

"Yardıma çok ihtiyacım var."

"Elbette. Ne kadar iyi dost olursak olalım, bir akşam yemeğinin namusunu berbat etmek amacıyla buraya gecenin bu saatinde deniz yoluyla gelmeni bekleyemezdim. Biliyorsun ki birkaç yıldır haberalma mesleğinden uzaktayım. Ama gene de elimde eski günlerden kalma parça parça bilgiler var. Elimden geleni yapmaya çalışırım."

"En baştan söylemem gereken bir şey var. Paramı elimden aldılar. Sana hemen ödeme yapamam."

De Lhandes elini havada şöyle bir çevirerek bunun önemli olmadığını belirtti. "Sana cehennemden bir fatura yollarım." dedi. "Uçları yanık bir fatura gelirse, benden olduğunu anlarsın. Karşındaki kişi mi yoksa hükümet mi?"

"Hükümet. İngiltere'ye girmeliyim. Beni bekliyor olacaklar. İş çok önemli. Bu yüzden elimdeki şantaj da ağır olmalı."

De Lhandes içini çekti. "Aaah ah!" dedi. "Keşke Amerika olsaydı. Amerika'ya karşı elimde öyle bir bilgi var ki, Özgürlük Anıtı sırtüstü yatıp bacaklarını açar. Ama İngiltere? Onlara ait hiçbir şey yok. Ufak tefekler var yalnızca. Gerçi bazıları oldukça utandırıcı ama gene de bir tek büyük şey yok."

"Ne tip bilgiler var?"

"Bildiğin tip. Eşcinsellik falan. Özellikle Dışişleri Bakanlığı'nda."

"Bu yeni bir şey değil."

"Bu kadar büyük skandal olabilecek türler her zaman ilginçtir. Üstelik fotoğraflar da var. İnsanların aşk yaparken girdiği pozlar bazen gerçekten gülünç olabiliyor. Hele yaşları da ilerlemişse. Dur bakayım, başka neyim var? Ha... Kraliyet ailesiyle ilgili bazı şeyler. Sıradan siyasal dedikodular. Hani hatırlarsın... O herifin kazada ölümüne ait soruşturmanın neden durdurulduğu var." De Lhandes dosyalarını zihninden geçirmeye çalışırken gözlerini tavana dikmişti. "Ha, bu arada İngiltere ile Arap petrolü arasındaki ilişkilerin sanıldığından daha ileri olduğuna dair kanıtlar var. Hükümet üyeleriyle ilgili kişisel şeyler var... Çoğu mali ve cinsel anormallikler. Amerika'yla ilgili bir şey istemediğinden emin misin? Oradaki silahım gerçekten büyük. Satılamayacak kadar büyük. İşe yaramayacak kadar büyük. Yumurtayı balyozla kırmaya benzeyecektir."

"Olmaz. Bana İngiltere lazım. Washington'un Londra'ya baskı yapmasını isteyecek vaktim yok."

"Hmmm. Bak sana ne diyeceğim. Elimdekilerin topunu birden al. Ne dersin? Gerekirse bunların peş peşe gazetelerde yayınlanabilecek durumda olmasını ayarla. Bir rezaletin peşinden bir yenisi. Anlıyorsundur. Bir tek ok hiçbir zaman kuvvetli olmaz. Ama böyle dizi halinde gelirse... Kim bilir? Verebileceğimin en iyisi bu."

"Eh, o halde öyle yapmak gerek. Her zamanki gibi hazırlayalım. Ben yanımda fotokopileri götüreyim, değil mi? Mekanizma basılı düğme yöntemiyle harekete geçmeye hazır olsun. En önce Alman dergilerinde gözüksün haberler."

"Evet. O yol daha hiç başarısızlığa uğramadı. Özgürlük Anıtı'nın bekaretini istemediğinden emin misin?"

"Ne işime yarayacağını bilemiyorum."

"Tatsız bir suret zaten. Eh...geceyi bizimle geçirir misin?"

"Rahatsız etmezsem. Yarın öğlende Biarritz'den uçakla hareket edeceğim. Fazla göze görünmemem gerek. Polis peşimde."

"Yazık. Oysa seni apayrı bir familyanın son örneği olarak korumaları gerekirdi. Biliyor musun son günlerde seni epey düşündüm Nicholai Aleksandroviç. Sık sık demeyeceğim tabii. İnsan hayatının son anına yaklaşınca kendi kişisel farsı içindeki önemsiz karakterleri düşünmeye fazla vakit ayırmıyor. İşin en acı yanı da, insanın kendi biyografisi dışındaki her biyografide, önemsiz bir karakter olduğunu fark etmesi. Senin hayatında ben, çok küçük role sahip biriyim. Sen de benimkinde öylesin. Birbirimizi yirmi yılı aşkın süredir tanıyoruz ama iş ilişkilerini çıkarırsan -ki her zaman çıkarmak gereklidir- aramızdaki yakın ve içten sohbetlerin toplamı belki on iki saat ancak tutar. Birbirimizin zihnini ve kalbini yokladığımız saatler demek istiyorum. Yani seni tanıyışım yarım günden ibaret Nicholai. Bu da hiç fena sayılmaz. Nice yakın dostlar ve evli çiftler (biliyorsun ikisi de her zaman aynı anlama gelmez) bu kadar da tanımamışlardır birbirini -hem de bir ömür boyu sürmüş tatsızlıklar, kavgalar ve tartışmalara rağmen. Durum bu... Seni yarım günden beri tanıyorum ve çok sevdim. Bu işi başarmış olmamdan ayrıca büyük gurur duyuyorum çünkü sen kolay sevilebilecek bir insan değilsin. Beğenilmek elbette. Saygı? Eğer korku da saygının bir parçası sayılıyorsa, ona da evet. Ama sevgi? O başka bir mesele işte. Sevginin içinde bir affetme niteliği vardır çünkü. Seni affetmek ise epey zor. Bir yanın azizler kadar estetik, öbür yanın vandallar kadar vahşi. Bu karışımla kendini pek affa elverişli kılmıyorsun. Bir kişiliğin affın çok üzerinde, öteki kişiliğin ise çok altında. Üstelik affı istemiyorsun da. Herhalde seni affetmeye kalkan biri çıksa, sen onu asla affetmezsin. Bunu yapmaya cesaret ettiği için. Belki bu sözün pek anlamı yok ama, kulağa güzel geliyor işte. Şarkı dediğinin, anlamı olduğu kadar müziği de olmalı. İşte böyle. Seni on iki saat süresince tanıdıktan sonra, bir özetlemek gerekirse, yani seni tanımlamak gerekirse, bir ortaçağ antikahramanı derdim."

Hel gülümsedi. "Ortaçağ anti-kahramanı mı? O da ne demek oluyor?"

"Konuşma sırası kimde? Sende mi yoksa bende mi? Ölenlere sessiz bir saygı gösterelim lütfen, durum senin kısmen Japon olman-

dan çıkıyor. Kültürel açıdan Japon olmandan. Yalnızca Japonya'da klasik çağla ortaçağ birbirine rastlar. Batıda, felsefede olsun, sanatta, politikada, sosyal ideallerde olsun, ileri dönemler ortaçağdan ya önce ya da sonradır. Tek istisna, Tanrı'ya giden o koca köprüler, yani katedrallerdir. Oysa Japonya'da feodal dönem, aynı zamanda felsefi dönemdir. Biz Batılılar savaşçı bir papaza, savaşçı bir bilimciye hatta savaşçı bir sanayiciye bile alışkın sayılırız. Ama savaşçı bir filozof? Yoo... Bu düşünce bizi tedirgin eder. Biz şiddeti ve ölümü sanki aynı güdünün iki görünümüymüş gibi düşünürüz. Oysa ölüm, şiddetin tam tersidir. Çünkü şiddet her zaman, yaşamak için verilen bir mücadeledir. Bizim felsefemiz hayatı yönetmeye dönüktür. Seninki ise ölümü yönetmeye dönük. Biz anlaşılmak isteriz, sen gurur istersin. Biz yakalamayı öğreniriz, sen bırakmayı öğrenirsin... Aslında filozof deyimi bile uymuyor sana. Çünkü bizim filozoflarımız her zaman kendi inanç ve kanılarını başkalarıyla paylaşmakta direnirler. Sen ise kendine özgü sakin bir dünya kurmak peşindesin. Batılı'nın bakış açısına göre senin bu tutumundan bu erkekliğinde, pek kadınsı bir hava vardır. Umarım bu söz kulağına ters gelmez. En tehlikeli savaşından döner dönmez sırtına yumuşacık giysiler geçirip bahçende dolaşır düşen kiraz yapraklarını seyredersin. Yumuşaklığı da, cesareti de erkeklik diye değerlendiriyorsun. Bu bize, ikiyüzlülük değilse bile, en azından biraz kaprisli bir tutum gibi geliyor. Ha, sırası gelmişken, bahçen nasıl gidiyor?"

"Olmakta."

"Yani?"

"Her yıl biraz daha basitleşiyor."

"İşte gördün mü bak? Gene aynı Japon paradoksları. Kendine bir bak! Savaşçı bir bahçıvan! Gerçekten bir Ortaçağ Japonu'sun sen. Daha önce söylediğim gibi. Hem de anti-kahramansın. Dikkati çekmek isteyen eleştirmenlerin ve bilimcilerin kullandığı anlamda değil. Onların anti-kahraman dedikleri, kendilerinden beklenmedik kahramanlıklar yapanlar, bir de çekici, cazip kötü adamlardır. III. Richard gibileri. Oysa asıl anti-kahraman, kahramanın bir türüdür. Belli bir rolü olan bir soytarı değildir. Aklına geleni oynaması için kendisine

izin verilen bir seyirci de değildir. Tıpkı klasik kahraman gibi o da toplumu huzura, selamete götürür. İnsanlığın gelişimi dediğimiz komedinin bir aşamasında, huzur ve selametin düzen ve teşkilat tarafından bulunduğu varsayılmış, öyle sanılmıştı. Tabii bütün Batılı kahramanlar da, çevrelerine adamlarını toplayıp düşmana, yani boşluğa, düzensizliğe saldırdılar. Şimdi yeni öğreniyoruz ki asıl düşman boşluk değil, düzen ve teşkilatmış. Ayrılık değil benzerlikmiş. Durmak değil ilerlemekmiş. Şimdi yeni çıkan kahraman, yani anti-kahraman, saldırısını bu düşmana doğru yapmaktadır. Teşkilata saldırmakta, sistemleri yok etmeye uğraşmaktadır. İnsan ırkının selametinin o nihilist yönde yattığını artık biliyoruz. Ama ne kadar uzakta yattığını bilmiyoruz." De Lhandes duraklayıp soluk aldı, kendini tekrar devam etmeye hazırladı. O sırada bakışı Hel'inkiyle karşılaşınca güldü. "Eh, bu kadarı yeter belki de" dedi. "Zaten sana anlatmıyordum."

"Bir süreden beri fark etmiştim bana anlatmadığını."

"Batı trajedilerinin geleneğine göre insana ölmeden önce bir uzun konuşma yapma hakkı tanınır. Bir kere ayağını o eşikten öteye bastıktan sonra zaten yapabileceği hiçbir şey kaderini değiştirmeyecektir. Ama hiç değilse davasını dile getirmesine izin verilir. Örtülü bir dille bile olsa, Tanrılar'a istediği kadar sövüp sayması sağlanır.

"Böyle yapmak asıl hikayenin yarı yerde kesilmesine sebep olsa bile mi?"

"Boşver onu! Gerçeğe karşı kazanılacak iki saatlik narkoz için, yani eylem ve ölüm dünyasında kısa bir güven süresi kazanmak için, insan bir iki dakikalık gerçekçi gözleme dayanabilmeli. Söylenenler doğru olsa da, olmasa da. Ama hadi senin dediğin olsun. Söyle bakalım, hükümetler hâlâ Güve'yi hatırlıyorlar mı? Hâlâ onun bu bilgileri nereden topladığını bulabilmek için tırnaklarıyla her yeri deşiyor, çaresizlik içinde dişlerini gıcırdatıyorlar mı?"

"Evet, Maurice. Daha geçen gün evime *Amérlo* bir ajan geldi ve seni sordu. Bilgileri nereden öğrendiğini bilmek için erkeklik organını feda etmeye hazırdı."

"Sahi mi? Ama *Amérlo* olduğuna göre, feda etse de kaybı fazla sayılmaz. Ne söyledin ona?"

"Bildiğim her şeyi söyledim."

"Yani hiçbir şey. İyi. Sır tutmak en iyi niteliktir. Biliyor musun, aslında öyle fazla kurnaz haberalma kaynaklarım falan yoktur. Ana Şirket'le ben bilgilerimizi aynı kaynaktan alıyoruz. Şişko'dan geliyor bilgilerim. Satın aldığım yüksek rütbeli bir kişi eliyle. Adı Llewellyn. Benim onlardan üstün yanım, iki kere ikiyi daha iyi toplayabilmem. Yo, öyle değil. Ben bir buçukla üç virgül altmış altıyı topluyor, istersem on bulabiliyorum demek daha doğru. Bana gelen bilgi onlara gelenden fazla değil. Yalnızca ben daha zeki birisiyim."

Hel güldü. "Seni bulup susturmak için feda etmeyecekleri yok." dedi. "Çoktan beri tırnaklarına sıkışmış bir kıymık gibisin."

"Hah! İşte bunu bilmek, günlerimi daha mutlu kılıyor. Nicholai, hükümet adamlarının canını sıkabilmek, hayatımı yaşanır hale getirmeye yetti. Pek de güvensiz, tehlikeli bir hayat oldu ya! Eğer ticaretini yaptığın şey bilgi ve sırlarsa, çabuk bozulan mal alıp satıyorsun demektir. Bilgiler şarap gibi, konyak gibi değildir. Zaman geçince değerleri azalır. Hiçbir şeyin fiyatı, dünkü günahların kadar ucuz olmaz. Bazen elime çok pahalı bilgiler geçmiş, fakat bu bilgiler daha ben kullanamadan önce başka kaynaklardan da sızdığı için ziyan olmuş gitmiştir. Bir zamanlar Amerika'dan pek pahalı bir sır satın almıştım. Watergate'ti adı. Ben malı rafımda tutup beklerken, senin ya da başka bir alıcının çıkageleceğini umarken iki meraklı gazeteci işin kokusunu aldı ve bundan servet kazanabileceklerini hesaplayıverdiler. Ne oldu? O malzemenin değeri bir gece içinde sıfıra indi. Zaman geçtikçe işe bulaşan her suçlu oturup bir kitap yazdı ya da bir televizyon röportajına çıktı, kendi rolünü anlattı. Amerikan halkının medeni haklarını nasıl ihlal ettiğini itiraf etti. Ve budala Amerikan halkı da bunların her birine dünyanın parasını ödedi. O halk nedense burunlarının kendi pisliklerine sürtülmesine bayılıyor. Bu arada benim, raflarımdan yüz binlerce dolarlık malı kaybetmiş olmam sana haksızlık gibi gelmiyor mu? Hele başsuçlu kendisine televizyon programlarıyla servet toplarken! Röportajı yapan da üç kuruş için herkesin tabanını yalamaya hazır olan o İngiliz Idi Amin'in bile. Garip meslek bu benim mesleğim."

"Her zaman bu işi mi yaptın Maurice?"

"Profesyonel basketçi olduğum kısa sürenin dışında... Evet."

"İhtiyar deli!"

"Dinle. Bir an ciddi olalım. Bu yaptığın işi güç bir iş olarak tarif etmiştin. Gerçi sana öğüt vermek benim haddim değil ama birkaç yıldan beri emekli olduğunu da düşünmüşsündür umarım. Zihinsel kondisyonun hâlâ iyi mi?"

"Oldukça. Mağaralara sık sık iniyorum. Bu yüzden korku, düşüncelerimi engellemiyor. Ayrıca bir avantajım da İngilizler'e karşı oynamak."

"Evet, o bir avantaj. MI-5 ve MI-6 kadrosu o kadar sinsi iş görür ki, yaptıkları ne dikkati çeker ne de sonuç verir ama gene de... Bu işin garip bir yanı var. Nicholai Aleksandroviç. Sesinin tonunda beni tedirgin eden bir şey var. Kuşku değil ama tehlikeli bir kadercilik. Yoksa kaybedeceğine baştan karar mı verdin?"

Hel bir süre sessiz kaldı. "Çok derin bir gözlemcisin, Maurice."

"C'est mon métier"

"Biliyorum. Bu işte gerçekten bir terslik, bir düzensizlik var. Emekliliğimden geri dönmekle anti-şans oranını zorladığımın farkındayım. Sonunda bu olayın beni saf dışı bırakacağını sanıyorum. Yapacağım işin değil. Her halde o Kara Eylülcüler'i rahatlıkla öldürebilirim. O tip tehlikeler daha önce de başımdan geçti. Alışkınım. Ama o bittikten sonra işler biraz karışacak. Beni cezalandırmaya kalkacaklar. Bu cezayı kabullenirim ya da kabullenmem. Kabullenirsem tekrar arenaya çıkmam gerekecek. Hissettiğim şey bir tür..." Hel omuzlarını kaldırdı. "Bir tür duygusal bezginlik. Kadercilik falan değil, tehlikeli bir kayıtsızlık. Küçük düşürücü olaylar birbirine eklenirse belki de hayata o kadar sıkı sarılmak için neden görmeyebilirim."

De Lhandes başını salladı. O da buna benzer bir şey sezmişti zaten. "Anlıyorum" dedi. "Sana öneride bulunmama izin ver dostum. Söylediğine göre hükümetler hâlâ beni önemli buluyor, ölümümü bekliyorlarmış. Yerimi bilmek için çok şey vermeye hazırlar diyorsun. Eğer başın derde girerse, bu bilgiyi pazara çıkarmana izin veriyorum."

"Maurice!"

---

* Bu benim, işim

"Yo, yo! Don Kişotluk gösterisine kalkmış falan değilim böyle çocukça bir hastalığa yakalanmayacak kadar yaşlandım artık. Ama verdiğin bilgi aslında içi boş bir torba gibi olacak. Onlar buraya vardığında ben çoktan yok olmuş olacağım."

"Teşekkür ederim ama yapamam. Senin için değil, kendim için yapamam." Hel ayağa kalkı. "Artık biraz uyumam gerek" dedi. "Önümdeki yirmi dört saat çok önemli. Kafamı kullanmak zorunda kalacağım. Fiziksel bir tehlikeyle karşılaşmayacağım için deşarj da olamayacağım. Şafak sökmeden yola çıkmak zorundayım."

"İyi. Ben birkaç saat daha oturup şeytanlıklarla dolu hayatımın zevkli olaylarını gözden geçirmek istiyorum."

"Peki. Hoşça kal dostum."

"Hoşça kal değil, Nicholai."

"O kadar yakın mı?"

De Lhandes başını 'evet' anlamında salladı.

Hel eğilip dostunu iki yanağından öptü. "Elveda, Maurice," dedi.

"Elveda, Nicholai."

Hel kapıya vardığında, dostunun sesi onu durdurdu. "Ha, Nicholai, bana bir iyilik yapar mısın?"

"Ne istersen?

"Bu son yıllarda Estelle bana çok iyi baktı. İlk adının Estelle olduğunu biliyor muydun?"

"Bilmiyordum."

"Onun için bir şey isteyeceğim senden. Bana veda armağanı olarak. Geçerken lütfen odasına uğrar mısın? Merdiven başından sonra ikinci kapı. Sonradan ona bunun benden bir armağan olduğunu söylersin."

Hel başını salladı. "Benim için bir zevktir, Maurice."

De Lhandes şöminedeki ateşe bakarak "Onun için de zevk olur umarım" dedi.

Hel, Biarritz Havaalanı'na varışını, açıkta uzun süre beklemeyecek biçimde ayarlamıştı. Biarritz'i hiç sevmezdi. Burası yalnızca coğrafya açısından Bask sayılabiliyordu. Almanlar, İngilizler ve öteki yabancılar burayı çoktan Brighton'a ya da Biscay'a benzetmişlerdi.

Terminale gireli beş dakika ancak olmuştu ki, beklediği şeyi algıladı. Kendisine yöneltilmiş direkt ve dikkatli bir bakış. Zaten bütün çıkış kapılarında gözcü bulunacağını biliyordu. Bara yaslanıp ananas suyunu içmeye devam etti. Bir yandan kalabalığı bakışlarıyla şöyle bir taradı. Fransız özel dedektifini hemen gördü. Gözündeki güneş gözlükleri ve giydiği garip sivil elbise adamın derhal dikkati çekmesine yetiyordu. Hel bardan ayrılıp dosdoğru adama yürüdü. Yaklaştıkça delikanlının içindeki gerilimi ve duygusal karmaşıklığı hissediyordu.

Hel, Alman aksanlı bir Fransızca'yla, "Özür dilerim" dedi. "Ben daha yeni geldim. Lourdes uçağına nasıl gidebileceğimi bilemiyorum. Yardım eder misin?"

Genç polis Hel'i kararsız bakışlarla süzdü. Evet, bu adam verilen genel tanıma uyuyordu ama bir kere gözleri koyu kahverengiydi (Hel numarasız renkli lens takmıştı o gün). Üstelik tarifte adamın Alman olduğu da yazılı değildi. Ayrıca aranan kişi ülkeden çıkıyor olmalıydı, giriyor değil. Delikanlı birkaç kelimeyle Hel'i danışmaya yollamayı başardı.

Hel uzaklaşırken ajanın bakışlarını hâlâ üzerinde hissediyordu ama konsantrasyonunun kararsızlıkla dolu olduğunu da algılıyordu. Herhalde bu olayı gene de rapor edecekti. Fakat kesinlikle emin bir tonda değil. Merkez büroya da şu anda buna benzer bir sürü bilgi yağıyor olacaktı. Ülkenin hemen hemen bütün havaalanlarından. Le Cagot'nun işiydi bu.

Hel bekleme salonuna girerken sarı saçlı bir oğlan çocuğu koşarken onun bacaklarına çarptı. Hel çocuğu düşmesin diye yakaladı.

"Rodney! Ah, özür dilerim efendim." Yaşı yirmilerin sonlarında görünen güzel bir kadın belirmişti çocuğun arkasında. Bir yandan Hel'den özür diliyor, bir yandan çocuğa sahip olmaya çalışıyordu. İngilizdi. Giydiği yazlık elbise vücudunun güneş yanığı olan ve olmayan yerlerini göstermekteydi. Kız İngilizler'e özgü kötü bir Fransızca'yla konuşmaya başladı. Yabancıların söylemeye değer bir sözü varsa, bunu asıl dillerinde ifadelendirmesi gereğine inanırdı bu İngiliz milleti. Diğer dilleri öğrenmeye önem vermezlerdi. Çocuğun

yeğeni olduğunu, birlikte kısa bir tatilden dönmekte olduklarını, az sonra kalkacak uçakla İngiltere'ye gideceklerini, kendisinin bekar olduğunu, adının da Alison Browne olduğunu bir çırpıda sıralayıverdi.

"Benim adım da Nicholai Helm."

"Tanıştığımıza memnun oldum Bay Hel."

Tamam işte. 'M' harfini hiç duymamıştı. Çünkü duymamaya hazırdı. Bu da Fransız ajanı kollayan İngiliz ajan olmalıydı.

Hel uçakta yan yana düşmeyi umduğunu belirtti, kız da ona tatlı tatlı gülümsedi. Yer gösterene ricada bulunabileceğini anlattı. Hel ona ve çocuğa meyve suyu ısmarlamayı önerince kabul etti. Genellikle yabancılardan gelen böyle teklifleri reddettiğini fakat bu seferkinin bir istisna olduğunu belirtmeyi de ihmal etmedi.

O eğilip çocuğun yakasındaki meyve suyunu siler, bir yandan da sütyen giymediğini belirtmek için omuzlarını birbirine yaklaştırmaya çalışırken Hel birkaç dakika için izin istedi.

İlerideki dükkana girip ucuz bir Biarritz hatıra armağanı satın aldı. Sonra bunu içine koyacak bir kutu, bir makas, biraz paket kağıdı, biraz da alüminyum kağıt istedi. Bunları toplayıp erkekler tuvaletine yürüdü. Hızla çalışarak hediyeyi paketledi, geri döndüğünde Rodney'ye verdi. Çocuk artık iyice sıkılmış, Bayan Browne'un elinde sızlanıp duruyordu.

Hel "Ona Biarritz'i hatırlatacak küçük bir şey" dedi. "Umarım izin verirsiniz."

"Aslında kabul etmemem gerek. Ama çocuğa veriyorsunuz. Uçağımızı iki kere anons ettiler. Binelim mi?"

Hel, Fransızlar'ın uçakları hep erken anons etmek âdetinde olduklarını anlattı. Henüz acele etmeye gerek yoktu. Konuşmayı Londra'da tekrar buluşma olanağına çevirdi. Akşam yemeği için falan belki?

Bir yandan son turnikeye yaklaşıyorlardı. Hel sırada Bayan Browne'la küçük Rodney'nin önüne geçti. Elindeki hafif çanta güvenlik kontrolünden temiz çıktı. Hel hızla uçağa doğru yürürken arkadan Bayan Browne'un itiraz eden sesi geliyordu. Görevliler de ona öfkeli sorular sormaktaydılar. Uçak kalktığında Hel, Bayan Browne'un ve Rodney'nin yol arkadaşlığından mahrum kaldığını gördü.

●○

HEATHROW

Gümrükten çıkan yolcular durumlarına göre ayrı ayrı kuyruklara giriyorlardı: 'İngiltere Vatandaşları', 'Commonwelt Vatandaşları', 'Ortak Pazar Ülkeleri Vatandaşları' ve 'Diğerleri'. Hel bu yolculuğu Kosta Rika pasaportuyla yaptığına göre belli ki 'Diğerleri'nden sayılıyordu. Ama o kuyruğa girmek kısmet olmadı. Hemen yanına iki genç adam gülümseyerek yaklaştı. Vücutları kalın, yüzleri koca bıyıkların gerisinde ifadesiz, gözleri güneş gözlükleriyle saklıydı. Hel modern gençlerle karşılaştığı zaman onları zihninden tıraş eder, saçlarını keser, karşısında kimin bulunduğunu anlamaya çalışırdı. Bu sefer de öyle yaptı.

Gençlerden biri "Bizimle geleceksiniz Bay Hel" derken ikincisi de çantayı Hel'in elinden aldı. İki yanına sokulup yürüyerek onu tokmaksız bir kapıya götürdüler.

İki kere vurulunca kapıyı öteki tarafta bekleyen üniformalı bir polis açtı. İçeri girdiler. Penceresiz koridorun ta en sonuna kadar konuşmadan yürüdüler. Dipteki kapıya tekrar vurdular. Bu sefer kapıyı açan Hel'in yanındaki nöbetçilerin hamurundan yapılmış üçüncü bir gençti. Odanın iç tarafından da tanıdık bir ses yükseldi.

"Gir içeri, ne olur Nicholai, Fransa'ya kalkan uçağa binmeden önce bir bardak bir şey içmeye ancak vaktin var. Çantayı oraya bırak. Hah, iyi. Siz üçünüz dışarıda bekleyebilirsiniz."

Hel alçak sehpanın başına oturdu ve ikram edilmek üzere havaya kaldırılıp gösterilen konyak şişesini elinin bir hareketiyle reddetti. "Seni sonunda işten emekli oldun sanıyordum Fred" dedi.

Sir Wilfred Pyles kendi konyağına soda koyuyordu. "Ben de seni öyle sanıyordum." diye karşılık verdi. "Ama işte geçmiş zamana ait iki kahraman gene eski günlerdeki gibi karşı karşıya oturuyoruz. Bir kadeh istemediğinden emin misin? Hayır, Ha? Eh, sanırım şu anda dünyanın herhangi bir yerinde güneş batıyordur ve içki saati gelmiştir. O halde...şerefe!"

"Karın nasıl?"

"Her zamankinden enfes."

"Gördüğün zaman sevgilerimi söyle."

"Umarım çabuk görmem. Geçen yıl öldü."

"Bunu duyduğuma üzüldüm."

"Üzülme. Sosyal sohbet için bu kadarı yeter mi dersin?"

"Herhalde."

"İyi. Durum şu. Petrol patronlarımızdan bir haber gelip de senin yola çıkabileceğin öğrenilince, beni naftalinden çıkarıp buraya kadar sürüklediler. İkimiz buna benzer oyunları daha önce defalarca oynamış olduğumuz için, seninle en iyi benim başa çıkabileceğimi düşünüyorlar galiba. Bana verilen görev seni burada alıkoymak. Sisli adamızda ne yapmak istediğini elimden geldiği kadar öğrenmek ve sonra da uçağa koyup geldiğin yere geri yollamak."

"Bu kadar kolay olacağına gerçekten inanıyorlar mı?"

Sir Wilfred kadehini havada salladı. "Bu gençler nasıldır bilirsin" dedi. "Her işi kitaba göre görür. Terslik çıkmasını beklemezler."

"Sen ne bekliyorsun. Fred?"

"Ben pek o kadar kolay olacağını sanmıyorum. Herhalde Güve dostundan epey ağır bilgiler toplayıp gelmişsindir. Çantada da fotokopilerini getirmişsindir. Hiç şaşmam."

"İyi bildin. İstersen bir bak."

"İzninle ben de öyle yapacağım." Sir Wilfred çantanın fermuarını açtı ve sarı büyük bir zarfı çekip çıkardı. "Herhalde bu çantada

bilmem gereken başka bir şey yoktur değil mi? Esrar? Kışkırtıcı ya da açık saçık neşriyat?"

Hel gülümsedi.

"Yok mu? Olmayacağından korkuyordum zaten." Zarfı açıp içindeki bilgileri sayfa sayfa okumaya başladı. Her parça bittikçe beyaz kaşlarını tedirginlik ifade edercesine yukarı kaldırıyordu. Okumaya devam ederken bir ara "Sen Bayan Browne'u nasıl ektin?" diye sordu.

"Bayan Browne mu? Tanıdığımı hiç sanmıyorum..."

"Numarayı bırak. Eski düşmanlar arasında gizli saklılık olmaz. Gelen habere göre şu anda Fransız havaalanında, güvenlik bölümünde tutulmaktaymış. Görevliler bavulunu tekrar tekrar arayıp duruyorlarmış. Yanındaki küçük çocuk hemen üstüne etmiş. Şimdi konsolosluk bir de yeni elbise parasını çıkacakmış."

Hel gülmesini tutamadı.

"Hadi. Aramızda kalacak. Ne yaptın ona?"

"Üstüme uzaydaki bir osuruk gibi, hiç çaktırmadan, sezdirmeden geldi. Ben de tabii hemen onu nötralize ettim. Bunları artık eski günlerdeki gibi yetiştirmiyorsunuz. Zavallı aptal, alanda bir hediye kabul etti."

"Ne tür hediye?"

"Biarritz hatıralarından basit bir şey. Yumuşak kağıda sarılıp kutuya konmuştu. Ama yalnız kağıdını tabanca biçiminde kesip yumuşak kağıt tabakalarının arasına kaydırmıştım."

Sir Wilfred kıkır kıkır gülmeye başladı. "Yani ışından geçerlerken tabanca gözüktü, adamlar arayınca hiçbir şey bulamadılar. Gene deneyince gene aynı şey oldu! Nefis doğrusu! Bunun şerefine içmem gerek!" Kadehin geri kalanını da bitirip önündekileri okumaya devam etti. Ara sıra okuduğu şey hakkında bir ünlem kaçırıyordu. "Öyle miymiş?" "Hadi canım!" gibi laflar ediyordu. "Bak, bunu ondan beklemezdim!"; "Ohoo, bunu çoktandır biliyorduk!"; "Vay canına, bu biraz pis kokuyor!"; "Bunu nasıl öğrendin yahu?"

Malzemeyi okuyup bitirdikten sonra Sir Wilfred sayfaları dikkatle desteledi, uçlarını düzledi, zarfa soktu. "Buradakilerin hiçbiri tek başına bizi etkileyebilecek kadar güçlü değil" dedi.

"Bunun farkındayım Fred. Ama toplu olunca? Alman basınında her gün bir tanesi çıkmaya başlayınca?"

"Hımmm. Doğru. Hükümete olan güveni büyük ölçüde sarsar. Hele şu sıra, seçimler ufukta belirmişken. Herhalde bunların basma verilmesini basılı düğme yöntemine göre hazırlamışsındır."

"Elbette."

"Ben de bundan korkuyordum."

Basılı düğme demek, bilgilerin belli bir zamanda belli bir mesaj gitmediği takdirde otomatikman basılması demekti. Her gün öğle saatinde beklenen mesaj gelmezse, ertesi günkü haber de basılacaktı. Hel'in yanında on üç ayrı adres vardı. Her sabah bunlardan birine telgraf çekecek olabilirdi. Ne var ki aslında bu adreslerden on ikisi göstermelik sıralanmıştı. İçlerinden sadece bir tanesi Maurice de Lhandes'in arkadaşıydı. Mesajı alınca bir başka aracıya telefon edecek, o da de Lhandes'i arayacaktı. Hel ile de Lhandes arasındaki şifre çok basitti. Barro'nun unutulmuş bir şiirine dayanıyordu. Ama o mesajın içindeki kelimelerin yalnızca birinin bir tek harfi anlam ifade ediyordu. Ajanların ve şifrecilerin o harfi bulup çıkarmaları yirmi dört saatten fazla vakitlerini alırdı nasılsa. Basılı düğme deyimi aslında bir tür bombadan geliyordu. Bomba öyle bir mekanizmaya sahipti ki, başındaki adam parmağını düğmeye basılı tuttuğu sürece patlamıyordu. Ama onunla boğuşmaya ya da onu vurmaya kalkan olursa, eli elbette düğmeden çekilecek, o zaman da olanlar olacaktı.

Sir Wilfred bir an durumu düşündü. "Bu getirdiğin bilgilerin oldukça yıkıcı olabileceği bir gerçek" dedi. "Ama Ana Şirket'in kesin emirleri, o Kara Eylül mikroplarını korumamızı gerektiriyor. Biz de Ana Şirket'i başımıza bela etmeye meraklı değiliz. Hiçbir sanayileşmiş ülke meraklı değil. Yani iki beladan birini seçmek zorundayız."

"Öyle görünüyor."

Sir Wilfred alt dudağını dışarı uzatıp gözlerini kısarak Hel'i süzdü. "Bu oynadığın çok açık bir oyun Nicholai. Böyle kollarımıza doğru yürümek! Seni emekliliğinden çekip çıkarmak birilerine herhalde epey bir paraya patlamıştır."

"İşin garip yanı, bu iş için para almıyorum."

"Hımmm. İkinci tahminim de o olacaktı tabii." İçine derin bir soluk çekti. "Duygusallık öldürücüdür Nicholai" dedi. "Ama bunu sen de pek iyi bilirsin. Bak sana ne söyleyeceğim... Mesajını patronlarıma ulaştırayım. Bakalım ne diyecekler. Bu arada herhalde seni bir yere saklamam gerekir. Birkaç gününü kırsal bir yerde geçirmek ister miydin? Ben bir iki telefon edeyim, hükümettekiler düşünmeye başlasınlar, sonra birlikte gideriz, olur mu?"

●○●

MIDDLE BUMLEY

Sir Wilfred'in 1931 model kusursuz Rolls Royce'u uzun ve çakıllı yolda ilerliyordu. Eski bir köşkün önünde durdu. Evin çekiciliği daha çok mimarisinin çeşitli üslupların bir karışımından oluşmasıydı. Zaman zaman bazı eklemeler yapılmış gibi.

Onları karşılamak üzere çayırı geçip yaklaşan kadının yaşı pek belli değildi. Yanındaki iki kız henüz yirmilerinde görünüyorlardı.

Sir Wilfred "Sanırım burayı eğlenceli bulacaksın, Nicholai" dedi. "Ev sahibi eşeğin tekidir ama buralarda olmayacak. Karısı biraz çatlaktır. Kızları ise çok tatlı ve hizmetsever kimselerdir. Bu nitelikleriyle yavaş yavaş ün kazanmaya da başladılar. Evi nasıl buldun?"

"Değişik biraz."

"Ah, Leydi Jessica!" diye haykırdı Sir Wilfred. "İşte size telefonda sözünü ettiğim konuğum Nicholai Hel."

Kadının üstünde uçuşan, ince bir yazlık elbise vardı. Nemli elini Nicholai'ye uzattı. "Sizi tanıdığıma çok memnun oldum" dedi. "Bu kızım Broderick."

Hel, oldukça uzun boylu, kocaman gözlü kızla el sıkıştı.

Leydi Jessica "Biliyorum, bir kız için çok garip bir isim." diye devam etti. "Ama kocam oğlan olması konusunda öyle kararlıydı ki... Yani bir oğlan babası olmak istiyordu demek istiyorum... Ay, onu biraz yanlış tanıtıyorum galiba. Sonunda Broderick'i doğurdu. Şey...yani ben doğurdum."

Hel elini kızın elinden kurtarmaya çabalarken. "Yani bir kız evladınız oldu" dedi.

"Broderick mankendir" diye açıkladı annesi.

Zaten belliydi. Yüzündeki o boş ifade, duruşundaki o hesap, omurgasının alt kısmını günün modasına göre öne çıkık tutması...

Broderick o kopkoyu makyajının altında utanmış gibi kızarmaya çalışırken. "Pek de parlak manken sayılmam" diye açıkladı. "Ara sıra iş buluyorum. Uluslararası dergilerde falan."

Anne bu arada kızının koluna dokunarak "Ara sıra iş buluyorum deme" dedi. "Bay Hel neler düşünür?"

İkinci kızdan gelen hafif öksürük Bayan Jessica'ya konuyu değiştirtti. "Ha, evet, bu da Melpomene. Sanırım bir gün sahneye çıkabilecek."

Melpomene çok iriyarı bir kızdı. Göğsü de, bilekleri de, kolları da iriydi. Yanakları pembe, bakışları netti. Elinde at kırbacı olmadığı için biraz eksikmiş gibi görünüyordu. El sıkışı da sağlam ve mertçeydi. "Bana Pom deyin" dedi. "Herkes öyle der."

Sir Wilfred. "Ah, bir yıkanıp dirilebilseydim." diye söylendi.

"Aaa, tabii! Kızlar size her şeyi gösterirler... Yani, tabii, odalarınızı falan. Aklınıza neler de gelebilirdi!"

Hel çantasından çıkardığı eşyaları yerleştirirken Sir Wilfred onun kapısını tıkırdatıp içeriye girdi. "Eee, burayı nasıl buldun?" diye sordu. "Burada bir iki gün rahat ederiz. Patronlar da soruna bir cevap bulurlar, ha? Daha şimdi telefonla konuştum. Sabaha bir karara varacaklarını söylüyorlar."

"Söylesene Fred, sizin çocuklar bu Kara Eylülcüler'i gözaltında tutuyorlar mı?"

"Senin hedeflerini mi? Elbette."

"Eğer hükümetin önerimi kabul ederse, elinizdeki temel malzemeyi bana da göstermenizi isteyeceğim."

"Bunu zaten bekliyordum. Senin bu işi becerebileceğine onları yavaş yavaş inandırıyorum galiba. Tabii eğer o yolda karar verirlerse. Yani bizi sorumluluk altına sokmadan, bize suç yüklemeden başarabileceğine inandırıyorum. Niyetin de bu herhalde, değil mi?"

"Pek öyle sayılmaz.. Ama öyle bir yol bulurum ki Ana Şirket sizden ne kadar kuşkulanırsa kuşkulansın, hiçbir şey kanıtlayamaz."

"İkinci en iyi seçenek de bu olur tabii."

"İyi ki beni pasaport kontrolünden geçmeden içeri aldın. Böylelikle gelişim bilgisayara geçmedi ve Ana Şirket'in bilgisayarına da girmedi."

"Ben olsam buna pek güvenmezdim. Ana Şirket'in binlerce gözü kulağı vardır."

"Doğru. Bu evin güvenli olduğundan yüzde yüz emin misin?"

"Evet! Bu üç bayan pek kurnaz sayılmaz ama başka iyi nitelikleri vardır. Son derece cahildirler. Burada ne iş yapmakta olduğumuzdan hiç haberleri yok. Benim hayatımı hangi meslekten kazandığımı bile bilmezler. Adam da -tabii ona adam dersen- hiç dert değil. Onu ülkeye pek sık sokmayız zaten."

Sir Wilfred bundan sonra bu sözünün nedenlerini açıklamaya koyuldu. Anlaşıldığına göre Lord Biffen, Dordogne'da otururdu. Fransa'nın o bölgesini istila etmiş olan vergi kaçakçılarının sosyal lideri gibi bir şeydi. Oranın köylüleri de bu durumdan epey rahatsız oluyorlardı. Biffenler belirli bir grup için tipik örnek sayılabilirdi. İrlanda soyundandılar. Mali işlere merak sarmıştı adam. Bahamalar'da fazla hırsa kapılıp bir iki kirli işe karıştıktan sonra İngiliz hükümeti onu baskı altına alabilmiş, ülkedeki parasına da el koyma hakkını kazanmıştı. Bu yüzden o da hükümetin emirlerine boyun eğiyor, onlar istedikçe Fransa'da kalıyor, oralı kadınların elinden antika mobilya ve otomobilleri ucuz fiyata kapıp hayatını yoluna koyuyordu. "Aptalın biri aslında" diyordu Sir Wilfred. "O tipi bilirsin. Sokak ayakkabısının ve çorabın üstüne şort giyip sokağa çıkarlar hani. Ama karısıyla kızları ve bu ev epey işimize yarıyor -ara sıra. İhtiyarı nasıl buldun?"

"Kafası bir noktaya takılı gibi."

"Hımm. Ne demek istediğini anlıyorum. Ama sen de yirmi beş yıl boyunca o salak herife bağlanıp kalsaydın sen de biraz sperm delisi olurdun. Onların yanına inelim mi?"

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra Sir Wilfred bayanları gezintiye yolladı ve son kahvesini eline alıp arkasına yaslandı. "Bu sabah tele-

fonda gene patronlarla konuştum." dedi. "Seni desteklemeye karar vermişler. Ama tabii bazı şartları var."

"Umarım ufak şeylerdir."

"Bir kere bu getirdiğin şantaj bilgilerinin bir daha asla kendileri aleyhine kullanılmayacağından emin olmak istiyorlar."

"Sen onlara bu konuda kendiliğinden teminat verebilirdin. Bilirsin ki Güve bir işi bağladı mı, orijinalleri hemen imha eder. Meslek onuru buna dayalıdır."

"Evet, öyle. Onlara bunu iyice anlatmayı ben üstleniyorum. İkinci şartları da şu. Onlara telefon edip senin planını incelediğimi, planın kusursuz olduğuna, hükümete hiçbir suç bulaştırmayacağına emin olduğumu bildirmem gerekiyor."

"Bu işte hiçbir zaman sızıntı olmaz diyemezsin."

"Anladık. Olabildiği kadar sağlam, diyelim. Bu durumda korkarım bana her şeyi anlatman gerekiyor. Yani işin korkunç ayrıntılarını bilmek zorundayım."

"Bazı ayrıntıları senin Kara Eylülcüler hakkındaki raporlarını görmeden veremem. Ama ana hatları hemen verebilirim."

Bir saat kadar sonra Hel'in planı üzerinde görüş birliğine varmışlardı. Sir Wilfred'in kuşkuları tek tük noktalarda toplanıyordu. Bir tanesi uçağın kaybıydı. Uçak Concorde'du. Yazık olacaktı. "Üstelik bu Concorde ejderini dünyaya yutturmak için de o kadar uğraşmıştık" diyordu.

"Söz konusu uçağın ekonomik olmaması ve havayı kirleten bir canavar olması benim suçum mu?"

"Haklısın."

"İşte böyle Fred. Eğer seninkiler kendi üstlerine düşeni doğru dürüst yaparlarsa, iş rahatça görülür. Ana Şirket de sizi suçlayacak hiçbir ipucu bulamaz. Bunu iki günde düşündüm ben. Ne dersin?"

"Patronlara ayrıntı vermek istemiyorum. Onlar politikacı... Pek güvenilmez. Ama planın desteklenmeye değer olduğunu bildireceğim."

"İyi. Kara Eylülcüler üzerindeki gözlem raporlarını ne zaman alıyorum?"

"Öğleden sonra bir kurye getirecek. Biliyor musun, aklıma bir şey geldi Nicholai. Planının niteliğini düşünüyorum da, aslında senin elini bile sürmen gerekmez. Araplar'ı biz kendimiz haklayabiliriz ve sen hemen Fransa'ya dönebilirsin."

Hel on saniye boyunca Sir Wilfred'e dikkatle baktı, sonra ikisi birlikte birer kahkaha patlattılar.

Sir Wilfred elini havada sallayarak. "Eh, pekala" dedi. "Hiç değilse denemedim diyemezsin. Hadi gidip öğle yemeği yiyelim. Belki raporlar gelmeden önce biraz kestirmeye de vakit buluruz."

"Odama gitmeye pek cesaretim yok."

"Ya! Dün gece de mi geldiler ziyaretine?"

"Evet. Hemen kovaladım."

"Her zaman söylerim. Elindekinin kıymetini bil, sonra pişman olma."

Sir Wilfred koltuğunda uyukluyordu. Terasın karşısında batmakta olan güneşin ışıkları üstüne dökülmekteydi. Beyaz metal masanın öbür tarafından Hel oturmuş Filistin Kurtuluş Örgütü aktivistleri hakkındaki raporları inceliyordu.

Sonunda "İşte burada." dedi.

"Ne? Hımm? Ne burada?"

"Kara Eylülcüler'in buraya geldiklerinden beri temas ettikleri kişilerin listesine bakıyordum."

"Eee?"

"Pilgrim Y. diye gösterdiğiniz adamla iki kere konuşmuşlar. Bu adam havayollarının yiyecek hazırlama servisinde çalışıyor."

"Öyle mi? O dosyayı pek iyi okumadım. Beni bu işe son anda bulaştırdılar. Yani sen bulaşınca. Bu yemek hazırlama dümeni ne demek oluyor?"

"Herhalde Kara Eylülcüler silahlarını kontrol ışınlarından geçirmek niyetinde olamazlar. Hükümetinizin onlara pasif destek sunacağından haberleri yok. Bu silahları uçağa hangi yoldan sokacaklarını merak ediyordum. Çok denenmiş bir yola başvurmuşlar. Silahlar

uçağa hazırlanmış yemeklerin içinde girecek. Yemek arabaları pek o kadar dikkatli aranmaz."

"Demek silahların nerede olacağını öğrendin. Ne olacak peki?"

"Çetecilerin silahlarını almak için uçağın neresine gideceklerini anlamış oldum. Ben de orada olacağım."

"Ya sen peki? Bu işe karıştığını belli etmek istemediğine göre sen silahlarını uçağa nasıl sokacaksın."

"Ben X-Ray cihazından geçerek geleceğim."

"Ha, öyle ya. Bir an için unutmuştum onu. Çıplak Elle Öldürme falan filan. İnsanı limonata sazıyla öldürmek. Yıllar boyu amma canımız sıkılmıştı bu yüzden!"

Hel raporları kapadı. "Uçağın kalkış gününe daha iki koca gün var." dedi. "Aradaki vakti nasıl dolduracağız?"

"Burada oyalanırız herhalde. Gözden uzak dururuz."

"Akşam yemeği için giyinecek misin?"

"Yok, sanırım bu akşam yemek istemiyor canım. Seni dinleyip öğleden sonrayı yorulmadan geçirmeliymişim. İkisiyle birden başa çıkmak zorunda kaldım. Herhalde ömrümün sonuna kadar topallar kalırım."

●○

HEATHROW

Yolcular uçağı doldurmuş bulunuyordu. Hepsi yetişkin kişilerdi. Hepsi de Concorde'la uçmak gibi bir lüksü kaldırabilecek tiplere benziyorlardı. Çiftler aralarında konuşuyor. Hostesler koltukların üzerine eğilip yolculara sorular soruyor, her birini dadılar gibi nazlıyorlardı. İş adamları birbirlerine ne alıp sattıklarını sormakta; yeni tanışan çiftler Montreal'de tekrar buluşmanın planlarını yapmaktaydılar. Dikkati çekecek kadar meşgul olanlar ise burunlarını ellerindeki raporlara gömmüş ya da ellerindeki cep bilgisayarlarıyla hesaplar yapmaya koyulmuşlardı. Uçaktan korkanlar durmadan uçmayı ne kadar sevdiklerini anlatıyor; gözleriyle herhangi bir durumda gerekirse diye acil çıkış kapısının yerini bulmaya çabalıyorlardı.

İri adaleli genç bir Arap'la yanındaki şık Arap kadın en arkada yan yana oturmaktaydılar. Onları servis bölümünden bir tek perde ayırıyordu. Yemeklerle içkiler o perdenin gerisindeydi. Perdenin tam yanında duran kabin görevlisi gülümseyerek Araplar'a baktı. Cam yeşili gözlerinde pek bir ifade yoktu.

Zengin öğrencilere benzeyen iki genç Arap daha uçağa binip ortalarda bir yere yan yana oturdular. Tam kapılar kapanacağı sırada beşinci bir Arap daha çıkageldi. İşadamı kılığındaydı. Merdivenleri soluk soluğa tırmanıp uçağa girdi. Karşılayan hostese işlerinin kendisini son ana kadar oyaladığını uçağa ucu ucuna yetiştiğini anlattı. Arkaya doğru yürüyüp kadınla adamın karşı tarafındaki koltuğa yerleşti, onları da dostça selamladı.

Motorlar inanılmaz bir gürültüyle çalıştı. Uçağı yükleme yerinden piste doğru yürüttüler. Kısa süre sonra havalanmışlardı.

Kemerleri bağlama ışığı söndüğü anda güzel Arap kadın hemen ayağa kalktı, yeşil gözlü görevliye utangaç bir sesle. "Tuvalet bu tarafta mı?" diye sorarken gülümsüyordu.

Görevlinin bir eli perdenin arkasındaydı. O da kadına gülümsedi. Gülümserken de parmağıyla arkadaki bir düğmeye bastı. Yolcuların bulunduğu bölümde peş peşe iki gong sesi duyuldu. Bu ses duyulur duyulmaz uçağın Filistinliler dışındaki 136 yolcusu hemen başlarını önlerine indirip karşılarındaki koltuğun arkasına bakmaya başladılar.

Hel, kadının geçmesi için perdeyi açık tutarken. "Şu iki kapıdan herhangi biri Bayan." dedi.

O sırada kızın kavalyesi olan Arap, ağzında yuvarlayarak, Hel'e başka bir soru sormaktaydı. Niyeti, kız silahları alırken görevliyi oyalamaktan başka bir şey değildi.

Hel hemen soruyu yanlış anlamış gibi, "Hayhay efendim, derhal getireyim." dedi

Geri dönüp perdenin arkasına dalarken cebinden bir tarak çıkarmaktaydı. İçeri girince perdeyi hemen kapattı.

Arap işadamı, "Durun bir dakika" diye seslenmeye çalıştı ama Hel çoktan görünmez olmuştu. Üç saniye sonra geri döndü. Elinde bir dergi tutuyordu. "Özür dilerim efendim" dedi. "*Paris Match* kalmamış, onun yerine bunu okumak ister miydiniz?"

İşadamı, "Sersem budala" diye mırıldandı. Kapalı perdeye doğru bakıyor, aklı karışmış gibi görünüyordu. Bu sırıtkan sersem, kızı görmemiş miydi acaba? Yoksa o gelirken kız gerçekten tuvalete mi atmıştı kapağı? Neredeydi hâlâ?

Bir bütün dakika geçti. Dört Arap kızın hâlâ elinde otomatik silahla perdenin önünde belirmemiş olmasına öyle şaşıyor, durumu öyle merak ediyorlardı ki, diğer bütün yolcuların gözleri önlerine dikili, kıpırdamadan oturduklarını hiç fark etmediler bile.

Ortalarda oturan öğrenci kılıklı iki Arap daha fazla kendilerini tutamayıp ayağa kalktılar, arkaya doğru yürümeye başladılar. Hayal

kuruyormuş gibi gülümseyen yeşil gözlü görevliye doğru yaklaşırlarken, işadamı ve öbür Arap'la aralarında kaygılı bakışmalar gerçekleşti. İşadamı ikisine, perdenin içerisine geçmeleri için işaret etti.

Hel elindeki dergiyi sımsıkı bir rulo yaparken, "Size yardımcı olabilir miyim?" diye sordu.

Gençlerden biri "Tuvalet" diye mırıldanırken öteki "Bir bardak su" dedi.

"Şimdi getiririm efendim. Tuvaleti değil tabii" diye takıldı uzun boylu olanına.

Yanından geçtiler. Hel de peşlerinden perdenin arkasına girdi.

Dört saniye sonra çıktığında yüzünde kaygılı bir ifade okunuyordu. Yaşlıca işadamı kılıklısına bir sır veriyormuş gibi "Bayım" dedi. "Doktor musunuz acaba?"

"Doktor mu? Değilim. Neden?"

"Yo, kaygılanacak bir şey değil. İçerideki beyefendinin başına küçük bir kaza geldi de."

"Kaza mı?"

"Üzülmeyin. Uçak görevlilerinden birini çağırır yardım isterim. Ciddi bir şey değildir herhalde." Hel'in elinde plastik bir bardak vardı. Onu ezmiş, bir yanını iyice katlamıştı.

İşadamı hemen kalkıp ara yola adımını attı. Hel ona "Ben birini getirinceye kadar yanında kalır mısınız acaba?" diyerek onun peşinden perdenin arkasına geçti.

İki saniye sonra gene eski yerinde duruyordu. Yolcuları bütün uçak görevlilerinin kullandığı o boş bakışlarla süzmekteydi. Sonunda gözleri iri adaleli Arap'ın, kaygılı bakışlarıyla karşılaşınca ona göz kırptı. "Bir şey değilmiş," dedi. "Başı dönmüş biraz. Herhalde ilk kez süpersonik uçağa biniyor. Öteki bey de ona yardım ediyor. Ben Arapça bilmiyorum ne yazık ki!"

Bir dakika geçti. Sonra bir dakika daha. Adaleli gencin gerilimi giderek artıyordu. Bu sersem görevli de burnunun dibinde dikilip moda bir şarkı mırıldanmakta, göğsüne iğneleyeceği plastik isim kartını elinde evirip çevirmekteydi.

Bir dakika daha geçti.

Sonunda genç Arap kendini tutamadı. Ayağa fırladığı gibi perdeyi tutup yana çekti. Dört arkadaşı yerde yan yana, ölülere özgü kıvrık pozisyonlarda yatıyorlardı. Kartın ucunun kendine değdiğini hissedemedi. Vücudu yere değmeden sinirleri ölmüş bulunuyordu.

Uçakta motorların tıslayan gürültüsünden başka çıt çıkmıyordu. Bütün yolcular kazık gibi oturup karşılarına bakıyorlardı. Görevli kadro ve hostesler de hepsi yüzlerini uçağın ön tarafına çevirmiş, öylece duruyorlardı.

Hel interkomu eline aldı. Yumuşak sesi anons sisteminde metalik geliyordu. "Rahatlayın." dedi. "Arkaya bakmayın. On beş dakika sonra inmiş olacağız." İnterkomu yerine koyup pilot kabinini aradı. "Kararlaştırılan mesajı verin." dedi. "Sonra size verilen zarfı açıp oradaki iniş talimatına göre hareket edin."

Concorde'un kıvrık burnu bir kere daha aşağıya döndü. İskoçya'nın geçici olarak boşaltılmış askeri bir havaalanına iniş yapıyordu. Uçak durup motorları susunca ikinci giriş kapısı açıldı. Hel uzatılan merdivenden indi, pist üzerinde uçağı izlemekte olan 1931 model Rolls Royce'a bindi. Araba derhal oradan uzaklaştı.

Tam binalardan birine doğru sapacakları sırada Hel dönüp arkaya baktı. Uçaktan inen yolcuların, görevli kılığıdaki birinin emri altında sıraya dizilmekte olduklarını gördü. O sırada beş askeri otobüs onları almak üzere pistin üzerinde ilerlemekteydi.

Sir Wilfred kontrol bürosundaki hırpalanmış tahta masanın başında oturuyor, viskisini yudumluyordu. Hel üzerinden uçak üniformasını çıkarıp kendi elbiselerini giymekteydi.

"Mesaj inandırıcı geldi mi?" diye sordu Hel.

"Çok dramatikti. Çok da etkileyici. Pilot alana, uçağın kaçırılmakta olduğunu bildirdi. Mesajın tam ortasında da sesini kesti. Bir tıslama başladı, sürüp gitti."

"Açık hattan konuşuyordu, değil mi?" Yani raporu başka duyanlar da olabilir."

"Kuzey Atlantik'te en az yarım düzine telsizci dinlemiştir onu."

"İyi. Şimdi yarın arama uçaklarınız çıkacak ve okyanusta Concorde'un enkazından parçalar bulduklarını bildirecekler değil mi?"

"Tamam."

"Enkaz bulununca BBC dünya haberlerinde bir patlamadan kuşkulanıldığını duyuracak. Araplar'ın taşıdığı patlayıcılardan birinin kaza eseri olarak alev aldığı ve uçağın bu nedenle yok olduğu sanılacak."

"Öyle."

"Uçak için ne düşünüyorsun, Fred? Sigorta şirketleri meraklı olur, bilirsin."

"Onu bize bırak. Belki imparatorluğumuzdan geriye pek bir şey kalmadı ama hilekarlık konusunda dünya çapında ün yapanların da bizler olduğunu unutma."

Hel güldü. "Pekala" dedi. "Bütün Avrupa'dan o kadar ajan toplayıp onları yolcu kılığına sokmak kolay olmamıştır herhalde."

"Kolay olmadı. Pilotla görevliler de hava kuvvetlerindendi. Concorde'a pek alışkın değillerdi."

"Şimdi sen anlat."

"Senin canını sıkmak istemem, ahbap."

"Sırrı yüz elli kişiye yaymış olmak gibi bir sorunun olduğuna üzülüyorum. Ama hükümetinizi Ana Şirket'in intikamından korumak için başka çareniz de yoktu. Hiç değilse bu ajanlar sizin kendi adamlarınız."

"Öyle. Ama bu da uzun süre güven duymaya yetmez. Bu nedenle o sorunu çözümledik."

"Öyle mi? Nasıl?"

"O otobüsler nereye gidiyor sanıyorsun?"

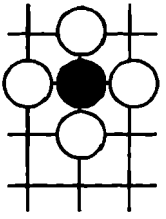
Hel kravatını düzeltip çantasının fermuarını çekti. "Yüz ellisini birden, ha?" dedi.

"Sırrı başka türlü saklayamazdık, dostum. Ayrıca iki güne kadar onları vuranları da halletmemiz gerekecek. Ama her şeyin iyi bir yönü var. Şu sıra bu ülkede işsizlik pek artmıştı. Bugünlerde gizli serviste pek çok parlak gencin yükselme şansı açılacak demektir."

Hel başını sallayıp duruyordu. "Amma yaman bir fosilsin sen Fred" dedi.

"Zamanla insanın ruhu bile kabuk tutuyor. Bir veda içkisi istemediğinden emin misin?"

BEŞ

SHICHO

○

ETCHEBAR ŞATOSU

Kaynama derecesine yaklaşmış suyun içinde kaslarının eridiğini hisseden Hel'in sanki vücut ağırlığı hiç yoktu. Tabanları Hana'nınkilere değmiş durumda uyukluyordu. Hava bugün mevsime göre biraz serin gibiydi. Banyodan yükselen buharlar odanın içini tümüyle dolduyordu.

Uzun süren uyku sessizliğinden sonra Hana "Dün gece geldiğinde çok yorgundun" dedi.

Hel dudaklarını kıpırdatmadan "Bu bir eleştiri mi?" diye fısıldar gibi sordu.

Kadın hafifçe güldü. "Tam tersine. Yorgunluk bizim oyunlarımızda bir avantajdır."

"Doğru."

"Yolculuğun... Başarılı mıydı?"

Hel başını evet anlamında salladı.

Hana, Hel'in işlerine pek burnunu sokmazdı. Eğitimi engeldi buna. Ama aynı eğitim erkeğin isterse işinden söz etmesine zemin hazırlamayı da öngörüyordu. "İşin acaba... tanıştığımız zaman Çin'de yaptığın gibi bir şey miydi?"

"Aynı tarz, değişik amaç."

"Bize ziyarete gelen o tatsız adamlar da bu işe karışmış mıydı?"

"Ortalıkta yoklardı ama düşman onlardı." Birden Hel'in ses tonu değişti. "Dinle Hana, senin bir tatile çıkmanı istiyorum. Birkaç hafta için Paris'e ya da Akdeniz'e git."

"Daha geleli on saat oldu, hemen benden kurtulmaya çalışıyorsun, öyle mi?"

"O tatsız adamlardan bazı kötülükler gelebilir. Senin buralarda olmamanı istiyorum. Hem..." Gülümsedi. "...bir iki güçlü kuvvetli gençle hayatını renklendirmek hoşuna gidecektir."

"Ya sen?"

"Ben düşmanın gözü önünde olmayacağım. Dağlara gidiyorum. Beñat ile keşfettiğimiz mağaraya ineceğiz. Orada beni pek bulamazlar."

"Ne zaman gitmemi istiyorsun, Nikko?"

"Bugün. Ne kadar çabuk gidersen o kadar iyi."

"Dağlardaki dostlarımız beni korurken burada güvende değil miyim?"

"O zincir kırıldı. Bayan Stern'e bir şey oldu. Birisi haber vermiş."

"Anlıyorum." Hana onun ayağını kendi iki ayağı arasında sıktı. "Dikkatli ol Nikko" dedi.

Su artık yavaş hareketlere izin verecek kadar soğumuştu. Hel parmaklarını kıpırdatarak karnının üstüne daha sıcak sular gelmesini sağladı. "Hana? Evlenme konusunu bir daha açmayacağını söylemiştin. Ben kendim açabilirim ve açacağım demiştim. Şimdi onu yapıyorum."

Hana gülümseyerek başını iki yana salladı. "Birkaç gündür onu düşündüm Nikko. Yok, evlilik olmaz. Senin ve benim gibi kimseler için fazla gülünç."

"Buradan gitmek mi istiyorsun?"

"Hayır."

"Öyleyse?"

"Plan yapmayalım. Birer ay birlikte kalalım. Belki ebediyen; ama hep birer ay için. Sence iyi mi bu?"

Hel gülümseyip ayaklarını onunkilerin arasına soktu. "Sana karşı büyük sevgim var Hana."

"Sana karşı büyük sevgim var, Nicholai."

"Aziz Thomas'ın Kuşkucu Gavgavları aşkına! Neler oluyor burada?" Le Cagot banyo odasının kapısını açıp peşinden hoşa gitmeyen

serin havayı da birlikte sürükleyerek içeri daldı. "Burada kendi kendinize özel sis örtüsü mü yaratıyorsunuz? Seni tekrar gördüğüme sevindim, Nikko! Bensiz çok yalnızlık çekmiş olmalısın." Tahta banyo küvetine yaslanıp çenesini banyonun kenarına dayadı. "Seni gördüğüme de sevindim, Hana! Biliyor musun, senin tümünü ilk defa görüyorum. Doğrusunu söyleyeyim mi? Çok çekici bir kadınsın. Bu sana dünyanın en çekici erkeğinden bir iltifat. Güle güle kullan."

"Defol buradan!" diye homurdandı Hel. Çıplaklıktan rahatsız olduğu için yapmıyordu bunu. Etkilenmemiş gibi yaparsa, Le Cagot'nun şakaları boşa gidecek diye yapıyordu.

"Beni yeniden gördüğüne çok seviniyor da onun için bağırıyor, Hana. Eski bir numara bu. Ulu Tanrım, amma da güzel meme başların var! Şu karmaşık kökenlerin arasında biraz da Bask kanı olmadığından emin misin? Hey Nikko, Le Cagot mağarasının öbür başındaki ışığı ne zaman göreceğiz? Her şey hazır. Hava tüpleri indi, dalgıç elbiseleri indi. Hepsi..."

"Bugün yola çıkmaya hazırım."

"Bugün kaçta?"

"İki saate kadar. Şimdi defol."

"İyi. Demek bu arada Portekizli hizmetçiyi ziyaret etmeme vakit kalıyor. Peki gidiyorum. Bir süre bensiz kalmaya razı olmanız gerekecek." Kapıyı arkasından çarparak çıktı, odanın içinde kalan az buçuk buhar gelen rüzgarla hafifçe hareketlendi.

Seviştikten ve kahvaltı ettikten sonra Hana bavullarını hazırlamaya başladı. Paris'e gitmeye karar vermişti. Ağustosun sonlarında burjuva Parisliler'in çoğu tatilde olduğu için kent biraz tenha olacaktı.

Hel bir süre bahçesinde oyalandı. Yokluğunda bahçe biraz kendi haline kalmış, bozulmuştu. Pierre onu orada buldu.

"Ah, m'syö, hava belirtileri bugün çok karışık."

"Öyle mi?"

"Öyle. İki gündür yağmur yağıyor. Şimdi ise ne doğu rüzgarı hakim, ne de kuzey rüzgarı. Bunun ne anlama geldiğini bilirsiniz."

"Bana söyleyeceğinden eminim."

"Dağlar tehlikeli olur m'syö. Bu mevsim sis mevsimi."

"Emin misin?"

Pierre kıpkırmızı sarhoş burnunun ucuna parmağıyla vurdu. Bu hareketiyle anlatmak istediği, dünyada bazı şeyleri yalnız Basklar'ın bildiği ve bu konunun da onlardan biri olduğuydu.

Hel, Pierre'in bu sözlerinden biraz teselli bulmuştu. Hiç değilse dağda bir de sisle boğuşmak zorunda kalmayacakları belli olmuştu.

Volvo'yla Larrau Kasabası'na yaklaşmaktaydılar. Vinçleri çalıştıracak iki Bask gencini oradan alacaklardı. Arabayı dul kadının barı yakınına park ettiler. Kilisenin duvarı dibinde oynayan çocuklardan biri hemen koştu. Hel'e bir hizmet olmak üzere elindeki sopayı arabanın tepesine indirdi. Bu adamın böyle şeyler yaptığını öyle çok görmüştü ki! Hel ona teşekkür etti ve Le Cagot'nun peşinden bara girdi.

"*Makila*'nı neden yanına aldın Beñat?" Le Cagot'nun kılıçla baston karışımı Bask silahını koltuğunun altında taşımakta olduğunu daha yeni fark ediyordu.

"O zavallı kızın yerini hangi kalleş ırktaşımın haber verdiğini öğreninceye kadar bunu yanımdan ayırmamaya ahdetmiştim" diye karşılık verdi Le Cagot. "Öğrenince de, göğsünü bununla deleceğime Herod'un Çocuk Boğan Gavgavları adına yemin ettim. Gel, şu dulla birer kadeh içelim. Elimi kalçasına dayayıp onu biraz zevklendireyim."

Sabahtan beri onları bekleyen Bask gençleri de gelip içkiye katıldılar. Bay Hel'in yeraltı suyu içinden açık havaya kadar yüzebilme şansını tartışıyorlardı. Mağara bir baştan bir başa, yani gün ışığından gün ışığına geçildikten sonra keşif resmen bitmiş olacak, gençler de aşağıya inmeye hak kazanacaklar, üstelik herkesin yanında bundan söz edebileceklerdi.

Dul kadın Le Cagot'nun elini iki kere itti, böylelikle namusunu iyice kanıtladıktan sonra, üçüncü seferinde elin kalçasında kalmasına izin verdi. Masanın yanında ayakta duruyor Le Cagot'nun bardağının boş kalmamasını sağlıyordu.

Arkadaki tuvalet kapısı açıldı, Peder Xavier alçak tavanlı bara girdi. Gözleri içtiği şaraptan ve fanatizminin zevkinden parıldıyordu. Genç Basklar'a. "Demek artık bu yabancıyla ve onun hilekar arkadaşıyla oturuyorsunuz, öyle mi? Onların şarabını içiyor, onların yalanlarını dinliyorsunuz." dedi.

Le Cagot "Bu sabahki komünyonda Tanrı'nın kanından fazlaca içmişsin Peder Esteka" diye karşılık verdi. "Bir lokma da cesaret yutmuşsun."

Peder Xavier dilinin altından bir şeyler mırıldanarak yürüdü, onlara en uzak masanın başındaki sandalyeye oturdu.

Le Cagot sözü bitirmek niyetinde değildi. "Bana bak." diye seslendi. "Eğer cesaretin o kadar fazlaysa bizimle dağa gelsene, ha? Çıkışı olmayan dipsiz bir kuyuya ineceğiz. Sana cehennemin tadını verir. Biraz alışırsın!"

Hel "Rahat bırak şunu." diye mırıldandı. "Biz gidelim de bu sersemi kendi nefretinin içinde turşulaşmak üzere bırakalım."

Papaz "Tanrı'nın her yerde gözü vardır" diye homurdandı. Hel'e ateş saçan gözlerle bakıyordu. "Tanrı'nın gazabından kurtulunmaz!"

Le Cagot ona "Kapa çeneni, manastır kızı" dedi. "*Makila*'mı piskoposun hoşuna gidecek yere koymamı mı istiyorsun yoksa?"

Hel kolunu Le Cagot'nun omzuna atıp onu sakinleştirmeye çalıştı. Şaraplarını bitirip çıktılar.

●○○●●

GOUFFRE PORTE-DE-LARRAU

Hel dip kampı kurdukları yerde, yığıntı kulesinin yanındaki yassı taşın üzerine oturmuştu. Piller bitmesin diye miğfer ışığını da söndürmüş, telsizden Le Cagot'nun aşağıya inerken yaptığı konuşmaları dinliyordu. Le Cagot durmadan yukarıdaki gençlere takılıyor, küfür ediyor, pedalları doğru çevirmelerini söylüyordu. Bir ara içine derin bir soluk çekip dar yerden mağaranın boşluğuna geçmeye, yani suların arasına dalmaya kendini hazırladığı duyuldu. Oraya vardığında bir süre asılı bekleyecek, bu arada gençler bobinleri değiştirecekti.

Onlara çabuk olmalarını, kendisini ağaca asılı bir İsa gibi bekletmemelerini tembih ederken, işi uzatırlarsa yukarı çıkıp canlarına okuyacağını da ekledi, sonra "Tamam Nikko, geliyorum artık" diye aşağıya da bir mesaj yolladı.

Hel "Yer çekimi hep aşağıya doğru çalışır zaten" dedi. Başını yukarı kaldırmış bakıyor, Le Cagot'nun miğfer ışığını tepelerde suyun arasından hayal meyal fark ediyordu.

Açılışın bir kaç metre aşağısında ışık durdu. Basklı gençlerin sesi bobini değiştirmeye hazır olduklarını bildirdi. "Hadi, başlayın" diye emretti Le Cagot. "Bu soğuk duş erkekliğimi etkiliyor!" Hel bu arada koskoca hava tüplerini Şarap Mahzeni'ne kadar nasıl taşıyacaklarını düşünmekteydi. İyi ki yanında Le Cagot vardı. Onun boğalara taş çıkaran kuvveti olmasa... Tam o sırada telsizde boğuk bir gürültü duyuldu, peşinden de kısa ve yüksek bir ses daha. Hel önce bir şeyin koptuğunu düşündü. Bir tel mi? Yoksa bobin mi kırılmıştı? Le Ca-

got'nun durumunu düşününce vücudu tedirginlikle kasıldı. Peşpeşe iki kısa ses daha duyuldu. Kurşun sesleri!

Sonra sessizlik.

Hel, Le Cagot'nun miğfer ışığını görebiliyordu. Telin üzerinde döne döne beklemekteydi arkadaşı.

Telsizde Le Cagot'nun sesi duyuldu. "Ne oluyor be?"

"Bilmiyorum."

Derken uzaktan, ince bir ses geldi "Sana bu işe bulaşmamanı söylemiştim Bay Hel."

"Diamond?" diye sordu Hel. Aslında gerek yoktu bu soruya.

"Doğru. Bezirganın ta kendisi. Seninle yüz yüze gelmeye cesaret edemeyecek olan adam."

"Sen buna yüz yüze mi diyorsun?"

"Yeterince yakın sayılır."

Le Cagot'nun sesi, kayışların ve iplerin göğsüne yaptığı basınçtan boğuk çıktı. "Ne oluyor?"

Hel sakin kalmaya çalışarak "Diamond?" dedi. "Vinçteki çocuklara ne oldu?"

"Öldüler."

"Anlıyorum. Dinle. Senin istediğin benim. Ben ise mağaranın dibinde, yerdeyim. Telde asılı bekleyen ben değilim. Arkadaşım. Onu nasıl indireceğini sana anlatabilirim."

"Böyle bir şeyi ne diye yapayım?"

Hel arka planda Darryl Starr'ın sesini duydu. "Benim silahı alan itoğlu it işte o. Bırakın asılı kalsın. Fırıldak gibi dönüp dursun bakalım."

Bunun peşinden çocuk gibi kıkır kıkır bir gülme sesi geldi. Bu da Haman dedikleri Filistin Kurtuluş Örgütü çaylağı olmalıydı.

Hel sohbet tonunda konuşmaya devam ederek "Senin işine bulaştığımı da nereden çıkarıyorsun?" diye sordu. Zaman kazanmak, düşünebilmek için her şeyi yapmaya hazırdı.

"Ana Şirket, İngiltere'deki dostlarımıza yakın çevrelerde kaynaklar bulundurur. Bağlılıklarını kontrol edebilmek için. Herhalde Bayan Biffen'le tanışmışsındır. O genç mankenle."

"Buradan bir çıkarsam Diamond..."

"Soluğunu tasarruflu kullan Hel. Oranın çıkışı olmayan dipsiz bir kuyu olduğunu nasılsa biliyorum."

Hel içine ağır bir soluk çekti. Bunlar Le Cagot'nun o gün öğleden sonra barda söylediği sözlerin ta kendisiydi.

Diamond "Seni uyarmıştım" diye devam etti. "Bir işe kalkışırsan Arap dostlarımızı tatmin edecek bir karşı saldırı yapmak zorunda kalacağız demiştim. Bu durumda ölümün uzun sürecek, onlar da bundan hoşlanacaklardır. Cezana daha gösterişli bir şey daha ekledim. Hani o şaton var ya? Bir buçuk saat önce yok oldu."

"Diamond..." Hel'in söyleyebileceği bir şey yoktu. Tek amacı Diamond'u hattın öbür ucunda oyalamaktı. "Le Cagot senin için önemli değil. Onu neden orada asılı tutuyorsun?"

"O da Arap dostlarımızı eğlendirecek küçük bir ayrıntı."

"Dinle Diamond, az sonra o gençlerin nöbetini devralmak üzere yenileri gelecek. Bizi bulup buradan çıkaracaklardır."

"Bu doğru değil. Üstelik de insanı hayal kırıklığına uğratacak kadar yassı bir yalan. Ama herhangi birinin rastlantı eseri buraya gelip sizi bulmasını önlemek için Bask dostlarınızı gömmek üzere birilerini yollarım. Bu aletleri de sökerler... Sonra mağaranın girişini görünmez hale getirmek için oraya da kayalar yuvarlarlar. Bunları sana iyilik olsun diye anlatıyorum. Kendini boş umutlara kaptırıp hayal kurma diye."

Hel cevap vermedi.

"Ağabeyim nasıl biriydi, hatırlıyor musun, Hel?"

"Hayal meyal."

"İyi. Onu aklından çıkarma."

Kulaklıkların çıtırtısı duyuldu. Yerlerinden çıkarılıp bir kenara atıldıkları belliydi.

"Diamond? Diamond? Hel telefon hattını parmakları arasında sıkıyordu. Kulağına tek gelen ses, Le Cagot'nun ağır soluk sesleriydi.

Le Cagot aşağıda bir ışık görürse kendini daha az yalnız hisseder, terk edilmiş gibi görmezdi. Hel bunu düşünerek miğfer ışığını yaktı. Le Cagot'nun yarı yarıya boğulmuş sesi kulaklıklardan duyul-

du. "Ne dersin bu işe, ahbap? Kendime yarattığım bu renkli kişiliğe yakışan bir son değil, değil mi?"

Hel umutsuz bir an içinde, duvarlara tırmanıp Le Cagot'nun üstüne çıkmayı, oradan teli yavaş yavaş aşağıya salmayı düşündü.

İmkansız. O dümdüz duvarda basacak yer açmak, matkap falan da gerektireceği için saatler sürerdi. Le Cagot ondan çok önce ölürdü. Daha şimdiden soluğunu kesen kayışların arasında boğulmuş olurdu çoktan.

Acaba Le Cagot kendi kendine askı kayışlarından kurtulup tele tırmanabilir, mağaranın dar boğazına ayağını basabilir miydi? Belki oradan öteye kendi kendine tırmanabilir, mağaranın ağzına ulaşırdı. Küçük bir ihtimal bile olsa...

Bunu Beñat'ya telefonda önerdi.

Le Cagot'nun sesi zayıf bir rüzgar gibiydi. "Olmaz...kaburga... ağırlık...suyun ağır..."

"Beñat!"

"Ne var Tanrı aşkına?"

Hel'in aklına bir zayıf ihtimal daha gelmişti. Telefon teli. Gerçi yukarıya sağlam bağlanmamıştı. Bir insanın ağırlığını da herhalde taşıyamazdı. Ama belki bir yerlere takılmış, dolaşmış ya da iniş kablosuyla düğümlenmiş olabilirdi.

"Beñat? Telefon hattına geçebilir misin? Kayışları kesip çıkarabilir misin?"

Le Cagot'nun cevap verecek kadar soluğu kalmamıştı. Ama telefon hattındaki tıkırtılardan, talimata uymaya çalıştığı anlaşılıyordu. Bir dakika geçti. Sonra iki. Sislerin arasından görünen miğfer ışığı kısa, kesin hareketlerle sanki dans ediyordu. Le Cagot kendinden geçmeden önceki son gücünü kullanarak telefon hattına tutunma çabasındaydı.

Islak telefon teline olanca gücüyle sarılıp son kalan kayışı da kesti. Ağırlığı teli fena halde sarstı... Ve yerinden çıkardı.

"Tanrım!" diye bağırdı.

Miğfer ışığı hızla Hel'e doğru indi. Bir an için telefonun teli kıvrılıp Hel'in ayakları dibinde yılan biçimini aldı. Le Cagot'nun vücudu

ıslak tokat gibi bir sesle yığıntı kulesine çarptı, zıpladı, taş ve topraklarla birlikte yuvarlanıp baş aşağı kayarak düştü, Hel'den bir on metre ileride durdu.

"Beñat!"

Hel ona doğru koştu. Ölmemişti. Göğsü ezilmişti. Hızlı hızlı inip kalkıyor, ağzında kanlı köpükler oynaşıyordu. İlk çarpmayı miğfer karşılamış. Ama yığıntı kulesinden yuvarlanırken başından çıkmıştı. Burnuyla kulakları da kanıyordu. Başı aşağıda, ayakları yüksekte yattığı için kendi kanından boğulacak gibiydi.

Hel onu elinden geldiği kadar sarsmadan kaldırıp daha rahat biçimde yatırdı. Kıpırdatırken bir zarar vermesi olanağı zayıftı. Adam nasılsa ölüyordu. Dostunun hemen ölmeyip azap çekeceğini gören Hel onun o güçlü Bask yapısından ötürü üzüntü duymaktaydı.

Le Cagot'nun solukları hızlı ve azar azardı. Açık gözleri sulanmaya, bakışları bulanıklaşmaya başlamıştı. Öksürmesiyle birlikte vücudunu yeni bir ağrı sardı. Hel uzanıp sakallı yanağı okşadı. Kandan yapış yapıştı bu yanak.

"Nasıl..." Le Cagot boğulurcasına sustu.

"Dinlen, Beñat. Konuşma."

"Nasıl görünüyorum?"

"İyi görünüyorsun."

"Yüzüme bir şey yapamadılar ya?"

"Bir Tanrı kadar yakışıklısın."

"İyi" Le Cagot'nun dişleri kenetlenip gelen yeni ağrıyı karşılamaya çalıştı. Alt dişler zaten düşme sırasında kırılmıştı. "Papaz..."

"Dinlen, dostum! Mücadele etme. Bırak gelip seni alsın."

"Papaz." Ağzın köşelerindeki kanlı köpükler daha şimdiden yapışkanlaşmaya başlamıştı.

"Biliyorum." Diamond, Le Cagot'nun çıkışı olmayan dipsiz kuyu sözlerini aynen kullanmıştı. Bunu işitmiş olabilecek tek kişi, o bağnaz Peder Xavier'di. Hannah'nın saklandığı yeri bildiren de papaz olmalıydı. Günah çıkarma kulübesini kendi özel 'Şişko'su olarak kullanıyordu bu herif.

Üç dakika boyunca Le Cagot'nun acı dolu yırtık soluklarından başka ses duyulmadı. Kulaklarından akan kanlar da koyulmaya başlamıştı.

"Nikko?"

"Dinlen. Uyu."

"Nasıl görünüyorum?"

"Harika, Beñat."

Le Cagot'nun vücudu birden kazık kesildi, gırtlağının arkalarından ince bir inilti kurtuldu. "Tanrım!"

"Ağrı mı?" Hel aptalca soruyordu bunu. Başka ne diyeceğini bilemiyordu.

Sancının baskısı bir an kesildi, vücut tekrar rahatlamış göründü. Le Cagot kanları yutup konuştu. "Ne diyorsun?"

"Ağrı mı?" diye tekrarladı Hel.

"Hayır... Teşekkür ederim... Bende yeterince var."

"Budala" dedi Hel yumuşak bir sesle.

"Ama fena bir veda cümlesi sayılmaz."

"Yo, fena sayılmaz."

"Eminim sen ölürken böylesini bulamazsın."

Hel gözlerini sımsıkı yumdu, yaşları sıkarak dışarıya çıkardı. Eliyle arkadaşının yanağını okşuyordu.

Le Cagot'nun soluğu kesildi ve durdu. Bacakları spazmlarla titremeye başladı. Soluk tekrar geri geldi. Gırtlağın gerisinde tıkırdayan kesik titreşimler halinde kırık dökük vücudu son bir ağrıyla sarsıldı, ağzından gene sesler kurtuldu. "Arghh! İsa, Meryem ve Josef'in Dört Gavgavı adına..."

Ağzından pembe köpükler boşaldı. Ölmüştü.

Hel, Tırmanan Mağara'da, yere düşmüş iki kayanın arasında duraklayıp sırtındaki hava tüpünün kayışlarını omzundan kaydırırken rahatlamış gibi inildedi. Ağırlığını vererek, gümm diye yere oturdu. Çenesi göğsüne sarkıyordu. Titreyerek peş peşe kısa soluklar çekti. Bu solukları verirken ciğerleri tahriş oluyor, istemeyerek öksürüyordu. Saçlarından terler akmaktaydı. Oysa mağaranın içi rutubetli ve

soğuktu. Kollarını göğsünde çaprazlayıp omzunda kayışların derisini yüzdüğü yerleri ovaladı. Üstündeki paraşütçü tulumunu doğrudan vücuduna giymemiş, kat kat kazakların üzerine giymişti ama, gene de yüzülmüştü omuzları. Dar geçitlerde ve güç tırmanma yerlerinde hava tüpü taşımak kolay değildi. Kayışlar sıkı çekilirse hareket yeteneği azalıyor, bol bırakılırsa deri zedeleniyor, tüp sallandığı için dengenin bozulması tehlikesi beliriyordu

Soluması düzelince *xahako*'sundaki sulu şaraptan bir yudum aldı, sonra oturduğu kayaya boylu boyunca uzandı. Miğferlerini çıkarma zahmetine bile katlanmamıştı. Üstünde mümkün olduğu kadar az yük taşıyordu. Tüp, oldukça uzun ip, çok az kanca ve teçhizat, iki lamba, *xahako*, dalgıç maskesi ve aynı lastik torbanın içinde bir su geçirmez fener, hızlı enerji için bir avuç dolusu glikoz hapı. Elinden geldiği kadar az yük almıştı ama gene de vücut ağırlığına göre pek fazlaydı. Hel mağaralarda hafif yükle hareket etmeye, ağırlıkları Le Cagot'nun o inanılmaz kuvvetine bırakmaya alışmıştı. Arkadaşının kuvvetini arıyordu şimdi. Onun esprilerini, moral veren sesini, şarkılarını da arıyordu.

Ama artık yalnızdı. Kuvveti de sonuna kadar harcanmıştı. Elleri yüzülmüş, kazık kesilmişti. Uykuyu düşünmek insanı rahatlatıyordu. Ama tehlikeliydi... Ölüm kokuyordu. Uyursa soğuğun iliklerine işleyeceğini, onu büsbütün uyuşturacağını biliyordu. Uyumamalıydı. Uyku ölümdü. Dinlenmeliydi... Ama gözlerini kapatmadan. Kapasa da...uyumadan. Hayır, gözleri kapamak yok! Yukarı kayan gözlerinin üzerindeki kapakları açık tutabilmek için kaşlarını yükseltiyordu durmadan. Uyuma. Bir dakika dinlen yalnızca. Uyuma. Bir an gözlerini yum. Yalnızca...yum...

Le Cagot'yu olduğu yerde, yığıntı kulesinin yanı başında bırakmıştı. Onu gömme olanağı yoktu. Artık bu mağara ona koskoca bir anıtkabir görevini üstlenecekti. Ağzını da kayalarla kapattıklarına göre! Le Cagot ebediyete kadar Bask dağlarının bağrında yatacaktı.

Sonunda kanamalar durunca Hel yavaşça onun yüzünü silip temizlemiş, cesedin üstünü uyku tulumuyla örtmüştü.

Gövdeyi böylelikle sakladıktan sonra Hel yanı başına çömelmiş, orta düzeyde meditasyona girmiş, zihnini boşaltıp temizlemeye, duygularını kontrol altına almaya çalışmıştı. Bundan ancak gelip geçici, kısa huzur parçaları elde edebilirdi. Fakat zihnini tekrar şimdiki zamana getirdiğinde durumu düşünebilecek kadar toparlanmış olduğunu fark etti. Karar ortadaydı. Başka bütün seçenekler kapalıydı. Gerçi tek başına, o kadar yükü taşıyarak şaft boyunca Hel Kayası'na varması, orayı aşması, Le Cagot'nun yardımı olmaksızın Tırmanan Mağara'yı ve Kristal Mağara'daki çağlayanı geçmesi, kaygan kilin üzerinde Şarap Mahzeni'ne inmesi kolay değidi. Hatta bunu başarma şansı oldukça zayıftı. Ama tek olasılık buydu. Ya herru ya merru. Olasılık az da olsa, çok da olsa, tek umut buydu. Üçgen delikten geçip yüzme faslınıysa hiç düşünmüyordu -suyun öylesine büyük bir hızla aktığı o borunun içinden geçmeyi. Her şeyi sırası gelince düşünmek daha iyi olurdu.

Hel Kayası'nı geçerken bir an bütün sorunlarının bitivereceğinden korktu. Hava tüpüne bir ip bağlamış, onu suyun kenarındaki dar çıkıntının üstüne koymuştu. Sonra kendisi gene tabanları ve omuzları üzerinde köprü kurarak kayanın çevresini dolaşmaya çalışmıştı. Bu sefer taşıdığı yük daha ağır olduğu için bacakları titriyordu. Engeli aştıktan sonra tüpü almaya savaştığında güçlüğü daha iyi anladı. İpi ona yavaş yavaş verecek bir Le Cagot yoktu yanında. Yapılacak tek iş tüpü suya doğru çekmek, sonra dibe vurmadan, çabucak ipe asılıp yukarı almaktı. Oysa ipi yeterince çabuk çekemedi. Tüp kendi hizasını geçip, suyun akıntısıyla ilerilere doğru sürüklendi. Tutunacak yeri yoktu. İpin kuvveti onu çekince, durduğu dar kaya üstünde sendeledi. Bırakamazdı. Tüpü kaybetmek, her şeyi kaybetmek demekti. Suyun iki yanına ayaklarını basarak denge sağlamaya çalıştı. Bir tabanı dar çıkıntının üzerinde, öteki karşı duvardaydı. Orada basacak yer yoktu pek. Bacaklarının bütün gücüyle dayanıyordu. Kasıklarındaki kirişler dışarıya uğramıştı. İp hızla elinden gidiyordu. Çenesini kasıp yumruklarını ipin çevresinde sıktı. Avuçları sürtünmeyle yırtılır gibi oldu. Islak ip derisine gömülüyordu. Ellerinin içinden kan, dışından sular akmaya başlamıştı. Acıya dayana-

bilmek için kükredi. Çıkardığı ses mağaranın içinde yankılandı. Başka da hiçbir yere ulaşmadı.

Tüp durmuştu.

İpe asılıp onu geri çekmeye başladı. Akıntıya karşı. İpi avuçlarında erimiş demir gibi hissediyordu. Vücudunun her kirişi atmaya, zonklamaya başlamıştı. Sonunda eli tüpün ağ gibi askısına değince hemen asıldı, onu omzuna aldı. Göğsünde bu ağırlık sallanmaya başladığı anda denge sağlayıp ilerlemenin kolay olmayacağını da fark etti. İki kere ayağı karşı duvardan kaydı, iki kere de sırtüstü düşer gibi oldu. Sonunda, üçüncü denemede, iki ayağını aynı tarafa almayı başardı. Duvara dayanmış, soluyup duruyordu. Bastığı yere ayaklarının yalnızca topukları sığmataydı. Parmakları gürleyerek akan suyun üzerindeydi.

Tırmanan Mağara'nın yolunu tıkayan kayaya kolayca vardı, yorgunluktan bitkin durumda köşeye oturdu. Avuçları sızlıyordu.

Orada uzun süre kalamazdı. Elleri kazık kesilir. İşe yaramaz olurdu sonra.

Tüpü sırtlayıp aletlerini gözden geçirdi. Bu arada maskenin camını da kontrol etti. Eğer ona bir şey olduysa hapı yutmuş demekti. Maske her nasılsa tüpe çarpıp kırılmaktan kurtulmuştu. Artık suyun kaybolduğu yerdeki duvara tırmanmaya başlayabilirdi. Burada tutunacak, basacak pek çok oyuk vardı ama yumuşak kaya olduğu için kopup elinde kalıyorlardı. Çoğunun parçaları da yaralı derisine batıyordu. Göğsünde kalbi deliler gibi çarpıyor. Şakaklarına her seferinde gereğinden fazla kan pompalıyordu. Sonunda Tırmanan Mağara'ya girilecek geçidi oluşturan ve Anahtar Deliği adını verdikleri iki kaya arası delikten geçip, öte yandaki rafın üzerine uzandı, yanağını kayaya dayadı, ağzının kenarından salyasının akmasına izin verdi.

Bir ara, orada fazla uzun kaldığı için kendi kendine küfretti. Elleri uyuşmaya başlamıştı bile. Fena halde sızlıyordu. Istakoz kancasına dönmüştü herbiri. Ayağa kalkıp durdu, avuçlarını açıp kapamaya başladı. Sertleşmiş kabukları acıyla koparıyor, bu hareketiyle oraları yumuşatıyordu.

Tırmanan Mağara'da ne kadar zaman ilerlediğini bilmiyordu. Onu cüce gibi gösteren ev boyu kayalar arasında ilerliyor, genellikle tavandan yeni kopmuş gözüken yerlerden geçmeye çabalıyor, miğfer ışığında onu da iyi seçemiyordu. Ona yol gösterecek nehir de yoktu. Çok aşağılarda bir yerde görünmez olmuştu o da. Mağaranın şist tabanı üzerinde yol bulmak meseleydi. Yorgunluğun da etkisiyle üç kere yönünü şaşırdı, boşuna dolaşarak enerjisini tükettiği için büyük korkulara kapıldı. Her seferinde kendini olağanüstü çabalarla sakinleştirip yakınlık algılama duyusunu harekete geçirdi, açıklığın hangi tarafta bulunduğunu ancak o zaman anlayabildi.

Sonunda yönünü bulmasına yardım edecek sesi duydu. Tırmanan Mağara'nın sonuna yaklaşırken Kristal Mağara'da dökülen çağlayanın sesi de belirginleşmeye başlamıştı. Karşısında iki mağarayı ayıran duvar duruyordu. O çılgın çatlakların, bacaların arasında duvara tırmanmak, sonra öbür yanda çağlayanın içinden geçip tekrar aşağıya inmek, özellikle Le Cagot'nun yardımı olmadığı için, bu yolculuğun en güç yanını oluşturacaktı -hem de en tehlikeli. Buna kalkışmadan önce dinlenmek zorundaydı.

İşte Hel tüpün kayışlarını omzundan o zaman çıkarmış, kayanın üstüne oturup çenesini sarkıtmış, saçlarından terler gözlerinin içine akarken soluğuna düzen vermeye savaşmıştı.

Xahako'sundan koca bir yudum çekip sırtüstü yatmış, miğferini bile çıkarma zahmetine katlanmamıştı.

Vücudu bu dinlenmeyi çok arzuluyordu. Ama uyumamalıydı. Uyumak ölümdü. Bir an dinlenecekti yalnızca. Uyumayacaktı. Bir an gözlerini kapa... Yalnızca kapa...gözlerini...

"Ahgh!" Onu hafif uykusundan uyandıran şey Le Cagot'nun miğfer ışığının tavandan kendi üzerine düşüşünü zihninde tekrar görmesi olmuştu! Doğrulup oturdu. Titriyor, terliyordu. Bu hafif uyku onu hiç dinlendirmemişti. Vücudunda biriken yorgunluklar giderek yoğunlaşmaktaydı. Elleri bir çift kürekten farksızdı. Omuzları da düğümlenmiş gibiydi. Sürekli adrenalin şokunun verdiği bulantı boğazında düğümleniyordu.

Orada öylece kıvrılmış oturuyor, yola devam edip etmemek umrunda değilmiş gibi görünüyordu. Gerçekten de değildi. O sırada, ilk kez olarak Diamond'un telsizde söylediği şeyin kapsamı, bilincine ulaştı. Şatosu artık yoktu, ha? Ne yapmışlardı bunlar? Hana kaçabilmiş miydi?

Hana için duyduğu merak, Le Cagot'nun öcünü alma isteğiyle birleşince, yemek ve dinlenmenin yapacağı etkiyi yaptı vücuduna. Geri kalan glikoz tabletlerini torbasından çıkardı, çiğnemeye başladı. Sulu şarabın sonunu ağzına dikip hepsini yuttu. Şekerin kana geçmesi birkaç dakika sürecekti. Onu beklerken tekrar ellerini açıp kapamaya koyuldu. Yeni kabukları koparması şarttı. Acısına da dayanmak zorundaydı.

Gücü yeter hale gelince tüpü sırtlayıp o zorlu tırmanma işine girişti. Tırmanırken Le Cagot'nun kendisine söylediği sözü hatırladı. Biraz soldan tırman, demişti arkadaşı. Çünkü tam düşüş çizgisinin altında oturmaktaydı ve canı kıpırdamak istemiyordu.

Tüpü iki kere çıkarmak zorunda kaldı. Arasından geçmekte olduğu yarıklar o büyük hacim için yeterli değildi -özellikle de göğsünde sallanan maskeyi koruması gerektiği için. Her iki seferinde de tüpü sağlamca bağlayıp bir yere oturmak ya da asmak zorunda kalmıştı. Düşerse ağzı kırılabilir, tüp patlayabilir, yüzme sırasında havasız kalır bütün bu çektikleri boşa giderdi.

Çağlayanın tepesindeki ince raf gibi çıkıntıya vardığında lambasını aşağıya doğru tutup baktı. Rüzgarsız havanın içinde yükselen sis gibi su damlacıklarını seyretti. Ancak, soluğunu düzenleyecek, kalp atışlarını yavaşlatacak kadar durdu orada. Bundan böyle uzun dinlenmelere yer yoktu. Vücudunun ve ellerinin daha fazla katılaşmasına izin veremezdi. Hayal gücünün kararını yumuşatmasına da izin veremezdi.

Kırk derecelik suyun gümbürtüsü zaten zihninde başka düşüncelere pek yer bırakmıyordu. Böyle bir durumda ancak yapması gerekeni düşünebilirdi. Rafın üzerinde ilerleyip Le Cagot'nun kendisine ip sarkıttığı ucu buldu. Bu sefer tutunabileceği öyle bir ip yoktu. Yavaş yavaş inerken, geçen inişinde taktığı halkaların ilkine rastladı.

Hemen ipi oraya bağladı ve iki ucunu aşağıya sarkıttı. Her halkaya geldikçe ipi tekrar düğümlüyor, düşüş mesafesini kısaltıyordu. Eğer düşerse, her düğümü atmak, bir öncekinden de güç olmaktaydı.

Suyun ve ipin ellerine yaptığı şey gerçek bir işkenceydi. Halkalara daha sıkı sarılıyor, sanki fazla acıyla ellerini uyuşturmaya çalışıyordu. Suyun arkasına geçmesi gereken yere vardığında, bu tür inişe devam edemeyeceğini fark etti. Islak ipin ağırlığı, yukarıda bunca halkaya düğümlenmiş olması, kendi yorgunluğuyla birleşince bu işi imkansız kılıyordu. Artık ipi boşvermesi, kendi kendine aşağıya inmesi gerekliydi. Bir önceki sefer olduğu gibi gümüşle siyah karışımı gözüken su tabakasının içine elini uzatıp duvardaki çatlağı aradı, bulunca parmaklarını taktı. Bu sefer suyun içinden geçmek daha güç olacaktı. Sırtındaki tüpe sular yağmaya devam edecekti çünkü. Parmakları da yaralı ve uyuşuktu. Bir tek kusursuz hamle... Suyun içinden bir seferde geçmek... Arkadaki oyuk sağlamdı. Oradan iniş de çocuk işiydi hatırladığına göre. Üç derin soluk aldı ve çağlayanın içine daldı.

Son yağışlardan ötürü çağlayanın suyu eskisinin iki katı kadar kalınlaşmış bir o kadar da ağırlaşmıştı. Sular başına, omuzlarına dökülüyor, tüpü sırtından sökecek gibi oluyordu. Yaralı parmakları yarıktan kurtuldu ve Hel aşağıya düştü.

İlk fark ettiği şey, çevrenin deminkine oranla çok sessiz olduğuydu. İkincisi de suyun durumu. Hel şu anda çağlayanın arkasında, dipte oturmaktaydı. Kalçalarına kadar gelen suyun içinde oturuyordu. Belki bir süre kendini kaybetmiş olabilirdi ama hatırlayamıyordu. Olaylar zihninde birbirini muntazam izlemekteydi. Suyun sırtına ve tüpe çarpışı, eli yarıktan kurtulurken parmaklarında duyduğu acı, düşmenin gürültüsü, can acısı, şok, sonra bu sessizlik ve eskiden ıslak bir kayanın durduğu yerde şimdi su bulunması. Sessizlik sorun değildi. Sağırlaşmadığını biliyordu. Suyun sesinin arka tarafta daha az olduğunu geçen sefer de fark etmişti. Ama yerdeki bu su neydi? Yoksa son yağmurlar burayı doldurmuş, suları Kristal Mağara'nın tabanına kadar yükseltmiş miydi?

Yaralı mıydı kendisi? Bacaklarını kıpırdattı. Bir şey yok gibiydi. Kolları da iyiydi. Sağ omzu acıyordu. Kolunu kaldırabiliyordu ama omzunda sancı oluyordu. Belki bir kemik zedelenmesi. Sancı pek dayanılmayacak kadar değildi. Bu işten mucizevi şekilde ucuz kurtulduğuna karar vereceği sırada yeni bir şeyi fark etti. Dişlerinin sırası eskisi gibi değildi. Üst üste binmişlerdi. Ağzını açmaya çalışınca büyük bir acıyla kendinden geçmesine ramak kaldı. Kırılmıştı çenesi.

Ya maske? Dayanmış mıydı düşüşe? Torbadan çıkarıp inceledi. Miğferinin ışığı da sararmaya başlamıştı artık. Piller zayıflamıştı. Evet, maskenin ön camı çatlaktı.

Saç kılı kadar ince bir çatlak. Lastik çerçeveye bir şey çarpmadığı sürece cam yerinde kalabilirdi. Peki Şarap Mahzeni'nin yüksek akıntılı suyunda bir yere çarpmama olasılığı ne kadardı? Pek fazla değil.

Ayağa kalktığında suyun baldırlarında olduğunu gördü. Kristal Mağara boyunca ilerlemeye başladı. Yerdeki su giderek derinleşiyordu.

Magnezyum lambalardan biri düşüş sırasında kırılmıştı. Ondan dökülen yağlar da ötekinin üstüne sıvanmıştı. Yakmadan önce iyice temizlemek şarttı. Yoksa alev yanlardan aşağı akabilir, elini yakardı. Sonunda lambayı yakabildi. Ortalık birden aydınlandı. Uzak duvarlar, parlayan kristaller, ince sarkıtlar bütün görkemiyle ortaya çıktı. Ama ileride dikitlerin göründüğü yoktu. Yerdeki yeni oluşmuş göl, alçak olanları tümüyle örtmüştü. Evet, ilk korkuları doğru çıkıyordu. Yağışlar, mağaranın son bölümlerini doldurmuştu. Kaygan killi yokuş tümüyle su altındaydı artık.

Hel'in ilk düşüncesi her şeyden vazgeçmek oldu. Bir kenara yürüyüp kuru bir taş bularak oturmak ve meditasyona dalıp kendini kaybetmek. Her şey çok güç görünüyordu gözüne. Başarı olasılığı çok azdı. İlk yola koyulduğunda Şarap Mahzeni'nden dışarı yüzmenin, psikolojik açıdan en kolay aşama olacağını düşünmüştü. Başka seçenek kalmamış olacağına ve mağarayı da o noktaya kadar geçmiş olacağına göre, bu son yüzme aşamasında umutsuzluğun verdiği gü-

cü kullanacaktı. Aslında öyle bir durumda başarı olanağı belki yanında Le Cagot'nun bulunup kendisini iple geri çekeceğini bilmekten de fazlaydı. Le Cagot olsa dayanma gücünü sonuna kadar kullanmayacaktı. Soluğunu da, yarısını geri çekilirken kullanmak üzere saklamak zorunda kalacaktı. Bu sefer şansının iki katına çıktığını hesaplamıştı. Suyun o gücüne karşı geri dönmek nasılsa olanaksızdı çünkü.

Ama şimdi... Kristal Mağara suyla doluydu ve yüzme mesafesi oldukça artıyordu. Umutsuzluğun avantajı da yok olmuştu.

Oturup ölümü gururla beklemek daha iyi değil miydi? Paniğe kapılmış bir hayvan gibi kadere karşı savaşmaya çalışmaktansa... Şansı ne kadarcıktı ki? Çenesinin en ufak bir hareketi içini ıstırapla dolduruyordu. Omzu kazık kesilmişti. Kolu yuvasında gıcırdıyordu. Avuçlarının derisinden eser kalmamıştı. Maskenin camı bile, o güçlü akıntıya dayanabilecek gibi değildi. Kumar bile sayılmazdı bu. Kadere karşı yazı tura atmak, yazı da gelse, tura da gelse, kaderin kazanmasına razı olmak demekti. Ancak para yanlamasına dik durursa Hel kazanabilecekti.

Mağaranın yan tarafına yürüdü. Orada oturup ölümü bekleyecekti.

Derken elindeki lamba söndü. Mutlak karanlık zihninin üstüne büyük bir ağırlıkla kapandı. Gözlerini oynattıkça duvarlardaki kristallerin parlaklığını hayal meyal görüyordu. Derken o hayal de kayboldu ve her taraf simsiyah kesildi.

Dünyada hiçbir şey, ölümü gururla, *şibumi*'yle beklemek, karşılamak kadar kolay değildi.

Ya Hana? Ya Le Cagot'nun ve Hannah Stern'in ölümüne çanak tutan o akıl hastası üçüncü dünya papazı? Ya Diamond?

Peki, peki, lanet olsun! Lastikli feneri iki aragonit çıkıntının arasına kıstırdı, onun ışığında maskeyi hava tüpüne bağladı. Derisi yüzülmüş elleriyle vidaları sıkıştırırken acıdan homurdanıyordu. Kayışları, incinmiş omzuna dikkatle geçirdikten sonra valfı açtı, biraz tükürükle maskenin camındaki buharları temizledi. Gerçi maskenin kırık çeneye yaptığı basınç da azap veriyordu ama dayanabilecekti buna.

Bacakları hâlâ sağlamdı. Feneri de sağlam eline alıp yalnız bacaklarıyla yüzecekti. Su yeterince derinleştiği zaman kendini bırakıp yüzmeye başladı. Yüzmek, yürümekten daha kolaydı.

Mağaranın canlı organizmalardan yoksun, berrak suyunda fener ayrıntıları sanki hava içindeymiş gibi net gösteriyordu. Hel kaygan killi yokuşa ininceye kadar akıntının gücünü hissetmedi. Akıntı sanki arkadan itmiyor, aşağıya doğru çekiyordu.

Suyun basıncı kulaklarını tıkadı. Kendi soluğunun gürültüsünü hoparlörden dinlercesine duymaya başladı.

Yokuşun dibine yaklaşırken akıntı daha da arttı. Bütün vücudu bir anda Şarap Mahzeni'nin dibindeki çukura doğru çekildi. Buradan sonra yüzme diye bir şey yoktu. Akıntı taşıyacaktı onu. Dışarıya kadar sürükleyecekti. O bütün gücünü, yön kontrol etmeye ve hız azaltmaya vermeliydi. Akıntının çekişi görünmez bir kuvvet gibiydi. Suda ne bir hava kabarcığı, ne bir toz zerresi, ne de onu kavrayan büyük gücü belirtecek herhangi bir işaret vardı.

Çukura inmeden önce kenara tutunup bir an duralamak istediğinde akıntının gücünü fark etti. Tutunduğu yer hemen elinden sıyrıldı vücudu sırtüstü döndü ve aşağıya doğru çekildi. Hemen kendini düzeltmeye çalıştı. Dönmeye, kıvrılmaya uğraştı. En ufak bir şansı olacaksa, onu ancak son boruya ayakları önde girmekle kazanabilirdi. Baş aşağı girerse işi bitik demekti.

Derken açıklanamayacak bir şey oldu. Şarap Mahzeni'nin çukur kısmında akıntının hafiflediğini hissetti. Vücudu yavaşça dibe batıyordu. Hemen bundan yararlanıp ayaklarını üçgen deliğe doğru uzattı. Derin bir soluk çekip sinirlerini güçlendirmeye çalıştı. Boya torbalarının nasıl gözle izlenemeyecek kadar büyük bir hızla görünmez olduğunu hatırlamıştı.

Vücudu ağır ağır suyun altına inmeye devam ediyordu. Zihnindeki son net imaj da bu oldu.

Akıntı onu bir anda kavrayıp delikten içeriye savurdu. Ayağı bir yere çarptı, bacağı büküldü, dizi göğsüne vurdu. Olduğu yerde dönüyordu. Fener elinden gitmişti. Önce omurgasına, sonra kalçasına, peşpeşe birer darbe yedi.

Birden kendini bir kayanın berisinde buldu. Su kayanın yanından geçip gidiyor, vücudunu sanki parçalıyordu. Maske yüzünde dönmüştü. Birden cam da fırlayıp gitti. Kırık cam parçaları geçerken bacaklarını çiziyordu. Birkaç saniyeden beri de korkudan soluğunu tutmuş bulunuyordu. Soluma isteği şakaklarında zonklamaktaydı. Su yüzüne saldırıyor, burun deliklerine doluyordu. Sorun şu lanet olası tüpteydi. Buraya kısılmasının nedeni sırtında tüple birlikte kayanın yanındaki aralıktan geçemeyişiydi. Bıçağını kavrayıp olanca gücüyle kayışları kesmeye çabalarken, su da bıçağı elinden alıp savurmak için direniyordu. Tüpün kayışlarını kesmesi şarttı! Ama su tüpü ittikçe kayışlar da göğsüne basılıyordu. Bıçağı araya sokmaya olanak yoktu. Üstten testere gibi sürterek kesmek zorundaydı.

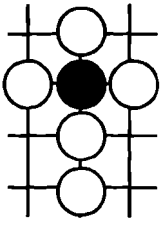
Bembeyaz bir acı.

Nabzının atışını beyninde dinliyordu. Soluma isteğinden gırtlağı kabarmıştı. Daha hızlı kes! Kes, lanet olasıca!

Tüp fırlayıp gitti. Geçerken neredeyse ayağını da götürüyordu. Derken kendi vücudu da harekete geçti. Önce bıçak kayboldu. Korkunç bir sürtünme sesiyle birlikte bir şeyin başının arka tarafına çarptığını hissetti. Hava emmek için göğsündeki diyafram birden yükseldi. Kalbinin atışı çekiç vuruşları gibi inlerken kendisi döne döne köpük ve baloncuklar arasında ilerliyordu.

Balonlar ... Köpük! Demek görebiliyor! Yukarı yüzmeliydi! Yukarı!

ALTI

TSURU NO SUGOMORI

O

ETCHEBAR

Hel, Volvo'yu bomboş Etchebar Meydanı'na park edip ağır ağır indi. Kapıyı kapamayı da unuttu, arabayı tekmelemeyi de. İçine derin bir soluk çekip yavaşça bıraktı, sonra kıvrılarak yükselen yoldan şatosuna doğru ilerlemeye başladı.

Yarı kapalı panjurların ardından kasaba kadınları onu izliyor, çocuklarına o gitmeden meydanda oynamamalarını söylüyorlardı. Bay Hel yanında Le Cagot ile dağlara çıkalı sekiz gün olmuştu. O korkunç, üniformalı adamlar o sıra kasabaya inmiş, Bay Hel'in şatosuna feci şeyler yapmışlardı. Ondan beri Bay Hel'i gören olmamıştı. Öldüğüne dair söylentiler dolaşmıştı çevrede. İşte şimdi harap evine dönüyordu ama kimsenin onu selamlamaya cesareti yoktu. Bu yükseklerdeki dağ kasabasında hâlâ ilkel içgüdüler geçerliydi. Bahtsızlarla ilişki kurmanın kötü olduğunu herkes bilirdi. Bahtsızlık bulaşmasın diye. Bu korkunç şeylerin olması da zaten Tanrı'nın isteği değil miydi? Bu yabancı, Doğulu bir kadınla üstelik herhalde evlilik dışı yaşadığı için cezalandırılmamış mıydı? Tanrı'nın onu daha başka neler için cezalandırdığını da kim bilebilirdi? Ha, gerçi acırdı insan böylesine... Acımanın iyi olduğunu kilise de söylüyordu çünkü... Ama Tanrı'nın cezalandırdıklarıyla daha sıkı fıkı ilişkiler kurmak akıllıca bir şey değildi. Merhametli olmak iyiydi ama kendini tehlikeye atacak kadarı da fazlaydı.

Ağaçlı yoldan ilerlemekte olan Hel evine ne yapılmış olduğunu henüz göremiyordu. Çamlar görüşünü engelliyordu. Ama terasın dibine vardığında hasarın büyüklüğünü gördü. Orta blokla sağ kanat

gitmişti. Duvarlar yıkılmış, enkaz her tarafa dağılmıştı. Granit bloklarıyla mermer parçaları elli metre kadar uzaklara uçmuş, çimenlerin içine yarı gömülmüş durmaktaydı. Alçak bir duvarın berisinde mahzen görünüyordu. Gölgeli, loştu. Yeraltı kaynaklarından da nemlenmişti. Batı kanadının çoğu hâlâ ayaktaydı. Odaların arasındaki duvarlar gitmiş, çoğu yanmış, yerler çökmüştü. Kopan kirişler sallanıyordu. Bütün pencerelerin camları kırık, terasa açılan kapılar tümüyle yanıktı. Rüzgar hafif hafif estikçe yanık meşe kokusunu taşıyor, uçuşan kumaş parçalarını oradan oraya taşıyordu.

Hel batı kanadının ayakta kalan duvarlarını incelemek üzere ilerlerken ortalıkta rüzgarın çamlarda çıkardığı sesten başka çıt çıkmıyordu. Üç yerde granite oyulmuş delikler buldu. Buralara yerleştirdikleri dinamitler patlamadığı için bu kanatta adamlar yangınla yetinmek zorunda kalmıştı.

En büyük acıyı Japon bahçesine baktığı zaman duydu. Saldırganlara bu bahçeyi özellikle mahvetmeleri için talimat verilmişti herhalde. Çünkü alev bombaları kullanılmıştı burada. Ses yapan akarsu, enkaz yığınlarının arasından akıyordu, aradan bir hafta geçtiği halde üzerinde hâlâ yağlar yüzüyordu. Banyo odası ve onu çevreleyen bambu duvarlar gitmişti. Ama kararmış toprakların içinden birkaç bambu fidanı başvermeye başlamıştı bile. Ne de olsa dirençli bitkiydi bambu.

Tatami döşemeli odayla yanındaki silah odası sağlamdı. Yalnızca karton duvarlar patlamadan yırtılmıştı. Bu odanın esnek duvaları ne fırtınalar önünde dayanmış, bükülmüş ama yıkılmamıştı.

Hel bahçede yürürken ayakkabılarının burnu incecik siyah külleri uçuruyordu. *Tatami*li odanın kapı eşiğine çökercesine oturdu. Ayakları eşiğin dışına sallanmaktaydı. Alçak lake masada çay takımının hazır beklemesi hazin bir görüntü yaratıyordu.

Başı yorgunluktan sarkmış durumda otururken Pierre'in yaklaştığını algıladı.

Yaşlı adamın sesi, pişmanlıktan adeta nemli denebilirdi. "Ah M'syö! Ah M'syö! Bakın neler yaptılar bize! Zavallı Madam. Onu gördünüz mü? İyi mi?"

Hel dört günden beri Oloron'daki hastanede, Hana'nın yanında kalmış, doktorlar ancak gerek gördüğü zaman yatağın yanından ayrılmıştı.

Efendisinin fiziksel durumunu fark eden Pierre'in nemli gözleri, duyduğu merhametle yarı kapandı. "Ama şu halinize bakın, m'syö!" Hel'in çenesi bandajlıydı. Sargılar başının üzerinden dolaşıyordu. Yüzündeki çürükler hâlâ erik rengindeydi. Gömleğinin içinde kolunun üst kısmı bedenine sıkı sıkı bağlanmış, hareketi önlenmeye çalışılmıştı. Her iki eli bilekten parmağın ikinci eklemine kadar sargılar içindeydi.

Hel çenesini oynatmaksızın konuştuğundan, pek boğuk bir sesle. "Sen de pek iyi görünmüyorsun. Pierre." dedi.

Pierre omuzlarını kaldırdı. "Benimki bir şey değil. Ama bakın, ellerimiz aynı!" Yanıkların üstüne sürülmüş merhemi saklamak için bağlanan sargıları gösterdi. Bir kaşının da üstü çürümüştü.

Hel, Pierre'in düğmelenmemiş gömleğinin göğsünde koyu renk bir leke fark etti. Herhalde şarabı iyi tutamadığı için elinden kaydırmış olacaktı. "Başın nasıl bu hale geldi?" diye sordu ona.

"Haydutlar yaptı, m'syö. Bir tanesi başıma dipçikle vurdu. Onları durdurmaya çalışırken."

"Ne olduğunu anlat bana."

"Ah, M'syö! Çok korkunçtu!"

"Sen anlat. Sakin ol ve anlat."

"İsterseniz kapının yanındaki odama gidelim mi? Size bir bardak şarap ikram ederim, belki bir tane de kendim içerim. O zaman anlatabilirim belki."

"Olur."

Pierre'in giriş kapısı yanındaki evine yürürlerken ihtiyar bahçıvan, Bay Hel'e kendi evinde kalmasını önerdi. Haydutlar onun evine bir şey yapmamışlardı.

Hel yayları kırılmış büyük koltuğa oturdu. Pierre üstündeki hırdavatı kaldırıp konuğuna yer açmıştı. İçkisini de şişeden içiyordu. Şişeyi tutmak daha kolaydı. Dönüp pencereden vadiye doğru baktı.

"Çalışıyordum. M'syö," diye anlatmaya başladı. "Binlerce işle meşguldüm. Madam, Tardets'e telefon etmiş, uçağa gitmek için taksi çağırmıştı. Bir yandan o taksinin gelmesini bekliyordum. O sırada uzaktan, dağların tepesinden gelen uğultuları duydum. Ses gittikçe yükseldi. Kocaman uçan böcekler gibi geldiler. Dağların tepesinden buraya indiler."

"Neler geldi?"

"Haydutlar! Otojirolar'a binmişlerdi!"

"Helikopterlere mi?"

"Evet. İki helikopter. Büyük bir gürültüyle parka kondular ve içlerindeki adamları kustular. Adamların hepsinde tüfekler vardı. Şatoya doğru koşarken birbirlerine sesleniyorlardı. Peşlerinden bağırdım, onlara buradan gitmelerini söyledim. Mutfaktaki kadınlar bağırarak kasabaya doğru kaçtılar. Ben haydutların peşinden koşup derhal gitmezlerse Bay Hel'e söyleyeceğimi haykırdım. Birisi bana tüfeğiyle vurdu, yere düştüm. Büyük gürültü oldu! Patlamalar! O süre içinde otojirolar parkta duruyor, tepelerindeki kanatları döndürerek bekliyorlardı. Ayağa kalkabildiğim zaman şatoya koştum. Onlarla dövüşmek istiyordum M'syö. İstiyordum dövüşmeyi!"

"Biliyorum."

"Evet. Ama o sıra onlar makinelerine doğru koşuyorlardı. Beni tekrar yere yıktılar! Şatoya vardığım zaman... Ah, M'syö! Her şey yok olmuştu! Her taraf ateş ve duman içindeydi! Her taraf! O sırada, M'syö... Ah, ulu Tanrım! Madamı gördüm. Yanmakta olan taraftaki pencerede. Çevresini alevler sarmıştı. İçeriye daldım. Tepeme ateşler yağıyordu. Yanına vardığımda öylece duruyordu. Çıkmak için yolunu bulamıyordu! Pencerelerin camı üstüne patlamıştı. Ve kırılan camlar... Ah, m'syö...camlar!" Pierre gözyaşlarını tutmaya çabalıyordu. Başından beresini çekip yüzünü onunla kapattı. Alnındaki eğri çizgi güneş yanığı yüzünü bembeyaz tepesinden belirgin biçimde ayırıyordu. Kırk yıldan beri açık havaya beresiz çıkmamıştı. Gözlerini bereyle kurulayıp yüksek sesle homurdandı, bereyi tekrar başına geçirdi. "Madamı tutup dışarıya çıkardım" diye devam etti. "Yolumuz ateş

içindeki yığıntılardan tıkanmıştı. Onları elimle çekmek zorunda kaldım. Ama onu çıkardım! Çıkardım! Ne var ki o camlar!..." Pierre daha fazla dayanamadı. Burun deliklerinden aşağıya akan gözyaşlarını yutuyordu.

Hel kalkıp ihtiyarı kucakladı. "Cesur adamsın, Pierre" dedi.

"Ama siz yokken burada patron benim! Ve onları durdurmayı başaramadım!"

"Bir insanın yapabileceği her şeyi yaptın!"

"Onlarla dövüşmeye çalıştım!"

"Biliyorum."

"Ya Madam? İyileşecek mi!"

"Yaşayacak."

"Ya gözleri?"

Hel bakışlarını Pierre'den kaçırdı, derin bir soluk alıp ağır ağır bıraktı. Bir süre hiç konuşmadı. Sonra öksürüp boğazını temizleyerek, "Yapılacak işlerimiz var Pierre" dedi.

"Ama. M'syö. Ne iş var? Şato yok oldu!"

"Orayı temizleyeceğiz ve geriye kalanı onaracağız. Gerekli adamları tutmak ve onlara ne yapılacağını göstermek için sana ihtiyacım var."

Pierre başını iki yana sallayıp duruyordu. Şatoyu korumayı başaramamıştı. Artık kendisine güvenilemezdi.

"Adamları senin bulmanı istiyorum," diye devam etti Hel. "Enkazı temizlettir. Batı kanadını, odalara rüzgar girmeyecek biçimde onart. Kışı geçirebilmemiz için ne gerekirse yaptır. Bahar geldiğinde yeniden inşaata başlarız."

"Ama, M'syö. Bu şatoyu yeniden yapmak sonsuza kadar sürer!"

"Bitirebiliriz dememiştim Pierre."

Bahçıvan bu sözü düşündü. "Peki," dedi. "Peki. Ha, bir mektubunuz var M'syö. Bir mektup, yanında da bir paket. Buralarda bir yerlerde olmalı." Koltukların üstüne, boş kutulara bakıyor, her tarafa yığılmış eşyaların arasında aranıp duruyordu. "Hah, işte burada. Tam sakladığım yerde."

Mektup da, paket de Maurice de Lhandes'den geliyordu. Pierre kendini yeni bir bardak şarapla güçlendirmeye çalışırken Hel, Maurice'in mektubunu okudu.

Sevgili dostum,

Mektubuma beni güldürecek ve seni utandıracak kadar melodramatik bir sözle başlarken artık havarilik iddiamdan tümüyle vazgeçtim. Fakat söylemek istediklerimi başka türlü söylememe de olanak yok. Bu yüzden ben de o sözü kullanmak zorundayım işte.

Sen bu mektubu okurken ben ölmüş olacağım Nicholai.

(Burada hayaletimin atacağı kahkahayı dinleyerek dur ve kendi utancını geçiştirmeye çalış.)

Sana olan yakın duygularımın birçok nedeni var. Ama üç tanesini söylesem yeter. Birincisi: Sen de benim gibi hükümetlere ve şirketlere epey dert olmuş, korku salmış birisin. İkincisi: Estelle'den sonra, hayatımda konuştuğum tek insansın. Üçüncüsü de: Benim fiziksel görünümümü hiçbir zaman önemsemediğin gibi, görmezlikten gelmeye de çalışmadın. O konuda erkek erkeğe konuşmaya kalkarak duygularımı incitmedin.

Sana bir armağan gönderiyorum (Herhalde açmışsındır bile, obur domuz seni!) Bu armağan, günün birinde sana yararı olabilecek bir şey. Amerika hakkında elimde bir şey olduğunu söylemiştim, hatırlıyor musun? Hani Özgürlük Anıtı'nın sırtüstü yatıp neresini istersen orasını sana sunacağı şey? İşte aşağıda!

Sana yalnızca fotokopisini yolluyorum. Orijinalini imha ettim. Ama düşman tabii imha ettiğimi bilemez. Ölü olduğumu da bilemez. (Bunu şimdiki zamanda yazmak ne kadar garip!)

Orijinallerin benim elimde, basılı düğme durumunda olmadığını bilmelerine olanak yok. Demek ki sen biraz inandırma gücü kullanarak onlara her istediğini yaptırabilirsin.

Zekam beni ölümden sonraki hayata inanmaktan kurtarmış bulunuyor, ama ölümden sonra hâlâ can sıkabilmek mümkün. İşte bu düşünce zevk veriyor bana.

Lütfen Estelle'i arada sırada ziyaret et. Kendisini çekici hissetmesini sağla. Harika Doğulu'na da sevgilerimi söyle.

Dostça duygularla.

Not: Geçen akşam yemekte, balığın limonunun az olduğunu söylemiş miydim? Doğrusu söylemem gerekirdi.

Hel paketin ipini koparıp açtı, içindekileri gözden geçirdi. Makbuzlar, fotoğraflar, kısa notlar, plaklar... Hepsi John F. Kennedy cinayetine karışmış kişilerle ve hükümet kuruluşlarıyla ilgiliydi. Bir de cinayeti örtbas etme faaliyetleriyle. Özellikle üç kişinin ifadeleri ilginçti. Biri Şemsiye Adam dedikleri, ikincisi Yangın Merdiveni'ndeki Adam, üçüncüsü de Knoll Komandosu diye adlandırılandı.

Hel yavaşça başını salladı. Gerçekten güçlü bir silahtı bu paket.

Pierre'in odasında sosis, ekmek ve soğandan oluşan, şarabın yardımıyla boğazdan geçen hafif yemek yedikten sonra birlikte araziyi gezdiler. Şatodan özellikle uzak durmaya çalışıyorlardı. Akşam olmak üzereydi. Koyu renk bulutlar dağların doruklarında toplanıyor gibiydi.

Hel kendisinin birkaç gün için gitmesi gerektiğini, döner dönmez onarıma başlayabileceklerini anlattı.

"Bu iş için bana güvenebilir misiniz M'syö? Sizi koruyamadığımı bile bile?" Kendine acıyordu Pierre. O gün ayık olsa Madam'ı çok daha iyi koruyabileceğine inanmaktaydı.

Hel konuyu değiştirdi. "Yarın hava nasıl olacak, Pierre?"

Yaşlı adam gökyüzüne ilgisiz gözlerle baktı, omuz silkti. "Bilmiyorum, m'syö. Doğrusunu isterseniz ben aslında havayı okuyamam. Yalnızca öyle görünmeye çalışırım. Önemli olayım diye."

"Ama senin tahminlerin hiç yanılmaz Pierre. Her zaman o tahminlere güvenirim ve onlardan çok da yararlandım."

Pierre hatırlamaya çalışır gibi kaşlarını çattı. "Öyle mi M'syö?"

"Senden öğüt almadan dağlara çıkmaya dünyada cesaret edemem."

"Öyle mi?"

"Bu herhalde aklın, yaşla gelen tecrübenin ve Bask kanının bir karışımından geliyor. Ben de zamanla yaşlanacağım. Tecrübe de edinebilirim. Ama Bask kanı..." Hel önünden geçmekte oldukları ağaç kütüğüne bakıp içini çekti.

Pierre bir süre bu sözleri düşünerek sessiz kaldı. Sonunda, "Biliyor musunuz. Galiba haklısınız M'syö." dedi. "Doğuştan bir yetenek bu herhalde. Ben kendim de gökteki belirtileri okuduğumu sanıyorum ama, aslında bir yetenek bu. Benim ırkıma özgü bir şey. Bakın şimdi beyaz bulutların kenarları kızıl görünüyor. Ayın bu sırada inmekte olduğunu da unutmamak gerekir. Kuşlar da sabahleyin alçaktan uçuyorlardı. Bundan kesinlikle anlayabiliriz ki yarın hava..."

●●○

ALOS'TAKİ KİLİSE

Peder Xavier'in başı eğik, parmakları şakaklarına dayalıydı. Günah çıkarmak için bitişik kulübede oturan kadının yüzünü göremiyordu; elleri buna engeldi. Bunu bilerek böyle yapardı. Hem karşısındakine anlayış gösteriyormuş gibi görünür, yüzüne bakmaz hem de bu arada kendi düşüncelerine vakit ayırırdı. Böylelikle karşısındaki, ufak tefek günahlarının ayrıntılarına girip Tanrı'yı inandırabilmek amacıyla o uzun ve can sıkıcı konuşmayı yaparken, kocasının içki içmesini önleyemediği, Madam Ibar'ın dedikodularını dinlediği, oğlunun kiliseye geleceği yerde ava çıkmasına izin verdiği için af dilerken kendisi sıkılmıyordu.

Kadın her sustuğunda papazın ağzından soru tonunda bir ünlem yükseliyordu yalnızca. Zihni çok daha önemli konularla doluydu. O sabah vaazda bir batıl inançtan yararlanmış, halkın dikkatini kazanmaya, oradan da inanç ve devrim konusuna dönmeye çalışmıştı. Kendisi dağlı Basklar'ın batıl inançlarını paylaşmayacak kadar aydındı. Ama Tanrı'nın bir askeri olduğuna göre, kilise adına eline geçen her silahı kullanması gerekliydi. Sagara (göğe yükseliş) sırasında çan çalmasının apansız gelecek ölüme işaret ettiğini o da duymuştu. Kürsünün yanına bir saat koymuş, çalışını tam Sagara sırasına ayarlamıştı. Cemaat saatin vurduğunu duyunca birden soluğunu tutmuş, bunu uzunca bir sessizlik izlemişti. Papaz buradan hareketle, olayın ne anlama geldiğini açıklamıştı. Ölecek olan, Bask halkına yapılan eziyetlerdi. Bir de tabii devrim hareketinin içine sızan Tanrısız etkenler. Halk üzerinde yarattığı etkiden mutluydu papaz. Daha o sabah bir sürü akşam yemeği daveti almıştı. Köy evlerinde gece yatısına

kalması da istenmişti. Üstelik akşamüstü günah çıkarmaya gelenler de pek çoktu bugün. Genellikle kadınlar tabii ama bir hayli de erkek, daha çok yaşlılar. Ama olsun!

Bu kadının günahları da hiç bitmeyecek miydi yoksa? Akşam oluyordu. Kilisenin içi pek loşlaşmıştı. Papazın karnı gurulduyordu açlıktan. İçeriye girmeden önce, bekleyen kuyruğa bir göz atmış, kadının en sonuncu kişi olduğunu fark etmişti. İçini çekip kadının sözünü kesti. Kadının kendini önemli sayması için ona İsa'nın her şeyi anladığını ve affettiğini söyleyip pişmanlık duaları okumasını öğütledi.

Kadın kulübeden çıktıktan sonra papaz arkasına yaslandı, onun kiliseden de çıkmasını bekledi. Davet edildiği beleş ziyafete fazla erken gitmek yakışık almazdı. Tam kalkmaya hazırlandığı sırada perdenin hışırtısı duyuldu, bitişik kulübeye bir kişi daha girdi.

Peder sabırsızlıkla içini çekti.

Çok yumuşak bir ses: "Dua etmek için yalnızca birkaç saniyen var Peder." dedi.

Papaz gözlerini kısıp kafesin arasından karşı taraftakini görmeye çalıştı, birden soluğu boğazında kaldı. Karşısındaki insanın suratının çevresi bandajla sarılmıştı. Ölülerin çenesi düşmesin diye nasıl sarılırsa öyle. Bir hortlak!

Peder Xavier batıla inanmayacak kadar iyi eğitilmişti. Kafesten geri çekildi, haçı önünde tutarak "Defol!" dedi. *"I!" "Abi!"*

Yumuşak ses. "Beñat Le Cagot'yu hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Kimsin sen? Ne..."

Aradaki kafes çatır çutur kırılıp devrildi, Le Cagot'nun *makila*'sı papazın kaburgaları arasına daldı, kalbini deldi, onu kulübenin arka duvarına mıhladı.

Artık köy halkının *Sagara* inancını sarsmaya kimsenin gücü yetmeyecekti. Kanıtlanmıştı çünkü. Birkaç ay içinde Le Cagot efsanesine yeni ve renkli parçalar eklendi. Le Cagot dağlarda kaybolmuştu. Ama Bask özgürlük savaşçıları nerede ona ihtiyaç duysa hemen orada beliriyordu. Le Cagot'nun *makila*'sı onun öcünü almaya karar vermiş, kendi kendine Alos'a kadar uçarak onu gammazlayan hilekar papazı cezalandırmıştı.

●●○○

NEW YORK

Özel lüks asansörde yukarıya çıkarken Hel çenesini iki yana oynatıp duruyordu. Bu toplantıyı ayarlamaya çalıştığı sekiz gün içinde vücudu kendini iyi onarmıştı doğrusu. Gerçi çenesinde biraz katılık vardı ama artık o sargılara ihtiyacı kalmamıştı. Elleri hâlâ hassas olmakla birlikte bandajlar artık çıkmıştı. Alnındaki çürüklerin son sarı lekeleri de bitmişti bugünlerde.

Asansör durunca kapı bir dış ofise açıldı. Masanın başında oturan sekreter ayağa kalkıp onu boş bir tebessümle karşıladı. "Bay Hel! Başkan birazdan gelecek. Diğer bay içeride bekliyor. Onun yanına girmek ister misiniz?" Sekreter genç ve yakışıklı bir erkekti. İpek gömleğinin göğsünü iliklememişti. Pantolonu dapdardı. Dokusu, penisinin biçimini belli edecek türdendi. Hel'i içerideki resepsiyon odasına götürdü. Burası kırsal yerlerdeki evlerin salonu gibi döşenmişti. Pufla koltukların kumaşı çiçekliydi. Sonra dantel perdeler, alçak bir çay masası, iki sallanan koltuk, cam kapaklı etajerde biblolar, piyanonun üstünde bir ailenin üç kuşak fotoğrafları.

Kanepeden ayağa kalkan adamın çizgileri Sami ırkından geldiğini belirtiyordu ama aksanı Oxford'du. "Bay Hel? Sizinle tanışmayı çok istiyordum. Adım Bay Able. Bu tür konularda OPEC'i temsil ederim." El sıkarkenki aşırı baskısı cinsel eğilimlerini belli ediyordu. "Lütfen oturun Bay Hel. Başkan neredeyse gelir. Son dakikada bir şey çıktı ve hanımefendiyi yanımızdan birkaç dakika için uzaklaştırdı."

Hel odadaki zevksiz koltuklardan en iyisini seçti. "Hanımefendi mi?"

Bay Able ahenkli bir kahkaha attı. "Başkanın kadın olduğunu bilmiyor muydunuz?" diye sordu.

"Bilmiyordum. Kendisine neden Bayan Başkan dedirtmiyor o halde? Amerikalılar kelimeyi çirkinleştirmek pahasına bile olsa böyle durumlara bir çare bulmaya pek meraklı olurlar."

"Siz de göreceksiniz ya... Başkan geleneğe pek aldırmaz. Dünyanın en güçlü insanlarından biri olduğu için kendisini kanıtlamak zorunda değildir. Eşitlik iddiası onun durumunda aşağıya inmek sayılır." Bay Able gülümseyip başını yana eğdi. "Biliyor musunuz Bay Hel, Ana beni bu toplantıya çağırmadan önce sizin hakkınızda epey şey öğrendim." dedi.

"Ana?"

"Başkana yakın olan herkes onu Ana diye çağırır. Bir aile şakası gibi. Ana Şirket'in başı, adı da Ana... anlıyorsunuz ya?"

"Anlıyorum, evet."

Dış ofisin kapısı açıldı, adaleli bir genç, enfes güneş yanığı cildiyle kapıda belirdi. Bukle bukle altın sarısı saçları vardı. Elinde bir tepsi tutuyordu.

Bay Able ona "Şuraya bırak" dedi, sonra Hel'e döndü. "Herhalde Ana çayı bana servis yaptıracaktır." diye tahmin yürüttü.

Plaj cankurtaranına benzeyen genç, çay takımını masaya yerleştirdikten sonra çıktı. Takım kaba porselenden ve desenleri de maviydi.

Bay Able, Hel'in fincanlara bakmakta olduğunu gözden kaçırmadı. "Ne düşündüğünüzü biliyorum." dedi. "Ana ev eşyasına benzeyen şeyler kullanmayı sever. Renkli geçmişinizi de biliyorum Bay Hel. Bir süre önce size ait bir brifinge katılmıştım. Tabii sizinle tanışabileceğimi hiç umamıyordum Özellikle Bay Diamond rapor verip öldüğünüzü bildirdikten sonra. İnanın ki Ana Şirket özel polisinin evinize yaptıklarını duyunca çok üzüldüm. Bence bu affedilmez bir barbarlık."

"Öyle mi?" Hel bu gecikmeden sabırsızlanmaya başlamıştı. Vaktini bu Arap'la çene çalarak geçirmeye niyeti yoktu. Ayağa kalkıp pi-

yanoya doğru yürüdü, çerçeve içindeki fotoğraflara baktı.

O sırada iç ofisin kapısı açıldı, Başkan içeriye girdi.

Bay Able hemen ayağa kalktı. "Bayan Perkins, size Nicholai Hel'i takdim ederim," dedi.

Kadın, Hel'in elini tutup kendi kısa, tombul parmakları arasında sıktı. "Sizinle tanışmak için nasıl sabırsızlanıyordum, bilemezsiniz Bay Hel." dedi. Elli beş yaş dolaylarında, tombul bir kadındı. Bir anne gibi açık ifadeli gözleri vardı. Boynu, kat kat çenesinin arkasına saklanmıştı. Kır saçları topuz yapılmış, çevresinde bir kısmı tel tel dökülmüştü. Güvercin göğüslü etli kollu, dirsekleri gamzeli bir kadın. Mor ipek bir elbise giymişti. "Görüyorum ki aileme bakıyorsunuz," dedi. "Onlar benim en büyük gurur ve mutluluk kaynağım. Şu taraftaki torunum. Çok yaramaz bir şeydir. Bu da Bay Perkins. Harikulade bir insan. Cordon-Bleu düzeyinde aşçı ve çiçek yetiştirmeye de eli çok yatkın. Adeta bir sihirbaz." Fotoğrafları süzüp başını sevgi dolu bir ifadeyle salladı. "Eh, belki işimize dönsek iyi olur," dedi. "Çay sever misiniz, Bay Hel?" Kendini koltuğa bırakırken pofladı. "Çay olmasa ben ne yapardım, bilemiyorum!" diye ekledi.

"Size yolladığım bilgilere baktınız mı Bayan Perkins?" Bir yandan Bay Able'a bakıp elini kaldırmış, poşet çay içmek istemediğini belirtmişti.

Başkan öne eğilip elini Hel'in koluna dayadı. "Bana Ana deseniz olmaz mı?" diye sordu. "Herkes öyle der."

"Bilgilere baktınız mı, Bayan Perkins?"

Kadının yüzündeki sıcak tebessüm yok oldu. Sesi metalik bir tona büründü.

"Baktım."

"Bu konuşmanın ön şartı olarak sizden Bay Diamond'a yaşadığımı bildirmeyeceğinize dair söz istemiştim. Hatırlıyor musunuz?"

"O ön şartı kabul etmiştim." Kadın çabucak Bay Able'a baktı. "Bay Hel'le olan bağlantı yalnızca benden geçecek," dedi. "Bu konuda herkesin bana uyması gerekli."

"Tabii, Ana."

"O halde?" diye sordu Hel.

"Bizi köşeye kıstırmış olduğunuzu inkar edecek değilim, Bay Hel. Birçok nedenden ötürü şu sıra ortalığı karıştırmak istemiyoruz. Hele Kongre, Cracker'in Enerji Yasası'nı görüşürken. Durumu doğru anlamışsam, size karşı bir harekette bulunduğumuz takdirde elinizdeki bilgileri Avrupa basınına vereceksiniz. Bilgiler şu anda Şişko'nun Güve diye adlandırdığı kimsenin elinde. Öyle, değil mi?"

"Evet."

"Demek her şey fiyat sorununda düğümleniyor, Bay Hel. Fiyatınız ne kadar?"

"Birkaç madde. Bir kere Wyoming'de bana ait olan bir araziyi aldınız. Onu geri istiyorum."

Başkan tombul elini havada sallayıp bu kadar küçük bir ayrıntının önemi olmadığını belirtti.

"Size bağlı şirketlerin arazime üç yüz mil yarıçap uzaklığındaki alan içinde bütün maden aramalarına son vermesini istiyorum."

Bayan Perkins'in çenesi, öfkesini kontrol altına almaya çalıştığını belli edecek biçimde oynuyordu. Buz gibi gözleri Hel'e dikilmişti. Gözlerini iki kere kırptıktan sonra "Peki" dedi.

"İkincisi, İsviçre Bankası'ndaki hesabımdan aldığınız para."

"Tabii. Tabii. Hepsi bu kadar mı?"

"Hayır. Bana verdiğiniz bu tavizleri istediğiniz zaman kolaylıkla geri alabileceğinizi biliyorum. Bu nedenle bilgileri belirsiz bir süre boyunca hazır bekleteceğim. Herhangi bir şekilde bana zararınız dokunursa mekanizma harekete geçecektir."

"Anlıyorum, Şişko'nun dediğine bakılırsa Güve denen bu adamın sağlık durumu kötüymüş."

"O dedikoduyu ben de duydum."

"Herhalde farkındasınızdır. O öldüğü anda korunmanız ortadan kalkıyor."

"Pek sayılmaz, Bayan Perkins. Korunmanın kalkması için hem o ölmeli hem de siz onun öldüğünden emin olmalısınız. Oysa ben sizin onu asla bulamadığınızı ve ne biçim biri olduğu hakkında da zer-

re kadar fikriniz olmadığını biliyorum. Güve'yi arama çabalarına hız vereceğinizi tahmin ediyorum ama onun asla bulamayacağınız bir yerde gizli olduğunu bildiğim için bir kumar oynuyorum."

"Göreceğiz. Bizden başka bir dileğiniz var mı?"

"Evet var. Adamlarınız evimi mahvettiler. Onarmak mümkün olmayabilir. Artık o şatoyu yapanların kalitesinde sanatçı bulunmuyor. Ama ben gene de bir denemek istiyorum."

"Kaç para?"

"Dört milyon."

"Hiçbir ev dört milyon etmez."

"Beş milyon oldu."

"Sevgili çocuğum, ben hayata atıldığımda elimde bu söylediğinin dörtte biri kadar para vardı ve eğer sanıyorsan ki..."

"Altı milyon."

Bayan Perkins'in ağzı bir anda kapandı. Tam bir sessizlik oldu. Bay Able bakışlarını onlardan ayırdı. İkisi çay masasının üzerinden birbirlerine bakıp duruyorlardı. Biri buz gibi sabit bakışlarla, öteki inik göz kapaklarının altında gülen yeşil gözlerle.

Bayan Perkins kendini sakinleştirmek için derin bir soluk çekti. "Pekala." dedi. "Ama umarım bu artık isteklerinizin sonuncusudur."

"Korkarım ki değil."

"Fiyatınız piyasa tavanına vardı. Amerika çıkarlarıyla Ana Şirket çıkarları arasındaki paralelliğin de bir sınırı var."

"Sanırım son isteğim sizi memnun edecek, Bayan Perkins. Eğer Bay Diamond adlı adamınız işini başarılı biçimde yapmış olsaydı, kişisel duygularının, bana olan düşmanlıklarının mantığını etkilemesine izin vermeseydi, bugün bu konuşmayı yapmak zorunda kalmayacaktınız. Son isteğim onunla ilgili. Diamond'u istiyorum. Starr adlı CIA bıçkınını istiyorum ve bir de Bay Haman dedikleri o Filistin Kurtuluş Örgütü acemisini istiyorum. Bunu ek bir ödeme olarak görmeyin. Size bir hizmet yapmış oluyorum aslında... Ehliyetsizliği, beceriksizliği cezalandırıyorum."

"Ve bu da son isteğiniz, öyle mi?"

"Evet, bu son isteğim."

Başkan, Bay Able'a döndü. "Kara Eylülcüler'in o uçak kazasında ölmesini senin ülkeler nasıl karşıladı?" diye sordu.

"Şu ana kadar yalnızca kaza olarak biliyorlardı. Onlara işin bir dizi cinayet olduğunu söylemedik. Sizden talimat bekliyorduk, Ana."

"Anlıyorum. Peki, bu Bay Haman... Filistin liderine akraba oluyordu galiba."

"Evet öyle Ana."

"Ölümünü nasıl karşılayacaklar?"

Bay Able bir süre düşündü. "Gene bazı tavizler vermemiz gerekecek ama idare ederiz sanıyorum" dedi.

Bayan Perkins tekrar Hel'e döndü. Yüzüne birkaç saniye baktıktan sonra "Kabul" dedi.

Hel başını salladı. "Şöyle ayarlanacak." diye anlatmaya başladı. "Diamond'a Kennedy cinayetiyle ilgili elinizdeki bilgileri göstereceksiniz. Güve'yi bulmak için bir ipucu ele geçirdiğinizi anlatacaksınız. O adamı öldürüp orijinalleri alma işini kendisinden başka hiç kimseye veremeyeceğinizi, çünkü başkasına güvenemeyeceğinizi söyleyeceksiniz. Kendisinden başkalarının bu bilgileri görmesini o da tehlikeli bulacaktır. Diamond'u İspanya'nın Bask Bölgesi'nde bulunan Oñate köyüne göndereceksiniz. Orada bir rehber onu bulup dağlara çıkaracak, Güve'nin yanına götürecek. Ondan sonrasını ben idare ederim. Dağa çıkarken her üçünün de silahlı olmasını özellikle istiyorum."

Başkan gözlerini Hel'den ayırmaksızın, Bay Able'a "Dinledin mi?" diye sordu.

"Evet, Ana."

Kadın başını salladı. Yüzündeki katı ifade bir anda yumuşadı, gülümsemeye dönüştü. Parmağını Hel'e doğru sallayarak, "Yaman adamsın, delikanlı." dedi. "Tam bir pazarlıkçısın. Ticaret dünyasında çok yükselebilirdin. İyi bir işadamının nitelikleri var sende."

"Bu hakareti duymamış olacağım."

Bayan Perkins güldü, boynundaki boncuklar şakırdadı. "Seninle oturup sohbet etmeyi çok isterdim, evlat." dedi. "Ama beni bekleyenler var. Bir grup genç, atom enerjisi tesislerimizden birine karşı gösteriye girişmişler. Gençler artık eski günlerdeki gibi değil ama ben gene de seviyorum yaramazları." Koltuktan kalktı. "Dedikleri doğru aslında." diye söylendi. "Kadınların işi bitmek bilmiyor."

●○○○

MAĞARALAR BÖLGESİ/COL. PIERRE ST. MARTIN

Bıkkın ve aynı zamanda fiziksel açıdan çok yorgun olması bir yana, Diamond bu sisin içinde, beline bağlanmış ipe tutunarak ilerlerken, ayrıca gülünç de olduğu kanısındaydı. On adım kadar ilerisinde yürüyen rehberi ancak ara sıra, o da, hayal meyal seçebiliyordu. İpin ucu kendi belinden arkaya doğru uzanıyor, sisin içine dalıp görünmez olduktan biraz sonra Starr'ı kavrıyor, ondan sonra da Filistin stajyeri Haman'ın beline dolanıyordu. Dinlenmek için her oturuşlarında yakınıyordu Haman. Böyle saatler süren sıkı jimnastiklere alışkın değildi Arap. Yeni aldığı dağ botları bileklerini vuruyor. İpi tutmaktan kol kasları ağrıyordu. Ama ipi bırakamazdı. Böyle bir yerde kaybolup tek başına kalmayı asla göze alamazdı. Onate'deki otelde iki gün önce giyinip aynaya baktığında, yeni aldığı dağ kılığı içindeki imajı hoşuna gitmiş ama hiç de böyle durumlara düşeceği aklına gelmemişti. Romantik bir kılıktı üstündeki doğrusu. Hele belindeki ağır Magnum da hesaba katılırsa! Aynadaki sert bakışlı profesyonele hayran kalmış, belinden Magnumu çabuk çekme egzersizleri bile yapmıştı. Bir ay önce o dağ yaylasında Starr o Yahudi kızını öldürdükten sonra kendisi de tabancasını kızın vücuduna boşaltırken ne kadar keyiflendiğini de hatırlıyordu.

Diamond'u bu fiziksel koşullar kadar rahatsız eden ikinci bir şey de, önlerindeki tığ gibi rehberin durmadan kendi kendine mırıldan-

ması, şarkılar söylemesiydi. Hele o derin çukur ve uçurumların yanından geçerken. Hiç konuşmamasına karşın bu tehlikelere onların dikkatini çekmeyi bilmişti rehber. Kollarını iki yana uzatıp gözlerini ve ağzını açarak düşen bir adam taklidi yapmıştı. Sonra da avuçlarını birbirine dayayıp gözlerini yukarı devirmiş, dua eder bir poza girmişti. Genizden söylenen Bask şarkısı Diamond'un sinirlerini bozuyordu. Ses sis zerrelerinde yankılandığı için ve su altındaymış gibi sanki bir yerden değil de her yerden gelir gibiydi.

Diamond bir ara rehbere daha ne kadar bu beyaz çorbanın içinde yürüyeceklerini sormuştu. Güve'nin saklandığı yer ne kadar uzaktaydı! Ama rehber ona cevap olarak yalnızca sırıtmış ve başını sallamıştı. Köydeki Bask, kendilerini bu dağ rehberine teslim ederken Diamond ona bu adamın İngilizce bilip bilmediğini sormuş, adam da "Biiirazcık." diye karşılık vermişti. Bir süre sonra Diamond rehbere ne kadar yolları kaldığını sorunca da aynı cevabı aldı. "Biiirazcık." Garip bir cevaptı bu. Diamond bunun üzerine rehbere adının ne olduğunu sordu ve onu da öğrendi. "Biiirazcık."

"Tamam" İşte bu harikaydı!

Diamond, Başkan'ın bu işe neden özellikle kendisini yolladığını anlıyordu. Böyle hassas bir durumda kadının kendisine güvenmesi iyiydi. Hele Kara Eylülcüler'in ölümü üzerine Diamond'un ofisine yolladığı o sert notlardan sonra, bayağı sevindirmişti bu durum Diamond'u. Ama iki gündür böyle bellerinden iple bağlı durumda, sisin içinde tırmanıp duruyorlar, bu anormal ışık gözlerini yakıyor, onlara işkence ediyordu. Akşam yemeği olarak bayat ekmeklerini bir taşın üzerinde oturup yedikten sonra, buz gibi, rahatsız bir gece geçirmişlerdi. Yo, bayat ekmeğin yanında insanın ağzını yakan yanık sosislerle Diamond'un bir türlü kullanmayı beceremediği deri tulumdan içilen o sert şarap da vardı tabii. Daha ne kadar yol kalmıştı acaba Güve'nin yerine? Şu sersem köylü bari şarkıyı kesseydi!

O anda kesti. Diamond sırıtıp duran rehbere neredeyse toslayacaktı. Kayalarla dolu yaylanın orta yerinde duruvermişti adam. Her taraf tehlikeli mağaralarla, çukurlarla doluydu.

Starr'la Haman yanlarına geldiğinde rehber işaretle bir şeyler anlatmaya çalıştı. Onlar burada bekleyecek. Kendisi, her ne içinse, biraz ileriye gidip gelecekti.

Diamond her kelimeyi tane tane çıkarmaya çalışarak,

"Ne... Kadar... Bekleyeceğiz?" diye sordu.

"Biiirazcık." Rehber bunu söyleyip kalın bir bulutun içinde görünmez oldu. Bir an sonra rehberin sesi her yönden birden duyuldu. "Rahatınıza bakın, dostlarım."

Starr, "Bu sersem dilimizi biliyormuş meğer," dedi. "Ne oluyoruz?"

Diamond başını iki yana sallıyordu. Çevrelerini saran sessizlikten pek tedirgindi.

Dakikalar geçti. Kaybolmanın ve bu tehlikeli yerin verdiği duygu, Arap'ın şikayetlerini bile dindirmişti. Starr tabancasını çıkarıp horozu kaldırdı.

Nicholai Hel'in hem uzaktan hem yakından gelen sesi o tipik yumuşak tonu taşıyordu. "Durumu çaktın mı artık, Diamond?"

Göz kamaştıran ışığın içinde ileriyi görmeye çabaladılar. Hiçbir şey yoktu.

Starr, "Büyük İsa!" diye mırıldandı.

Haman titremeye başlamıştı.

Hel onlardan on metre kadar ileride, pırıl pırıl parlayan sis örtüsünün içinde, gözükmeden dikilip duruyordu. Her birinin yaydığı titreşimleri okumaya çalışırken başını yana eğmişti. Yakınlık algılaması her üç titreşimde de panik duygusu seziyordu ama dereceleri farklıydı. Arap neredeyse parçalanıp yere dökülecekti. Starr sisin içine kör kurşunlar yağdırmak üzereydi. Diamond ise kendini kontrol etmeye çabalıyordu.

"Yayılın," diye fısıldadı Starr. İçlerinde tek profesyonel oydu.

Hel, Starr'ın sola doğru ilerlediğini hissetti. Arap dizlerinin ve ellerinin üzerinde sağ tarafa gidiyordu. Göremediği derin mağarayı elleriyle yoklayarak bulma çabasındaydı. Diamond olduğu yere çakılmıştı.

Hel, Hollandalı sanayicinin kendisine yıllar önce verdiği iki pistolun horozlarını kaldırdı. Starr'ın titreşimleri soldan yaklaşıyordu. Hel kabzayı elinden geldiği kadar sıkı kavradı. Teksaslı'nın titreşimlerinin tam ortasına nişanlayıp tetiği çekti.

Saçılan kurşunların çıkardığı ses kulakları sağır edecek türdendi. Fırlayan on sekiz mermi bir an sisin içinde bir delik açar gibi oldu. Hel, Starr'ın geriye doğru uçtuğunu gördü. Kollarını iki yana açmış, ayakları yerden kesilmişti. Göğsü ve yüzü delik deşikti. Sis hemen tekrar kapanıp, açılan gediği onardı.

Hel, pistolü uyuşan elinden yere attı. Silahın geri tepmesi dirseğini fena halde ağrıtmıştı.

Kulakları patlamanın etkisinden sağırlaşmış olan Arap titremeye başladı. Vücudunun her hücresi oradan kaçmaya can atıyordu ... ama hangi yöne doğru? Dizleri ve elleri üzerinde dururken haki renkli pantolonunun ağında giderek büyüyen koyu kahverengi bir leke belirmişti. Mümkün olduğu kadar yere yakın kalmaya çalışarak santim santim ilerledi. Kör sisin içinde görme savaşı veriyordu. Önünde bir kaya belirdi. Araları bir adım olunca kayanın şekli de meydana çıktı. Arap güven duyabilmek için kayayı kucakladı ve sessizce hıçkırdı.

Hel'in sesi yumuşacık ve çok yakından geldi.

"Kaç, çoban?"

Arap irkilerek iki adım yana fırladı. Son çığlığı epey uzun sürdü. Derin bir mağaranın ağzından içeri uçmuş, dipteki çamur bataklığın içine düşmüştü.

Dökülen taşların yankıları bittiği zaman Hel sırtını kayaya yasladı ve içine yavaş, derin bir soluk çekti. İkinci pistol elinde sallanıyordu. Konsantrasyonunu Diamond'a yöneltti. Diamond hâlâ eski yerinde, çömelir pozisyonda duruyordu. Sisin içinde, biraz ileride, sola doğru.

Arap'ın son çığlığından sonra sessizlik sarmıştı Diamond'un çevresini. Ağzından kısa kısa soluyor, ses çıkarmamaya çalışıyor, gözleri sağa sola dönüp sisin içinde görebileceği bir şey arıyordu. Derisi, canının yanacağını beklercesine ürpermekteydi.

Sonsuz bir on saniye geçti, sonunda Hel'in cezaevi fısıltısı geldi.

"Eeee? İstediğin bu muydu Diamond? Örgüt adamının en büyük hayalini yaşamaktasın. Kovboy'la *yojimbo* karşı karşıya! Hoşlandın mı?"

Diamond başını çılgınlar gibi sağa sola döndürüp sesin hangi yönden geldiğini anlamaya çalıştı. Olmuyordu! Her yön doğru gibiydi.

"Sana yardım edeyim, Diamond. Şu anda benden bir sekiz metre kadar uzaktasın."

Hangi yön? Hangi yön?

"Bari ateş et Diamond. Belki şansın tutar."

Konuşmamalıyım! Sesime ateş edecek!

Diamond ağır Magnum'unu iki pençesiyle kavrayıp sisin içine ateş etti. Önce sola, sonra sağa, sonra daha açık sola. Hâlâ ateş ederken. "İtoğlu it!" diye haykırıyordu. "Seni itoğlu it!"

Derken tetik iki kere boş düştü.

Hel parmağının ucuyla kulak memesine dokundu. Yapış yapıştı orası. Yanıyordu da. Kayadan uçan bir parça çarpmış, yırtmıştı. Pistolünü kaldırıp panik titreşimlerinin geldiği yere nişanladı.

Sonra durakladı, tabancayı indirdi. Boşa zahmet!

Bu sis örtüsü, planladığı intikamı mekanik bir vahşi hayvan avına çevirmişti. Tatmin duygusu yoktu bu işte. Ne cesaret ölçülebiliyordu ne de ehliyet. Üçünün de silahlı geleceğini bilen Hel yanına yalnızca iki pistol almıştı. Yani iki atış hakkı tanımıştı kendine. Böylelikle ortaya bir denge koyabileceğini ummuştu.

Ama bu durumda? Sisin içinde duygusal enkaz haline gelmiş bezirganın karşısında? Cezalandırılmayacak kadar iğrençti bu adam.

Hel sessizce o kayadan uzaklaşmaya başladı. Diamond'u oracıkta titreyerek, tek başına, korku içinde bırakmaktı niyeti. Her an kendini parça parça edecek patlamanın sesini bekleyerek...

Derken Hel durdu. Diamond'un Ana Şirket'in hizmetinde olduğunu hatırladı. Örgüt adamı. Denizleri kirleten sualtı sondajlarını, doğal araziyi didikleyen maden aramalarını, tundralara döşenen bo-

ru hatlarını, ciğerleri zehirlenecek kişilerin çığlıklarına karşın, burunlarının dibine kurulan atom enerjisi tesislerini düşündü. O eski atasözünü hatırladı. Güç işleri kimler yapmalı? Yapabilenler. Derinden derine içini çekip, gırtlağına sarılan tiksintiye hiç aldırmadan döndü, kolunu uzattı.

Diamond'un manyak çığlığı, silahın sesiyle yankısı arasında sandviç oldu. Siste açılan yeni bir gedik, Hel'e delik deşik vücudun havada dönüp yeni bir bulut tabakasının içine düştüğünü gösterdi.

○

ETCHEBAR ŞATOSU

Hana'nın bu seferki durumu çok zayıftı. Tek silahı, ustası olduğu o sesler ve vajinal kontraksiyonlardı. Hel'de ise dalgınlığın avantajı vardı. Hareketlerini kontrol altında tutabiliyordu. Pozisyonları çok giriftti zaten. En küçük bir yanlış hareket canlarının acımasına sebep olabilirdi. Bütün avantajlarına karşın "Seni şeytan!" diye mırıldanan gene Hel oldu.

Hana onun artık çözüldüğünden kesinlikle emindi. O da kendini öne doğru itip Hel'in doruğuna katıldı. Zevkini yüksek sesle ve büyük bir hevesle ifade ediyordu.

Birkaç saniye şükranla kucaklaştılar. Hel gülümseyip başını salladı.

"Galiba gene kaybettim," dedi.

Hana şeytan gibi gülerek. "Öyle görünüyor." diye karşılık verdi.

Hana *tatami* döşenmiş odanın eşiğinde oturuyordu. Karşısında Japon bahçesinin enkazı vardı. Kimonosunu kalçalarına sarmış, oyunun ödülünü kabul etmek üzere belden yukarısını çıplak bırakmıştı. Bu seferki ödül okşanmak ve yoğurulmaktı. Hel onun arkasına diz çökmüştü. Parmak uçlarını Hana'nın omurgası üzerinden yukarıya doğru kaydırıyor, ensesine saç diplerine ürperme dalgaları yayıyordu.

Gözleri dalgındı Hel'in. Yüz kasları tümüyle dinlenme halindeydi. Zihninin sonbahar huzuru içinde melankolik bir zevke kaymasına

izin verdi. Kesin kararını bir gece önce vermişti artık. Ve ödülünü de hemen almıştı.

Gece saatlerce silah odasında yere diz çökmüş durumda oturmuş, oyun taşlarının nasıl dizili olduğunu düşünmüştü. Ana Şirket'in er ya da geç onu koruyan zırhı kaldıracağını biliyordu. Ya dinmek bilmeyen araştırmalar de Lhandes'in öldüğünü ortaya çıkaracak ya da Kennedy Cinayeti günün birinde açıklığa kavuşacaktı. O zaman gene peşine düşecekleri ortadaydı.

Mücadele edebilir, örgüt canavarının çeşitli kollarını ve başlarını kesebilirdi ama sonunda kendisini nasılsa ele geçireceklerdi. Belki de bomba falan gibi kişisel olmayan bir yöntemle. Böyle bir olayda gurur payı neredeydi? *Şibumi* neredeydi?

Sonunda zihnindeki düşünceleri yerine oturtmuştu. Onlar peşine düşünceye kadar burada Hana ile huzur içinde yaşayacaktı. Sonra da oyundan çekilecekti. Kendi isteğiyle, kendi eliyle.

Oyunun durumunu böylece anlayıp, gururunu nasıl elden bırakmayacağına karar verdikten hemen sonra Hel içinde yılların biriktirdiği tiksinti ve nefretin eriyip yok olduğunu hissetmişti. Geçmiş denilen şey, gelecekten arındırıldığı anda bir yığın önemsiz ayrıntı haline geliyordu. İçinde organik hiçbir şey kalmıyordu. Güçlü olan, acı veren hiçbir şey.

Hayatının hesabını vermek gibi bir istek duydu. İçinde taşıdığı her parçayı gözden geçirmek istedi. Gecenin geç saatinde lake masanın başına diz çöktü. Masanın üstünde yalnızca iki şey vardı. Kishikawasan'ın verdiği Go taşları, bir de Shimbashi İstasyonu'nda ölen ihtiyardan aldığı resmi başsağlığı mektubu.

Batı dünyasında başı boş dolaştığı uzun yıllar boyunca üç tane ruhsal çıpa taşımıştı yanında. Üvey babasına olan sevgisini simgeleyen bu Go taşlarını. Japon ruhunu simgeleyen o hırpalanmış mektubu, bir de bahçesini... O bozdukları, mahvettikleri bahçeyi değil. Hel'in kafasındaki bahçeyi. Üzerinde çalıştığı bu küçük arazi parçası, kafasındakinin zavallı bir ifadesinden başka bir şey değildi. Bu üç şey yanında olduğu sürece kendini çok şanslı ve zengin hissediyordu.

Huzura yeni kavuşan zihni bir fikirden bir anıya doğru uçarken, çok doğal olarak kendini o çok sevdiği üçgen biçimindeki çayırda buldu. Sarı güneş ışığı ve uzun çimenleriyle...

Yuvaya dönüş ... bunca yıllık başıboş gezmeden sonra.

"Nikko?"

"Hımmm?"

Hana arkaya, Hel'in çıplak göğsüne doğru yaslandı. Hel onu kucaklayıp saçlarını öptü. "Nikko beni bilhassa kazandırmadığından emin misin?"

"Ne diye yapayım böyle bir şeyi?"

"Garip bir insansın da ondan. Ve çok da iyisin."

"Seni bilerek kazandırmadım. Bunu kanıtlamak için de, gelecek sefere büyük cezayı uygulayalım."

Hana hafifçe güldü. "Bir cevap geldi aklıma." dedi. "İngilizce bir cevap."

"Öyle mi?"

"Neredeyse OKEY, diyecektim."

"Öff, bu korkunç bir söz." Onu tekrar kucaklayıp avuçlarını göğüslerinin üzerine kapattı.

"Bu işin bir tek iyi yanı varsa, o da senin bahçen, Nikko. Ona bir şey yapmadıklarına çok sevindim. Onca sene burayı o kadar sevdikten, o kadar emek verdikten sonra, bir zarar verselerdi kalbim parça parça olurdu."

"Biliyorum."

Ona bahçenin mahvolduğunu söylemenin bir anlamı yoktu.

Artık Hel'in hazırladığı çayı içmenin saati de gelmişti.

Nicholai Hel, yarı Rus, yarı Alman asıllı koyu bir Amerikan düşmanı. Şanghay'da doğmuş, bir Japon generali tarafından büyütülmüş ve "Go" oyununu öğrenmiş. Bask dili dahil yedi dili ana dili gibi konuşuyor. Üstün düzeydeki "yakın algılama" yeteneği sayesinde fotoğrafı bile çekilemeyen bu yenilmez savaşçı günün birinde emekli olarak yaşadığı şatosundan amansız ve acımasız bir dövüşe katılmak üzere çıkıyor...

